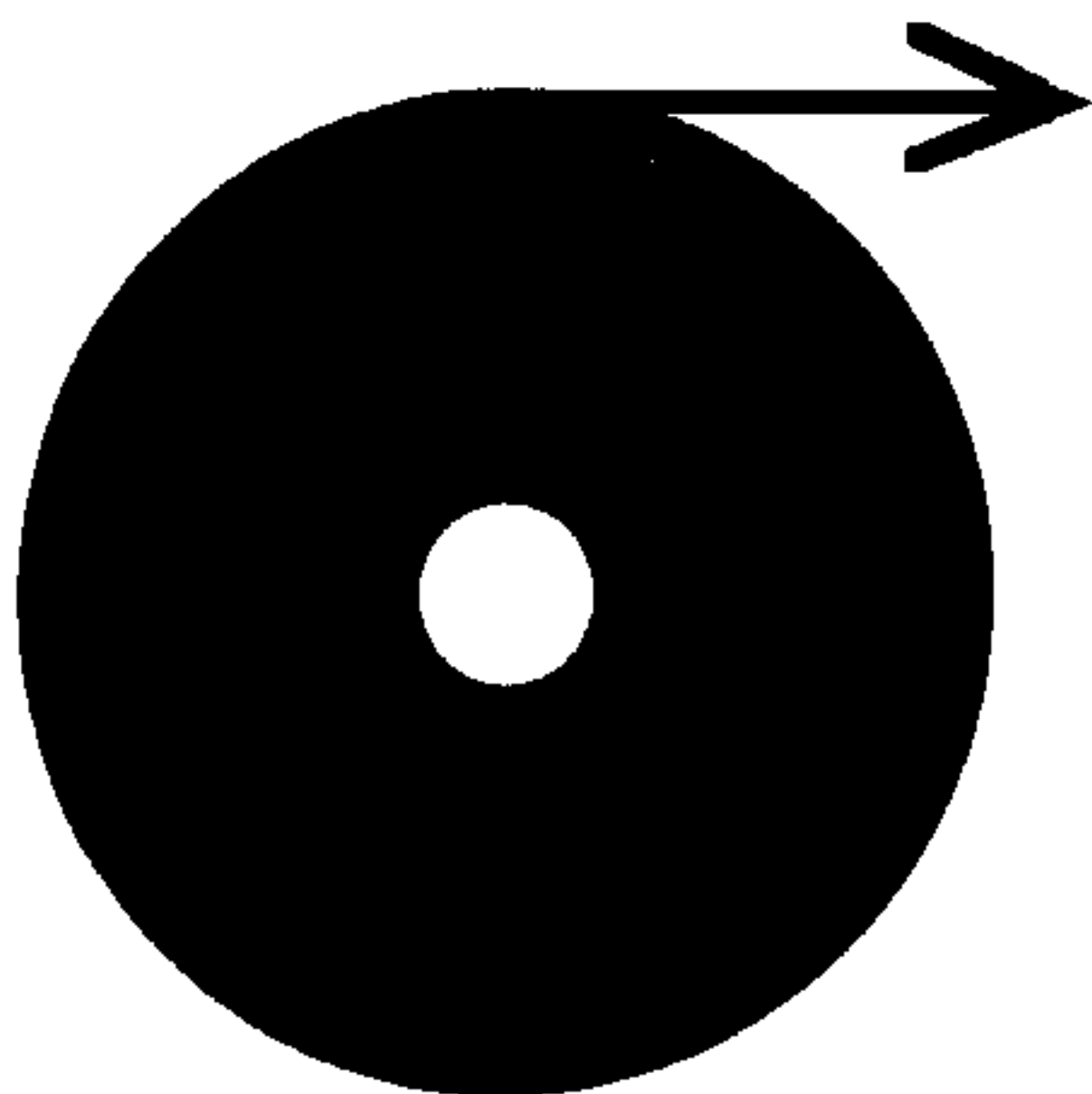
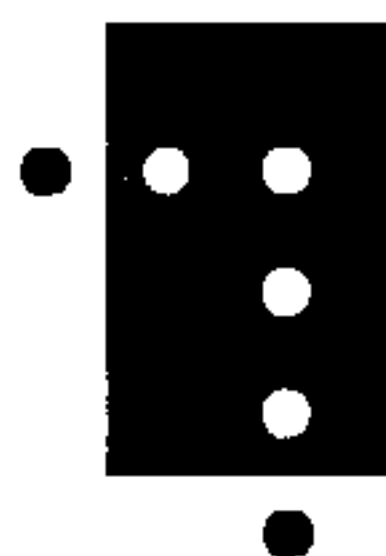

RED: 10 X

Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12

LØGTINGS- TIDINDI

1947

LÖGTINGSTÍÐINDI

VANLIGA TINGSETAN 1947

INNIBALD

VANLIGA TINGSETAN 1947

	bls.
Lögtingsmenninir o. a.	1
Festar og aðrar nevndir	2
Frávikjan av tíðarfreistum	3
I. Figgjarlig viðurskipti.	
1. Roknskapur og figgjarstandur Lögtingsins.....	4
2. Figgjarætlan amtgrunnsins 1948.....	4
3. Figgjarætlan fyri fátækragrunn Lögtingsins	8
4. Amtsgrunnálíkingin 1948	8
5. Lögtingsaskattur 1948	8
6. Bilskatturin	11
II. Skúlamál.	
1. Ítróttalærarin.....	14
2. Sveinaprógvi.....	15
3. Studningur til skúlabygningar.....	15
4. Skúlaskipanin í Føroyum.....	20
5. Kostskúli	22
6. Stavseting í skúlabókum.....	24
7. Skúlagongd í Grannabygdum	25
8. Lönviðbót til eftirlöntar lærarar	26
9. Ítrótt sum fóst lærugrein	27
10. Lönir fyri kvöldskúlastarv	31
11. Byggjan av nýggjum húsum til háskúlan.....	33
12. Reglur fyri Mentunargrunn Føroya Lögtings	34
III. Kirkjumál.	
1. Figgjarætlan fyri kirkjugrunnin.....	36
2. Kirkja í Miðvági.....	37
3. Kirkja í Hvannasundi.....	38
4. Prestafluttningur	40
5. Kirkjusýn	41
6. Kirkja í Elduvík.....	43
7. Kirkjugarður á Viðareiði	44
8. Grunnurin "Føroyskt kirkjumál".....	46
IV. Telefonmál.	
1. Frágreiðing frá telefonnevndini.....	47
2. Ymisk telefonmál.....	48

	bls.
3. Tráðleys telefon	51
4. Útvarpstöð	51
5. Fiskabylgjur.....	53
6. Lán til telefonverkið	54
7. Radiostöð í Norðuroyggjum	54
8. Telefonstöðin á Tvöroyri	55
V. Sjúkrahús, lækna o. t.	
1. Bróstsjúkrahúsið	57
2. Sjúkrahús í Sandavági	63
3. Ellisheimini	69
4. Læknahús í Fuglafirði.....	70
5. Nýtt apotek.....	71
6. Kommunulæknalön.....	75
7. Sjúkrahúsið í Suðuroy	75
8. Heildarætlan fyri sjúkrahúsbygging í Föroyum ...	78
VI. Fiskivinna o. a.	
1. Fiskasöluviðskotið	84
2. Gjald av feskfiskasölu	85
3. Föroya sílaveiðufelag	87
4. Fiskivinna í Norðsjónum.....	89
5. Lönjavningsgrunnur fiskimanna.....	92
6. Forboð móti nýtslu av snurruvæð innan fyri sjó- mark	98
7. Nýtsla av sildanót innan fyri sjómark	101
8. Endurgjald fyri skip mist av kríggsáðum.....	102
9. P/f Logn, Vági.....	107
10. Lykt norður við Streym	109
11. Ábyrgð fyri láni til vinnulánsgrunnin	109
12. Hvalaveiða Lopra.....	110
VII. Landbúnaðurin o. t.	
1. Millumtinganevnd viðv. búnaðarviðurskiptum	112
2. Býti av prestajörðini á Viðareiði.....	114
3. Prísur á föroyskum búnaðarvörum.....	118
4. Búnaðarskúli	120
5. Útskiptingin	121
6. Seyðamedisin	122
7. Lóg um hestar	124
8. Endurnýggjan av § 8 í landbúnaðarlógini	125
9. Lán til "Skinsvirki"	126
VIII. Vegir og lendingar.	
1. Eftirlit við vegum.....	127
2. Studningur til vegir	127

	bls.
3. Studningur til lendingar.....	133
4. Hövuðsumvölan av samferðsluvegum.....	136
IX. Havnir.	
1. Rættirlit við havnum.....	138
2. Havnættlanin 1943/52.....	138
3. Reglugerð fyri Kongshavn.....	139
4. Innsiglingarljós í Sörvági.....	141
5. Útbyggjan av Drellnesi.....	142
6. Portoyningargjald í Klakksvík.....	143
7. Fykaíntökur til havnir.....	145
8. Havnættlan 1948/1957.....	146
X. Ymisk lógmal.	
1. Inntökumark fyri sjúkrakassalimir.....	147
2. Kommunala skattalógini.....	148
3. Broytan av lögtingslógini.....	152
4. Oljuprisir og oljugjöld.....	154
5. Útflutningsgjald av saltfiski og klippfiski	156
6. Innflytan av skipum.....	158
7. Brennivevndin.....	159
8. Lóg um hundar.....	160
9. Friðan av harum í Eysturoy.....	161
10. Stjórnarskipan Føroya.....	162
11. Lóg um Føroya heimastýri.....	187
12. Lóg um fólkatingsval.....	204
13. Tryggingarlógini.....	206
14. Nýggj byggilóg.....	207
15. Dagpengar frá Føroya vanlukkutrygging.....	215
16. Virðisvaksutræggjald við sölu av föstum ognum ...	216
17. Bráðfengis fyriskipanir fyri Føroyar um um- setingargjald.....	218
XI. Strandferðaskip.	
Smiril og Ternan.....	219
XII. Kommunal mál.	
1. Decisióin av kommunuroknskapi.....	225
2. Gjógv sum serstök kommuna.....	226
3. Oyndarfjörður sum serstök kommuna.....	228
4. Valreglur fyri Stóru Dimun.....	229
5. Fróðbiar kommuna — skipasmiðja.....	230
6. Skattan av útlendingum.....	232
7. Frádráttur av klassifikatiónsútreiðslum.....	234
8. Uppskot viðvíkjandi klassifikatiónsútreiðslum..	236
9. Broytan av kommunalu skattalógini.....	237
10. Loyvi til ognarkøyp og ognarsølu.....	238
11. Loyvi og ábyrgd fyri lánum.....	238

XIII. Ymist.

1. Decisióin av lögtingsroknskapunum	239
2. Hini av landsnevndini og amtmanninum greiddu mál.....	239
3. Listasavn	240
4. Fornminni	242
5. Farmasigling.....	244
6. Studningur til Grótvirki.....	250
7. Eftirkannan av vatnorku.....	251
8. Koyr av húsí	252
9. Skamtan av klæðum og skóm	253
10. Organisatiónsskylda	256
11. Hansenska legat.....	257
12. Umsókn frá O. J. Strömsten	258
13. Statistikkur	259
14. Sandsúgvari	259
15. Traktat millum Danmark og Ísland.....	260
16. Vistarhaldsútreiðslur tingmanna	262
17. Peningarflytan Ísland—Føroyar.....	263
18. Jarðspell uttanfyri flogvöllin.....	264
19. Minnisvarði Nólsoyar Pális	265
20. Gávupakkar	266
21. Pigment- og málingavirki.....	269
22. Kæra um prísráðið	273
23. Leiga fyri kolaframleiðslu	275
24. Eftirkannan av spreingiknöttum	278
25. Tap vegna kursbroytan.....	278
26. Fossamálið	279
27. Maskinspunalag.....	280
28. Útsöluprísir fyri kraftfóður.....	282
29. Broytan av tolllógini.....	284
30. Tinganes	288
31. Hagfrøðingur lögtingsins	288
XIV. Val av álitismonnum og nevndum	290

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has grown from 10% of the economy to 15% of the economy.

The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK.

The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK.

The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK.

The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK.

The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK.

The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK.

The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK. The public sector has grown in size and importance, and it is now the largest employer in the UK.

VANLIGA TINGSETAN 1947.

AR 1947, týsdagin 29. juli, kl. 13, varð Løgtingið sett. Formaðurin, sum valdur varð í seinastu tingsetu, J. Fr. Øregaard, tók við fundarstýrinum og lýsti, at tingið var sett. Formaðurin framlegði skriv, dagsett 29. juli, frá sambands-, javnaðar- og sjálvstýrisflokknum um, at flokkarnir vóru gingnir saman í valbólk til val av tingformanni, og bað Poul Petersen og L. Zachariasen vera fyrribils skrivarar.

Tingmennir vóru hesir:

Hákon Djurhuus, Klakksvík, fl.
S. P. Zachariasen, Klakksvík, sj.
Poul Petersen, Tórshavn, fl.
A. Samuelsen, Fuglafirði, sb.
Joh. M. Fr. Poulsen, Strondum, sb.
J. Fr. Øregaard, Gøtu, jm.
Louis Zachariasen, Tórshavn, sj.
Rikard Long, Tórshavn, sj. í valfelag við fl.
Thorstein Petersen, Tórshavn, in.
Poul Niclasen, Tórshavn, sb.
Fr. Bláhamar, Vestmanna, fl.
Hans Iversen, Kvívík, sb.
S. Ellefsen, Miðvági, fl.
P. H. Weihe, Sørvági, sb.
Anth. Sørensen, Húsavík, fl.
J. P. Davidsen, Sandi, jm.
Marlin Holm, Tórshavn, fl.
Kr. Djurhuus, Tvøroyri, sb.
P. M. Dam, Tvøroyri, jm.
Wm. Smith, Vági, jm.

Til formann varð valdur J. Fr. Øregaard og til næstformann Thorstein Petersen. Til tingskrivarar vóru valdir Poul Petersen og Louis Zachariasen.

Formaðurin bað tingmenn rópa eitt 9-fallt hurra fyri Fríðriki IX kongi og eitt 3-fallt hurra fyri Føroyum.

Fastar nevndir og aðrar.

Kirkjunevndin: J. F. Øregaard, Hans Iversen, Joh. M. Fr. Poulsen, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar.

Kommunala nevndin: A. Sørensen, S. P. Zachariasen, Hans Iversen.

Fliggjarnevndin: Th. Petersen, R. Long, Hákon Djurhuus, P. M. Dam, L. Zachariasen, Kr. Djurhuus, Joh. M. Fr. Poulsen.

Ymsamálanevndin: Wm. Smith, Martin Holm, Poul Niclasen.

Nevnd viðv. hinum av landsnevndini og amtmanninum greiddu málum: Fr. Bláhamar, J. P. Davidsen, P. H. Weihe.

Skúlanevndin: L. Zachariasen, R. Long, Hákon Djurhuus, Joh. M. Fr. Poulsen, A. Samuelson.

Fiskivinnunevndin: Poul Niclasen, Wm. Smith, R. Long, Th. Petersen, Kr. Djurhuus.

Sjúkrahúsnevndin: P. M. Dam, Poul Niclasen, R. Long, Hákon Djurhuus, P. H. Weihe.

Telefonnevndin: Hákon Djurhuus, A. Sørensen, Hans Iversen, J. Fr. Øregaard, Joh. M. Fr. Poulsen.

Radionevndin: R. Long, S. Ellefsen, Poul Niclasen, L. Zachariasen, J. Fr. Øregaard.

Stjórnarskipanarnevndin: P. M. Dam, L. Zachariasen, Kr. Djurhuus, A. Samuelson, R. Long, Th. Petersen, Poul Petersen.

Búnaðarnevndin: J. P. Davidsen, Kr. Djurhuus, A. Sørensen, P. Petersen, H. Iversen.

Sociala nevndin: A. Sørensen, P. Petersen, J. F. Øregaard, Joh. M. Fr. Poulsen, H. Iversen.

Prístalsnevndin: Kr. Djurhuus, Wm. Smith, M. Holm, P. Petersen, P. M. Dam.

Smíðilsnevndin: J. P. Davidsen, Kr. Djurhuus, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar, H. Iversen.

Havna- og veganevndin: P. M. Dam, S. P. Zachariasen, Joh. M. Fr. Poulsen, H. Iversen, Martin Holm, H. Djurhuus, P. Petersen.

Nevnd viðv. tlngm. nr. XIII—20 (Uppskot til traktat millum Danmarkar og Íslands: Kr. Djurhuus, Th. Petersen, P. Petersen, L. Zachariasen, A. Samuelson.

Nevnd viðv. tingm. nr. XIII—27 (Klaga um prísráðið): Joh. M. Fr. Poulsen, Poul Petersen, L. Zachariasen.

Nevnd viðv. tingm. nr. XIII—33 (Fossamálið): J. Fr. Øregaard, P. M. Dam, Fr. Bláhamar, S. Ellefsen, Hákon Djurhuus, Kr. Djurhuus, P. H. Weihe.

Frávikjan av tíðarfreistum.

19. januar 1948 varð samtykt at geva loyvi til at víkja frá teimum í tingskipanini ásettu tíðarfreistum fyri restina av tingsetuni.

I. FÍGGJARLIG VIÐURSKIFTI

1. Roknskapur og fíggjarstandur Lögtingsins.

Sí skj. nr. 1.

2. Fíggjarætlan amtsgrunnsins 1948.

- A. 1. viðg. $\frac{12}{8}$. Frl. $\frac{18}{12}$. Álit (sí skj. nr. 9).
2. viðg. $\frac{18}{12}$ og 3. viðg. $\frac{19}{12}$. §§ 1, 2, 4, 6 samtykt 16—0. §§
3, 7, 8, 9, 10, 11 samtykt 15—0. § 12, Flogvöllurinn, samtykt
12—0 og rest 15—0 og uppskot um eykafíggjarsamtykt 16—0.
§ 5 a fall 9—0 og studningurinn harvið samtyktur til 10.000 kr.
sbr. viðm. § 5 b—b. samtykt 15—0.
B. $\frac{21}{1}$ —1948 frl.

ÁLIT

UPPSKOT

til uppiskoytisfíggjarsamtykt 1948.

Inntøkur:

Frá allari nevndini:

1. Munur fluttur frá fíggjarætlaninni $\frac{17}{12}$ —1947.....	kr.	557.035,00
2. Eitt oyra avgift uppá kg av saltfiski.....	-	300.000,00
3. Hækkun av cigarett- og cigariløskattinum.....	-	520.000,00
4. Hækkun av rúsdrekkaskattinum.....	-	100.000,00
5. Chokolada-avgift.....	-	50.000,00
6. Avrundun av øðrum avgiftum.....	-	30.000,00

kr. 1.557.035,00

Frá minnilutanum (P. M. Dam og L. Zachariasen):

<i>Inntøkur:</i>	Flutt... kr. 1.557.035,00
7. Hækkun av beinleiðis skattinum við 10 pct. á inntøkum yvir 6.000 kr. og 25 pct. á inntøkum yvir 50.000 kr. minns dýrlíðarviðgerðan av leim fyrstu 6.000 kr.	kr. 250.000,00
8. Virðisvaksstraravgift	- 100.000,00
9. Umsetingarskattur $\frac{1}{2}$ pct.	- 400.000,00
	kr. 2.307.035,00

*Útreiðslur:**Frá allari nevndini:*

1. Til kirkjugrunnin til útgávu av føroyskari lestrarbók	kr. 10.000,00
2. Eyka til nýggja havnaællan	- 150.000,00
3. At seta í parlafelag til brot og tilgerð av royðugróti	- 100.000,00
4. Stodningur til mjólkaframleiðslu	- 100.000,00
	kr. 360.000,00

5. *Studenta-, real-, lærara- og leikftmishøll:*

Frá einum meiriluta (P. M. Dam, L. Zachariasen, Th. Petersen, Richard Long og Hákun Djurhuus):
 Fyribils fyri 1948..... kr. 300.000,00

Frá einum minniluta (Joh. M. Fr. Poulsen og Kr. Djurhuus) kr. 150.000,00
 Minnilutin heldur fram, at sambandsflokkurin ynskir helta mál loyst saman við stálinum og eftir príppinum »hjálp til sjálvhjálpa«.

6. *Eykapeningur til lögtings- og umsitingarhøll:*

Ein minniluti (P. M. Dam og L. Zachariasen)..... kr. 100.000,00

Ein meiriluti (Johan Poulsen, Kr. Djurhuus, Th. Petersen, Richard Long og Hákun Djurhuus) seta í hesu syftu einki uppskot fram. Joh. M. Fr. Poulsen og Kr. Djurhuus viðmerkja, at teir einki príppíelt hava ímóti at seta kr. 100.000 eyka av til lögtingshús. Th. Petersen, R. Long og Hákun Djurhuus vísa til uppskotið um at yvirtaka Tinganes frá tryggingarsambandinum til bráfengis hjálpan av húsnætinum.

7. *Bygging av nýggjum sjúkrahúsi á Tvøroyri, sinnis-sjúkrahúsi og økjan av „Dronning Alexandrines Hospital“:*

Ein meiriluti (P. M. Dam, L. Zachariasen, Th. Petersen, R. Long og Hákun Djurhuus) fyribils fyri 1948 kr. 300.000,00

Ein minniluti (Joh. M. Fr. Poulsen og Kr. Djurhuus) kr. 150.000,00
Minnilutin hevur her somu viðmerking sum undir
pkt. 5.

8. *Til tryggjan av tingsins veðhaldi fyrri ravmagnslán
til kommunurnar:*

Ein minniluti (P. M. Dam og L. Zachariasen)..... kr. 100.000,00

Ein meiriluti (Johan Poulsen, Kr. Djurhuus, Th. Petersen, R. Long og Hákon Djurhuus) seta einki uppskot fram, men vísa á ábyrgdargrunn tingsins, ið teir halda er nóg sterkur at tryggja veðhaldið, um rakstraravlop verður við at økja grunnin.

9. *Oljubryggja í Sældafirði:*

Ein meiriluti (P. M. Dam, L. Zachariasen, Joh. M. Fr. Poulsen, Kr. Djurhuus og Hákon Djurhuus)..... kr. 300.000,00

Ein minniluti (Th. Petersen og R. Long) vísa á støðutakan sína í álitinum viðv. oljumálinum.

10. *Landsstýrið og rakstur av føroyskari umseting og umboðan í úrheiminum:*

Ein minniluti (P. M. Dam og L. Zachariasen)..... kr. 300.000,00

Ein meiriluti (Joh. M. Fr. Poulsen, Kr. Djurhuus, Th. Petersen, R. Long og Hákon Djurhuus)..... kr. 200.000,00

11. *Grótvirkið í Havn:*

Landsnevndin (landsstýrið) verður heimilað at taka støðu tingsins vegna og møguliga veðhald fyrri einum láni.

12. *Stempulskattur:*

Frá allari nevndini:

Landsnevndin (landsstýrið) fær í hendi at skipa fyrri einum stempulskatti og at seta hann í verk skjótast gjørligt.

Frá minnilutanum (P. M. Dam og L. Zachariasen):
Av teimum í fíggarætlanini av 17/12—1947 nevndu tæltum, sum ikki eru tiknir við her, eiga í fyrstu atleggja at verða tikið til viðgerðar og endiliga støðutakan:

- 1) Ajourføring og umskipan av teirri socialu for-sorgini á bredd við ta socialu for-sorgina í hin-um Norðantøndunum.
- 2) Ajourføring av lærara og annara tænastamanna løningum við lønarviðurskifti í grannaløndunum.

Landsnevndin (landsstýrið) fær í hendi fíggarliga eins og á annan hátt at kanna hesar spurningar eins og allar aðrar spurningar, ið falla undir stjórns-arskipanar A- og B-mál, sum talan kann verða um at yvirtaka ella umskipa umsitingarlaga.

Sambært uppskot minnilutans (P. M. Dam og L. Zachariasen)
verður fíggarættanin at liggja soleiðis:

Inntøkur:

Sambært fíggarættan $^{17}/_{12}$ —1947.....	kr. 5.671.000,00
Nýggjar inntøkur sambært framanfyri uppsetta:	
kr. 2.307.035,00 minus 557.035,00	- 1.750.000,00
Samlaðar ætlaðar inntøkur 1948....	kr. 7.421.000,00

Útreiðslur:

Sambært fíggarættan $^{17}/_{12}$ —1947.....	kr. 5.113.965,00
— hesa fíggarættan.....	- 1.760.000,00
	kr. 6.873.965,00
Munur (avlop):	kr. 557.035,00

Sambært uppskot minnilutanna (Johan Poulsen og Kr. Djurhuus)
og (Th. Petersen, R. Long og Hákun Djurhuus):

Inntøkur:

Sambært fíggarættan $^{17}/_{12}$ —1947.....	kr. 5.671.000,00
Nýggjar inntøkur sambært framanfyri uppsetta:	
kr. 1.557.035 minus kr. 557.035,00	- 1.000.000,00
	kr. 6.671.000,00

Útreiðslur:

Sambært fíggarættan $^{17}/_{12}$ —1947.....	kr. 5.113.965,00
— hesa fíggarættan.....	- 1.160.000,00
	kr. 6.273.965,00
Munur (avlop):	kr. 397.035,00

Ein minnilati (Hákun Djurhuus) hevur verið við at seta fram uppskot við ymsum meirilutum og so stutt haft ávirkan í bæði borg.

2. viðg. $^{21}/_{1}$ og 3. viðg. $^{22}/_{1}$. Inntøkur 1—6 samtykt 16—0, pt. 7 —9 fullu. Útreiðslur 1—2 samtykt 16—0, pt. 3—4 við 14—0, pt. 5 meiriluta-uppskotið samtykt 15—0, pt. 6 frá minnilutanum fall 7—0, pt. 7 frá meirilutanum samtykt 16—0, pt. 8 frá minnilutanum fall 8—0, pt. 9 frá meirilutanum fall 9—0, pt. 10 frá minnilutanum fall 8—0, pt. 10 frá meirilutanum samtykt 16—0, pt. 11 samtykt 15—0, pt. 12 samtykt 17—0.

3. *Figgjarættan fyri fátækragrunn Løgtingsins.*

8. september frl.

ÁLIT

Løgtingsskrivstovan hevur lagt fyri tingið uppskot til figgjarættan fyri fátækragrunn løgtingsins fyri 1948. Hareftir eru inntøkurnar ætlaðar til 24.000 kr. og fastar útreiðslur til 2000 kr. Eftir eru sostatt 22.000 kr., sum talan kundi verið um at játta til kommunur. Fyri 1944/45 varð samtykt einki at játta úr grunninum, til tess at grunnurin kundi vaksa og verða til nýtslu í ringari tíðum. Fyri 1946 varð samtykt at eflirgeva Oyndarfjarðar kommunu 1.956,20 kr. og Sunnblar kommunu 2.353,11 kr., sum hesar kommunur høvdu sum restskuld av gomlum lánum. Fyri 1947 varð samtykt at játta 1000 kr. til Skálavíkar kommunu. Kommunanna skuld til grunnin er í dag:

Fuglafjarðar kommunu	560,00 kr.
Skálavíkar kommunu	1000,00 —
Sunnblar kommunu	1052,07 —

Gjaldstovan eigur at fáa hesar eflirstøður inngoldnar sum skjótast. So stutt mælir figgjarnevndin til, at einki verður bytt út til kommunur fyri árið 1948.

UPPSKOT

Fyri 1948 verður einki bytt út úr fátækragrunni Løgtingsins.

2. viðgerð 19. november. Samtykt 11—0.

4. *Amtsgrunnsálíkningin 1948.*

Frl. 11. december.

ÁLIT (sí skjal 4).

2. viðgerð 13. desbr. og 3. viðgerð 16. desbr. Samtykt 15—0.

5. *Løgtingsskattur 1948.*

A. 1. viðg. 12. august. Frl. 18. dec.

ÁLIT

Løgtingið samtykti 19. december 1946 uppskot um inntøkuskatt til amtsgrunnin fyri 1947.

Fígðjarnevndin hefur ekki kunnað gjört lidna viðgerðina av spurn-
inginum um revisiön av okkara skattalöggávu, harundir löggávuna um
inntøkuskatt til tingið, men tað verður hildið neyðugt, av tí at nágald-
andi kunngerð um lögtingsskatt gongur út 31. december 1947, at fáa
samtykt skattakunngerð áðrenn nýggjár.

So statti mælir nevndin til, at somu reglur verða galdandi fyri
1948, sum vóru galdandi í 1947, tó so at nevndin tekur fyrivarni við-
víkjandi revisiön av reglunum í byrjanini av 1948.

UPPSKOT

I.

Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Indkomstskat til Amtskommunen 1948.

§ 1.

For Skatteaaret 1948 udskrives
Indkomstskatten til Amtskom-
munen efter de Regler og efter
de Satser, som indeholdes i Lov
Nr. 202 af 15. Maj 1939, saale-
des som denne er ændret ved
Kundgørelse Nr. 12 af 5. Januar
1944, dog ændres i Kundgørel-
sens § 3, 4. Linje, »1000 Kr.«
til »2000 Kr.« og »5 Kr.« til »20
Kr.«, og i Linje 7 udgaar sam-
lige Tal.

§ 2.

Disse Bestemmelser træder i
Kraft straks.

§ 1.

Fyri skattaárið 1948 verður
inntøkuskatturin til amtskom-
munnuna útskrivaður eftir teim-
um reglum og eftir teinum
stigum, ið standa í lóg nr. 202,
15. maj 1939, soleiðis sum henda
lóg er broytt við kunngerð nr.
12, 5. januar 1944, tó verður
broytt í kunngerðarinnar § 3, 4.
reglu »1000 kr.« til »2000 kr.«
og »5 kr.« til »20 kr.«, og í 7.
reglu ganga út øll tølini.

§ 2.

Hesar ásetlanir koma í gildi
beinan vegin.

II. Frá meirilutanum (*P. M. Dam, Joh. M. Fr. Poulsen, Kr. Djurhuus*
og *L. Zachariasen*):

Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Forlængelse af Gyldigheden af Kundgørelse Nr. 11 af 5. Januar 1944 om den kommunale Beskatning.

§ 1.

De i Kundgørelse Nr. 11 af
5. Januar 1944 foreskrevne sær-
lige Erindringsregler ved Paalig-
ning af Kommuneskat for Skatte-
aaret 1944 fornyes for Skatte-
aaret 1948 (normalt Indtægten
i 1947).

§ 2.

Disse Bestemmelser træder i
Kraft straks.

§ 1.

Tær í kunngerð nr. 11, 5. jan-
uar 1944, ásettu serliga frádrátt-
arreglur við állknan av komm-
unuskatti fyri skattaárið 1944
verða endurnýggjaðar fyri skatta-
árið 1948 (vanligt inntøkan í
árinum 1947).

§ 2.

Hesar fyriskipanir koma í gildi
beinan vegin.

2. viðgerð 18. december og 3. viðgerð 19. dec. I samtykt 16—0 og II við 12—0.

B. 20. januar 1948 frl.

UPPSKOT

(frá P. M. Dam og L. Zachariussen)

til Ændringar í Midlertíðige Bestemmelsur for Pæruerne om Indkomstskat til Amtskommunen for Skatteaaret 1948.

§ 1.

Den omhandlede Skat erlægges efter følgende Skala:

Udgør Skatteindlægten 2.600 Kr. svares 18 Kr. 10 Øre.

Kr Indt. over: M. ikke o.:

Kr.	Kr.	Kr.					
2.600	4.000 sv.	18,10	af	2.600	og	18 1/2	0/100 af Rest
4.000	5.000 -	44,10	-	4.000	-	21	0/100 - —
5.000	6.000 -	65,00	-	5.000	-	27 1/2	0/100 - —
6.000	7.000 -	93,50	-	6.000	-	6 1/2	0/10 - —
7.000	8.000 -	158,50	-	7.000	-	8	0/10 - —
8.000	10.000 -	238,50	-	8.000	-	9	0/10 - —
10.000	15.000 -	418,50	-	10.000	-	10	0/10 - —
15.000	20.000 -	918,50	-	15.000	-	13 1/8	0/10 - —
20.000	30.000 -	1.593,50	-	20.000	-	16 1/2	0/10 - —
30.000	40.000 -	3.243,50	-	30.000	-	22	0/10 - —
40.000	50.000 -	5.443,50	-	40.000	-	28	0/10 - —
50.000	75.000 -	8.243,50	-	50.000	-	34	0/10 - —
75.000	100.000 -	16.743,50	-	75.000	-	38	0/10 - —
100.000	200.000 -	26.243,50	-	100.000	-	40	0/10 - —
200.000	400.000 -	66.243,50	-	200.000	-	41	0/10 - —
400.000	og derover	148.243,50	-	400.000	-	45	0/10 - —

§ 2.

Det hver enkelt Skatteyder efter Reglerne i § 1 paalignede Skattebeløb forhøjes med 10 0/10, dog at saadan Forhøjelse ikke finder Sted med Hensyn til Skatteindtægter paa 6.000 Kr. og derunder.

§ 3.

Udover den i §§ 1 og 2 nævnte Indkomstskat erlægges for Skatteaaret 1948 en overordentlig Indkomstskat til Amtskommunen af enhver Skatteyder, hvis skattepligtige Indkomst, jfr. Lov Nr. 202 af 15. Maj 1939, § 1, Stk. 4, som ændret ved nærværende Bestemmelse udgør 50.000 Kr. og derover.

Den overordentlige Indkomstskat udgør 25 0/10 af den almindelige Indkomstskats Grundbeløb (uden de 10 0/10 Tillæg, naar heri først er fradraget Grundbeløbet for en skattepligtig Indkomst paa 50.000 Kr., d. v. s. 8.243 Kr. 50 Øre).

§ 4.

Overordentlig Indkomstskat udredet i Henhold til § 3 kan ikke bringes til Fradrag ved Beregning af den skattepligtige Indkomst ved senere Skatteansættelse.

Skatten paalignes, ndredes og inddrives efter samme Regler som anden personlig Skat til Amtskommunen.

§ 5.

1 Lov Nr. 202 af 15. Maj 1939, § 3, ændres »500« til »2.600«.

§ 6.

Nærværende Bestemmelser træder i Kraft straks.

2. viðg. 21. januar og 3. viðg. 22. januar. Fall 10—0.

6. Bilskatturin.

1. viðg. 7. nov. Frl. 18. december.

ÁLIT

Í seinastu tingsetu varð samtykt broyting í lóg fyri Føroyar nr. 73, 19. mars 1930, sbr. kunngerð nr. 52, 19. december 1942, um motorvagnar.

Amtið staðfesti tingsamtyktina og gav kunngerð nr. 27, 25. juli 1947. Hareftir er árliga bilgjaldið fyri motorakfør við eginvekt inntil 1850 kg 30 kr. pr. hk og við eginvekt yvir 1850 kg 50 kr. pr. hk, meðan gjaldið er fyri motorcyklur 50 kr. pr. 100 kg eginvekt.

Kunngerð nr. 52, 19. december 1942 ásetti gjaldið til 20 kr. pr. hk. Vísandi til álit 15. mars 1947 heldur nevndin, at hella er ov lágt, tá roknað verður við tí javni vaksandi bilkoyrslu og nýtsluni av tungum vagnum, sum slíta vegirnar nógv. Kommunurnar, ið higartil einsamallar bera útreiðslurnar við at halda vegirnar í góðum standi, kæra um stórar figgjarbyrður, sum hin vaksandi motorkoyrslan førir við sær, og nevndin hevur tí hildið, at hin vaksandi nýtslan av motorakførum við harav fylgjandi størri inntøkumøguleikum fyri bileigararnar heimilar hækkan av bilgjaldinum. Kunngerðin nr. 27, 25. juli 1947, var ein hækkan av gjaldinum. Nevndin vildi harvið royna at mótarbeiða innflutning av motorvognum við eginvekt yvir 1850 kg, av tí at okkara akvegir ikki væl tola vagnar við alt ov stórarri vekt.

Í brævi 14. september í ár mólmælir Felagið av lastbileigiarum í Tórshavn ta nýggju kunngerðina, og seiuri hava bileigarar í Suðuroy gjørt tað sama, og teir boðaðu verkfall. Mólmælið varð lagt fyri landsnevndina, ið 1. oktober samtykti at mæla fútanum til fyribils bert at krevja gjaldið samsvarandi kunngerðina av 19. september 1942, og landsnevndin mælir til, at Løgtingið lækkar ley í kunngerð 25. juli í ár ásettu gjöld.

Vega- og havnanevnd Løgtingsins hevar havt samráð við umboðsmenn fyri bileigarum í Tórshavn. Semja kom ikki í lag. Teir hildu, at lastbileigararnir ikki kunna betala hesi stóru gjöld, og peikadu á tað væl lægra gjald, ið verður kravt av persónvagnum og lættum vøruvagnum. Teir hildu, at lastvagnarnir áttu at betala sama gjald sum persónvagnar og vøruvagnar.

Fólin upplýsir, at nú eru skrásettir:

230 lastvagnar,
37 vøruvagnar,
96 persónvagnar til almennan persónfluttning,
49 persónvagnar (til privata koyrslu),
145 motoreyklar,
30 omnibussar.

587 tilsamans.

Gjaldið eftir reglunum í kunngerð 19. december 1942 er árliga um 98.000 Kr.

Nevndin heldur, at motorakførini gjøgnum hóskandi bilgjald eiga at gjalda nakað meira, enn ley nú gera, til viðlíkahald av vognunum. Best gjørligt viðlíkahald av vognunum er eitt áhugamál fyri bileigararnar, og tá teir svara hægri gjald, hava teir rætt at krevja, at hitt almenna viðlíkaheldur veginar forsvarligt.

Nevndin mælir til niðanfyrirnevndu gjöld og vísir á yvirlet frá hinum motorsakkøna eftirlitsmanninum.

Gjaldið fyri lastvagnar við eginvekt yvir 1850 kg og við 13,5 hk. er eftir kunngerð nr. 27, 25. juli í ár, 675 kr. árliga og verður eftir nevndarinnar uppskoti nú 30 kr. pr. hk árliga ella 270 kr. hægri.

Hækkanið eftir tí uppskoti, nevndin nú setir fram, verður fyri vagnar við eginvekt inn til 1850 kg 67 kr. árliga og fyri tyngri vagnar og við somu hk 135 kr. árliga.

Í Danmark verður árgjaldið roknað eftir vektini av vagninum. Hartil kemur sölugjald, tá vagnurin verður keyptur umframt innflutningsgjaldið og gjald á bensin, ið vagnurin brúkar, 34 øyr. pr. litur.

Sambara við árgjaldið í Føroyum og Danmark, verður tað fyri:

	Føroyar	Danmark
	kr.	kr.
Lastvagn, hk 13,5 eginvekt 1600 kg.....	332,50	256,00
— hk 13,5 — 2000 —	405,00	360,00

Men fyri Danmark kemur sum nevnt aftrat umsetingargjald og bensingjald.

Tað er upplýst fyri nevndini, at hin samlaði skatturin fyri persónbil í Danmark, eginvekt 1400 kg, bensinforbrúk 14 l pr. 100 km, og sölugjaldið roknað við 10 pct. av gjaldinum árliga, svarandi til lívstíð hjá vagninum 10 ár, verður fílt 1076 kr. fyri árskoyrslu 10.000 km, og fyri 2½ tons lastvagn, eginvekt 2400 kg, bensinforbrúk 25 l pr. 100 km, fílt 1330 kr. fyri árskoyrslu 10.000 km.

UPPSKOT

Midlertidige Bestemmelser
om Ændring i Lov for Færøerne Nr. 73 af 19. Marts 1930
om Motorkøretøjer m. v.

§ 1.

§ 32, 1. Punktum i Lov for Færøerne Nr. 73 af 19. Marts 1930 om Motorkøretøjer m. v. affattes saaledes:

- »Der svares en aarlig Afgift:
- a) af Lastvogne og Omnibusser med Egenvægt af indtil 1850 kg 25 Kr. pr. skattepligtig HK.,
 - b) af Lastvogne og Omnibusser med Egenvægt over 1850 kg 30 Kr. pr. skattepligtig HK.,
 - c) af andre Personvogne til offentlig Befordring end Omnibusser 50 Kr. pr. skattepligtig H. K.,
 - d) af Personvogne til Privatkørsel og Varevogne 60 Kr. pr. skattepligtig H.K. og
 - e) af Motorecykler og Påhængsvogne 60 Kr. pr. 100 kg Egenvægt.«

§ 2.

Disse Bestemmelser træder i Kraft fra 1. Januar 1948, og med Virkning fra 1. Oktober 1947 ophæves Bestemmelserne i Kundgørelse Nr. 27 af 25. Juli 1947.

§ 1.

§ 32, første punktum, i lóg fyri Føroyar nr. 73, 19. mars 1930, um motorakfør o. a. verður orðað so:

- »Árligt gjald verður goldið:
- a) fyri lastvagnar og omnibussar við eginvekt inntil 1850 kg 25 kr. pr. skattskylduga hk.,
 - b) fyri lastvagnar og omnibussar við eginvekt yvir 1850 kg 30 kr. pr. skattskylduga hk.,
 - c) fyri aðrar persónvagnar til almennan fluttning enn omnibussar 50 kr. pr. skattskylduga hk.,
 - d) fyri persónvagnar til privatkoyrslu og vøruvagnar 60 kr. pr. skattskylduga hk., og
 - e) fyri motoreyklar og uppáhæingingarvagnar 60 kr. pr. 100 kg eginvekt.«

§ 2.

Hesar ásetanir fáa gildi frá 1. januar 1948, og roknað frá 1. oktober 1947 fara úr gildi ásetanirnar í kunngerð nr. 27, 25. juli 1947.

2. og 3. viðgerð 19. desember. Samtykt 17—0.

II. SKÚLAMÁL

1. Ítróttalærarin.

1. viðg. 1. aug. 1947. Framl. 18. december.

GREINT UPPSKOT TIL AVGERÐAR

Málið um ítróttarumsjónarmenn í Føroyum er til viðgerðar í hesi tingsetu og er víst til skúlaevndina. Soleiðis sum skipað er í lótu, er eingin fastur umsjónarmaður; skipanin er bráðfengis, og tanu núverandi umsjónarmaðurin, sum er honorarløntur, er ikki settur í embætti longur enn til nýggjárs. Málið liggur ógviliga ógreitt fyri og grípur soleiðis inn í eina møguliga umskipan av okkara skúlaskipan sum fylgja av tí stjórnarligu nýskipan, at nevndin, sum hevur lagt til rættis eina kampan til at fáa málið klárlagt so væl sum møguliga, so teir, sum skulu føra nýskipanina út í verk, lættari kunnu taka støðu til henda tótt í okkara samfelagsskipan, hevur ikki kunnað gjørt seg lidna, men vil lata umhugsan frá sær, tá ið tingið kemur saman aftur. So stótt mælir nevndin tinginum til at halda fram við tí núverandi skipan til 30. september 1948, so nýskipað kann verða á komandi ólavsoðkutingi.

Ítróttarumsjónarmaðurin hevur sòkt um at fáa lønarhækkun á sama hátt sum lærarar og aðrir lærastumenn finga í fjør, tá ið teimum varð veitt ein eftirlønggevandi viðbót. Við tað at staturin letur helvt av ítróttarumsjónarmannsins løn, hevur antíð viðgjørt málið og úttalað, at »man maa mene, at indtil Spørgsmaalet om Idrætsinspektørstillingens Opretholdelse er afgjort, bør der ske en Forhøjelse af Idrætsinspektørens Honorar paa samme Maade som de andre Honorarer med Virkning fra den 1. April 1946, hvorved bemærkes, at Skoledirektionen finder, at Honoraret formentlig passende vil kunne forhøjes til 6.000 Kr. aarlig plus sædvanligt Honorartillæg.«

Skúlaevndin tekur undir við uppskotinum, sum fyri Løgtingið verður ein meirútreiðsla av 300 kr. árliga.

UPPSKOT

Ítróttarumsjónarmaðurin heldur fram við starvi eftir núverandi skipan til 30. september 1948. Honorarløn hansara verður hækkað til 6000 árliga galdandi árliga frá 1. apríl 1946.

2. og 3. viðg. 19. dec. Samtykt 16—0.

2. Sveinaprógv.

1. viðg. 12. august 1947. Frl. 14. januar 1948.

UMHUGSAN

Hetta mál var fyrri á tingi í 1945, og varð lá skotið út til vanligu tingsetuna 1946, og verður her víst til umhugsan, prentað í lögtings-tíðindi 1946, bls. 12.

Málið varð beint til nýggja viðgerð á Ólavsøkutingi 1947. Tá ið tingið kom saman av nýggjum í november mánaði varð framlagt uppskot til *lóg um læriviðurskifti*, sett saman av Vilh. Nielsen og Johan Ziska, formanni og næstformanni meistarafelagsins, í samarbeiði við R. Long, formanni skúlanevndarinnar. Uppskotið heldur seg í høvuðs-krøvum til ta dönsku lógina um »Læringleforholde«, men hevur broytt ymist eftir føroyskum viðurskiftum. Íslands löggáva hevur verið líkin nakað til leiðheiningar. Uppskotið hevur verið sent amtinum til kann-ingar, og hevur amtmáðurin gjørt ymsar viðmerkingar.

Lóguppskotið er so umfatandi, at nevndin hevur bildið, at ein nóg gjølla viðgerð hevur ikki fingist í hesi tingsetu, og eisini er hetta eitt mál, sum í roynd og veru natúrligast eigur at verða viðgjørt aftaná nýskipanina.

Nevndin setir tí fram hetta

uppskot:

Lóg um læriviðurskifti (tingmálið nr. 11/2—1947: Sveinaprógv) verður at taka av nýggjum til viðgerðar á Ólavsøkutingi 1948.

2. viðg. 16. januar. Samtykt 15—0.

3. Studningur til skúlabyggingar.

A. 1. viðg. 1. aug. 1947. Framl. 10. sept.

NEVNDARÁLIT A

Klakksvíkar sóknar kommuna hevur sakt tingið um studning til byggjan av lærarahúsi í Árnafirði. Upplýst er, at bústaðarviðurskifti lærarans í hesi bygd eru ógviliga ring; hann býr við familju á skúla-loftinum, og er har heldur at kalla óliviligt fyri familju. Kommunan

vil byggja lærarahús eftir somu tekning, sum nýtt hefur verið til lærarahús í Mikladali, sum er tinginum kannug. Kostnaðurin av hesum húsum, sum ætlast stoypt, meðan húsini í Mikladali eru av viði, ætlast til 30.000 kr. Mælt verður til at lata vanligan studning, 20 pct. av tí veruliga byggikostnaði.

Viðarheiðis sóknarstýri hefur søkt um studning til byggjan av lærarahúsum í Norðdepli eftir somu tekning, sum ætlað er at byggja í Árnafirði. Húsini ætlast eins og har stoypt. Í hesi bygd eru viðurskifti lærarans upp aftur verri enn í Árnafirði, við tað at hann yvirhøvur ikki fær innivist fyri familjuni. Fólkið í Norðdepli kann tí ikki vænta, at lærari stóðast í plássinum, og tá ið kommunan vil taka sær uppá at bera part av kostnaðinum, mælir nevndin tinginum til at veita tey vanligu 20 pct. av kostnaðinum í studning.

UPPSKOT

Úr amtsgrunninum verður veitt Klakksvíkar sóknar kommunu til bygging av lærarahúsum í Árnafirði eftir góðkendari tekning 20 pct. av tí veruliga byggikostnaði og Viðarheiðis sóknar kommunu til bygging av lærarahúsum í Norðdepli 20 pct. av veruligum byggikostnaði eftir somu tekning.

2. viðg. 11. sept. 3. viðg. 12. sept. Samtykt 13—0.

B. 1. viðg. 1. august 1947. Frl. 19. januar 1948.

UPPSKOT B

Í ár liggja fyri umsóknir um studning til skúla ella lærarahús frá hesum bygdum:

Frá í fjør (1947):

1. Fugloy,
2. Seldafirði,
3. Æðuvík,
4. Argjum.

Nýggjar umsóknir:

5. Trøllanes og Mikladali,
6. Hvalvík,
7. Kollafirði,
8. Vestmanna,
9. Funningsfirði,
10. Norðdepli (lærarahús),
11. Árnafirði (—),
12. Kvívík (—).

1. Fugloy.

Í fjór sókti sóknarstýrið um studning til byggjan av lærarahúsi og umvølan av skúlanum á Kirkju. Hvørki tekning ella kostnaðarættan var innsend, og skúlastjórnin varð tá biðin fáa tær neyðturvuligu upplýsingar til hesa tingsetu. Sóknarstýrið hevur nú sent tinginum kostnaðarættan til umvølan av skúlanum, timbur til loft, skílarúm, forstova og annað, máling til skúlan innan og uttan, arbeiðsløn, 9 nýggj skúlaborð og stólar, tilsamans 5265 kr. Eingin tekning ella kostnaðarættan er til lærarahús. Sóknarstýrið má hava misfatað bræv skúlastjórnarinnar, tí tingið hevur ongantíð veitt studning til umvølan, og mugu kommunurnar sjálvar bera útreiðslurnar av at halda skúltarnar í nýtiligum standi. Øðrvísi er við bygging av nýggjum, og vil Fugloyar kommuna, tá ið hon letur byggja lærarahús eftir góðlíknari tekning og góðlíknari kostnaðarættan, fáa sama studning, 20 % sum aðrar kommunur.

2. Skúli í Seldafrøi.

Tekning og kostnaðarættan til skúlan hevur byggimeistari Niels Pauli Hansen á Glyvrum gjørt, og hevur nevndin ongur atfinningur at gera. Mælt verður til, við tað at harðliga treingir til nýggjan skúla, í 1948 at veita í studningi 20 % av byggikostnaðinum upp í 70.000 kr. Tekningin má fyrst verða endaliga góðlíkin av amtslækna og skúlastjórn.

3. Skúli í Aðuvík.

Eisini her er átroðkandi neyðugt at fáa nýggjan skúla. N. P. Hansen hevur gjørt tekning og kostnaðarættan, og metir hann kostnaðin til 50.000 kr. Mælt verður til fyrri 1948 at veita í studningi til byggjan av nýggjum skúla í Aðuvík 20 % av byggikostnaðinum upp í 50.000 kr. Tekningin má fyrst vera góðlíkin av amtslækna og skúlastjórn.

4. Skúli og lærarahús á Argjum.

Í fjór varð hetta málið útskotið, tí amtslæknin kravdi skúlan størri, enn hann var ællaður, og hevði eisini aðrar atfinningar at tekningini. Í ár liggur fyrri nýggj tekning og kostnaðarættan eftir N. P. Hansen byggimeistara. Skúlanevndin ger ongur atfinningur at tekningunum, tí heldur nevndin, at rímilgari hevði verið at bygt fyrst eina skúlastovu og lærarahús, og síðan, um tørvur verður til tess, bygt eina skúlastovn afturat. N. P. Hansen metir kostnaðin av skúla (2 stovum) og lærarahúsum til 105.000 kr. (70.000 kr. plus 35.000 kr.).

Nevndin heldur, at ívasamt er, um tað er beint at byggja so stóran og dýran skúla so lætt upp at Havnar skúla, men deils er barnatalið á Argjum rættiliga stórt, 33 skúlastyldig børn og 56 undir 7 ár, og deils er óvíst, hvussu skjótt Havnin fær børt um skúlavíðurskifti síni. Nevndin er tí sinnað at mæla til at veita studning til skúlabyggingina á Argjum, men heldur tað vera rímiligt, at samrátt verður við sóknarstýrið um fyrst at byggja eina skúlastovu, við tað eftir tekningini er lætt seinni at skoyta uppí. Mælt verður til at veita í studningi 20 % av byggikostnaði fyrri lærarahús og einari skúlastovu eftir góðlíknari tekning og kostnaðarættan upp í 70.000 kr.

5. Skúlarnt á Trøllanesi og í Mikladali.

Sóknarstýrið søkir um at fáa uppiskoyti til byggingarkostnaðin av skúlanum á Trøllanesi, sum er bygdur 1943—1946, og sum hevur

kostað tilsamans kr. 22.109,26. Studningur er áður veittur við 20 % av 20.000 kr. Mælt verður til at veita í studningi 20 % av 2.200 kr. ella 440 kr. Eisini søkir sóknarstýrið um studning til umvøtan av skúlanum í Mikladali; hetta kann ikki verða játtað, samb. umsóknina úr Fugloy.

6. *Nýggjar skúli í Hvalvík.*

Gamli skúlin har er ótíðarhóskandi í allar málur. Av takinum og lí parti av vegginum, sum er av timbri, er sum einki gott eftir av, so leingi hevur verið hugsað um at fara undir at byggja nýggjan skúla, og vónar sóknarstýrið, at tað kann verða gjørt til summars. Johs. Olsen, byggimeistari í Hvalvík, hevur gjørt tekning, men hon hevur ikki verið til góðkenningar hjá amtslækna og skúlastjórn, og kostnaðarættan er ikki endaliga gjørd, men kostnaðurin kann ætlast at vera um 70.000 kr. Við tað at kommunan er sinnað at fara undir byggingina í 1948 og er fæ at útinna hana, mælir nevndin til at veita studning 20 % til hesa skúlabygging eftir góðlíknari tekning og kostnaðarættan upp í 70.000 kr.

7. *Nýggjar skúli í Kollaftrøi.*

Tekning og kostnaðarættan liggur fyri eftir N. P. Hansen, Glyvrum, til 2 skúlastøvur og lærarahús (sama ættan sum til Argjar), og er kostnaðurin mettur til 105.000 kr. Sóknarstýrið sigur í umsókn síni, at kommunan hevur ongan tækan pening til skúlabyggingina, og ætla teir at hava 10 ára líðarskeið til hana, lí teir ætla at byggja uttan lán. Teir biðja um meira enn 20 pct. í studningi.

So fegið tíngið vildi gívið størri studning, er 20 pct. tað mesta, ið tíngið kann lata, og vil Kollafjarðar sóknar kommunu sjálvandi fáa sama studning sum aðrar kommunur, lá ið hon verður fæ at byggja. Tíngið eigur at biðja sóknarstýrið leggja pening niður á hvørjum ári til hesa bygging, sum tykist vera átroðkandi neyðug, og kunna so seinni samráðingar fara fram um byggingina.

8. *Skúlin í Vestmanna.*

Sóknarstýrið í Vestmanna søkir um meiri studning til tann nýggja skúlan har, sum hevur verið í gerð síðan 1943. Skúlin var lá mettur at skula kosta 200.000 kr. umframt fimleikarhøll og leikvøll. Teir hava tíngið í studningi til sjálvan skúlan 40.000 kr., til fimleikahøllina 8.000 kr. og til leikvøllin 1.000 kr. (úr fimleikargrunninum). Skúlin er nú innilukkaður, og pusslugararbeiði uttan fer fram. Skúlin er stórus og prýðiligur, eitt stórverk fyri hesa bygd. Soleiðis sum alt nú stendur, hevur tað kostað 317.000 kr., og sóknarstýrið roknað við, at kostnaðurin, tá ið alt er liðugt, helst fer upp um 500.000 kr. Teir søkja um at fáa í studningi 20 pct. av lí, sum kostnaðurin fer upp um 200.000 kr.

Skúlanevndin mælir høgt tað áráði og tann framtakshug, sum Vestmanna sóknarstýri hevur víst við at fara undir hesa stórbygging, men byggingin er farin fram í dýrastu tíð, og ættanin er so nógv størri enn brúk hevur verið fyri í stíligari tíð, so nevndin má halda, at byggin sjálv má bera mesta kostnaðin av lí, sum ættað er út yvir tað, sum veruliga krevst. Nevndin mælir til at veita studning av einum kostnaði til nýggjan skúla, sum má ætlast at svara til barnatalið í bygðini (180), og heldur, at tíngið eigur at veita í eykastudningi 20 pct. av 150.000 kr. ella 30.000 kr.

9. *Nýggjar skúli í Funningsfirði.*

Oyndarfjarðar sáknar kommuna hevur søkt um studning til nýggjan skúla í Funningsfirði, og hevur N. P. Hansen, Glyvrum, gjørt tekning og kostnaðarællan uppá 80.000 kr. Eftir at Elduvík og Funningsfjørður eru skildar frá Oyndarfirði sum kommuna, hevur verið samráðst við sáknarstýrislim í Elduvík, og hevur hann biðið tingið sleðga viðgerðina, til nýggja sáknarstýrið hevur kunnað samráðst av nýggjum.

10. *Lærarahús í Árnafirði.*

Fyrr í hesi tingsetu hevur tingið samtykt at veita í studningi til nýtt lærarahús 20 pct. av 35.000 kr.

11. *Lærarahús í Norðdepli.*

Fyrr í tingsetuni er samtykt at veita í studningi til nýtt lærarahús 20 pct. av 35.000 kr.

12. *Lærarahús í Kvívík.*

Fyrr í tingsetuni er samtykt at veita í studningi til keyp av húsi til lærarabústað í Kvívík 20 pct. av 32.000 kr.

UPPSKOT

1. Skrivað verður Fugloyar kommunu, at tingið ikki veitir studning til umvølan av skúla, men 20 pct. av byggikostnaðinum til skúla ella lærarahús eftir góðtiknari tekning og kostnaðarællan.
2. Veitt verða í studningi til nýggjan skúla í Seldarfirði 20 pct. av byggikostnaðinum eftir góðtiknari tekning upp í 70.000 kr. ella 14.000 kr.
3. Veitt verða í studningi til byggjan av nýggjum skúla í Aðuvík 20 pct. av byggikostnaðinum eftir góðtiknari tekning upp í 50.000 kr. ella 10.000 kr.
4. Svarað verður Havnar uttanbyggja sáknarstýri, at tingið vil veita 20 pct. í studningi til byggjan av lærarahúsi og skúla á Argjum eftir góðtiknari tekning og samráð frammanundan, um bygðar skulu verða beinan vegin 2 ella 1 skúlastova. Studningurin verður 20 pct. av byggikostnaðinum fyri 1 skúlastovu upp í 70.000 kr., fyri 2 skúlastovur upp í 105.000 kr. ella ávikavist 14.000 kr. ella 21.000 kr.
5. Til skúlan á Trøllanesi verða veitt í eykastudningi 20 pct. av 2.200 kr. ella 440 kr. Til umvølan av skúla kann tingið ikki veita studning.
6. Veitt verður í studningi til byggjan av skúla í Hvalvík 20 pct. av byggikostnaðinum eftir góðtiknari tekning upp í 70.000 kr. ella 14.000 kr.
7. Til nýggjan skúla í Kollafirði er tingið sinnað at veita í studningi 20 pct. av byggikostnaðinum eftir góðtiknari tekning, tá ið søkt verður av nýggjum.
8. Til skúlan í Vestmanna verða veitt í eykastudningi 20 pct. av 150.000 kr. ella 30.000 kr.

2. viðg. 19. jan. 1948. 3. viðg. 20. jan. 1948. Uppskot pt. 1 samtykt 15—0, pt. 2 við 14—0, pt. 3 og 4 við 15—0, pt. 5 og 6 við 14—0, pt. 7 við 13—0 og pt. 8 við 16—0.

4. Skúlastipanin í Føroyum.

1. viðg. 1. aug. 1947. Framlagt 14. jan. 1948.

UMHUGSAN

Í málinum liggja skriv frá millumtinganevndini í skúlamálum, dagf. 21. juli 1947, og 2 skriv frá Føroya Lærarafelagi, dagf. 5. aug. s. á.

Frágreitt verður, at millumtinganevndin hevur verið tarnað í starvi sínum, tí teir lögtingsmenn, sum eru í henni, hava verið so nógv bundnir av tingstarvi og hurturstøddir í langa tíð. Nevndin hevur ikki havt meir enn ein fund, og vóru til staðar bert 3 limir og formaður Lærarafelagsins. Á hesum fundi varð samtykt at biðja tingið veita sama studning til byggjan av skúlum og lærarahúsum, sum veittur verður til vegir og lendingar, við tær at serliga smáar kommunur ikki eru førar fyri teimum stóru útreiðslunum til slíka bygging til taun núverandi kostnaðin.

Umframt verður sagt frá, at nevndin hevur biðið skúlastjórnina einaferð enn áleggja øllum skúlanevndum og sóknarstýrum at senda inn hvørt ár innan 1. juli yvirlit yvir tað, sum gjørt er síðan 1943 fyri at halda skúlar í góðum standi, samb. lögtingsmál nr. II-17/1942, og at siga landsnevndini frá tí, sum ógjørt er.

Umframt verður Løgtingið biðið lata tey arbeiði gera, sum skúlanevndin sigur frá, eru ógjørt.

Annað brævið frá Lærarafelagnum tekur greiniliga somu evni til viðgerðar sum brævið frá millumtinganevndini, og biður felagið Løgtingið áleggja kommununum, har ikki tíðarhóskandi skúli ella lærarahús eru, at fara undir at byggja slík ella seta tey gomlu í tíðarhóskandi stand skjótast møguligt. Felagið biður Løgtingið lata tey arbeiði gera fyri kommununnar rokning, sum tær lata vera ógjørt, og sum eru áløgd teimum.

Hitt brævið frá Lærarafelagnum biður tingið taka til viðgerðar viðurskiptini hjá teimum lærarum, sum hava tvær bygdir at røkja. Hesir eru fyri ringum býti, sigur felagið, tí bæði mugu teir lona íólki fyri at gera mangt, sum teir kundu tíkið hond í sjálvir, um teir búðu heima, og eisini lata meiri fyri seg í kostar- og vistarhaldi enn teir, ið bert hava ein skúla at røkja.

1. Bygging ella umvølan av skúlum og lærarahúsum.

Tingið er til fullnar vitandi um, at mangir gamlir skúlar og gomul lærarahús eru at kalla ónýlandi, ella at summastaðni eingi lærarahús eru, og tingið vil fegið hjálpa til at fáa bœtt um hesar vansar fyri nú-tíðar skúlastapi. Tað er ikki óvilji, sum er til bágs, tá ið hesir vansar ikki kunna bætast eftir einum ári, sum onkur tykist at halda. Gjøgnum so langa tíð hevur so lítið ella einki verið gjørt skúlanum til bata, at nú hugurin til at fáa bœtt um gamlan skaða — sum gølt er — er vakurður, eru ikki peningavánir til at fáa alt gjørt í senn.

Á so nógvum øðrum umhvørvum tørvast í Føroyum so munandi og peningakrevjandi páboð, ikki minnst til vinnulívsbata, havnar, vegir, veiðiskip, arbeiðistól, sjúkrahús o. a. m., at um so landsins peninga-

innlaga munandi er vaksin ley seinastu árin, má verða roynt at bota ikki bert á einum umhvørvi, men so mangar staðir, har hardast áleikar. Vit mugu minnst, at upp til fyrri hardagan vóru Føroyar á ongum umhvørvi útgjærdar eftir nútíðar krøvum, men í flestu førum heilt illa fyrireiðar. Her má tí læst alla staði í seinn, men høvuðsbólurnar mugu fyrst miða ímóti at skapa so góð vinnulíkindi, at vit kunna vænta at halda einum samfelagi uppi við slíkum innlögum til hvønn mann, sum nú á døgum kreyst.

Tingsins samlaðu útreiðslur til skúlaskap vóru eftir fíggjarreðlanini í 1947 886.000 kr. ella fimtingurin av tingsins samlaðu útreiðslum (4.567.000 kr.). Av hesum 886.000 kr. vóru 100.000 kr til nýggjar skúlar og lærarahús (í 1948 mett til 150.000 kr.). Í øllum londum, sum vit kenna nakað til, eru útreiðslurnar til skúlaskapin býttar millum stat og kommunur, flest allastaðni soleiðis, at kommunurnar bera allar útreiðslurnar til skúla og lærarahús og eina helvt av læraralønunum. Í Føroyum hevur Løgtingið tikið sær, uppá at gjalda kommununna part av læraralønun og fimtingin av útreiðslunum til skúla- og lærarahúsbygging og torir tingið ikki taka størri part uppá seg.

Tað, sum má gerast fyrri at hjálpa teimum vánaligast støddu kommununum, verður at útvega teimum so langfreistað lán, at tær verða førar fyrri at læna til skúlabygging, sum tær nú ikki tora, ei heldur kunna, fara undir. Hetta gerst við at fáa sett á stovn eina lániniðstaðu svarandi til tær donsku »Kreditforeninger«, og er hetta eitt av tí nógva, sum vón er til, fæst í lag í nærari framtíð.

Tann hugur, sum er í Føroyum til at býta kommunurnar nógv ov smátt suður, førir millum aðrar vansar við sær, at fólkíð í hesum dvørgakommunum einki størri verk orkar at fara undir, men so mugu tey eisini geva lol, til tað størri felagið, sum hevur gjaldskyldu til allar síður, fær so mikið til avlops, at tað kann hjálpa.

2. Lærarar, sum hava tveir skúlar at røkja.

Soleiðis sum fólkíð er dreivað út um landið, so mangastaðni eru á einum plássi 6, 5, 4, 3, 2, 1 skúlabarn, ber ikki til at hava ein fulllønlan lærara á hvørjum plássi. Pláss mugu verða lögð saman til skúlaskaps ella børn søkja skúla í aðrarí bygd. Tann ivørleiki fyrri skúlaskapin, sum elvist av hesi dreivkendu búsetan, er væl ongastaðni meinari enn í hesum fámenta landi. Men allastaðni, sum vit vita um, verða lærarapláss ymisliga mett eftir starvslíkindum, í Danmark t. d. verður í fólkaskúlanum skilt millum keypstaðarlærarar, bygdalærarar á fyrstu og aðru lönarhædd og »Forskolelærere«. Ein ymis metan má væl eisini vera í Føroyum sum aðrastaðni, hóast nevndin ikki heldur ta núverandi metan vera hóskandi.

Tingið hevur samtykt at taka lønarviðurskiftini hjá føroyskum lærarum eins væl og øllum øðrum fólkí við almennari lön í Føroyum til viðgerðar, tá ið nýskipanin er fullfærð, og mugu tá tey viðurskifti, sum víst er á í brævi Lærarafelagsins eisini verða tikin til viðgerðar.

UPPSKOT

1. Millumtinganevndin í skúlamálum heldur fram við starvi í 1948.
2. Føroya Lærarafelag, millumtinganevndin í skúlamálum og skúlastjórnin verða gjørd kunnug við hesa umhugsan.

2. viðgerð 16. januar. Samtykt 15—0.

5. Kostskúli.

1. viðg. 1. aug. 1947. Frl. 10. jan. 1948.

UMHUGSAN

(L. Zachariassen við fyrivarni)

Hetta mál hevur verið til viðgerðar at kalla í hvørjari tingsetu síðan 1938, men í bardagafíðini hevur lítið fingist gjørt við tað. Eisini í seinastu tingsetu var tað fyrri, men hóast tingmenn vóru samdir um, at átroðkandi neyðugt er at fáa málið greitt, mátti tað vegna viðurskiftini, serliga tí stjórnarmálið enn var langt frá at vera greitt, verða skotið út til næsta ting.

Í 1938 varð á tingi (frá millumtinganevndini viðvíkjandi finansplani) sett fram uppskot um at gera kostskúla fyri avhygdanæmingar, knýttan til eitt statsseminarium og statsskúla í Føroyum. Hesin statsskúli skuldi vera real-og millumskúli og hava fyristøðumann og lærarar felags við læraraskúlan. Á kostskúladeildini skuldi vera pláss til 40 næmingar, av teimum 10 læraraskúlanæmingar. Átlað varð, at byggingarkostnaðurin fór at vera einar 130.000 kr. og árligt peningahall av rakstri kostskúlans 10.000 kr. Málið varð ikki framt lá.

Í 1939 varð frá ríkisstýrinum sett fram uppskot til lóg um »Færøernes Statsseminarium og Statsgymnasium.« Nú skuldi verða settur á stovn studenlaskúli, sum læraraskúlin skuldi vera knýttur til, eins væl og gjørd skuldi verða kostskúladeild. Staturin skuldi byggja og dríva studenta-og læraraskúla móti at fáa til ognar realskúlan í Havn við grund og øllum húsum, meðan Løgtingið skuldi byggja og dríva kostskúlan. Havnar kommuna skuldi lata helvt av grundlønini til lærararnar eins væl og byggingarstøðing 2.500 kr. árliga.

Málið varð víst í millumtinganevnd, sum legði fram umhugsan í eykatingsetuni í mars 1940. Millumtinganevndin nevnir her sum átlaðan kostnað: til bygging av skúlanum sjálvum 700.000 kr., sum staturin skuldi lata, til bygging av kostskúladeildini ikki undir 150.000 kr., býtt

sundur við 100.000 kr. til Løglingið og 50.000 kr. til stalin. Rakstrarútreiðslurnar vóru tá mettar til 103.500 kr. til sjálvan skúlan og 50.000 kr. til kostskúladeildina (40 næmingar). Millumtinganevndin skeyt upp at býla rakstrarútreiðslurnar soleiðis: staturin (til sjálvan skúlan) 90.000 kr., Havnar kommuna (til skúlan) 12.500 kr., Løglingið til kostskúladeildina 32.000 kr., gjald frá 30 næmingum í kostskúladeildini (600 kr. hvør) 18.000 kr.

Tingið tók ikki endaliga støðu til nýskipanina í hesi tingsetu.

Annars verður málinum viðvíkjandi víst til frágreiðingarnar í tingliffundinum 1938, bls. 7, 1939 bls. 26—27 og skjal 12 (Udkast frá Undervisningsministeriet), 1940 bls. 3—4 og skjal 1 til eykalingsetuna mars 1940.

Fyri hvørt ár, sum gongur, verður meira átroðkandi at fáa skipað tann hægri skúlagangin í Føroyum í eitt annað lag. Tann leiðin, sum ætlanin var at ganga í 1939 og 1940, at broyta studentaskeiðið til studentaskúla við tilknýttum millumskúla og lata læraraskúlan hava felags stjórn og lærarar við henda skúla, man enn tykjast tann hollasta. Rímiligt man vera at knýta eisini realklassa, ella ið hvussu er preliminarskeið, til henda hæggra skúla. Og so kostskúladeild. Hon er avgjørt neyðug, um hesin skúli skal fáa lýðning fyri landið sum heild. Tað hevur eisini verið einmælt sagt á tingi, hvørja ferð málið hevur verið til viðgerðar, men einki hevur enn verið gjørt við kostskúlan, tí hann hevur eins og skipanin yvirhøvur fyri hæggra skúlan skulað bíðað, til stjóruarskipanarstríðið var lokið. Einn er greiði ikki komið á, hvussu okkara skúli í framtíðini verður skipaður, og hvør, ið stlla skal fyri. Skúlanevndin hevur tó hildið, at um so er, at skipanin sjálv ikki er greidd út í æsir, so er tann stuðin nú ikki so langt burturi, og mælir til, at skjótt verður ásettur, og kostskúlin verður lað fyrsta av hesi stóru ællan, ið farið verður undir at seta út í verk. Nevndin heldur, at tann byggiaetlan, sum sipað er til í uppskotinum 1940, kann verða brúkt sum grundarlag, men at hon má økjast í tann mun, sum neyðugt er, tí studentaskúlin nú hevur tvær deildir og tí krevur tvær klassastovur afturat og kemiska-fysiska arbeiðsstovu umframt, og at spurningur er, um kanska preliminariskeið skal vera knýtt til skúlan heldur enn realklassi. Um so er krevst uppafur ein skúlastova.

Nevndin mælir til, at landsnevndin (landsstýrið) verður biðið fyrirreika uppskot til hesa skúlabýgging eins væl og til kostskúladeildina, útvega tekningar og kostnaðarættan og samráðast við kommunur, sum vilja lata grundstykkið til skúlan og luttaka eftir førinum í útreiðslunum. Kostnaðurin av hesari bygging verður stórus. Nevndin heldur seg ikki kunna seta nakað ávíst kostnaðartal fram, men út frá leimum tølum, sum nevnd vóru í uppskotinum í 1939 kann ætlast, um byggikostnaðurin nú roknast at vera trýggjar ferðir so stórus sum tá, at byggikostnaðurin av studentaskúlanum verður 2,1—2,5 milliónir kr. og til kostskúladeildina o. u. 500.000 kr. ella meir. Tá var roknað við kostskúladeild til 40—50 næmingar. Soleiðis sum viðurskiðini nú eru, má verða roknað við tvífoldum tali.

Byggingin av hesum skúla er ein liður í leirri uppbyggjan, sum farið verður undir eftir nýskipanini, og hvussu peningurin til nýskipanina verður at útvega, kann nevndin ikki nú taka støðu til, men mælir til, at fyrri at skjótt kann verða ásettur, verður fyri 1948 játtað 300.000 kr. til hesa nýbyggjan.

UPPSKOT

1. Úr amtsgrunninum verður í 1948 sum ein fyrsta játtan til byggjan av studentaskúla, læraraskúla og kostskúla játtað 300.000 kr.
2. Landsnevndin (landsstýrið) verður biðið útvega tekiingar og kostnaðarællan til hesar skúlar og samráðast við kommunur um byggi-grund og part í byggikostnaði og rakstrarútreiðslum.

2. viðg. 13. jan. 1948. 3. viðg. 20. jan. Samtykt 18—0.

6. Stavseting í skúlabókum.

1. viðg. 1. aug. 1948. Framl. 10. jan. 1948.

UMHUGSAN

Í 1946 setti tingið millumtinganevnd til at gera uppskot til fastleggjan av stavsetingini í føroyskum skúlabókum. Í nevndina valdi skúlastjórnin: dr. phil. Chr. Matras, Erik Petersen cand. mag., Hákon Dam og Richard Long, lærarar. Lærarafelagið valdi Marius Johannesen lærara. Nevndin hevði fígar fundar í 1946, tá dr. Matras var burtur-staddur. Á sumri 1947 var hann í Føroyum, og hevði nevndin tá fleiri fundir við hann, men tíverri var nevndarformaðurin, R. Long, tá burtur-staddur. Heystið 1947 hava teir 4 nevndarmenn havt fleiri fundir og lagt til rættis eitt fyrsta grundarlag fyri rætskrivingarreglum, sum so er sent dr. Matras til úttalísi, við tað, at hann nú aftur var í Keypmannahavn. Sum eitt arbeiðsgrundarlag hevur nevndin havt eitt bráð-fengis handrit til rætskrivingarorðabók, sum stud. mag. Ulf Zacharia-sen eftir áheitan hevur greitt úr hondum.

Ællanin er nú at lata eina rætskrivingarroynd fara fram í ymsum skúlum við fyrisagnarstykkjum, sum eru serliga lögð til rættis til at lýsa tvørleikarnar í føroyskari rætskriving. Hesa roynd verður skúla-stjórnin biðu at fyrirleika, og ællanin er, at hon skal fara fram fyrst í februar mánað. At handfara tilfarið og draga læra úr tí fer at taka nakrar mánaðir, og ikki lítið larnast nevndarstarvið av, at ein nevndar-limur býr í Keypmannahavn. Ikki kann lí væntast, at nevndin kann gera arbeiðið liðugt fyrr enn til summars. Nevndin skjýtur upp, at landsnevndin (landsstýrið) fær heimild at gjalda tær útreiðslur, sum hon (tað) mátti hildið neyðturviligar til nevndarstarvið.

UPPSKOT

Millumtinganevndin viðvíkjandi stavseting í skúlahókum heldur fram við starvinum í 1948. Landsnevndin (landsstýrið) verður heimilað at gjalda tær útreiðslur, sum hon (tað) mátti hildið neyðurluvuligar til nevndarstarvið.

2. viðg. 13. jan. 3. viðg. 16. jan. Samtykt 13—0.

7. Skúlagongd í grannabygdum.

1. viðg. 1. august 1947. Frl. 19. januar 1948:

UMBUGSAN

Hetta mál hevur verið til viðgerðar áður í tingsetuni 1944 (sí tingmál: Skúlaskipanin í Føroyum (tingliðindi 1944, bls. 63), og í 1946 (sí tingliðindi 1946, bls. 31).

Skúlamillumtinganevndin hevði mælt til at veita studning til børn í einbýlum ella á heilt smáum plássum til at ganga í skúla í aðrari bygd. Sum soveróin pláss vórðu tá nevnd: Kaldbakshótnur, Dímun, Akrahørg, í Botni, Seltuvík, Vatnsøyr, Kolbeinagjógv, Borðan. Um roknað verður við einum tveimum plássum altítt, vil talið á børnum á hesum plássum neyvan lilsamans fara upp um 30. Í løtuni eru á nevndu 8 plássum eini 10 skúlaskyldug børn. Millumtinganevndin mælti til at veita í studningi 300 kr. fyri hvørt barn. Upp á 15 børn hevði tað verið ein útreiðsla uppá 4.500 kr. ella ikki meir enn ein ferðalærari kostar, og eingin ferðalærari hevur meir enn tveir skúlar at røkja.

Skúlanevndin helt í fjør fram, at millumtinganevndin hevur rælt í sínum sjónarmiði, at børnini í størri bygdum eiga at hava fulla skúlagongd, og at har sum smápláss eru nóg nær størri plássum, eiga at verða skipað fyri, at børnini úr smáplássunum kunna fáa skúlagongd í tí størri bygdini ella aðrastaðni, men mælti annars til, at málið kom aftur til viðgerðar næsta ár.

Enn er Føroya nýggja stjórnarstøða ikki fastlögð, so nevndin má halda, at beinast er at steðga til fyrsta Ólavsøkutíng við endaligari avgerð. Nevndin hevur flugið upplýst, at í Noregi (Norðlandi) verður veitt skúlastudningur til børn úr einbýlum til at ganga í skúla í størri pláss, og er skipað soleiðis har, at tá kommunan letur 50 oyru í studningi fyri hvønn skúladag, letur staturin tað sama. Hetta er eftir lóg samtykt fyri 1940. Skúlanevndin mælir til, at hugsað verður um at ganga hesa leið eisini í Føroyum, og kundi hugsað sær, at ein studningur upp í 1 kr. fyri hvønn skúladag frá Løglingi og tað sama frá

kommunu kuði verið hóskandi. Roknað við 240 skúladögum hevði útreiðslan fyri Løgtingið fyri 15 skúlabørn verið 3600 kr. og fyri 30, sum má ætlast at vera hægsta mark, 7200 kr. Ferðalærarar til 10 pláss høvdu kostað einar 25—30.000 kr.

Nevndin vónar, at hella mál verður tikið til endaliga viðgerð sum eitt tað fyrsta eftir nýskipanina, og setir fram hetta

uppskot:

Vísandi til tað, sum nevnt er frammanundan, mælir nevndin til, at skúlagongd fyri børn í einbýli ella á heili smáum plássum verður skipað á tryggn hátt, so skjótt sum til ber aftaná nýskipanina.

2. viðg. 20. januar. Samtykt 13—0.

Frl. 21. januar 1948:

GREINT UPPSKOT TIL AVGERÐAR

Vísandi til tingsamtykt í Løgtingsmáli nr. II-7/1948: Skúlagongd í grannabygdum, samtykkir tingið, at tann í álitinum ávísta skipan kemur í gildi longu í hesum skúlaári, um tað eru kommannur, sum vilja lata tann í álitinum ummæla studning, 1 króna fyri hvønn skúladag uppá barnið til skúlagongd í aðrari bygd, móti at Løgtingið letur tað sama. Hetta geldur ley í álitinum nevndu 8 småpláss.

2. viðg. 21. januar. 3. viðg. 22. januar. Samtykt 15—0.

8. *Lønviðbót til eftirløntar lærarar.*

1. viðg. 1. august 1947. Frl. 18. desember 1947:

UMHUGSAN

Føroya Lærarafelag hevur í skrivi, dagf. 12. mai 1947, søkt um, at lærarar, sum síla við eftirløn, mugu fáa viðbót í mun til ta eftirlønargevandi viðbót, ið lærarar eins og onnur lúgu frá 1. apríl 1946.

Málið hevur verið lagt fyri eftirlønargrunni fólkskúlalæraranna, og hevur stjóri grunsins, N. Mortensen, skrivstovustjóri, svarað, at um

eftirlønarskipanin fyri føroyskar fólkaskúlalærarar verður broytt á tann hátt, at Færø Amt ella kenslumálaráðharrin danski fáa myndugleika sum nevndur í lóg nr. 606 av 21. december 1946, verða eftirlønarnar størri, men hann er ikki førur fyri gjølla at siga hvussu nógv, tí í Føroyum eru ikki til skjals lógargreinirnar, sum sípað er til í lógini, ei heldur eru har til skjals greiniligar upplýsingar um tey eftirløntu lærarafólkini hvørt sær, men hann heldur seg leysliga kunna ælla, at útreiðslurnar til tey 6 lærarafólk, sum hava eftirløn eftir lóg nr. 82 av 29. mars 1893, (jvf. lóg nr. 56 av 5. februar 1918), og tey 19 eftirløntu lærarafólkini eftir lóg nr. 121 av 31. mars 1928 verður o. u. 23.000 kr.

Skúlanevndin hevur biðið skúlastjórnina biðja dansku kenslumálaráðslovuna gera so væl at rokna út, hvussu mikið hvørt eftirlønt lærarafólk í Føroyum kann fáa í viðbót eftir somu lóg, sum fólka-skúlalærarnir hava fingið, og skila til, hvussu mikið av hesi viðbót eftir galdandi reglum má falla til statin at gjalda og hvussu mikið til Løgtingið.

Fyri at tey eftirløntu fólkini, ið summi eru heilsuveik og ússalig, kunna fáa ein styrk, áðrenn árið er úti, skjýtur nevndin eftir samráð við skrivstovustjóra gjaldstovunar upp, at veitt verður hvørjum teirra í forskoti 300 kr., sum skrivstovustjórin sigur fyri víst øll teirra ið hvussu er hava krav uppá.

UPPSKOT

Úr amtsgrunninum verður goldið leim 25 eftirløntu lærarafólkunum, sum nevnd eru frammanundan, 300 kr. hvørjum í forskoti uppá eftirlønarviðbót svarandi til ta viðbót, lærarar flugu frá 1. apríl 1946 at rokna, tilsamans 7.500 kr.

2. og 3. viðg. 19. desember 1947. Samtykt 17—0.

9. Ítrótt sum fóst lærugrein.

1. viðg. 14. august 1947. Frl. 14. januar 1948:

UMHUGSAN

Føroya Ítróttalærarafelag søkti í 1944 um at fáa ítrótt gjørd tvungna lærugrein í føroyska fólkaskúlanum, eins og um, at limir tess skuldu eiga fyrirmon til lærarapláss við størri skúlar, har eingin lærari við Ítróttalæraraprógv var frammanundan. Málið varð tá gjølla viðgjørt, og verður víst til umhugsan frá skúlanevnd lingsins í lögtingsfóðindi 1944, bls. 70. Uppskot varð selt fram um, at svimjing skuldi verða

tikin upp ímillum tær lærugreinir, sum í gr. 7 í fyriskipan nr. 363 av 12. december 1938 verða nevndar sum tvungnar lærugreinir í fólka-skúlanum. Málið fall (23.—11.—1944) við 12 atkvøðum móli 0.

Málið varð uppافتurlikið í lingscluni november 1946—mars 1947, og varð tá samtykt at broyta áðurnevndu gr. 7 á lann hátt, at í 1. stykki varð svimjing tikin upp ímillum tær tvungnu lærugreinirnar, og í øðrum stykki varð »enskt, matematikk og fysikk« tikið upp millum tær har nevndu lærugreinir, sum skúlastjórnin kann geva loyvi til at taka upp sum lærugreinir í fólka-skúlanum.

Amtmaðurin hevur ikki viljað sett hesa samtykt í gildi, fyrr enn hann hevði samráðst við statsministerið. Eftir skipanini fyri kríggið skuldi henda nýskipan verið kunngjörd sum »kongalig fyriskipan«, og amtið spurdi nú, um tað rættasta ikki hevði verið, at amtið kunngjörði broytingina sum eina »kunngerð frá amtinum«.

Statsministerið hevur í juni mánaði 1947 sent amtinum málið aftur og góðtikið amtsins uppskot til kunngerðarlátt. Samlæðis sendir statsministerið helta ummælið frá Peder M. Tramp, fimleikaeftirlitsmanni, sum teir hava lagt málið fyri:

»Det forekommer mig ejendommeligt, at Svømning skal være den eneste Form for Legemsøvelser, der skal være obligatorisk i Skolerne. Skulde der ikke ved alle Skoler være Mulighed for at øve lidt Gymnastik, eventuelt i det fri eller i Skolestuen, og Leg?

Jeg vilde have fundet det rigtigere at nævne Legemsøvelser blandt de obligatoriske Fag, og dertil føje en Bemærkning om Indførelsen af Svømning, hvor der skulde være Mulighed derfor.

Man maa være opmærksom paa, at Svømning paa Grund af Faremomentet i højere Grad end andre Arter af Legemsøvelser kræver kvalificerede Lærere.»

Skúlastjórnin hevur so av nýggjum lagt málið fyri lingscl 10. september 1947.

Føroya ítróttalærarafelag hevur 4. august 1947 av nýggjum skrivað tinginum og søkt um, »at ítrótt verður gjörd fäst lærugrein í Føroya skúlum, og at skipað verður soleiðis fyri, at ítróttalærarar fáa arbeiði, t. d. við at leikvøllir og svimjingarhyljar verða gjördir, og at lærarar við ítróttalæraraprógv verða settir við teir stóru skúlarnar, har sum ikki verður kent í ítrótt, skjólast gjørligt.«

Helta mál er komið heldur skeivt fyri, og heldur nevndin, at tað fyri ein part er orsakað av, at orðið »ítrótt«, sum ítróttaleftirlitsmaðurin og ítróttalærarafelagið hava kravt gjörda tvungna lærugrein í skúlanum, fatar so víða, at aftrað hevur verið nóg so leingi. Í Danmark er kroppsvenjing (Legemsøvelser) tvungin lærugrein, og verður við hesum orði mest hugsað um fimleik (gymnastik) og svimjing. Ítrótt er eitt so nógv víðari fatandi orð.

Í umhugsanini frá skúlanevndini 1944 varð sagt: »Allir lærarar í bygdaskúlanum hava kunnleika til fimleika frá læraraskúlaárið teirra og hava tikið prógv í hesi lærugrein. Tað er tí spell, at fimleiki ikki fyri langt síðani er gjörður fäst lærugrein í skúlanum í lann mun, sum hann kann verða fðkaður uttan fimleikahús, og tað er tó ikki lítið.«

Helta má nevndin halda fast um. Um kroppsvenjing — sum hon átti — hevði verið fäst lærugrein í skúlum her í mong ár, hevði nú verið lætt at lagt svimjing og fría ítrótt aftrat, svimjing mangastaðni og ítrótt summastaðni.

Í umhugsanini í hesum máli í 1944 verður sagt: »Øðrvísi er við

ítrótt sum skúlalærugrein, tá ið við hesum orði verður hugsað um bæði fimleika, fría ítrótt, bóltleikir og aðrar leikir. Tá verða færri lærarar, sum tora taka sær uppá at kenna børnum alt helta*). Men nevndin heldur, at um steðgað skal verða, til allir lærarar verða fullfíggaðir ítróttalærarar, so verður tað ein seinur dagur, at ítrótt verður skúlalærugrein í Føroyum, og mælir hon lí til at ganga ein millumveg. Nevndin hevur beitt á ítróttaeftirlitsmannin at gera eina stutta lærubók í skúlastovufimleika, bóltleikum og kanska øðrum leikum, og hevur hann lovað at greiða hana skjótt av hondum. Tá ið henda bók er prentað, og lærarar hava fingið høvi at gera seg kunnigar við hana, mælir nevndin til at gera fimleik (og ítrótt) tvungna grein í skúlanum, tó at frammanundan eiga helst lærararnir at hava fingið høvi til á einum stuttum námskeiði (eina ella tvær vikur) at luttaka í skúlastovufimleikarkenslu og bóltleikakenslu; so við og við kann ítróttakenslan í skúlanum gerast meiri fullfíggað.»

Helta var í 1944. Ítróttaeftirlitsmaður Poul E. Petersen hevði í 1945 gjørt handrit til eitt leiðbeiningarhefti við nøkrum fáum venjingum í skúlastovufimleika, og skúlabókagarnur Løgtingsins hevði lovað at lata heftið prenta, men í 1946 lók harra Petersen handritið aftur, lí hann vildi geva tað út sjálvur. Hann hugsaði tá um at gera handrit til eitt nýtt hefti.

Skúlanevndin heldur, at taun líð, sum í 1944 og seinni í 1946, tá ið seinasta língsamtykt í hesum máli varð gjørd, var hugsað skuldi ganga, áðrenn kroppsvenjing skuldi verða gjørd tvungin lærugrein, nú er umliðin, og at lærarar til næsta skúlaár kunna fáa neyðturviliga leiðbeining úr bókum á føroyskum ella danskum. Samstundis hevði verið hent, um Føroya Lærarafelag, sum fær studning til námskeið í 1948, hevði lalið skúlastovufimleika og bóltleikir verið námsgreinir á hesum skeiði.

Umsóknini frá ítróttalærarafelagnum viðvíkjandi, so heldur nevndin, at fyrsta punktinum er komið á mæti, tá ið kroppsvenjing verður gjørd tvungin lærigrein í skúlanum. Seinra punktinum viðvíkjandi vísir nevndin til língsamtyktina í 1944, har sagt verður, at skúlanevndin má geva skúlaeftirlitsmönnum viðhald, tá ið teir halda fram, at stór lærarafjöld í Føroyum hevur fingið sær hollan framhjá kunnleika í ymsum lærigreinum, og at illa ber til at taka ítróttalærarar so nógv fram um aðrar, ið summir hava so nógv longri framhjá læritíð enn teir. Men rimiligt er, at ítróttalærararnir hava ein fyrirun, tá ið tala er um at seta nýggjan lærara við størri skúla, har meiri dentur kann verða lagdur á ítróttakenslu enn í smáum skúlam, um teir annars eru væl kunnigir við aðrar lærigreinir.»

Nevndin setir fram hetta

UPPSKOT

- A. Kgl. fyriskipan nr. 363, 12. december 1938, um ymis viðurskifti fólkskúlanum í Føroyum viðvíkjandi verðnr við kunngerð frá amtinum broytt soleiðis:

§ 7 verður orðað soleiðis:

Stk. 1. Í øllum skúlam skal verða kent í hesum lærigreinum: Religión, føroyskum, danskum, skrivning, rokning, søgu, landatæna,

*) Í Føroyum eru o. u. 10 lærarar við danskum og føroyskum ítróttalæraraþrógv. Svinnjing viðvíkjandi heldur ítróttaeftirlitsmaðurin, at 75 lærarar kunnu undirvísa í hesi lærigrein.

kroppsvenjing og sangi. Undir kenstuni í føroyskum og danskum skal verða lagdur dentur á, at børnin vera før at nýta hesi mál bæði í lestri og í talu og skrivning.

Stk. 2. Umframt kann eftir nærri fyriskipan í kenstuvællanini verða veitt kensla í svimjing, strótt, handavinnu, tekning, náttúrufrøði, enskum máli, matematikk, fysikk, frískleikafrøði og samfelagslæru.

Stk. 3. Foreldur, sum ikki eru í fólkakirkjunni, kunna krevja børn síni frí frá at luttaka í kenstuni í religiún.

Stk. 4. Læriamboð, sum bert verða nýtt í skúlanum, verða útvegað øllum børnum uppá kommununnar rokning.

Frammanfyri standandi fyriskipan fær lógargildi frá tí skúlaárið 1948—49 tekur við.

Anordning Nr. 363 af 12. December 1938 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen paa Færøerne ændres ved Kundgørelse fra Amtet saaledes:

§ 7 affalles saaledes:

Stk. 1. I enhver Skole skal der undervises i følgende Fag: Kristendomskundskab, Færøsk, Dansk, Skrivning, Regning, Historie, Geografi, Legemsøvelser, Svømning og Sang. Ved Undervisningen i Færøsk og Dansk lægges der Vægt paa, at Børnene opnaar Færdighed i Brugen af de to Sprog, saavel i Læsning som i Tale og Skrift.

Stk. 2. Der kan desuden efter nærmere Bestemmelse i Undervisningsplanen gives Undervisning i Haandgerning, Tegning, Naturkundskab, Engelsk, Matematik, Fysik, Sundhedslære og Samfundslære.

Stk. 3. Forældre, der staar uden for Folkekirken, kan forlange deres Børn fritagne for at deltage i Undervisningen i Kristendomskundskab.

Stk. 4. De Læremidler, der kun bruges i Skolen, anskaffes til samtlige Børn for Kommunens Regning.

Foranstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra Begyndelsen af Skoleaaret 1948—49.

B. Umframt setir skúlanevndin frum helta uppskot:

Føroya Lærarafelag verður biðið fyrireika skúlaskeiðið á sumri 1948 sum námskeið í skúlastovufimleika og bóttleikum.

2. viðg. 16. januar. 3. viðg. 19. januar. Pt. A. samtykt 13—0 og pt. B. 13—0.

10. Lønir fyri kvøldskúlastarv.

1. viðg. 14. aug. 1947. Frl. 13. dec.

UMHUGSAN

Føroya Lærarafelag hevur í brævi, dagf. 5. august 1947, skrivað tinginum, at tað uttan útslit í fleiri ár hevur søkt skúlastjórn og ting um at fáa lønina fyri kvøldskúlastarv munandi hækkaða. Á tingi hevur hetta mál ikki verið til viðgerðar tey seinastu árin.

Felagið førir fram, at kvøldskúlalønin enn sum áður er 1,30 kr. fyri hvønn klokkutíma, fyri smíð, handverk og húsgerning 1,00 kr. Frá kommununi ella øðrum skal lærarin umframt fáa 0,50 kr. fyri hvønn klokkutíma, so laun vanligu lønin verður 1,80 og 1,50 kr. Hetta er so lítil løn, soleiðis sum prísir og lønir annars eru hækkað, og kvøldskúlastarvið er lí avlagt flest allastaðni. Felagið søkir um, at lønin verður hækkað til o. u. 5 kr. um tíman.

Skúlanevndin, sum hevur fingið málið til viðgerðar, hevur fingið til vegar hetta yvirlit yvir kvøldskúlahald í árunum 1939/40, 1940/41 og 1946/47:

	1939/40	1940/41	1946/47
Tórshavn	x		
Mykines	x		
Søldarfjørð	x	x	
Glyvrar	x		
Miðvagur	x		
Hvannasund	x		
Oyndarfjørður	x	x	
Rituvík	x		
Hov	x	x	
Toftir	x		
Saltangará	x	x	
Porkeri	x	x	
Elði	x		x
Slættanes	x		x
Svínoy	x	x	x
Dalur (S)	x		
Vágur (S)	x	x	
Fuglafjørður	x		x
Strendur	x		
Fugloy	x		
Klakksvík	x		
Tjørnuvík	x		
Lorvík	x	x	x
Sandavágur	x	x	x
Kvívík	x	x	x
Mikladalur	x		
Øravík	x		

	1939/40	1940/41	1946/47
Vestmanna	x	x	
Nólsoy	x	x	
Hvalvík	x	x	
Gjógv			x
Skúvoy			x
Statsstudningur tilsamans kr.	5865,85	1813,60	975,00

Útreiðslurnar hava verið:

1941/42:	1456,60 kr.
1942/43:	2157,55 kr.
1943/44:	1347,60 kr.
1944/45:	1439,40 kr.
1945/46:	978,30 kr.

Av hesum yvirliti sæst, hvussu kvøldskúlin so við og við hevur mæktast burtur, til hann í fjør og í ár hevur verið næstan eingin, og orsøkin má fyrí ein stóran part hava verið tann, at lønin fyrí hetta stravná starvið, sum oftast umframt førir væl av heimaarbeiði við sær, hevur verið út av lagi lág.

At lata ein so lýðningarmiklan menningartátt sum kvøldskúlan á henda hátt fána burtur, fer ikki at bera til. Lønin má lí fáast upp so mikið, at lærarar kunna taka sær hetta starv uppá fyrí hampiliga løn. Verður meitt saman við danskan skúla verður har eftir teimum seinastu reglum, sum nevndin hevur kunnað gjørt seg kunnuga við, frá statinum goldið 2,40 kr. fyrí hvønn klókkutíma (1,80 kr. fyrí smíð og handverk) og frá kommununum 1 kr., altso ein verulig løn uppá 3,40 kr. og 2,80 kr. Tað er ikki nevndini kunnugt, um til hesar lønir kann verða givin dýrlíðarviðbót. Til handilsskúlar, sum teir, ið vit hava her, (Handelsmedhjælpereskoler) verður nú givin ein løn uppá 5,26 kr. fyrí hvønn klókkutíma. Tað tykist lí nevndini rímuligt, at tann lønin fyrí kvøldskúlaliald, sum lærarafelagið skjýtur upp, 5 kr. í tíman, í løtuni má haldast vera rímulig, og kundi hon í sama mun sum fyrí kríggið 13 : 5 verið býtt við 1,40 uppá kommunu og 3,60 uppá annan almennan kassa.

Higartil hevur staturin borið teir 13 áljandapartarnar og kommunan teir 5. Um Løgtingið tekur sær uppá allar útreiðslur av Føroya skúla, mælir nevndin til, at fyrí skúlaárið 1948/49 verður goldið úr lögtingskassanum ein studningur til kvøldskúlaliald uppá 3,60 kr. fyrí hvønn klókkutíma, við teirri trøyt, at kommunan leður 1,40 kr. Um Løgtingið ikki tekur skúlan, verður málið skotið út til endaliga avgerð á fyrsta Ólavsøkutingi.

UPPSKOT

Fyri skúlaárið 1948/49 verður, um Løgtingið yvirtekur skúlarnar, úr Løgtingsins kassa til kvoldskúlahald veitt ein studningur til ísmaløn uppá 3,60 kr. undir teim vanligu treytum eftir kunngerð av 22. januar 1931 um studning til ungdomsskúla, tó soleiðis, at tann studningur, sum kommunan verður kravd at lata, fyri hetta ár verður bækkadur til 1,40 kr. um hman. Annars kemur málið til viðgerðar aftur á ólav-søkulingi 1948.

2. viðg. 17. dec. 3. viðg. 18. dec. Samtykt 12—0.

11. Byggjan av nýggjum húsum til háskúlan.

1. viðg. 6. sept. 1947. Frl. 20. jan. 1948:

ÁLIT

Stjórnin fyri Føroya Fólkaháskúla søkir í brævi 1. sept. 1947 Løgtingið um stuðul til byggjan av nýggjum húsum til skúlans. Hildið verður fram, at húsin, sum skúlin nú hevur, og sum vórðu bygd í 1909, langt frá eru úðarhóskandi. Stjórnin hevur umhugað spurningin viðvíkjandi umhølan, men er komin til tað úrslit, at einastu ráðini eru at byggja av nýggjum. Skúlin hevur ein byggigrunn, og hann sær soleiðis út:

Landsinnisavnan I. S. F.s 1943.....	kr. 11.762,60
Bazarur 1945.....	- 38.802,00
Helvin av limagjaldi Føroya Fólkaháskúlafelags í 2 ár. -	2.361,07

kr. 52.928,67

Hartil kemur virðið av núverandi skúlahúsum o. u. - 60.000,00

Tilsamans: o. u. kr. 112.928,67

Í nýggja skúlanum er ætlað at hava rúm fyri 40—60 næmingum, ið búgva á skúlanum. Ætlað er eisini at hava rúm fyri framhaldsskeiði, handarbeidsskeiði, húshaldsskeiði, fimleiki og almennum fyrilestrum.

Stjórnin biður Løgtingið lata til nýbyggjanina tað, ið frestar.

Stjórnin hevur enn ikki tekning og kostnaðarættan, men upplýsir, at konir menn meta, at Hlík hús koma at kosta um 300.000 kr.

Av tí, at Løgtingið hevur til viðgerðar byggjan av kostskúla, studentaskúla o. t., sum krevur ovurstóran pening, heldur nevndin, at tingið má lata viðgerðina av byggjan av nýggjum háskúla ganga inn í eina heildarviðgerð av byggjan av nýggjum skúlum. Tingið hevur sum fyribils hjálp samtykt at veita 15.000 kr. til umvøling av teimum nú-verandi bygningum.

UPPSKOT

Málið um studning til byggjan av nýggjum húsum til Føroya Fólkaháskúla verður at viðgera saman við viðgerðini av eini heildarættan av byggjan av nýggjum skúlum.

2. viðg. 21. jan. Samtykt 13—0.

12. Reglur fyri „Mentunargrunn Føroya Løgtings“.

Frl. 12. sept. 1947:

REGLOGERÐ FYRI MENTUNARGRUNN FØROYA LØGTINGS

1.

Føroya Løgting samtykti við 6. mai 1946 (80-ára føðingardegi Jóannesar Paturssonar) sum stovningardegi at seta á stovn »Mentunargrunn Føroya Løgtings«.

2.

Stovnstæ grunnsins eru 200.000 kr., sum Løgtingið játtaði úr tiltaksgrunni lingsins, umframt læt 10.000 kr. árliga, sum tingið játtaði í 1946, og gávar, ið verða givnar til grunin.

3.

Endamál grunnsins er at styðja starv fyri føroyskum máli, bókmentum, list, vísund og øðrum mentunarmálum.

4.

Høvuðsstovnur grunnsins má ikki verða skerdur. Stýrið fyri grunnum skal skipa fyri, at stovnsgrunnurin verður rentaður á tryggan hátt.

5.

Grunnurin verður stýrdur av 3-mannaneynd (við trimum tiltaksmonnum) valdari av Føroya Løgtingi uppá 3 ár, soleiðis at ein fer frá árliga.

Stýrið kann til grunnsins endamál ráða yvir teimum inntøkum, sum grunnurin hevur av rentum, studningi, sum grunnurin fær frá Løgtinginum, ella á annan hátt.

6.

Roknskaparár grunnsins er álmanakkaárið. Roknskapur verður at granskað av løgtingsrevisor og at leggja fyri Løgtingið at góðkenna.

12. sept. 1947 samtykt 13—0.

III. KIRKJUMÁL

1. Figgjarætlan fyri kirkjugrunnin.

1. viðgerð 31. juli. Frl. 11. december.

ÁLIT

Løgtingsskrivstovan hevur sent tinginum uppskot til figgjarætlan fyri kirkjugrunnin fyri árið 1948. Uppskotið er viðgjørt í kirkjunevndini, sum skal loyva sær at seta fram hesar viðmerkingar:

Í uppskotinum verður bert roknað við teimum vanligu inntøkum: Endurgjald fyri tiggjand og innflutningsgjaldi. Umframt hesar føstu inntøkur hevur tingið í teimum seinastu árunum eisini veitt kirkjugrunninum ein eykastudning uppá 15.000 kr. úr amtsgrunninum. Nevndin má halda, at tað verður neyðugt í hvørt fall eitt ár afturat at halda fram við áður nevnda eykastudningi.

1. jan. 1947 átti kirkjugrunnurin hjá amtsgrunninum kr. 100.522,19. Til nýggja kirkju í Miðvági hevur tingið samtykt at veita sum studning 70.000 kr. at rinda gjøgnum 3 ár (1947, 1948 og 1949). Ætlandi veitir tingið 20.000 kr. sum studning til nýggja kirkju í Hvannasundi, eisini ætlað at rinda uppá sama tíðarskeið sum til Miðvágs kirkju. Endiliga er umsókn komin á ting um studning til nýggja kirkju í Elduvík, og hevur nevndin sett uppskot fram um at veita 10.000 kr. til hesa kirkju.

Tað er øllum kunnugt, at umvælingararbeiðið uppá kirkjubýgningarnar hevur verið í afturhond undir veraldarbardaganum, og má tí roknað við óvanliga stórum útreiðslum hertil bæði í hesum og komandi ári. Dýrtið er, og eingin skal verða hilsin, um tær vanligu umvælingarútreiðslurnar í hesum báðum árum krevja so stóran pening, at einki avlop verður til nýbyggjan av kirkjugrunnsins vanligu inntøku. Teir játtaðu studningar koma tí ætlandi fyri ein stóran part at verða goldnir úr grunnsins ogn. Nevndin vil eisini ætla, at postur A undir útreiðslum er ov lágt mettur, og skal mæla til at broyta hann frá 15.000 til 25.000 kr.

Nevndin skal mæla til at góðtaka uppskotið við hesum broytingum og selur sambært hervið fylgjandi

UPPSKOT

til figgjarætlan fyri kirkjugrunnin fyri 1948.

Inntøkur:

1. Endurgjald fyri tiggjand	7.800 kr.
2. Innflutningsgjald	20.000 —
3. Eykastudningur úr amtsgrunninum	15.000 —
	42.800 kr.

Útreiðslur:

A. Vanligar umvælingar	25.000 kr.
B. Kirkjugarðar	5.000 —
C. Prestaflutningur	5.000 —
D. Ymist	1.000 —
Munur	6.800 —
	42.800 kr.

2. viðg. 13. dec. og 3. viðg. 16. dec. Samtykt 13—0.

2. *Kirkja í Miðvági.*

1. viðg. 31. juli. Frl. 4. Sept.

ÁLIT

Málið um byggjan av nýggjari kirkju í Miðvági var til viðgerðar í tingsetuni november 1946—mars 1947, og samtykti tingið tað av nevndini framsetta uppskot, hvørs pkt. 4 var soljóðandi: »Frágreiðing viðvíkjandi byggjarbeiðinum verður at leggja fyri tingið til komandi Ólavsøku.«

Sóknarprestur Johs. Folland, Miðvági, hevur vegna bygginevndina sent tinginum hesa frágreiðing, dagsett 14. juli 1947, og eru sambært henni hesi arbeiðir greidd frá hondini:

- 1) Útgraving og planering av grundini, 210 arbeiðsdagar á 6 tímar ókeypis, meðan formaðurin hevur arbeitt fyri løn kr. 538,83 bilstýrari við vogni kr. 129,00.
- 2) Í hesum døgnum fara og koyra vit eyr til kirkjuna; men vit hava verið noyddir til at fáa hetta arbeiði gjørt fyri løn vegna tess, at tað fyribils er ógjørligt at fáa nýtt ta fríviljiga arbeiðskraftina, nú ið mesti parturin av tí unga fólkinum, ið hevur sett sær fyri fríviljigum arbeiði, er burturstaddur, og arbeiðið við at fara og koyra eyr streingir á; harafturímóti er higartil sandur koyrdur ókeypis.
- 3) Stoyplarbeiðinum mugu vit steðga við, til tess viður fæst til formar. Annars hava vit fingið keypiloyvi av viði til formarnar.

Nevndin, ið hevur fingið hetta mál til umhugsunar, skal loyva sær at koma fram við nøkrum fáum viðmerkingum til tað fyriliggjandi frágreiðing.

Av álitinum frá íffjör í þesum máli sæst, at av frívillegum arbeiði var o. u. 600 arbeiðsdagar skrivliga játtaðir. Nevndin gekk út frá, at helta vóru vanligir arbeiðsdagar uppá 8 tímar, lá einki annað var tilskilað. Nevndin er lí vorðin nakað hilsin yvir at síggja, at frágreiðingin rokunar við arbeiðsdögum (frívillegum) uppá 6 tímar. Helta heldur nevndin vera í stríð við teir ásetningar, nevndin og tingið gekk út frá, tá endalig støða higani varð tikin, eins og tað er í stríð við vanligu fatan av »arbeiðsdögnum«. Tingið má krevja, at vanligur arbeiðsdagur verður roknaður til 8 tímar.

Tá pkt. 3 í frágreiðingini kann geva einum varðhugan av, at nevndin vildi fara undir stoypiarbeiðið beinanvegin, bara formar vóru til skjals, skal kirkjunevndin miana um, at kirkjufólkið í Miðvági hevur áttikið sær »at stoypa múrarnar upp ókeypis«, og tað soleiðis er neyðugt at hava ta neyðturvuligu frívillegu arbeiðsmegi, áðrenn undir verður farið stoypiarbeiðið.

Tingið rokunar annars við, at bygginevndin vil hava í huga og ansa eftir, at lær treytir, tingið hevur sett upp fyri veitan av studningi til Miðvágs kirkju verða fylgdar (Sbr. álit í tingmáli nr. III—3/1946), lögtingstíðindi fyri 1946, bls. 37—38).

Um bygginevndin skuldi verið í iva um eitt ella annað viðvíkjandi, hvussu skal verða farið fram, vil tað allíð vera beinast at samráðast við kirkjustjórnina um tilfar spurningar.

UPPSKOT

Eitt eintak av álitinum verður sent bygginevndini fyri Miðvágs nýggju kirkju og eitt til kirkjustjórnina.

2. viðg. 8. sept. Samtykt 12—0.

3. *Kirkja í Hvannasundi.*

1. viðg. 31. juli. Frk. 17. novbr.

ÁLIT

Málið um kirkju í Hvannasundi hevur verið til viðgerðar á tingi í tingsetuni 1933, 1934 og 1942. (Sbr. tingtíðindi fyri 1933, s. 21, og fyri 1942 s. 61).

At tað vóru ymiskir spurningar, ið stóðu í samband við byggingina, sum tingið helt vera neyðugt at fáa greiði á, áðrenn endalig støða varð tikin til málið, sýnir fylgjandi brot úr nevndaráliti frá 1942:

»Nevndin heldur, at tað vil verða neyðugt, at meinigheitsráðið arbeiðir ávegis við málinum, soleiðis at tað skaffast vissa fyri:

- 1) hvar kirkjan skal standa,
- 2) skaffa grundstykki til vegis,
- 3) bindandi tilsagn um, hvat fríviligt arbeiði íbúgvarnir sjálvir vilja gera,
- 4) hvat peningur kann skaffast sum gávur, evt. við at halda bazar, burturlutan av virðismiklum lutum o. s. fr.ª

I síni umsókn, dagsett 12. juli í ár, svarar meinigheitsráðið fyri Viðareiðis sókn soleiðis uppá teir frammanundan nevnda spurningar:

Til spurning 1): Á fundi 29. august 1943 hevur meinigheitsráðið avgjørt, at kirkjan skal byggjast í Hvannasundi.

Til spurning 2): at grundstykki er klárt at fáa.

Til spurning 3): at teir við innsavnan og bazar o. ø. hava fingið góðar 30.000 kr. tilvegar, umframt rentu síðan 1. jan. 1946.

Í umsóknini verður líkið til orða:

»Hetta halda vit vera væl, og við tað at ein munnaligur partur av hesum peningi er úr sjálvari hesi lítili sóknini, rokna vit ikki við, at tað verður stórvegis fríviligt arbeiði, sóknarfólkið ofrar afturat; men rættiliga einki verður tað ikki.ª

Tekning og kostnaðarætlan eru gjørdar av byggmeistara Tórgarð, Tórshavn.

Kirkjan, ið hevur 100 fäst setur, umframt setuni í kórinum og á loftinum, verður stoypt upp av beton og klædd innan við limbur, eins og gólv og loftið, sum verður »hvælvað«, verða av limbur. Takið verður av bylgiblikk. Tann samlaði kostnaðurin, tá ið arbeiðið við at grava út grundina og planera grundstykkið, eins og kostnaðurin við at fáa tilfar til stoypiarbeiðið uppá pláss, ikki er viðroknað, er mettur til 12.500 kr., roknað eftir prísnum, sum teir vóru í 1933. Tá er sjálvandi kostnaðurin við at skaffa klokku, altarústýr og ljósakrúnu ikki uppiroknaður.

Kirkjan er 22 alin long og ca. 12 alin breið.

Kirkjunevndin, sum hevur fingið hetta mál til viðgerðar, má ásanna, at tað er gjørt eitt gott arbeiði av meinigheitsráði og ivaleyst øðrum fólki viðvíkjandi innsavnan av peningi til nýggja kirkju í Hvannasundi, og at tað tí ikki kann væntast, at ley skulu verða fær fyri at skaffa meiri pening til vegis. Harafturímóti heldur nevndin, at tað mátti verið gjørligt at fingið kirkjufólkið at veitt nakað av fríviligum arbeiði afturat, t. d. soleiðis, at arbeiðið við at grava út og planera grundina varð gjørt ókeypis. Tað er ivaleyst sera torført í dag við einari kostnaðarætlan akkurát at siga, hvat ein tilfúkur bygningur kemur at kosta. Men nevndin má halda, at um kostnaðarætlan frá 1933 verður faldað við 4, verða vit nøkurlunda á leið. So stótt kann kirkjan ætlast at koma at kosta um 50.000 kr. Um so verður, verða um 20.000 kr. at skaffa til vegis út yvir tær 30.000 kr., sum eru innsavnaðar á annan hátt.

Roknskapurin yvir kirkjugrunnin fyri 1946 vísir, at grønnurin pr. 31. desbr. 1946 hevði eina nettoogn uppá gott og væl 100.000 kr. í hjør samtykti fingið at veita 70.000 kr. sum studning til nýggja kirkju í Miðvági at gjalda í trí ár og soleiðis: í 1947 við 24.000 kr., í 1948 við 23.000 kr. og í 1949 við 23.000 kr.

Nevndin skal mæla tinginum til at veita ein studning uppá 20.000 kr. til nýggja kirkju í Hvannasundi.

UPPSKOT

- 1) Sum studning til byggjan av nýggjari kirkju í Hvannasundi veitir tingið úr kirkjugrunninum 20.000 kr., ið verða at rinda við 7.000 kr. í 1947, við 7.000 kr. í 1948 og 6.000 kr. í 1949.
- 2) Hesin studningur er freylaður av, at kirkjufólkið, ið ætlast at koma at nýta hesa kirkju, átekur sær ókeypis at gera arbeiðið við at grava út og planera grundina.
- 3) Kirkjustjórnini og meinigheitsráðinum fyri Viðareiðis sókn verður givið upp í hendi at gera tað neyðturvuliga (harímillum fáa fram tilboð um prís fyri byggjan av kirkjun) viðvíkjandi bygging og umsjón av li nýggju kirkjun, meðan arbeiðið fer fram.
- 4) Frágreiðing viðvíkjandi byggjarbeiðinum verður at leggja fyri tingið í li vanligu setuni 1948.

2. viðg. 19. novbr. og 3. viðg. 25. novbr. Samtykt 12—0.

4. Prestafluttningur.

1. viðg. 31. juli. Frl. 3 sept.

ÁLIT

Sambart kongliga kunngerð, 6. februar 1936, hareftir peningunøgdin til prestafluttning verður ásett fyri 5 ár (senn, vóru fluttningsútreiðslurnar hjá prestunum framanundan veruldarbardaganum settar til 3600 kr.; herav rindaði kirkjugrunnurin 2400 kr., staturin 1200 kr. Vegna dyrtíðina hava hesar útreiðslur verið vaksandi, og hevur tingið tessvegna í tey seinri árin veitt ein eykastudning sum dyrtíðarviðbót uppá 2000 kr., soleiðis at tær samlaðu útreiðslurnar hava verið 5600 kr. Um ikki aðrar broytingar, t. d. við umskipan av prestakøllunum, deils eru farnar og deils standa fyri at fara fram, vildi tað ivaleyst verið heint at veitt sama pening til prestafluttningin sum árin framanundan. Sambart skriv frá Føroya prósti, dagsett 23. august í ár, koma nýggir menn at starvast í hesum økjum:

- 1) Sóknarprestur á Eiði,
- 2) ein residerandi kapellánur í Suðurstreymoy,
- 3) ein kallskapellánur í Norðstreymoy og
- 4) ein kallskapellánur í Suðuroy.

Tað nýggja prestakallið á Eiði verður líkið borturav prestakøllunum á Nesi og í Fuglafirði, og kundu tí flutningsútreiðsturnar í teim seinast nevndu prestakøllunum ætlandi verið at minna samsvarandi teimum øktu útreiðslunum til Eiðis prestakall; men hetta verður neyvan so; heldur er at vænta, at útreiðslurnar verða vaksandi. Fleiri prestar, fleiri ferðir og sum fylgja av hesum størri útreiðslur. Men hvussu nógv tær verða størri, kann ikki við vissu sigast nakað um í løtuni. Nevndin heldur ikki at tað er orsök til longur at halda fram við tí dýrtíðarviðbót, sum tingið hevur veitt undir veraldarbardaganum, men skal mæla til, at vit venda aftur til ta gomlu galdandi skipan, bareftir Løgtingið rindar 2 partar og staturin laun eina partin av útreiðslunum.

Nevndin vil loyva sær at skjóta uppá at vaksa um studningin, soleiðis at tær samlaðu útreiðslurnar verða 1000 kr. meira enn árin frammanundan. Av hesum útreiðslum rindar kirkjugrunnurin $\frac{2}{3}$ og staturin $\frac{1}{3}$.

UPPSKOT

1. Til flutningsútreiðslur prestanna fyri fíggjarárið 1947—48 verða veittar 6600 kr.
2. Harav verða 4400 kr. veittar úr kirkjugrunninum og 2200 kr. úr statskassanum.
3. Amt og próstar verða biðin um at føra tær neyðturvuligu tingingar við kirkjumálaráðharradeildina um hesi viðurskiftir. Skuldi kirkjumálaráðharradeildin ikki viljað riuda meira enn tær vanligu 1200 kr., verða tær restandi 1000 kr. fyri fíggjarárið 1947—48 at rinda úr kirkjugrunninum.
4. Samsvarandi reglugerð 6. februar 1936 verður amtið kirkjumálaráðharrans vegna umbiðið at byta tann undir pkt. 1 og 2 nevnda pening millum prestarnar, ið so at ummæli verður at fáa frá próstinum, áðrenn býtið fer fram.

2. viðg. 5. septbr. og 3. viðg. 8. septbr. Samtykt 14—0.

5. Kirkjusýn.

4. septbr. frl.

ÁLIT

Kirkjunevndin hevur fløgið til viðgerðar og umhugsunar útskrift úr protokol viðvíkjandi kirkjusýnunum, ið eru tikin av Føroya prósti í hesum ári.

Tær kirkjur, sum eru sýnaðar, eru hesar:

1. Hattarvíkar kirkja
2. Porkeris —
3. Skopunar —
4. Sands —
5. Húsavíkar —
6. Skálavíkar —
7. Norðskála —
8. Saksunar —
9. Kollafjarðar —
10. Hvalvíkar —
11. Pungláfjarðar —
12. Lørvíkar —
13. Skála —
14. Klakksvíkar —
15. Árnafjarðar —
16. Húsa —
17. Svínoyar —
18. Kirkju —
19. Nes —
20. Glyvrar —
21. Tórshavnar —
22. Mykines —
23. Tvøroyrar —

Hesi sýn eru farin fram samhart § 10 í »Lov for Færøerne om Kirkernes Styrelse m. v. af 29. Marts 1924«.

Nevndin hevur handfarið tey ymisku sýnini fyri tær frammánundan nevndu kirkjur, og er tað myndin, ein fær av okkara kirkjum við at lesa hesi sýn ígjøgnum, rættiliga dýpur, og vil tað kosta língium munandi pening at bota um øll tey brek, sum hava savnað seg saman gjøgnum árin. At so vildi verða, var altíð væntandi. Sum øllum kunnugt var próst J. Dahl vegna sjúku ikki førur at ferðast runt og halda tey vanligu sýnini tey seinastu árin, hann livdi. Hetta førði við sær, at umvælingararbeiðið nógva staðni kom í afturhond. Harumframt hevur veraldarbardagin viðført stórt trot uppá byggilíffar, og hevur hetta sjálvsagt gjørt munandi til, at umvælingararbeiðið er komið so nógv í afturhond, sum tað er. Nevndin leggur ikki í at draga einstakar kirkjur við serliga nógvum og grelligum brekum fram, men skal sum heild mæla til, at tey ávístu brekini verða umbøtt. Tað er aldeilis neyðugt, at hetta verður gjørt sum skjótast, um hetta ikki skal verða atvoldin til størri skaða. Nevndin vil í hesum sambandi heita á kirkjustjórnina um at syrgja fyri, at tey ávístu brekini verða umbøtt.

UPPSKOT

Kirkjustjórnin verður biðin um at skipa fyri, at øll tey brek, sum tey í álitinum nevndu kirkjusýn draga fram, verða afturbøtt skjótast gjørligt.

2. viðg. 8. septbr. Samtykt 15—0.

6. Kirkja í Elduvík.

Frl. 6. novbr. 1. viðg. 13. novbr. Frl. 11. desbr.

ÁLIT

Presturin í Nes prestagjalði, S. J. Joensen, hevur vegna kirkjunevndina í Elduvík sent umsókn, dagss. 4. oktober 1947, á ting um studning til byggjan av nýggjari kirkju í Elduvík.

Í umsóknini verður hildið fram, at Elduvík, sum øllum kunnugt, er ein av teimum byggdum í Føroyum, sum liggur ringast fyri, tá ið talan er um samferðslu til og frá. Eingir eru vegirnir, og byggin er av ringastu brimplássum. Eingin kirkja er á plássinum, og hevur fólk ið higartil verið noytt at leita til Oyndafjarðar kirkju, hvørja ferð tey skulu til altars, hava barnadóp, brúðarvígslu o. s. fr. Hetta er torført, serliga av tí, at kirkjufólkið fyri at koma til Oyndafjarðar má ganga gjøgnum Elduvíksfjð, sum ofta og títt er ógongd fyri ísi og omanlopi, og minni enn so eru tað øll fólk, sum í vanligum umsløðum tora at ganga hesa ørðisligu fjðina. Hesi eru tí heilt avskorin frá at koma í kirkju. Tað hevur tí verið ein stórir saknur, at eingin kirkja er í byggini.

Kirkjufólkið í Elduvík hevur valt eina kirkjunevnd at arbeiða ávegis við málinum, og hevur tað eydnast henni at fáa loyvi til at savna pening saman um alt landið til frama fyri hesu fyrirøku. Lunsavnanin fór fram í døgunum 7. til 21. oktober í ár. Tekning og kostnaðarætlan er viðlögð málinum. Tekningin er gjørd av H. C. W. Tórgarð, arkitekti, Tórshavn. Kirkjan er sambært hjálagda skrivi frá arkitektinum ætlað bygd av viði, sett á betonundirlendi og hevur tekju av rukkuplátum, efernit ella jarni, omaná hválvað tróður, ið samstundis ger loft innan. Byggjuhátturin er átøkur teim gomlu kirkjunum, men tá broyttur í uppbyggjan (konstruktión), sum nútíðar nýsla krevur. Kirkjan er 13,60 m long og 6,80 m breið, og meir arkitekturin hana heilt líðuga at kosta um 40.000 kr.

Kirkjunevnd Løgtingsins, sum hevur fingið hetta mál til umhugsunar, skal, samstundis sum hon vísir á tað, ið er flutt fram frammanundan, loyva sær at koma við hesum viðmerkingum:

Sum kunnugt hevur Elduvík og byggin í Funningsbotni hoyrt til Oyndafjarðar kommunu og hava so stutt søkt sóknarkirkjuna í Oyndarfirði. Útlit er fyri, at Oyndarfjarðar kommuna frá 1. januar 1948 verður býtt sundur í tvær serstakar kommunur: Oyndafjarðar og Elduvíkar kommunur, og kemur henda seinni at umfata byggirnar Elduvík og Funningsbotn. Rímligast er tí, at samstundis við lattu kommunala skilnaðin eisini verður ein kirkjuligur, soleiðis at tað verða tvær kirkjusóknir, sum, hval søki og mark viðvíkjur, verða eins og kommunurnar.

Nevndin má ásanna, eins og hildið er fram í umsóknini, at byggirnar Elduvík og Funningsbotnur sita óvanliga illa fyri at søkja kirkjuna í Oyndarfirði. Tað er ikki einans vegalengdin, sum ger tað torført, men kanska enn meira læt ringu umsløður, læt hava, og vildi tað tí verið sera hent, um tað kundi eydnast at fingið bygt kirkja í Elduvík.

Nevndin hevur verið á tal við prestin Joensen á Nesi, sum er formaður fyri teirri kirkjunevnd, sum íbúgvarnir í Elduvík hava sett,

og sigur hann, at innsavnanin av peningi til kirkjuna hevur givið o. n. 35.000 kr., harav um 8.000 kr. frá íbúgvunum sjálvum. Eftir umstøðunum má hetta sigast at vera eitt sera gott úrslit, og nevndin skal mæla tinginum til at veita sum studning tað, sum írestar fyri at gera kirkjuna liðuga, ætlandi um 10.000 kr.

UPPSKOT

1. Úr kirkjugrunninum verður veitt upp til 10.000 kr. sum studningur til byggjan av nýggjari kirkju í Elduvík, samsvarandi tekning og kostnaðarætlan frá harra Fórgarð, Tórshavn.
2. Hesar 10.000 kr. verða at rinda við 5.000 kr. í 1948 og 5.000 kr. í 1949, ið so, at tær seinastu 5.000 kr. verða ikki goldnar, fyrr enn grannskoðaður roknskapur yvir, hvat tann samlaði kostnaðurin hevur verið við at byggja kirkjuna, er lagdur fram fyri kirkjustjórnina og góðlikin av henni.
3. Kirkjunevndin í Elduvík saman við kirkjustjórnini verður givið upp í hendi at gera tað neyðturvuliga viðvíkjandi bygging og umsjón av tí nýggju kirkjuni, meðan arbeiðið fer fram.
4. Frágreiðing viðvíkjandi byggjuarbeiðinum verður at leggja fyri tingið til komandi Ólavsøku.

2. viðg. 13. desbr. og 3. viðg. 17. desbr. Samtykt 18—0.

7. Kirkjugarður á Viðareiði.

19. jan. 1948. frl.

ALIT

Á Viðareiði er tað neyðugt at fáa nýggjan kirkjugarð ella víðkað hin gamla kirkjugarðin. Fylkislæknin í Klakksvík hevur 13. december 1947 sent kommunustýrinum soljóðandi bræv:

I anledning af forstanderskabets skrivelse ang. anlæggelse af ny kirkegaard nord for elven Lóksará i Niels Peter Miksaelsens indmark skat jeg herved udtale at der i sundhedsmæssig henseende intet kan indvendes mod dette grundstykkets brug i saa-

dant formaal forudsat at der gennemføres tilstrækkelig drænering af arealet samt planering af muldlaget.

Derimod kan det ikke anbefales at udvide den nuværende Kirkegaard mod Øst, da den derved vil komme til at ligge for tæt mod bebyggelse (præstegaarden).

Det skal anføres at den nyanlagte kirkegaard maa synes af kredslæge i forbindelse med den lokale sundhedskommission inden den lages i brug.»

Kommunustýrið hefur samtykt, at nýggjur kirkjugarður eigur at verða gjørdur, og at nýtt hartil verður eitt stykki stórt 1225 m² av høg, sum hoyrir til festið hjá N. P. Mikaelson, norðanfyri »Laksaránnan«. Markið norðanfyri er býur hjá N. P. Mikaelson og prestbýur, eystanfyri, sunnanfyri og vestanfyri liggur býur hjá N. P. Mikaelson. Kommunustýrið hefur samtykt, um kommunan fær stykkið, at leggja veg frá stykkinum niðan í koyruvegin, ið gongur frá bakkanum til Heygar.

Tað hefur ikki verið gjørligt hjá kommunustýrinum at fáa samtykki frá festaranum til at fáa stykkið.

Lóg nr. 128, 27. apríl 1916, ásetur, at einhver hefur skyldu at lata grund til kirkjugarðar móli endurgjaldi, og ásetur, at tað er Løgtingið, sum í hvørjum einstakum tilfelli tekur avgerð, um hvørvi grundstykki verður at lata til tilfíkt endamál.

Kirkjunevndin má halda eftir teimum upplýsingum, sum liggja í málinum, at tað er neyðugt, at gjørt verður nýggjur kirkjugarður, og kann mæla til, at hann verður gjørdur har, sum sóknarstýrið ynskir hann.

UPPSKOT

Løgtingið ásetur, at tað í ólitinum nevnda grundstykki, stórt 1225 m², verður at lata av festinum hjá N. P. Mikaelson, Viðareiði, til nýggjan kirkjugarð á Viðareiði.

2. viðg. 20. jan. Samtykt 14—0.

8. Grunnurin „Føroyskt kirkjumál“.

19. jan. 1948 frl.

UPPSKOT

Stýrið fyri grunnin »Føroyskt kirkjumál« sigur frá, at grunnurin letur prenta lestrarbók, sum próst J. Dahl hevur skrivað: »Heilagur verður hildið«. Bókin verður 30 ørk og verður prentað í 2000 eintøkum og kostar at prenta um 10.000 kr. Grunnurin ræður bert yvir lítlum peningi, og stýrið søkir tí um, at tingið játtað sum stuðning til grunnin 10.000 kr.

UPPSKOT

Úr amtsgrunninum verður játtað til grunnin »Føroyskt kirkjumál« 10.000 kr.

2. og 3. viðg. 21. jan. Samtykt 16—0.

IV. TELEFONMÁL

1. Frágreiðing frá telefonnevndini.

Sí frágreiðslu skj. 3 og roknskap skj. 3 a.
1. viðg. 5. aug. Frl. 21. novbr.

ÁLIT

Roknskapurin fyri 1946 vísir eina inntøku uppá kr. 592.887,50 ímóti kr. 574.764,43 í 1945, ein øking uppá kr. 18.123,07. Útreiðslurnar, t. e. rakstrarútreiðslur o. a. eru fyri 1946 kr. 677.936,73 ímóti kr. 488.025,26 í 1945, ein øking í rakstrarútreiðslunum uppá kr. 189.911,47. Útreiðslurnar eru fyri 1946 85.069,23 kr. hægri enn inntøkurnar, harumframt er til nýbygging farið kr. 1.583,28, soleiðis at telefonverksins veruliga hall fyri 1946 er kr. 86.652,51. Henda stóra øking í útreiðslunum er fyri ein stóran part orsakað av umvølingum, ið meir og meir verða neyðugar vegna tilfarstrot til nýbyggingar. Nevndin er var við helta, men kann einki heta um tað, soleingi tilfarið trýtur, sum tað ger nú.

Viðvíkjandi innleggjan av automatiskari telefon í Tórshavn og jarðkaðlum í Eysturoy verður víst til frágreiðing telefonstjórans, d. 12. august í ár. Harav sæst, at innleggjan av automattelefon í Tórshavn verður at kosta um 1 mill. kr. og leggjan av jarðkaðlum gjøgnum Eysturoy um 420.000 kr. Ein slík umskipan frá loftlinju til kaðal má ætlast fyrst at vísja betri telefonsamband, við tað at veðrið tá ikki kemur at hava somu ávirkan á linjuna sum áður, og harumframt verða kaðlarnir biligari at halda í standi.

Ein víðkan og moderniseran av telefonlinjunum verður tó at krevja meiri pening, enn telefonverkið sjálvt ræður yvir; lí verður neyðugt at hækka samtals- og haldaragjöld, og at telefonverkið tekur upp lán, nóg stórt til at gjalda í hvussu er ein part av arbeiðinum, t. d. jarðkaðlarnar í Eysturoy.

Hugsað hevur eisini verið um at reka telefonverkið heill fyri amtsgrunnins rokning, harvið kundi umskipanin verið gjørd líðug uppá styttri líð, um tilfar hevði fingist. Amtsgrunnurin hevði betur verið fætur fyri at útvegað lán neyðturviliga peningin.

Nevndin skjýtur upp, at tingið góðkennir roknskapin fyri 1946. Nevndin hevur kunnað gerðabókina hjá millumtinganevndini og skjýtur upp, at tingið góðkennir tær samtyktir, í henni stunda. Eftirstøðurnar eiga at verða innkravdar.

UPPSKOT

1. Tingið góðkennir röknskapin fyrir 1946 og tær avgerðir, sum millumtinganevndin hefur tikið.
2. Tingið velur 3-manna millumtinganevnd til saman við telefonstjóranum at taka avgerðir í telefonspurningum inn til næstu tingsetu.
3. Eftirstöðurnar verða at innkrevja.

2. viðg. 26. novbr. og 3. viðg. 29. novbr. Samtykt 14—0.

2. Ymisk telefonmál.

1. viðg. 5. aug. Frl. 4. aug.

ÁLIT

Nevndin vísir á nevndarálit frá mars í ár, serstakliga pt. 4 og 8, telefonverksins frágreiðing frá 12. august og skriv, 7. og 14. januar í ár, og setir fram eftirfylgjandi:

Løgtingið hefur ley seinri árin viðgjørt málið um úthygging og modernisering av telefonverkinum, við tað at tingið er varl við, at tilfík úthygging er neyðug, fyrri ein part tí at telefonin verður alt nýtt meir og meir, og eisini tí at linjunetið er illa farið av elli. Orsakin til, at henda úthygging er ikki longu gjørd, er tann, at tilfar hefur ikki fingist, og at telefonverkið ræður ikki yvir neyðturviligum peningi til hetta endamál. Nú má kortini kunna roknað við í næstu framtíð at fáa til vegu part av tí neyðuga tilfarinum, og skjýtur nevndin tí upp, at løgtingið gevur telefonverkinum loyvi til at taka upp lán nóg stórt til, at ein partur av linjunetinum kann verða lagt av nýggjum. Hvussu neyðugt tað er at leggja nýggjar línur, sæst best av, hvussu nógv rakstrar og viðlíkahaldsútreiðslurnar eru øktar í seinastuni. Hesar útreiðslur vóru í 1939 kr. 155.185, í 1940 kr. 160.030, í 1941 kr. 211.257, í 1945 kr. 432.403 og í 1946 kr. 677.936. Hóast hin mesta økingin kemur av lónhækkunum o. t., er tað víst, at hin ringi standurin, sum línurnar eru í vegna elli, ferir við sær ósamsvarendi nógvi viðlíkahaldsarbeiði. Línurnar slitna ov lætt av veðri, og telefonverkið missir innlækur av samtalum og hefur afturat øktar útreiðslur til botan av línuni. Verða harí móti lagdar nýggjar línur — serstakliga, um jarðkaðlar verða nýttir — verða samtalur at ganga lættari ígjøgnum, og telefonsambandið verður harvið nógvi meiri álitandi.

Nevndin hefur saman við verkstjóranum umhugsað, hvat átti at verðið gjørt, og heldur, at

- 1) linjan Tórshavn—Klakksvík eigur at verða nýlagd við jarðkaðali gjøgnum Eysturoynna; hetta er ætlað at kosta 420.000 kr.
- 2) byggja nýtt telefonstöðarhús í Havn, sum er ætlað at kosta 250.000 kr.; her er at viðmerkja, at ætlanirnar viðvíkjandi innrættingi av støðini eru sendar L. M. Eriksen til at eftirbyggja og geva viðmæli stt, um ætlanirnar hóska til nýtslu av automat-telefon.
- 3) trádleys telefon til Suðuroyar; firma M. P. Petersen er umbiðið at gera ætlanir til hetta, tær kunnu væntast aftur heilt skjótt.

Til hesa bólan o. a. telefonini viðvíkjandi krevst nógvur peningur, og setur nevndin tí fram uppskot um útvegan av peningi.

Roknskapurin fyri 1946 vísir hall uppá 86.000 kr., og roknað verður við, at hallið verður nakað tað sama í ár.

Uppskotið um at leggja telefonverkið beinleiðis inn undir amtsgrunnin varð ikki fagnað av nevndini. Skat raksturin fara fram sum higartil má peningur til at greiða hallið tí útvegast á annan hátt. Telefonverksins inntøkur stava fyri tað mesta frá samtalu og felagagjaldi, og má økingin tí koma frá hesum inntøktatætti. Nevndin hevur so stalt skotið upp at hækka takstirnar, soleiðis at telefonverkið fær nóg stórar inntøkur til hæði at greiða hallið og gjalda rentur og amortisation av upptiknum lánum; ein hækkan av samtalutakstunum samsvarandi prís-tali 250 í mun til takstirnar í 1939 verður hildin hóskandi. Tær nýggju takstirnar skulu galda frá 1. januar 1948. Markið fyri felagar, sum nú er ein km, verður frá 1. apríl 1948 2 km. Frá 1. apríl 1948 verður felagagjaldið hækkað við 10 kr. árliga.

Av teimum hækkaðu takstunum fáa bygðastøðirnar 6 oyru, soleiðis at inntøkur teirra, sum higartil hava verið 9 oyru pr. 3 min. samtaln, verða hækkaðar til 15 oyru pr. 3 min. samtaln. Gjaldið fyri samanskipling av tveimum millumbygðastøðum, sum er 6 oyru, verður hækkað við 6 oyrum til 12 oyru.

Við tað at tað tíðin hendir, at postuppkrevjingar koma óinnløgstar aftur, heldur nevndin, at støðin átti at kunnað kravt revsingarporto uppá t. d. 1 kr., sum verður at leggja aftrat, tá nýggj uppkrevjing verður send. Á sama hátt eigur telefonverkið at hava rætt til at krevja 10 kr., tá ið felagi sum hevur verið kravdur fleiri ferðir fyri telegrammir send frá telefon hansara, ikki hevur goldið og hevur fingið telefonina avbrotna, fær hana selta til aftur.

Nevndin mælir tinginum til at samtykkja hetta

UPPSKOT

- 1) Løgtingið gevur telefonverkinum loyvi til at taka upp lán inntil 1.500.000 kr. at nýta til útbyggjan av telefonverkinum (serstakliga til ley undir 1)–3) í álitinum nevdu øki). Tingið tekur ábyrgd fyri hesum láni. Peningurin verður at nýta, so hvørt sum arbeiðið fer fram.

2) MIDLERTIDIGE BESTEMMELSER OM TELEFONTAKSTER

§ 1.

De for Færøernes Løgtings Telefonvæsen gældende Samtaletakster for 1939 forhøjes med 150 pCt.

§ 2.
Disse Bestemmelser træder i Kraft 1. Januar 1948.

§ 1.
Tær fyri Telefonverk Føroya Løgtings gældandi samtalutakstir í 1939 verða hækkaðar við 150 pct.

§ 2.
Hesar ásetanir koma í gildi 1. januar 1948.

- 3) Felagagjaldið verður hækkað við 10 kr. árliga frá 1. apríl 1948.
- 4) Markið fyri felagar verður broytt frá 1 km til 2 km frá 1. apríl 1948 at rokna.
- 5) Bygdastøðirnar fáa 6 oyru meir fyri útfarnar samtalur uppá 3 min. og 6 oyru meir fyri innkommar samtalur utan mun til samtalutiðina. Fyri samanstilling av tveimum millumbygdastøðum fáa støðirnar 6 oyru meiri, alt frá 1. januar 1948 at rokna.
- 6) Fyri postuppkrevjingar fyri telegrammir, sum koma aftur óinnloystar, hevur telefonverkið rætt til, lá nýggj uppkrevjing verður send, at leggja 1 kr. aftrat. Tá ið felagi, sum hevur verið kravdur fleiri ferðir fyri telegrammir send frá telefon húsara utan at hava galdið, missir telefonina, hevur telefonverkið rætt til at krevja 10 kr. fyri at seta hana til aftur.

BROYTINGARUPPSKOT

frá H. Djurhuus o. fl.

Sum punkt 7 í nevndarinnar uppskoti verður sett:

Boðpeningur telefonstøðanna 1939 verður hækkaður sambart prístalið.

2. viðg. 8. dec. og 3. viðg. 17. dec.

Pkt. 1 samtykt 14—0, pkt. 2 við 13—0, pkt. 3 við 16—0, pkt. 4 við 15—0, pkt. 5 við 14—0, pkt. 6 við 13—0 og broytingaruppskotið við 11—0.

3. *Tráðleys telefon.*

1. viðg. 5 august. Frl. 13. dec.

ALIT

Síðsta velur var hella málið til viðgerðar á tingi, og sæst av uppskoti, sum viðtakið er við 16—0 atkvøðum, at tað, sum upplýst er, er, at eitt radiotelefonsamband við Danmark vil kosta um 1.000.000 kr.

Hetta er ein so stórar fíggarligur spurningur, at nevndin heldur seg ikki til at seta fram uppskot um at fremja málið í løtuni.

Samstundis skal verða víst á, at spurningurin um radiotelefonsamband við Snðuroy er viðgjørður undir øðrum máli: Ymis telefonmál.

Tá hetta eru spurningar, sum komandi føroyskt stýri má taka sær av, so skjótt fíggarumstøður eru til tess, verður málið fyrst at beina í landsnevndina og víðari til landsstýrið.

UPPSKOT

Spurningurin: Tráðleys telefon verður at beina í landsnevndina og haðani til komandi landsstýri.

2. viðg. 15. dec. Samtykt 12—0.

4. *Útvarpsstøð.*

1) viðg. 5. aug. Frl. 13. novbr.

ALIT

Í síðstu vanligu tingsetu var málið um útvarpsstøð í Føroyum til viðgerðar. Ymsar tingingar fóru tá fram við Frank J. Maxted, ið segði seg vera umboðsmannu fyri bretskt peningasamtak, sum hevði í kvittan at fáa loyvi til at byggja og reka radioútvarpsstøð í Føroyum ímóti føstum árligum gjaldi og vissum rættindum hjá tinginum at nýta støðina viðhvørt.

Tingið helt seg tá hava óviltið um at halda fyri at taka við tilboði frá Maxted.

Harra Maxted fall tá frá sínum upprunaliga tilboði, men leitaði tó framvegis tingingar við lögtingsins radionevnd, m. a. í juli í ár í Keypmannahavn. Eisini hesar tingingar vóru úrslitaleysar, tí nevndin helt seg fáa ov lítið um at halda.

Aftaná at löglingið var sett á Ólavsøku í ár, leitaði Maxted aftur upp lingsins radionevnd, og nú segði hann seg lýðuliga at umboða: *International Broadcasting Co.*

Hetta nýggja tilboðið til löglingið verður fyrst lýðuliga sett fram í brævi 22. oktbr. 1947. Her býður Maxted tinginum 50 % av øllum innlökunum, radiostøðin vildi fáa, mest gjøgnum lýsingar sjálvsagt. Støddin á støðini varð sett til at vera 10 kw.

Gjøgnum tingingar, sum Øregaard og P. Niclasen høvdu í Keypmannahavn — síðst í oktober í ár — við harra Evan, ið Maxted hevði víst á sum peningagilt silt, vórðu sumu treytlir bodnar.

Nevndin helt seg ikki kunna taka við deils peningatreylunum, ið ongan pening vildu givið tinginum, um lýsingarinnlökurnar vórðu smáar ella ongar, og deils í sendarin, ið tilboðin var, bert var 10 kw, og hann kundi tí ongar lýsingarinnlökur fáa til vega, av tí at hann var ov lítil. Tingingarnar við harra Maxted og hansara menn vóru soleiðis lóknar úrslitaleysar.

Umframt hevur eitt annað tilboð um radioútvarp ligið fyri nevndini frá *Allen S. Poynton* og øðrum. Nevndin hevur havt hetta tilboðið til viðgerðar og ætlar at fáa fram nakrar upplýsingar, ið ætlandi ikki kunna verða fingnar til vega fyrr enn eftir jól. Teknisk sæð tykist hetta tilboðið at vera í lagi. Sendarastøddin er 175 kw. Umframt er tilboð um at seta upp og reka minni útvarp, ið eisini kann verða nýtt sum endurútvarp fyri Føroyar, og haraftrat eina strandstøð, sum skal røkja skipasambandið gjøgnum radio við oyggjarnar.

Treytirnar fyri hesum og helst tær peningaligu ynskir nevndin gjølla kannaðar og uppsettar, áðrenn endaligt uppskot til tingið kann verða sett fram.

Nevni skal verða, at brævaskifti eisini er farið fram við *Pan American Broadcasting Company* um radioútvarpsspurningin, men at tær upplýsingar, sum koma høðani, tykjast nevndini lítið áhugaverdar. Har er als ikki talan um nakað gjald til löglingið.

Av tí at vit ikki hava fríar hendur viðvíkjandi skipan av okkara útvarpsviðurskiftum, mælir nevndin til, at sáttmálin við serriðli fyri St. N. T. S. verður uppsagdur innan 1. apríl 1948.

Við tað at allur spurningurin fremvegis er undir kanning, vil ein 3-manna millumtinganevnd verða at kjósa, til føroyskt stýri tekur sær av málinum.

UPPSKOT

1. Tingið velur eina 3-manna millumtinganevnd at taka sær av tingingunum um radioútvarpsspurningin, til føroyskt stýri tekur sær av málinum.
2. Álagt verður landsnevndini ella landsstýrinum at siga upp sáttmálan við St. N. T. S. innan 1. apríl 1948.

2. viðg. 15. desbr. Pt. 1 samtykt 12—0, pt. 2 við 11—0.

5. Fiskabylgjur.

Frl. 5. aug. 16. jan. 1948 (R. Long og S. Ellefsen við fyrirvarni) frl.

ÁLIT

Málið, sum varð reist av Poul Petersen gjøgnum landsnevndina við umsókn til amlið 2. august 1946, var til viðgerðar á tingi í vetrar-tingsetuni 1946/47.

Umsókn um at frávíkja reglurnar um, at móttakarar við fiskabylgjum skulu ikki verða nýttir á landi í Føroyum, kundi ikki verða játtað av amlinum, sum sigur, at ríkisstýrið higartil ikki hevur frávikið nevndu reglum í nøkrum ferum.

Tingið viðtók í mars 1947 við 14—0 atkvøðum at royna nýggja áheitan gjøgnum amlið, tá tað vildi vera av lýðningi fyri heima fólkkið at kunna lurtast eftir skipunum, og varð landsnevndin biðin um at seta fram tørvandi uppskot til lógarreglu at leggja fyri komandi Ólavsøking. Tingið

Málið liggur nú fyri tinginum uttan líkt uppskot frá landsnevndini, og má harav ættast, at einki úrslit hevur kunnað verið fingið tilvega.

Samstundis skal verða mint á, at samsvarandi tað av tinginum viðtikna uppskot til stjórnarlóg fyri Føroyar eiga tingingar at fara fram um henda spurning við ríkisstýrið, og tað má haldast at vera rímuligt, at slíkar tingingar verða framar gjøgnum eitt komandi føroyskt landsstýri.

So stalt verður málið sent aftur til landsnevndina ella komandi landsstýri at taka sær av.

Í sama viðburði skal nevndin loyva sær at føra fram, at misbrúk av sendara umborð í føroyskum skipum eigur ikki at kunna fara fram, uttan at ávarandi skip missir sín rætt til at hava sendara umborð, ella at ávarandi skipari, sum misbrúkar sendaran, verður settur frá skipinum.

Spillandi tala skipa millum ella óneyðug tala í lið kann virka sárandi og ofta skerjandi samtalamøguleikar hjá øðrum, sum skulu føra neyðugar samtalar á somu bylgjulongdum. Komandi reglur um nýtslu av fiskabylgjum eiga at taka slík misbrúk og, hvussu tey skulu hærast, við.

UPPSKOT

Við ávísan á tað í álitinum framfærda verður málið um nýtslu av fiskabylgjum sent til landsnevndina (landsstýrið).

2. og 3. viðg. 19. jan. Fall 6—0.

6. Lán til telefonverkið.

Frl. 9. sept.

ÁLIT

Telefonverkið hevur ikki í løtuni tókna pening, og rokningar fyri tilsamans 44.000 kr. eru ógoldnar. Hetta tarnar innkeypi av ymsum tilfari, sum trøngd er til. Hetta tilfar, ið mest er tiltrøngt, er trúður og telefonir, og vegna tess, at telefonverkið frammmanundan skyldar pening til teir, ið selja hesar vørur, er tað neyðugt hjá telefonverkinum at útvega pening til gjaldan av hesum eftirstøðum. Telefonverkið hevur frá einum handilsfelagi fingið tilsagn um at fáa til keyps 100 telefonir, men við tað at telefonverkið longu skyldar 19.000 kr. til sama handilsfelag, ber ikki so væl til at biðja felagið skunda undir flýggjanina av telefonunum, fyrr enn skuldin er goldin.

Neyndin er samsínt við telefonstjóran og hín nýsetta skrivsløvstjóran, ið báðir mæla til, at tikið verður lán í Færø Amts Sparekasse til telefonverk Føroya Løgtings uppá 44.000 kr. til gjaldan av ógoldnum rokningum.

Av telefonverksins kassakreditti uppá 70.000 kr. eru pr. 1. sept. í ár úttiknar 66.955,00 kr.

UPPSKOT

Loyvi verður givið telefonverki Føroya Løgtings at upplaka lán í Færø Amts Sparekasse uppá 44.000 kr., ið verður at aflarrinda innan 1. januar 1950.

2. viðg. 10. sept. og 3. viðg. 12. sept. Samtykt 16—0.

7. Radiostøð í Norðuroyggjum.

Frl. 16. dec. 1. viðg. 18. dec. 15. jan. 1948 frl.

ÁLIT

Við skrivi 29. nov. 1947 hava 18 menn úr Klakksvík, sum umboða sjóvinnuna har, sent umsókn til lingsið um at seta á stovn radiostøð í Klakksvík, virkandi hæði sum strandstøð fyri samband við skip og sum fæst støð fyri samband við Tórshavn.

Radionevndin, ið hevur fingið hetta mál til viðgerðar, heldur seg ikki kunna greiða spurningin í hesi tingsetu, av tí at hann grípur inn í so nógv onnur viðurskifti.

Ríkisstýrið hevur bilðið sær einarætt til øll radiomál, og í tí av lögtinginum viðtiknu stýrisskipan fyri Føroyar standa øll radiomál uppførd sum B-mál, t. v. s. mál, sum tingingar skulu fara fram um við ríkisstýrið, áðrenn tingið yvirtekur tey. Sum nú er, hevur ríkisstýrið eisini verið við til at avgera allar millumfólkaligar radiosáttmálar, sum eisini galda fyri Føroyar.

So stutt heldur ein meiriluti í nevndini (L. Zachariasen, P. Nielsen og Øregaard) at hesin spurningurin um radiostøð í Klakksvík eigur at verða beindur til komandi landsstýri at taka sær av og fremja, um møguleikar verða til tess.

Minnilutin (S. Ellefsen og H. Long) halda fast um, at radiomál og telegrafmál skjótast møgulegt skulu verða lögð undir Løgtingsins ræði og at hetta mál tá kemur til viðgerðar.

UPPSKOT

Spurningurin um almenna radiostøð í Norðuroyggjum verður at beina til komandi landsstýri at taka sær av og fremja, um møguleikar verða til tess.

2. viðg. 17. jan. Samtykt 12—0.

8. Telefonstøðin á Tvøroyri.

Frl. 19. jan. 1948 (A. Sørensen óheftur).

ÁLIT

Fyrirstøðumaðurin fyri telefonstøðini á Tvøroyri krevur meira lön. Víst verður á referat av fundi, sum nýliga hevur verið millum hann og telefonnevndina.

Nevndin heldur tað vera rimuligt, at fyrirstøðumaðurin fær eyka-gjaldið, sum kravt verður fyri inntelefonerað telegramm, og at gjaldið, sum er 1 oyra, verður hækkað til 3 oyru. Harvið fær fyrirstøðumaðurin um 5.700 kr. aflrat, soleiðis at hann vil kunna taka eina gentu aflrat til hjálpar og harnumframt kunna fáa nakra samsýning til sín sjálvs.

Skuldi tað verið talan um meiri samsýning, má nevndin halda, at tað má verða Froðbiar kommuna, ið betalir líka, av tí at kommunurnar viðvarandi hava skylda at halda støðirnar.

UPPSKOT

Samsýningin fyri inntelefonerað telegrammir til telefonstøðina á Tvøroyri verður hækkað frá 1 oyra til 3 oyru pr. orð frá 1. februar í ár at rokna. Hesa samsýning fær telefonstøðin treytað av, at sell verður í minsta lagi ein genta afturat.

2. og 3. viðg. 21. jan. Fall 10—0.

V. SJÚKRAHÚS, LÆKNAR o. t.

1. Bróstsjúkrahúsið.

Sí frágreiðing skj. 2.

1. viðg. 4. aug. Frl. 16. jan. 1948.

ÁLIT

Í málinum liggur frágreiðing frá V. Magnussen, yvirlækna, viðvíkjandi virki bróstsjúkrahúsins og T. B. í 1946.

Útskrift úr gerðabók millumtinganevndarinnar:

Ár 1947, hin 16. apríl, kl. 9, hevði nevndin fund á bróstsjúkrahúsinum. Límirnir P. M. Dam og R. Long vóru á fundi. Poul Nielsen var burturstaddur, V. Magnussen, yvirlækni, og J. Nolsøe, inspektørur, vóru eisini á fundi.

1. Setan av eykalækna við bróstsjúkrahúsið.

Frl. varð bræv frá löglingsskrivstovuni, dagsett 18. mars, hvareftir fíggarnevndin hevur samtykt at seta ein eykalækna við sjúkrahúsið.

Plássið hevur verið lýst, og ein umsókn er innkomin frá Astrid Klein, lækna, Tórshavn.

Samtykt varð at seta Astrid Klein, lækna, sum eykalækna við sjúkrahúsið frá 1. apríl 1947 at rokna við lön sum 2. eykalækni eftir samjandi millum læknafelagið og sjúkrahúsin.

2. Arbeðsviðursklifi hjá sjúkrasystrunum.

Samtykt varð at senda bræv frá Dansk Sygeplejeråd, dagsett 10. mars 1947, til ummælis hjá yvirsjúkrasystriini. Eisini varð samtykt at seta tvær sjúkrasystur umframt lær, sum nú eru. Sjúkrasysturarnar skulu bógva uttan fyri sjúkrahúsið og fáa endurgjald fyri verðsi.

3. Yvirlæknahúsin.

Samtykt varð at umvæla húsin, soleiðis sum sýnsforrætning, gjørd av Fønsdal, verkfrøðingi, og Johs. Steffanson, timburmeistara, sigur frá. Harumframt varð samtykt at leggja linoleum á gangin og køkin.

4. Telefonfelagagjald hjá yvirlæknunum.

Samtykt varð at lala sjúkrahúsið gjalda telefonfelagagjaldið hjá yvirlæknunum fyri telefon nr. 295.

Ár 1947, hin 23. apríl, kl. 17, hevði nevndin fund á sjúkrahúsinum. Á fundi vóru R. Long, P. M. Dam, Johs. Nolsøe, inspektørur. P. Nielsen var burlustaddur.

1. Gentulønirnar.

Yvirsjúkrasysturin segði frá, at ein av gentunum á nýggju deild hevði sagt plássið upp til 1. mai, og hinar báðar genturnar høvdu sagt henni, at tær eisini vildu siga upp, um ikki ein genta kom í staðin fyri hana, ið fór. Gentuplássið hevur verið lýst, men ulla úrslit.

Samtykt varð at lýsa av nýggjun og samstundis hækka gentulønirnar til 125 kr. um mánaðin frá 1. apríl 1947.

2. Lønhekkan til Nical Thomsen, maskinpassara.

Samtykt varð at hækka lønina hjá maskinpassara Nical Thomsen við 100 kr. um mánaðin til 480 kr. um mánaðin frá 1. apríl 1947.

Á fundi 15. august 1947 (til steðar: P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Poul Nielsen, R. Long og Johs. Nolsøe) varð samtykt at gera av, at tann lønarhekkani, sum Nical Thomsen, portørur fekk 23. apríl h. á, skuldi rokast sum forskot uppá lønarhekkan, sum tænastumenn hava fingið. Portørurin fær nú í løn 555 kr. um mánaðin umframt fríu bústað, frítt brenni og frítt ljós.

Starvsfólkið.

Trupult hevur verið at lingið sjúkrasysstrar í Føroyum, og Dansk Sygeplejerskab noktaði danskum sjúkrasysstrum at søkja higar, um ikki tíkið var við teirra løntreytum. Danska sjúkrasysstraráðið kravdi 8 tíma arbeiðsdag fyri sjúkrasysstrar, danska løn og bústað fyri sjúkrasysstrum eftir felagsins treytum. Umframt kravdi tað, at danskar sjúkrasysstrar, sum vóru komnar higar, skuldu fáa eftirgoldnan munin millum føroyska og danska løn fyri háltannað ár.

Í oktober mánaði 1947 komu formaður danska sjúkrasysstrafelagsins frk. Madsen, og skrivari felagsins, frk. Kruse, higar, og fóru lá samráðingar fram millum tær, sjúkrahússtjórnina og bróstsjúkrahús-

nevndina. Semja varð gjørd, so lønkrøvini danska felagsins vóru eftirlíkað. Sjúkrahússtýrið og bróstsjúkrahúsnævndin gingu undir at seta so nógvur sjúkrasystir við sjúkrahúsinum í Føroyum, sum danska felagið krevur, til at lær kunna fáa 8 tíma arbeiðsdag ella gjalda yvirtíð. Viðvíkjandi bústaðarviðurskiftinum varð samtykt, at bygging av so nógvum og rúmsáltum bústøðum, sum verður kravt í Danmark, kann stóðgagnakað, um sjúkrasystirnar so leingi fáa eitt ávíst peningarendurgjald (tað sama er í Danmark).

Starvsfólkið á bróstsjúkrahúsinum í Hoydølum er nú: 1 yvirsjúkrasystir, 1 deildarsjúkrasystir, 4 assistentar. Ein verður kravd at koma afturat, um 8 tíma starvsdagur kann vera. Á sjúkrahúsinum báðum eru 7 gongsgentur. Í køkinum eru 1 økonoma, 1 assistentur og 3 gentur. Samtykt er at taka eina afturat.

Stríð hevur verið í seinastuni millum køkin og gongina um borðreiðing fyri sjúkrasystirnum. Økonoman hevur boðið at lala aðra slovu sína til borðreiðingarstovu fyri sjúkrasystirnum, móti at avgjørt verður, at ein gongsgenta, sum higartil, skal borðreiða. Yvirsjúkrasystirin krevur, at ein køksgenta skal borðreiða, og vísir til, at soleiðis er á øðrum sjúkrahúsum. Á bróstsjúkrahúsinum her hevur tað allíð verið ein gongsgenta, sum hevur borðreitt, og eisini eru nú 7 gongsgentur (1 komin afturat í ár), so har er ivaleyst av fólki. Nævndin hevur gjørt av, at borðreiðingin skal fara fram sum higartil (ein gongsgenta skal borðreiða), og ein genta verður sett afturat í køkin, har gentutalið er tað sama, sum áðrenn nýggja húsið varð bygt.

Sjúkrasystirnar eru nú so nógvur, at ikki fáa allar innivist á bróstsjúkrahúsinum. Yvirsjúkrasystirin og ein assistentur mugu hágvá í býnum. Til genturnar verða nú gjørd tvey kømur afturat á nýggja húsi, og verður har pláss til 4 gentur.

Tey krøv, sum danska sjúkrasystiraráðið setir fram um bústað til sjúkrasystirar verður her nevnt sum skjal til álitið.

Sjúklingatalið

Á bróstsjúkrahúsinum er nógv minnkandi. Í fjør vóru á teimum trimum deildunum 72 sjúklingar. Í ár er T. B. tómt, og í Hoydølum eru 42 sjúklingar. Væl er ein partur av sjúklingum færin á dansk bróstsjúkrahús, men so mikið tykist skiligt, at vónir eru til, at bróstsjúkan, nú vaccination hevur verið um alt landið, fer at ganga aftur á hondina. Á sjúkrahúsinum í Havn, har annars javnan plaga at liggja um 20 sjúklingar við initialfeppi (byrjandi tuberkulum) og eftirsjúkum, hava at kalla eingir sovørðir sjúklingar verið í ár.

Vaccination móti tuberkulum.

Settur amtslækni, P. Dahl, yvirlækni, skrivur soleiðis:

»Tað, sum í dag kann sigast um tuberklavaksinasjón er hefta: Tað er ov tíðliga enn at koma við álitandi tølum um, hvat gagna tuberklavaksinasjón fer at gera, men eftir teimum tølum, sum eru gjørdar aðrastaðni, og eftir teimum tølum, sum eru komin úr føroyska sjúkrastatistikkinum til í dag í hendi, er tað væntandi, at tuberklasjúkan fer at minuka.

Av yvirlækna Magnussen er í Føroyum síðan veturin 1945—
46 til 1. apríl í ár vaksinerað 8.249 menniskjur, herav

norðanljørðs 7.356 t. e. um 32 pct.,
í Suðuroy 893 t. e. um 15 pct.

Av hesum 8.249 vaksineraðu eru eingi vorðin sjúk enn, ella sum sagt verður í Føroyum: Eingin hevur fingið smittuna, ella um tey eru fongd við menniskjatuberkulum, so er eingin vorðin sjúk.

8 børn hava fingið ein svull av tuberklaeilri okkurt stað um økslina, men hevur hella einki at týða, um tey með alla eru sloppin frá tuberklasjúku. Í fjør doyðu 12 fólk í Føroyum av mæntuberkulum (meningitis), í ár eru 2 deyð av hesi sjúku, einki av hesum var vaksinerað. Hetta týðir fyríbils uppá, at tuberklavaksinasjónin hevur verið til stórt gagn í Føroyum. Tí skal mælast til, at øll sum eru negativ fyrir tuberklareaksjón og solciðis enn ikki eru fongd við tuberkulum, sum skjótast lata seg vaksinera.

Í fjør setti dr. Poulsen, sum tá var seltur yvirlækni, uppskot um at tæma T. B., so Dronning Alexandrinu sjúkrahús fekk tað til nýlsu, og byggja altrat «gamla hús» í Hoydølum, og kundi so nýggja hús vera starvsfólkahús. Solciðis sum viðurskiptini nú lykjast at fara at broytast, heldur nevndin, at best er at steðga eitt sindur við at taka endaliga avgerð um bygging í hesi ovurdýru tíð. Eftir at nevndin er gjørd kunning við tey krøv, sjúkrasysturarnar gera hústaði viðvíkjandi, er tað nevndini greitt, at byggja hús á ongan hátt dugir til starvsfólkahús, har hústaður má verða útvegaður til sjúkrasystur og helst eisini til hjálparlækna. Nevndin mælir tí til fyrst at gjalda ta kravdu peningaviðbót fyrir ov lítt húsarúnd, og um eitt ella tvey ár, tá ið skilligari sæst, hvussu tuberkularir mennu fara at taka seg upp, taka endaliga avgerð um bygging. Nevndin heldur tó, at tá ið nú lekniingar og kostnaðarættan skulu verða gjørdar til nýbygging eftir heildarættanini, sum tingið í ár viðger, eigur eisini at verða gjørd leyslig ættan fyrir starvsfólkahús í Hoydølum.

Spurningurin um tuberklastøðina eigur lá eisini at verða viðgjørdur.

Plantasjan.

Nevndin mælir til, at plantasjan cystanfyrir bróstsjúkrahúsið, sum er ein hin besta í Føroyum, verður tynl út, og bætt verður um hegnið. Nevndin hevur samráðst við plantingarnevndina, sum býður sær til at standa fyrir úttynningini og planta nýtt í staðin. Plantasjan vestanfyrir er ikki so væl fyrir, tí stórdýr hava gingið inn har. Mælt verður til at hekna hana av nyggjum, tynna og nýplanta. Tað økið, sum er norðanfyrir millum báðar plantasjurnar, mælir nevndin til at hekna og planta, og hevur plantingarnevndin lovað at stíla fyrir arbeidinum.

Grótvirki.

Steinhøggarameistari Lars Larsen hevur fyrir partafelag, sum er í stovnan, søkt um rætt til at bróta grói á Rossatréðni á einum øki, snu

hann avmerkir soleiðis: »Fra Strandvejens nuværende Afslutning mod Vandløbet i en Længde af 350 m og derfra i lige Linje op til Vejen, der gaar imellem Strandvejen og Højvigsvejen, denne Strækning er 140 m. Arealet omhandler Højdedraget, der ligger imellem de to Veje og Hegnet, og udgør et Areal paa ca. 350×140 m«.

Her er ætlanin tætt við endan av vegnum uppi við Strond, sum hann nú er, at byggja steinsugivirki, og ætlast økið at kunna veita grótt tilfar til nakrar mannsaldrar. Nevndin hevur saman við harra Larsen hugt at lendinum, og er sinnað til, at grótvirkið fær helta økið til brúks um eingin vansi fyri sjúklingarnar verður av starvinum har. Eftir sum harra L. Larsen greiddi frá, verður eingin spreinging at kalla, men grótið verður kilað sundur.

Ljósmyndatól.

Nevndin skjýtur upp, at keypt verður ljósmyndatól til smalfilm og leigaðir filmar til úggilsí fyri sjúklingarnar serliga á vetri.

Roknskapurin.

Tað framgongur av roknskapinum fyri 1946, sum liggur í máli- num at inntøkurnar vóru kr. 226.967,42, harav statsstundningur 56.175,00 kr. og lögtingsstundningur 143.019,55 kr. Av útreiðslunum vóru 57.520,00 kr. til lønir, 88.903 kr. til kostarhald, 40.801 kr. til hila og ljós. Annars verður víst til roknskapin.

Kostarhaldsútreiðslurnar hava verið 4,42 kr. pr. sjúkradag (árið fyri 5,15) og 3,42 kr. pr. kostdag (árið fyri 4,15 kr.).

Inspektørur Johs. Nolsøe hevur framlagt uppskot til fíggjarætlan fyri 1948, sum her verður prentað:

Fíggjarætlan fyri Færø Amts Tuberkulosesygehus fyri árið 1948.

Inntøkur:	Roknskapur 1946:	Fíggjarætlan 1948:
A. Sjúklingagjald	22.350,00	20.000,00
B. Ríkisstundningur	56.175,00	56.910,00
C. Urtagarður og h.	3.000,00	3.000,00
D. Ymisl	2.422,87	
E. Løgtingsstundningur ...	143.019,00	186.595,00
	226.967,42	266.535,00

Útreiðslur:	Roknskapur 1946	Fíggaræflan 1948
1. Lønir	57.520,10	90.000,00
2. Kostarhald	88.903,81	94.535,00
3. Hiti og ljós	40.801,26	36.000,00
4. Urtagarður og h.	15,75	2.000,00
5. Medicin o. t.	4.964,61	6.000,00
6. Viðlíkahald	6.997,86	10.000,00
7. Inventar	7.722,05	9.000,00
8. Röntgen	1.184,18	3.000,00
9. Vask og reingeran	3.969,25	7.000,00
10. Trygging	1.340,00	1.500,00
11. Skrivstofuhald	2.811,70	2.500,00
12. Koyrsla	1.829,77	2.000,00
13. Ymist	8.877,08	3.000,00
	226.967,42	266.535,00

Konto 1. Lønir:

Til yvirlækna	9.896,04	
— hjálparlækna	12.000,00	
— inspektör	1.200,00	
— yvirsjúkrasýslur	5.754,56	
— deildarsjúkrasýslur	4.650,00	
— 5 assistentar	21.000,00	
— økonoma	5.070,00	
— økonomaassistent	2.220,00	
— portör	5.800,00	
— portörhjálpara	3.600,00	
— 10 gentur	15.000,00	
— grannskoðarar	520,00	
— eftirlønargrunnin	800,00	
— feriu- og sjúkrahjálp	1.609,32	
		90.000,00

UPPSKOT

1. Roknskapurin fyri 1946 verður góðlikin.
2. Tær samtyktir, sum millumtinganevndin hevur gjørt, verða góðtiknuar.
3. Tingið góðtekur fíggarættlanina fyri 1948.
4. Vald verður 3-manna millumtinganevnd, sum fær heimild til at lata gera neyðturviligar umvølingar, seta nýtt starvsfólk í árinum, um tað gerst neyðugt, keypa ljósmýndatól, um prísurin er rímligur, og annars seta í verk tað, sum gerst neyðugt.
5. Úr ámtsgrunninum verða goldnar neyðturviligar útreiðslur av at

seta plantasjurnar í Hóydølum í góðan stand, hekna og planla av nýggjum, eisini á økinum norðanfyr millum báðar plantasjurnar. Plautingarnevndin verður biðin at stíla fyri hesum starvi.

6. Landsnevndin (landsstýrið) verður heimilað at veita grótvirkjunum brúksrætt til grótið á lí í hesi umhugsan nevnda øki.

2. viðg. 19. jan. og 3. viðg. 20. jan. Pkt. 1, 2, 3 og 6 samtykt 15—0, pkt. 4 við 13—0 og pkt. 14 við 14—0.

2. Sjúkrahús í Sandavági.

1. viðg. 4. aug. Frl. 21. jan. 1948

ALIT

Málið var til viðgerðar á tingi í fjør (sí lögtingslidingi 1946—47 síðu 76). Meirilutin í fíggarnevndini (Dam, Kr. Djurbaas, Joh. M. Fr. Poulsen og L. Zachariasen) setti fram soljóðandi uppskot:

»1. Tingið kann ikki taka endiliga støðu í málinum, fyrr enn ognarspurningurin og endurgjaldsspurningurin eru greiddir.

2. Málið verður at senda sunnheitsstýrinum til ummælis.

3. Málið verður aftur at leggja fyri tingið í næstu vanligu tingsetu.»

Minnilutin (H. Djurbaas, R. Long og Th. Petersen) setti fram hetta uppskot:

»Tann av tinginum í eykatingsetuni 1946 gjørda samtykt um at seta á stovn eitt sjúkrahús í Sandavági verður at seta í verk skjólast gjørligt. Tann játtaði stuðningurin uppá 30.000 kr. verður samstundis hækkaður til 63.000 kr.»

Uppskot minnilutans fall 8—0, meðan uppskot meirilutans varð samtykt við 11—0.

Løgtingsskrivstovan hefur frá formanninum fyri Miðvágs kommunu, Søren Danielsen, fingið soljóðandi bræv, dagselt 5. august í ár:

»Deres Skrivelse af 23. Juli (Løgtingsmáli nr. V—3/1947: Sjúkra-búsið í Sandavági) modtaget, og tillader vi os at svare, at der ikke er sket noget i Sagen. Vi ventede at faa en Afslutning ved Rottens Kendelse, men pludselig hævede Klageren Sagen.

Vores Sagfører var rejst til Thorshavn for at møde i Retten, men kom hjem med den Besked, at der var indet at gøre, idet Klageren havde meddelt, at han ønskede Sagen nedlagt, uden at han gav nogen Motivering herfor.

Vi hørte nogen Tid derefter, at han skulde anlægge Sagen paany som Politisag, men blev ikke antaget af Politimesteren. Om det er rigtigt, kan jeg ikke sige noget bestemt om.

Vi ved saaledes ikke noget at gøre for at faa Sagen afsluttet; da Manden hverken vil forhandle eller have Sagen dømt ved Retten, staar vi helt magtesløse og kan kun se Tiden an, indtil han foretager et eller andet.

Vi har ogsaa faaet Sagen tilsendt for at faa en Udtalelse, der ønskes af Sundhedsstyrelsen, men paa Grund af at jeg har været bortrejst, er den ikke ekspederet endnu. Jeg har sendt Sagen til Sandevaag og beder dem om at besvare de fremsatte Spørgsmaal om Husets Indretning, da de er bedst kendt hermed.

Saa snart jeg har Sagen tilbagesendt, skal jeg sende den til Lagtingskontoret.»

Síðan kom bræv frá formanninum fyri Miðvágs kommunu, dagsett 11. august í ár, soljóðandi:

»Som før meddelt, sendte jeg vedlagte Sag til Sandevaag Kommune og bad om Udtalelse i Sagen, idet jeg mente, de var bedst kendt med den påtænkte Indretning.

Formanden for Sandevaag Kommune har i Dag tilbageleveret mig Sagen med den Besked, at de havde vedtaget ikke at ville foretage noget med at give Oplysninger til Sundhedsstyrelsen, idet det ikke var efter deres Ønske, at Sagen var sendt dertil, og de fastholdt fremdeles, at den Lagtingsvedtagelse, som tilsiger en Bevilling til Islandsættelse af Huset, efter deres Mening stadig er gældende.

Den, der bedst kan give Besked om de fremsatte Spørgsmaal er vist Lagtingsmand Samuel Ellefsen, idet det var overdraget ham at affatte en Skitse af Huset. Den blev udført af hans Søn Henning, men han er paa Ferierejse i Danmark, saa ham kan jeg ikke faa fat i foreløbig.

Jeg har først nu lagt Mærke til, at Gaugen er skitseret til at ligge langs Forsiden, og da Husets Beliggenhed er saaledes, at Facaden vender mod ØSØ, kommer Vinduerne til Sygestuerne at vende VNV. Dette vil forvolde, at der ikke kommer Sol til Sygestuerne, hvilket maa anses for uheldigt.

Endelig skal bemærkes, at vi i H. t. Vedtagelse paa Mødet i Sandevaag, hvor der var stillet os i Udsigt, at vi kunde faa et nyt Hus til 5—6 Patienter opført med Tilskud fra Statskassen, er ved at affatte en

Plan over et saadant Hus, kombineret med en Fødeklinik og nogle Værelser for Alderdomssvage og kronisk syge. Det er desværre blevet forsinket paa Grund af min Bortrejse, men vi vil i den nærmeste Fremtid indsende Ansøgning til Lagtinget ledsaget med Tegning og Overslag.

Vi forventer saaledes, at det kan blive behandlet i Lagtinget sammen med vedlagte Sag, saaledes at Lagtinget kan tage sit Standpunkt til, hvad der er mest hensigtsmæssigt.»

Joen Jacob Simonsen, skipari, Sandavági, hevur sent nevndini avskrift av brævi til fúlan, dagselt 8. juni í ár, har hann greiðir frá málinum og endar brævið soleiðis:

»Jeg maa paastaa, at Forstanderskaberne for Sandevaag, Midvaag og Sørvaag Kommune, som i Henhold til den indgaaede Aftale har overtaget de britiske Militærmyndigheders Forpligtelser over for mig, in solidum tilpligtes til at foranledige:

1. at de af de britiske Militærmyndigheder opførte Tilbygninger til Logebygningen i Sandevaag nedrives i et saadant Omfang, at Logebygningen kommer til at staa 3 Alen fra mit Skel,
2. at bekoste Nedrivningen af de af de britiske Militærmyndigheder opførte Skillerum og Indretninger i min Ejendom,
3. at betale mig et Beløb, svarende til, hvad det vil koste at anskaffe nyt Tømmer til Indretning af min Ejendom i Overensstemmelse med den oprindelige Plan og
4. at betale mig Leje eller Afsavnserstatning, indtil Huset kan være indrettet paany.

Efter min Mening er der ingen Tvivl om, at der er begaaet Ulovligheder i denne Sag, som det maa være Politiets Skyldighed at værne enhver Borger imod, og jeg tillader mig derfor at anmode om Politiets Bistand, saaledes at jeg kan faa min Ret eventuelt ved Politisag.

Der vedlægges forskellige Sagen vedrørende Dokumenter.»

Fútin sendi brævið aftur til Simonsen við soljóðandi átekning, av 18. juni:

»Tilbagesendes med Bilag, idet bemærkes, at foranstaaende Sag — som tidligere ved personlig Konference meddelt — ikke vil kunne fremmes som Politisag, hvorfor jeg maa henvise Dem til at søge Deres Krav gennemført ved civilt Søgsmaal.»

Brævið frá sunnheitsstýrinum, d. 28. juni 1947, er soljóðandi:

»Hoslagt tilbagesendes Planer over Sygestuen i Sandevaag, idet Sundhedsstyrelsen, forinden Stilling til Ombygningen kan tages, skal

udbede sig Planer over saavel Stueetage som første Étage til Oplysning bl. a. vedrørende Operationsstue, Behandlingsrum, Depot, Skyllerum, Toiletforhold og Køkkenforhold. Endvidere udbeder Styrelsen sig oplyst, af hvilket Materiale, Huset er bygget, hvorledes Ydervæggene er isolerede, samt hvilket Opvarmningssystem, der er påtænkt.»

Umboðsmenn fyrri Sandavágs kommunu vóru á fundi saman við lögtingsnevndini 13. november og innflýggjaðu soljóðandi avskrift:

»Ár 1947, tann 17. september var sóknarstýrið komið saman til fundar á sóknarskrivstovuni.

Allir limir vóru til fundar. —

Það varð nógv tosað aftur og fram um sjúkrahúsmálið við tí úrsliti, at Joen Jacob Simonsen pligtar seg til at lata hús síni til sjúkrahús við teimum treytum, at kommunurnar byggja honum eini hús aftur við somu útsjónd og sama innrættingi sum hansara, tó við teimum treytum, at það verður sjúkrahús saman við losjuhúsinum.»

Upplýst varð á samráðingarfundinum við stýri fyrri Sandavágs kommunu, at J. J. Simonsen vildi ikki skriva undir omanfyri standandi, lá til stykkis kom, men at hann skal hava sagt, at hann seinni vildi senda Løgtinginum eitt skriv viðvíkjandi málinum. Hetta skriv er enn ikki komið.

Stýrini fyrri Seyrvágs, Miðvágs og Bíggjar kommunum hava sent Løgtinginum bræv, d. 10. september í ár:

»Í mai mánað 1946 samtykti løgtingið at veita studning til eitt sjúkrahús í Sandavági, og tilfarur studningur varð uppaftur játtaður í tingsetuni veturin 1946—47.

Frá ymsum stöðum — m. a. frá sjúkrahúsyvirkvöldunum — varð tað ofta hildið fram, at húsini í Sandavági, sum ætlað vóru til sjúkrahús, ikki hóskaðu til slíkt endamál, soleiðis sum tey vóru bygd og innrættað.

Heystið 1946 vóru her vesturi Vagn-Hansen, settur amtmaður, Ringberg, dómari, Edward Mitens, sjúkrahússtjóri og J. Nolsøe, sjúkrahúsinspektørur, til tess at skoða húsini. Á fundi við limum úr sóknarstýrunum í Vágum komu teir allir ásamt um, at húsini ikki vóru hóskandi. Teir hildu, afturímóti, at það betur loysti seg at byggja nýggj hús, sum vóru úðarhóskandi, og teir vildu vera við, at það almenna vildi veita studning til hetta endamál.

J. J. Simonsen, sum eigur áðurnevnda hús í Sandavági, legði í vetur sak móti sóknarstýrunum til endurgjald fyrri hús síni, um so var, at tey skuldu nýlast til sjúkrahús. Men áðrenn dómur var fallin, tók hann sakina aftur. Spurningurin um endurgjald er so stutt óloystur enn, hóast sóknarstýrini ferð eftir ferð hava roynt at fáa semju í lag.

Undirritaðu sóknarstýrir eru tí komio til ta áskoðan, at ætlanin at nýta áðurnevnda hús í Sandavági til sjúkrahús ikki kann fremjast, men at það verður bæði biligari, lagaligari og á allan hátt betri at byggja eitt nýtt sjúkrahús.

Vit hava tí latið það upp í hendurnar á kœnum manni at gera

tekningar og tilællað kostnaðaryvirlit til eini slík hús. So skjótt sum tekningar og yvirlit eru liðug, verður tað sent tinginum til vegleiðingar.

Men av tí at tíðin er so nógv útliðin, loyva vit okkum longu nú at heita á tingið við umsókn um, at tingið vil veita hesum máli fíggarligan stuðul á tann hátt, at peningurin, sum á sinni varð játlaður til sjúkrahús í Sandavági, í staðin verður veittur til nýtt sjúkrahús á hóskandi plássi í Vágoynni.«

Formaðurin fyri Miðvágs kommunu hevur 15. november saman við omanfyri standandi brævi innlýggjað tekningar og kostnaðarætlan til nýtt sjúkrahús og ellisheim, gjørdar av arkitekti H. M. Jacobsen, Vestmanna. Útreiðslurnar eru ætlaðar til 204.320,00 kr.

Amtslæknin og læknafelagið hava lagt fram fyri tingið spurningin um heildarætlan viðvíkjandi sjúkrahúsbygging í Føroyum.

Fíggarnevndin hevur haft samráð við J. J. Simonsen, og var úrslitið av hesum, at nevndin hevur fingið soljóðandi skriv frá J. J. Simonsen, dagfest 15. januar 1948:

»Undirritaði Joen Jacob Simonsen, Sandavági, bjóðar herved at selja hús míni í Sandavági og grundstykki undir og rundanum húsin, alt sum tað nú er, fyri 45.000 kr.

Harumframt verður at rinda leiga 100 kr. um mánaðin frá 1. mai 1945 til sölupeningurin verður goldin.

Markið fyri grundstykkið er: Móti sunnan landavegarin, móli eystan belongarður móti Hjalmar Nielsen, móti vestan móti betongarði, sum liggur fram við vegi til losjuna, móti norðan til betongarð, sum er mark móti ymiskum eigarum, og móti losjun. Viðmerkt verður, at eg eigi allan betongarðin, og at hann fylgir við í söluni, og viðmerkt verður eisini, at norðari endi av tí núverandi losjubyggingi er bygdur ca. 6 alin inn á grundstykkið hjá mær.

Grundstykkið er um eitt sátulendi (gott 200 m²).

Hetta tilboð er treytað av, at Løgtingið pligtar seg at nýta losjubyggingin og húsið til sjúkrahús.

Um tingið ikki vil taka við hesum tilboði, bjóði eg at taka til fulla avgerð av mínum kravi, at tingið betalar útreiðslurnar við at flyta hús míni, soleiðis at tað verða í minnska lagi 6 alin millum húsin og losjubyggingin. Harumframt verður leiga at rinda frá 1. mai 1945, inntil tingið hevur tikið við hesum mínum tilboði.

p. t. Tórshavn, 16. januar 1948.

Eftir upplýsingum frá kendum manni ætli eg útreiðslurnar við at flyta húsin til 15.000 kr., og um tingið ynskir tað, vil eg bjóða at taka henda pening til fulla avgerð fyri flytan av húsunum.

Frammanfyri nevndu tilboð standa við til 25. januar 1948.«

Tað hevur leingi staðið stríð um endurgjald til J. J. Simonsen, og hetta er fyrstu ferð, at tað fyri tinginum liggur prógv fyri, at semja kann fáast í lag. Fíggarnevndin heldur tað verða heint at fáa hetta

avgjört nú. Sum tað framgongur av omannevnda skrivi, eru her tvev tilboð; annað at gjalda 45.000 kr. — leigu 100 kr. um mánaðin frá 1. mai 1945 og so eiga húsini, hitt at gjalda 15.000 kr. — somu leigu, og so skal J. J. Simonsen eiga húsini og flyta tey burtur frá losjuhúsinum. Nevndin er mest sinnað at taka við tí seinra tilboðnum, men av tí at sóknarstýrini í Vágum hava álíkið sær at gjalda tinginum hetta aftur, heldur nevndin, at fyrst má spurningurin leggjast fyrri sóknarstýrini til nammælis. Av tí at tilboðini einans standa við til 25. li. m., selir fíggjarnevndin uppskot um at lögtingsskrivstovnun verður álagt at fáa nammæli frá sóknarstýrnum og síðani geva Simonsen boð um, hvørjum tilboði verður líkið við.

Nevndarlimur Kr. Djurhuus tekur fyrivarni, av tí at tað er hansara uppfatan, at tað ikki er prógvað, at tingið hevur nakra heinleiðis ábyrgd yvirfyri J. J. Simonsen, men at tað eru kommunurnar, ið mugu greiða henda spurning.

Minnilutin (Dam, Kr. Djurhuus og Joh. M. Fr. Poulsen) mælir til, at spurningurin um sjúkrahús í Vágum verður viðgjørdur saman við málinum um heildarætlan fyrri sjúkrahúsbygging.

Meirilutin (R. Long, Hákon Djurhuus, L. Zachariasen og Thorstein Petersen) framførir:

Meirilutin kann vísa á tað, ið framført varð í álitinum í hesum máli í 1946 (sí tingtíðindi 1946, bls. 81 f.), og heldur fram, at tað er illa hóskandi, at tingið, ið á sinni tók móti hesi gávu frá tí bretsku herdeildini, ikki skjótt ger av, hvussu fram eigur at verða hildið.

Meirilutin vísir síðani á tingsins samtykt í eykatingsetuni 1946 (sí tingtíðindi 1946 bls. 25), har tingið tekur við rakstrinum av hesum sjúkrahúsi og játtar pening til umvøling. Við hesi samtykt — mugu vit fasthalda — hevur tingið avgjört, at gávan skal nýtast til sjúkrahús. Tað hevur víst seg, at peningurin, ið tá varð játtaður, 30.000 kr., ikki er nóg mikil, men hetta eigur tingið ikki at taka til umbering fyrri ikki at seta tingsins samtykt í verk. Tí sammetingar kann nevast, at her er talan um at hækka peningajáttanina frá 30.000 kr. til 63.000 kr. ella við 33.000 kr., meðan tankin um nýtt lítið sjúkrahús einans lil 5—6 sjúklingar í tingsetuni 1946 varð met til 100.000 kr., men nú er met til 204.320 kr. ella 104.320 kr. meira enn fyrri einum ári síðani.

Meirilutin undrast á skriv frá trimum kommunum í Vágum av 10. september 1947, har hesar kommunur ganga inn fyrri nýbygging í í staðin fyrri nýtslu av húsunum í Sandavági. Tá Løgtingið tók við gávuini, bundu allar kommunur seg til at gjalda samsýningina til fyrri áðararnar, og hetta var veruliga ein treyt fyrri tingsins móttøku av gávuini. Hesar kommunur kunnu ikki nú frígera seg frá tí ábyrgd, tær hava álíkið sær, við at taka upp heilt nýggjan tanka.

Tá tað nú er komið greiða á spurningin um samsýning til J. J. Simonsen, og tað fyrivarni, ið var í samtyktini frá 1946, soleiðis er uppfyllt, so má tað enn meira vera skylda hjá tinginum at seta sína samtykt um stovnan av sjúkrahúsinum í verk. Meirilutin setir tí fram uppskot samsvarandi hesi støðu.

UPPSKOT

1. *Frá allari nevndini:*

Álagt verður lögtingsskrivstovuni, aftaná at hava samráðst við sóknarstýrinum í Vágum, at laka avgerð um semju við J. J. Simonsen, sambært tað í álitinum framfærda, og geva J. J. Simonsen boð seinast leygardagin 24. h. m.

2. *Frá minnilutanum* (Dam, Kr. Djurhuus og Joh. M. Fr. Poulsen):

- a) Málið um sjúkrahús í Vágum verður víst til viðgerðar saman við málinum um heildarættan fyri sjúkrahúsbygging í Føroyum.

Frá meirilutanum (R. Long, H. Djurhuus, L. Zachariasen og Thorstein Petersen):

- b) Tingið samtykkir, at tað verður sett á slovn sjúkrahús í Sandavági eins og samtykt í tingsetuni 1946. Tann neyðtarviligi peningur verður játtaður úr amtsgrunninum.

2. og 3. viðg. 21. jan. Pkt. 1 samtykt 18—0. Pkt. 2 b (frá meiril.) við 11—0.

3. *Ellisheimini.*

21. jan. 1948 frl.

ÁLIT

Tórshavnar kommuna og Frøðbiar sóknar kommuna hava aftur í ár søkt um sludning til raksturinn av sínum ellisheimum. Útreiðslurnar hava í Tórshavn (17 gomul) verið í 1946 kr. 46.837,97, á Tvøroyri (8 gomul) kr. 34.975,12. Hetta seinna slæð hevur útreiðslan pr. kostdag (uppá hvørt av teim gomlu) verið kr. 6,48, í Tórshavn o. u. 10 kr.

Amfið hevur hvørt árið statskassans vegna veitt í sludningi til ellisheimini $\frac{9}{10}$ av 2,50 kr. pr. kostdag.

Í tingsetuni 1946 samtykti tingið fyri 1946 og 1947 at gjalda munin millum kr. 2,50 og kr. 4,00 pr. kostdag (sí tingfóndi 1946, bls. 71).

Nevndin setur í ár fram hella

UPPSKOT

Fyri 1948 verður veittur til rakstur ellisheimanna sami studningur sum í 1947.

Vegna nýskipanina verður málið um studning fyri 1949 til ellisheimini at taka upp á tyrsta Ólavsøkutingi.

2. viðg. 21. jan. og 3. viðg. 22. jan. Samtykt 13—0.

4. Læknahús í Fuglafirði.

1. viðg. 4. aug. Frl. 30. aug.

ÁLIT

Fuglafjarðar kommuna søkti í 1946 um studning til læknahús, ætlað at kosta 99.530 kr. Fíggjarnevndin samtykti, at nevndin kundi ikki mæla tinginum til at taka lut í byggingini av læknahúsinum, men vísti á, at vanligur framfaringarháttur í tílkum ferum er, at allar kommunur í læknadøminum ganga saman um at byggja læknanum hús. Fíggjarnevndin setti fram soljóðandi uppskot: Tingið veitir ikki studning til hús til kommunulæknar. — Løgtingsmaður A. Samuelsen o. fl. setti fram uppskot um at veita úr amtsgrunninum $\frac{1}{5}$ av byggi-kostnaðinum, tó hægst 20.000 kr. — Uppskotið frá A. Samuelsen fall við 9—0, eins og uppskotið frá fíggjarnevndini fall við 4—0.

Fuglafjarðar kommuna hevur í brævi, 15. juli í ár, aftur søkt um studning, og teir halda fram, at samstundis sum hetta er eitt bygdatiltak, er tað eisini ein partur av landsuppbyggingini, sum ikki er heilt uttanfyri tingið. Húsini koma at kosta, tá ið ley verða liðug, nakað soleiðis:

Útreiðslur higartil	kr. 113.026,41
Hertil kemur arbeiði, sum er ætlað til:	
Timbur- og múraraarbeiði	— 12.000,00
Máling og málingaarbeiði	— 3.000,00
Ymist	— 2.000,00

falt um leið kr. 130.000,00

Orsøkin til, at húsini eru vorðin dýrari, er tann, at byggitilfarið, sum roknað varð við, ikki hevur verið at fáa, men mátti verða umskift við annað tilfar, sum er dýrari, og sum hevur kravt meira arbeiðstíð.

Eftir fyrispurningi frá lögtingsskrivstovuni upplýsir kommunustýrið 24. juli, at kommunurnar í læknadøminum hava ein sáttmála sínámillum, haraftir Fuglafjarðar kommuna byggir og eigur lækna-húsini, og soleiðis er henda kommuna einsamøll um byggingina, og tað hevur ongantíð verið talað um annað.

Fíggarnevndin hevur samtykt at taka somu støðu til málið sum (fjør undantikið Johan Poulsen, ið vil grunda sína støðu í salinum.

UPPSKOT

Svarað verður, at tingið ikki veitir studning til hús til kommunu-læknar.

BROYTINGARUPPSKOT (frá A. Samuelson o. fl.)

I Stedet for Udvalgets Forslag foreslaas:

Af Amtsrepartitionsfonden ydes som Tilskud til Opførelsen af en Lægebolig i Fuglefjord $\frac{1}{3}$ af Byggeomkostningerne, dog højst 25000 Kr. Femogtyve Tusinde Kroner. —

Beløbet udbetales Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kom-mune.

2. viðg. 1. sept. og 3. viðg. 4. sept. Broytingaruppskotið fall 10—0 og nevndaruppskotið fall 9—0.

5. Nýtt apotek.

1. viðg. 4. aug. Frl. 18. dec.

ÁLIT

(Kr. Djurhuus og Johan Poulsen við fyrivarni)

Løgtingið fekk 9. juni í ár umsókn frá fylkislækna H. D. Joensen, Vestmanna og so at siga øllum hinum læknunum í Føroyum, har teir

blíða Løgtingið taka støðu til at fáa kgl. resolution viðvíkjandi stovnan av einum nýggjum apoteki í Tórshavn. Teir føra fram:

Í Danmark verður roknað við um 15.000 fólk pr. apotek. Í Føroyum eru 30.000 fólk og bert eitt apotek, sum eisini skal lata medicin til sjúkrahúsini, tær mongu handkeypsútsølnar, distribuerandi læknar og medicinkistur til tey mongu fiskifør. Teir distribuerandi læknarnir og handkeypsútsølnar og viðhvørt sjúkrahúsin hava teir størstu trupulleikar við at fáa medicin. Tað tekur ikki bert vikur, men ofta fleiri mánaðir at fáa tilíkt medicin, soleiðis at apotekið ger arbeiðið hjá læknum ógvuliga trupult. Sama er viðvíkjandi handkeypsútsølnum. Umsøkjararnir siga, at tað er teimum greitt, at tað undir heimsbardaganum hevur verið trupult at fáa serstøk medikamentir, men hetta kann ikki bera í bótflaka fyri tí ógviliga seinu avgreiðslu av vanligum preparatum. Tað vísir seg eisini, at sjúklingarnir vanliga, tá givið verður teimum recept, fáa medicin, sum annars hevur verið bíðjað eftir, við fyrsta posti.

Umsøkjararnir halda, at tað vil verða til stóra nytta fyri eitt land sum Føroyar, sum liggur so fjarskotið, at fáa eitt apotek afturat, tí kapping millum 2 apotek vil verða til gagn fyri læknar og sjúklingar.

Málið hevur verið sent til Føroya amt fyri at fáa nærri upplýsingar. Amtmaðurin hevur biðið um ummæli frá apotekara J. A. Juul.

Apotekarin hevur sent amtinum frágreiðing 6. august í ár. Hann førir her fram, at apotekið hevur ikki havt ymsar apotekarvørur, sum tað hevur verið ógjørligt at fáa hjá hansara grossistum í Danmark, Alfred Benzon. Hann fekk fyrr ymsar vørur úr Íslandi, men har er útflutningur av medicinalvørum stöðgaður. Eisini úr Bretlandi gongur tað illa at fáa medicinalvørur. Skipasambandið til Føroyar hevur verið vánaligt seinasta vetur og í vár. Tað hevur eisini verið ógvuliga trupult og ringt at fáa emballagu, og teir distribuerandi læknarnir senda emballaguna aftur ógvuliga seint. Úr Danmørk hevur tað bert verið gjørligt at senda ein part av teimum fløskum, sum apotekið hevur biðið um. Apotekarin sigur, at hann og hansara fólk hava tann besta vilja at senda medicin so skjótt sum gjørligt frá apotekinum út á byggð, og tað vit eisini verða gjørt, tá tær neyðturvulgu vørur og byggjemballaga aftur kann fáast.

Apotekari Juul mælir til at filial-apotekini í Klakksvík og á Tvøroyri verða gjørd til sjálvstöðug apotek. Harínnóti heldur hann at tað er ógjørligt fyri tíðina at seta á stovn nýtt apotek í Tórshavn. Tað vil óivað verða ógjørligt at fáa vørur, eins og inventar og maskinur neyvan vilja vera at fáa. Eingin bygningur er, og ringt verður at fáa byggigrund. Ein tilíkur bygningur vil verða ógvuliga dýrur. Hann heldur ikki, at tað eru møguleikar fyri tveimum apotekum í Tórshavn.

Sunnheittstýrið hevur 17. september í ár givið soljóðandi ummæli í málinum:

»Ved Sagens Tilbagesendelse til Indenrigsministeriet skal Sundhedsstyrelsen angaaende de under Tjaldur Apotek hørende to Filialapoteker bemærke, at de blev oprettet, efter at Justitsministeriet ved Skrivelse af 4. Februar 1934 havde meddelt Indehaveren af Apoteket i

Thorshavn Tilladelse til for et Tidsrum af 10 Aar at oprette Filialapoteker i Klaksvig og Tveraa. Der findes ikke andre Filialapoteker paa Færøerne. Da Driften af Filialapotekerne er indrettet paa, at Moderapoteket leverer Medicinalvarerne i forarbejdet Form, er Filialapotekerne derfor ikke udstyret med Laboratorium, og der finder ingen Præparation Sted af nævneværdigt Omfang.

Sidens Krigens Begyndelse har Filialapotekerne hver for sig afkastet et betydeligt Overskud, dels som Følge af den rationelle Drift, dels fordi man indtil Efteraaret 1946 har benyttet islandsk Takst. Efter at man nu er gaaet over til Benyttelsen af den danske Medicinaltakst, maa det antages, at saavel Omsætningen som Overskudet vil dale væsentligt. Som selvstændige Apoteker vil Filialapotekernes Driftsomkostninger forøges betydeligt, ligesom Apotekerne maa udvides og indrettes saaledes, at Præparation vil kunne finde Sted paa Apotekerne. Tages disse Forhold i Betragtning, maa det antages, at Filialapotekernes Overgang til selvstændige Apoteker vil betyde, at de ikke uden betydelige Tilskud vil kunne klare sig i økonomisk Henseende.

Skønnes det ønskeligt, kunde man tænke sig den Mulighed, at f. Eks. Apoteket i Tveraa gøres til selvstændigt Apotek og Moderapotek for Filialen i Klaksvig. Da Forbindelsen mellem disse to Bygder sker over Thorshavn, og der desuden vist ikke er Telefonforbindelse mellem Suderø og Bordø, rummer en saadan Ordning visse Ulemper, og Forholdene maa nærmere undersøges, inden Sundhedsstyrelsen vil kunne tage endeligt Standpunkt hertil.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Oprettelsen af endnu et Apotek i Thorshavn skal Sundhedsstyrelsen bemærke, at da Thorshavn — saavel befolkningsmæssigt som arealmæssigt — er en lille By, vil en Nyoprettelse ikke lette Beboernes Adgangen til Apotek. Paa Tjaldur Apotek er Lokalerne og Udstyret tilsvarende og tilstrækkelige til at kunne klare Fremstillingen og Distribueringen af Medicinalvarer til Befolkningen paa samtlige Øer, hvorfor det ikke i denne Henseende er paakrævet at give Tjaldur Apotek en Konkurrent.

Lægernes Klage over Ekspeditionen paa Tjaldur Apotek er formentlig noget for stærk. Vanskeligheden ved Fremskaffelse af Varer og Emballage i Forbindelse med de relativt besværlige Forsendelsesforhold taler i hvert Fald i nogen Grad til Undskyldning for Apoteker Junl. Da Baggrunden for Lægernes Aktion efter Sundhedsstyrelsens Opfattelse i nogen Grad maa søges i Ønsket om at faa Færingen, cand. pharm. J. D. Magnussen, udnævnt som Apoteker paa Færøerne, kan Styrelsen derfor ikke tillægge Klagen fuld Vægt.

Som foran nævnt er Oprettelsen af endnu et Apotek i Thorshavn ikke efter Sundhedsstyrelsens Formening paakrævet, men skønnes en saadan Nyoprettelse ikke desto mindre nødvendig, skal Sundhedsstyrelsen ikke undlade at pege paa, at saafremt det bliver en Færing, der udnævnes til Apoteker, da vil saa godt som al Uandelen formentlig blive overført til det nye Apotek, saaledes at Tjaldur Apotek i Hovedsagen overflødiggøres.

Omsætningen og Overskudet for de færøske Apoteker har i 1946 været:

	Omsætning	Overskud
Tjaldur Apotek	358.000 Kr.	99.200 Kr.
Klaksvig Apotek	60.700 Kr.	25.800 Kr.
Tveraa Apotek	64.400 Kr.	27.000 Kr.

Ammaðurin hevur 24. oktober sent málið aftur við soljóðandi átekning:

»Tilbagesendes Lagtingskontoret under Henvisning til vedlagte Erklæring fra Sundhedsstyrelsen af 17. September 1947, til hvilken Amtet for sit Vedkommende kan henholde sig.
Som det vil fremgaa af Sundhedsstyrelsens Erklæring, anser Styrelsen det for uhensigtsmæssigt saavel at oprette yderligere et Apotek i Thorshavn som at etablere Filialapotekerne i Klaksvig og Tversø som selvstændige Apoteker. Indenrigsministeriet, der er enigt i Sundhedsstyrelsens Betragtninger, har endvidere oplyst, at en Ordning som den anførte vil være stridende imod Rationaliseringsbestræbelser, der er kommet til Udtryk indenfor den Kommission, som for Tiden arbejder paa en Revision af Apotekerlovgivningen.«

Løgtingsnevndin hevur samtykt at biðja yvirlækna Dahl geva upplýsingar um konkret dømi viðvíkjandi trupulleikum, sum læknar og handkeypsútsølar hava havt við at fáa medicín. Yvirlæknin hevur 9. september sent ymisk skjøl, sum vátta trupulleikarnar.

Viðvíkjandi lóggávuni skal verða víst á:

Kgl. Resolution af 4. Maj 1898 om Oprettelse af Apotek i Thorshavn.

Lov af 29. April 1913 om Apotekervæsenet paa Færøerne.

Bekendtgørelse af 13. December 1918 om Apotekervæsenet paa Færøerne.

Bekendtgørelse af 11. Marts 1931 om Apotekervarer.

Samsvarandi lóg 29. apríl 1913 krevst til stovnan av nýggjum apoteki kgl. resolútiún, og leyvi til at taka við rakstrinum av einum apoteki verður givið við kgl. bevilling.

Nevndin er samd um, at apotekaramál verða yvirtikin sum sermál, og eigir hetta at verða fyrireika og uppskot at verða sett fram um nýskipan.

UPPSKOT

Tingið heitir á landsstýrið at fyrireika málið og leggja fram uppskot um nýskipan fyri tingið.

2. viðg. 19. dec. Samtykt 17—0.

6. *Kommunulæknaløn.*

Frl. 8. sept. 1. viðg. 9. sept. 12. sept. frl.

ÁLIT

Skjal 5.

BROYTINGARUPPSKOT

frá R. Long og H. Djarhuus

Til punkt 2 í uppskotinum verður lagt afturat:

Landsnevndin verður heimilað at veita úr amtsgrunninum lánur neyðturvuliga pening til lønhækkan hjá kommunulæknum.

2. og 3. viðg. 12. sept. Pt. 1 samtykt 16—0.

Pt. 2 broytingaruppskot fall 10—0 og nevndaruppskotið samtykt 13—0. Pt. 3 samtykt 12—0 og pt. 4 við 14—0.

7. *Sjúkrahúsið í Suðuroy.*

1. viðg. 4. aug. Frl. 16. dec.

ÁLIT

(Øregaard og Dam við fyrivarni)

Sóknarstýrini í Suðuroy hava lagt inn á ting umsókn um at fáa nýtt sjúkrahús bygt á Tvøroyri skjótast gjørligt. Sjúkrahúsið har hevur ógvuliga leingi verið ófíðarhóskandi, og í 1940 tá ið heimsbardagin

brast á, var alt klárt til bygging av nýggjum sjúkrahúsi, men av bardagaárvum kom einki í lag, og einki er gjørt enn.

Málið er víst til viðgerðar í bróstsjúkrahúsnevndini, sum hevur sent amtslækninum tað til ummælis. Hann vísir til, at í 1939 var tekning gjørd til nýtt sjúkrahús á Tvøroyri og peningur til bygging láttalur á statsfíggarlógini 1939/40.

Sum áður nevnt kom einki av skafti.

Amtslæknin heldur fram:

»Fyriliggjandi umsókn frá øllum sóknarstýrunum í Suðuroy meinar, at eitt sjúkrahús á Tvøroyri má ikki vera minni enn til 26—30 sjúklingar.

Eitt sovorðið sjúkrahús er so nógv ov stórt til at viðgera teir sjúklingar, sum í dag skulu viðgerast á einum hjálparsjúkrahúsi, sum tað í Suðuroy eigur at vera. Eina lækni kann í dag ikki viðgera allar sjúkur, tí mugu tey sjúku sendast til serfrøðisdeildir fyri at fáa ta bestu viðgerð. Í Suðuroy er bert nýtsla fyri einum sjúkrahúsi, sum kann bjarga bráðum kirurgiskum sjúkum, sum ikki kunna flytast yvir ringt hav til Havnar, har serfrøðisdeildir fyri allar sjúkur eiga at koma sum skjótast.

Í 1945 eru á sjúkrahúsinum á Tvøroyri viðgjørdir 178 sjúklingar í 4019 sjúkradøgum. Av hesum sjúklingum er eftir hestari kannan 81 kirurgiskir sjúklingar, t. e. ikki helvtin. Tað vil siga, at Suðuroyggjin í dag til kirurgiskar sjúklingar og føðandi hevur neyðugt at hava 6 sengar.

Latið okkum so hugsa fram eftir og byggja eitt sjúkrahús til 12.000 Suðuroyingar. Tá fáa vit nýtslu av 12 seingjarstøðum og kunna leggja 2 aftrat fyri medisinskar og nervasjúklingar, sum ikki vilja flyta til Havnar við skipum ella flogførnum. Síðan kann vera brúk fyri 2 stovum til farsóttir, tá man sjúkrahúsið vera ivaleysa stórt fyri tey komandi 20 árin, og at byggja fyri meira enn 20 ár man valla loysa seg í tí stóru framferð læknavitskapurin er í á okkara døgum. Tað er tí sjálvsagt, at sjúkrahúsið eigur at byggjast soleiðis, at tað altíð kunna skoytast stovur uppí annan endan av húsinum.

Tá ið tað frá sukursjúklingum í Suðuroy verður biðið um eina serstakliga stovu fyri sukursjúklingar, so kann tað nevast, at tað kann verða neyðugt at viðgera sukursjúklingar á sjúkrahúsi í Suðuroy bráðfengis, men hella kreivur mest roknað 20 sjúkradagar um árið, og harvið hvørki eina song, enn minni eina stovu. At lækni hevur serkunnleika til sukursjúk er mæð ókunnugt, men øll sukursjúk fólk eiga at fáa viðgerð á eini medicinskari deild í Havn hjá einum medicinskum serfrøðingi.

Mítt uppskot til sjúkrahúsbygging í Suðuroy verður tí hetta:

Tað verður beinan vegin kallað ein sjúkrahúsarkitektúr til at gera nýtt uppskot til kostnaðarællan til sjúkrahús á Tvøroyri. Hetta sjúkrahús skal hava:

2 arbeiðsrúm fyri lækna og stjórn,
laboratorium,
operasjónsstovu við vaskirúmi,

føðistova,
 røntgendiagnostikrúm,
 Hóskandi baðideild,
 sum kann vera kommunal ein part av degnum,
 6 stovur við 2 seingjarúmum,
 2 einastovur,
 2 farsóttastovur við 2 seingjarúmum,
 1 stova til sjúklingar, sum eru uppi,
 1 líkstova,
 Neyðturvulig rúm til starvsfólkið,
 Køkur við nttanumsrúmum, frigidaire etc.,
 Vaskirúm,
 Miðstöðuhitarúm.«

Vísandi til nevndarumhugsan í línngmáli nr. V—8/1947: »Heildarættlan fyri sjúkrahúsbygging í Føroyum« á sannar nevndin, at beinast má vera at virka fram til, at so fullfíggað læknaviðgerð sum møguligt kann fara fram í Føroyum, og tað í ræður um at útvega sum skjótast eina miðstöð til læknaviðgerð, so væl útbúna sum møguligt, meðan sjúkrahús á útjaðrum sjálvandi mugu vera núlíðarhóskandi, men ikki gerasl størri enn neyðugt.

Nevndin lekur undir við uppskoti amtslæknans til nýtt sjúkrahús í Suðuroy, men heldur, at við tað at sjúkrahúsviðarskiftini har nú eru út av lagi ring, eigur bygging av hesum sjúkrahúsi at verða framd sum skjótast, antin samstundis við bygging av fyriskipanarhúsi á lands-sjúkrahúsinum, ella um hetta seinasta skuldi komið nakað í drag, so fram um tað. Tað fyrsta, ið er at gera, verður at fáa serkønan byggi-meistara at gera tekning og kostnaðarættlan til sjúkrahús á Tvøroyri og teir í heildarættlanini nevndu sjúkraviðgerðarstovnar.

UPPSKOT

1. Amtslæknin verður biðin, eftir at málið hevur verið sent fylkis-lækninum í Suðuroy til ummælis, at útvega frá serkønum byggi-meistara tekning og kostnaðarættlan fyri nýggjum sjúkrahúsi á Tvøroyri svarandi til heildarættlanina fyri sjúkrahúsbygging í Føroyum. Kostnaðurin av hesi tekning og kostnaðarættlan eins væl og av tekningum og kostnaðarættlan av heildarættlanini verður at rinda av teim fyri árið 1948 jáltaðu 300.000 kr. til sjúkrahúsbygging.
2. Vísandi til uppskot í línngmálinum: Heildarættlan fyri sjúkrahúsbygging, verður her samtykt, at byggingin av sjúkrahúsi á Tvøroyri skal verða framd skjótast gjørligt.

2. viðg. 18. dec. og 3. viðg. 10. jan. 1948.

8. Heildarætlan fyri sjúkrahúsbygging í Føroyum.

Frl. 3. dec. 1. viðg. 6. dec. 13. dec. frl.

ÁLIT

Løgtingið hevur frá amtslæknunum og læknafelagnum fingið so-
ljóðandi skriv, sum er víst til viðgerðar í bróstsjúkrahúsnevndini:

» Til Føroya Løgting.

Av tí, at tað nú í løgtinginum eru byggjuætlanir fyri sjúkra-
hús í Suðuroy og Vágum, skulu vit loyva okkum at biðja tingið
um á sama tíð taka uppáftur tær byggjuætlanir, sum hava verið
fyri sjúkrahúsbygging í Føroyum síðani 1938.

Vit skulu loyva okkum at biðja um, at tað verður bygt eftir
eini heildarætlan fyri alt landið, soleiðis at endanrslitið kemur at
at verða tað, at Føroyar fáa eitt miðstöðusjúkrahús við serfrøð-
ingsdeildum, nevniliga:

kirurgiska deild,
medisinska deild
(við miðstöðulaboratorium fyri allar
læknar í Føroyum),
radiologiska deild,
eygna- nasa- oyru- og hálsdeild og
sinnissjúkra (og býttlinga-) deild.

Tilfíkt miðstöðusjúkrahús vil umframt at verða hitt besta fyri
sjúklingaviðgerðina eisini verða væl býligari í rakstri enn fleiri
smá sjúkrahús úti á bygd.

Byggingin fer eftir okkara ætlan best fram á hendan hátt:

1. Administratíonsbygningur við Dronning Alexandrines Hospital.
2. Tá hesin verður liðugur, verður í núverandi bygningi rúm
fyri eygna- nasa- oyru- og hálsdeild og
3. radiologiskari deild.
4. Um 2 ár verður T. B. ætlandi leyst og vil tá kunna verða
nýtt til medisinska deild. Har eigur at verða bygt so mikið
afturat, at rúm verður til miðstöðulaboratorið.
5. Sinnissjúkradeild verður at byggja eftir teirri ætlan, ið fyri-

liggur, men nú verður at rokna við 90 seingjastøðum, í staðin fyri áður 60. Aftrat hesum eigur at verða bygt ein deild fyri kroniskar nervasjúklingar og ellisheim fyri gomul úr smábýgdunum. Ætlandi krevjast til hetta einar 20 sengur.

Vísandi á skriv frá amtslækninum av 24. november 1947 til bróstsjúkrahúsnevnd løgtingsins viðvíkjandi sjúkrahúsmálinum í Suðuroy skulu vit mæla til, at tað samstundis verður farið undir tað nýggja sjúkrahúsið á Tvøroyri og tann nýggja administratiónsbygningin við Dronning Alexandrines Hospital.

Tað verður tí neyðugt, um løgtingið góðtekur byggiaðlan okkara, sum skjótast at finna ein sjúkrahúsbyggmeistara, ið kann gera teikningar og framleggja kostnaðarættan.

Við hávirðing

Pauli Dahl,

kst. amtslækni

H. D. Joensen,

fyrir Føroya Læknafelag,

ofm.a

Longu fyri bardagalíðina var tað skilligt, at arbeiði mátti verða fram ímóti, at so nógvar sjúkur sum møguligt kundu fáa serfrøðisliga viðgerð her í Føroyum. Starvað varð tí ímóti at fáa eitt sjúkrahús — tað í Tórshavn — viðkað so við og við, til serfrøðislig viðgerð kundi fara fram viðvíkjandi fleiri sjúkum enn nú, og dýrar og torfarar heilsu- bótarferðir til útlanda sjúkrahús kundu verða spardar.

Bardagaárin hava lært okkum, hvussu umráðandi tað er, í so stóran mun sum møguligt, at kunna líta á seg sjálfvan, og út frá tí, at best er at hava so nógva serfrøðisliga sjúkrahúsviðgerð her heima sum møguligt, ræður eisini um at dríva hesar nógvu stovnar so forsvarlíga og so bíliga sum møgulíga. Her má verða ásaðnað, at helta fæst best í lag, um sjúkrahúsviðgerðin fer fram á so fáum og so núllðarhóskandi sjúkrahúsum sum gjørlígt.

Nevndin mælir tí lögnum til at samtykkja at útinna eina sjúkrahúsviðgerð í Føroyum eftir teirri heildarættan, sum her er skotin upp. Sum skjótast eigur at verða fingið til vegar teikningar og kostnaðarættan til teir í heildarættanini nevndu sjúkrahúsviðgerðarstovnar. Í løtuni kann ikki sigast, hvussu mikil peningur má verða bundin til hetta endamál, men eftir ættan amtslæknans kundi, fyri at fingið skjótt ásett, bráðfengis verið roknað við einum kostnaði uppá 3.000.000 kr. Bytt sundur uppá 10 ár verða tað 300.000 kr. um árið. Til nýtt sjúkrahús á Tvøroyri má verða roknað við kostnaði uppá o. u. 500.000 kr. Nevndin skjýtur upp í ár at játta 300.000 kr. til sjúkrahúsbygging, soleiðis at sjúkrahúsbyggingin á Tvøroyri verður framd uttan drál og annars hin útbyggingin lögð til rættis til at verða framd sum skjótast.

UPPSKOT

1. Úr amtsgrunninum verður í 1948 veitt til bygging av sjúkrahúsi á Tvøroyri og til fremjan av heildarætlan fyri sjúkraviðgerð í Føroyum 300.000 kr.
2. Amtslæknin verður biðin at fáa til vega frá serkønum monnum tekningar og kostnaðarætlan fyri ta í hesum máli umrøddu heildarætlan fyri sjúkrahúsbygging í Føroyum.
3. Amtslæknin verður biðin, eftir at hava fingið ummæli frá fylklækninum á Tvøroyri, útvega frá kønum manni tekning og kostnaðarætlan fyri sjúkrahúsi á Tvøroyri samsvarandi heildarættlanini.
4. Landsnevndin (Landsstýrið) verður biðið skipa fyri, at hesar byggingar verða framdar.

BROYTINGARUPPSKOT

(K. Djurhuus o. fl.)

Under en stedefunden Forhandling i København 1936 mellem Regeringsrepræsentanter og et Udvalg fra Lagtinget behandledes bl. a. Sygehusforholdene paa Færøerne, og Opmærksomheden samlede sig navnlig om Nødvendigheden af Opførelsen af et nyt Sygehus i Tveraa paa Suderø til Afløsning af det gamle Sygehus samstedts, som forlængst af sagkyndige var anset for ganske uegnet til Formålet. Der findes kun dette ene Sygehus paa Suderø. Desuden behandledes Spørgsmaalet om Opførelsen af et Sindssygehospital paa Færøerne. Suderøen ligger ca. 8 danske Mil fra Thorshavn, hvor det for Suderøen nærmeste Sygehus, »Dronning Alexandrines Hospital«, ligger.

Der findes som bekendt intet Sindssygehospital paa Færøerne. Man havde gennem Tiderne indtil da benyttet sig af en Cellebygning ved det ældgamle Sygehus i Thorshavn. Her anbragtes de sindsyge Patienter, indtil de dertil egnede kunde overflyttes til en Sindssygeanstalt nede i Kongeriget. Efter at der var bygget et nyt Sygehus i Klaksvig, har man benyttet det overflødiggjorte gamle Sygehus i Klaksvig til Opholdssted for de sindsyge Patienter, indtil de kunde overflyttes til en Sindssygeanstalt. Dette har navnlig været Tilfældet under den sidste Verdenskrig, som umuliggjorde Overflyttelse til Sindssygeanstalterne nede i Kongeriget. Under Krigen viste det sig nødvendigt at opføre en Tilbygning til det nye Sygehus i Klaksvig til Station for de Sindssygepatienter, som ikke kunde faa Plads paa det gamle Klaksvig Sygehus.

Under de nævnte Forhandlinger i København i 1936 naaedes der til Enighed om at skride til Opførelsen af et Sygehus i Tveraa, saasaa de fornødne Byggeplaner og den fornødne Bevilling var tilvejebragt. Byggeplanerne var færdige i 1939, og Bevilling til Opførelsen er opført paa Finansloven for Finansåret 1939/40. Saa kom Verdenskrigen og i 1940 blev Forbindelsen mellem Færøerne og den øvrige Del af Kongeriget afbrudt. Ifølge Lagtingets Vedtagelse i 1936 ønskede

man Omkostningerne ved Suderø Sygehus udredet med $\frac{3}{10}$ fra færøsk Side og $\frac{7}{10}$ fra Statens Side. Den færøerne paahvilende Del af Byggeomkostningerne skulde udredes med $\frac{1}{10}$ af Kommunerne paa Suderø og $\frac{2}{10}$ af Lagtinget. Der henvises til Lagtingsindsendelse for 1936, Bilag 25.

Under Forhandlingerne i København om Sindsygehospitalet, som skulde opføres i Thorshavn, var der Enighed. Man var enig om, at tilstræbe, at dette Spørgsmaal skulde løses snarest muligt, og det vilde sikkert være løst i Dag, hvis ikke den store Krig havde forhindret dette meget nødvendige Fremskridt.

Traugen til Opførelse af Sygehuset i Tveraa og Opførelse af Bygninger til en Sindsyge- og Aandsvageanstalt, er ikke blevet mindre nu end for over 10 Aar siden, da Forhandlingerne i København foregik. Udgifterne til Sindsyge- og Aandsvageafdelingen tænkte man sig under Forhandlingerne i København tilvejebragt paa den Maade, at Staten ydede $\frac{3}{4}$ af Udgifterne, medens $\frac{1}{4}$ udrededes af Lagtinget (Amtskommunen) mod Refusion fra Sognekommunerne, som dengang var Lagtingets største Skatteydere (Amtsrepartitionsfondsskatten).

Til Lagtinget i denne Samling er indkommet en Henvendelse fra den konstituerede Amtslæge, Overlæge ved Dronning Alexandrines Hospital, P. Dahl, og kst. Kredslæge i Vestmannaey, Næstformand i Færøernes Lægeforening, H. D. Joensen, angaaende de færøske Sygehusforhold i det hele. Denne Henvendelse vedlægges denne Sag med en Oversættelse paa Dansk. Henvendelsen bringer i nogen Grad Sygehussagen ind i et nyt Spor. Den behandler Sygehussagen i Tveraa og den behandler Sagen om Sindsygehospitalet i Thorshavn, ligesom den foreslaar en Udvidelse af Dr. Alexandrines Hospital med en Administrationsbygning. Den foreslaar Tveraa Sygehus bygget i mindre Format ud fra den i Henvendelsen givne Formulering og Begrundelse.

Det skal her oplyses, at der under Forhandlingerne i København er regnet med, at Dr. Alexandrines Hospital skulde udvides, og dertil tænkte man sig dengang anvendt 220.000 Kr. efter de da gældende Byggepriser.

Der foreligger i Øjeblikket ikke noget begrundet Skøn over, hvor meget Administrationsbygningen vil koste, men der maa dog under Hensyn til de nuværende Priser regnes med et betydeligt større Beløb.

Undertegnede maa give de to Læger Tilslutning til den i deres Henvendelse fremsatte Plan, forsaavidt angaar Udvidelserne ved Dr. Alexandrines Hospital. De færøske Sygehusforhold vil ikke blive tidsvarende og tilfredsstillende, før denne Plan i alt væsentligt realiseres.

Men de fremsatte Ønsker kan ikke opfyldes uden Forhandling med Statsmyndighederne, særlig om Finansieringsspørgsmaalet. Spørgsmaalet om Sygehuset i Tveraa bør ikke knyttes til den nye Plan. Tveraa-sygehuset maa bygges nu og efter de allerede foreliggende Planer. Det vil dernæst blive nødvendigt for Lagtinget at foranledige, at en Arkitekt kommer herop for at undersøge Forholdene og udarbejde Planer og Overslag for de Bygninger, hvorom der mangler Planer og Overslag.

Med Hensyn til Byggeomkostningerne ved de Byggeforanstaltninger, som omhandles i denne Sag skal undertegnede Forslagsstillere tillade sig at bemærke følgende:

Man mener ikke, at den Nyordning for Færøerne, som skal træde i Kraft den 1. April 1948, bør være til Hinder for, at Opførelsen af de for Færøerne nødvendige Sygehuse og disses Drift gennemføres efter den gode gamle Regel: »Hjælp til Selvhjælp«. Færøerne bør yde, hvad

de kan yde, og Statskassen træder hjælpende til. De nye Planer, som foreslaas af d'Herrer Overlæge Dahl og Kredslæge H. D. Joensen, vil ikke kunne gennemføres i en nær Fremtid, hvis Omkostningerne i sin Helhed skal udredes af Færøerne. At de foreslaede nødvendige Fremskridt maa foregaa successivt, er givet, selvom alle gode Kræfter samvirker, men 10 Aar vil ikke kunne forslaa til deres Gennemførelse, hvis Færøerne alene skal bære Udgifterne baade med Hensyn til Bygningernes Tilvejebringelse og Driften. Derfor bygger vort Forslag paa Statens Hjælp til færøsk Selvhjælp. Færøernes syge og lidende bør ikke afskæres fra den Støtte, som de hurtigere og bedre kan faa, naar ogsaa Staten træder til. Adgangen til Benyttelse af Kongerigets Sygehuse bør forbeholdes Læringer, navnlig ogsaa i Overgangstiden.

Man tillader sig derfor i Sygehussagen i sin Helhed at fremsætte nedenstaaende Ændringsforslag til Lagtingets Vedtagelse.

PORSLAG

1. Der opføres et Sygehus i Tveraa paa Suderø i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse i 1936, jfr. Lagtingstidende 1936, Bilag 25, og man gaar i Gang med Sygehusets Opførelse i Aaret 1948 efter de allerede foreliggende og godkendte Planer.
2. I Samraad med Sundhedsstyrelsen antages en Arkitekt til Udarbejdelse af Planer og Overslag for de i Lægernes Henvendelse af 28. November f. A. anmeldte nye Byggeforanstaltninger ved Dronning Alexandrines Hospital i Thorshavn. Arkitektens Honorar og Rejseudgifter udredes af Amtsrepartitionsfonden.
3. Lagtinget indleder Forhandlinger med Regeringsmyndighederne i København om de i Lægernes Skrivelse af 28. November, f. A., Punkter 1—4 og Punkt 5, første Stykke, nævnte Byggeforetagender, som Tinget varmt anbefaler.
4. Sagen i sin Helhed indsendes til Regeringsmyndighederne til villig Overvejelse og Behandling under Hensyn til Lægernes Udtalelse og det i Motiverne anførte.

UNDIRBROYTINGARUPPSKOT

(K. Djurhuus o. fl.)

Som Punkt 1 a sættes:

Af Amtsrepartitionsfonden bevilges til Bestridelse af Lagtingets Andel 100.000 Kroner til Sygehusets Opførelse.

2. viðg. 16. dechr. og 3. viðg. 10. jan. 1948.

Atkvøðugreiðsla 20. jan. 1948. í málinum: Sjúkrahús í Suðuroy: Undirbroytingaruppskotið fall 8—0. Broytingaruppskotið fall 8—0. Nevndaruppskotið hildið burturdottið.

Atkvøðugreiðsla í heildarætlan fyri sjúkrahúsbyggjan: Nevndaruppskotið samtykt 18—0.

VI. FISKIVINNA O. A.

1. Fiskasølumiðstöða.

18. dec. frl.

ÁLIT

Sí skj. 8.

2. og 3. viðg. 19. dec. Samtykt 17—0.
20. jan. 1948 frl.

ÁLIT

Á eykaaðalfundi í Andelsselskabet »Føroya Fiskaexport« tann 16. januar í ár varð samtykt at halda fram við felagnum og at broyta lógirnar. Starvsnevnd felagsins hevur í brævi, dagsett 17. januar, biðið um, at Løgtingið fyrireiðkar, at hroytingarnar verða góðkendar skjótast gjørligt.

Málið um fiskasølumiðstöðu var til viðgerðar í fiskivinnunevndini í seinastu tingsetu, og víst verður til tað prentaða nevndarálit, sum hevur verið býtt um til tingmeaningar.

Við tað at fiskivinnunevndin ikki fekk umsóknina frá Føroya Fiskaexport fyrr enn tyrraparlín ígjár, og ætlanin er at enda tingið í dag ella í morgin, vil tað vera ómøguligt hjá nevndini at viðgera málið í hesi tingsetu. Nevndin setur tí fram uppskot um, at málið verður goymt til komandi tingsetu.

Minnilutin (R. Long og Th. Petersen) viðmerkja, at vit mugu krevja lista yvir, hvør ið hevur atkvøðurætt í felagnum, og hvørjir av hesum vóru umbodaðir og góvu atkvøðu á felagsins aðalfundi tann 16. januar 1948; helta er neyðugt at kenna fyri at taka avgerð m. a. um samtyklirnar gr. 6, har ásett verður, at hesin atkvøðurættir skal standa við til 1950.

UPPSKOT

Umsóknin frá starvsnevnd Føroya Fiskaexports verður goymd til komandi tingsetu.

2. viðg. 21. jan. Samtykt 15—0.

2. Gjald av feskfiskasølu.

1. viðg. 2. aug. Frl. 10. sept.

ÁLIT

Løglingið samtykti 20. februar í ár at biðja útflutningsnevndina gera uppskot til hóskandi broytingar í kunngerðini 24. juli 1944. Útflutningsnevndin hevur sent Løgtinginum bræv, dagsett 29. august 1947, soljóðandi:

»Vegna skriv frá Løgtingsskrivstovuni av 19. mars 1947 um

KUNNGERÐ UM GJALD VIÐ FESKFISKASØLU

hevnir Útflutningsnevndin á nevndarlundi 26. aug. 1947 samtykt at svara soljóðandi:

»Í 1946 vóru tilsamans í Bretlandi 867 feskfiskalandingar á pd. st. 5—0—0 ialt 4335—0—0 ella ca. 85.000 kr., og var samlaða søluúrslitið fyri árið pd. st. 1.473.888—0—0. Í fyrra hálvári av 1947 hava bert verið 209 feskfiskalandingar, og samlaða søluúrslitið er ca. pd. st. 557.000—0—0. Tað samlaða søluúrslitið fyri 1947 kann soleiðis lægst væntast at verða um 400 landingar til virði av um pd. st. 1.000.000.

Fyri at tað samlaða gjaldið í 1947 skal blíva tað sama sum í 1946 verður pd. st. 5—0—0 pr. landing ikki at sláa til; men vil harafturímóti $\frac{1}{2}$ pct. av tí væntaða søluúrslitinum fyri 1947 koma til at svara nøkurlunda til úrslitið frá 1946.

Vit meina, at byrðurnar á fiskivinnuni eru ógvuliga stórar;

men um fiskivinnan sjálf skal gjalda sín part av útreiðslunum, vilda vit skolið uppá at gjaldið pr. landing bleiv verandi pd. st. 5—0—0 fyri øll fiskifør upp til 100 br. r. t. og pd. st. 10—0—0 pr. landing fyri fiskifør yvir 100 br. r. t.

Skuldi helta gjaldið ikki verið nokk, halda vit tó ikki at fiskivinnan kann bera meir av hesum útreiðslum beinleiðis.»

Av tí at okkara virki bert umfatar feskfiskaskip, soleiðis sum navnið á nevndini eisini vísir, kunnu vit ikki taka støðu til, hvat saltfiskaskipini skulu gjalda.»

Kunningerð nr. 27, 24. juli 1944, ásetir, at frá 1. august 1944 at rokna verður stovnaður grunnur til at greiða kostnaðin av at senda umboðsmenn fyri vinnulivið til Íslands og Bretlands. Av hvørjum fiskafarmi landaðum í Bretlandi verður latið til grunnin í avgjaldi 112 kr., svarandi til pd. st. 5. Av hvørjum føroyskum fiskiskipi størri enn 50 tons brutto, sum nýtt verður í fiskivinnu á annan hátt enn til útflutning av feskum fiski til Bretlands, letur eigarin í avgjaldi til grunnin 112 kr. um mánaðin.

Fíggarnevndin mælir til at fylgja uppskotinum frá Útflutningsnevndini og mælir harumframt til, at viðvíkjandi føroyskum fiskiskipum, sum nýtt verða á annan hátt enn til útflutning av feskum fiski til Bretlands, verður gjaldið hækkað til 224 kr. um mánaðin, tá skipið er 100 brutto reg. tons og haryvir.

Fíggarnevndin mælir til, at lúgin verður til vega nærri frágreiðing um eftirlitið við uppkrevjing av gjaldinum og uppgerð yvir hvussu nógv kemur inn, og hvørjar útreiðslur grunnurin hevur. Hesar upplýsingar vil lótingsskrivstovan kunna fáa frá gjaldstovuni.

UPPSKOT

I.

Ændringer

i

Kundgerelse Nr. 27 af 24. juli 1944

om Afgift ved Ferskfiskealg m. v.

§ 1.

Til § 2, 1. Stk., føjes: »for Fartøjer under 100 Brutto Reg. Tons, og for større Fartøjer 224 Kr.»

§ 2.

Til § 3, 1. Stk., føjes: »for saa vidt angaar Fartøjer under 100 Brutto Reg. Tons, og 224 Kr. pr. Maaned for større Fartøjer.»

§ 1.

Til § 2, 1. stk., verður sett: »fyri før undir 100 brutto reg. tons, og fyri størri før 224 kr.«

§ 2.

Til § 3, 1. stk., verður sett: »um farið er yvir 100 brutto reg. tons, og 224 kr. um mánaðin fyri størri før.«

II.

Álagt verður løglingsskrivstovuni at fáa til vega frá gjaldstovuni tær í álitinum nevndu upplýsingar.

2. viðgerð 11. sept. og 3. viðg. 12. sept. 1 pkt. 1 samtykt 13—0.
1 pkt. 2 við 14—0 og II við 12—0.

3. Føroya sílaveiðifelag.

1. viðg. 2. aug. Frl. 28. nov.

ÁLIT

Í seinastu lingsetu var til viðgerðar umsókn frá Føroya Sílaveiðifelag um studning 2000 kr. til innflytan av laksyngili úr Íslandi. Tað verður upplýst, at ætlanin er at innflyta í minsta lagi 20.000 maðkapirrir til hesa roynd. (Løgtingsfloðindi s. 102). Tingið samtykti 1) at biðja dr. phil. Vedel-Tåning, geva ummæli og 2) at taka málið upp aftur til viðgerðar, tá hetta ummæli er komið.

Í ummælinum frá dr. phil. Vedel-Tåning, 2. apríl 1947, verður millum annað ført fram, at einki vist liggur fyri um, at laksur er veiddur undir Føroyum ella í áum og vøtum her, men tá laksurin er vanligur so væl í Íslandi sum í Skotlandi og Noregi og ferðast ógviliga víða, skuldi tað verið lógið, um hann ikki eisini er at finna undir Føroyum. Um laksurin ikki finst í Føroyum, kann tað m. a. vera av tí, at áirnar her eru ov smáar. Dr. Vedel Tåning heldur, at laksur longu hevði verið í Føroyum, um viðurskiftini høvdu verið góð, men hetta kann ikki verða avgjört fyrr enn 5—7 ár eftir, at laksyngilin er settur út.

Føroya sílaveiðifelag hevur 4. august 1947 sent løgtinginum umsókn, har verður upplýst, at tær umrøddu 20.000 laksamaðkapirrirnar

komu til Føroya 23. mai og blivu sleptar tann 24. mai í Sandoyuni og Saksunardali.

Eftir áheitan av felagnum hevur ein danskur biologur, cand. mag. Knud Larsen, og kona hansara verið í Føroyum frá 1. juli til 3. aug. til at kanna vøtn og áir. Knud Larsen var sum vant løntur av fiskari-direktoratunum, meðan Sílaveiðifelagið hevur litið allar útreiðslur við ferðini hjá honum og frú.

Cand. mag. Knud Larsen hevur áðrenn hann fór avstað aftur 30. juli givið eina fyribils frágreiðing um sítt rannsóknararbeiði. Av vøtnum eru kannað: Leynarvatn, Sørvágsvatn, Fjallavatn, Hvítkinnavatn, Mýrarvatn, Norðadalavatn og Saksunavatn, og er tað forvitnisligt, hann ferir fram um sílini í hesum vøtnum. Av áum eru eftirkannaðar: Hoydalsá (norðan fyri Tórshavn), Breiðá (Kollafjørð), Leynará, áin norðan frá til Sørvágsvatn og Dalsá (Saksun). Harra Knud Larsen úttalar, at hann vil senda fram nærri frágreiðing seinri, tá tað reiðiliga stóra tilfar, hann hevur fingið til vegar, er vordið nærri eftirkannað.

Tað verður í umsóknini frá sílaveiðifelagnum greitt frá, at tær útreiðslur, felagið higartil hevur havt (keyp av laksyngili, útreiðslur til Larsen og frú o. a.) ílsamans hava verið o. u. 3600 kr. Til kanningina av vøtnunum hevur Vinnulívsgrunnur Føroya Banka eftir áheitan veitt felagnum 1000 kr. Tær útreiðslur, ið eftir eru, verða soleiðis o. u. 2600 kr.

Fiskivinnunevnd Løgtingsins, sum hevur fingið málið til viðgerðar, er á einum máli um, at her er farið fram eitt arbeiði, sum kann verða av týðningi í komandi tíðum. Felagið er á rættari leið, tá tað — soleiðis sum gjørt er — hevur latið málið vísindaliga eftirkanna. Um tann roynd, ið her er gjørd, vil prógva, at líkindi eru til, at laksur kann trívast her í Føroyum, vil tað ikki hava litið at siga. Vit vita, at í øðrum londum ferir laksaveiðan fluttar iðntøkur við sær.

Ein røkjan av áum og vøtnum og útvegan av betri líkindum fyri teir, ið fiska síl, kann m. a. gera sítt til, at fleiri turistar koma higar, og eisini hetta eigur at verða bavi í huga.

Fiskivinnunevndin er sand um at mæla til, at umsóknin frá Føroya Sílaveiðifelag um studning frá løgtinginum verður játtað.

UPPSKOT

Úr amtsgrunninum verður veitt Føroya sílaveiðifelag 2000 kr.

2. viðg. 25. nov. og 3. viðg. 1. dec. Samtykt 13—0.

4. Fiskivinna í Norðsjónum.

Fri. 4. aug. 1. viðg. 12. aug. Frl. 11. sept.

ÁLIT

Tað vísti seg aftaná heimsbardagan 1914—18, at ørgrynnu var av fiski í Norðsjónum, men henda óføra fiskimongd minkaði óføra skjótt av tí, at ein stórir fiskifloti frá mongum londum varð settur inn her, uttan at fyriskipanir móti oyðan av fiskinum vórðu settar í verk.

Eisini aftaná seinasta heimsbardaga var stórt ríkidømi av fiski í Norðsjónum, men lærd av skaða fóru tey avvarandi lond, so at siga beinanvegin eftir at kríggjð var at enda komið, at hugsa um fyriskipanir móti fiskaoyðan í Norðsjónum o. a.

Løgtingið hevði í seinastu tingsetu til viðgerðar málið viðvíkjandi meskustødd o. ø. til forðan av fiskaoyðan í Norðsjónum (sí Løgtings-
tíðindi 1947, s. 92). Uppskot til konventión landanna millum viðvíkjandi hesum máli varð samtykt á internationalum fundi í London 5. apríl 1946, — aftaná at samráðingar høvdu farið fram o. u. eina viku — av umboðsmönnum fyri hesi lond: Danmark, Belgín, Ísland, Frankríki, Írland, Háland, Noreg, Polland, Portugal, Spania, Svøríki og Stórbrí-
tannia. Føroyar vórðu ikki umboðaðar á hesum fundi. — Í pkt. 6 í uppskotinum verður ásett, at tann enska regjering skal innkalla ta standandi kommissión, ið sett verður, til tann fyrsta fundin í Englandi, innan 2 ár eru umliðin.

Á Løgtingi varð málið víst til fiskivinnunevndina, ið millum annað førir fram í álitinum, at av tí at ein meskuvídd av 110 mm, sum skotið verður uppá, er størri enn tann, sum føroyskir trólarar nýta, kann nevndin ikki ganga við til, at ein broytan Føroyum viðvíkjandi verður sett í verk, fyrr enn trol (vod o. a), ið eru til brúks, eru ónýtilig. Nevndin mótmælir avgjör, eins og tann danska og norska sendinevndin hava gjørt á fundinum í London, at ein minkan í tali av veiðuførum verður gjørd, og mótmælir eisini, at mark verður sett fyri, hvussu nógv ið veiðast kann av fiski, og fyri avmarkan av fiskidøgum árliga.

Viðtøka tingsins í hesum máli 20. januar 1947 er henda:

1) Tingið góðkennir, at meskuvíddin 80 mm og 110 mm verða galdandi fyri Føroyar við tí fyrivarni, at viðtøkan ikki verður sett í gildi fyrr enn um 2 ár.

2) Tingið mótmælir, at ein avmarkan í tali av veiðuførum verður sett í gildi.

3) Tingið mótmælir, at samráðingar í hesum spurningi áður eru farnir fram uttanlanda, uttan at Føroyingar hava verið bodnir við.

Henda viðtøka varð 5. februar 1947 av amfinum send til statsministerið. Í februar gav ríkisdagurin sítt viðmæli til, at tann áður nevnda konventión verður ratificerað.

Statsministerið hevur 9. mai 1947 sent amfinum bræv, har verður frásagt, at Fiskeridirektoratet í mai 1947 hevur sent ministerinum uppskot til lóg um reglugerð til regulering av fiskiskapinum í Norðsjónum, Skagerak og Kattegat, og biður um at fáa uppskotið fyrilagt sum skjólast fyri Løgtingið, hvørs støða tað er týðningarmikið at fáa at víta skjólast møguligt.

Tað nevnda lógaruppskot við viðmerkingum er hjálagi sakini. Í § 3 verður fyriskipað, at konventiónin eisini umfatar Føroyar. — Í viðmerkingunum til uppskotið verður greitt frá, at tann standandi ráðgevandi nevndin í apríl 1947 hevur hildið fund í London, har tað frá danskari síðu varð sett fram uppskot fyri at hindra fiskaoyðan í Norðsjónum. Tað verður upplýst, at konventiónin kemur í gildi 2 mánaðir aftaná, at øll lond, ið hava undirskrivað, hava sent inn ratifikatiónsskjølini, ella fyrr, um soleiðis verður avgjørt av regeringunum.

Amtið hevur 22. mai 1947 sent sakina aftur til statsministerið, og verður frásagt, at Løgtingið ikki er saman, og at ikki ber væl til at fáa tað saman, við tað at Føroya-delegatiónin fyri tíðina er í Keypmannahavn. Sakin er 22. mai 1947 av amtinum send landsnevndini. Harri Edw. Mitens, skrivstovustjóri, ræður til, at sakin verður send til føroysku delegatiónini í Keypmannahavn til ummælis.

Í sakini er eisini ummæli 27. mai 1947 frá Løgtingsskrivstovuni, har verður ført fram, at amtið 25. jannar 1947 hevur fingið viðtøku Løgtingsins í málinum, sum varð samtykt við 15 atkvøðum. Tað verður annars upplýst, at á fundi í Oslo viðvíkjandi konventiónini vórðu Føroyar umboðaðar av herra Knud Lambaa, útgerðarmanni, og á fundi í London av Leif Waagstein, landsrættarsakførara. Víst verður á, at lóg-gávuvaldið fyri Føroyar samsvarandi stýrisskipanini av 1940 er hjá Løgtinginum og amtinum, og tá har er talan um serstakliga føroyska lóg, mugu verða givnar ásetanir, samtyktar av Løgtinginum og staðfestar og kunngjardar av amtinum.

Í tí tilsenda lógaruppskotinum (Forslag til Lov om Foranstaltninger til Regulering af Fiskeriet i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat) § 1 verður fyriskipað, at viðvíkjandi fiskiskapinum innanfyri tey økir, ið umfatast av konventiónini, kunnu við kgl. anordning verða givnar nærri reglur, eins og við kgl. anordning kunnu verða givnar serligar fyrisetanir til setan í verk av teimum av stjórnini góðkendu lilmælum, sum verða sett fram av teirri standandi kommissión ella teirri standandi ráðgevandi nevnd.

Fiskivinnunevnd Løgtingsins, sum hevur havt hetta mál til viðgerðar, kann mæla til, at Føroyar vera við í konventiónini, eins og annar Norðanlond.

Sum frágreitt hevur lögtingsskrivstovan víst á, at hetta, sum stóðan er í løtuni, má gerast við føroyskari kunngerð, samtykt av tinginum og kunngjörd av amtinum. Nevndin er av somu áskoðan og setur tí fram uppskot til tingið um tílfka kunngerð.

Tá tað í kunngerðini er avgjørt, at nærri reglur og fyriskipanir skulu ásetast við kgl. anordning, so má hetta sambært stýrisskipanina av 9. mai 1940 broytast til kunngerð samtykt av Føroya Løgtingi.

Nevndin heldur tað vera neyðugt, at Føroyar verða umboðaðar á teimum fundum, konventiónin vil føra við sær.

UPPSKOT

I. Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Fiskeri i Nordsøen m. v.

§ 1.

For Fiskeriet indenfor de Omraader, der omfattes af den i London den 5. April 1946 vedtagne internationale Konvention angaaende Fastsættelse af Maskestørrelse for Fiskeredskaber og Mindstemaal for Fisk, kan der

ved Kundgørelse, vedtaget af Færøernes Løgting, fastsættes nærmere Regler i Overensstemmelse med, hvad der er bestemt i nævnte Konvention, ligesom der paa samme Maade kan gives særlige Forskrifter til Gennemførelse af de af Regeringen tiltraadte Indstillinger, der fremsættes af den i nævnte Konventions Artikel 12 omhandlede staaende Kommission, eller af det i Henhold til Resolution 3, Stykke 12, i Konventionens Slutprotokol nedsatte staaende, raadgivende Udvalg.

§ 2.

For Overtrædelse af Forskrifterne og de i Henhold til nærværende Lov udstedte Kundgørelser kan der i Kundgørelserne fastsættes Bestemmelser om Paatale og Straf i Overensstemmelse med Reglerne i den til enhver Tid gældende almindelige danske Lovgivning om Saltvandsfiskeri.

§ 3.

Tidspunktet for denne Lovs Ikrafttræden bestemmes ved Kundgørelse, vedtaget af Færøernes Løgting.

Kundgørelsen forbliver gældende indtil det Tidspunkt, da den i § 1 nævnte Konvention af 5. April 1946 maatte ophøre at være gældende.

§ 1.

Fyri fiskivinnuna í teimum økjum, sum umfataði eru í tí internationalu konventiónini, sum samtykt varð í London 5. apríl 1946 viðvíkjandi ásetan av meskuvídd á fiskiamboðum og minstustødd av fiski, kunnu við kunngerð samtyktari av Føroya Løgtingi verða ásettir nærri reglur samsvarandi tí, sum ásett er í nevnda konventión, eins og á sama hátt kunna verða givnar serligar fyrisetanir, hareftir verða at seta í verk ley av ríkisslýrinum góðkendu tilmæli, ið verða sett fram av tí í art. 12 í konventiónini umtalaðu føstu nevnd ella av teirri samsvarandi samtykt 3, stk. 12 í seinastu gerðabók í sambandi við konventiónina settu føstu ráðgevandi nevnd.

§ 2.

Fyri brot á fyrisetanirnar og tær samsvarandi hesi lóg gjørdur kunngerðir kunnu í kunngerðunum verða settar ásetanir um átalu og revsing samsvarandi reglunum í teirri til einalivørja tíð galdandi dönsku lóggávu um fiskivinnu á sjónum.

§ 3.

Henda lóg verður sett í gildi við kunngerð samtyktari av Føroya Løgtingi.

Kunngerðin verður galdandi, inntil tann í § 1 nevnda konventión av 5. apríl 1946 verður avtíkin.

II. Umboðsmennu fyri tingið fáa høvi til at luttaka í teim fundum, sum verða hildnir viðvíkjandi konventiónini og tí hon ætlar sær at seta í verk.

III. Løgtingið endurnýggjar tað í viðlökuni 20. jan. 1947 framsetta mótmæli móti einari minnkan av talinum av veiðiførum og mark fyri, hvussu nógv ið fiskað kann verða.

2. og 3. viðg. 12. sept. I samtykt 19—0, II við 18—0 og III við 17—0.

5. Lønjavningargrunnur fiskimanna.

Frl. 4. aug. 1. viðg. 12. aug. Frl. 13. febr.

ÁLIT

Fyri at tryggja minstuløn feroyskra skipsfiskimanna varð í mars h. á. av løgtinginum stovnaður grunnur nevndur lønjavningargrunnur fiskimanna (smb. lögtingsfóðindi 1947 bls. 177—188).

Til tingið er innkomin umsókn 2. aug. frá Føroya Fiskimannafelag nm, at hesin grunnur eisini verður í 1948, og umsókn frá Suðuroyar Fiskimannafelag 30. juli h. á. um, at minstuløn fiskimanna verður endurnýggjað og skipað soleiðis, at minstulønin verður í minsta lagi 1000 kr. pr. mánað pr. lár, soleiðis at hvør lárur verður roknaður fyri seg, og at menn fáa pengarnar skjóttast gjørligt.

Grunnurin verður eftir lógini stýrdur av 3-mannanevnd, harav Løgtingið velur ein lim, Fiskimannafelagini ein lim, og Reidarafelagið og Trolarafelagið ein lim, og setir stýrið roknskaparførara. Til limir av stýrinum vórðu valdir Martin Holm, lögtingsmaður (av tinginum), Dánjal Klein, formaður F. F.'s (av fiskimannafeløgnum) og J. P. av Reyni fulltrúi (av reidarafelagnum og trolarafelagnum). Stýrið hevur sett herra Tóra Dalgaard sum roknskaparførara.

Málið varð av løgtinginum víst til Fiskivinnunevndina, sum hevur havt samráð við stýri grunnans og frá tí tingið frágreiðing, dags. 27. nov. h. á.

Tað sæst av hesi frágreiðing, at í fiskivinnu undir grunninum er

higartil 172 skip (33 trolarar, 46 bátar og 93 størri skip), herav 28, ið bert hava selt í seinna hálvári. Í frágreiðingini verður givið helta peningaliga yvirlit:

Váttað feskfiskasøla er br.	12.179.714,40	
— saltfiskasøla - - - - -	11.945.612,78	
		kr. 24.125.327,18

Herav frágongur:

Tollur av feskfiski	1.044.280,88	
land. kostn. —	1.079.327,24	
— — saltfiski	571.849,96	
		— 2.695.458,08

Váttað nettosøla av feskfiski	10.049.011,07	
— — saltfiski	11.376.542,72	
		kr. 21.425.553,79

Váttað gjald av feskfiski	100.499,74	
— — saltfiski	113.765,27	
		kr. 214.265,01

Herfrá gongur út aftur til feskfiskatrolarar (fyri fyrst)		kr. 28.790,58

Grunnurin nú		kr. 185.474,43

Harav er galdið:

P/f Sjóvinnubankin	kr. 77.651,65	
A/S Føroya Banki	— 49.467,12	
Skrivstovan (brúkt)	— 6.417,12	
		kr. 133.535,89

Úti eftir fyri fyrra hálvár. o. u.	kr. 5.000,00

Leysligu ætlað restgjald fyri árið av saltfiski	kr. 152.000,00
av feskfiski	— 45.000,00
aftrat grunninum nú	— 185.000,00

	kr. 382.000,00
+ hall at lata útaflur	— 42.000,00

gevir ársgrunn uppá o. u.	kr. 340.000,00

Undir samráðingunum millum nevndina og stýri grunnsins hevur stýrið sett fram uppskot um greiniligari arbeiðsreglur og hevur víst á:

- 1) at það hefði verið hent, um straffrentan var javnbjóðis aðrar almennari rentu sum t. d. af skatti $\frac{1}{2}$ pct. um mánaðin (eftir lógini er rentan $\frac{1}{4}$ pct. um mánaðin), og at það var skilað til, at pant-ræltur eisini var fyrir rentuna,
- 2) at það, fyrir at fáa yvirlit yfir lí til eina og hvörja tíð selda fiski, vil vera hent, um lógin sigur, at uppgerðarváltan skal sendast inn innan 8. dagin eftir, at seljarin hefur fengið söluváltan,
- 3) at það fyrir at tryggja grunninum gjaldið eigur at standa, at gjöld, renta og möguligar bétur hava frammíhjárált eins og skattur til pantingar,
- 4) at § 2, 2. stk., kann missfatast, og at hent hefði verið at fengið hana týðiligari,
- 5) at § 4, seinasta stykki, sum umhandlar menn, sum verður sjúkur umborð á skipi, eigur at verða gjörður týðiligari,
- 6) at líl § 5 eigur at verða sett sum nýtt stykki, at stýri grunnsins undir serligum umstøðum kann fáa heimild til at lata upp til 50 pct. af viðbótini til 15. december, tó so, at hesin peningur til-samans ikki má fara upp um 50 pct. af inngjaldinum fyrir fyrra hálvár.

Eftir lí peningaliga yvirlitinum, stýri lönjavningargrunnsins hefur givið, ætlast lann samlaða inntøkan fyrir 1947 at koma at liggja um 340.000 kr. Hvussu stór útgjöldini koma at vera fyrir árið, er það ikki møguligt at avgera enn. Teir, sum halda seg hava rætt til lönviðbót, skulu seinast innan 1. februar skrivliga venda sær til grunnin, og það verður lí ikki fyrr enn í byrjan av lí nýggja árinum, vil kunnu fáa at vita, hvussu grunnurin kemur at standa seg. Eitt tal sum o. u. 250.000 kr. í útgjöldi tilsamans hefur verið nevnt undir leim samráðingum, nevndin hefur havt við stýrið, men helta hefur verið eftir heilt leysari ætlan.

Nevndin, ið hefur havt til umhugsunar tey uppskot, sum stýrið hefur sett fram til greiniligari arbeiðsreglur fyrir grunnin, kann vera á einum máli við stýrið í hesum og hefur sett fram uppskot til broytingar í gr. 2, 4 og 5. Nevndin heldur, at uppskoytið til gr. 5 um at lata upp til 50 pct. af viðbótini til 15. december eisini eigur at verða gjørt galdandi fyrir 1947, soleiðis at stýri grunnsins fær heimild til at útbetala henda pening í ár, og setir fram uppskot um hetta.

Viðvíkjandi reglunum í uppskotinum gr. 4, 7. stk., um at útjavningarviðbóttin verður latin eins væl til menn í samveidda og í sjálvdrátti, heldur ein meiriluti av nevndini (Bláhamar, Djurhuus og Long), at það vil vera rætt at seta aldursmark, soleiðis at dreingir undir 17 ár ikki fáa meir enn hálva viðbót. En teir forsyrgjarar, skal stýrið kunna lata teir fáa fulla viðbót. Ein minniluti (Nielsen og Smith) kann ikki vera við til at styðja eitt slíkt uppskot, men heldur, at hesin spurningur ikki eigur at verða viðgjörður, fyrr enn upplýsingar eru komnar inn um, hvørjar útreiðslur grunnurin kemur at fáa í 1947, sum jú er eitt royndarár. Vit halda það vera ov flóliga at gera eina slíka broyting, áðrenn vit hava fengið fullfíggaðar upplýsingar um virki grunnsins.

Nevndin kann ikki mæla til, at umsóknin frá Suðuroyar Fiskimannafelag um, at lönviðbóttin fyri 1948 verður í minnsta lagi 1000 kr. um mánaðin verður játtað.

Nevndin loyvir sær at seta fram fylgjandi

UPPSKOT

A.

Broytan av kunngerð nr. 6 av 18. mars 1947

um Lönjavningargrunn fiskimanna.

Frá allari nevndini:

1.

Í § 2, 1. stk., verður »1947« broytt til »1948«.

Í § 2, 2. stk., verður í 5. reglu aftaná orðið »tílsaman« sett: »í rakstrarárinum«.

2.

§ 4 verður broytt soleiðis:

»Við sølu av feskum fiski hava teir, sum skulu svara gjald til grunnin, skyldu til beinan vegin aftaná hvørja landing at senda grunninum neyðturviliga söluváttan. Við sølu av salt- ella klipp-fiski skulu teir gjaldskyldu samslunds við, at fiskurin verður avskipaður úr Føroyum, senda grunninum neyðturviliga váttan yvir söluvirðið. Verður saltfiskurin seldur uttan millumlanding í Føroyum, skal uppgerð verða send grunninum, so skjótt söluvirðið liggur fyri.

Hevur grunnurin ikki móttikið ta nevndu sölupppgerð (sølu-atfest) seinast 14 dagar aftaná ta tíð, teir í stk. í nevndu eru skyldugir til tess, ger grunnurin upp söluvirðið eftir hesu ættan og sendir skuldarinum hesa uppgerð. Hevur hann ikki seinast 14 dagar aftaná móttøkuna av hesi uppgerð yvirfyri grunninum skrivliga prógvað skeivleika í henni, verður uppgerðin bindandi fyri skuldarin.

Gjöldini til grunnin falla til gjaldingar fyri fyrra hálvár 1. september 1948 og fyri seinna hálvár 1. februar 1949.

Gjöld, sum ikki eru goldin í seinasta lagi ein mánað aftaná gjalddagin, verða at renta við $\frac{1}{2}$ % fyri hvønn byrjaðan mánað aftaná gjalddagin.

Øll gjöld til grunnin kunnu, um tey ikki verða goldin aftaná at vera kravd einaferð, verða inuheimtað við pening.

Manning á fiskiskipi, sum fyri ølla veiðutíðina í árinum ikki hevur veitt fyri 500 kr. uppá mánaðin, kann úr grunninum fáa peningaviðbót til at fáa mánaðarlønina upp í henda pening.

Útjavningarviðbóttin verður latin eins væl til menn í samveiðu og í sjálvdrátti.

Frá metrilutanum (Bláhamar, Djurhuus, Long):

Tó skulu dreingir, sum ikki seinast 1. oktober 1948 eru fylltir 17 ár, hava hálva viðbót, uttan so at teir eru forsyrgjarar. Um so er, skal stýrið hava heimild til at lata teir fáa fulla viðbót.

Frá allari nevndini:

Um maður verður sjúkur umborð, og sjúkan er váttað av lækna, eigur hann lønviðbót, til hann er arbeiðsførur, tó í minsta lagi fyri ein mánað og í mesta lagi fyri trýggjar mánaðar, um maðurin er sjúkur so leingi.

Um veiðiskip liggja still millum túrar, verður at rokna út-javningarviðbót upp í 14 dagar tilsamans.«

3.

Í § 5 verður »1948« broytt til »1949«, og sum nýtt petti verður sett:

»Har serligar umstøður gera seg galdandi, kann stýri grunnsins í december veita sum fyribils viðbót upp til 50 %, tó so, at tilsamans ikki verður latið upp um 50 % av inngjaldinum fyri fyrra hálvár.«

4.

Í § 7 verður »1947« broytt til »1948«.

Ændringer i Kundgørelse Nr. 6 af 18. Marts 1947

om Lønreguleringsfond for Skibsfiskere.

Fra hele Udvalget:

1.

Í § 2, 1. Stk., ændres »1947« til »1948«.

Í § 2, 2. Stk., tilføjes i Linje 5 efter Ordet »alte: »i Drifts-
aarete«.

2.

§ 4 ændres saaledes:

»De, der skal svare Afgift til Fonden, er, naar det drejer sig om Ferskfisk, pligtige til straks efter hver Landing at tilsende Fonden nødvendig Salgsattest. Naar det drejer sig om Salt- eller Klipfisk, skal de afgiftspligtige, samtidig med at Fiskene bliver afskibet fra Færøerne, tilsende Fonden nødvendig Attest vedrørende Salgsværdien. Sælges Saltfiskene uden Mellemlanding paa Færøerne, skal Opgørelse tilsendes Fonden, saa snart Salgsværdien foreligger.

Har Fonden ikke modtaget saadan Salgsattest senest 14 Dage

efter at de i Stykke 1 nævnte er pligtige dertil, opgør Fonden Salgsværdien efter bedste Skøn og tilsender den afgiftspligtige Opgørelsen. Har denne ikke senest 14 Dage efter Modtagelsen af Opgørelsen påvist Fejl i Opgørelsen, er denne bindende for ham.

Afgifterne til Fonden forfalder til Betaling for 1. Halvaar den 1. September 1948 og for sidste Halvaar den 1. Februar 1949.

Afgifterne, der ikke er betalt senest en Maaned efter Betalingsdagen, forrentes med $\frac{1}{2}$ % for hver paabegyndt Maaned efter Betalingsdagen.

Alle Afgifter til Fonden kan i Mangel af Betaling ved første Paakrav inddrives ved Udpantning.

Mandskab paa Fiskeskibe, som for hele Fiskeperioden ikke har Fortjeneste ved Fiskeriet paa 500 Kr. om Maaneden, kan fra Fonden faa Tilskud for at faa deres Maanedsfortjeneste sat op til dette Beløb.

Reguleringsstillæget udbetales baade til dem, der driver Fællesdrift og til dem, hvis Fortjeneste beregnes i Henhold til, hvad hver fisker.

Fra Flertallet (Blåhamar, Djurhuus, Long):

Dog skal Drengene, som ikke senest den 1. Oktober 1948 har fyldt 17 Aar, have Halvdelen af Tillæget, hvis de ikke er Forsørgere. Hvis dette er Tilfældet, skal Fonden være bemyndiget til at udbetale det fulde Tilskud.

Fra hele Udvalget:

Hvis en Mand bliver syg omhord, og Sygdommen attesteres af en Læge, har han Ret til Lønregulering, indtil han er arbejdsdygtig, dog minst for en Maaned og højst for tre Maaneder, hvis Sygdommen varer saa længe.

Hvis Fiskeskibe ligger stille mellem Turene, skal Regulerings-tillæg beregnes for indtil 14 Dage ialt.

3.

I § 5 ændres »1948« til »1949«, og som nyt Stykke tilføjes:

»Hvor særlige Forhold gør sig gældende, kan Fondens Bestyrelse i December Maaned udbetale foreløbigt Tilskud paa indtil 50 %, dog saaledes at der ialt ikke udbetales mere end 50 % af, hvad Afgifterne for første Halvaar beløber sig til.«

4.

I § 7 ændres »1947« til »1948«.

- B. Stýrið fyri lönjavninargrunninum fær heimild til at útbetala upp til 50 % av lönviðbólini í december mánað 1947, har serligar atstøður liggja fyri, tó soleiðis, at tilsamans ikki verður latið upp um 50 % av inngjaldinum fyri fyrra hálvár.

2. viðg. 17. december og 3. viðg. 18. december. Samtykt 16—0, tó fall uppskot meirilutans 10—0.

6. *Forboð móti nýtslu av snurriváð innanfyri sjómark.*

Frl. 11. aug. 1. viðg. 12. aug. Frl. 16. decbr.

ÁLIT

Til tingið er komin umsøkn frá Peter P. Joensen, Gjógv, harí hann á egna og bygdamannu vegna søkir um at fáa broytt fiskimarkið fyri snurriváð til tað sama sum fyri trolí. Umsøkjarin sigur seg kunna føra prógv fyri, at snurriváð oyðir grunnin, har tað kemur, at teir hava góðan sandgrunn cystan fyri Eiðis Koll, sum undir hardaganum gav teimum ta vinnu, teir fingu av sjónum, hin besti báturin tað besta ári o. u. 2500 kr. Men í ár hava snurriváðsbátarnir veitt á hesum grunni, so ikki var komandi har við línu.

Tað verður hildið fram, at m/b »Grønhólmur« fekk fulla last, at tey hál, teir sóðu hann gera, øll vóru innanfyri mark, og at grunnurin vestan fyri Mýling eisini skal vera oyddur.

Í einari samrøðu við nevndarformannin hevur skiparin á m/b »Grønhólmur«, harra J. H. Egholm úr Streymnesi, hildið fram, at teir ikki hava fiskað innanfyri mark soleiðis sum nntalað í umsóknini. Hann er av teirri áskoðan, at snurriváð ikki er eitt oyðandi fiskiamboð, og heldur tað vera harmiligt, at tað ymsastaðni innanfyri tað setta markið á firðum og buktum í Føroyum er væl av reyðsprøku og øðrum flatfiski, sum ikki verður veiddur, men fer til havs aftur.

Tingið hevur fleiri ferðir havt mál um broytn av fiskarilógini til viðgerðar (løgtingsstíðindi 1939, s. 78 og 79, 1940, s. 73, 1941, s. 54, 1942, s. 89, 1943, s. 98 og 1944, s. 131).

Í 1942 var til viðgerðar umsøkn frá monnum ymsaslaðni við Skálafjørðin um loyvi til at brúka skovlíváð inn til landoddarnar. Tað verður í einari av umsóknunum hildið fram, at snurriváð er skaðiligari enn skovlíváð.

Tingið samtykti at geva loyvi til iantil 31. december 1944 at fiska

við skovluyváði frá 1. apríl til 30. september við ferum, sum ikki høvdu yvir 40 HK maskinkraft, (ó ikki innanfyri eitt mark, sum gongur frá

Skopara (Fugloy)	til Setlorvu (Viðoy)
Setlorvu	til Enniberg (Viðoy)
Enniberg	til Kallsfles (Kallsoy)
Kallsfles	til Kallur —
Kallur	til Rívtanga (Eysturoy)
Rívtanga	til Risan —
Risanum	til Skeiðliðið (Streymoy)
Skeiðinum	til Slapan —
Stapanum	til Hestín —
Heslinum	til Kellingina —
Kellingini	til Múlan —
Múlanum	til Rítunøvu (Vágoy)
Rítunøvu	til Hellutanga —
Hellutanga	til Havnarfles (Mykines)
Havnarfles fram við ylstu skerum	til Flutadrang
Flutadrangi	til Falltanga
Falltanga	til Trælanýpu (Vágoy)
Trælanýpu	til Fleygabergstanga (Koltur)
Fleygabergstanga	til Trøllhøvda
Trøllhøvda	til Knúkin (Skúvoy)
Knúkinum	til Klóraratanga (Suðuroy)
Klóraratanga	til Villingatanga —
Villingatanga	til Kobbatanga —
Kobbatanga	til Bergstanga —
Bergstanga	til Knápan —
Knápinum	til Sumbiarhólm —
Sumbiarhólmi	til Móanes —
Móanesi	til Akrabergstanga —
Akrabergstanga fram við landinum	til Baglahólm —
Baglahólmi	til Porkerisnes —
Porkerisnesi	til Froðbiarnýpu —
Froðbiarnýpu	til Nøvina (Skúvoy)
Nøvini	til Kvørntanga (Sandoy)
Kvørntanganum	til Dalsfles —
Dalsfles	til Skálhøvda —
Skálhøvda	til Kirkjubønes (Streymoy)
Kirkjubønesið	til Helluna (Nólsoy)
Helluni fram við landinum	til Hósteinstanga —
Hósteinstanga	til Rissuna (við Eystnes í Eysturoy)
Rissuni	til Nevið
Nevium	til Mjóðanes
Mjóðanesi	til Trøllið (Borðoy)
Trøllinum	til Syðratanga
Syðratanga	til Høvdan (Svínoy)
Høvdanum	til Eysturbøvda
Eysturbøvda	til Múlan (Fugloy)
Múlanum fram við landinum	til Eystfelli
Eystfelli	til Skopara

Í 1943 hevði tingið til viðgerðar umsókn frá C. Eliassen, Tvøroyri, um at áðurnevnda lóg verður broytt, antin soleiðis at loyvi verður givið at fiska við snurruvád inni á firðunum í úðarskeiðinum 1. juli

tíl 31. október, ella at undanfak kann gerast frá lóguni til (í 1943) at fiska inni á firðunum frá 20. september til 15. november og næsta ár (í 1944) frá 1. august til 31. október. Umsøkjarin heldur fram, at tann broytan av tí nýggju fiskivinnulógini, tingið samtykti í fjør, ger tað ógjørligt fyri Snøroyingar í smáum fœrnum at nýta trol ella snurruvåd. Nevndin setti fram uppskot um, at tað í líðarskeiðinum frá 1. novbr. 1943 til 30. seplbr. 1944 skal vera forboðið at fiska við snurruvåði innanfyri tað frammanfyri nevnda mark, men hetta uppskot fall, við tað at bert 10 atkvøddu fyri tí.

Í 1944 viðgjørði tingið umsøkn frá 22 Havnarmonnum, har søkt verður um at fáa fiskivinnulógina broytta soleiðis, at loyvi verður givið at fiska við neti alla staðni, har dýpi, streymur og bolnur hóska, og um loyvi ikki kann verða givið at fiska allastaðni alt árið, so í minsta lagi í august—september.

Fiskivinnunevndin býtti seg í ein meiriluta, sum mælti til, at umsóknin verður játtað, soleiðis at loyvi verður givið til at fiska við neti frá 1. júlí til 30. september, og ein minniluta (Kr. Djurhuns), sum mælti til, at reglurnar, sum vóru galdandi undan heimsbardaganum, aftur komu í gildi, hareftir forboð er móti at nýta trol, froknuð skovlvåd, á sjóterritoriinum, meðan snurruvåd frítt kann verða nýtt, undanlíkið har tað við samtykt er sett forboð, í firðum, víkum ella sundum, har eingin streymur er, eftir fiskarilógini av 1893.

Meirilutin setti fram soljóðandi uppskot:

1) Ásetingarnar í kunngerð av 24. november 1942 verða galdandi til 31. december 1946.

2) Í líðarskeiðinum 1. júlí til 30. september skal harumframt undir teimum í kunngerðini annars ásettu treytum verða loyvt at nýta skovlvåd, eins og snurruvåd allastaðni á sjóterritoriinum við Føroyar, soleiðis eisini innanfyri í kunngerðini ásetta mark.

Fyrsta punkt varð samtykt við 15 atkvøðum, meðan annað punkt fall við 6—0.

Í seinastu tingsetu varð samtykt at gera ásetingirnar í kunngerð 24. november 1942 galdandi iuntil 31. december 1948 (sí lögtingsflóðindi 1946—47, s. 98).

Nevndin heldur seg ikki kunna avgera í stundini, hvønn týðning friðan innanfyri ta nevnda sjómark hevur fyri smákalva og annan fladfisk, og vil mæla til, at málið verður sent dr. phil. Vedel Tåning til ummælis, soleiðis at málið aftur kann koma til viðgerðar á Ólavsøkutinginum.

UPPSKOT

1. Svarað verður harra Peter P. Joensen, Gjógv, at tingið ikki kann fremja umsøkn hansara um at áseta sama mark fyri snurruvåd sum fyri trol. Eitt eintak av álitinum verður sent honum.
2. Málið verður sent dr. phil. Vedel Tåning til ummælis og lagt aftur fyri Ólavsøkutingið.

2. viðg. 18. dec. 1. samtykt 11—0. 2. 12—0.

7. Nýtsla av sildanót innanfyri sjómark.

Frl. 27. aug. 1. viðg. 28. aug. Frl. 13. des.

ÁLIT

Til tingið er komin umsókn, t. 28. august í ár, frá Ole Jacob Zachariasen, Norðrugølu, um at fáa loyvi til at brúka eina sildanót (Sildevot) innan fyri sjómark. Umsøkjarin leggur afturat, at so vítt honum kunnugt, hevur slík nót ikki verið brúkt í Føroyum fyrr.

Fiskivinnunevndin, sum hevur fingið málið til viðgerðar, heldur tað vera av stórum lýðningi, áðrenn avgerð verður tikin í hesum spurningi, at fáa víta, hvussu slík veiða verður fyriskipað í øðrum londum, og hevur tí biðið löglingsskrivstovuna um at gera eftirkanningar. Løglingsskrivstovan hevur 6. september skrivað til amtið um at útvega upplýsingar í so máta úr Íslandi og Noregi.

Frá tí norska Utenriksdepartement er komið svar, dagsett 1. dec. í ár, harí m. a. verður skrivað:

»Sildevad er et redskab, som specielt blir brugt i Oslofjorden. Redskapets benyttelse var tidligere underkastet regulerende bestemmelser ved en række kongelige resolutioner — de saakalte vadforbud. Efter at disse ved kongelig resol. af 13. januar 1933 ble ophevet, er der ingen lokale bestemmelser, so specielt angår brugen af sildevadet.

De forskjellige redskapers bruk til sildefiske er imidlertid regulert ved lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskerierne. I nevnte lov er sildevadet ganske visst ikke spesielt nevnt, men da redskapet er et noteredskap vil det måtte innordnes under de bestemmelser, som gjelder for notfiske (landstengenot). Man vedlegger et avtrykk av nevnte lov og viser serlig til avsnittene om notfiske.

Sildevadet er vanligvis et småmasket fiskeredskap. For å skåne yngel av sild og brisling er fastsat visse fredningsbestemmelser. I samme hensikt er fastsat minstemat for visse fiskesorter ved fangst av fisk.»

Tann norska lógin um »sild- og brislingfiskerierne« er hjáløgd málinum.

Úr Íslandi er ikki enn komið svar, og nevndin mælir tí til, at tann víðari viðgerð av málinum verður goymd, til upplýsingar eru komnar úr Íslandi um tær reglur, sum har eru galdandi fyri henda fiskiskap.

UPPSKOT

Málið verður goymt til næstu tingsetu. 12—0.

2. viðg. 15. des. Samtykt 12—0.

8. Endurgjald fyri skip, mist av kriggsávum.

Frl. 30. august.

ALIT

Í februar 1946 vendi lögtingsmaður Kr. Djurhuus og landstingsmaður Poul Niclasen sær til uttæríkisráðið viðvíkjandi møguleikanum fyri at fáa týskar hvalabátar sum ein part av tí endurgjaldi, sum Danmark skuldi fáa frá Týsklandi, og 13. februar 1946 skrivaði lögtingsformaðurin til ministerið viðvíkjandi endurgjaldi fyri skip, sum Føroyingar høvdu mist av kriggsávum. Uttæríkisráðið legði spurningin fyri handilsministerið, og handilsministerið sendi uttæríkisráðnum 6. februar 1947 soljóðandi bræv:

»Under Henvisning til Udenrigsministeriets Skrivelse af 22. f. M. vedrørende Færøernes Tab af Skibe som Følge af Krigen samt en eventuel Erstatning for det lidte Tonnagetab skal man meddele, at Afdelingschef Villadsen ikke har fundet det muligt at rejse Spørgsmålet om en Forøgelse af Danmarks Kvota i de som Erstatning fordelte tyske Skibe, idet det færøske Tonnagetab, 5.000 Tons brutto, er for ringe til nu at kunne medføre nogen Forhøjelse af Danmarks Kvota, hvortil kommer, at Danmark faktisk har faaet tildelt ca. 4.000 Tons eller 25% mere end der efter Danmarks Kvota tilkommer Landet.

Saaframt det skønnes ønskeligt at lade Færøerne faa forholdsmæssig Andel i de Danmark tildelte Skibe, hvilken Andel vil andrage ca. 175 Bruttotons, vil det formentlig være naturligt at overlade Færøernes Lagting et af de Danmark tildelte mindre Skibe. Man skal herved oplyse, at der blandt de Danmark tildelte Skibe er et paa 207 Tons, et Skib paa 212 Tons, et Skib paa 198 Tons og et Skib paa 240 Tons. Et af disse Skibe kunde formentlig efter nærmere Forhandling stilles til Disposition for Færøerne.

Det bemærkes sluttelig, at det ikke blandt de som Erstatning fordelte Skibe har været Fiskerskibe.»

Amtið hevur 3. juli 1947 gjørt landsnevndina kunniga við bræv frá handilsministeriinum, dagsett 14. juni í ár. Har verður sagt frá, at staturin ikki »forlods« kann lata Føroyar fáa nakað av teinum týsku skipunum, men vísir Løgtinginum til at geva boð, um tað ynskir nakað av nevndu skipum.

Handilsministerið hevur sent Løgtinginum soljóðandi bræv, dagsett 26. juni 1947:

»Man skal herved meddele, at der af Regeringen er truffet Beslutning om at foretage Salg af de Skibe, der er tildelt Danmark som Krigsskadeerstatning fra Tyskland af Det interallierede Erstatningsbureau i Bryssel.

Bud paa nævnte Skibe skal afgives i Overensstemmelse med de Vilkaar, der er fastsat i Handelsministeriets Meddelse af Dags Dato, hvoraf nogle Eksemplarer vedlægges.

Det tilføjes, at der gennem Dagspressen vil blive givet Offentligheden en kortfattet Meddelelse angaaende Salget af nævnte Skibe.»

Skipini eru 12, og eru virðismett til 6.160.000. Tað endurgjald, sum Føroyar hava rætt til at fáa, er virðismett til um 250.000 kr., og so slátt skuldi Føroyar átt um $\frac{1}{25}$ av tí samlaða endurgjaldi, sum Danmark fær.

Í almennum bløðum hevur handelsministerið so útboðið skipini. Boðini skulu vera handelsministeriinum í hendi í seinasta lagi 15. sept. í ár kl. 12.

Fíggarnevndin hevur viðgjørt málið og er samd um, at tað er av stórum týdningi, um Føroyar kunnu fáa eitt farmaskip, sum kann verða nýtt til at flyta fisk o. a. úr Føroyum og salt og kol o. t. til Føroyar.

Millum skipini, sum verða seld, er s.s. »Ceula« (»Rinkenæs«). Tað er bygt í 1929 av stáli og hevur 2 dekk. Longdin: 86 m, breidd: 13,95 m, djúpd: 7,71. Brutto-tonnaga: 2718,52 tons (britisk meting), netto-tonnaga: 1603,15 tons (britisk meting). Deyðvekt: 4050 tons. Kolakassar: 501 tons. Dýpið: luslað: 6,38 m. 5 valttøtt skott. 3 lastarúm, 4 túkur. Ferð: ca. 12 knob.

Meirilutin í nevndini (Dam, Kr. Djurhuus, Johan Poulsen og Louis Zachariasen) eru samdir um at mæla tinginum til at geva boð uppá nevnda skip og heimila figgjarnevndina at bjóða tingsins vegna. Meirilutin roknar við, at tað neyðturviliga peningur kann fáast tilvega við láni og lutapeningi.

Minnitutin (Hákon Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) heldur seg ikki kunna laka støðu, fyrr enn vissa er fyri, hvaðani peningurin kann fáast.

Øll nevndin er samd um, at hildið verður fram yvirfyri statinum, at Løgtingið fær ein ávísan lut, um $\frac{1}{25}$ av tí, ið statsins uppsøla av teimum nevndu skipum gevur.

UPPSKOT

1. Frá meirilutanum:

Tingið heimilar figgjarnevndina at bjóða tingsins vegna uppá s.s. »Ceula« (»Rinkenæs«).

2. Frá allari nevndini:

Yvirfyri statinum verður hildið fram, at Løgtingið fyri tað skipatap, ið Føroyar hava havt undir krígunum, fáa ein ávísan lut, um $\frac{1}{25}$ av tí, ið statsins uppsøla av teimum statinum lutaðu týsku skipunum vegna kríggsskaðarendurgjaldi gevur.

2. viðg. 1. septbr. og 3. viðgerð 5. septbr. Samtykt 18—0.

UPPÍSKOYTINGARÁLIT

Nevndin hefur havt málið til umhugsunar millum 2. og 3. viðgerð.

Samráðst hefur verið við Z. Joensen, kontórchef, Bergen, ið hevur givið eina rakstrarætlan.

Eisini hevur nevndin fingið rakstrarætlan frá Z. Niclasen, stjóra. Hesar ællanir verða at prenta í tingfðindum sum skjøl í málinum.

Rakstrarætlan frá Z. Niclasen:

Rakstur:

Trygging (2.000.000)	100.000,00
Manning (30 manns)	250.000,00
Úmsitan	150.000,00
Kostur	75.000,00
Greiðir	50.000,00
Olja, ívistir o. a.	50.000,00
Havnarútreiðslur, lodslur o. a.	100.000,00
Agentkommissión o. l.	100.000,00

Kol:

5 miðalhavsferðir
3000 tons

5 kolferðir
1500 tons

4.500 à 80/—..... 360.000,00

Ymist 65.000,00
.....
..... 1.300.000,00

Inntøkur:

5 miðalhavstúrar:

15000 saltfisk à 80/—..... 1.200.000,00
15000 salt à 50/—..... 750.000,00

5 kolfarmar:

15000 tons à 40/—..... 600.000,00
.....
..... 2.550.000,00

Útreiðslur 1.300.000,00

Bruttovinningur: 1.250.000,00

Frågreiðing og ætlan frá Z. Joensen:

Under henvísing til konferance med d'herrer P. M. Dam og Milens tilbakesendes de udleverte dokumenter vedrørende s.s. »Ceula«. — Jeg har gennemgået disse og synes det av beskrivelsen at fremgaa at skipets maskin og kjeler trenger større repar. og fornyelser før dette kan sættes i drift. Det vilde eventuelt være et spøragsmaal, om det ikke kunde betale sig samtidig at faa omdrejet for oljefyring, hvis det er muligt og ikke vilde falde altfor kostbart. Der er ikke nævnt noget om skipets klasse i beskrivelsen, og naar næste klassifikation maa forelaes. De færøiske forsikringselskapers krav herom er mig ogsaa ukjendt. Jeg udlater ikke at paapeke at baatens fart i beskrivelsen er opgitt til ca. 12 knob, mens den i besikligelsesrapporten anføres med ca. 9-10 knob, likesom kullforbruket heller ikke er opgitt. Ellers ser skipet efter tegningen ut til at være vel utstyrt med lossegreier og være godt egnet til stykgodsfart, men mindre vel egnet for kullfart. —

Et skip av denne størrelse vilde efter norske forhold beregnes til ca. kr. 3000 per dag paa timecharterbasis i kalkulation, d. v. s. excl. udgifter til kull, lasting og losning; havneanløp, loser, overtid til besetning, agenter, samt befraktningskommission, reuter og avskrivning men incl. assurance, vedlikehold, avselning til klassificasjon, havaribidrag samt administration. Denne er dog basert paa at flere skip disponeres av samme rederi, hvorfor der i vedlagte kalkulation er medtat et beløp for administrationsudgifter.

Jeg er ikke længer tilstrækkelig kjendt med forholdene paa Færøerne og har ikke de nødvendige notater ellers her for haanden til at kunne foreta en nøiagtig lønsomhetsberegning for utnyttelsen af denne baat i saltfiskfart til og saltfart fra Italien og ellers i kullfart paa U. K. Helt uforbindende har jeg opsatt vedlagte kalkulation, hvorefter man skulde kunne regne med et aarligt overskud paa ca. kr. 500.000.

Denne er som det bemærkes basert paa fuld udnyttelse af skipet, men da der efter hvad jeg forstaar kan regnes med delvis losning med grabb baade af kull og salt, skulde der kunne spares ikke saa faa lossedager; hvilket skulde gi en viss respit. Tidene for losning og lasting er tilnærmelsesvis anslaaet, likesaa utgiftene. Frakttinntektene er tatt fra den utlaante kalkulation, da de rater man kan regne med at opnaa i fart paa Færøerne er mig ukjendt. Det er forutsat at de anførte frakter er fio., d. v. s. at avskiberne resp. mottakerne belaler henholdsvis lasting og losning ogsaa ombord i skipet. Forutsetningen for lønsomheten maa være, at skipet efter at det først er kommet i drift ikke vil tiltrænge nogen ytterligere reparationer i den nærmeste fremtid, da disse foruten utgiftene til reparationene ogsaa maa kalkuleres at koste tidstapet, basert paa kr. 3000 pr. dag pluss den kalkulerle dagsfortjeneste. Efter tegningen at dømme skulde det ikke være vanskelig med smaa omkostninger at faa omdrejet skipet saaledes at dette vilde kunne medta 8 passagerer. Dette skulde kunne gi en merinntekt av ca. kr. 20.000 pr. aar, hvilket ikke er medlatt i kalkulationen.

Der er i beskrivelsen som ovenfor nevnt ikke anført kullforbruk, men er der i kalkulationen regnet med 18 tons pr. døgn under fart, som nevnt under konferencen igaar.

Men den bunkerkapacitet skipet har paa 500 tons og ovennevnte forbruk vil det nok være nødvendig at komplettere med ca. 100 tons i italiensk havn hver tur, selv om engelsk havn anløpes for bunkring baade paa nord og sydgaaende. Differansen i kullprisene i Italien og

den kalkulerede pris skulde for et slikt kvantum ikke spille nogen rolle for beregningen av aarsresultatet.

Der er i kalkulationen kun regnet med vanligt klareringsgebyr til skipets agenter, da det her dreier sig om fulde ensartede laster, for hvilke de ikke skulde være berettiget til provision av frukten.

Tórshavn, 3. september 1947.

Z. Joensen.

KALKULATION

Aarsresultat for s.s. „Ceuta“, 4050 tons d. w.:

Fraktindtekter kr. 2.550.000

Utgifter:

Skipets kostende ca. kr. 3000 pr. dag kr. 1.100.000

Havneutgifter:

Italien: 5 turer, 2 havner à ca. kr. 4000.	Kr. 40.000	
5 turer, 1 lastehavn	kr. 20.000	
U. K. 5 turer, 1 lastehavn à kr. 3000.	kr. 15.000	
Færøerne	kr. 25.000	kr. 200.000

Kulforbruk:

Italien: 5 turer à ca. 14 dg. hver vei.....	140 dg.
lastn. ca. 14 dg.	70 dg.
losn. ca. 7 dg.	35 dg.
salt: lastn. ca. 4 dg.	20 dg.
losn. ca. 7 dg.	35 dg.
U. K.: 5 turer à 2 dg. hver vei.....	20 dg.
losn. ca. 7 dg.	35 dg.
	365 dg

140 dg. à 18 t., 205 dg. à ca. 8 t. = 4500 tons à 80/—.....	kr. 360.000
Befraktningsskommission $1\frac{1}{2}/2\frac{1}{2}$ pct.....	kr. 50.000
Klarering etc.	kr. 30.000
Diverse	kr. 50.000

Kr. 1.690.000

Kalkulerede intekter	Kr. 2.550.000
Kalkulerede udgifter	kr. 1.690.000

Kalkuleret bruttofortjeneste.....	Kr. 860.000
Renter, i h. t. herr Mitens.....	Kr. 100.000
Avskrivning do.	Kr. 200.000
Administration	Kr. 60.000
	Kr. 360.000

Kalkuleret nettofortjeneste	Kr. 500.000

9. P.f Logn, Vági.

A) 1. viðg. 1. septbr. Frl. 3. septbr.

ÁLIT

Í brævi, dagsett 1. september í ár, greiðir p/f »LOGN« frá, at felagið í apríl 1946 keypti ein verjítrolara fyri ca. 235.000 kr., og felagið hevur umbyggt trolaran í Føroyum. Útreiðslurnar til hella hava verið ca. 565.000 kr.

So stalt kostar trolarin 800.000 kr.

Felagið hevur fingið lán móti veðrætti frá:

Føroya Banka	200.000 kr.	
Frá vinnulánsgrunninum móti 2. veðrætti . . .	200.000	-
Partapeningi	150.000	- 550.000 kr.
	Restskuld:	250.000 kr.
Harav hevur felagið fingið skáa við	100.000	-
Eftir er so stalt beinanvegin at gjalda	150.000	kr.

Nakrir av kreditorunum hóltu við at gera haft í skipinum, sum annars er greitt til at fara at fiska.

Felagið søkir í um, at loyvi verður givið til, at felagið tekur eykalán í Føroya Banka 50.000 kr., soleiðis at bankin fær veðrætt fyri 250.000 kr., og at Løgtingið gjøgnum vinnulánsgrunnin veitir eitt fyribils eykalán, stórt 100.000 kr.

Meirilutin í fggjarnevndini (P. M. Dam, R. Long, Hákon Djurhuus, Kr. Djurhuus, Thorstein Petersen og Johan Poulsen) heldur tó, at nógv talar ímóti av principiellum orsøkum at tað í hesum serstaka tilfelli, so sum viðurskiptini liggja fyri, er neyðugt at veita hjálp, men á annan hátt enn umsókt.

Meirilutin mælir til, at Løgtingið veitir veðbald fyri einum láni uppá 75.000 kr. til vinnulánsgrunnin at læna til felagið sum moratoriolán á líknandi hátt sum tilfelli var við »TOFTA REGINI«, og við tí fortaki, at Føroya Banki lænir tær áreslandi 75.000 kr. til felagið eisini sum moratoriolán. Føroya Banki og vinnulánsgrunnurin skulu viðvíkjandi 1. og 2. veðrætti ganga við til, at tað, sum kemur inn við sølu av fong, aftaná at manningin hevur fingið lán, og rakstrarútreiðslur eru goldnar, verður nýtt til at afturrinda ley nevndu moratoriolán, fíllt 150.000 kr., eins og tað verður neyðugt at fáa skrivligt samtykki frá teimum monnum, sum vilja geva skáa við 100.000 kr., um at teir eisini ganga við til hesa skipan.

Ein minniluti (L. Zachariassen) kann av principiellum orsøkum ikki ganga við til, at Løgtingið átekur sær ábyrgd fyri hesum láni.

UPPSKOT

Frá meirilutanum:

Løgtingið samtykkir at veita veðhald fyri láni uppá 75.000 kr., sum vinnulánsgrunnurin lekur í banka ella sparikassa til at læna p/f »LOGN« sum moratoriulán sum ávíst í álitinum, treytað av at Føroya Banki lænir lær árestandi 75.000 kr. sum moratoriulán javnsíðis við nevnda láni frá vinnulánsgrunninum.

2. og 3. viðg. 3. septbr. Samtykt 15—0.

B) Frl. 28. november.

ÁLIT

3. september 1947 samtykti Løgtingið soljóðandi uppskot frá fíggjarnevndini:

»Løgtingið samtykkir at veita veðhald fyri láni upp á 75.000 kr., sum vinnulánsgrunnurin tekur í banka ella sparikassa til at læna p/f »LOGN« sum moratoriulán sum ávíst í álitinum, treytað av at Føroya Banki lænir lær árestandi 75.000 kr. sum moratoriuláv javnsíðis við nevnda lán frá vinnulánsgrunninum.«

Í brævi 5. november í ár sigur p/f »Logn« frá, at Føroya Banki ikki vil veita umsøkta moratoriulán, stórt 150.000 kr., men er sinnaður til at bækkja lánið, sum felagið hevur, við 75.000 kr. inntil 275.000 kr. móti 1. veðhaldi í trolaranum »Ráðna«. Í brævinum førir felagið fram, at tað hevur stórar fíggjarligar trupulleikar, og at tað er av stórum týðningi fyri teir at fáa loyvi til at bækkja 1. veðhaldslánið til 275.000 kr., og at Løgtingið gjøgnum vinnulánsgrunnin veitir eykalán 75.000 kr.

Landsrættarsakførari Husted-Andersen upplýsir í brævi 25. novbr. í ár, at hann hevur fingið frá Skála Skipasmiðju at innheimta frá felagnum kr. 91.723,44 og at A/S J. Dahl, Gørðum, Vági, hevur tilgóða kr. 24.373,44.

Fíggjarnevndin heldur, at tingið av principiellum orsøkum og vegna fylgirnar ikki kann ganga við til at játta umsóknina, men má halda fast við tingssamtyktina av 3. september í ár.

UPPSKOT

Tingið kann av principiellum orsøkum og vegna fylgirnar ikki ganga við til at játta umsóknina, men má halda fast við tingssamtyktina av 3. september í ár.

2. viðg. 1. des. Samtykt 12—0.

10. *Lykt norður við streym.*

Frl. 11. des.

ÁLIT

Í seinastu tingsetn var til viðgerðar málið um lykt norðuri við streym, og tingið samtykti at geva landsnevndini heimild til at lata gera eina lykt har norðuri (sbr. lögtingsfóðindi 1946/47 s. 88).

Frá Ingeniørskrivstovu Løgtingsins hevur fiskivinnunevndin fingið bræv, d. 25. nov., hvørt verður frásagt, at ein blinkviti nú er um at verða uppseltur, og hesin viti er drivin av elektriskum battari, sum heldur í 3—4 mánaðar. Tá ið battarið skal útskiftast er neyðugt at seta eina størri stillasju upp, og veðrið kann vera so ringt, at illa fæst ligið úti við stongina. Tað verður tí í brævinum frá ingeniørskrivstovuni selt fram uppskot um, at ein træbrúgv verður ferd frá landi út til stongina. Um hetta verður gjørt, vil tað vera lættligt hjá einum manni í øllum veðri at sleppa út til vitan at skifta battari. Ein slík brúgv roknast at vilja kosta o. u. 1.500 kr. Tað verður lagt aftrat, at ingeniørurin hevur fosað við ein Hvalvíking, sum vil geva eitt tilboð at gera brúnna eflir.

Fiskivinnunevndin kann vera á einum máli við ingeniørskrivstovuna í, at ein slík brúgv eigur at verða gjord og setur fram fylgjandi

UPPSKOT

Landsnevndin verður heimilað til í samráð við ingeniørskrivstovu Løgtingsins at lata gera eina brúgv til vitan norðuri við Streym.

2. viðg. 13. des. Samtykt 15—0.

11. *Ábyrgd fyri lán til vinnulánsgrunnin.*

Frl. 15. des. 1. viðg. 16. des. Frl. 18. des.

Vinnulánsgrunnur Føroya lögtings biður tingið taka ábyrgd fyri

láni, stórt 200.000 kr., sum grunnurin ætlar at taka úr Sjóvinnubankanum til at nýta til útlán til keyp av trolara.

Fíggingarnevndin er samd um at mæla tinginum til at taka nevndu ábyrgd og setir fram hetta

UPPSKOT

Løgtingið tekur ábyrgd fyri láni, sum vinnulánsgrunnur Føroya løgtings ætlar at taka úr Sjóvinnubankanum, stórt 200.000 kr. at renta við $4\frac{1}{2}$ pct. p. a. og at afturrinda gjøgnum 10 ár.

Løgtingsformaðurin verður heimilaður at undirskriva neyðturvilig skjøl.

2. og 3. viðg. 19. des. Samtykt 17—0.

12. Hvalaveiða Lopra.

Frl. 20. januar 1948.

ÁLIT

Gudmund Mortensen, keypmaður, Tvøroyri, byrjaði hvalaveiðu frá Lopra í 1933. Tingið samtykti lá (sí løgtingstíðindi 1933, s. 102) at viðmæla at geva Gudmund Mortensen loyvi til hvalaveiðu frá Lopra við upp til 4 hvalabátum.

Gudmund Mortensen hevur nú selt hvalastøðina við 3 bátum til felag, umboðað av Mikkjal Godtfred, Vági, og Niels Mortensen, Tórshavn. Søkt verður um, at hetta nýggja felag fær sama loyvi til at nýta upp til 4 hvalabátar.

Treytað av, at felagið uppfyllir tær treytir, sum ásettar eru í lóg um hvalaveiðu av 15. mars 1939, mælir nevndin til, at felagið fær sama loyvi, sum Gudmund Mortensen hevði.

UPPSKOT

Tingið viðmælir, at partafelag, p/f Lopra undir stovnan umboðað av Mikkjal Godtfred, Vági, og Niels Mortensen, Tórshavn, fær loyvi til hvalaveiðu frá støðini í Lopra við upp til 4 hvalabátum.

21. januar frl. *broytingaruppskot* frá A. Samuelson:

I Forslagels 3. Linje ændres Tallet »4« til »3«.

2. og 3. viðg. 21. januar. Broytingaruppskotið samtykt 15—0 og
nevndaruppskotið so broytt 15—0.

VII. LANDBÚNAÐURIN o. t.

1. Millumtinganevnd viðv. búnaðarviðurskifti.

1. viðg. 15. august. Frl. 12. december (P. Petersen og A. Sørensen óheftir).

ÁLIT

Undir tingsetuni 1943 samtykti tingið at seta eina 7-manna millumtinganevnd til at »geva eitt yvirlið og plan yvir alla uppdyrkingarjörð í Føroyum og eina skipan, ið ger tað lætt og møguligt hjá arbeiðsbugaðum monnum at fáa jörð til uppdyrkingar, soleingi ódyrkað nýlilig jörð er at fáa.«

Sum limir til hesa nevnd vórðu valdir:

Løgtingsvaldir:

- 1) E. Húsgarð, kongsbóndi, Syðrugøtu,
- 2) Páll Patursson, kongsbóndi, Kirkjubø,
- 3) Hans Iversen, ognarmaður, Kvívík,
- 4) J. P. Øregaard, traðarmaður, Norðrugøtu.

Valdur av Føroya landbúnaðarráði:

- 5) Kr. Djurhuus, sýslumaður, Tvøroyri.

Valdur av Føroya búnaðarfelagi:

- 6) E. Dalsgarð, búfrøðingur, Tórshavn.

Fastur limur:

- 7) Búnaðarráðgevari H. J. Jacobsen, Tórshavn, ið valdur varð til nevndarformann.

Samstundis beindi tingið í nevndina málið um utanhygdajörð.

Við skrivi, 6. november 1944, lat nevndin tingið vita, at tað ikki hevði verið gjørligt at gera málið liðugt, og bað lögtingið um at lata nevndina sita til tingsetuna 1945, fyri:

- »1) at kunna viðgera spurningin um uttanbygðajørð,
- 2) at kunna viðgera hyggigrundarspurningin,
- 3) vetrarfríðingarspurningin og
- 4) fyri at kunna geva eitt greint uppskot í lógarformi.«

Tingið samtykti, at arbeiðið í millumtinganevndini skuldi halda fram, og vórðu hesi mál víst til nevndina:

- a) Bjarging av reka.
- b) Umsókn frá Føroya Smábrúkarafelag.

Í tingsetuni 1946 fyrilá uppskot frá millumtinganevndini, og samtykti tingið:

- 1) Eitt eintak av uppskotinum frá millumtinganevndini verður at senda hvørjum línglimi.
- 2) Málið verður annars at beina í millumtinganevndina við áheitan um at avgreiða málið til næstu vanliga tingsetu.

Málið liggur nú fyri í hesi tingsetu og er beint í lögtingsins búnaðarnevnd.

Umframt tey uppskot, ið millumtinganevndin setti fram til tingsetuna 1945, liggur nú sum skjál í málinum ein frásøgn frá millumtinganevndini.

Hesi skjøl mugu baldast at hava avgerandi týdning í málinum:

- 1) Frásøgn frá millumtinganevndini við
- 2) uppskoti til broytan av útskiðingarlógini nr. 174 av 27. mars 1939,
- 3) uppskoti til broytan av lóg nr. 174 av 24. mai 1937 um »Jordbrúgets Fremme«,
- 4) uppskoti til broytan av hagalógini nr. 172 av 18. mai 1937,
- 5) uppskoti til lóg um uttanbygðajørð,
- 6) uppskoti til broytan av lóg um sundurbýtan av ognarjørð í Føroyum av 4. mars 1857.

Í frásøgnini sigur millumtinganevndin frá, at nevndarlímur hava verið av ógvuliga ójavnari hugsan um tey ymisku málini og hava bert framselt tey fyriliggjandi uppskotini við fyrivarni og sum fyribils.

Annars sigur millumtinganevndin um málið a) »Bjarging av reka«, at bjargingarlógin av 24. mars 1899 er fullfíggað, annaðhvørt tað geldur strandað skip, leysan reka á sjónum ella skolaðan upp á strandina. Eftir hesari lóg og eftir skikki í landinum hevur hvør maður loyvi til at bjarga reka, tá hann boðar politinum frá (prgf. 6). Jarðareigari hevur skyldu til, móti samsýning fyrí skaða, at loyva gongd á sínari jørð (prgf. 3). Tó hevur verið skikkur í Føroyum, at trø, har hogg ikki hevur verið á, eru undantikin hesum lógreglum og fella til jørðina sum annur lunnindi.

b) Viðvíkjandi umsókn frá smábrúkarafelagnum sigur nevndin:

»Smábrúkarafelagið hevur uppskot frammi fyrí Løgtinginum um at seta eitt ferðandi arbeiðslið á stovn við øllum tørvandi amboðum. — Til frama fyrí hetta endamál hevur tingið játtað 25.000 kr.

Nevndin tykist hetta tiltak at vera beint og gaguligt fyrí oppdyrkingina, men skal ráða til, áðrenn hesi amboð verða keypt, at kunna eftir uttanlendis, hvar hesi amboð verða keypt best og bíligast.

— Av tí at heimsbardagin forðar einari slíkari eftirkannan beint nú, ræður nevndin til ikki at keypa hesi amboð beinan vegin, men leggja undir jarðarráðið at keypa tey so skjótt, sum til ber.»

Løgtingsins búnaðarnevnd er ikki heilt samd um hella stórmál, men er tó samd um, vegna tess at tað í stýrisskipanarmáligum er talan um, at lögtingið kemur at yvirtaka löggávuna viðvíkjandi tí føroyska landbúnaðinum, at steðga við at fremja nakað ella øll tey av millum-tinganevndini framsettu uppskot, inntil tingið hevur avgjørt, hvarvið henda löggáva verður at yvirtaka.

UPPSKOT

Málið verður víst í tað stýrið, ið tingið sambært stýrisskipanarmálið kemur at seta á stovn.

2. viðg. samtykt 16—0.

2. *Býti av prestajørðini á Viðareiði.*

1. viðg. 7. aug. Frl. 15. nov. (K. Djurhuus óheftur).

Til Løgtingið er víst skriv, dagsett 22. juli í ár, frá Vilhelm Sørensen, Viðareiði, sum vegna fleiri Viðingar mótmælir býtinum av prestagaráinum í Ónagerði á Viðareiði. Í skrivinum verður ført fram, at umsøkjaraarnir ynsku garðin býttan í hálvmerkur, men við tað at hetta ynski ikki var framt av búnaðarráðnum, biðja teir nú um, at garðurin verður gjørdur til eitt samvinnufelag fyri alla bygdiina. Viðingar skulu kunna seta partapening í felagið, sum teir sjálvir ynskja. Garðurin er ætlaður stýrdur av eini nevnd valdari av partaeigarnum, sum setur ein forpaktara at standa fyri rakstrinum. Viðingar ætla við hesum at verða førir fyri at keypa nýmótans búnaðaramboð og soleiðis skapa ein garð við nógv øklari framleiðslu av búnaðarvørum.

Búnaðarráðið sum hevur havt málið til viðgerðar, úttalar í skrivi, d. 27. august í ár m. a.:

»Ónagersdisgarður hevur — eftir leigusálmála, ið seinasti prestur gjørdi — verið latin út til uppsitarar soleiðis:

1) Niels Peter Michælsen . . .	12	merkur
2) Hans Jacob Matras	2	—
3) Joen Heinesen	2	—

Hesin leigusáttmálin gekk út vári 1946, men var sellur aftur í gildi til 31. mars í ár.

Landbúnaðarnevndin fekk so málið um at burturfesta presta-jørðina, og mælti nevndin til, at hon varð lögð sundur í 1 6-markafesti og 2 4-markafesti, soleiðis at somu menn, sum fyrr høvdu havt jørðina í hondum, flugu hana aftur. Hinar báðar merkurnar skuldu leggjast aftur einum kongsfesti, ið var 2 merkur, soleiðis at tað varð økt til 4 merkur. Graudáskoðan nevndarinnar var tann, at eitt festi, ið var minni enn 4 merkur var ov lítið at liva av, og at tað var beint at miða smóti at fáa festini so stór, at tey kunnu føða sín mann. Orsakin til, at nevndin legði 6 merkur til Niels Peter Michaelsen var tann, at hesin maður onga trøð átti, meðan hinir, ið Náðingsgarðin høvdu havt, høvdu stórar leigutræðir, ið eru í vidd mót 4—5 mörkum í prestbønum.

Á fundi tann 10/4 1947 viðgjørði landbúnaðarráðið málið um Ónagerðisgarð. Har vóru øll skriv og allar umsóknir kannað. Ráðið ásaðaði, at í størri bygðum, har jarðarbrúk mangan kann vera frammihjá arbeiði, ber betur til at býta jørð í smærri lutir, soleiðis at sum flest av teimum sökjandi kunnu fáa særdir. Harimót ber tað ikki væl til í smærri bygðum, har landbúnaður er høvudsvinna; her er tað beinari at hava garðararnar somiðið stórar, at bóndin kann hava fulla útkomu av honum.

Á hesum fundi varð samtykt at burturfesta garðin soleiðis:

1) Niels Peter Michaelsen.....	4 merkur
2) Hans Jacob Matras	4 —
3) Joon Jacob Matras	4 —
4) Thomas Thomassen	4 —

Hetta eru teir somu menn, ið hava fingið partar av garðinum, ið hava sitið við honum frammánundan, saman við einum manni, ið 17 ár hevur verið uppsitari og uppsitari og síðani 16 ár seyðamaður í Ónagerðishaga.

Vísandi til skjøl, ið bjáløgd eru málinum, og annars til búnaðarráðsins frágreiðing, sum verður prentað sum skjál í málinum, kunnu nevndarlimirnir Poul Petersen og Hans Iversen ikki mæla til at gera nakra broyting í avgerð búnaðarráðsins, meðan limirnir Kr. Djurhuus, J. P. Davidsen og A. Sørensen einki uppskot seta fram.

UPPSKOT

- 1) Tingið kann onga broyting gera í býti búnaðarráðsins av prestagarðinum í Ónagerði á Viðareiði. Garðurin verður so stalt festur til teir 4 nevndu menninar við 4 mörkum til hvønn.
- 2) Eintak av álitinum verður sent Vilhelm Sørensen o. ll., Viðareiði.

BROYTINGARUPPSKOT

(frá Dani og Øregaard)

Tá ið traðarlógin á sinni varð smíðað, bildu menn, at tað var eitt av teimum týðningarmestu stigum, sum lóggávan hevði gjørt til at

ganga fólkinum á mæti. Tað er soleiðis, at í Føroyingum liggur ein stórir alskur til jørð. Hesin alskur hevur sín uppruna í tí flðini, tá ið jarðabrúkið varð høvuðsstuðulin, høvuðsvinnan hjá fólkinum. Men tað er ikki bara henda keuslan, sum hevur skapt trongdina, sum nú liggur í Føroyinginum eftir jørð. Tað er kanska meir enn á nøkrum sinni keuslan av, at ringt er einans at hava hjallin á sjónum, sum ger, at maður, serliga úti á bygd, hevur sett tað sum eitt krav til samfelagið at skipa so fyr, at honum eisini kann vera so lagað, at hann hevur fólkin fastan á landinum, hevur nakað at líta á, nakað, sum kann geva honum vissu fyr allíð at fáa føðievni, sum er grundleggjandi fyr hansara heim ... mjólk, eplir, grønmeli o. s. fr. Traðarlógin loysli væl fyr hesara trongd og gav nógvum monnum møguleika at vinna sær jørð til nýtslu.

Í framhaldi av tí stigi, sum tikið varð í traðarlógini, ið hevði víst seg at vera til tilfka signing fyr fólki okkara kring landið, var tað, at tað á sinni var farið undir eina jarðaðumskipan við »molto«num: jørð til flest møguligar familjur, so land okkara, sum leingi hevur ligið aftarlaga í framleiðslu av búnaðarvørum, kann verða grænkað nógv skjótari og við miklari dygd enn frammanundan. Hesum er tørvur á, tí fólki okkara økist tilbetr skjótt í tali, og um tað, serliga barnaflokkurin, ikki skat líða av troti uppá neyðsynja lívevni, má verða gjørt nakað meiri munandi enn áður til frama fyr framleiðslu av búnaðarvørum okkara.

Tíverri varð jarðaðumskipanin ikki tað, sum framfúsir menn høvdu ætlað. Hitt dökkasta afturhald, sum nakraíð hevur sæð ljós á Føroya landi, legði av grimdum ímóti einum toluliga radikalum uppskoti til jarðaðumskipan, og vápnini, hetta afturhald nýtti, vóru soverðin, ut segan verður at vísa, at ílt verður at finna ljótari og ósannari vápn at hava verið á lofti ímóti einum stórmáli, sum jarðaðumskipanin í Føroyum má sigast at vera. Men hóast jarðaðumskipanin ikki gav tað, ikki vann tað, sum menn høvdu sett sær sum glæsiligt mál, so vónaðu te menn, at um frælslyndi brann í barmi teirra, ið komu at hava við umsitingina at gera, vildi hon te koma at verða eitt dygdargott framstig, eitt rættliðjað framhald av andanum, sum breyt ígjøgnum við traðarlógini. Hæc hevur Føroyingur liðið vónbrot, stórt vónbrot. Lívið hevur sýnt, at flestir av teimum, ið valdir vóru í yvirbúnaðarstevnuuna, hon ið hevði seinasta orðið í jarðarmálum, vóru av sama sloyp, somu afturhaldsmenn sum teir, ið grimir vógu og stríddust móti jarðarumskipanaruppskotinum.

Men væntaðu, at traðarlógarandin, tann ið botnaði í ynskinum um at veita monnum jørð, fór at valda í jarðarumsitingini, men lessverri tyktist nú stór vend at vera hend. Ikki bara flestu limir í yvirbúnaðarstevnuuni, men eisini teir menn, ið hava viðgjørt, tikið støðu og avgjört uttanlings sum innantings í hesum máli, sýna ein heilt annan anda, ein anda, ið beinleiðis ber ímóti at taka grundina undan fjølmenningini av fólkinum á bygd.

Nú ljóðar frá hesum monnum, at tað ikki liggur á at veita monnum, ið onga jørð hava, jørð fyr at festa teir á plássinum, men tvørtur ímóti ræður um at leggja jørðina úti á bygd soleiðis saman, at einans nakrir fáir garðar verða, sum ikki skulu fara undir minstustødd. Hin vaksandi fjøldin, sum krevur jørð í somu styrkju sum í teimum farnu árunum, og sum traðarlógin royndi at hjálpa, hon verður so stalt við eini illkari savnan av jørðini á nakrar fáar hendur rikin burtur av heimplássinum inn á lær stóru bygdirnar ella út í ta stóru verð fyr ikki beitt at farast. Henda vend í jarðarpolitikki okkara tykist mær

at vera ein hin harðligasti, ið er hend í okkara fólkalívi, tí royndirnar sýna, at tað at reka fólk av bygðunum inn í stórbygðirnar og skapa ein tilíkan bráðvøkstur av stórplássunum — havnplássunum — hevur borið læt ræðuligastu fylgjur við sær; at nevna dømi er ónýtt í hesum føri, hvør einasti tingmaður veit skil á hesum, um hann vil hugsa seg um.

Vóru lívsins royndir soleiðis at jarðarsavnan í størri garðar hevði givið størri úrtak enn smábrúkið, so var henda vend fatilig og ikki heilt ógrundað, men lívsins royndir eru heilt øðrvísi. Tað at Føroyingar í dag hava so frægt av mjólk og grønmeli, sum er, skyldast fyrri størsta partin traðarbrúkinum. Dømi kann nevast nú, at í bygðum, har einki traðarbrúk var, er mjólkanøgdin økt fleiri ferðir, og at henda øking er komin frá einum nýggjum traðarbrúki. Á hin bógvin er tað óvanligt at hoyra, at mjólkanøgdin, ið verður framleidd á t. d. kongsgørðum í dag er nógvi minni enn fyrri mongum árum síðani. Henda minnan stavar ikki frá, at bóndin er deyin og ódugnaligur, men í flestum førum einans frá, at hann hevur mist húskallararnar, sum í gomlum dögum gjørdi mesta arbeiðið, og at hann í dag ikki kann fáa nóg mikið av arbeiðsfólki at hjálpa sær. Var jørðin, lann ódyrkaða sum lann dyrkaða, smærri býtt — tí í flestu førum ikki undir eitt kúfóður — vildi hvørt heim, sum jørð hevði, við síni manning kunna virka og røkt hana mikið betri, enn lá ein maður hevur størri øki, enn hann við sívum húski kann komast yvir at røkja. Tað má soleiðis haldast at vera eitt nationaløkonomiskt tap, sum hesin nýggi jarðarsamlíngarandin verður at geva okkara samfelagi.

Á Viðareiði liggja jarðarviðurskiftini soleiðis, at har eru 3 ferðir 16 merkur. Í Hvanasundi eru einans 16 merkur. Øll Viðoyggjin er so slatt 64 merkur. Av hesum mærkum eru einans 4 ognarjørð, meðan binar eru kongs- og prestajørð. Jarðarbytið á Viðareiði lá soleiðis: 16 merkur vóru prestajørð, Ónagerð, $\frac{1}{2}$ av jørðini er Heygar, sum eru býttar í 2 kongsfesti uppá 8 merkur hvørt, og uppi á Bø, har 12 merkur eru kongsjørð (6 + 4 + 2 merkur) og 4 merkur ognarjørð. Av hesum sæst, at á Viðareiði frammanundan býlinum av prestagarðinum var meginparturin av jørðini samlaður undir størri kongsgarðar. Ein skuldi tí kunnað hildið, at Viðareiðis bygð ikki júst var lann mest átroðkandi bygðin viðvíkjandi at skapa nýggjar stórgarðar. Tvørturímóti lá eingin bygð í Føroyum, lá ið prestagarðurin skuldi verða býttur, so væl fyrri at veita ognarleysum jørð sum Viðareiði. Og tað vildi verið forvitnislígt at fingið greiði á, um teir garðar á Viðareiði, Ónagerðisgarður froknaður, sum hava sitið við meginpartinum av jørðini á Viðareiði lutfallsliga hava givið meir av sær enn smábrúkið og traðarbrúkið.

Undirskrivaði heldur, at á Viðareiði eru frammanundan so nógvir stórgarðar, at har er minnst neyðugt at tala um skapan av nýggjum gørðum, og lá Viðareiði er ein av leimum stóru bygðunum í Føroyum, har hitt vaksandi ognarleysa fólkið hevur havt ítt við at fáa jørð, og lá tað má haldast at vera avgjørt rætt at royna at veita tí uppvaksandi liðinum á Viðareiði jarðarmæltindi, sum kunnu festa tað til plássid, eigur tingið at gera tað, ið gerasl kann, fyrri at ganga leimum monnum á mæti, sum hava lagt kærur inn á ting um býti av Ónagerðisgarði.

Tann, ið kann broyta í hesum føri, er búnaðarráðharrin, og verður tí mælt til, at tingið samtykkir at heita á búnaðarráðharran um at avgera, at býtið skal takast uppáttur, og at tað eigur at verða giugið fram, soleiðis sum kærararnir í sínum riti av 22. juli í ár hava flutt fram.

UPPSKOT

Tingið samtykkir at heila á búnaðarráðharran (amtíð) um at taka Føroya búnaðarráðsins byti av Ónagerðisgarði úr gildi og at áleggja lí at skipa Ónagerðisgarð soleiðis, sum Vilhelm Sørensen og fleiri Viðingar í riti av 22. juli hava biðið um.

2. viðg. 28. nov. og 3. viðg. 28. nov. Broytingaruppskotið fall 6—0. Nevndaruppskot pk. 1 samtykt 13 móti 4 og pk. 2 fall 10—0.

3. *Prísur á føroyskum búnaðarvørum.*

1. viðg. 7. aug. Frt. 11. septbr. (P. Petersen óheftur).

ALIT

Føroya Búnaðarfelag hevur í skrivi 9. juli 1947 vent sær til tingið við áheitan um at heima tann ójavna, sum er komio, við tað at príssteðglógin er galdandi fyri føroyskar búnaðarvørir, meðan lønir eru uttan príssteðg, og fiskaprísirnir eru langt omanfyri tað prishækkan, sum landbúnaðurin hevur.

Búnaðarfelagið vísir annars á, at teir við skrivi 28. mai 1947 hava vent sær til Prísráð Føroya, men einki svar hava fingið aftur.

Nevndin, ið hava fingið helta mál til viðgerðar, skal viðmerkja:

Tað má á sannast, at meðan lønir eru gingvar munagott upp, síðan tað við kunngerð nr. 6, 23. mars 1943 vórðu fastsettir hámarksprísir fyri vørur, hava prísirnir á búnaðarvørum staðið við, men má tí leggjast aftrat, at prísirnir á landbúnaðarvørum tann fyrri partin av kríggsárunum hevði nakað skjótari stig enn arbeidslønirnar, soleiðis at verður samanlíknað t. d. kjølprísirnir og arbeidslønin áðrenn krígið og nú, so má tað sannast, at prísstigið á hesum báðum faktorum er nakað um tað sama.

Nevndin hevur havt samráðingar við Prísráð Føroya og Prísnevnd Føroya Búnaðarfelags um málið sum heild.

Frá Føroya Búnaðarfelagi varð krævd ein prishækkan uppá 50 % á allar búnaðarvørur fyri at úllíkna prísstigmunnin millum búnaðarvørur og arbeidslønir, og hevur Føroya Búnaðarfelag í skrivi 8. mai 1947 víst á, at prísirnir á seyði eru so lágir, at meðan áður fingust 3 arbeidsdagar burturúr einum lambi, fáast nú bert 2 arbeidsdagar burturúr sama lambi.

Viðvíkjandi øðrum búnaðarvørum hevur Føroya Búnaðarfelag flutt fram, at ein lækkan av kraftfóðurprísinum, eins og gjørt varð í vár, og ein lækkan av eplaprísinum og samstundis ein forðan fyri innflytan av eplum vildi havt munagóðan týðning fyri framleiðsluna.

Prisráð Føroya hevur sagt frá, at tað ikki kann ganga við til eina prishækkun við tað, at ein prishækkun á slíkum vörum vil ávirka prístalið í stórum, soleiðis at stíg kemur í, hvarvið arbeiðslønirnar vilja hækka, og vil hetta aftur hava ógagnligan ávirkan eisini á búmenninar og fremja inflatið.

Hetta varð ásaunað av Føroya Búnaðarfelag, sum tó fasthelt krav sítt um prishækkun.

Soleiðis sum prislóg okkara er skipað, er tað prisráðið, ið áselir prísir, meðan Løgtingsins landsnevnd saman við amtinum bert hevur í hondum at eftiransa prisráðnum og broyta gjørdar samtyktir, har prisráðið hevur verið ófrímuligt yvirfyri teim handlandi.

Frá Prisráðnum varð ført fram, at ein hækkan av búnaðarvörnum, serstakliga skurðseyði, bert vildi hjálpa teimum bóndum, sum í heyst fara at hava nakran seyð til sølu, meðan teir, sum í stórkavanum í vetur mista ein stóran part av seyðinum og so stalt lítið og einki hava at selja í heyst, bert koma at betala ein hægri prís fyri hvørt sleppingarlamb, teir noyðast at keypa fyri at fáa hagan aftur á fótur.

Føroya Búnaðarfelag hevur so í skrivi 6. septbr. 1947 skotið uppá, at tingið veitir lagligt lán til teir, sum hava mist sín áseyð í ár, fyri at fáa hagan uppáftur.

Sjúrdur Patursson, seyðaráðgevandi, hevur sent uppskot til lóg um hagreiðing av seyði, har millum annað verður skotið upp, at 75 kg av hoyggi verður avlagt til seyð hvørt heyst uppá hvørja hagamørk, og at frá 1. november til 1. desember má hvørki veður ella veðurlamb ganga leyst í haga ella á høi, uttan so at tað er forsvarligt iungyrft.

Føroya Búnaðarfelag hevur um hetta uppskot mælt til »at sleða verður við hesum máli, inntil bygðafeløgini hava givið sítt áliti.

Sum frammaundan er flutt fram, vil ein hækkan av prísnum á búnaðarvörum koma at fáa ein muandi ávirkan á prístalið og harvið á allar prísir og vil so stalt koma at skapa meira inflatið. Nevndin heldur so stalt ikki at kunna tilræða tinginum at ganga hesa leið.

Nakað annað er, at tingið veitir studning til teir hagar, ið eru komnir so illa fyri, at teir vegna stórkava í vetur noyðast at keypa áseyð, og skipa hendan studning á tann hátt, at bæði seljari og keypari fáa gagn av studninginum.

Nevndin kundi ynskt, at Føroya Búnaðarfelag nú hevði havt fyrirreikað málið so væl, at teir nú kundu framlagt yvirtil yvir, í hvørjum høgum stórkavin gjørdi felli, men um hetta fyriliggur eingin frágreiðing fyri nevndini.

Nevndin, ið hevur samráðst við Løgtingsins fíggarnevnd, setur uppskot fram um, at tað verður givið Føroya Búnaðarfelag uppá hendi at fyrirreika studning til teir, ið vegna felli noyðast at keypa áseyð, á tann hátt, at galdið verður íalt 15 kr. sum studning til hvørt sleppingarlamb keypt verður og sleppt í heyst. Hesar 15 kr. verða býttar millum keyparin og seljarin við 8 kr. og 7 kr., soleiðis at seljarin hervið fær 7 kr. fyri lambið afturat vanligum flettingarvirði, og keyparin bert kemur sjálvur at lata 8 kr. minni enn vanligt flettingarvirði. Hesin studningur, ið latin verður út amtsgrunninum, verður ikki útgoldin av Føroya landbúnaðarráð uttan til hagar, har væl umsitin ból ella seyðahus eru, og hagans eigarar í stórkavanum lótu seyðin fáa hoyggi ella krøftfóður, og fyrrenn skrivlig vátan um keypið fyriliggur frá keypari og seljara við eykavátan frá seyðamanni ella -monnum í tí haga, lambið er keypt til og slept uppá. Nærri reglur verða at gera av búnaðarráðnum.

Um neyðugt má seyðaráðgevarin hjálpa búnaðarráðnum við neyðturvuligum kontrolli.

Um mjólkaprísir og mjólkasøluna hevur Føroya Búnaðarfelag upplýst, at úr mjólkabúðini í Havn verður ikki latin meira ostamjólk í ár. Hetta vil so hava ta ávirkan á nógvar mjólkaframleiðarar á bygd, at teir fáa meir í avrokning pr. litur. Sum frammanundan er flutt fram, heldur nevndin ikki at kunna tilmæla tinginum at seta mjólka-prísirnar upp, men tilmælið verur nevndini at selja kraftfóður fyri sama prís pr. fóðurevni sum í vár fyri harvið at hjálpa búnaðarmonnum til at fáa bíligari fóður.

Tað leið, sum Føroya Búnaðarfelag hevur skotið uppá um skipan av føroyskum eplum framum útlendsk, torur nevndin ikki at mæla tinginum til at ganga í ár vegna ley líkindi fyri heystinum, sum liggja fyri í øðrum londum.

Vísandi á tað, sum frammanfyri er flutt fram, setur nevndin soljóðandi

UPPSKOT

- 1) Givið verður Føroya Búnaðarráð upp í hendur fyri heystið 1947 at lata studning til keyp av áseyði (sleppingarlonbum), soleiðis sum fram er flutt í álitinum. Útreiðslurnar verða eftir roknskapi frá Føroya búnaðarráði goldnar úr amtsgrunninum.
- 2) Vørunevndin verður biðin um at ansa eftir, at kraftfóðurprísurin pr. fóðurevni ikki verður hægri enn í stórkavnum í vár.
- 3) Eitt eintak av álitinum verður sent Føroya Búnaðarfelag og seyðaráðgevara Sjúrdá Patursson.

2. og 3. viðg. 12. sept. Samtykt 13—0.

4. Búnaðarskúli.

1. viðg. 7. aug. Frl. 1. sept.

ÁLIT

Føroya Búnaðarfelag hevur sent Løgtinginum umsókn 28. juli í ár um at fremja búnaðarskúlamálið.

Løgtingið samtykti í 1934 uppskot um landbúnaðarskúla, sí Løgtingsfóðindi 1934, s. 154. Í 1939 varð samtykt, at skúlin verður bygdur í Kollafirði á garðinum «á Heyggja», sí Løgtingsfóðindi 1939, s. 237 og

skal nr. 13, s. 26 og 49. Í tingseluni 1943 varð samtykt at leggja 20.000 kr. í byggigrunn viðvíkjandi landbúnaðarskúlanum (sí Løgtings-tíðindi 1943, s. 111).

Búnaðarnevndin mælir til, at byggjarnevndin í ár tekur spurningin upp um at leggja meira pening í byggigrunnin og at lata møguligt av-lop av tí peningi, sum er játtaður til uppdyrking, fara í sama byggigrunn. Nevndin mælir til, at farið verður undir byggjarbeiðið, so skjótt líkindir eru til tess.

Harnæst skal búnaðarnevndin mæla til, at tað undirvísingarskipan, sum fyrr er samtykt, sí Løgtingstíðindi 1934, verður lögð fyri Føroya Búnaðarfelag til ummæls.

UPPSKOT

1. Víst verður á tað í álitinum framflutta viðvíkjandi byggigrunni fyri landbúnaðarskúla.
2. Føroya Búnaðarfelag verður umbíðið at geva sítt ummæli viðvíkjandi tí undirvísingarskipan, ið varð samtykt í 1934.

2. viðg. 3. oktober. Samtykt 19—0.

5. Útskiptingin.

1. viðg. 7. august. Frl. 1. oktober.

ÁLIT

Í brævi 28. juli í ár biður Føroya Búnaðarfelag Løgtingið fáa meira gongd á útskiptingararbeiðið í Føroyum. Teir ráða tíi, at tingið skipar eitt læruskeið fyri landmáling, og at útskiptingarlógin verður gjørd varugt galdandi.

Búnaðarnevndin hevur áhuga fyri hesum og heldur, at tað skuldi borið til, at útskiptingarformaðurin uppveur ungar hjálparmenn, sum hann hevur í sínu tænastu, til landmáling, so hesir menn kunnu virka við til, at útskiptingararbeiðið kann fara fram skjótari enn higartil.

Víst verður eisini til, at landsnevndin hevur til viðgerðar at fáa ein útskiptingarformann øfrat.

Annars má málið stóga, til nærri uppskot er komið frá Føroya Búnaðarfelag viðvíkjandi tankanum um eitt læruskeið, og um tilfíkt uppskot kemur, vil so landsnevndin kunna greiða málið og veita neyðturvuligan studning.

Viðvíkjandi útskiptingarlógin skal búnaðarnevndin vísa á, at Løgtingið í 1946 hevur samtykt, at útskiptingarlógin er galdandi inn til 1. apríl 1949, og kemur so stutt málið nm at endurnýggja lógina til viðgerðar í vanligu tingsetu 1948. Búnaðarnevndin vil halda, at tingið át vil mæla til, at lógin verður gjørd varugt galdandi ella í hvørt tilfelli galdandi fyri 5 ár aftrat.

UPPSKOT

1. Útskiptingarformaðurin verður umbiðin at nppvenja ungar hjálparmenn, so teir verða førir fyri at gera ein part av landmátíngararbeiðinum.
2. Viðvíkjandi spurninginum um læruskeið má Føroya Búnaðarfelag senda nærri uppskot til landsnevndina, sum so vil viðgera málið.
3. Viðvíkjandi útskiptingarlógin verður svarað, at lógin er galdandi til 1. apríl 1949, og Løgtingið vil fáa til viðgerðar í tingsetuni 1948 at endurnýggja lógina.

2. viðg. 3. september og 3. viðg. 6. september. Samtykt 16—0.

6. Seyðamedisin.

1. viðg. 7. aug. Frl. 11. sept.

ÁLIT

Í umsókn, 9. juli í ár, upplýsir Føroya Búnaðarfelag, at felagið upp til 1935 flutti ta seyðamedisin, sum brúkt varð í Føroyum, inn til landið. Tá kom nýggjur apotekari, og hann hevði upp mál móti búnaðarfelagnum vegna medisinnflyting tess. Innanríkisministerið skrivaði til fútan 3. aug. 1937, at ministerið hevði mælt til, at »Det veterinære Sundhedsraade« samsvarandi § 4 í fyriskipan, 29. desbr. 1917, skuldi geva djóralæknanum í Føroyum loyvi til at innflyta og uttan vinning býta út distol-kapslur til teir, sum eiga seyð, møguligt gjøgnum Føroya Búnaðarfelag ella onnur feløg, sum høvdu við seyð at gera.

Føroya Búnaðarfelag skrivur so, at her hendi tað, at djóralæknin, sum higarlið hevði haft samarbeiði við búnaðarfelagið, nú lat alt upp í hendurnar á apotekaranum.

Felagið má halda, at tann einasta natúrliga loysan í málinum er, at búnaðarfelagið hevur í hondum at útvega seyðamonnum seyðamedisin. Tað hevur sýnt seg, at núverandi skipan, hareftir apotekarin hevur einarætt, virkar illa. Fyri tað fyrsta eru medisinsløg, ið ikki fáast á apotekinum. Fyri tað annað er tað, ið fæst, nógv dýrari, enn tað hevði verið, um felagið slapp at innflyta tað og býta tað út millum limirnar. Tað fer ikki at bera til, at seyðurin skal doyggja í sjúku, bert tí apotekarin skal hava monopol sum nú, t. d. lá ið nógvur seyður doyði í bráðasótt í 1945, av tí at eingin bráðasóttarvaccina var í landinum.

Búnaðarfelagið heitir tí á Løgtingið, at skipa so fyrri, at felagið ótarnað sleppir at flyta inn seyðamedisin. Tað, ið umræður, er, at felagið kann útvega seyðamonnum medisin móti bráðasótt, vatni (ormum og iglum) og lúsum. Felagið hevur einki ímóti at vera undir ansjón av djóralæknanum, men felagið ivast ikki í, at tað hevur nóg nógvan kunnsleika til at innflyta seyðamedisin, tí hetta er standard-medisin, sum brúkt verður í okkara grannalondum.

Eftir galdandi lóg hevur apotekið einarætt til sølu av medisini til fólk og djór.

20. novbr. 1937 skrivaði »Det Veterinære Sundhedsraad« soljóðandi til djóralæknan:

»I Medfør af § 4 i kgl. Anordning af 29. December 1917 om Dyrlægernes Udlevering af Lægemidler meddeler det veterinære Sundhedsraad herved Hr. Dyr lægen Tilladelse til at indføre Distol-Kapsler til Færøerne og uden Avancetillæg fordele de omhandlede Kapsler til Faareavlere paa Færøerne, eventuelt gennem Føroya Búnaðarfelag eller andre Sammenslutninger af færøiske Faareavlere.«

Búnaðarnevndin mælir til, at beitt verður á djóralæknan um at innflyta distolkapslur og onnur ávís medisinsløg og lata Føroya Búnaðarfelag útbyta medisinið.

UPPSKOT

Løgtingið heitir á djóralæknan um at innflyta seyðamedisin at útbyta gjøgnum Føroya Búnaðarfelag.

2. viðg. 12. sept. Samtykt 12—0.

7. Lóg um hestar.

1. viðg. 7. august. Frl. 3. septbr.

ÁLIT

Óli Reinert, Norðadali, biður Lögtingið broyta graðhestalógina, soleiðis at teir góðkendu greðingar ikki fáa loyvi at ganga, har teir vilja. Hann ferir fram, hvussu nógván skaða ein greðingur kann gera øðrum hestum. Greðingar kunnu ganga, har teir vilja, og harav verður eisini tað aftrat, at allar ryssur kunnu verða við fyl, eisini lær óprúðn, og burðnrin verður hareftir. Óli Reinert heldur, at menn kunnu taka seg saman í felag og halda teir greðingar, ið tørva, og hava teir heima.

Málið hevur verið til ummælis hjá landbúnaðarráðnum, og ráðið upplýsir, at samsvarandi hagalógini § 25 er tað hagaeigararnir, ið áseta skipanina av rossum. Umsøkjarin hevur so stalt onga skyldu til at loyva nevndu greðingum at ganga í haga sínum, men hevur hann rætt til at seta hestin inn eftir reglunum í heglógini § 28.

Lóg nr. 51, 14. mars 1931, »om Hesteavlens Fremme paa Færøerne« § 9 ásetir:

»De Hingste, der ikke er blevet godkendte som Avlsdyr, skal kastreres eller holdes strengt afspærret i Tidsrummet fra 1. April til 1. Oktober. De godkendte Avlshingste skal kunne holdes frit i Bygden uden Hensyn til den fastsatte Skihen«.

Búnaðarnevndin ásannar, at greðingar kunnu gera nógván skaða, og at teir eisini kunnu gera fólkaskaða.

Nevndin mælir til at broyta lóggávuna, soleiðis at greðingar skulu vera inni ella vera tjóradir all árið.

UPPSKOT

Midlertidige Bestemmelser om Ændringer i Lov Nr. 51 af 14. mars 1931 om Hesteavlens Fremme.

§ 9 affattes snaledes:

»De Hingste, der ikke er blevet godkendt som Avlsdyr, skal kastreres.«

§ 9 verður orðað soleiðis:

»Hestar, ið ikki eru góðkendir sum alidjór, skulu geldast«.

2. viðg. 5. september. 3. viðg. 8. september. Samtykt 13—0.

8. Endurnýggjan av § 8 í landbúnaðarlógini.

1. viðg. 27. aug. Frl. 28. novbr.

ÁLIT

Føroya jarðaráð hevur við skrivi 14. august 1947 gjørt tingið vart við, at tann árliga játtan, stør 100.000 kr., sum ríkiskassin, sambart § 8 í «Lov Nr. 174 24. Maj 1937 om Jordbrugets Fremme» hevur latið til Føroya jarðagrunn nú er latin fyri ílssamans 10 fíggjarár, soleiðis sum fyrisett í lógini, samstundis sum Løgtingið árliga hevur latið 10.000 kr.

Jarðaráðið heilir á tingið at skipa fyri soleiðis, at tann omanfyri nevndi studningur framvegis í nøkur ár verður endurnýggjaður.

Undirritaða nevnd, ið hevur fingið málið til viðgerðar, skal viðmerkja:

Í uppskotinum til lóg um Føroya heimastýri (løgtingsmál nr. X—12/1947) er tann føroyski jarðagrunnurin víðgjørdur sum «læ mál, t. v. s. er hildin millum tvey mál, sum ikki beinleiðis ganga yvir til Føroya heimastýri, men sum verða at viðgera eftir nærri samráðing.

Øll nevndin er samd um, at tað er umráðandi, at tann føroyski jarðagrunnurin verður øktur við studningi enn nøkur ár frammyvir, og mælir so stutt til, at sami studningur verður veittur sum higartil.

Ein minniluti í nevndini (P. Petersen og A. Sørensen) setur uppskot um, at Løgtingið veitir allan studningin, meðan meirilutin (Davidsen, Iversen og Kr. Djurhuus) seta uppskot um, at studningurin verður latin sum higartil, so leingi samráðingarnar um tann føroyska jarðagrunnin ikki eru at enda komnar.

UPPSKOT

Meirilutin (Davidsen, Iversen og Kr. Djurhuus):

- a. Heitt verður á ríkisstýrið um at veita tí føroyska jarðagrunninum 100.000 kr. um árið, inntil tað eftir samráðingum, sambart uppskoti til lóg um Føroya heimastýri — lögtingsmál nr. X—12/1947 — lista B, er avgjørt, hvussu jarðagrunnurin verður at skipa í framtíðini.
- b. Úr amtsgrunninum verður fyribils latið 10.000 kr. árliga.

Minnilutin (P. Petersen og A. Sørensen):

Til Føroya jarðagrunna letur Løgtingið úr amtsgrunninum fyribils árliga 110.000 kr.

2. viðg. 1. desbr. og 3. viðg. 4. desbr. Minnilutauppskotið fall 9—0. Meirilutauppskotið 1 samtykt 12—0 og 2 við 13—0.

9. Lán til „Skinnavirki“.

1. viðg. 27. august. Frl. 8. september.

ÁLIT

Í umsókn, 14. august 1947, upplýsir P.f. »Skinnavirki«, Tórshavn, at felagið varð stovnað fyri 2 árum síðan við li endamáli at tilvirka serstakliga seyðaskinn til útflutningar. Felagið hevur útfliutt um 5000 garvaði seyðaskinn umframt 3000 saltaði seyðaskinn, ið ikki vórð hóskandi til garvingar. Hartil kemur garvan av øðrum skinnum, 6 fólk hava dagliga havt arbeiði.

Felagið hevur higartil leigað hús frá havnastýrinum (pakkhús í Trø), men hesi hús verða nú tikin niður, og felagið má li sjálvt royva at fáa bygt sær hús, sum eru ætlaði at kosta um 70.000 kr. Frá Norðoya sparikassa hevur felagið fingið tilsagn um 1. veðrættarlán 25.000 kr., og felagið heitir á Løgtingið um eitt lán ella ábyrgd fyri láni, stórt 30.000 kr. móti 2. veðrætti í húsinum.

Fíggjarnevndin heldur, at felagið hevur eitt týðningarmikið endamál, og hevur samtykt at mæla til at styðja felagið, við at Løgtingið játtar veðhald fyri láni stórt 20.000 kr.

UPPSKOT

Tingið tekur ábyrgd fyri láni 20.000 kr. móti 2. veðhaldi uppgangandi aftaná 1. veðhaldisláni í Norðoya sparikassa, stórt 25.000 kr.

2. viðg. 6. novbr. og 3. viðg. 10. novbr. Samtykt 16—0.

VIII. VEGIR OG LENDINGAR

1. Eftirlit við vegum.

1. viðg. 15. aug. Frl. 25. novbr.

ÁLIT (sí skj. nr. 11).

2. viðg. 28. novbr. Samtykt pt. 1 við 14—0 og pt. 2 við 11—0.

2. Studningur til vegir.

1. viðg. 15. aug. Frl. 20. jan. 1948.

ÁLIT

Viðvíkjandi viðgerð av málinum í seinasta tingsetu verður víst til lögtingstíðindi 1946, s. 115.

Vegætlanin 1935—40.

Í álitinum frá ffjár er upplýst, at hesin peningur stóð ógoldin, og pr. 1. januar 1948 er støðan hendu:

	31/8. 1946:	1/1. 1948:
Oyndarfjarðar kommuna:	kr.	kr.
Rest Fjarðarvegurin . . .	14.225,83	14.226,00
Gøtu: Rest Fjarðarvegurin . . .	5.875,00	5.875,00
Porkeri-Høvsvegurin . . . ca.	14.000,00	c. 14.000,00
Oyggjarvegurin	216.992,00	215.000,00

Tingið samtykti íljör, at restsludningurinn eftir vegættlanini 1935—40 skuldi standa við fyrri 1947, og álagi varð viðkomandi kommunum at fremja arbeiði.

Har er so at siga einki gjørt.

Tingið samtykti fyrri 1947 at endurnýggja restandi játtanir, samtyktar 1940—46 við $\frac{3}{4}$ av viðkomandi peningunøgdum, og samtykti at veita nýggjar studningar fyrri 1947 við $\frac{3}{4}$ av leim í álitinum nevndu peningunøgdum. Nevndin legði dent á at fáa trafikvegirnar framdar.

Pr. 1. jan. 1947 var sløðan hendur:

Játtað $\frac{3}{4}$ av gomlum prísum (restandi eldri studningar)	kr. 267.416,05
Játtað fyrri 1947 (nýggjar játtanir)	- 168.500,00
	kr. 435.916,05

Eftir upplýsingum frá lögtingsskrivstovuni
restar pr. 1. jan. 1948 - 365.986,00

Soleiðis er gjørt í 1947 fyrri kr. 69.960,65
i. v. s., at tað ikki er gjørt fyrri helvtina av tí peningi, sum varð játtaður. Verkfrøðingurinn upplýsir, at nógva staðni er lítið gjørt av vegarbeiði, ættandi av tí, at nógv fólk er í arbeiði í vinnulivinum, serstakliga í fiskivinnu, og tað er eingin ella lítil arbeiðskraft til vegarbeiði.

Tingið samtykti at heimila landsnevndina fyrri 1947 at nýta upp til 50.000 kr. til vegarbeiðir, rættan av sniðum, breiðkan av brúgvum o. t. Av hesum er bert ávíst ein lítil partur.

Viðvíkjandi einstøkum kommunum skal verða upplýst, at hesar kommunur hava ongur játtanir til vegarbeiði.

Hesar eru:

Fugloyar, Kunoyar, Mikladals, Løvskar, Saksunar, Hests og Skúvoyar kommunur.

Hesar kommunur hava nógvan studning standandi:

Viðoyar kommuna:	29560	Gamal prísur. So at siga alt viðvíkir vegnum Viðareiði—Ílvannasund.
Klakksvíkar kommuna:	17625	Einki gjørt.
Oyndarfjarðar kommuna:	1605	umframt 14226 kr. viðvíkjandi Fjarðarvegnum.
Gøtu kommuna:	7475	viðvíkjandi Skipanes—Skálabotnvegnum og harumframt
	5875	viðvíkjandi Fjarðarvegnum.
Nes kommuna:	12950	Størri helvtin harav er ógjord.
Sjóvar kommuna:	22771	Lítið harav er gjørt.
Sunda kommuna:	3900	Einki er gjørt av hesum.
Eiðis kommuna:	16650	— — — — —
Funnings kommuna:	16068	— — — — —
Haldórsvíkar kommuna:	16650	Harav viðvíkja 7000 kr. vegin millum Tjørnuvík og Haldórsvík, og 9000 kr. viðvíkja arbeiði suðureftir. Tjørnuvíkingar eru í arbeiði.

Hvalvíkar kommuna:	13530	Frá Hvalvík verður arbeitt suðureftir og frá Hósvík norðureftir.
Kollafjarðar kommuna:	5930	Einki er gjørt.
Kvívíkar kommuna:	9550	— - —
Vestmanna kommuna:	13700	— - —
Havnaruttanb. kommuna:	6130	Einki er gjørt undantikið ein brúgv yvir Sundsá.
Í Vágum standa stórar peningunægdir, og er har so at siga einki gjørt.		
Sands kommuna:	9470	Viðvíkir breiðkan av vegnum Skopun—Sand. Einki gjørt.
Skálavíkar kommuna:	3175	Har er so at siga einki gjørt.
Skopunar kommuna:	6130	So at siga einki gjørt.
Húsavíkar kommuna:	10475	Húsavíkingar og Skarvanesmenn eru byrjaðir at arbeiða.
Froðbiar kommuna:	62760	Viðvíkir mest vegnum Øravík—Hovi. Har er einki gjørt.
Høvs kommuna:	6598	Einki gjørt.
Tórshavnar kommuna:	16420	

Umsóknir eru komnar frá ymsum kommunum, og víst verður til hjálagda yvirlit.

Løgtingið hevur ábyrgd fyri hesum vegstudningi pr. 1. jan. 1948:

Fyri 1935—1940 verður studningurin, tá hann er útroknaður, gamal prísur ca. 162.000 kr., l. v. s. við dýrtíðarviðbót gott 400.000 kr., og harav verður Løgtingsins partur 300.000 kr.

Viðvíkjandi 1940 — 31. desbr. 1947:

Studningurin $\frac{3}{4}$ av 366.000 kr., gamal prísur	
274.500 kr., svarandi til	686.250 -
	986.250 kr.

Afturímóti hesum er sett konto í líggjarstandinum hjá amtsgrunninum (Studningur til vegbygging) 400.000 kr.

So státt írestar peningar til útgjaldan av 586.250 kr.

Vanlig regla er, at studningar frá Løgtinginum standa í gildi 2 ár.

Samsvarandi hesum skal nevndin mæla til, at studningar, játtaðir frammanundan 1. januar 1947, og sum ikki eru nýttir innan árslok 1948, falla burtur, tó undantikið studningar, veittir til samferðsluvegir og til tunnellar. Tann studningur, ið pr. 1. januar 1949 ikki er útgoldin, verður at seta á somu vegkonto í líggjarstandinum sum omanfyri nevnda 400.000 kr.

Á henda hátt roknar nevndin við ein munandi økjan av lí peningi, ið settur er til tryggjan av útgjalding av játtaðum studningum, lí royndir gjøgnum árin sýna, at allíð verður ein partur av teim veittu vegstudningum, ið ikki verður nýttur imantfyri tilætlaða tíðarskeið.

Nevndin hevur verið samd um at seta fram uppskot um studning 20.000 kr. til eina tunnel gjøgnum »Mannskarð« (Hovsskarð). Hetta er ætlað at verða ein roynd. Um heuda roynd eydnast væl, liggja fyri spurningar um tilfika tunnel gjøgnum Hvalbiar fjall og tunnel norðanfyri »Lokkan«, møguligt eisini eina tunnel á vegstrekkinum Klakksvík—Árnafirði á Borðoyuni.

UPPSKOT

- A. Reststudningarnir eftir vegætlanini 1935—40 standa við fyrri 1948. Alagt verður viðkomandi kommunum nú at fremja arbeiði og gera liðugt tað, sum átti at verið gjørt liðugt.
- B. Fyri 1948 verða endurnýggjaðar restandi játtanir, samtyktar 1940—46 við $\frac{3}{4}$ av niðanfyrri standandi peninganeigðum, ló so, at studningar, veittir frammanundan 1. januar 1947, og sum ikki eru nýttir innan 1. januar 1949, falla burtur, ló undantíknir studningar, veittir til samferðsluvegir og tunellir. Hesin peningur av ónýttum studningum verður at seta á vegakonto til tryggjan av ógjøldnum játtaðum studningi.
- C. Fyri 1948 verða veittir nýggir studningar við $\frac{3}{4}$ av niðanfyrri nevndu peninganeigðum:

Sóknar komm.		Endurn. studn. 1940—46	Studningur til nýggjar vegir
Fugloyar	—	Hattarvík: 100 m 1100 Kirkja: 100 m 1100	2.200
Svínoyar	977	200 m yvir í Dal 2000 200 m út í Gerðið 2000	4.000
Viðoyar	29.560	—	—
Klakksvíkar	17.625	Framhald veg norð á Strond 5000 Ovara veg í Víkinum 7000	12.000
Kunoyar	—	110 m, sum binda ovara og niðara vegin saman	1.540
Mikladals	—	Uppdyrk.vegir í Miklad.	2.000
Húsa	1000	— norð. frá bygd.	2.000
Oyndarfjarðar	1.605	—	—
Fuglafjarðar	5.945	—	—
Lorvíkar	60	Vegin inn eftir »Brekka»	2.000
Gøtu	7.475	Veg gjøgnum »Sarpserði» og omanfyri Syðrugøtu	4.000
Nes	12.950	Breiðkan »Skridnavegurin» 3000 Nes—Aðuvík 1000 Rituvík: Veg á »Miðjunia» 2000 Heiðar: Koyruveg frá H. P. Hansen til Sim. Thomsen 2000 Lamba: Veg frá »Kópaskerið» 1000 Søldafirði: Bakka-vegurin frá Th. Jacobsen 1000	10.000

Sóknar komm.	Endurn. stunda. 1940--1947	Studningur til nýggjar vegir	
Sjóvar	22.771	Til Skálavegin 2000 Selatræ—Morkrau. 2000 Strendur--Morkra- nesvegin 3.000	7.000
Sunda Eiðis	3.900 16.650	Vegurin Oyri—Selatræ Vegin móti Eiðis- skarði 4.400 Til smærri arbeiði við bygdini Eiði 3.600	4.000 8.000
Funnings	16.068	Framhald móti Eiðis- vegnum	2.000
Gjáar	—	Vegin móti Eiðisskarði	2.000
Haldórsvíkar	15.650		6.000
Hvalvíkar	13.530		4.000
Kollafjarðar	5.930	Vegur Kollafirði—Hósv. Koyruveg á hilt nýinn- lagda gerði bandan fyri Leitið	4.000 2.000
Kvívíkar	9.559		
Vestmanna	13.700	S. E. V. 2,3 km 4 m breiður vegur gjøgnum Fonsdal 10.000 Breiðk. av vegum 4.000	14.000
Kaldbak	1.475	150 m niðan í Sólju- garðar 1.500 200 m í tey ovari gerðini 2.200 50 móti brúnni á Sundi 500	4.200
Havnar uttanb.	6.130	Syðradali: 150 m upp- dyrkingarveg 1200 Argir: Veg út á Argjabøða 1300	2.500
Kirkjubæar	600		
Hests	—	Vegurin suðurettir	1.500
Nólsoyar	2.260		500
Sandavágs	6.000		
Miðvágs	7.750	Breiðkan av 2 brúm í Kvifandali Breiðkan av 1 brúgv í Kjondalsegg	2.200
Sørvágs	18.150	Vegurin Sørvág—Bø	5.000
Býggjar	2.110		3.000
Mikines	1.000		1.000

Sóknar komm.	Eðurn. studn. 1940—1947	Studningur til nýggjar vegir	
Sands	9.470	Breiðkan av brúm yvir í »Trøðum« 1.000 Breiðkan av vegn- um til Skopunar 4.000 Veg í »Søltuvíks- klyvjum« 1.500	6.500
Skopunar	6.130	Ovara brúgv yvir »Stórá« 1.500 Breiðkan av vegn- um Skopun-Sand 2.000	3.500
Skálavíkar	3.175	Umvøling av 3 gl. brúm	2.200
Húsavíkar	10.475	Til brúgv	2.000
Skúvoyar	—	Uppdyrkingarveg »Úti í bæ«	1.000
Hvalbiar	3.207	Sandvík—Hvalbæ 4000 Hvalbæ—Tvøroyri 4000	8.000
Froðbiar	62.760	Krá Fámjús vegnum til Hovsskarð	6.000
Fámjús	1.156	Breiðkan av vegnum sunnanfyri Mikluá	1.500
Hovs	6.598	Vegin Hovi—Øravík Tunnel undir Mann- skarði	3.000 20.000
Porkeris	574		
Vágs	2.000	Studningurin verður at nýta eftir samráð við ingeniørskrivstovuna	6.000
Sunnbøar	3.600	Vegur cystur í Nes 5000 Vegur í Víkarbyrgi 2000	7.000
Tórshavnar	16.420		
			kr. 179.340

Hesir studningar verða givnir undir vanligum treytum, harundir dýrtíðarviðbót.

- D. Landsnevndin verður heimilað fyri 1949 at nýta upp til 50.000 kr. vegarbeiðir, rættan av sniðum, breiðkan av brúgvum o. l.
- E. Landsnevndin verður heimilað fyri 1948 at keypa ein traktor, eina vegtrömlu og hóskandi borugreiðir. Hertil kann nýtast ein peningur upp til 50.000 kr.

BROYTINGARUPPSKOT frá Øregaard o. fl.

Í staðin fyri nevndaríðunar uppskot undir *Vestmanna S. E. V.* 2,3 km 4 m breiður vegur gjøgnum Fonsdal kr. 10.000 verður sett: kr. 20.000.

2. og 3. viðg. 21. jan. Pl. A samtykt 15—0, B við 17—0. Broytingaruppskotið samtykt 11—0 og nevndaruppskotið C so broytt við 17—0. Pl. D og E við 18—0.

3. Studningur til lendingar.

1. viðg. 15. aug. Frl. 20. jan. 1948.

ALIT

Vega- og havnanevndin hefur frá lögtingsskrivstovni og verkfrøðinginum fingið yvirlið yvir teir studningar, sum ikki vórðu útgoldnir pr. 1. januar 1948.

Nevndin mælir til, at allir hesir studningar standa við, tó so, at teir studningar, ið eru játtaðir undan 1944, bert verða galdandi fyri 1948 og falla burtur, um arbeiðið ikki er gjørt í 1948. Hesin ónýtti peningur, ið eftir verður, verður at bóka sum tryggjan fyri veittar studningar.

Viðvíkjandi nøkrum játtanum er eingin byggjætlan. Nevndin mælir til, at samtykt verður, at viðkomandi arbeiði ikki má byrja, fyrr enn byggjætlan er gjord. Undantak kann tó gerast, tá viðmæli frá verkfrøðingsskrivstovni fyriliggur. Eingin byggjætlan fyriliggur viðvíkjandi:

Viðoyar kommuna:	Eystvík	21.900 kr.
	Hellandi, nýggjur prísur . .	8.900 -
Skopunar kommuna:	Brúgv líttla sker	23.000 -
Húsavíkar kommuna:	Lending Húsavík	10.000 -
Skúlavíkar kommuna:		8.650 -
Hvalbiar kommuna:		30.932 -
Porkeris kommuna:		38.205 -

Viðvíkjandi *Hvalbiar kommuna* mælir nevndin til, at allar gamlar ónýttar játtanar verða at nýjálta til bryggjuna á Havnanesi.

Viðvíkjandi *Sandoynni* hetdur nevndin, at ein byggjætlan fyr eina oyggjarhavin eigur at verða gjord.

Sørvágs kommuna stendur at hava fingið jáltað 7.000 kr. til koyru-
bryggju í Sørvági. Verkfrøðingurin hevur lovað at givið serstakt um-
mæli í hesum máli til Ólavsekutingið, og sama hevur hann lovað
viðvíkjandi studningi til uppgongd á Stóru Dímun 2.000 kr.

Tingsins skylda pr. 1. jan. 1948 viðvíkjandi lendingum er $\frac{3}{4}$ av	
363.421 kr.	ca. 270.000 kr.
plus dýrtíðarviðbót	530.000 -
	ca. 800.000 kr.
$\frac{3}{4}$ av 53.448 kr. (jáltað í 1943 n. prísir)	- 40.000 -
Reststudningur hjá Vestmanna — 60 % av 65.000 kr.	39.000 -
	ca. 879.000 kr.

Til rindan av hesum er einki sett á nakra serstaka konto við-
víkjandi lendingum, men á fíggarstandinum hjá amtsgrunninum pr.
31. desbr. 1946 standa: Ábyrgdagrunnurin 355.000 kr., tiltaksgrunnurin
417.854,16 kr., og pr. 1. jan. 1941 ca. 600.000 kr. og pr. 1. jan. 1943
ca. 300.000 kr. Harfr kemur avlop fyri raksturin 1946 ca. 1.500.000 kr.

Studningar veittir í 1948 verða sambært galdandi reglu í gildi í
tvey ár, altso til árslok 1949. Teir studningar, ið ikki eru nýttir til ta
líð, verða at seta á eina serliga konto í amtsgrunninum til tryggjan av
gívnunum studningum.

Viðvíkjandi umsóknunum, sum eru komnar til tingið í 1947 um
studning til lendingar, verður víst til hjálagda yvirliit, og veg- og havna-
nevndin skal mæla til, at jáltaðar verða niðanfyri standandi studningar.

UPPSKOT

- A. Tingið endurnýggjar restandi studningar, samtyktar fyri 1940—1947
við $\frac{3}{4}$ av nevnda byggipeningi, tó so, at studningar, ið eru veittir
frammanundan 1944 verða bert í gildi til árslok 1948, og verður
hesin peningur at seta sum tryggjan fyri studningar, veittir aftaná
1944.
- B. Fyri 1948 verða jáltað sum studningar $\frac{3}{4}$ av niðanfyri nevnda
byggipeningi:

Sóknar komm.	Endurn. studn. jáltað. 1940—47		Nýggjar jáltaðir 1948	
	gl. prísir	nýggj. prísir		
Fugloyar	3.800		Hattarvík 2000 kr.	
			Kirkjar 2000 -	4.000
Svínoyar	4.000		Lending við Eiðið	5.000
Viðoyar	22.000	8.900		
Klakksvík	7.000	5.000	Útfyllan á Stongunum:	
			1948 — 8.000 kr.	
			1949 — 4.000 -	8.000
			Brúgv við Strond . . .	4.000
			Bátaspæl	540
Mikladals	7.500			
Húsa	11.500			

Sóknar komm.	Endurn. stúdn. jättan, 1940 47		Nýggjar jättanir 1948	
	gl. prísir	nýggj. prísir		
Oyndarfjarðar	7.500		Bátalending	540
			(Um kommunan átekur	
			sær ásetingartreyt).	
Elduvíkar	500	17.200		
Fuglafjarðar	4.000			
Lorvíkar	1.000			
Gøta	3.795		Brimverju S. Gøtu . . .	1.200
Nes	24.500	2.200	Útdýpan bátahavn	
			Oyrarnar	6.000
			Glyvrar: Nærri kannan	
			av verkfrøðingi.	
Sjóvar	6.900			
Sunda	2.800		Lendibr. á	
			Oyri 6000 kr.	
			Lendibr. á	
			Norðskála . . 4000 -	10.000
Eiðis	3.500			
Gjáar	3.500		Bátaspæl í Gjónni . . .	2.400
Funnings		3.000		
Haldórsvíkar	8.500			
Hvalvíkar	2.400		Lendibr. (nærri kannan	
			av verkfr.).	
			Streymnest: lendibr. . .	3.600
			Hósvík: lendibrúgv . .	2.800
Kollafjarðar		667	Lendibr. við Sjógv . . .	14.000
Kvívíkar	5.500		Útbyggjan Stalagjógv	
			(nærri kannan av verk-	
			frøðinginum).	
Vestmanna		65.000	Bøtan Válabrúnni . . .	7.200
Kaldbaks		600		
Havnar ultanb.	6.300	548		
Kirkjubøar	1.765		Velbustað: Leingjan	
			bringarð 3600 kr. . . .	3.600
Hests	100			
Nólsoyar	4.000	1.600	Pýrir út úr Kósini . . .	14.500
Sandavágs		1.300		
Sørvágs	7.000			
Blggjar	3.700			
Mykines	14.030	6.300		
Skopunar	26.000			
Skálavíkar	49.054			
Húsavíkar	18.400			
Skúvoyar	8.650	2.000		
Hvalbiar	30.932		verður at nýta til bryggi-	
Froðbiar	4.630	1.000	una á Hamranesi.	
			Øravík: til	
			dráttin . . . 2000 kr.	
			Tvøroyri:	
			Leingjan av	
			skúlabrúnni	
			9000 kr. um	
			árið í 2 ár . 9000 -	11.000

Sókuar komm.	Endurn. studn. jáltan. 1940—47		Nýggjar jáltanir 1948
	gl. prísir	nýggj. prísir	
Fámjins	5.780		
Høvs	4.200		
Porkeris	38.200		
Vágs	3.000		
Sunnubiar	10.980		
			Kr. 98.380

Hesir studningar verða givnar undir vanligum treytum viðvíkjandi dýrtíðarviðbót o. ø.

C. Viðv. *Sandoynni* verður at gera byggiaetlan fyri eini oyggjarhavn.

2. viðg. 21. jan. og 3. viðg. 22. jan. Pl. A og B samtykt 16—0, C við 14—0.

4. Høvuðsumvølan av samferðsluvegum.

1. viðg. 15. august. Frh. 13. jan. 1948.

ÁLIT

Løgtingið hevur fleiri ferðir viðgjørt spurningin um at býta viðlíkahaldsútreiðslurnar av høvuðsvegnum millum Løgtingið og kommunurnar. Bileigarar kæra seg um teir ringu vegirnar, og kommunur, sum hava langar vegir við nógvum ferðslu, føra fram, at hesir vegir eru alment gagn fyri alt landið, og at tað almenna tí hevur skyldu at veita stundring til viðlíkahaldið.

Spurningurin hevur verið til viðgerðar á tingi í 1944, 1945 og 1946 eins og í mars 1947 (sí tingsskiðindi 1946—47 síðu 128) uttan at nakað er gjørt til at jálta kommununum hesa bøn. Eitt yvirlið frá verkfrøðingsskrivstovuni vísti, hvussu stórir munur var millum viðlíkahaldsútreiðslurnar hjá teim ymsu kommununum, og lögtingið var ivaleyst í, at tær kommunur, sum ikki kunnu greiða viðlíkahaldsspurningin, máttu fáa hjálp.

Eitt uppskot um benzingjald vildi óivað greitt spurningin, men slíkt uppskot er ikki framt, og málið liggur í sama stað.

Nevndin hefur havt samráð við verkfrøðingsskrivstovuna um vegspurningin og hefur fingið bræv við yvirliti yvir vegútreiðslurnar hjá kommunum sammett við fólkatalið, og vísir nevndin til hetta brævs. Nevndin hefur umhugað møguleikan av at broyta núverandi skipan við vegastýri, vegagrunni og vegamonnum. Tað skerst ikki burtur, at tað almenna hefur ikki fingið ta nýttu burtur úr hesi skipan við vegmonnum, sum av fyrstan líð var ætlað, ið hvussu so er ikki allastaðni. Ósemja millum vegamenninar og tey skiftandi sóknarstýrini hefur tarnað arbeiðinum, og har til koma tey ringu lónkorini hjá vegmonnum. Eitt yvirlit frá verkfrøðingsskrivstovuni yvir arbeiðið hjá vegmonnunum vátta hetta. Nevndin hefur kortini ikki í lótni lildið seg kunnað sett fram uppskot um nýskipan av hesum viðurskiftum.

Sum áður sagt, var einki gjørt við uppskotið til benzínjaldið, sum nýtast skuldi til viðlíkahaldið, og við tað at nevndin framvegis heldur, at Løgtingið man vera sinnað at fáa í lag rættvísar skipan viðvíkjandi vegviðlíkahaldinum hjá teimum einstøku kommunum, hefur nevndin í einum øðrum máli, bættan av bílskattinum, sett fram uppskot, sum, um tað verður samtykt, skuldi kunna loyst spurningin, nevndin heldur, at tað er náttúrligt, at akfør, sum jú orsaka slít av vegnum, eisini skulu rinda teirra part av viðlíkahaldinum. Nevndin setur fram soljóðandi

UPPSKOT

1. Veggrunnurin rindar somu peningahæddir, sum vegmenninir higar til hava fingið útgoldnar.
2. Kommunar, sum hava viðlíkahaldsútreiðslur størri enn 15,68 kr. pr. íbúgva, skulu fáa 75 pst. av meirútreiðsluni afturgoldið úr veggrunninum gjøgnum motorgjaldið.
3. Vegmenninir ella tann formaður, kommunan hefur til vegarbeiði, skulu hvønn mánað senda lista yvir viðlíkahaldsarbeiðið av teimum góðkendtu vegnum til kommunustýrið. Kommunustýrini senda so hvønn mánað teir innkomnu listar til verkfrøðingsskrivstovuna, sum ansar eftir, at arbeiðið er gjørt.
4. Henda skipan fær gildi frá 1. jan. 1948.

BROYTINGARUPPSKOT

1. Petti 1 í nevndarinnar uppskoti gongur út.
2. Í petti 2 ganga orðini: »gjøgnum motorgjaldið« út.
3. Petti 2 verður broytt til petti 1, petti 3 til petti 2 og petti 4 til petti 3.

2. viðg. 15. jan. 1948. Samtykt við 15—0 og broytingaruppskotið við 16—0.

IX. HAVNIR

1. Eftirlit við havnum.

1. viðg. 15. aug. Frl. 21. nov.

ÁLIT sí skjal nr. 10.

2. viðg. 28. nov. Samtykt 13—0.

2. Havnaætlanin 1943/52.

1. viðg. 15. aug. Frl. 20. jan. 1948.

ÁLIT

Í 1942 samtykti Lögtingið 10-áraætlan viðvíkjandi studningi til ymsar havnir, Tingsins samlaðu útreiðslur til hesar havnir vóru

	kr. 3.418.250
Harumframt hevur tingið samtykt at játta til óætlaðar	
útreiðslur við hesi arbeiði	kr. 300.000

	Tilsamans kr. 3.728.250

Játtað hevur tí verið á hvørjum ári síðan 1943 (fyrsta árið) 400.000 kr. til hesi ymsu havnamál (10-áraætlanin).

Av teimum	kr. 3.118.250
eru pr. 1. jan. 1948 útgoldnar	kr. 2.057.990
	Rest kr. 1.360.260

Av teimum	kr. 300.000
er útgoldið	kr. 110.000
	Rest kr. 190.000

Harav er játlað til Norðugötu	7.500 kr.
— — — — — Runavík	28.000 kr.
til Sandavágs $\frac{3}{4}$ av 90.000 kr.	67.500 kr.
til Fuglafj. $\frac{3}{4}$ av 80.000 kr. til 3. kistu	60.000 kr.
	kr. 163.000
	Rest kr. 27.000

Nevndin vísir á hetta yvirlit og skal mæla til, at stundningurinn til Hvalbiar kommunu, kr. 45.000, verður at nýta til bryggju á Hamranesi.

UPPSKOT

Stundningur til Hvalbiar kommunu, 45.000 kr., verður at nýta til bryggju á Hamranesi.

2. og 3. viðg. 21. jan. Samtykt 17—0.

3. Reglugerð fyri Kongshavn.

1. viðg. 15. aug. Frl. 14. jan.

ÁLIT

Spurningurin um býti av peningagignum Kongshavnar havnakassa var til viðgerðar á fundi, ið hildin varð 27. juli 1945. Á hesum fundi vórð lær avvarandi kommunur: Sjóar, Nes og Gøtu kommunur, umboðaðar eins og stýrið fyri havnakassan.

Fundurinn var á einum máli um, at peningurin átti at verða nýtt-

ur til frama fyrir viðurskiptini á Skálafirði. Harafturímóti kundi fundurinn ekki koma á samt um, hvussu býtt skuldi verða.

Málið varð líf sambært § 3, 3. þelli, í havnareglugerðinni sent Lögtinginum til avgerðar. Lögtingsins havnanevnd hevði í tingsetuni 1946 fund saman við umboðsmönnum frá teimum 3 kömmunum um býtan av peningaogn havnakassans og eini mögulgari broylan av havnareglugerðinni. Við það, at það var stuft aftaná nýval til sóknarstýrini, og málið tess vegna var teimum möttu umboðsmönnum meira ókunnugt, mælti nevndin til, at sóknarstýrini tóku málið upp aftur til nýggjar samráðingar, og, tá ið lær vóru farnar fram, senda málið inn á ting, sum so kundi taka það til viðgerðar í setuni 1947.

Sambart skriv, dagsett 9. september 1947, hava kömmunustýrini saman við stýrinum fyrir havnakassan av nýggjum havt fund um spurningin, og varð tá einmælt samtykt,

1. at tann peningur, sum tá var í havnakassanum skuldi býttast soleiðis:

Götu kömmunu	skuldi ognast		$\frac{2}{11}$
Nes	—	—	$\frac{2}{11}$
Sjóar	—	—	$\frac{4}{11}$

2. Fyri framtíðina verða peningaognir havnakassans at býta eftir longdini av ströndini, sum hver kömmuna hevar avmarkað móti redini ella havnini.

Samstundis varð eisini tingið biðið um at skipa so fyrri, at Kongsbavn (Skálafjörðurin) fær loyvi at krevja somu havna- og fortoyningsgjöld sum Klakksvíkar havn. Öll hesi nevndu uppskot vórðu einmælt samtykt.

Í skrivi, 9. h. m. verður søkt at fáa markið millum red og havn flutt longur út. Tað núverandi mark millum red og havn er ein linja, sum gengur frá Stranda kirkju í ein hvítan steinvarða, sum stendur norðan fyri pakkhúsið hjá Meinhardt Jacobsen á Glyvrum.

Tað nýggja markið, sum søkt verður um, gengur frá kaðallúsinum »Úti í Víku« á Toftum til »Kumlara« ulla fyrri Strandabygd. Red til havnina verður so tað strekkið, ið hevur linjuna gjøgnum havnamerkini sum norðara mark og eina linju úr Raktanga í vítan á Garðsenda sum suðara mark. Eisini hella seinasta uppskotið er einmælt samtykt so væl av sóknarstýrunum sum av havnastýrinum.

Lögtingsins havnanevnd, sum hevur fingið málið til viðgerðar, skal loyva sær at halda fram fylgjandi:

Spurningurin um býti av peningaognum havnakassans, bæði teimum, sum nú eru tókar, og teimum, sum kassin vil fáa í framtíðini, má sigast at vera greiddur við það, at øll tey avvarandi kömmunustýri eru komin á samt, og vil tað so stutt verða óneyðugt hjá tinginum at gera nakað við henda spurning. Hinar báðar spurningarnar, spurningurin um at flyta havnamarkini og spurningurin um broylan av havna- og fortoyningsgjaldinum, soleiðis at tey verða tey somu sum tey, ið nú eru gjaldandi fyri Klakksvíkar havn, kann nevndin mæla tinginum til at viðmæla.

Nevndin gengur tó út frá, at tey bækknuð gjöldini fyrst og fremst verða nýtt til úthyggjan av havnaviðurskiptunum, til keyp av botnsketum og í heila líkið til bata fyrri sjálva havnina.

Sjálvsagt má havnarøkið verða lýðiliga avmarkað.

UPPSKOT

1. Løgtingið viðmælir, at tað núverandi havnamarkið fyri Kongshavn (Skálafjørðin) verður flutt longur út, soleiðis at markið verður ein linja, sum gongur frá kaðalhúsinum »úti í Viku« á Toftum til »Kumlarnar« á Ströndum, og at selt verða sjónsk merkir, ið avmarka havniina.
2. Tingið viðmælir, at ley havna- og fortøyningsgjöld, sum nú eru galdandi fyri Klakksvíkar havn, verða gjørd galdandi fyri Kongshavn (Skálafjørðin).

2. viðg. 16. jan. og 3. viðg. 19. jan. Samtykt 14—0.

4. *Innsiglingarljós í Sørvági.*

1. viðg. 15. aug. Frl. 13. desbr.

ALIT

Sørvágs sóknar kommuna hevur 18. juni sent umsókn til tingið um at fáa gjørt innsiglingarljós í Sørvági.

Løgtingsskrivstovan hevur 7. juli sent løgtingsverkfrøðinginum málið til ummælis, og fiskivinnuneyvndin, sum 15. august fekk málið til viðgerðar, vendi sær 2. september til verkfrøðingin, ið lovaði at útvega lær umlidsu upplýsingar sum skjólast.

Innsiglingarviðurskiftini í Sørvágsfirði eru sum kunnugt bæði trupul og vandamikil. Beinan vegin aftaná ta ensku hersetingina av Føroyum bygdu Eingilskmenninir elektriskan víla og mjørka-signal (klokku) á Múlanum, sum teir hildu vera avgjørt neyðugt fyri sigling teirra á Sørvágsfirði, men tíverri varð hesin víli og henda klokka niðurafturtikin av teimum, tá teir fóru avstað aftur.

Løgtingsverkfrøðingurin hevur nakað herfyri sent neyvndini tekning við trimum uppskotum til innsiglingarljós í Sørvági:

1) Víli á Múlanum við leiðiljósum inn til Sørvágsfjørðin.

2) Tvey sett av leiðivitum — annað norðan fyri kirkjuna, hitt við Selvfksánnu og oman víla á Múlanum.

Tað verður lagt afturat, at tá sýnið er ringt, sleggjast leiðiljósin inni á firðinum ikki út, har ið ringast er at sigla.

3) Uppskot um at seta ein vinkulvíla á Skerthólm (komið frá Føroya Skiparafelag).

Tað verður frágreitt, at hesin víli ikki nýtist at vera sterkari enn

tann á Hoyvíkshólmi, men við tað at Skerhólmur er so lágur, krevst eitt høgt fundament. Vitin á Hoyvíkshólmi kostaði 5.000 kr., og verkfrøðingurin metir vitan á Skerhólmi at kosta 10—12.000 kr.

Nevndin hevur kannað hesi uppskot og er av teirri áskoðan, at vitin á Skerhólmi vil veita størstu trygd fyri innsiglingina. Tað er eyðsjónligt, at ein slíkur vili er neyðugur, og eigur hann at verða bygdur heinan vegin.

Av tí at leiðin frá vitanum á Skerhólmi og inn á botn er so long, kann undir ringum umsløðum vera fryktandi fyri, at vitin ikki sæst heilt inn á botn, og vil tað tí vera hent, at tvey leiðiljós vera inni á botni til leiðbeiningar.

UPPSKOT

1) Landsnevndin fær heimild til í samráð við løgtingsverkfrøðingio og vilastjórnina at lata byggja vita á Skerhólmi í Sørvági ellir uppskoti 3 frá verkfrøðinginum, og tvey leiðiljós inni á botni í firðinum.

2) Kostnaðurin verður at rinda úr samlagnum.

2. viðg. 16. desbr. og 3. viðg. 18. desbr. Samtykt 16—0.

5. *Útbyggjan av Drellnesi.*

Frl. 11. septbr.

ÁLIT

Tingið samtykti í tingsetuni 1946—47 (sí Løgtingsfíðindi nevnda ár, bls. 144) at heimila landsnevndina at veita Trongisvágs havnarlagi veðhald fyri láni upp til 160.000 kr. til útbyggjan av Drellnesi, sambært rit frá verkfrøðingi Jógvan Johansen.

Í brævi 4. september í ár upplýsir verkfrøðingur Jógvan Johansen, at sáðan kostnaðarællanin varð gjørd, er arbeidslønin hækkað, og roknað hann, at byggjaprísurin verður 190.000 kr.

Byggjarnevndin vil mæla til at geva loyvi til og taka ábyrgd fyri, at eykalán, stórt 30.000 kr., verður líkið.

UPPSKOT

Tingið samtykkir at veita Trongisvágs havnarlagi veðhald fyri einum eykaláni upp til 30.000 kr. útbyggjan av Drellnesi.

Harra Milens, skrivstovustjóri, heimilast at undirskrifa veðhaldið tingsins vegna.

2. og 3. viðg. 12. sept. Samtykt 18—0.

6. Fortøyningsgjald í Klakksvík.

1. viðg. 15. desbr. Frl. 19. jan. 1948.

ÁLIT

Havnarstýrið fyri Klakksvíkar havn hevur við brævi, dagsett 2. desember 1947, vent sær til Løgtingið um, at fortøyningsgjaldið fyri Klakksvíkar havn verður broytt meiri íðarhóskandi.

Havnarstýrið ynskir, at deild »C. Fortøjningsafgift«, pl. 1 »Skibsforløjninger« og pl. 2 »Baadefortøjninger« í galdandi reglugerð fyri havna- og brúgvægjald fyri Klakksvíkar havn verður broytt soleiðis, at

bálar	undir 10 tons nt. gjalda	160 kr. pr. ár
— frá 10—30	— - —	250 - - -
skip - 30—70	— - —	360 - - -
— - 70—100	— - -	400 - - -
— yvir 100	— - og uppeftir gjalda	500 - - -

Nevndin er á einum máli um, at tað, sum viðurskiðlini nú eru, má haldast at verða beint, at ein íðarhóskandi broytn av fortøyningsgjaldinum fer fram, og skal mæla til, at Løgtingið samtykkir eina tílíka broytn samsvarandi uppskotinum frá havnastýrinna.

UPPSKOT

Tingið samtykkir at viðmæla

Ændringar í »Havne- og Brotakst for Klaksvig Havn«.

I. C. Fortøjningsafgift

aftattes saaledes:

- »1. a. Aarsafgift, med hvis Erlæggelse følger den under B, 4, b, nævnte fuldstændige Fritagelse for Losse- og Ladeafgift samt Broafgift:

Baade under	10 NRT	betaler 160 Kr. aarlig
— fra 10—30	—	— 250 - —
Skibe - 30—70	—	— 360 - —
— - 70—100	—	— 400 - —
— - 100 — og opefter	—	— 500 - —

- b. Fartøjet, der ikke har tegnet sig for Aarsafgift, betaler for Fortøjningstiden 4 Kr. pr. Døgn eller Dele af Døgn.
- c. Dæksfartøjer under 10 NRT betaler: For 1 Aar 160 Kr., for $\frac{1}{2}$ Aar 90 Kr. og for $\frac{1}{4}$ Aar 60 Kr. og for kortere Tidsrum 1 Kr. pr. Døgn.
- d. Losschaade betaler: For 1 Aar 25 Kr.

2. Vedrørende Fortøjningsafgift for Fartøjer, der gaar i Kystfart, kan Forstanderskabet med Amtets Godkendelse afslutte særlig Overenskomst.

Disse Ændring gælder fra 1. Januar 1948 indtil videre, dog længst indtil 31. Marts 1950.

Broytingar í havna- og brúgvatakst fyri Klakksvíkar havn.

1. C. *Teymagjald*
verður orðað soleiðis:

- »1. a. Ársgjald, ið, tá ið tað verður goldið, heilt frítekur fyri gjaldan av 11 undir B, 4, b, nevnda uppskipingar- og fermingargjaldi eins og brúvgjaldi:

Báatar undir	10 NRT	gjalda 160 kr. um árið
— frá 10—30	—	— 250 - - —
skip - 30—70	—	— 360 - - —
— - 70—100	—	— 400 - - —
— - 100 — og uppeftir	—	— 500 - - —

- b. Fær, ið ikki hava teknað seg fyri hetta ársgjald, gjalda fyri uppiliggjartíðina 4 kr. um samdøgurið ella partar av samdøguri.
- c. Dekksfær undir 10 NRT gjalda: fyri 1 ár 160 kr., fyri $\frac{1}{2}$ ár 90 kr. og fyri $\frac{1}{4}$ ár 60 kr. og fyri styttri tíð 1 kr. um samdøgurið.
- d. Lossubáatar gjalda: fyri 1 ár 25 kr.
2. Viðvíkjandi teymagjaldi fyri fær, ið sigla í strandferð, kann sóknarstýrið við amtsins góðkennan gera serstaka semju.

Hesar broytingar verða galdandi frá 1. januar 1948 indtil víðari, tá ikki longur enn til 31. mars 1950.

2. viðg. 19. jan. og 3. viðg. 21. jan. Samtykt 16—0.

7. Eykainntøkur til havnir.

Frl. 20. jan. 1948.

ÁLIT

Havnaneyvndin heldur það vera neyðugt að endurnýggja kunngerð um eykahavnainntøkur, sbr. lögtingslíðindi 1946—47, síðu 131, og selur fram helta

UPPSKOT

Tillæg til Kundgørelse Nr. 60 af 23. December 1942 og Kundgørelse Nr. 35 af 21. December 1943 om ekstraordinære Havneindtægter.

§ 1.

Den i Kundgørelse Nr. 60 af 23. December 1942, jfr. Kundgørelse Nr. 35 af 21. December 1943, omhandlede Afgift kan, naar Amtet og Landsnævnet godkender Kommunalbestyrelsens Beslutning herom, opkræves aarlig, saaledes at Afgift for hvert Aar højst erlægges af Farløjets 4 første Landinger i Kalenderaaret eller 4 første Landinger, efter at en truffet Beslutning om Opkrævning er godkendt.

§ 2.

Nærværende Bestemmelse træder i Kraft straks.

§ 1.

Tað í kunngerð nr. 60, 23. desember 1942, smbr. kunngerð nr. 35, 21. desember 1943, umrødda gjald kann, lá amtið og landsnevndin góðkenna kommunistýrisins viðlök, verða uppkrafi árliga, soleiðis at gjaldið árliga hægst skal rindast av teim 4 fyrstu avreiðingunum í árinum ella teim fyrstu 4 avreiðingunum, sum gjørdar eru í árinum, aftaná at ein viðlök um uppkrevjing er góðkend.

§ 2.

Hesar fyriskipanir koma í gildi beinan vegin.

2. og 3. viðg. 21. jan. Samtykt 11—0.

8. *Havnacætlan 1948-1957.*

Frl. 21. jan. 1948.

ÁLIT sí skj. 12

við broytingaruppskotinum frá Øregaard, A. Sørensen o. fl. og S. P. Zachariassen.

Broytingaruppskotið A 1 samtykt við 11—0, A 2 við 15—0, seruppskotið við 12—0 og nevndaruppskotið so broytt við 18—0.

X. YMISK LÓGMÁL

1. *Inntøkumark fyri sjúkrakassalimir.*

1. viðg. 8. aug. Frl. 1. sept.

ÁLIT

Við kunngerð nr. 9 av 4. januar 1944 varð inntøkumarkið fyri njólandi sjúkrakassalimir í góðkendum sjúkrakassa fyri allar Føroyar sett til 5700 kr., harafturat kom eitt barnatillegg uppá 350 kr. fyri hvørt barn undir 15 ár. Hendan kunngerð var í gildi í tíðarskeiðinum frá 1. apríl 1944 til 31. mars 1945. Hesar reglur vórðu endurnýggjaðar óbroyttar fyri tíðarskeiðið frá 1. apríl 1945 til 31. mars 1947 (smb. kunngerð nr. 34 av 16. november 1944 og kunngerð nr. 5 av 25. mars 1946). Í tingsetuni 1946 vórðu tær galdandi reglur endurnýggjaðar fyri tíðarskeiðið frá 1. apríl 1947 til 31. mars 1948, tó við leirri broyting, at barnatilleggið varð hækkað frá 350 kr. til 475 kr. fyri hvørt barn.

Tær í løtuni galdandi reglur viðvíkjandi inntøkumarki fyri njólandi limum í góðkendum sjúkrakassa fyriskriva soleiðis eina inntøku upp til 5700 kr. plus eitt barnatillegg uppá 475 kr. fyri hvørt barn, og er hetta eins fyri allar kassar í Føroyum. Í Danmark eru hesar reglur galdandi:

Fyri København, Frederiksberg og Gentofte kommunur er inntøkumarkið sett til	6400 kr.
Í býum við yvir 1500 íbúgvum	6000 -
og fyri hin partin av landinum	5000 -

Barnatilleggið fyri hvørt barnið er sett til 475 kr.

Nevndin, sum hevur havt málið til viðgerðar, hevur havt samráðingar við meginfelagið fyri sjúkrakassarnar, og vóru allir á einum máli um, at soleiðis sum umstøðurnar eru í Føroyum í dag, vil tað vera neyðugt at hækka inntøkumarkið samsvarandi tí, ið er galdandi fyri København, Frederiksberg og Gentofte kommunum, allso til 6400 kr. Sum kunnugt hevur meðalársinntøkan hjá »faguddannede« arbeidarum, t. d. handverkarum, verið grundarlagið fyri ásetanini av inntøkumarkinum. Um sama regla verður nýtt her í Føroyum, kann markið í hvørt fall ikki setast lægri. Nevndin skal so stalt seta fram hetta

UPPSKOT

Bekendtgørelse for Færøerne til Vejledning om de Indtægts- og Formueforhold samt øvrige Omstændigheder, der som Regel belinger en Persons Optagelse eller Forbliven i en anerkendt Sygekasse som nydende Medlem med Ret til gennem denne at nyde Tilskud fra Staten.

For Tiden fra 1. April 1948 til 31. Marts 1949 skal være gældende de i Bekendtgørelse Nr. 10 af 14. Marts 1941 fastsatte Regler, dog med følgende Ændringer:

1.

Bekendtgørelse Stk. 2 affattes saaledes:
Som ubemidlede i Anordningens Forstand vil saadanne Personer være at anse, hvis aarlige Indtægt ikke overstiger Kr. 6.400.

2.

I Bekendtgørelsens Stk. 4 ændres »250 Kr.« til »475 Kr.«.

Fyri tíðarskeiðið frá 1. apríl 1948 til 31. mars 1949 skulu verða galdandi tær í kunningarð nr. 10, 14. mars 1941, ásettu reglur, tó við hesum broytingum:

1.

Stykkið 2 í kunningarðini verður orðað soleiðis:
Sum ómúgvandi, soleiðis sum meint í fyriskipanini, verður at rokna persónar, um teirra ársinntøka ikki er yvir 6.400 kr.

2.

Í kunningarðini stk. 4 verður »250 kr.« broytt til »475 kr.«.

2. viðg. 3. sept. og 3. viðg. 6. sept. Samtykt 13—0.

2. Kommunala skattalógin.

1. viðg. 8. aug. Frl. 11. desbr.

ÁLIT A

Froðbiar sóknarstýri hevur í skrivi 4. aug. 1947 vent sær til tingið um at fáa broytt reglurnar í lóg nr. 36 1939 um broylan í lóg fyri

Føroyar nr. 76, dagss. 12. mars 1923 um kommunala skattaásetan, § 42, soleiðis:

Ímillum orðini »paagældende Skatteydere Arbejdsgivere« og »at forlange« verður sett: »Lønudbetalingskontor eller Lønudbetalingsinstitution«, og í staðin fyri »Arbejdsgivere« aftaná »at« í somu reglu verður sett »disse«. Seinasta puntum í sama stykki verður broytt soleiðis:

»Den Arbejdsgiver, Udbetalingskontor eller Udbetalingsinstitution, der forsømmer de dem herefter paahvilende Pligter, er ansvarlige for de af Kommunen dem afkrævede Beløb, som de maatte undlade at indbetale til Kommunen, og har Kommunen for saadanne ikke erlagte Beløb Ret til hos dem at foretage Udpanning.«

Í málinum liggur eisini eitt skriv frá Suðuroyar fiskimannafelag v/ J. H. Danbjørg, har verður funnið at, at fiskimenn fáa sínar inntøkur kontrolleraðar framfyri aðrar. Her er at siga, at allir arbeiðsmenn fáa sínar inntøkur kontrolleraðar av arbeiðsgevarnum, meðan teir, sum eru í sjálvstøðugum arbeiði uppi á landi, tað verði seg jarðabrákarar, smiðir, sjálvstøðugur útróðrarmenn, eisini verða kontrolleraðir av skattamyndugleikunum. Annars eru allir handilsmenn og reiðarar plikligir at føra autoriseraðar handilsbøkur, hareftir ein kann síggja skattainntøkuna; tíverri vísir verunleikin, at tað hava verið brek við hesu skattauppgávu, men tað er eitt mál, skattaautoritetirnar kunnu bæta um.

Umsóknin frá Froðbiar sóknarstýri um broytni av § 42 í kommunuskattalógini hevur verið til ummælis hjá amlinum, og heldur amtið, at tað ikki er grund til at broyta nevnda grein. Tá ein arbeiðsgevari hevur fingið krav um at halda lön aftur, hevur arbeiðsgevarin ábyrgd fyri, at peningurin verður afturhildin. Hvat tí viðvíkir, at arbeiðsgevarin hevur forsømt at halda lön av kommununi kravda peningin aftur, so heldur sóknarstýrið fram í sínum skrivi, at hesin peningur skal krevjast inn hjá arbeiðsgevarinum við panting. Hertil sigur amtið: »at en saadan Ordning ikke vil harmonere med den almindelige Retsgrundsætning, at Udpanning kun vil kunne finde Sted i saadanne Tilfælde, hvor der foreligger et ganske klart Retsgrundlag. Fordelen ved at kunne begære Udpanning er jo den, at den begærende ikke først behøver at gaa til Domstolene for at faa Kravet fastslaaet. Imidlertid vil Spørgsmaalet om, hvorvidt der foreligger en Forsømmelse fra den paagældende Arbejdsgivers Side ofte frembyde saadanne Tvivl og Divergenser, at det maa anses for betænkeligt, at Kommunerne, saa snart Beløbet ikke inddrives, skal kunne inddrive Beløbet ved Udpanning hos den paagældende Arbejdsgiver. Amtet skal derfor ganske henholde sig til sin Udtalelse af 18. November 1943 til Lagtingets kommunale Udvalg, hvori det blandt andet hedder: »Bestemmelserne i Lov Nr. 36 af 16. Februar 1939 er efter Amtets Formening klare nok og kan næppe forbedres ved ny Lovgivning.«

Eftir tí, sum fram er ført frammundan, kann nevndin ikki seta uppskot fram til broytni av gr. 42 í skattalógini.

Viðvíkjandi brævi frá Suðuroya fiskimannafelag v/ J. H. Danbjørg er at siga, at lön kommunala skattalógin gevur víðar ræsur hjá sóknarstýrunum til at kontrollera skattainntøkur bæði hjá teimum, ið starvast á landi eins og á sjógví, og selir nevndin seg ikki føra fyri at seta uppskot til broytingar í so máta.

Nevndin kann so stalt ikki seta fram uppskot um omanfyri nevndu broytingar.

UPPSKOT

Eintak av álitinum verður at senda umsækjarunum.

2. viðg. 16. desbr. og 3. viðg. 18. desbr. Fall 9—0.

ÁLIT B

Løgtingið viðgjørði málið í seinastu tingsetu um at broyta § 10 í lóg fyri Føroyar um kommunala skattaásetan, og varð hetta samtykt av tinginum 3. mars 1947, men av tí at amtið varð íiva um hesa lóg-broytan, varð spurningurin lagdur fyri innanríkisráðið, og sigur amtið í skrivi til Løgtingið, dagseti 6. august 1947:

»Idet man henviser til vedlagte Underhaandsskrivelse fra Ekspeditionssekretær i Indenrigsministeriet K. O. Møller til undertegnede bemærkes, at Ministeriet har henledt Opmærksomheden paa, at Ministeriet aldrig plejer at godkende Ligningsskalaerne, for saa vidt angaar Købstæderne i det øvrige Kongerige, jfr. § 9, Stk. 3, i Lov Nr. 28 af 18. Februar 1947, men at Ministeriet, saafremt Forslagets Bestemmelse om, at Ligningsskalaen for Thorshavns Vedkommende fastsættes af Indenrigsministeren, ønskes opretholdt, ikke vil modsætte sig dette.«

Amtið skjýtur tí uppá, at stykki 2 í uppskotinum verður sett soleiðis upp:

»Skattevedtægten stadfæstes for Thorshavns Vedkommende af Indenrigsministeren efter Indstilling fra Byrådet, for Landkommunernes Vedkommende af Lagtinget (Lagtingets Landsnevnd) efter Indstilling af Forstanderskabet. Ligningsskalaen fastsættes af Kommunalbestyrelsen, i de Kommuner, hvor Ligningskommission findes, efter Forslag fra denne.«

Við at vísa til tað, ið fram er ført frammanundan, loyvir nevndin sær at seta fram hetta

UPPSKOT

§ 15 i Lov for Færøerne Nr. 76 af 12. Marts 1923 om den kommunale Beskatning affattes saaledes:

»Enhver Kommune skal have en Skattevedtægt, som Kommunen har at følge ved Ligning af Formue og Lejlighed. I Vedtægterne skal det bestemmes, at der af Ligningsmyndigheden skal anvendes Ligningsskala for Forhøjelse eller Nedsættelse efter Lejlighed, idet den ekstraordinære Skala kun under ekstraordinære Omstændigheder kan fraviges.

Skattevedlægten stadfæstes for Thorshavns Vedkommende af Indtægtsministeren efter Indstilling fra Byrådet, for Landkommunernes Vedkommende af Lagtinget (Lagtingets Landsnevud) efter Indstilling af Forstanderskabet. Ligningsskalaen fastsættes af Kommunalbestyrelsen, i de Kommuner, hvor Ligningskommission findes, efter Forslag fra denne.

I Vedlægten og den dertil hørende Ligningsskala skal det bestemmes: 1) at Skatteindtægten for hver enkelt Skatteyder efter Lejligheden skal forhøjes (forholdsvis store Indkomster, ringe Husstand, særlig stor Vinding i det sidste Aar, særlig heldige Driftsforhold) eller nedsættes (forholdsvis ringe Indkomster, stor Børneflokk, Alderdom, Sygdom, store Tab og Uheld i det sidste Aar) med henholdsvis indtil 40 % og indtil 70 %, hvorved dog iagttages, at den stedfundne Forhøjelse eller Nedsættelse i de enkelte Tilfælde — under Hensyn til de nævnte Omstændigheder — maa staa i Forhold til den Forhøjelse eller Nedsættelse, der foretages overfor skattepligtige med tilsvarende Indkomster, 2) at Indkomster paa 1.000 Kr. og derunder kan nedsættes efter Ligningsmyndighedens frie Skøn, dog ingensinde saaledes, at Skatteydelsen helt bortfalder.

Samtlige i Henhold til disse Regler udfundne Skatteindtægter beskattes med en for samtlige Kommunens Skatteydere fælles Procent.

§ 15 i lóg fyri Føroyar nr. 76, 12. mars 1923, um kommunala skattan verður orðað so:

»Hvør kommuna skal hava eina skattasamtýkt, ið kommunan skal fylgja við líknan eftir ogn og forimuni. Í samtýktini verður ásett, at líkningarvaldið skal nýta líkningarskala til bækkar ella lækkar eftir forimuni, og víkt má bert verða frá eykaskalanum undir beitt óvanligum viðurskiftum.

Fyri Tórshavn verður skattasamtýktin staðfest av innviðisráðharranum eftir tilmæli frá býráðnum, fyri bygðakommunur av Løgtinginum (løgtingsins landsnevud) eftir tilmæli frá sóknarsýrinum. Líkningarskalan verður ásett av sóknarsýrinum, í kommunum, har líkningarnevud er, verður hon ásett eftir tilmæli frá henni.

Í samtýktini og líkningarskalaini, sum hoyrir hertil, skal verða ásett: 1) at skattainntøkan hjá hvørjum einstøkum skattaborgara eftir forimuni verður bækkad (munaliga stórar inntøkur, lítið húski, serliga stórar vinningar í seinasta árinum, serliga góð rakstrarviðurskifti) ella lækkad (munaliga ringar inntøkur, nógv børn, eldi, sjúka, stórt hall og óhapp í seinasta árinum) við atvíkavíst upp til 40 pct. og upp til 70 pct., harvið tá verður at ansa, at bækkar ella lækkar, ið verður skipað í teim einstøku tilfellum — samsvarandi nevndu umstøðum — skal svara til ta bækkar ella lækkar, ið verður ásett fyri skattaborgarar við samsvarandi inntøkum, 2) at inntøkur uppá 1.000 kr. og lægri verða lækkaðar eftir fríum ætli líkningarvaldsins, tá ongantíð so, at skattgjaldið beitt deltur burtur.

Allar skattainntøkur, ásettar samsvarandi hesum reglum, verða at skatta við procenti felags fyri allar skattgjaldarar í kommununi.

Samtykt 11—0.

3. Broytan av lögtingslógini.

1. viðg. 8. aug. Frl. 13. jan 1948

ÁLIT

Lóg av 28. mars 1923 fyri Føroya Løgting, gr. 12, ásetur, at teir flokkar, sum eru lýstir samsvarandi gr. 4, 5. pelli, kunna fáa eyka-mandatir.

Lóg nr. 82, 15. mars 1939, freytar helta av, at avvarandi flokkur við valið hevur fingið í minsta lagi eitt mandat í valdeildunum.

Kunngerð nr. 5, 7. januar 1944, broytir hesar treylir soleiðis, at flokkurin við valið minnst skal hava fingið eitt mandat í valdeildini ella 10 pr. av øllum greiddum gildugum atkvøðum í Føroyum.

Havnar Sjálvstýrisfelag søkir um, at lógin, hesum reglum viðvíkjandi, verður broytt, sv hon verður samsvarandi við lógina frá 1923.

Vegna tess nýskipanin av okkara stjórnarlígu (løgtingslígu) viðurskiftum má ætlast at hava við sær stórar broytingar í lögtingslógini, vil ymsamálaneyvndin halda, at tað er í úrlíð nú at gera broytingar og setur tí fram helta

UPPSKOT

Málið verður niðurlagt, til nýskipanin av løgtinginum er sett í gildi.

BROYTINGARUPPSKOT

(frá L. Zachariasen o. fl.)

Í staðin fyri uppskot nevndarinnar verður sett:

Forslag til Lov om Ændringer i Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting med senere Ændringer.

Lovens § 11, Stk. 6, affattes saaledes:

»Naar samtlige for Kandidatlisten afgivne Stemmesedler paa denne Maade er fordelt, optælles det, hvor mange Stemmer hver enkelt har faaet (personlige Stemmer). Den eller de paa Kandidatlisten opførte Kandidater, som har opnaaet flest personlige Stemmer, er herefter valgt. Har flere Kandidater, der ifølge foranstaaende kan komme i Betragtning, lige mange personlige Stemmer, er Rækkefølgen, hvori de paa-

gældende er opført paa Listen, afgørende for Valget, saaledes at den Kandidat, der har det laveste Nummer, er valgt.»

Lovens § 11, Stk. 7 og 8, udgaar.

Lovens § 12, Stk. 2 affattes saaledes:

»Kun de Partier, som er kundgjort i Overensstemmelse med § 4, 5. Stk., kan faa noget Tillægsmandat, og Opgørelsen foretages alene paa Grundlag af de Stemmer, der er afgivet paa Kandidatlistes, der slutter sig til disse Partier.«

Lovens § 13, Stk. 3, affattes saaledes:

»Tillægsmandaterne tilfalder de paa de paagældende Lister opførte ikke-kredsvalgte Kandidater, der har opnaaet flest personlige Stemmer.«

Lovens § 14 affattes saaledes:

»Bliver et Mandat — Kredsmandat eller Tillægsmandat — ledigt inden for Valgperioden, tilfalder det den ikke valgte Kandidat i samme Valgkreds, der paa vedkommende Partis Liste har opnaaet flest personlige Stemmer. Findes ingen saadan Kandidat, overføres det ledige Mandat til den Valgkreds, som efter Reglerne i § 13, 1. Stk., har nærmest Krav herpaa, og tilfalder den ikke valgte Kandidat, der paa Partiets Liste i denne Kreds har opnaaet flest personlige Stemmer.«

Uppskot til lóg um broytingar í lóg nr. 124 av 28. mars 1923 um Feroya lögting við seinari broytingum.

§ 11 í lógini, petti 6, verður orðað soleiðis:

»Tá allir fyri kandidatlistanum givnir stemmuseðlar á henda hátt eru suudurbýttir, verður talt upp, hvussu nógvar atkvøður hvør hevur fingið (persónligar atkvøður). Tann ella teir á kandidatlistanum standandi kandidatar, sum hava fingið flestar persónligar atkvøður, eru har eftir valdir. Hava fleiri kandidatar, sum eftir frammanfyri standandi kunnu koma í metan, líka nógvar persónligar atkvøður, vil tann ráðsetingin, sum teir eru settir í á listanum, avgera valið, soleiðis at tann kandidatur, sum hevur hægsta nummar, er valdur.«

Petti 7 og 8 í § 11 í lógini falla burtur.

§ 12 í lógini, petti 2, verður orðað soleiðis:

»Bert teir flokkar, sum eru kunngjördir samsvarandi § 4, petti 5, kunnu fáa nakað eykamandat, og uppgerðin verður einans at gera við teim atkvøðum sum grundarlæg, ið eru givnar fyri kandidatlistum, sum styðja seg til hesar flokkar.«

§ 13 í lógini, pelli 3, verður orðað soleiðis:

»Eykamandatini tilfalla teim á ávarandi listum standandi ikki valdømisvaldu kandidatunum, sum hava fingið flestar persónligar atkvøður.«

§ 14 í lógini verður orðað soleiðis:

»Verður eitt mandat — valdømismandat ella eykamandat — leyst í valskeiðinum, tilfellur tað tí ikki valda kandidati í sama valdømi, sum á listanum hjá ávarandi flokki hevur fingið flestar persónligar atkvøður. Fint eingin soverðin kandidatur, verður tað leysa mandatið at ganga til tað valdømi, sum eftir reglunum í § 13, pelli 1, hevur næsta krav til tað, og tilfellur tí ikki valda kandidati, sum á listanum hjá flokkinum í hesum valdømi hevur fingið flestar persónligar atkvøður.«

UNDIRBROYTINGARUPPSKOT

frá L. Zachariasen o. fl.

Í staðin fyri broytingaruppskot frá S. P. Zachariasen, L. Zachariasen, P. M. Dam og A. Samuelsen verður sett:

Málið verður at beina saman við uppskoti til lögtingslóg um val til Føroya lögting, sum kemur til viðgerðar í komandi cyklingsetu.

2. viðg. 16. jan. og 3. viðg. 20. jan. Undirbroytingaruppskotið feli 10—0, broytingaruppskotið 8—0. Nevndaruppskotið samtykt 14—0.

4. Oljuprísar og oljugjöld.

Frl. 20. jan. 1948.

ÁLIT

Fíggarnevndin hevur havt oljuspurningin fyri. Roynt hevur verið at fáa greiði á oljuprísviðurskiðunum í Føroyum eins og í grannalöndunum. Nevndin hevur fingið svar uppá fjárlislugar fyrispurningar til dönsku umboðsstovurnar í Íslandi, Noregi og Svøríki, meðan kannan

av oljuprísunum her heima, ið var givin gjaldstovuni í hendi at gera, ikki enn er greidd aftur til fíggjarnævdina í loknum skili.

Meirilutin (P. M. Dam, L. Zachariasen, Johan Poulsen, Kr. Djurhuus og Hákun Djurhuus):

Tá má haldast at vera neyðugt at fáa fullkomið skil á, hvussu prís- og innflytingarviðurskifti hava ligið og liggja viðvíkjandi oljuni, ið er vordin ein hin mest avgerandi útreiðsluláttur í okkara fiskivinnu og sjófarti sum heild líkið.

Meirilutin mælir lí til, at givið verður landsnevndini (landsstýrinum) í hendi skjótast møguligt at fáa greiði á oljuprísviðurskiftunum hjá okkum sammett við, hvussu prísarnir á olju liggja í grannalondunum, eins og at kanna líkindini fyri at innflyta og keypa olju í stórum.

Løgtingið er vordið áhættu av oljubingunum í Seyrvági og í Seldafirði.

Oljubingini í Seyrvági eru leigað til Esmar Fuglæ. Har kunnu oljuskip leggja at, og hevur Fuglæ koyrt olju í bingini og nýtur tey.

Oljubingini í Seldafirði liggja ikki so væl fyri sum í Seyrvági. Bingini standa soleiðis, at stór oljuskip ikki kunna koma til at fylla tey. Og tá ið viðurskiftini liggja soleiðis, at hesi bingi eru neyðug at nýta aflrat bingunum í Seyrvági, um talan skal verða um at taka stór oljuskip til landið beinleiðis frá oljukeldunum fyri harvið at keypa oljuna biligari og spara flutningsútreiðslurnar, er spurningurin um at fáa gjørt atleggjararviðurskiftini í Seldafirði so fræg, at ein stórir oljubátur kann koma til at fylla oljubingini, harðliga átroðkandi. Løgtingsverkfæðingsskrivstovan hevur gjørt eina fyrðils kannan av, hvussu atløgviðurskiftini skulu úthyggjast, so olju kann verða tikin í bingini úr stórum oljubátum. Skotið verður uppá at gera tveir, kanska tríggjar stabbar og brúgv setta á jarnsteyrar at bera oljuleiðsluna út á høvudsstabban. Tað er at viðmerkja, at áleggið við hesar stabbar er so breitt, at tað væl kann nýtast sum alløga fyri trolarar og onnur skip. Tá ið veglegging frá høvudsvegum oman til strondina her er lætt at gera, kemur oljubrúgv eini at loysa vanligar havna- og bryggjuuppgávur.

Kostnaðarætlan (sí hjálagda uppdrátt við frágreiðing og útroknan frá verkfæðingi Jobansen) fyri bygging av oljubrúnni vísir, at byggingingarútreiðslurnar verða at liggja um kr. 300.000.

Meirilutin setur fram uppskot um, at tingið játtar henda pening og fer undir at gera brúnnu. Tó verður álagt landsnevndini (landsstýrinum) at fáa planirnar til oljubrúnnu góðkeandar av tryggingarfeløgum, áðrenn farið verður undir at byggja.

Minnilutin (R. Long og Th. Petersen) má framhalda, at tað almeuna stýrið í okkara landi eins og í øllum øðrum londum eigir at hava fulla greiði á prísnum á øllum vörum og ikki minst á teimum, sum eins og olja er so týðandi fyri alt okkara vinnulív. Higar til hevur prísráð Føroya gjørt hesa kanning, men sjálvandi er tað beint, at landsnevnd (ella serligt eitt landsstýri) eftirkannar hetta mál, og halda, at meirilutans uppskot um líka kannan er óneyðugt at gera sum tingsamtykt.

Eisini halda vit, tað er rímuligt at kannað verður, um olja kann fáast til landa í stórum, so prísarnir kunnu lækka. Fi av meirilutanum fylgdu mannegongd, fyrst at keypa oljutangar og síðani, sum uppskot nú er frammi um, at nýla um 1/4 milj. krónur til at gera bryggju, uttan at vita, um hetta kann koma til nýtslu, inugu vit mólmæla.

Minnilutin setur ikki uppskot fram í málinum.

UPPSKOT

frá meirilutanum:

- 1) Álagt verður landsnevndini (landsstýrinum) at kaupa oljuprísviðurskiftini, sum tey hava ligið og liggja í Føroyum samanmett við prísviðurskiftini í grannalondum okkara, og at kanna møguleikarnar fyri at keypa og innflyta olju í stórum heimleiðis frá oljulondunum, og hvat ið spart og vunnið verður við stórinnsflytan av olju.
- 2) Úr amlsgrunninum verður játtað kr. 300.000 til bygging av eini atleggingarbrúgv í Seldafrði fyri stór oljuskip. Løgtingsskrivstovuni verður tí í álitið nevnda fyrivarni givið í hendur saman við landsnevndini (landsstýrinum) at skipa fyri byggingini.
- 3) Landsnevndini (landsstýrinum) verður givið í hendur at gera leigusáttmála við áðarnar av oljubingalendingum í Seldafrði eins og at skipa fyri tilsýni og eftiransan við oljubingum lingsins.

2. viðg. 20. jan. 3. viðg. 21. jan. Pkt. 1 samtykt 13—0, pkt. 2 fall 10—0 og pkt. 3 við 6—0.

5. Útflutningsgjald av saltfiski og klipffiski.

1. viðg. 12. aug. Frl. 30. aug.

Løgtingið samtykti 29. mars 1947, at av hvørjum kg av saltfiski og klipffiski, sum flutt verður til útlanda, skal verða goldið útflutningsgjald 1 oyra.

Ántíð hevur 28. juli í ár sent lögtingsskrivstovuni bræv frá statsráðharradeildini, dagsett 17. juli, og biðið um, at málið av nýggjum verður lagt fyri Løgtingið. Brævið frá statsráðharradeildini er søljóðandi:

»

Med Hensyn til Kundgørelsen om Udførselsafgift paa Saltfisk og Klipfisk har Statsministeriet overvejet, om en Afgift af denne Art kan paalægges paa denne Maade. Det maa endvidere fremhæves, at Ordlyden af Løgtingets Vedtagelse (bl. a. Ordet »Udlandet«) ikke frembyder Sikkerhed for Forstaaelsen.

Statsministeriet vilde derfor finde det rigtigst, at Amtmanden gjorde Lagtinget bekendt med disse Betæneligheder, idet man dog, saafremt Lagtinget holder paa Kundgørelsens Udsledelse paa dette Tidspunkt og i den foreliggende Skikkelse, ikke vil modsætte sig Stadfæstelsen.»

Fíggarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, heldur tað vera órímiligt, at málið hevur haft eina so seina viðferð, at hon hevur orsakað tinginum eitt inntøkulap uppá 80.000 kr.

Mælt verður til, at tingið samtykkir at broyta orðini »til útlanda« til »úr Føroyum«.

UPPSKOT

Løgtingið samtykkir at endurnýggja løgtingssamtyktina 29. mars 1947, viðvíkjandi reglum um útflutningsgjald av saltfiski og klippfiski, tó við hesum broytingum:

I § 1 verða orðini »til útlanda« broytt til »úr Føroyum«.

I § 1 ændres Ordene »til Udlandet« til »fra Færøerne«.

BROYTINGARUPPSKOT

frá fíggarnevndini

Ístaðin fyri nevndaruppskotið verður sett:

Løgtingið samtykkir at endurnýggja løgtingssamtyktina 29. mars 1947, viðvíkjandi reglum um útflutningsgjald av saltfiski og klippfiski, tó við hesum broytingum:

I § 1 verða orðini »til útlanda« broytt til »úr Føroyum«.

§ 6 verður orðað soleiðis:
»Hesar ásetanir koma í gildi beinavegin.«

I § 1 ændres Ordene »til Udlandet« til »fra Færøerne«.

§ 6 formuleres saaledes:
»Disse Bestemmelser træder i Kraft straks.«

2. viðg. 1. sept. og 3. viðg. 2. sept. Broytingaruppsk. samt. 15—0.

6. Innflytan av skipum.

Frl. 8. aug.

UPPSKOT

Fíggljarnevndin heldur tað vera neyðugt, sum viðurskiftini liggja fyrri nú, at settar verða í gildi reglur, hareftir skip ikki kunnu verða innflutt, og skrásett sum heimahoyrandi í Føroyum uttan serstakt løyvi. Fíggljarnevndin setur fram soljóðandi

UPPSKOT

til

midlertidige Bestemmelser for Færøerne
angaaende Nationalitets- og Registrerings-Certifikater for Skibe
hjemmehørende paa Færøerne.

§ 1.

Intet Fartøj med en Brutto Register Tonnage af 20 Tons eller derover kan erholde Nationalitets- og Registrerings-Certifikat eller midlertidigt Nationalitets-Certifikat som hjemmehørende paa Færøerne, forinden Amtet efter Anbefaling af Lagtingets Landsnævn har meddelt Tilladelse hertil.

§ 2.

Nærværende Bestemmelse træder i Kraft straks.

§ 1.

Ein ki far, 20 brutto reg. tons stórt ella størri, kann fáa tjóðar- og skrásetingar-váttan ella bráðfeingis tjóðarváltan sum heimahoyrandi í Føroyum, fyrr enn amtið eftir tilmæli frá landsnevnd Løgtingsins hevur givið løyvi til tess.

§ 2.

Hesar ásetanir koma í gildi beinan vegin.

2. og 3. vðg. 8. aug. Samtykt 15—0.

7. Brenninevndin.

1. viðg. 27. aug. Frl. 10. sept.

ÁLIT

Í skrivi til tingið hin 22. september 1942 reisti auntið spurningin um eina nýskipan viðvíkjandi býtan av brenni.

Nevndin, ið lá greiddi málið, tingaðist við bretska konsulin, sum segði Føroyingum frá, at um teir ikki sjálvir gjørdu sít besta fyri at veita sær alt tað kol og torv, ið teir kundu framleiða, máttu Bretar skamta kolatilførluna frá Bretlandi. Sell varð tí summannanevnd — 3 limir úr stjórn valutamíðstöðarinuar og 2 valdir av landsnevndini. Hendi brenninevnd hevur síðan drýggjað og býtt út brenni, men ymiskar eru áskoðanir manna millum, lá henda útbýtan verður havd á lofti.

Í brævi, ið árfest 23. august 1947, heitur Mogens Lützen, brenni-innflutningsmaður, á tingið og biður tað taka til umhugsunar eina umskipan av hesi nevnd.

Ymsamálanevndin heldur, at enn er tað ikki so rúmsátt við brenni í úrheiminum, at vit kunna leggja útbýtanina av brenni niður, men vit halda, at allir partar stóðu seg best við, at henda útbýtan varð lögð undir Løgtingsins starvsøki.

Øll nevndin er samd um, at útbýtanin av brenni eigur at verða lögð undir Landshandilin. Ein meiriluti (Holm og Smith) heldur, at hetta eigur at verða gjørt frá 1. okt. 1947. Ein minniluti (Poul Nielsen) heldur, tað eigur at biða til 1. jan. 1948.

UPPSKOT

Ændring í Bekendtgørelse om Rationering af Brændsel.

Frá allari nevndini:

§ 1.

Kundgørelse Nr. 32 af 25. sept. 1942 affattes saaledes:
Lagtingets Vareudvalg fungerer som Brændselsnævn.

§ 1.

Kunngerð nr. 32, 25. sept. verður orðað soleiðis:
Vørunevnd Løgtingsins virkar sum brenninevnd.

Frá meirilutanum:

§ 2.

Nærværende Bekendtgørelse træder i Kraft 1. Oktober 1947.

§ 2.

Hendan kunngerð kemur í gildi 1. oktober 1947.

Frá minnilutunum:

§ 1.

Nærværende Bekendtgørelse træder i Kraft 1. Januar.

...

Henda kunngerð kemur í gildi 1. januar 1948.

2. viðg. 11. sept. og 3. viðg. 12. sept. Gr. 1 samtykt 13—0. Gr. 2 minnil. fall 5—0, meiril. samtykt 12—0.

8. Lóg um hundar.

1. viðg. 19. nov. Frl. 4. dec.

ÁLIT

Orsakað av, at alt ov nógvir hundar ganga leysir í Vági, hevur sóknarstýrið í skrivi 30. oktober 1947 biðið um tingsins loyvi til at seta í gildi fyri Vágs sókn somu skipan fyri hundar, sum er galdandi í Tórshavnar kommunu.

Ymsamálaneyvndin mælir tinginum til at geva umsøkta loyvi og setur fram hetta

UPPSKOT

Løgtingið gevur sítt viðmæli til, at kunngerð nr. 14 av 15. apríl 1947, bráðfengis ásetanir fyri Føroyar um hundar, frá 1. januar 1948 verður gjørd galdandi fyri Vágs sókn.

2. viðg. 8. dec. Samtykt 12—0.

9. Friðan av harum í Eysturoy.

1. viðg. 8. nov. Frl. 10. nov.

ALIT

Í september hetta ár hava 25 jarðaeigarar í Eysturoy sent skriv til tingið við bøn um at fáa harurnar í Eysturoynni friðaðar.

Í skrivinum verður víst á, at veturin 1946/47 var so kaldur og kavín so nógvur, at í Eysturoynni er lítil og eingin hara eftir. Tí er tað neyðugt við friðan at liva um tær fáu, ið eftir eru.

Henda umsókn hevur verið send öllum sóknarstýrum í Eysturoynni, djóralæknunum og landbúnaðarráðgevarunum, og hava bæði sóknarstýrin og hesir eftirspurdu menn mælt til friðan.

Ymsamálanevndin, ið hevur fingið hetta mál at greiða, er á somu áskoðan, men skal skoyta uppí, at umsóknin er komin so seint inn á ting, at skaði er longu gjørdur. - Hóast væl av haru er longu skotið av monnum, sum hövdu keypt rættin til tess, mugu vit royna at fjálga um tað, ið eftir er.

Lóg fyri Føroyar nr. 101, 4./4.—1928, broytt við kunningarð nr. 25, 24./12.—1945, ásetur, at haran er friðað frá 1. januar til 31. oktober. Men í somu lóg § 20, sum varð broytt við lóg nr. 108, 15/3—1939, verður ásett, at Løgtingið kann friða harurnar á einstakari oyggj ella parti av oyggj, tá tað hevur fingið áheitan frá avvarandi sóknarstýri og váttan frá öllum sóknarstýrum í oynni.

Nevndin vil halda, at tað ikki bert vóru harurnar í Eysturoynni, ið veturin týndi, men at hann mundi taka öllum harum í landinum fast, og setur tí fram hetta

Uppskot.

1. a) Heitt verður á teir menn, ið selt hava rætt til haruskjóting í Eysturoynni, at gjalda seljarunum leiguna aftur, undantikið eitt viðurlag fyri tað brúk, teir longu hava gjørt av rættindunum.
- b) Løgtingið avger, samb. nevndu § 20, at friða harurnar í Eysturoynni til 1. november 1948.
2. Henda avgerð verður sett í gildi beinanvegin.

2. viðgerð 10. nov. 3. viðgerð 13. nov. pkt. 1 a) fall 9—0, pkt. 1 b) samtykt 12—0 og pkt. 2 við 13—0.

10. Stjórnarskipan Föroya.

Sí lögtingstið, 1946 s. 256. Frl. 29. juli 1947 útskrift.

Udskrift af Protokollatet af De fornyede Forhandlinger vedrørende Færøernes fremtidige Stilling.

1. Forhandling.

Lørdag 17/5 1947, Kl. 10.30.

Statsministeren bød velkommen.

Det vedtoges, at der, i hvert Fald indtil videre, ikke skulde optages Referat af Forhandlingerne.

Der førtes en foreløbig, fri Drøftelse, herunder om Fremgangsmaaden ved Forhandlingerne.

Der fremlagdes til Medlemmerne Eksemplarer af Reforeningsforslaget af 27. Marts 1946 og af den færøske Udvalgsbetænkning i Lagtingsag Nr. XIII—26/1946: Færøernes Styrelsesform.

Det vedtoges at indbyde Lagtingsmand Poul Niclasen til at indtræde som Medlem af Forhandlings-Delegationerne, ligesom der var Enighed om, at sagkyndige kunde tilkaldes, hvis Forhandlingerne om særlige Spørgsmaal skulde gøre dette ønskeligt.

Nyt Møde fastsattes til Torsdag 22/5 1947 Kl. 16.

Mødet blev hævet Kl. 11,45.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen*

2. Forhandling.

Torsdag 22/5 1947 Kl. 16.

Der foretoges en Gennemgang af det i Lagtinget vedtagne Forhandlingsgrundlag, som blev fremlagt i forrige Møde som Bilag 2 — idet de færøske Partiers Stilling til dette Forhandlingsgrundlag blev trukket op.

Følgende Aktstykker blev fremlagt til Medlemmerne: Det færøske Socialdemokratis og det gamle Selvstyrepartis Forslag,

Samhandspartiets Forslag,

Folkepartiets Udtalelse af 29/11 1946.

Nyt Møde fastsattes til Torsdag den 29/5 Kl. 16 i Nr. 21, (senere ændret til Lørdag 31/5 1947 Kl. 14 sammesteds).

Mødet hævet Kl. 17,40.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

3. *Forhandling.*

Lördag 31/5 — 1947 Kl. 14.

Spørgsmaalet om Lovgivningsmagten for Særanliggender blev nøjere drøftet.

I Tilslutning til Folkepartiets Udtalelse af 29/11 1946 blev et af Partiet udarbejdet Udkast til en dansk-færösk Overenskomst fremlagt til Medlemmerne.

En af Folketingsmand Thorstein Petersen udarbejdet Redegørelse af 21/2 — 1946 vedrørende Spørgsmaalet om Lovgivningsmagten blev omdelt til de danske Medlemmer.

Nyt Møde fastsattes til Tirsdag Kl. 10,30.

Mødet hævet Kl. 15,55.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

4. *Forhandling.*

Tirsdag 3/6 1947 Kl. 10,30.

Man drøftede i Almindelighed Spørgsmaalet om Fællesanliggender og deres Behandling.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

5. *Forhandling.*

Fredag 20/6 — 1947 Kl. 13.

Det oplystes, at der til samtlige Medlemmer var uddelt en i Statsministeriet udarbejdet Oversigt over Administrative Omraader samt et af Dommer Bonnevie udarbejdet Tillæg til Lovregisteret indeholdende Register over særlig for Færøerne gældende Lovgivning.

Man drøftede Spørgsmaalet om Muligheden for at opstille en Fortegnelse over særlige færøske Anliggender, muligvis ogsaa en Gruppe Fælles-Anliggender.

Nyt Møde fastsattes til Onsdag 25/6 1947 Kl. 16 i Udvalgsperiode 21, idet dog et uformelt fælles Underudvalg skulde mødes allerede Tirsdag den 24. Kl. 16 i Statsministeriet for uforbindende at foretage en praktisk Gennemgang af Muligheden for at opstille en Søndring mellem Rigs- og Fællesanliggender og færøske Særanliggender.

Mødet hævet Kl. 14,30.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

6. Forhandling.

Onsdag 26/6 1947 Kl. 16.

Der aflagdes Rapport om Resultatet af det fælles Underudvalgs Forhandlinger vedrørende en Udsondring af særlige færøske Anliggender og foretoges en Drøftelse af de her henhørende Problemer.

Der omdeltes et af Lagtingsmand Andr. Samuelson udarbejdet Udkast til en Lov om Færøernes Stilling indenfor Riget.

Det vedtoges, at der til samtlige Forhandlere skulde udsendes en Liste over de Særanliggender, som Underudvalget havde drøftet.

Nyt Møde fastsattes til d. 27/6 1947 Kl. 14 (senere ændret til Mandag 30/6 1947 Kl. 9,30).

Mødet hævet Kl. 18.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) Knud Kristensen.

(sign.) Th. Petersen.

7. Forhandling.

Mandag 30/6 1947 Kl. 9,30.

Det færøske Folkepartis Repræsentanter anmodede om, at følgende Udtalelse maatte blive tilført Protokollen:

„R. Long, Th. Petersen og Poul Petersen maa i Anledning af Departementchef Andr. Möllers Beretning af 25. Juni 1947 udtale følgende:

1. Naar Indledningen anfører dette som Færingernes Ønske, medens den danske Delegation ikke har taget Stilling, bemærkes, at Opstillingen skete med Reservation *fra begge Sider*.

2. Til A. 1 i Departementschefens Beretning anføres, at „Bestemmelser“ i Stedet for „Lov“ er i Modstrid med vor Stilling.

3. Det samme anføres om B 1 „bundet (begrænset) ved a Grundlovens Bestemmelser“ og B. 3 „indenfor Forfatningslovens Rammer“.

Man drøftede derefter den af Departementschef Andr. Möller paa Grundlag af Underudvalgets Forhandlinger til Drøftelse opstillede Liste over færøske Særanliggender. Listen fremlagdes til Protokollen. Den var i Forvejen udsendt til Medlemmerne.

Nyt Møde fastsattes til Onsdag 2/7 1947 Kl. 13.

Mødet hævet Kl. 12,05.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) Knud Kristensen.

(sign.) Th. Petersen.

8. Forhandling.

Onsdag 2/7 1947 Kl. 13.

Der førtes en principiel Drøftelse paa Grundlag af de af Lag-

tingsmand Andr. Samuelson og af det færøske Folkeparti fremsatte Forslag til en Nyordning.

Nyt Møde fastsattes til Mandag 7/7 1947 Kl. 16.

Mødet hævet Kl. 15.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

9. Forhandling.

Mandag 7/7 1947 Kl. 16.

Fortsat Drøftelse af Spørgsmålet om de færøske Særanliggender. Et af Lagtingsmand Djurhuus fremsat Forslag til en Nyordning fremlagdes.

Nyt Møde fastsattes til Onsdag 9/7 1947 Kl. 9,30.

Mødet hævet Kl. 18,40.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

10. Forhandling.

Onsdag 9/7 1947 Kl. 9,30.

Regerings- og Rigsdagsdelegationen fremlagde sit Syn paa, hvilke Anliggender der umiddelbart eller efter en nærmere Forhandling kunde overlades til Administration som færøske Særanliggender. Paa Grundlag heraf førtes en Drøftelse, hvorunder forskellige færøske Synspunkter blev gjort gældende.

Nyt Møde fastsattes til Tirsdag 15/7 1947 Kl. 9,30.

Mødet hævet Kl. 12,00.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

11. Forhandling.

Tirsdag 15/7 1947 Kl. 9,30.

Statsministeren foretog en Gennemgang af det af Regerings- og Rigsdagsdelegationen fremlagte Forslag om et færøsk Hjemmestyre. Til Forslagets Punkt 7, Stk. 2, udtalte Statsministeren, at det var en naturlig Følge af denne Bestemmelse, at den Disposition eller Bestemmelse, som er underkastet Tvivl, ikke kan sættes eller holdes i Kraft, så længe Statsministerens Afgørelse afventes.

Fra færøsk Side blev der fremsat en Række foreløbige Bemærkninger angaaende Regerings- og Rigsdagsdelegationens Forslag.

12. *Forhandling.*

Tirsdag 15/7 1947 Kl. 18,15.

Thorstein Petersen meddelte, at det færøske Folkeparti ikke kunde tilslutte sig Regerings- og Rigsdagsdelegationens Forslag som Forhandlingsgrundlag. For det færøske Socialdemokrati og for det gamle Selvstyreparti udtalte Dam Villighed til en nærmere Drøftelse af Forslaget, ligesom Andr. Samuelson for Samhandspartiet erklærede sig villig hertil.

Nyt Møde fastsattes til Onsdag 16/7 1947 Kl. 16.

Mødet hævet Kl. 18,50.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

13. *Forhandling.*

Onsdag 16/7 1947 Kl. 16.

Dam meddelte, at han i Forstaelse med Repræsentanterne for Samhandspartiet og det gamle Selvstyreparti havde søgt Kontakt med Statsministeren og enkelte Medlemmer af Regerings- og Rigsdagsdelegationen, og at han derefter i Samraad med de nævnte færøske Repræsentanter havde udformet forskellige Ændringer til Regerings- og Rigsdagsdelegationens Forslag. Dam gennemgik derefter et omredigeret Eksemplar af Forslaget med de nævnte Ændringer, der fremlagdes.

Mødet blev derpaa suspenderet for, at Regerings- og Rigsdagsdelegationen kunde fage Stilling til det saaledes fremsatte Forslag.

Mødet genoptoges Kl. 18,45.

Statsministeren gav Meddelelse om de Ændringer i Dams Forslag, som Regerings- og Rigsdagsdelegationen ønsker indföjet. Den saaledes udformede endelige Redaktion af Regerings- og Rigsdelegationens Forslag fremlægges.

Til Bemærkning Nr. 1 i Forslaget udtalte Udenrigsministeren, at der naturligvis ikke i denne Bemærkning indeholdtes noget Tilsagn om en bestemt Störrelse af den Kvota, som Færøerne til enhver Tid kunde opnaa i England.

Statsministeren gav derefter Udtryk for Regerings- og Rigsdagsdelegationens Villighed til at anbefale Rigsdagen den i Forslaget indeholdte Ordning, og Dam udtalte paa det færøske Socialdemokratis, Selvstyrepartiets og Samhandspartiets Vegne, at disse Partier vilde anbefale Lagtinget at vedtage Forslaget.

Endelig udtalte Statsministeren, at det nu fremsatte Forslag maatte betragtes som det videste man fra Regerings- og Rigsdagsdelegationens Side kunde strække sig.

Thorstein Petersen udtalte, at hans Parti ikke kunde tilslutte sig Ordningen, der ikke var tilfredsstillende for Folkepartiet.

Statsministeren afsluttede Mødet med at takke Deltagerne i Forhandlingerne for deres Arbejde og udtalte Haabet om, at Resultatet maatte blive, at Samhörsfölelsen og Samhörsviljen mellem Færøerne og det övrige Rige maatte kunne bære over de Meningsforskelligheder,

som maatte opstaa i Fremtiden. Dam sluttede sig hertil paa de tre Partiers Vegne.

Mødet hæved Kl. 19.

Oplæst. Vedtaget.

(sign.) *Knud Kristensen.*

(sign.) *Th. Petersen.*

Uppskot frá A. Samuelsen frl. 26/6—17.

Par. 1.

Færøerne er en Del af Danmarks Rige med udvidet Hjemmestyre ud fra den Kendsgerning, at Færøerne geografisk, historisk, nationalt, kulturelt og erhvervsmæssigt paa mange Omraader skiller sig ud fra de andre Rigsdele. Som Følge heraf tillægges der Færøerne en Særstilling i Riget med Hensyn til Lovgivning og Administration.

Par. 2.

Færøerne repræsenteres i Rigsdagen ved mindst 2 Medlemmer. Saalænge Rigsdagen er delt i de nuværende 2 Ting, har Færøerne 2 Repræsentanter i Folketinget og 1 Repræsentant i Landstinget.

Par. 3.

Det færøske Flag anerkendes som særligt Flag for Færøerne.

Par. 4.

Det færøske Sprogs Ligerel med dansk Sprog paa Færøerne anerkendes.

Par. 5.

Alle paa Færøerne hidtil gældende Love, Anordninger, Bekendtgørelser, Kundgørelser o. s. v. forbliver i Kraft, indtil de ændres eller ophæves af den dertil kompetente Myndighed.

Par. 6.

Der tillægges Færøernes Lagting Ret til at udfærdige Lovforskrifter i særlige færøske Anliggender. Som særlige færøske Anliggender anses indtil videre de i vedhæftede Bilag angivne Lovgivningsomraader. Yderligere Omraader eller Anliggender kan efter Lagtingets Indstilling ved kgl. Anordning gøres til særlige færøske Anliggender.

De af Lagtinget udfærdigede Lovforskrifter underskrives af Landsstyrelsens Formand.

Par. 7.

Forvaltningen af de særlige færøske Anliggender henlægges til Færøernes Landsstyrelse, der vælges af Lagtinget. De nærmere Regler om Landsstyrelsens Sammensætning og Virksomhed fastsættes af Lagtinget.

De til Amtmanden over Færøerne hidtil henlagte Funktioner udøves fremtidig af en af Kongen udnævnt Landshövding.

Landshövdingen har Adgang til at deltage i Lagtingets og Landsstyrelsens Møder.

Par. 8.

Der tillægges Færøernes Lagting Ret til at udsende Repræsentanter eller Delegationer til sammen med Rigets diplomatiske eller konsulære Repræsentanter at forhandle med Udlandet om Handels- og Erhvervsforhold af Interesse for Færøerne. Der kan derhos af Lagtinget udpeges en Repræsentant til i Udenrigsministeriet at følge de udenrigspolitiske Forhold, der har Betydning for Færøernes Erhvervsforhold.

Par. 9.

Der gives som hidtil paa Finansloven de fornødne Bevillinger til sociale og kulturelle Formaal paa Færøerne, til den færøske Erhvervs Ophjælpning, til færøsk Havne- og Vejbygning og lignende.

Par. 10.

Der oprettes ved Midler fra Statskassen og den færøske Landskasse en færøsk Kreditinstitution til Varetagelse af den offentlige Udlånsvirksomhed paa Færøerne.

Uppskot frá fólkaflakkinum fel. 26/6 — 47

En Nyordning har den naturlige Begrænsning, at den skal søge at fremme det færøske Folks Ønsker, saaledes som en færøsk Folkevilje er kommet til Udtryk ved Lagtingsvalget den 8. November 1946 og Lagtingets den 21. Marts 1947 eensstemmig vedtagne Beslutning, men en Overenskomst med Danmark bør formentlig indledes med en Præcisering af Færøernes Stilling, Selvbestemmelsesret og fulde Raadighed over egne Anliggender.

Naar henses til Lagtingets førnævnte Beslutning af 21. Marts 1947, saa forudsættes her en Præcisering af Færøernes Stilling (jfr. l. A. c., 3. Stk.: „løvrigt bygger Nyordningen paa det Grundlag, som har Gyldighed i Dag.“).

Endvidere fremhæves i Lagtingsbeslutningen, at Færøerne har en udelukkende Raadighed over egne Anliggender (jfr. l. A. a. og b.), medens et vist Antal Anliggender skal forblive fælles Anliggender (jfr. l. A. d.), idet nogle efter Forhandling skal kunne overføres til Færøernes udelukkende Raadighed inden et nærmere fastsat kortere Aaremaal (jfr. l. A. c.).

Dernæst fremhæves det i Lagtingsbeslutningen, at Nyordningen fremtræder som en ved Overenskomst tilvejebragt Lov vedtaget af Lagtinget (og Rigsdagen) (jfr. II. b.).

Idet det er en stiltiende Forudsætning, at Færøerne som en uadskillelig Del af Norden bygger paa nordisk Ret og de demokratiske Grundsætninger, kan Nyordningen sammenfattes saaledes, at man her skal søge at naa til Enighed om, hvilke Anliggender skal være fælles Anliggender, og hvilken Indflydelse færøske Myndigheder skal have over Statsmagten over disse, og de Anliggender, hvis Overgang til Færøernes udelukkende Raadighed af praktiske Grunde udskydes til endelig Afgørelse indenfor et fastsat kortere Aaremaal, maaske i For-

bindelse med en Afvikling af det finansielle Møllehværende mellem Danmark og Færøerne.

Under Henvisning til foranstaaende fremsættes følgende

Forslag til Overenskomst.

1.

Færøerne er et selvstyrende Land forenet med Danmark ved fælles Konge og ved de fælles Anliggender, som efter Overenskomst fastsættes i denne Lov.

2.

Den for Danmark gældende Ordning med Hensyn til Tronfølgen, Kongens Ret til at være Regent i andre Lande, Kongens Religion, hans Myndighed og Regeringens Førelse i Tilfælde af Kongens Umyndighed, Sygdom og Fraværelse samt naar der ved Tronledighed ingen Tronarving findes, gælder ogsaa for Færøerne. (jfr. Grundlovens Prgf. 1, 4, 5, 6, 7 og 8).

Fælles for Danmark og Færøerne er følgende Anliggender:

3.

- 1) Statens Ydelse til Kongen, Aarpenge for Medlemmer af det kongelige Hus og øvrige Udgifter til Kongehuset.
- 2) De udenrigske Anliggender, dog saaledes at Færøerne har en selvstændig Ret til for egen Regning at indgaa Aftaler med Udlandet i erhvervsmæssige (og kulturelle) Anliggender, udsende Delegerede og der at ansætte Erhvervsrepræsentanter, der dog skal legitimeres af Udenrigsministeren, og at ingen Traktat, der særlig vedrører Færøerne, skal kunne gøres gældende for Færøerne uden vedkommende færøske Myndigheders Medvirkning.
- 3) Hævdelse af Fiskerirettighederne, dog med Ret for Færøerne til eller Overenskomst og for egen Regning at supplere Fiskeriinspektionen ved Færøerne.
- 4) Mønt, Maal og Vægt, dog med Ret for Færøerne til straks at oprette en Landsbank, der faar Eneret til at udgive færøske Pengesedler og i Forbindelse med et oprettet Valutaraad at ordne al Handel med fremmed Valuta.
De nærmere Regler for Sedlernes Fundering og Bankens Virksomhed iøvrigt fastsættes efter Overenskomst.
- 5) De til dansk Indfødsret knyttede Rettigheder og Forpligtelser bibeholdes med de Forbehold og Ændringer, der maatte anses nødvendige, jfr. saaledes Lov om Skibes Registrering, Fremmedlovgivningen m. v., og som følger af Færøernes Ret til eget Flag.
- 6) Appellinstanserne.
- 7) Grønland.

.....
.....

4.

Andre Anliggender end de foranævnte, som er af Betydning for Danmark og Færøerne, saasom Samfærdselsvæsenet, Handels- og

Toldsager, Søfart, Postvæsen, Telegraf Radiotelegraf og Telefonvæsen, Retsplejen m. v. ordnes ved Overenskomst mellem danske og færøske Myndigheder i Forening og for saa vidt Lovgivning udkræves af Lagtinget og Rigsdagen.

5.

Saa længe Færøerne ikke deltager i Udøvelsen af Statsmagten over fælles Anliggender i Medfør af Prgr. 3, tager de ikke Del i Omkostningerne ved disse, dog udreder Færøerne en efter Forholdet mellem Danmarks og Færøernes Indtægter bestemt Andel i Statens Ydelse til Kongen, Aarpenge for Medlemmer af det kongelige Hus samt til Udenrigsvæsenet.

6.

Ved Danmarks Universiteter og Danmarks tekniske Højskole samt øvrige højere Lærestatter bevarer færøske Studerende deres hidtil tillagte almindelige og fortrinsvise Adgang til Beneficer.

Færingers Fritagelse for Værnepligt opretholdes som hidtil.

7.

Det finansielle Mellemværende mellem Danmark og Færøerne ændres derhen, at den danske Statskasse udreder et fast årligt Beløb til den færøske Landskasse.

De nærmere Regler fastsættes ved Overenskomst.

8.

Mulige Kompetencestridigheder skal forsøges bilagt ved Forhandling mellem Danmarks Regering og Færøernes Landsstyre. Lykkes det ikke, underkastes Tvisten et Nævns endelige Afgørelse. Dette Nævn består af to af Rigsdagen og 2 af Lagtinget udnævnte Mænd, der selv vælger Opmand. Opnaas ikke Enighed om Valget af en saadan, indtræder Højesterets Præsident som Opmand.

9.

Danmark meddeler udenlandske Magter, at det i Overensstemmelse med Indholdet af denne Overenskomst har anerkendt Færøernes Flag.

10.

Ifald der i Fremtiden skulde opstaa Ønske om Færøernes Overtagelse af et eller flere af de under Prgr. 3 nævnte Anliggender under deres underlukkende Raadighed, kan Forhandling herom til den Tid optages saavel af Rigsdagen som Lagtinget.

11.

Færøernes Lagting vedtager snarest muligt en foreløbig Forfatningslov til at træde i Stedet for Kundgørelse Nr. 1 af 9. Maj 1940 om midlertidig Styrelsesform for Færøerne.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. Januar 1948.

Uppskot frá Andreus Möller frl. 30/6 — 47

Færöske Særanliggender.

Efter Underudvalgets Gennemgang af Emnerne har jeg udarbejdet følgende Oversigt paa Grundlag af Færingernes Ønske om, hvad der skulde blive Særanliggender. Naar flere af Emnerne er anført med, er dette bl. a. Udtryk for, at der indenfor Færingerne var Tvivl eller Uenighed; bl. a. har Djurhuus særlig taget Forbehold om Folkekirken og Politiet. Men dertil kommer, at man fra den danske Delegations Side ikke har taget Stilling til de forskellige Punkter.

A. Følgende Omraader betegnes som Særanliggender, saaledes at de straks overgaar til det færöske Selvstyre eller senere overføres til dette efter Begæring fra Lagtinget eller Regeringen:

- 1) Færöernes egen Styrelsesordning indenfor de ved „Forfatningsloven“ angivne Rammer.
Herunder falder — indenfor de nævnte Rammer — Bestemmelser om Lagtinget, Lov om Valg til dette, det administrative Styre, Bestemmelsernes Tilblivelse, Vedtagelse og Stadfæstelse, og deres Bekendtgørelse, egne Tjenestemænds Ansættelse, Afskedigelse, Tjenestevilkår, Lønning og Pensionering.
- 2) Kommunale Forhold.
Herunder falder Kommunernes Styre, Tilsynet med dem, kommunale Skatter.
- 3) Bygnings- og Brandvæsen, Byplaner, Boliglovgivning, Lejelovgivning, Folkeregister.
- 4) Sundhedsvæsen, Lægevæsen, Jordemødervæsen, Hospitalsvæsen, Apotekervæsen.
Herunder falder Embedslægerne, Kvaksalverlovgivning, Bekæmpelse af Tuberkulose og andre smitsomme Sygdomme, Sindsygevæsenet, Vaccination.
- 5) Den offentlige Forsorg.
Særforsorg.
Folkeforsikring.
Lovpligtig Ulykkesforsikring.
Arbejdere, Arbejdsforhold, Lærlinge, Medhjælpere, Ferie.
- 6) Direkte og indirekte Skatter.
Herunder falder ogsaa Slempelafgift, Afgift af Totalisatorspil, Afgift af særligt færösk Lotteri, medens Afgifter for Ekspedition, som Skifteafgifter, Retssportler, Tinglysningssafgifter tilfalder den, der bekoster vedkommende Institution, Arveafgifter, Gaveafgifter.

- 7) Bevillingsret og i det hele Dispositionsret over alle egne Indtægter.
Ordningen af Regnskabsføring, Revision og Decision med Hensyn til egne Indtægter og Udgifter.
- 8) Godkendelse af Havneafgifter.
- 9) Folkekirken?
De fra Folkekirken afvigende Trossamfund.
Helligdagslovgivning.
Herunder falder hele den kirkelige Ordning, Ritualerne, Danb, Konfirmation, kirkelig Vielse, Begravelse, Kirkens Tjenestemænd, deres Løn og Pension, Kirkerne, deres Bestyrelse, Brug og Vedligeholdelse, Kirkegaardene, Udtrædelse af og Indtrædelse i Folkekirken, Menighedsraad, Valgmenigheder, Sognehaandsløsning.
- 10) Skolevæsenet.
Herunder falder baade Folkeskolen, Eksamenesskoler og -kursus, Læreruddannelse, Folkehøjskoler, Efterskoler, Ungdoms- og Aftenskoler, Husholdningsskoler og Fagskoler som Handelskoler, tekniske Skoler, Navigationsskoler o. s. v.
- 11) Arkiver, Biblioteker, Museer.
Herfra undtages Statens Arkivsager, Forbehold tages om Pligtaflevering til det kgl. Bibliotek.
- 12) Bygningsfredning, Naturfredning.
- 13) Havne, Kystsikring, Kanaler, Vandkraftanlæg, Trafikvæsen; herunder Veje, Jernbaner, Sporveje, Færgevæsen, Omnibus- og Fragtkørsel.
- 13)aMotor- og Færdselsforhold.
- 14) Stedligt Post-, Telegraf- og Telefonvæsen.
- 15) Raastoffer i Undergrunden? Kulbrydning.
- 16) Luftfart?
- 17) Radio?
- 18) Elektrisk Anlæg.
- 19) Landbo- og Landvæsensforhold.
Herunder alm. Landbolovgivning, Fæste, Forpagtning, Udstykning, Udskiftning, Husmandsbrug, Planteavl, Husdyravlen; Havebrug, Landbrugets Bierhverv, Grundforbedring, Skovvæsen.
- 20) Veterinærvæsenet.
- 21) Bekæmpelse af Skadedyr.
- 21)aHusdyr — Voldgift, Dyreværn, Hundelov.
- 22) Jagt og Fredning af Dyr paa Territoriel.
- 23) Fiskeri og Fredning af Fisk paa Territoriel.
- 24) Matrikulsvæsen.
- 25) Jordfonden?
- 26) Teater- og Biografbevillinger, Forlystelser.
- 27) Indsamlinger og Bortlodninger.
- 28) Strandinger.
- 29) Hittegods.
- 30) Giftstoffer, eksplosive Stoffer, Vaaben.
- 31) Forsynings-, Produktions- og Fordelingsspørgsmaal.
Priskontrol, Maksimalpriser.

Rationeringer, Rabat- og Tilskudsordninger.
 Ind- og Udførselskontrol?
 Tantième- og Udbyttebegrænsning.
 Omløben med Varer.
 Regler om stærke Drikke.
 Regler om Lukketid.
 Beværtning og Gæstgiveri.
 Næringslovgivningen?
 Handels- og Foreningsregistre?
 Skibsregistrering.
 Mæglere, Translatører, Dispachører, Vejere, Målere.
 Revisorer.
 Oplagshuse.
 Kommission, Agentur, Handelsrejsende.
 Agentur for udenlandske Firmaer.
 Bogføringslov.
 Stedligt Overformynderi.
 Tinglysning.
 Turistvæsen.
 Speciallove om Ekspropriation til Særformaal.
 Trykkerilovgivningen.
 Specielle Bestemmelser om særlig Tidsregning.
 Politiets Ordning?
 Kreditforeninger o. l.
 Forsikringsvæsen?
 Borgerlige Ombud.
 Ligeret for Mænd og Kvinder.

- B. 1) Ved Udøvelsen af Hjemmestyret er dette — ligesom iøvrigt Tingets Lovgivningsmagt og Administration — bundet (begrænset) ved
- a. Grundlovens Bestemmelser.
 - b. De af internationale Bestemmelser eller Aftaler med andre Lande følgende Regler og Forpligtelser.
 - c. Statsborgerretten, hvorefter følger, at der ikke i Næringslovgivning, ved Valg eller paa anden Maade kan opstilles Regler, der forbeholder Rettighederne for de fødte Færingere.
- 2) De særlige færøske Bestemmelser kan kun gælde for Færøerne.
- 3) Det færøske Flag skal gennem Ministeriet have Godkendelse af Kongen og derpaa notificeres Udlandet. Bestemmelserne om dets Anvendelse indenfor Forfatningslovens Rammer er et Særanliggende.
- 4) I Pas m. v. ønskes en særlig Adgang til Karakterisering som Færing (hvem er Færing?)
- 5) Færingerne ønsker Adgang til efter Aftale med og Legitimation fra Udenrigsministeriet at forhandle med Udlandet om specielle Aftaler.
- C. I Forhindelse med de Omraader, der eventuelt vil falde udenfor Hjemmestyret, rejser sig ogsaa en Række Spørgsmaal.
- 1) Hvis Fyrvæsenet opretholdes som Statsopgave, kan Fyrene da

af Lagtinget for egen Regning suppleres med lokale Fyr og Mærker?

- 2) Hvis Seddeludstedelsen sker for hele Riget gennem Nationalbanken, kan der saa skaffes en Mulighed for, at saavel de færøske som Statens Myndigheder kan følge Pengebevægelserne mellem Øerne og andre Dele af Riget. Kan Nationalbanken anvende særlige færøske Penge.

Forholdet til Sterlingblokken maa løses og en Oversigt over det økonomiske Mellemværende vedrørende Pengeoverførsler.

- 3) Hvis Radiofonien er Statsomraade, kan der da bygges en færøsk Radiosender med Henblik paa Skibene?

- 4) Naar en Række borgerlige Love af almen Karakter bliver Rigslove, og en Række andre Lovomraader af forskellige Grunde skal ordnes ved Rigslove, opstaar der 2 Spørgsmaal:

a. I mange Tilfælde maa de generelle Love paa Grund af de særlige færøske Forhold enten suppleres med Speciallove for Færøerne eller gøres gyldige paa Øerne i en særlig Affattelse. Det maa overvejes, hvorledes man sikrer

- 1) Konstateringen af særlige Forhold,
- 2) at de specielle færøske Bestemmelser bliver de rigtige efter de færøske Forhold.

b. I hvilke Tilfælde og i hvilket Omfang kan, selvom Lovgivningen eller Bevillingen er Rigets, Administrationen foregaa ved Hjemmestyre.

Som sidste Afsnit kan anføres Spørgsmaalet om Rigets Repræsentant paa Færøerne, hans Stilling og hans Funktioner.

Uppskot frá Kr. Djurhuus frl. 7/7 47

Forslag fra Medlem af Underudvalget Kr. Djurhuus.

Da man ikke kan blive staaende ved den i Henhold til Styrelsesformen af 9. Maj 1910 skabte Ordning og heller ikke kan vende tilbage til Ordningen før 9. April 1940, maa der ved Overenskomst skabes en Nyordning. Med andre Ord en Lov, der giver Lagtinget fornøden Beføjelse til at give Love og Forskrifter paa de specielle færøske Omraader — Særanliggende. Hvad denne Lov skal kaldes, kan man senere komme tilbage til, men vi maa søge at udforme Loven i Forening og i en saadan Form, at Lovforslaget er egnet til at forelægges Lagting og Rigsdag til Vedtagelse. Udformningen af dette Lovforslag maa derfor være Sagens Kerne, medens Specificationen over Særomraaderne bliver Bilag til selve Lovforslaget.

Jeg ønsker paa det kraftigste at pointere, at naar Sambandspartiet er gaaet med til at deltage i Forhandlingerne om en Nyordning, saa er det under den udtrykkelige Forudsætning, at denne Nyordning faar en saadan Form, at Færøerne bevares som en Del af Kongeriget

Danmark, saaledes som det findes udtrykt i det Forhandlingsforslag, Sambandspartiet stillede i Lagtinget.

Hvad der skal medtages i Specificationen over Særanliggender, er de færøske Medlemmer af Delegationen ikke ganske enige om. Nogle af Underudvalgets Medlemmer finder Specificationen har taget for mange Omraader med. Jeg henviser i saa Henseende til de af mig herom fremsatte Bemærkninger.

Efter min Mening bør Overenskomsten indeholde følgende Hovedpunkter:

- 1) Lagtingets Bemyndigelse, affattet i kort Lovform, bl. a.
 - a) Retten til Lovgivning indenfor de paa Fortegnelsen opførte Særomraader, cfr. nedenstaaende Forslag,
 - b) Ret til at blive hørt i Rigssager, der har særlig Betydning for Færøerne,
 - c) Lagtingets Ret til Etablering af et Hjemmestyre med Lagmanden som Formand.
- 2) Ordning af Retsvæsenet (Domstolene og Politimyndigheden).
- 3) Ret til for Lagtinget:
 - a) at føre Forhandling i Udlandet efter Bemyndigelse af Udenrigsministeriet,
 - b) at faa ansat en Repræsentant i Udenrigsministeriet.
- 4) Færøerne faar 3 Repræsentanter i Rigsdagen (2 i Folketinget og 1 i Landstinget).
- 5) Anerkendelse af det færøske Flag.
- 6) Færøsk er Hovedsprog, men Dansk skal læres lige saa godt og grundigt som Færøsk, og Dansk kan anvendes lige saa vel som Færøsk i alle offentlige Forhold paa Færøerne.
- 7) Der oprettes et Valutaraad paa Færøerne, samt et statistisk Kontor.
- 8) Der oprettes et Fiskeridirektorat paa Færøerne.

Udkast til Lov om Lagtingets Lovgivning.

Par. 1. Der tillægges Færøernes Lagting Ret til at udfærdige Love i særlige færøske Anliggender. Som særlige færøske Anliggender anses de i vedhæftede Bilag angivne Lovgivningsomraader, der dog — saa længe Staten helt eller delvis afholder de dermed forbundne Udgifter — forbliver Rigsanliggender.

Par. 2. De af Lagtinget udfærdigede Love affattes paa Færøsk og Dansk og underskrives af Landsstyrets Formand (Lagmanden).

Par. 3. Lagtinget etablerer selv sit Hjemmestyre og fastsætter ved Lov, jfr. Par. 1, de nærmere Regler herfor.

Par. 4. Alle paa Færøerne hidtil gældende Love, Anordninger, Bekendtgørelser, Kundgørelser o. s. v. forbliver i Kraft, indtil de ændres eller ophæves af den dertil kompetente Myndighed.

Par. 5. Denne Lov træder i Kraft den samtidig
ophæves midlertidig Bekendtgørelse Nr. 1 af 9. Maj 1940 om Færøernes Styrelsesform.

Viðmerkingar frá sambandsflokkinum 7/7 . 47

*Bemærkninger
fra Samhandspartiet til Fortegnelsen over Særanliggender.*

Ad.

- A.** 3. *Folkeregistret.* Skal Förelsen af et Folkeregister paa Færøerne faa sin fulde praktiske Betydning, bør Förelsen ske i Forbindelse med det i den övrige Del af Riget förte Folkeregister.
4. *Sundhedsvæsenet.* Tilskud fra Staten til Bygning af nye Hospitaler og Sygehuse samt delvis til Driften af Hospitalerne og Lægelöninger samt en vis Statskontrol m. v. vil ogsaa i Fremtiden være paakrævet.
5. *Den offentlige Forsorg,* som hidtil paakrævet löst ogsaa med Bidrag fra Staten.
9. *Folketirken.* Bør være Rigsanliggende.
10. *Skolevæsenet* kan tiltræde forudsat samme høje Standard som i den övrige Del af Riget, kan opretholdes.
14. *Stedligt Postvæsen.* Kan ikke se, at et lokalt Postvæsen kan löse alle Opgaverne, maa derfor fastholde, at Postvæsenet forbliver et Rigsomraade med lige Adgang til Stillinger og lige Lön for Færinger og Danske.
15. *Undergrunden.* Raadighed herover bør ikke kunne bortconcessioneres til Udlandet uden Rigsmyndighedernes Medvirken og Godkendelse.
- 16 og 17. *Luftfart og Radio.* Bør være underkastet Rigsmyndighedernes endelige Afgörelse, saafremt det drejer sig om at give Koncession til Udlandet.
- Niclasen mener, at det fuldind drejer sig om et Særomraade.
18. *Elektriske Anlæg.* Elektricitetskommissionen bør före Kontrol.
- 19 og 25. *Landbo- og Landvæsensforholdene samt Jordfonden.* Önsker at henlede Opmærksomheden paa, at Staten for Tiden yder Tilskud til Jordfonden, Forsögsstationens Drift og Husdyrholdet samt at det ligeledes vil være paakrævet at söge Tilskud til Opförelse og eventuelt Drift af en Landbrugsskole.
30. *Giftstoffer m. v.* Der bør sikres ens Lovgivning for hele Riget.
31. *Næringslovgivningen.* Kræver en nærmere Udförmning. En Særlovgivning vil formentlig være paakrævet paa visse Omraader, dog med Bevarelse af de samme Principper som i den övrige Del af Riget.
- Stedligt Overformynderi.* Den samme Ordning som hidtil önskes bibeholdt.
- Politiets Ordning.* Bør være et Rigsomraade.
- Kreditforeninger o. l.* Det forudsættes, at Staten medvirker til Oprettelse af et Kreditinstitut paa Færøerne.
- Lägeret for Mænd og Kvinder.* Der bør opretholdes det samme Princip for hele Riget.
- B.** 4. *Pas m. v.* Pasblanketten bør formentlig være ens for alle Rigets Borgere. Denne Regel opretholdes utvivlsomt i andre Lande.
- C.** *Lokale Fyr og Mærker* bør af Lagtinget eller de kommunale Myndig-

heder kunne anbringes og drives efter Aftale med Rigsmyndighederne.

2. *Seddeludstedelsen*. Bør ske for hele Riget gennem Nationalbanken, men anser Partiet det for paakrævet, at et Valutaraad oprettes til Kontrol med færøsk Ind- og Udførsel m. v.

Uppskot frá ríkisstýrinum og sendinevndinni frl. 15/7.

1. Færøernes Særstilling indenfor Riget fastsættes ved Lov.
2. Ved nævnte Lov gives der det færøske Folk Adgang til ved sin egen folkevalgte Repræsentation, Lagtinget, og en af dette oprettet Forvaltning at overtage Ordningen og Styrelsen af færøske Særanliggender.
3. De paa den medfølgende Liste under A opførte Sager og Sagsomraader betragtes principielt som færøske Særanliggender. Lagtinget kan bestemme, at alle disse Sager og Sagsomraader eller nogle af dem straks skal overgaa til Hjemmestyret (de i Punkt 2 nævnte Organer) med den Følge, at dette overtager de dermed forbundne Udgifter. Med den samme Følge kan Lagtinget paa et senere Tidspunkt bestemme, at Sager og Sagsomraader paa Listen, der ikke straks overlages, skal overgaa til Hjemmestyret. Paa tilsvarende Maade er Hjemmestyret forpligtet til at overtage Sager og Sagsomraader, der er opført paa Listen, naar det ønskes af Rigsmyndighederne.
4. For de paa Listen under B opførte Sagsomraaders Vedkommende afgøres det ved nærmere Forhandling, om og i hvilket Omfang disse Spørgsmaal kan henføres til færøske Særanliggender.
5. For de Omraader, der henhører under Hjemmestyret, har dette den lovgivningsmæssige og administrative Myndighed. De af Lagtinget vedtagne Lovbestemmelser benævnes Lagtingslove.
6. De færøske Myndigheders Kompetence er undergivet den Begrænsning, der følger af de til enhver Tid bestaaende traktatmæssige og andre internationale Rettigheder og Forpligtelser. Rigsmyndighederne har Afgørelsen i Spørgsmaal, der angaar Rigets Forhold til Udlandet.
7. Anliggender, der ikke i Medfør af den i Punkt 1 nævnte Lov henhører under det færøske Styre, henhører under Rigets Myndigheder. Tvivlsspørgsmaal om det færøske Styres Kompetence i Forhold til Rigsmyndighederne afgøres endeligt af Statsministeren efter indhentet Erklæring fra Lagtinget.
8. Forslag til Rigslove, indeholdende Bestemmelser, der udelukkende vedrører Færøerne, skal saa vidt muligt forelægges det færøske Styre til Betænkning, forinden de fremsættes for Rigsdagen. Iøvrigt skal Rigslove, der vedrører lokale færøske Forhold, om muligt forelægges det færøske Styre til Betænkning, forinden de sættes i Kraft paa Øerne. Har den i dette Stykke omtalte Forelæggelse ikke

finndet Sted, skal Loven snarest tilstilles Lagtinget til Udtalelse. Paa tilsvarende Maade forholdes der med Traktater og andre internationale Overenskomster, der kræver Rigsdagens Samtykke, og som berører særlige færøske Interesser.

9. Naar det færøske Styre maatte udtale Ønske derom, kan der i Udenrigsministeriet ansættes en i færøske Forhold særlig Sagkyndig til Bisland for Ministeriet ved Behandlingen af Sager vedrørende Færøernes særlige Erhvervsinteresser. Omkostningerne herved afholdes af Statskassen.

Naar det færøske Styre maatte udtale Ønske derom, kan der ved de danske Repræsentationer i de Lande, hvor Færøerne har særlige Erhvervsinteresser, ansættes Medarbejdere til særlig Varetagelse af disses Interesser. Omkostningerne herved afholdes af Færøerne. Iøvrigt vil man være villig til at forhandle om en Ordning, der kan sikre, at Færingerne faar fuld Mulighed for at gøre deres særlige Interesser gældende ved Forhandlinger med Udlandet om Handels- eller Fiskeriaftaler, hvor saadanne Interesser foreligger.

I særlige Tilfælde, hvor det drejer sig om specielle færøske Sager, der efter Udenrigsministerens Skøn ikke berører Rigets Interesser, kan Ministeren bebyndige Hjemmestyrets Repræsentanter til direkte at føre Forhandlinger under Medvirken af Udenrigstjenesten.

10. Efter Forhandling træffes der Aftale om, i hvilke Tilfælde og i hvilket Omfang det er muligt indenfor Omraader, der henhører under Rigsmyndighederne, at overlade det færøske Styre at give Detailbestemmelser for de særlige færøske Forhold og besørge Administrationen.

11. Enhver Færing er berettiget til ved Udfærdigelse af dansk Pas og Nationalitetsbevis at faa indföjet „Færing“ og „Föroyar“ efter Angivelsen „Dansk“ og „Danmark“. Som Færing anses den, der har dansk Statsborgerret og er hjemmehørende paa Færøerne.

Valgret og Valgbarhed til Organer, der henhører under det færøske Styre, kan göres afhængig af, at vedkommende er Færing. Iøvrigt kan der ikke i Lovgivning eller Forvaltning göres Forskel paa Færinger og andre danske Statsborgere.

12. Færøsk anerkendes som Hovedsproget, men Dansk skal læres godt og omhyggeligt, og Dansk kan lige saa vel som Færøsk anvendes i offentlige Forhold.

Ved Forelæggelse af Appelsager skal der medfølge dansk Oversættelse af alle Akter paa Færøsk.

13. Der anerkendes et særligt færøsk Flag. Rigsmyndighederne anvender paa Færøerne Dannebrog, ogsaa for Skibenes Vedkommende. Der skal være Ret for private — saavel Personer som Selskaber, Foreninger og Institutioner — til paa Land at anvende Rigsflaget. Iøvrigt er Bestemmelserne om det færøske Flags Anvendelse paa Færøerne og paa Skibe, der er indregistrerede paa Færøerne, et Særanliggende.

14. Alle nu paa Færøerne gældende Bestemmelser forbliver i Kraft, indtil de ændres eller ophæves af rette Myndighed.

Hertil skal Delegationen föje följende:

- 1) Man maa anse det for et nødvendigt Led i Rigets Enhed, at Færøerne er repræsenterede i Rigsdagen. Tilbudet om Forøgelse af Repræsentationen i Folketinget til 2 opretholdes. Med Hensyn til Spørgsmaalet om en særlig Form for Udpegning af Folketingsmændene gør man opmærksom paa, at en saadan Ordning forudsætter Ændring af Grundloven.
- 2) Valutaspørgsmaalet og Spørgsmaalet om Kontrol med Ud- og Indførsel, herunder Samhandelen mellem Færøerne og den øvrige Del af Riget, samt Pengeoverførslerne mellem Færøerne og den øvrige Del af Riget er Genstand for Undersøgelser, og man er rede til senere at forhandle om en Løsning af disse Spørgsmaal.
- 3) Rigsenheden og det danske Statsborgerskab giver Færingerne fuld Adgang til paa samme Maade som andre danske Statsborgere at benytte Rigets højere Skoler, Undervisningsanstalter o. s. v., men hvis det færøske Skolevæsen overtages af det færøske Styre, maa dette naturligvis selv sørge for, at Undervisningen og Prøverne kvalificerer Deltagerne til den videre Uddannelse, specielt ogsaa med Hensyn til det danske Sprog. Tilsvarende gælder ved Afgangsprøver fra de faglige Skoler. Der kan regnes med fuld Villighed til fra Rigsmyndighedernes Side at bistaa med teknisk Assistance og Kontrol efter nærmere Forhandling. Men hvis f. Eks. Sundhedsvæsenet delvis overtages under Overtilsyn af Sundhedsstyrelsen, maa dennes Indflydelse paa Ordningen paa Öerne sikres. Det er i det hele klart, at det færøske Styres Overtagelse af større eller mindre Særomraader vil medføre en Række Forhandlinger om Afgrænsningen og det praktiske Samarbejde. Löbende Bevillinger opretholdes, indtil det kan overses, hvilke Omraader der overlages.

Uppskot frl. 16/7

Regerings- og Rigsdelegationens Forslag.

1. Færøernes Særstilling indenfor Riget fastsættes ved en Lov, der gennemføres i en af Lagtinget vedtaget Affattelse.
2. Ved nævnte Lov gives der det færøske Folk Adgang til ved sin egen folkevalgte Repræsentation, Lagtinget, og et af dette oprettet Landssyre at overtage Ordningen og Styrelsen af færøske Særanliggender.
3. De paa den medfølgende Liste under A opførte Sager og Sagsomraader betragtes principielt som færøske Særanliggender. Lagtinget kan bestemme, at alle disse Sager og Sagsomraader eller nogle af dem straks skal overgaa til Hjemmestyret (de i Punkt 2 nævnte Organer) med den Følge, at dette overlager de dermed forbundne Udgifter. Med den samme Følge kan Lagtinget paa et senere Tidspunkt bestemme, at Sager og Sagsomraader paa Listen, der ikke straks overtages, skal overgaa til Hjemmestyret. Paa tilsvarende

Maade er Hjemmestyret forpligtet til at overtage Sager og Sagsomraader, der er opført paa Listen, naar det ønskes af Rigsmyndighederne.

4. For de paa Listen under B opførte Sagsomraaders Vedkommende afgøres det ved nærmere Forhandling, om og i hvilket Omfang disse Spørgsmaal kan henføres til færøske Særanliggender.
5. For de Omraader, der henhører under Hjemmestyret, har dette den lovgivende og administrative Myndighed. De af Lagtinget vedtagne Lovbestemmelser benævnes Lagtingslove.

6. De færøske Myndigheders Kompetence er undergivet den Begrænsning, der følger af de til enhver Tid bestaaende traktatmæssige og andre internationale Rettigheder og Forpligtelser.

Rigsmyndighederne har Afgørelsen i Spørgsmaal, der angaar Rigets Forhold til Udlandet.

7. Anliggender, der ikke i Medfør af den i Punkt 1 nævnte Lov jfr. Punkt 3 og 4, henhører under det færøske Styre, varetages som Rigets Fællesanliggender af Rigsmyndighederne.

Tvivlsspørgsmaal om det færøske Styres Kompetence i Forhold til Rigsmyndighederne forelægges for et Nævn, bestaaende af to af Regeringen og to af Landsstyret valgte Medlemmer samt tre af Højesterets Præsident udpegede Højesteretsdommere, af hvilke den ene er Formand. Er der Enighed mellem de fire af Regeringen og Landsstyret valgte Medlemmer, er Sagen hermed endeligt afgjort. I modsat Fald afgøres Sagen endelig af de tre Højesteretsdommere. Statsministeren kan imidlertid suspendere en Beslutning, hvis Gyldighed er forelagt for Nævnet.

8. For at sikre, at Lagtinget i videst muligt Omfang faar Indflydelse paa Udformningen af særlige Bestemmelser for Færøerne i Love, der gives af Rigets Myndigheder, skal Regeringsforslag indeholdende Bestemmelser, der udelukkende vedrører Færøerne forelægges det færøske Styre til Betænkning, forinden de fremsættes for Rigsdagen. Iøvrigt skal Rigslove, der vedrører lokale færøske Forhold, forelægges det færøske Styre til Betænkning, forinden de sættes i Kraft paa Øerne. Har den i dette Stykke omtalte Forelæggelse paa Grund af tvingende Omstændigheder ikke kunnet finde Sted, skal Loven snarest tilstilles Lagtinget til Udtalelse.

Paa tilsvarende Maade forholdes der med Traktater og andre internationale Overenskomster, der kræver Rigsdagens Samtykke, og som berører særlige færøske Interesser.

9. Naar det færøske Styre maatte udtale Ønske derom, ansættes der efter Forhandling med Landsstyret i Udenrigsministeriet en i færøske Forhold særlig Sagkyndig til Bistand for Ministeriet ved Behandlingen af Sager vedrørende Færøernes særlige Erhvervsinteresser. Omkostningerne herved afholdes af Statskassen.

Naar det færøske Styre maatte udtale Ønske derom, ansættes der efter Forhandling med Landsstyret ved de danske Repræsentationer i de Lande, hvor Færøerne har særlige Erhvervsinteresser, Medarbejdere til særlig Varetagelse af disse Interesser. Omkostningerne herved afholdes af Færøerne.

Der vil fra Regeringens Side i Samraad med det færøske Landsstyre blive draget Omsorg for, at Færingerne faar fuld Mulighed for at

gøre deres særlige Interesser gældende ved Forhandlinger med Udlandet om Handels- og Fiskeriaftaler, hvor saadanne Interesser foreligger.

Hvor det drejer sig om specielle færøske Sager kan Udenrigsministeren, hvis det ikke skønnes uforeneligt med Rigets Interesser, bemyndige Hjemmestyrets Repræsentanter til direkte efter derom fremsat Ønske at føre Forhandlinger under Medvirken af Udenrigstjenesten, jfr. Bemærkning Nr. 1.

10. Efter Forhandling træffes der Aftale om, i hvilke Tilfælde og i hvilket Omfang det er muligt indenfor Omraader, der henhører under Fællesanliggenderne, at overlade det færøske Styre at give Detailbestemmelser for de særlige færøske Forhold og besørge Administrationen.
11. I det for en Færing paa Færøerne udstedte Pas og Nationalitetsbevis indføres „Færing“ og „Føroyar“ efter Angivelsen „Dansk“ og „Danmark“. Som Færing anses den, der har dansk Statsborgerret og er hjemmehørende paa Færøerne.

Valgret og Valgbarhed til Organer, der henhører under det færøske Styre, kan gøres afhængig af, at vedkommende er Færing. Iøvrigt kan der ikke i Lovgivning eller Forvaltning gøres Forskel paa Færing og andre danske Statsborgere.

12. Færøsk anerkendes som Hovedsproget, men Dansk skal læres godt og omhyggeligt, og Dansk kan lige saavel som Færøsk anvendes i offentlige Forhold.

Ved Forelæggelse af Appelsager skal der medfølge dansk Oversættelse af alle Akter paa Færøsk.

13. Der anerkendes et særligt færøsk Flag. Rigsmyndighederne anvender paa Færøerne Dannebrog, ogsaa for Skibenes Vedkommende. Der skal være Ret for private — saavel Personer som Selskaber, Foreninger og Institutioner — til paa Land at anvende Rigsflaget. Iøvrigt er Bestemmelserne om det færøske Flags Anvendelse paa Færøerne og paa Skibe, der er indregistrerede paa Færøerne, et Særanliggende.
14. Alle nu paa Færøerne gældende Bestemmelser forbliver i Kraft, indtil de ændres eller ophæves af rette Myndighed.

Hertil skal Delegationen føje følgende:

- 1) I Forbindelse med Punkt 9 fremhæver man, at Regerings- og Rigsdagsdelegationen er paa det rene med den overordentlig store Betydning, Spørgsmaal om Opretholdelsen af Leveringen af Ferskfisk til Storbritannien har for det færøske Hovederhverv. Det har siden Krigens Afslutning været muligt at opretholde denne Leverance udenfor Fastsættelsen af en dansk Kvota for Levering af Ferskfisk. En saadan Ordning vil blive søgt opretholdt og dermed Adgangen til at ordne Spørgsmaalet om Levering af den færøske Fisk ved direkte færøsk Forhandling i Lighed med, hvad der er sket i 1946.

- 2) Man maa anse det for et nødvendigt Led i Rigets Enhed, at Færøerne er repræsenterede i Rigsdagen. Tilbudet om Forøgelse af Repræsentationen i Folketinget til 2 opretholdes. Med Hensyn til Spørgsmaalet om en særlig Form for Udpegning af Folketingsmændene gør man opmærksom paa, at en saadan Ordning forudsætter Ændring af Grundloven. Men man er villig til ved den først forestaaende Grundlovsændring at forelægge Forslag gaaende ud paa, at Repræsentanterne i Folketinget vælges af Lagtinget under Anvendelse af Forholdstalsvalgmetoden.
- 3) Valutaspørgsmaal og Spørgsmaalet om Kontrol med Ud- og Indførsel, herunder Samhandelen mellem Færøerne og den øvrige Del af Riget, samt Pengeoverførslerne mellem Færøerne og den øvrige Del af Riget er Genstand for Undersøgelser, og man er rede til at forhandle om en Løsning af disse Spørgsmaal.
- 4) Man forbeholder sig senere Forhandling om Rigets (Statens) Repræsentation paa Øerne og den øverste Repræsentants Stilling og Beføjelser saavel som om et Samarbejde for at undgaa unødigt og kostbar Dobbeladministration.
- 5) Rigsenheden og det danske Statsborgerskab giver Færingerne fuld Adgang til paa samme Maade som andre danske Statsborgere at benytte Rigets højere Skoler, Undervisningsanstalter o. s. v., men hvis det færøske Skolevæsen overtages af det færøske Styre, maa dette naturligvis selv sørge for, at Undervisningen og Prøverne kvalificerer Dimittenderne til den videre Uddannelse, specielt ogsaa med Hensyn til det danske Sprog. Tilsvarende gælder ved Afgangsprøver fra de faglige Skoler. Der kan regnes med fuld Vilighed til fra Rigsmyndighedernes Side at bistaa med teknisk Assistance og Kontrol efter nærmere Forhandling.
Men hvis f. Eks. Sundhedsvæsenet delvis overtages under Overtilsyn af Sundhedsstyrelsen, maa dennes Indflydelse paa Ordningen paa Øerne sikres. Det er i det hele klart, at det færøske Styres Overtagelse af større eller mindre Særomraader vil medføre en Række Forhandlinger om Afgrænsningen og det praktiske Samarbejde. Løbende Bevillinger opretholdes, indtil det kan overses, hvilke Omraader der overtages.
- 6) Det fra færøsk Side fremsatte Ønske om en større Centralisering i Statsministeriet af Behandlingen af færøske Sager i Ministerierne vil blive taget op til nærmere Overvejelse.

Endeligt uppskot frl. 16/7 sí skjól 6.

1 viðgerð á Lögtingi 6/8. Frl. álit frá meirilutanum d. 28/8.

Meirilutaálit.

Meirilutin í nevndini (P. M. Dam, L. Zachariasen, A. Samuelson og Kr. Djurhuus) heldur fram:

Tá ið seinasta veraldarkriggj hasaði av, og samband varð aftur vunnið við Danmörk, vóru umstøðurnar og grundarlagið fyri fyrirlis-stjórnarskipanini av 9. mai 1940 burturi. Spurningurin um eina nýggja stjórnarskipan fyri Føroyar varð at kalla beinan vegin aftaná, at frið-urin var vorðin ein veruleiki, líkin upp. Samanber tinglíðindi 1945 eykatingsetan november síðu 149, tinglíðindi 1946/47 eykatingsetan apríl—mai 1946 síðu 1, vanligu tingsetan 1946 síðu 44 og tingsetan november 1946—mars 1947 síðu 256.

Samhært tingsamtykt, si seinastnevnda lögtingslíðindi síðu 314, varð tann 29. mars 1947 vald ein 7-mannasendinevnd at fara til Danmarkar at samráðast við ta dansku ríkisstjórnina.

Sendinevndin kom heimaftur stutt fyri Ólavsöku í ár.

Sum úrslit av hesum samráðingum eru lögd fram á tingborð og beind í undirskrivaðu nevnd eitt tilboð frá teirri dansku stjórnini og umboð fyri teir ymsu ríkisdagsflokkarnar eins og ymisk onnur skjöl, sum verða at prenta í tinglíðindi sum skjal 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; 11 og 12 til stjórnarskipanarmálið.

Hetta tilboð varð sett fram undir tingingunum í Keypmannahavn aftaná samráðingarnar við ta føroysku sendinevndina og er samsvarandi broytingaruppskotið, sum av umboðsmanninum fyri javnaðar- og sjálvstýrisbólkin og sambandsflokkinn varð sett fram til tað fyrsta uppskotið frá teirri dansku samráðingarnevndini.

Skjal 12 verður at serprenta og senda í hvørt hús í Føroyum.

Nevndin hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin mælir tuginum til at taka við tilboðnum frá ríkisstjórnini og at velja eina 6-mannanevnd at fara niður til Danmarkar til í samráð við ríkisstjórnina og umboðsmenn fyri dansku politisku flokkarnar at gera uppskot til ta undir punkt 1 í ríkisstjórnaruppskotinum nevndu lóg. Hesi nevndini, heldur meirilutin, eigur eisini at verða givið í hendi at gera uppskot til tær lógir og fyriskipanir, ið annars samhært uppskotið eru neyðugar at seta í gildi samstundis við seinast nevndu lóg.

Uppskot:

Frá meirilutanum:

1. Tingið samtykkir hjálagda uppskot við uppiskoyti av 16. juli 1947 frá dansku ríkisstjórnini og umboði fyri flokkarnar á danska ríkisdegi til stjórnarskipan fyri Føroyar.
2. Vald verður ein 6-mannanevnd at fara til Keypmannahavnar til í samráð við dansku ríkisstjórnina og umboðsmenn fyri teir ymsu dansku politisku flokkarnar at gera uppskot til ta undir punkt 1 í ríkisstjórnaruppskotinum nevndu lóg.

Nevndini verður givið í hendi at gera uppskot til tær lógir og fyriskipanir, ið annars samhært tað undir pecti 1 nevnda uppskot eru neyðugar at seta í gildi samstundis við nevndu lóg.

3. Skjal 12 verður at serprenta og senda í hvørt hús í Føroyum.

Frl. álit frá minnilutanum t. 29/8.

Minnilutaálit.

Minnilutin í neyvdini, R. Long, Th. Petersen og Poul Petersen, skulu í hesum máli framseta okkara hugsanir í serligum álit.

Fólkafløkkurin (radikalt sjálvstýri) grundar sín politikk á fólka-suverenitetin.

Meðan bardagin stóð, mátti landið skipast sum eitt rættarsam-felag, og tingið átti tí at tikið alt landaræðið í sínar hendur bráðfeingis.

Tingmeirilutin samtykti afturímóti bráðfeingis stýrisskipanina frá 9. mai 1940. Henda stýrisskipan, ið ásannar, at vit ikki kundu halda fram undir dansku grundlógini, er samtykt av Føroya Lögtingi. Vit hava lívað undir henni síðani, og tað má føroysk samtykt til at broyta hesa skipan. Tíverri var ikki tá í 1940 ábyrgdarspurningurin avgjördur soleiðis, at ræðið lá hjá føroyskari stjórn við ábyrgd fyri tinginum, men alt í staðin lagt undir danska amtið.

Síðani bardagin helt uppát, hevur stjórnarspurningurin verið til viðgerðar í tingsetuni 1945 (smbr. tingtíðindi 1945, bls. 85), lögtingsval 6. november 1945 og eykatingseta í november- desember s. á. (smbr. tingtíðindi, bls. 149).

Samráðingar við dansku stjórnina fóru fram í januar—mars 1946. Í eykatingsetuni apríl—mai s. á. var ríkisstjórnartilboðið frá 27. mars 1946 til viðgerðar á tingi. Tilboðið varð skotið inn undir fólkaatkvøðn. Úrslit: „*Føroya fólk tók við landaræðinum — uttan fyri dansku grundlógina* - -, Lögtingsval 8. november 1946 og tingsviðgerð novbr. 1946 til mars 1947 (smbr. tingtíðindi, bls. 256).

Úrslit: einmælt lögtingssamtykt frá 21. mars 1947.

Samráðingar við danska tingingarnevnd í mai- -juli 1947. Burtur úr hesum kom: *danska tilboðið seinra, sum nú liggur á tingborði.*

Stjórnartilboðið fyrra (27/3 — 1946), hevði í innganginum lyfti um fullt sjálvstýri eisini seinri, um Føroya fólk ynskti tað. Tilboðið seinra hevur einki lyfti í sær í so máta.

Tvinnar eru nú rættarstöðurnar í at velja.

Ein framtíðar skipan á *føroyskari rættarstöðu*, sum hon er aftur-tingin 9. apríl 1940, og sum Føroya fólk 11. september 1946 viðkendi sær hana, ella ein „*Genforening*“ við Danmark, t. v. s. ein sjálvkravd innliman undir danskt yvirræðið við loyvi í heimligum viðurskiftum at røkja og rinda statsuppgávur.

Tingin avgjörd stöða frá Føroya Lögtingi er givin til kennar í teim omanfyri neyvdum mongu tingsetum, men eitt stig nærri á føroyskari leið kundi to væntast burturúr tí einmæltu lögtingssamtyktini frá 21. mars 1947.

Føroya fólk afturímóti lók greiða stöðu tann 11. september 1946, tá tað kastaði aftur stjórnaruppskotið fyrra frá 27. mars 1946. Føroya fólk segði seg tá leyst frá grundlógarbandi, tí uppskotið varð sett sum ytsta mark innan fyri dansku grundlóg.

Ein meiriluti á tingi gjörði seg til at fremja fólksins avgerð, soleiðis at tingið gjördist fört fyri at taka ímóti tí ræði, sum stóð tí í boði, og sum fólkið sjálvt hevði viðkent sær. Men tingið fekk ongar náðir at fremja fólksins vilja.

Premnant vald tók føroyska fólkið av ræði 21. september 1946.

Nú hava formenn Sambands-, Javnaðar- og gamla Sjálvstýrisflokksins tikið undir við stjórnaruppskotinum seinra og vilja, at tingið skal samtykkja tað, sum tað er; hetta tilboðið, sum einki lyfti hevur í sær um landaræði, men gevur Føroyingum loyvi til at hava í hondum ymisk heimlig viðurskifti at røkja og rinda móti sjálvkravdir at geva upp Føroya fornu rættarstöðu.

Vit mótmæla, at tingið samtykkir hetta uppskot frá danska ríkisstýrinum.

Fyri tað fyrsta, tí tað gongur ímóti einmæltari tingsamtykt í seinastu tingsetu, sum í sær inniber veruligt löggávvald fyri Føroya Lögtingi. Eftir stjórnaruppskotinum seinra skulu Føroyar vera undir danskari grundlóg, og hon leggur löggávvaldið til kong og ríkisdag. Lögtingið fær tó eftir uppskotinum bert skipandi vald; tað nevnda „sjálvstýri“ er ikki landaræði, men tað stýrið ein landslutur hevur.

Fyri tað annað, tí hetta uppskotið í sær her eitt afturstig frá teirri skipan, vit hava livað undir síðani 1940 og til nú, og bindur okkum aftur, har vit hövdu fingið friari ræsur.

Fyri tað triðja tí ein munandi partur av núsitandi tingmonnum, um hesir samtykkja uppskotið, ganga ímóti teim lyftum, teir hava givið veljarum sínum undan valið. Gamla sjálvstýrisins tingmenn eru beinan vegin valdir uppá ikki at ganga undir, at Føroyar velja menn á danska ríkisdag; teir eru eisini eins og javnaðarmenn valdir uppá at halda fast um, at Føroyar skulu vera eitt *sjálvstýrandi land*. Eftir uppskotinum verða tær ein *landspartur*.

Vit mugu tí halda fast um, at avgerð í hesum máli lann vegin, sum meirilutin eftir uppskoti sínum er sinnaður at ganga, ikki verður tikin, uttan hesir menn hava verið fyri *teirra* dómi, ið valt teir hava.

Tær drúgvu tingingar, sum aftan á seinasta lögtingsval fóru fram til at royna at vinna fram til eitt semingaruppskot í stjóruarmálinum, fórði, sum ummælt, til einmælt tingsamtykt av 21. mars 1947, sum inniber hesi krøv undir nýskipanini:

1. Löggávvald hjá Føroya Lögtingi.
2. Staðfestingarrætt av tingsins lógum her heima hjá føroyskari stjórn.
3. Fastleggjan av felagsmálum.
4. Umboðsvaldið undir føroyskari landsstjórn við ábyrgd fyri tinginum.
5. Avgerandi rættindi í uttanríkisálum til at taka samráðingar og avgerðir einsamtallir í serligum áhugamálum.
6. Føroyska flaggið einasta flaggið á okkara skipum.

Tað varð til fullnar prógvað, at allir flokkar lildu fast um, at Føroyar mugu hava veruligt löggávvald og ikki uppsitaravald til at gera fyriskipanir undir frámerkisnavni. Hesí 6 nevndu krøv eru minsta mark fyri tí ræði, Føroyar mugu hava, um framburður skal verða her og livilig kor. Vit hava alla tíð hildið fram, at henda skipan fæst ikki undir danskari grundlóg. Danmörk hevur nú við tí nýggja tilboðnum

gjört öllum kunnugt, at so er. Meirilutin hevur kastað sjálvræðiskrøvini burt fyri at sleppa at vera undir danskari grundlóg. Vit meta ta her tilætlaðu nýskipan so skaðiliga fyri Føroyar, at við vilja ikki vera uppi í at seta hana í verk. Vit mótmæla hesa mannmínukandi mannagongd.

Stjórnartilboðið seinra ásetir, at tað skal setast í verk við danskari lóg, ið eisini skal samtykkjast av Føroya Løgtingi. Hetta lógaruppskot mátti tí í dag ligið á tingborð.

Føroya Løgting má vísa hetta stjórnartilboð frá sær, og samtykkja ta leið, sum fólkaatkvøðan skilaði til. Seta vit tí fram hetta

Uppskot:

- 1) Tingið vísir frá sær uppskotið frá ríkisstýrinum um nýskipan av Føroya stjórnarslöðu.
- 2) Tingið samtykkir sum fyrsta stig til nýskipan at gera bráðfengis stjórnarskipan fyri Føroyar til at taka við landaræðinum, tá kunngerð nr. 1 frá 9. mai 1940 fer úr gildi.

2. viðgerð 3/9 og 3. viðg. 9/9.

Minnilutauppskotið fall við 7—0. Meirilutauppskotið pk. 1 og 2 samtykt við 12 móti 7. Ja atkvøddu L. Zachariassen, Dam, S. P. Zachariassen, P. Niclasen, K. Djurhuus, A. Samuelsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Hans Iversen, W. Smith, Davidsen Öreguad. Nei atkvøddu Poul Petersen, Holm, Long, Bláhamar, Sörensen, Th. Petersen; Ellefsen. Burturstaddur Haakon Djurhuus. Pt. 3 samtykt 12 móti 4. Ja atkvøddu teir somu sum fyri 1 og 2. Nei atkvøddu Poul Petersen, Sörensen, Th. Petersen og Ellefsen. Atkvøddu ikki Holm, Long, Bláhamar. Burturstaddur H. Djurhuus.

II. Lóg um Föroya heimastýri.

Frl. 6/11 soljóðandi bræv d. 30/10—1947 frá P. M. Dam, A. Samuelsen, L. Zachariasen og K. Djurhuus.

Tingið valdi okkum at fara til Keypmannahavnar til í samráð við dansku ríkisstjórnina og umboðsmenn fyrri dansku politisku flokkarnar at gera uppskot til lóg um stjórnarskipan fyrri Föroyar, nevnd í ríkisstjórnaruppskotinum 16. juli 1947.

Vit hava verið í Keypmannahavn til samráðingar og leggja her við fyrri tingið uppskot til lóg um Föroya heimastýri, sum vit eru komnir á samt um við ríkisstjórnina og umboðsmenn fyrri dansku politisku flokkarnar.

1. viðg. 12/11. Frl. 28/11

ÁLIT

Sendimenninir, ið hava linað í oktoher í ár við ríkisstýrið og umboðsmenn fyrri dansku politisku flokkarnar um ríkisrættarstöðu Föroya, hava sent tinginum soljóðandi bræv, dagsett 30. oktober 1947:

„Tingið valdi okkum at fara til Keypmannahavnar til í samráð við dansku ríkisstjórnina og umboðsmenn fyrri dansku politisku flokkarnar at gera uppskot til lóg um stjórnarskipan fyrri Föroyar, nevnd í ríkisstjórnaruppskotinum 16. juli 1947.

Vit hava verið í Keypmannahavn til samráðingar og leggja her við fyrri tingið uppskot til lóg um Föroya heimastýri, sum vit eru komnir á samt um við ríkisstjórnina og umboðsmenn fyrri dansku politisku flokkarnar.“

Meirilutin (P. M. Dam, L. Zachariasen, A. Samuelsen og K. Djurhuus) vísir á tær tingingar, sum fram eru farnar, viðgerðina av málinum á tingi og lóguppskotið við viðmerkingum, og mælir nevndin til at samtykkja uppskotið, sum tað er.

Uppskot.

Tingið samtykkir:

Forslag til Lov om Færøernes Hjemmestyre.

Uppskot til lóg um Föroya heimastýri.

Minnilutaálit.

Minnilutin (R. Long, P. Petersen og Th. Petersen) heldur fram:

Uppskot til stjórnarlaga nýskipan Føroya av 16. juli 1947 var til viðgerðar á tingi í summar, og 9. september góvu 12 tingmenn (sambandsmenn, javnaðarmenn og gamla sjálvstýrismenn) atkvøðu fyri uppskotinum óbroyttum, meðan 7 tingmenn atkvøddu imóti (tingmál nr. 8/XIII-1947).

Síðan hava umboðsmenn fyri nevnda tingmeiriluta verið í Danmark, og eftir tað teir eru heimkomnir, er stjórnaruppskotið lagt fyri tingið, orðað sum lóg. Í hesum lógaruppskoti verður tann tilætlaða nýskipan eyðkend við hesum orðum: „Lóg um Føroya heimastýri“ (á danskum: Lov om Færøernes Hjemmestyre). Nýskipanin skal altso vera eitt heimastýri t. v. s. vit skulu fáa nakað av umsitingarvaldi, men *sjálvstýri* ella *ræði í egnum landi* fáa vit ikki.

Vit vilja ikki koma nærri inn uppá tær ymisku greinirnar í lógaruppskotinum, tí vit halda fast um okkara stöðu, at hvør gerð, sum miðar imóti at binda Føroyar undir danska grundlóg er ólóglig, tí fólk atkvøðan 14. september 1946 legði landaræðið her til Føroya fólk. Tó skulu vit leysliga gera viðmerking til tær 3 nýggju greinirnar, sum eru kommar aftrat, síðan stjórnaruppskotið í summar var fyri á tingi, §§ 1, 14 og 15.

§ 1 er avmarkingargreinin, har „heimastýrið“ verður innstíkað og avmarkað. Tvær ferðir verður sligið fast, at vit skulu vera innan fyri danskt ríkismark. Av lógaruppskotinum sum heild frangongur, at treytirnar fyri hesum eru, at vit skulu vera undir danskari grundlóg, t. v. s. at Føroya landaræði liggur undir Danmarkar ríkisdegi og ríkisstjórn.

§ 14 fyriskipar Føroya tilætlaðu umboð á Danmarkar ríkisdegi. Hetta er tað tilboð, sambandsfólkið í Føroyum fekk í 1946, og sum Føroya fólk kastaði aftur 14. september tað árið. Sama tilboð verður sett fram avnýggjum í hesum lógaruppskoti, og tingmeirilutin er so áltráur eftir hesi „gávu“, at hann hevur ikki tolt at steðga, til hann veruliga hevur fingið hana til handar, men setir fram lógaruppskot um fólkaftingsval, áðrenn hann hevur fingið nýskipanina lógfesta.

§ 15 tekur amtmannin av, men skipar samtíðis amtið av nýggjum navnleyst. Tær treytir, at lögting og landsnevnd beinan vegin og uttan dvöl skulu geva Danaveldisins navnskifta manni í Føroyum allar upplýsingar um tað, tey gera, er fullgott dømi um, at her er ikki talan um ræði í egnum landi.

Minnilutin vísir annars til nevndarálit í tingmálinum: Fólk atkvøðan (tingiðindi 1946/47, bls. 55) og minnilutaálitid í tingmáli nr. 8/XIII í hesi tingsetu og heldur fast um, at einasta farandi føroyska leið er fyrst at gera tær lógarreglur, sum taka av stjórnarskipanina av 9. mai 1940 og leggja landaræðið heima í Føroyum samsvarandi fólk atkvøðuna í fjór. Vit seta fram uppskot samsvarandi.

Um tingið ikki vil samtykkja okkara uppskot, má minnilutin halda fast um, at uppskotið til lóg um heimastýri, sum her liggur fyri, er valdsgerð móti demokratiskari landaskipan, um tað verður framtuttan at hava verið lagt fyri Føroya fólk. Vit seta tí í aðru syftu fram

uppskot um, at nýval fer fram til tingið, áðrenn hetta fyri Föroya framtíð avgerandi mál verður framt.

Uppskot.

A. Í fyrru syftu:

Stjórnarlóg fyri Föroyar.

§ 1.

Lógir, kunngerðir og rættarreglur galdandi, áðrenn henda lóg kemur í gildi, verða framvegis galdandi, har tað er gjørligt uttan at nerva nýskipanina.

§ 2.

Lóggávvaldið er hjá lögtinginum. Landsstjórnin staðfestir og kunngerð fær lógir, ið samtyktar verða á tingi.

§ 3.

Tann heimild, sum eftir galdandi lóggávu ein ráðharri hevur til skipandi at seta í gildi rættarreglur, verður flutt til landsstjórnina.

§ 4.

Lögtingið hevur fíggingjaræðið og umsjón við landsins almenna viðurskiptum.

§ 5.

Lögtingið setir 3-manna landsstjórn.

Landsstjórnin hevur tað vald, ráðharrar og aml higartil hava havt.

Landsstjórnin skipar starvið limanna millum.

Skipandi stovnar, ið nú eru, halda fram, til tann føroyska landsstjórnin hevur tikið við valdi teirra.

§ 6.

Henda stjórnarlóg kemur í gildi beinan vegin.

Samstundis fara „Bestemmelser om midlertidig Styrelsesform“ nr. 1 av 9. mai 1940 úr gildi.

Styrelseslov for Færøerne.

§ 1.

Love, Anordninger og Retsforskrifter, der er i Kraft, før denne Lov træder i Kraft, forbliver gældende, hvor det er muligt, uden at være til Hinder for Nyordningen.

§ 2.

Lovgivningsmagten er hos Lagtinget. Landsstyret stadfæster og kundgør de Love, som Lagtinget vedlægger.

§ 3.

Den Hjemmel, som efter gældende Lov en Minister har til administrativt at sætte Retsregler i Kraft, bliver overført til Landsstyret.

§ 4.

Lagtinget har den højeste Myndighed over Landets Finanser og fører Tilsyn med Landets offentlige Anliggender.

§ 5.

Lagtinget vælger et Landsstyre paa 3 Medlemmer.

Landsstyret har de Beføjelser, der hidtil har været hos Ministre eller Amt.

Landsstyret fordeler Funktionerne mellem Medlemmerne.

Nuværende administrative Organer fortsætter, til Landsstyret har overtaget deres Funktioner.

§ 6.

Denne Styrelseslov træder i Kraft straks.

Samtidig bliver „Bestemmelser om midlertidig Styrelsesform“ Nr. 1 af 9. Maj 1940 ophævet.

B. *I aðra syftu:*

Tingið samtykkir, at við tað málið um nýskipan av stjórnarreglum fyri Føroyar er avgerandi fyri framtíðina, skal nýval til tingið fara fram, áðrenn uppskotið verður sett í gildi.

Forslag til Lov om Færøernes Hjemmestyre.

§ 1.

Færøerne udgør inden for denne Lovs Rammer et selvstyrende Folkesamfund i det danske Rige. I Henhold hertil overtager det færøske Folk ved sin folkevalgte Repræsentation, Lagtinget, og en af dette oprettet Forvaltning, Landsstyret, inden for Rigsheden Ordningen og Styrelsen af færøske Særanliggender som angivet i denne Lov.

§ 2.

De paa den som Bilag til denne Lov vedføjede Liste under A opførte Sager og Sagsomraader betragtes principielt som færøske Særanliggender. Det færøske Hjemmestyre (de i § 1, 2. Pkt. nævnte Organer) kan bestemme, at alle disse Sager og Sagsomraader eller nogle af dem straks skal overgaa til Hjemmestyret med den Følge, at dette overlager de dermed forbundne Udgifter. Med den samme Følge kan

Hjemmestyret paa et senere Tidspunkt bestemme, at Sager og Sagsomraader paa Listen, der ikke straks overlages, skal overgaa til Hjemmestyret. Paa tilsvarende Maade er Hjemmestyret forpligtet til at overlage Sager og Sagsomraader, der er opført paa Listen, naar det ønskes af Rigsmyndighederne.

§ 3.

For de paa Listen under B opførte Sagsomraaders Vedkommende afgøres det ved nærmere Forhandling, om og i hvilket Omfang disse Spørgsmaal kan henføres til færøske Særanliggender.

§ 4.

For de Omraader, der henhører under Hjemmestyret, har dette den lovgivende og administrative Myndighed. De af Lagtinget vedtagne og af Landsstyrets Formand stadfæstede Love benævnes Lagtingslove.

§ 5.

De færøske Myndigheders Kompetence er undergivet den Begrænsning, der følger af de til enhver Tid bestaaende traktatmæssige og andre internationale Rettigheder og Forpligtelser.

Rigsmyndighederne har Afgørelsen i Spørgsmaal, der angaar Rigets Forhold til Udlandet.

§ 6.

Anliggender, der ikke i Medfør af denne Lov henhører under det færøske Hjemmestyre, varetages som Rigets Fællesanliggender af Rigsmyndighederne.

Tvivelsspørgsmaal om det færøske Hjemmestyres Kompetence i Forhold til Rigsmyndighederne forelægges for et Nævn, bestaaende af to af Regeringen og to af Landsstyret valgte Medlemmer samt tre af Højesterets Præsident udpegede Højesteretsdommere, af hvilke den ene udpeges som Formand. Er der Enighed mellem de fire af Regeringen og Landsstyret valgte Medlemmer, er Sagen hermed endeligt afgjort. I modsat Fald afgøres Sagen af de tre Højesteretsdommere.

Statsministeren kan suspendere en Beslutning, som er forelagt for Nævnet, indtil dets Afgørelse foreligger.

§ 7.

For at sikre, at Lagtinget i videst muligt Omfang faar Indflydelse paa Udformningen af særlige Bestemmelser for Færøerne i Love, der gives af Rigets Myndigheder, skal Regeringsforslag indeholdende Bestemmelser, der udelukkende vedrører Færøerne, forelægges det færøske Hjemmestyre til Betænkning, forinden de fremsættes for Rigsdagen. Iøvrigt skal Rigslove, der vedrører lokale færøske Forhold, forelægges det færøske Hjemmestyre til Betænkning, forinden de sættes i Kraft paa Øerne. Der kan i det enkelte Tilfælde sættes en Frist, inden hvis Udløb Hjemmestyrets Betænkning skal foreligge. Har den i dette Stykke omtalte Forelæggelse paa Grund af tvingende Omstændigheder ikke kunnet finde Sted, skal Loven snarest tilstilles Hjemmestyret til Udtalelse.

Paa tilsvarende Maade forholdes der med Traktater og andre

internationale Overenskomster, der kræver Rigsdagens Samtykke, og som berører særlige færøske Interesser.

§ 8.

Naar det færøske Hjemmestyre maatte udtale Ønske derom, ansættes der efter Forhandling med Landsstyret i Udenrigsministeriet en i færøske Forhold særlig Sagkyndig til Bistand for Ministeriet ved Behandlingen af Sager vedrørende Færøernes særlige Erhvervsinteresser. Omkostningerne herved afholdes af Statskassen.

Naar det færøske Hjemmestyre maatte udtale Ønske derom, ansættes der efter Forhandling med Landsstyret ved de danske Repræsentationer i de Lande, hvor Færøerne har særlige Erhvervsinteresser, Medarbejdere til særlig Varetagelse af disse Interesser. Omkostningerne herved afholdes af Færøerne.

Efter Samraad med det færøske Hjemmestyre gives der i de enkelte Tilfælde dette Adgang til at gøre Færøernes særlige Interesser gældende ved Forhandlinger med Udlandet om Handels- og Fiskeri-aftaler.

Hvor det drejer sig om specielle færøske Sager, kan Udenrigsministeren, hvis det ikke skønnes uforeneligt med Rigets Interesser, bemyndige Hjemmestyrets Repræsentanter til efter derom fremsat Ønske direkte at føre Forhandlinger under Medvirken af Udenrigstjenesten.

§ 9.

Efter Forhandling træffes der Aftale om, i hvilke Tilfælde og i hvilket Omfang det er muligt indenfor Omraader, der henhører under Fællesabliggønder, at overlade det færøske Hjemmestyre at give de nærmere Bestemmelser for de særlige færøske Forhold og overlage Administrationen af det paagældende Omraade.

§ 10.

I et paa Færøerne for en Færing udstedt Pas og Nationalitetsbevis indføres „Föroyingur“ og „Föroyar“ efter Ordene „Dansk“ og „Danmark“. Som Færing anses den, der har dansk Statsborgerret og er hjemmehørende paa Færøerne.

Valgret og Valgbarhed til Organer, der henhører under det færøske Hjemmestyre, kan gøres afhængig af, at vedkommende er Færing. Iøvrigt kan der ikke i Lovgivning eller Forvaltning gøres Forskel paa Færinger og andre danske Statsborgere.

§ 11.

Færøsk anerkendes som Hovedsproget, men Dansk skal læres godt og omhyggeligt, og Dansk kan lige saa vel som Færøsk anvendes i offentlige Forhold.

Ved Forelæggelse af Appelsager skal der medfølge dansk Oversættelse af alle Akter paa Færøsk.

§ 12.

Der anerkendes et særligt færøsk Flag. Rigsmyndighederne anvender paa Færøerne Dannebrog, ogsaa for Skibenes Vedkommende. Der skal være Ret for private — saavel Personer som Selskaber, for-

eninger og Institutioner — til paa Land at anvende Rigsflaget. Iøvrigt er Bestemmelserne om det færøske Flags Anvendelse paa Færøerne og paa Skibe, der er indregistreret paa Færøerne, et Særanliggende.

§ 13.

Alle nu paa Færøerne gældende Bestemmelser, der ikke strider mod denne Lov, forbliver i Kraft, indtil de ændres eller ophæves af rette Myndighed.

§ 14.

Færøerne er paa Rigsdagen repræsenteret ved mindst 2 Medlemmer. Saalænge Rigsdagen er delt i de nuværende 2 Ting, er Færøerne repræsenteret ved 1 Medlem i Landstinget, jfr. Grundlovens § 36, og 2 Medlemmer i Folketinget.

§ 15.

Embedet som Amtmand over Færøerne nedlægges.

I Stedet oprettes en Stilling som Rigsombudsmand. Rigsombudsmanden er Rigets øverste Repræsentant paa Færøerne og Leder af Rigets Administration paa Øerne. Han har i Embeds Medfør Adgang til Lagtinget og til at deltage i Forhandlinger om alle Fællesanliggender, dog uden Stemmeret. Meddelelse om Beslutninger i Lagtinget eller Landsstyret skal straks gives ham, ligesom der straks skal tilstilles ham Eksemplarer af Lagtingslove og andre af det færøske Hjemmestyre udfærdigede Bestemmelser.

Rigsombudsmanden indtræder ved de af denne Lov følgende Ændringer i Amtmandens Funktioner, indtil Nyordningen af det paa gældende Omraade finder Sted.

§ 16.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1948.

Færøske Særanliggender

LISTE A.

Følgende Omraader betegnes som Særanliggender, saaledes at de straks overgaar til det færøske Hjemmestyre eller senere overføres til dette efter Begæring fra Hjemmestyret eller Regeringen.

1. Færøernes egen Styrelsesordning inden for de ved Nyordningen angivne Rammer.
Herunder falder — inden for de nævnte Rammer — Bestemmelser om Lagtinget, Lov om Valg til dette, det administrative Styre; Lagtingslovenes Tilblivelse, Vedtagelse og Stadfæstelse og deres Bekendtgørelse, egne Tjenestemænds Ansættelse, Afskedigelse, Tjenestevilkår, Lønning og Pensionering.
2. Kommunale Forhold.
Herunder falder Kommunernes Styre, Tilsynet med dem, kommunale Skatter.

3. Bygnings- og Brandvæsen, Byplaner, Boligspørgsmaal, Lejespørgsmaal, Folkeregister.
4. Sundhedsvæsen, Lægevæsen, Jordmodervæsen, Hospitalsvæsen, Apotekervæsen.
Herunder falder Embedslægerne, Kvaksalverlovgivning, Bekæmpelse af Tuberkulose og andre smitsomme Sygdomme, Sindssygevæsenet, Vaccination.
5. Den offentlige Forsorg.
Særforsorg.
Folkeforsikring.
Lovpligtig Ulykkesforsikring.
Arbejdere, Arbejdsforhold, Lærlinge, Medhjælpere; Ferie.
6. Direkte og indirekte Skatter.
Herunder falder ogsaa Stempelafgift, Afgift af Totalisatorspil, Afgift af særligt færøsk Lotteri, medens Afgifter for Ekspedition, som Skifteafgifter, Retssportler, Tinglysningsafgifter tilfalder den, der bekoster Vedkommende Institution.
7. Bevillingsret og i det hele Dispositionsret over alle egne Indtægter. Ordningen af Regnskabsføring, Revision og Decision med Hensyn til egne Indtægter og Udgifter.
8. Godkendelse af Havneafgifter.
9. Skolevæsenet.
Herunder falder baade Folkeskolen, Eksamenesskoler og Kursus, Læreruddannelse, Folkehøjskoler, Efterskoler, Ungdomsskoler og Aftenskoler, Husholdningsskoler og Fagskoler som Handelsskoler, tekniske Skoler, Navigationsskoler o. s. v.
10. Arkiver, Biblioteker, Museer.
Herfra undtages Statens Arkivsager, Forbhold tages om Pligtaflevering til det kgl. Bibliotek.
11. Bygningsfredning, Naturfredning.
12. Havne, Kystsikring, Kanaler, Vandkraftaulæg, Trafikvæsen; herunder Veje, Jernbaner, Sporveje, Færgenvæsen, Omnibus- og Fragtkørsel.
Motor- og Færdselsforhold.
Stedligt Post- og Telegraf- og Telefonvæsen.
Elektriske Anlæg.
13. Landbo- og Landvæsenforhold.
Herunder almindelig Landholovgivning, Fæste, Forpagtning, Udstykning, Udskiftning, Husmandsbrug, Plantecavlen, Husdyravlen, Havbrug, Landbrugets Bierhverv, Grundforbedring, Skovvæsen. Veterinærvæsenet.
Bekæmpelse af Skadedyr.
Husdyr, Voldgift, Dyreværn, Hundelov.
Jagt og Fredning af Dyr paa Territoriet.
Fiskeri og Fredning af Fisk paa Territoriet.
Matrikulsvæsen.
14. Teater- og Biografbevillinger, Forlystelser.
Indsamling og Bortlodninger.
Strandinger.
Hittegoods.
Giftstoffer, eksplosive Stoffer, Vaaben.

15. Forsynings- og Produktions- og Fordelingsspørgsmaal.
 Priskontrol, Maksimalpriser.
 Rationeringer, Rabat- og Tilskudsordninger.
 Tantiéeme og Udbyttebegrænsning.
 Omløben med Varer.
 Regler om stærke Drikke.
 Regler om Lukketid.
 Beværtning og Gæstgiveri.
 Næringsvæsenet.
 Handels- og Foreningsregistre.
 Skibsregistrering.
 Mæglere, Translatører, Dispachører, Vejere, Maalere.
 Revisorer.
 Oplagshuse.
 Kommission, Agentur, Handelsrejsende.
 Agentur for udenlandske Firmaer.
 Bogføringsvæsenet.
 Kreditforeninger o. l.; stedlig Forsikringsvirksomhed.
16. Stedligt Overformynderi.
 Tinglysning.
 Turistvæsen.
 Ekspropriation til Særformaal.
 Bestemmelser om Fremstillingen af Tryksager.
 Specielle Bestemmelser om særlig Tidsregning.
 Borgerlige Ombud.
 Ligeret for Mænd og Kvinder.

LISTE B.

Følgende Omraader göres til Genstand for yderligere Forhandling, för der tages endelig Stilling til, om og i hvilket Omfang de kan anerkendes som Svaranliggende:

1. Folkekirken.
 Herunder falder hele den kirkelige Ordning, Ritualerne, Kirkens Tjenestemænd, deres Lön og Pension, Kirker, Kirkegaarde, Udtrædelse og Indtrædelse i Folkekirken, Menighedsraad, Valgmenigheder, Sognebaandsløsning.
 De fra Folkekirken afvigende Trossamfund, Helligdagslovgivningen.
2. Politiet.
3. Raastoffer i Undergrunden.
 Radio.
 Luftfart.
4. Jordfonden.
5. Import- og Eksportkontrol.

Bemærkninger til Lovforslaget.

Under de Forhandlinger, der i Sommer førtes mellem en Regerings- og Rigsdagsdelegation og en Delegation fra Færøernes Lagting om Færøernes fremtidige statsretlige Stilling, udformedes der af Regerings- og Rigsdagsdelegationen et Forslag om vidtgaaende Selvstyre for Færøerne indenfor Rigsenheden. Forslaget fik i Princippet Tilslutning fra et Flertal inden for den færøske Delegation, nemlig fra Repræsentanterne for Sambandspartiet, det gamle Selvstyreparti og Socialdemokratiet. Under Hensyntagen til færøske Ønsker blev det omarbejdet paa forskellige Punkter, og der var derefter Enighed om det mellem Regerings- og Rigsdagsdelegationen og de nævnte Medlemmer af den færøske Delegation, medens Repræsentanter for Folkepartiet gik imod Forslaget.

Dette er i den endelige Udformning af 16. Juli 1947 aftrykt som Bilag I.

Forslaget blev derefter forelagt Lagtinget, der efter en Udvalgsbehandling i et Møde den 9. September 1947 med 12 Stemmer mod 7 har givet Forslaget af 16. Juli 1947 sin Tilslutning. Lagtingsudvalgets Betænkning er aftrykt som Bilag II.

Lagtinget vedtog tillige at vælge et Udvalg til i Samraad med Regeringen og Rigsdagspartierne at udarbejde Forslag til den under Punkt 1 i Forslaget af 16. Juli 1947 omtalte Lov. Da Folkepartiet ikke ønskede at være repræsenteret i dette Udvalg, valgte Flertallet et 4 Mands Udvalg.

Under Samarbejde mellem dette Udvalg og Regerings- og Rigsdagsdelegationen er foranstaaende Lovforslag udarbejdet.

Fra Formanden for det færøske Folkeparti har Delegationen modtaget den som Bilag III aftrykte Skrivelse.

Med Hensyn til Lovforslaget og dets Forhold til det i Sommer udarbejdede Forslag bemærkes følgende:

Nærværende Lovforslag hviler paa et efter Forhandlinger mellem Repræsentanter for Lagtinget og Repræsentanter for Regeringen og Rigsdagens Partier udformet og derefter af Lagtinget vedtaget Forslag til en Særstilling for Færøerne inden for Riget.

Det er i dette Forslag, hvorefter der saaledes er opnaaet Enighed udtalt, at Færøernes Særstilling inden for Riget fastsættes ved Lov, og at det er en Forudsætning, at denne Lov ogsaa er vedtaget af Lagtinget. Forhandlerne fra begge Sider har herved ønsket at give denne Lov et Grundlag af ganske særlig fast Karakter og at skabe en Ordning af varig Art.

For at fremhæve Lovens særlige Karakter har man tænkt sig at give Loven en saalydende udvidet Indledning:

Vi Frederik..... gør vitterligt:

I Erkendelse af den Særstilling, som Færøerne i national, historisk og geografisk Henseende indtager inden for Riget, har Rigsdagen i Overensstemmelse med Vedtagelse i Færøernes Lagting vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende Lov om Færøernes forfatningsmæssige Stilling i Riget:

Lovforslagets § 1 anerkender det færøske Folkesamfund som

selvstyrende inden for Rigsenheden og inden for de ved Loven angivne Rammer. Selvstyret udøves gennem det færøske Folks folkevalgte Repræsentation, Lagtinget, og en af dette oprettet Forvaltning, Landsstyret.

De efterfølgende §§ 2—13 svarer til Punkterne 3—14 i Forslaget af 16. Juli 1947, ligesom det foreslåede Bilag til Loven er den samme Liste, som var knyttet til dette Forslag. Enkelte redaktionelle Ændringer er foretaget, dels for at skabe større Klarhed, dels af Hensyn til Bestemmelsernes Optagelse i en Lov. Blandt andet har man i Almindelighed anvendt Udtrykket Hjemmestyret i Stedet for det „færøske Styre“ eller et enkelt af dets Organer, hvorved man har villet betone, at Færingerne selv maa træffe Bestemmelse om Kompetencefordelingen inden for Hjemmestyret.

I § 4 er det i Juli-Forslagets Punkt 5 anvendte Udtryk „Lovbestemmelser“ af sproglige Grunde ændret til „Love“. For at der ikke skal opstaa Spørgsmaal om Modstrid mellem den paa Færøerne paa-tænkte Ordning og Bestemmelserne i Loven, har man dernæst efter Ordene: „De af Lagtinget vedtagne“ indsat „og af Landsstyrets Formand stadfæstede“.

I § 6 (Juli-Forslagets Punkt 7) har man for at undgaa Tvivl foretaget en Ændring, der gør det klart, at Højesterets Præsident udpeger den ene af Højesteretsdommerne som Formand.

Ændringer af sidste Punktum er kun redaktionel. Det er en Selvfølgelighed, at Suspensionen af en Bestemmelse maa udløbe, naar Nævnet har afgjort Sagen, og Redaktionen er nu bragt i Overensstemmelse hermed.

I § 7 har man i Tilslutning til Bestemmelserne om, at Lovforslag og Love skal forelægges Hjemmestyret, indsat en Bestemmelse om, at der i givet Tilfælde kan sættes en Frist for Afgivelsen af Betænkning. Dette kan bl. a. være af Interesse, naar det drejer sig om Traktater o. l.

I § 8 har man for at omsætte Bestemmelsen i Juli-Forslagets Pkt. 9, 3. Stk., til Lovtekst, maattet omredigere Affattelsen. Iøvrigt skal man fremhæve, at der i Paragraffens Stk. 2 er Tale om et Medarbejderskab under Ledelse af Repræsentationens Chef, medens Adgangen til direkte Forhandlinger mellem færøske Repræsentanter og Udlandet er omtalt i 4. Stk. Med Hensyn til dette Stykke skal man henvise til Anmærkning 1. til Juli-Forslaget. Herunder kan som et Eksempel paa Tilfælde, hvor der efter Omstændighederne kan blive Tale om at forhandle direkte, nævnes Forholdet til Island med Hensyn til færøsk Fiskeri og Overførelse af dér indtjente Penge.

Til § 9, hvor man kun af sproglige Grunde har rettet Ordet „Detailbestemmelser“ til „de nærmere Bestemmelser“, skal bemærkes følgende: Selvom et Omraade ikke eller un delvis overgaar til de færøske Særanliggende, vil det dog i givet Tilfælde kunne være rigtigt i større eller mindre Grad at overlade til Hjemmestyret at ordne og forvalte det paagældende Omraade. Der kan tænkes givet en Rigslov, der fastsætter visse almindelige Regler, og der kan tænkes givet Bevillinger med Fastsættelse af visse Hovedregler, medens Udformningen af Enkelt-heder og Administrationen overlades til Hjemmestyret. Der kan ogsaa være Brug for administrative Aftaler for at undgaa unødigt og kostbar Dobbeltadministration. Angaaende saadanne Ordninger vil der kunne

træffes Aftale i de enkelte Tilfælde. Om Ordningen derefter skal gennemføres ved Lov, herunder Finanslov, eller ved administrativ Bestemmelse, maa bero paa Forholdets nærmere Beskaffenhed.

Til § 13 bemærkes, at der er fuld Enighed om, at der med Udtrykket „rette Myndighed“ er tænkt paa den Myndighed, der efter Lovens Ikrafttræden til enhver Tid har Kompetencen til at træffe Bestemmelserne for det paagældende Omraade.

Til Bestemmelserne i Juli-Forslaget er føjet en § 14, der i Lighed med, hvad der tidligere er tilbudt, jfr. ogsaa Anm. 2 til Juli-Forslaget, giver Færøerne mindst 2 Repræsentanter paa Rigsdagen og fastsætter, at Antallet af færøske Folketingsmedlemmer forøges til 2.

I § 15 har man foreslaaet, at Rigets øverste Repræsentant paa Færøerne benævnes Rigsombudsmand. Medens hans Stilling i Forhold til Lagtinget og Landsstyret maa fastslås ved denne Lov, hører Bestemmelserne om Lønning o. s. v. hjemme i Rigets almindelige Lovgivning, og Spørgsmaalet om hans Stilling til Skoledirektion, Kirkeinspektion o. s. v. maa afhænge af, hvilken Ordning der indføres paa de paagældende Omraader. Indtil Nyordning sker, forudsættes Rigsombudsmanden at indtræde i Amtmandens Funktioner.

Uppskot til lóg um Føroya heimastýri.

§ 1.

Føroyar eru sjálvstýrandi tjóð í danska ríkinum samsvarandi hesi lóg.

Ímanfyri ríkismarkið taka Føroyingar við fólkavalda lögtingi sínum og einum av tveimum stovnaðum landastýri ræði yvir føroyskum sermálum sum í hesi lóg ásett.

§ 2.

Tey mál og málsøki, sum sett eru undir A í tí lista, ið sum skjal er bundin til hesa lóg, verða principielt at rokna sum føroysk sermál. Føroyska heimastýrið (teir í § 1, 2. pkt. nevndu stovnar) kann gera av, at øll hesi mál og málsøki ella nøkur av teimum verða beinan vegin at flyta til heimastýrið við teirri fylgju, at heimastýrið tekur uppá seg tær útreiðslur, ið fylgja við teimum. Við somu fylgja kann heimastýrið seinni gera av, at mál og málsøki, sum ikki beinan vegin verða yvirfilið, skulu verða flutt til heimastýrið. Á líknandi hátt hevur heimastýrið skyldu at taka við málum og málsökjum á listanum, tá ríkisvaldið ynskir tað.

§ 3.

Viðvíkjandi teimum á listanum undir B settu málsökjum verður eftir nærri samráðing gjørt av, um og í hvørjari vidd hesi mál kunna verða flutt til føroysk sermál.

§ 4.

Heimastýrið hefur lóggávuvald og umboðsvald viðvíkjandi teimum ökjum, sum hoyra undir hetta stýri.

Tær av Lögtinginum samtyktu og av landsstýrisins formanni staðfestu lógir verða nevndar lögtingslógir.

§ 5.

Föroyska heimarræðið er avmarkað av teimum til einahvørja tíð verandi sáttmálaliga og øðrum internationalum rættindum og skyldum.

Ríkisvaldið hefur avgerðarrættin í spurningum, sum viðvíkja ríkisins viðurskiðum við útheimin.

§ 6.

Viðurskipti, sum ikki samsvarandi hesi lóg hoyra undir föroyska heimastýrið, verða umsitin sum ríkisins felagsmál av ríkisvaldinum.

Ivamálar um föroyska heimastýrisins ræði í mun til ríkisvaldið verða lögð fyrri nevnd, skipað av tveimum limum valdum av ríkisstjórnini, tveimum valdum av landsstýrinum og trimum av hægstarættarpresidentinum valdum hægstarættardómarum; ein teirra verður settur sum formaður. Eru teir fyra av ríkisstjórnini og landsstýrinum valdu limirnir samdir, er málið endaliga avgjört. Um so ikki er, verður málið avgjört av teimum trimum hægstarættardómarunum.

Forsetisráðharrin kann fyribils seta úr gildi samtykt, sum er lögð fyrri nevndina, inntil avgerð hennara liggur fyrri.

§ 7.

Fyri at víssa, at Lögtingið fær mest möguliga ávirkan á, hvussu serligar ásetanir fyrri Föroyar í lógum, sum ríkisvaldið gevur, verða skapaðar, skulu stjórnaruppskot, ið innihalda ásetanir, ið bert viðvíkja Föroyum, leggjast fyrri föroyska heimastýrið til álitis, áðrenn tær verða settar fram fyrri ríkisdagin. Annars skulu ríkislógir, sum viðvíkja lokalum föroyskum viðurskiðum, leggjast fyrri föroyska heimastýrið til álitis, áðrenn tær verða settar í gildi í Föroyum. Freist kann í hvørjum einstakum föri verða sett fyrri tíðina, tá álitid frá heimastýrinum skal vera liðugt. Hevur tann í hesum pelli nevnda fyrilöga vegna átroðkandi viðurskipti ikki kunna farið fram, skal lógin skjótast verða send heimastýrinum til ummælis.

Á sama hátt verður framfarið viðvíkjandi sáttmálum og øðrum internationalum semjum, sum krevja ríkisdagssamtykt, og sum nerta við serlig föroysk áhugamál.

§ 8.

Um föroyska heimastýrið skuldi sett fram ynski um tað, verður eftir samráð við landsstýrið settur í uttanríkisráðharradeildina ein í föroyskum viðurskiptum serkønur maður til at vera ráðharradeildini til hjálpar við viðgerð av serligu vinnuliga áhugamáli Föroya. Útreiðslurnar av hesum verða goldnar av ríkiskassanum.

Um föroyska heimastýrið skuldi sett fram ynski um tað, verða eftir samráð við landsstýrið settir við tær donsku sendimannastovurnar í teimum londum, har Föroyar hava serligan vinnuligan áhuga, hjálpar-

menn, sum serliga skulu umsita hesi áhugamál. Útreiðslurnar av hesum verða goldnar av Föroyum.

Eftir samráð við föroyska heimastýrið verður í teinum einstöku forunum givið heimastýrinum høvi til at rökja Föroya serligu áhugamál við tingingum við útheimin um handils- og fiskivinnusemjur.

Har talan er um serlig föroysk mál, kann uttanríkisráðharin, um tað ikki er hildið ósanbærlikt við áhugamál ríkisins, heimila umboðsmonnum heimastýrisins, um ynski verður sett fram um tað, til beinleiðis at tinga undir viðvirkan av uttanríkistænastuni.

§ 9.

Eftir samráðing verður semja gjörd um, í hvørjum föri og í hvørjari vidd tað er møguligt innanfyrri öki, sum eru felagsmál, at geva heimastýrinum í hendi at áseta nærri reglur fyri teimum serligu föroysku viðurskiptunum og taka við umsitanini av avvarðandi ökjum.

§ 10.

I ferðapassi og ljóðarprógvi skrivað í Föroyum til Föroying verða „Föroyingur“ og „Föroyar“ sett aftaná orðini „Dansk“ og „Danmark“. Sum Föroyingur verður roknaður hann, ið hevur danskan ríkisborgararétt og er heimaboyrandi í Föroyum.

Valrætt og valföri til stovnar, sum hoyra undir föroyska heimastýrið, kunnu verða treytað av, at avvarðandi er Föroyingur. Annars kann í lóggávu ella umsiting ikki verða gjördur munur á Föroyingum og öðrum danskum ríkisborgarum.

§ 11.

Föroyskt verður viðurkent sum hövuðsmál, men danskt skal lærast væl og virðiliga, og danskt kann eins væl og föroyskt nýtast í almennum viðurskiptum.

Við framlögu av appellmálum skal dansk umseting av öllum föroyskum skjölum fylgja við.

§ 12.

Serligt föroyskt flagg verður viðurkent. Ríkisvaldið nýtir í Föroyum Dannebrog, eisini á skipum sínum. Privatpersónar eins væl og feløg og stovnar — skulu hava rætt til at nýta ríkisflaggið á landi. Annars eru ásetanirnar um at nýta föroyska flaggið í Föroyum og á skipum, skrásett í Föroyum, eitt sermál.

§ 13.

Allar ásetanir, ið nú eru galdandi í Föroyum, og sum ikki stríða móti hesi lóg, verða í gildi, inntil tær verða broyttar ella avlíknar av rætta valdi.

§ 14.

Föroyar eru á Ríkisdegunum umboðaðar við minnst tveimum limum. So leingi Ríkisdagurin er býttur í tvey tvey núverandi tingini, eru Föroyar umboðaðar við einum limi í Landstinginum, sbr. grundlógarinnar § 36, og tveimum limum í Fólkatinginum.

§ 15.

Antimannsembætið í Föroyum verður avtikið.

Í staðin kemur embætið sum ríkisumboðsmaður. Ríkisumboðsmaðurin er ovasta umboð ríkisins í Föroyum og fyrstföðumaður fyri ríkisins umsiting í Föroyum. Ríkisumboðsmaðurin hevur sum embætismaður atgongu til Løgtingið og til at luttaka í samráðingum um öll felagsmál, tó uttan at hava atkvøðurætt. Hann skal beinan vegin fáa boð um samtyktir, sum gjördar verða av Løgtinginum ella landsstýrinum, eins og hann beinan vegin skal fáa ciptök av löglingslógum og øðrum av föroyska heimastýrinum gjördum ásetanum.

Ríkisumboðsmaðurin tekur við teimum broytingum, sum fylgja av hesi lóg, við starvi antimannsins, inntil avvarðandi öki verða umskipað.

§ 16.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1948.

FÖROYSK SERMÁL

Listi A.

Eftirfylgjandi öki eru sermál, soleiðis at tey beinan vegin verða flutt til föroyska heimastýrið ella seiðni verða flutt til tess eftir ynski heimastýrisins ella ríkisstjórnarinnar.

1. Føroya egna stýrisskipan innanfyri avmarkanina í nýskipanini.
Harundir hoyrir — innanfyri nevndu avmarkan — ásetanir um Løgtingið, lóg um val til tess, umsitingarvaldið, skapan samtykkjan og staðfesting löglingslóganna og kunngerirg teirra, setan av egnum tænaðummonnum, avsetan teirra, tænaðutreytir, lønir og eftirlønir teirra.
2. Kommunal mál.
Harundir hoyra stjórnin av kommunum, eftirlit við teimum, kommunuskattur.
3. Byggingar- og brunamál, ætlanir yvir býir, húsupurningar, leiguspurningar, fólkeyvirlit.
4. Heilsamál, læknar, jarðanöður, sjúkrahús; apotek.
Harundir hoyra embætislæknarnir, kvakksalvaralóggáva, skipanir móti tuberklum og øðrum smittandi sjúkum, sinnissjúk, vaccinerirg.
5. Almen forsorg.
Serforsorg.
Fólkatrygging.
Tvungin vanlukkutrygging.
Arbeidarar, arbeidaraviðurskifti, lærudreingir, hjálparmenn; frítið.
6. Beinleiðis og óbeinleiðis skattur.
Harundir hoyra eisini stempulgjöld, gjald av totalisatorspæli,

gjald av serligum föroyskum happadrátti, meðan gjald fyri avgreiðslu, so sum skiftigjöld, rættarsportlar, tinglesingargjöld fara til tann, ið ber útreiðslurnar av avvarðandi stovni.

7. Játlanarrætt og yvirhövur rætt til at ráða yvir øllum eignum inn tökum. Skipan av rokuskaparförslu, grannskoðan og decision viðvíkjandi eignum inn tökum og útreiðslum.
8. Góðkennan av havnargjöldum.
9. Skúlamál.
Harundir hoyra bæði fólkaskúlin, próvskúlar og skeið, lærarskúlin, fólkaháskúlar, eftirskúlar, ungdóms- og kvöldskúlar; húshaldsskúlar, faskúlar sum handilsskúlar, tekniskir skúlar; navigatiónsskúlar o. s. fr.
10. *Skjatasövn*, bókasövn, gripagoymslur.
Undantikið frá hesum verða skjöl ríkisins; fyrivarni verður tikið viðvíkjandi skyldu til at lata prent til kgl. bókasavnið.
11. Friðan av byggingum og náttúru friðan.
12. Havnir, tryggjan av strond, kanalar, vatnorkustöðir, samferðslumál, harundir vegir, jarnbreyt, sporvegir, fergur; buss- og farma-
koyring.
Motor- og ferðsluviðurskifti.
Post- telegraf og telefonmál í Föroyum.
Elektrisk virki.
13. Landbúnaðarviðurskifti.
Harundir almen búnaðarlóggáva, festi, leiga, sundurbýtan, útskipting, húsmannsbrúk, urlaalan, húsdjóraalan, urlagarðsbrúk; hjávinmur, búndarins, jarðarbót, skógrókt.
Djórælæknamál.
Fyriskipanir móti skaðadjórum.
Húsdjór, valdgerð, djóravernd, hundslóg.
Jakt og friðan av djórum á territorium.
Fiskiskapur og friðan av fiski á territorium.
Matrikulsmál.
14. Sjótleikar- og ljósmyndaloyvi, skematunarmál.
Innsavnan og burturlutan.
Skipastrandiugar.
Finningargóðs.
Eitur, sprengivevni, vápn.
15. Útgerðar-, framleiðslu- og býtingarmál.
Prísansan, hámarksprísir.
Skamtanir, rabat- og studningsskipanir.
Tantjéme- og vinningarmark.
Umfaran við vörum.
Reglur um rúsdrekka.
Reglur um afturlatingartíð.
Matstovur og gistingarhús.
Vinnumál.
Handils- og felagsskráseting.
Skipaskráseting.
Handilssemingarmenn, translatörar, dispachörar, vegarar, metarar.
Grannskoðarar.
Goymsluhús.

- Kommissiön, agentur, handilsferðamenn.
 Agentur fyri útlendsk handilsfeløg.
 Bókförsla.
 Kredittfeløg o. l., tryggingarfeløg í Föroyum.
 16. Yvirformyndarastova í Föroyum.
 Tinglesing.
 Ferðamannaviðurskipti.
 Ekspropriation til serlig endamál.
 Ásetanir um framleiðslu av prenti.
 Serstakar ásetanir um serliga tíðarrokning.
 Val av almennum álitismonnum.
 Eins rættindi fyri menn og kvinnur.

LISTI B.

Eftirfylgjandi öki verða at samráðast víðari um, áðrenn endalig stöðin verður tikin til spurningin um og í hvørjari vídd tey kunna verða víðurkend sum sermál:

1. Fólkakirkjan.
 Harundir hoyrir öll tann kirkjuliga skipanin, ritnalini, tænastu-
 menn kirkjunnar, lönir og eftirlöndir teirra, kirkjur, kirkjugarðar,
 úrgonga og innngonga í fólkakirkjuna, meinigheitsráð, valmeinig-
 heilir, sóknarbandsloysing.
 Tey frá fólkakirkjunni víkjandi trúarsamfeløg, halgidagslóggávan.
2. Polití.
3. Rácvni í undirgrundini.
 Radio.
 Loftferðsla.
4. Jarðagrunnurin.
5. Eftirlit við inn- og útfluttningi.

2. viðg. 2/12 og 3. viðg. 5/12.

Uppskot mínilutans fall 6—0. Ja atkvöddu Poul Petersen, Holm, Long, Bláhamar, Sörensen, Ellefsen. Burturstaddir: H. Djurhuus og Th. Petersen. Hinir atkvöddu ikki.

Meirilutans uppskot samtykt við 12 móti 6. Ja atkvöddu: L. Zachariasen, Dam, S. P. Zachariasen, P. Niclasen, K. Djurhuus, Samuelson, Poulsen, Weihe, Iversen, Smith, Davidsen, Øregaard. Nei atkvöddu: Poul Petersen, Holm, Long, Bláhamar, Sörensen, Ellefsen. Burturstaddir: H. Djurhuus og Th. Petersen.

12. Lóg um fólkatingsval.

Frl. 12/11. 1. viðg. 14/11. Frl. 28/11 álit sí skj. 7.

Broytingaruppskot frá Dam o. fl.:

1.

Lógarinnar § 21 ongur út.

I § 35 í uppskotinum 4. pt. 2. pkt. verða aftaná orðini „valevni hefur fingið“ sett orðini „smb. 5. pt.“.

I staðin fyri lógarinnar § 45 2. pt. verður sett:

„Atkvøðuseðlarnir skulu vera av hvítum pappíri við orðinum „Atkvøðuseðil“ prentaðum báðum megin, men annars uttan árit ella sermerki av nøkrum slagi. Konvoluttarnir skulu vera sovrðnir, at ikki sæst ígjögnun teir, og so stórir, at teir heilt goyma atkvøðuseðilin. Á rættini á umslögunum skal vera prentað, at tey innihalda ein atkvøðuseðil, og á ranguni skal vera prentaður teigur, har veljarin kann seta navn sítt og bústað í teirri kommunu, har hann er settur á vallistan.“

2.

Uppskotið verður sundurbýtt í 20 greinir, ein grein fyri hvørja grein, ið broytt verður.

Sum § 21 verður sett aftrat:

„Henda lóg kemur í gildi beinan vegin“.

1.

Lovens § 21 udgaar.

I Forslagets § 35, Stk. 4, 2. Punktum indføjes efter Ordene „Kandidat har opnaaet“ Ordene „jvf. Stk. 5.“

Lovens § 45, Stk. 2 erstattes med følgende:

„Stemmesedlerne skal være af hvidt Papir, paategnet Ordet „Stemmeseddel“ paa begge Sider, men iøvrigt uden Paategning eller Særmærke af nogen Art. Konvolutterne skal være uigennemsigtige og af en saadan Størrelse, at de fuldstændig dækker Stemmesedlen. Omslagene skal paa Forsiden være paatrykt Angivelse af, at de indeholder en Stemmeseddel, og paa Bagsiden være forsynede med en Rubrik, hvor Vælgeren kan angive sit Navn og sin Bopæl i den Kommune, hvori han er opført paa Valglisten.“

2.

Forslaget inddeles i 20 Paragrafbuure, eet Nummer for hver Paragraf, der ændres.

Som § 21 tilføjes:

„Denne Lov træder i Kraft straks.“

Broytingaruppskot frá Long og P. Petersen:

Minnilutin í stjórnarnevndini (R. Long og P. Petersen) loyvir sær subsidiert at seta fram soljóðandi

*Forslag
til*

*midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Ændringer i Lov Nr. 127
af 28. April 1916 om Folketingsvalg paa Færøerne.*

§ 1.

Til Lovens § 2 føjes:

„dog at Personer, der er født udenfor Færøerne og ikke har haft fast Bopæl paa Færøerne fra Tiden før 9. April 1940 er undtagne, uanset at de iøvrigt opfylder Valgkvalifikationskravene.“

§ 2.

Disse Bestemmelser træder i Kraft straks.

*Uppskot
til*

*bráðfengis ásetanir fyri Föroyar um broytingar í lóg nr. 127 frá 28.
apríl 1916 um fólkatingsval í Föroyum.*

gr. 1.

Uppí gr. 2 verður sett:

„tó at fólk, ið eru borin í heim uttanfyri Föroyar og ikki hava havt fastan bústað í Föroyum frá tíðini undan 9. apríl 1940, eru undantikin, tó tey annars uppfylla valtreytirnar.“

gr. 2.

Hesar bráðfengis ásetanir koma í gildi heinanvegin.

2. viðg. 2/12 og 3. viðg. 5/12.

Uppskot minnilutans fall 6—0. Broytingaruppskot minnilutans til § 2 fall 6 —0. Broytingaruppskotið frá meirilutanum samtykt 11—3.

Lóguppskotið so broytt í síni heild samtykt 11—6.

13. Tryggingarlógin.

Frl. 10/1.-1948.

ÁLIT

Tá Föroyar í 1940 vórðn hersettar, var tað umráðandi at fáa í lag eina fasta skipan fyri okkara tryggingarviðurskiptum, og hin 17. juni 1940 varð við „Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Forsikringsvirksomhed“ sett á stovn Tryggingarsambandið „Föroyar“. Aðalætlanin í hesi skipan var at savna undir somu leiðslu öll sløg av tryggingum. Henda ætlan varð framd í gr. 2 í skipanini.

Vegna tess, at henda grein er teim tryggingarfelögum, ið arbeiddu í Föroyum undan krígunum, so mein, senda tvey av teim, Færøernes Gensidige Forsikringsforening og Suderø gensidige Fiskeriforsikring umsókn inn til tingið um at fáa broytt hesa lóg.

Hesi bæði feløg halda fram, at teimum verður ikki liv lagað, um

1) tey ikki fáa loyvi til at tryggja nýggj fôr, og

2) fáa loyvi til at lækka tryggingarmark teirra, ið hjá Færøernes Gensidige Forsikringsforening er 50.000 kr., og hjá Suderø Fiskeriforsikring er 30.000 kr.

Umsökjararnir vilja halda, at grein 2, fjórða pelti, lógarinnar bert gevur Föroya Sjóvátrygging „Bæret til at tegne al Sö- og Transportforsikring, der ligger over den Sum, som efter de hidtil gældende Regler har kunnet dækkes i Færøernes Gensidige Forsikringsforening eller Suderø Gensidige Fiskeriforsikring,“ og ikki sýtir teim at tryggja nýggj skip.

Í umsóknini verður bent á, at um tryggingarsambandið fær einarætt til hesar tryggingar, verða tryggingargjöldini, ið álögd verða sjóvinnuni so stór, at tey verða at skerja henda hövuðslátt í vinnulívi okkara.

Ymsamálaneyvudin hevur tindað við umboðsmenn fyri Færøernes Gensidige Forsikringsforening. Grein 2 lógarinnar gevur umsökjaranum høvi til at gerast ein deild undir tryggingarsambandinum, men umboðsmenninir hövdu ongan hug til at gera nýtslu av hesum møguleika, vegna tess at treytirnar skuldu selast av nevnd tryggingarsambandsins.

Ymsamálaneyvudin er av teirri áskoðan, at tryggingarsambandið hesa stutta tíð, tað hevur virkað, hevur sum landstrygging verið föroyska samfelagnum til stórt gagn. Nevndin ásaðnar, at tryggingargjöldini hava verið høg og nóg so tung byrða hjá fiskivinnuni, men hetta mundi óivað vera neyðugt hjá so ungum stovni, men frá 1. januar 1948 hevur tryggingarsambandið lækkað gjöldini 2 pst.

Hóast tað er rætt, sum ávíst er í umsóknini, at ivi kann vera um, um lógin sýtir umsökjaranum at tryggja nýggj fôr, og at Lögtingið avgjørt ikki ynskir, at okkara tryggingarviðurskipti í framtíðini skulu hvíla á ótryggari lógtolkan, vil nevndin halda, at um tryggingarsambandið í framtíðini ikki skal fáa trupulleikar, verða ongar broytingar gjørdar á hesum síni. Hartil kemur, at komandi broyting í okkara stjórnarskipan vil óivað hava við sær broytingar í okkara tryggingarviðurskiptum.

Ymsamálaneyvudin setir fram hetta

Uppskot:

1. Málið verður upp aftur líkið á komandi Ólavsökutingi.
 2. Eintak av álitinum verður sent umsökjarinum.
2. viðg. 13/1. Samtykt pt. 1 við 14- 0, pt. 2 við 12—0.

14. Nýggj byggilóg.

Frl. 2/12. 1. viðg. 4/12. Frl. 19/1—48.

ÁLIT

Froðbiar sóknar kommuna hevur í brævi 20/11 1947 vent sær til tingið um at fáa í lag eina nýggja byggilóg samsvarandi teim krøvum, ið eru galdandi í øðrum londum.

Tær reglur, vit hava um „Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner“ eru yvir 65 ára gamlar, so tað kann av røttum sigast, at átroðkandi er at fáa broytt lógina av 1882.

Av tí at málið er so umfatandi, mælir nevndin til, at uppskotið frá Froðbiar sóknar kommunu verður sent út til allar kommunur í Føroyum, samstundis við at byggingarkönur maður, ið kendur er við bygðaviðurskifti í Føroyum fær málið til ummælis og eftirkanningar.

Uppskot:

1. Uppskotið frá Froðbiar sóknarstýri verður at senda út til kommunurnar. Samstundis verður málið latið til byggingarkönan mann til ummælis og eftirkanningar.
2. Málið verður at leggja fyri Ólavsökutingið í ár.

Uppskot til nýggja byggilóg.

§ 1.

Allir nýggir vegir, ið lagdir verða, mega vera í minsta lagi 5 metrar breiðir umframt gongubreytir báðumegin, ið megu vera í

minsta lagi 1,5 metrar breiðar. Tó kann lögtingið (landsnevndin) geva undanlak frá hesum, tá ið tað gerst neyðugt orsakað av byggingum, ið longu standa.

Tá ið sóknarstýrið heldur tað vera neyðugt, at ein longu gjörður vegur má verða breiðkaður, skal ein og hvør, ið ællar at byggja nýggj hús móti vognum, annaðhvørt tað er á higar til óbygdari grund ella í staðin fyri eini eldri niðurbrotin ella niðurbrend hús, ella sum eigari av óbygdum lendi, hava skyldu til at lata so mikið av sínum lendi til vegarbreiðkan, sum hildið verður at vera neyðugt til tess at geva vognum einn hóskandi breidd, móti viðurgjaldi úr kommunukassanum eftir óvildarmanna meting. Sóknarstýrið kann eisini krevja tóku av byggingum, ið standa so fyr, at teir forða fyr eini neyðugari vega-bygging ella breiðkan av longu bygdum veg, eftir teimum reglum, ið heimila ognaravluktan til almenna nýtslu; tó skal tað standa avvarandi frítt fyr at krevja spurningin um hilt tørvandi í hesi avluktan lagdan fyr yvirbygginevndina.

§ 2.

Hornabyggingar (byggingar við vegamót) skulu hava avbrotin horn í 2 metra breidd í minsta lagi og við eins stórum vinkelum móti báðum síðum; tó kunna hornini eisini vera avrundað, men so má bugurin ikki koma meiri enn 30 centimetrar út um ta omanfyri ásettu línju. Har sum hini ástæðarlígu viðurskiftini ikki krevja, at henda fyriskipan verður fylgd, ella at byggingsskilurin uttan talar fyr tí, kann avvarandi bygginevnd geva loyvi at víkja frá hesum.

§ 3.

Við nýggjum byggingum ella við tilíkari umbygging av eldri, sum kunna selast í bólki við nýggjar, mega kjallaraniðurgongdir og trappur uttanfyri ikki koma longur fram frá húsaflaktini enn 0,5 metrar, og tað einans, tá ið breiddin á gongubreytini uttan fyr niðurgongdina ella trappuna er í minsta lagi 1 metur. Trappurnar skulu hava avrundað horn. Tær núverandi kjallaraniðurgongdir og trappur uttanfyri mega ikki vera gjørdar störr, uttan so at umlegging av gongubreytini ger tað neyðugt við eini hækkan ella lækkan av lendinum, og eiga tær at verða burturtiknar ella minnkaðar, tá ið sóknarstýrið heldur tær vera vandamiklar fyr hina almennu ferðsluna, móti viðurgjaldi eftir óvildarmanna meting. Tó kann altíð verða kravt at fáa spurningin um tað neyðsturvliga í hesi burturtöku ella minnkan lagdan fyr yvirbygginevndina til avgerðar.

§ 4.

Karnappar, útlugað vindeygu og aðrar úthyggingar á byggingum mega ikki verða gjørd út yvir götuna, uttan so at tey eru í eini hædd, ið ikki er undir 2,2 metrar frá gongubreytini.

Portur, dyr ella vindeygu mega ikki verða sett í til at lata upp úteftir, uttan so at tey, tá ið tey standa opin, lata einn gongd upp á 1 metur vera fría á gongubreytini, ella tá ið vindeyguni eru sett í eini hædd av 2 metrum.

§ 5.

Byggingar, sum ekki eru av timbri, men laðaðir annaðhvört av gróti, tigulsteini ella cementsteini ella stoyptir av cementbeton, skulu, tá ið teir verða gjördir bert í einari hædd, hava eina veggjaljúkt upp á í minsta lagi 22 centimetrar. Verða byggingar gjördir í fleiri hæddum, skal hin ovasta hæddin hava eina tjúkt upp á í minsta lagi 22 centimetrar, og skal veggurin í hvørji hædd niðri undir verða öktur við 11 centimetrum inn í byggingin. Sum ein hædd verður at rokna hvør kjallari, ið er 1,5 metrar oman fyri jörðina (túnið) og ein og hvør við laðaðum ella stoyptum kvisti gjörd loftsbúð.

§ 6.

Ein og hvør skjöldur, sum skilir ein bygging frá grannans ogn, skal vera gjördur sum brandskjöldur. Ein tilíkur brandskjöldur eigur at vera av grundtilfari (gróti, cementbeton, cementsteini ella tigulsteini) og má í minsta lagi vera 22 centimetrar tjúkkur, og tá ið fjarstöðan frá næsta húsi er ekki yvir 3 metrar, skal brandskjöldurin rökka 16 metrar upp um takið. Eingin draghjálki ella annað travverk má verða lagt djúpari inn í ein brandskjöldur enn hálva tjúktina av veggnum, og mega í tilíkar skjölðrar ikki verða sett vindeygu ella onnur hol, uttan so at byggingevndin gevur loyvi til tess.

Vindeygu mega ikki verða sett í útveggir á byggingum, uttan so at veggirnir standa í minsta lagi 62 centimetrar frá grannans marki.

§ 7.

Eingin byggingur má verða deildur millum fleiri eigara sum ogn teirra, uttan so at hann er sundurskildur við brandskjöldrum.

Ein brandskjöldur kann vera felags fyri lveir samanbyggdar byggingar, tá ið hann umframt at lúka lær í § 6 ásettu freytir er sterkt samanhygdur við báðar byggingar, og at tað við tinglisnari váttan er fingin vissa fyri, at hann kann ikki verða hirturlíkin av hvörgum eigara, so leingi sum byggingarnir standa.

Tá ið ynskt verður, at samanhygdur byggingar bráðfeingis verða settir í samband hvør við annan, kann byggingevndin geva loyvi til tess. Eru byggingarnir avskilaðir við brandskjöldri, so skal jarnkarmur verða settur í við jarnhurðuna háðumegin, sum mega falla tætt í karm-in og mega hava í minsta lagi eina fjarstöðu upp á 23 centimetrar hvør frá aðrari.

Við umbygging av 2 ella fleiri byggingum til at verða ein kann byggingevndin geva loyvi til at taka burtur teir brandskjölðrar, ið skilja teir at.

§ 8.

Eingin byggingur, ið stendur við almennan veg, má vera hærri enn vegarbreiddin við einum fjórðingi lögðum aftrat. Hæddin verður at meta á meðalbyggingi frá gongubreytini og upp at yvirkanti á bjálkalagnum, haðani takið verður at rokna (sbr. tó §9). Har byggingar ikki standa tætt at veggnum, verður hitt millumliggjandi bygda ella óbygda rúm at leggja aftrat vegarbreiddini við avgerðina av hini lutfallsligu hædd, sum givin verður bygginginum.

Eingin byggingur má hava størri hædd at yvirkanti á bjálkan-

um enn 16 metrar, annaðhvört hann verður bygdur á lorgum og opnum stöðum ella við vegir, ið eru yvir 12,5 metrar breiðir (sbr. tó § 9). Kvistar, ið nýttir verða til at vinda upp vörur, og einans hava ta til tess neyðturviligu stödd, kunnu allastaðni verða byggdir yvir ta fyriskipaðu hædd.

Vegarbreiddin framman tyri ein bygging verður at máta eftir teirri linju, sum, drigin frá miðjunni á bygginginum, gevur sama vinkul við báðar síður á veginum á hesum stað. Við hornabyggingum verður hæddin at rokna eftir teirri vegarbreidd, móti hvørji hin longsta síðan á bygginginum horvir, og tá ið byggingarnir hava eins langar síður móti tveimum veginum av ymiskari breidd, verður hæddin at rokna eftir hinum breiðara veginum.

Tær umstöður, at ein vegur gongur vinkulrætt móti einum byggingi, geva ikki rætt til at byggja hærri enn eftir tí vegarbreidd, har hann verður at standa.

§ 9.

Fínki tak ella taklutur má hava størri vaðing enn 50 stig frá vatnrættum flata.

Tá ið einum taki verður givið minni reising, enn tað sbr. hesa § má hava, so kunnu tær í § 8 ásettu byggingshæddir verða óktar við helmingi av tí máti, sum mönin harav kemur at liggja lægri.

§ 10.

Í einum og hvørjum byggingi, ið umframt kjallara hevur fleiri enn eina til íbúðar avskilaða hædd, og hvørs bygdi grundflati er yvir 120 fýrhyrningsmetrar, skulu verða gjördar tvær trappur, ið onnur skal vera í minsta lagi 0,9 metrar breið og onnur 0,7 metrar, og skal tann gongur, ið sambindur hina størri trappuna við veg ella tún, vera í minsta lagi 1,25 metrar breiður. Hesar trappur skulu vera soleiðis gjördar, at tað á hvørji stovuhædd er samband teirra millum.

§ 11.

Skorsteinsrör til at leiða út roykin frá køkseldstöðum, ovnum og káminum, skulu, tá ið skorsteinsreinsarin má fara ígjøgnum ley, vera allan vegin av $\frac{1}{2}$ steins (11 centimetra) tjúkt av grundtilfari og hava eitt tvörmál innan upp á 47 centimetrar í fýrhyrning ella av hutfallsliga 42 centimetrum og 52 centimetrum, tá ið ein avlongur fýrhyrningur heldur verður tikin, og skal tað hava eina sterka reiusilurð av somu vidd.

Har sum skorsteinsrørið gongur ígjøgnum bjálkalagið og loftið, skal innsíða tess vera í minsta lagi 22 centimetrar frá öllum træverkum, og kann eitt slíkt rör ikki verða klætt við viði ella tjaldað á listum.

Rørið má annaðhvört verða bygt upp frá grundini ella hvíla á einum hválvi millum tveggja veggja av grundtilfari og má í ongum föri koma at hvíla á bjálkunum. Tað skal eisini vera loyvt at byggja hesi rör á einum veggj av grundtilfari, tá ið hann av byggingyndini verður hildin at vera nóg sterkur til tess.

Tá ið rörinum verður givið hall, skulu hallandi síður tess verða styðjaðar av einum stóli við einum turrum tigulsteini flatliggjandi millum stólin og rørið, tó má hin hallandi síðan ikki hava ein minni vinkul enn 45 stig frá vatnrættum flata.

Í staðin fyrir hesi omanfyri umröddu rör skal tað eisini vera loyvt at nýla trengri rör, ið verða at reinsa við snorreinsara. Hesi mega to ikki vera trengri innan enn 22 centimetrar í fýrhyrning.

Öll skorsteinsrör mega verða gjörd í minsta lagi 80 centimetrar upp um takið.

§ 12.

Allir störrir eldstaðir, bryggjustovur, sápuvirki og onnur skulu, tá ið royknögd teirra er so mikil, at bygginvevndin heldur hana vera til ampa fyri íbygd hús har í nánd, hava skorstein, ið er í minsta lagi 16 metrar upp frá jörðini, eina og skorsteinurin eigur at hava eina lutfallsliga vídd og veggjutfúkt og verður bygður loddrætt uttan at vera settur í vinkul frá eldstaðnum.

§ 13.

Opnir eldstaðir, lagdir á bjálkalag verða heilt forboðnir. Eldstaðir við hurð fyrri kunnu verða lagdir á bjálkar, tá ið teir verða gjördir á undirlag av tvinnanda lögum av tignusteini, lögð í steinsambinding á flatsíðuna og gird í jarnrammu ella á annan eina tryggjandi hátt.

§ 14.

Allir bakaraovnar mega verða gjördir við tvinnanda hyálvi.

§ 15.

Loft mega ikki verða gjörd av pappíri ella lörifti, útspent undir bjálkumum ella millum teirra.

§ 16.

Við bygging av nýggjum byggingum er hin byggjandi skyldugur at fylgja teim reglum, sum innlegging av vatnleiðingum ger neyðugt.

Eingin má byrja at byggja nýggjan bygging, áðrenn bygginvevndin hevur sagt frá, at skipað er fyri vatnveitingini, og at tað, har tað tarvast, er útstungin vegur í hóskandi breidd og í eina, ikki bert hvat viðvíkir umrödda bygging, men eisini viðvíkjandi verandi ella viðlíknari skipan av vegum, hóskandi leið fram at einum framvið liggjandi almennum veg og fyriskrivað, hvussu skipað skal verða viðvíkjandi koyrslu yvir á henda veg.

§ 17.

Tað einum sethúsum tilhoyrandi óbygda lendi má í ongum föri vera minni enn hitt bygda, og ein og hvør garður (tún), móti hvørjum vindeygum verða sett úr rúmmum ella kókum, og sum frá öllum síðum eru ella við tilbygging annaðhvørt av eigara ella granna kunnu verða innigird av byggingum, skal í minsta lagi hava eitt öki upp á 39,4 fýrhyrningmetrar óbygda vídd og má ikki í nakra aft hava eitt minni strekki enn 2,5 metrar. Við byggingum, ið verða avskilaðir sum íbúðir í fleiri hæddum, verða tey lendi, sum sambært framanfyri standandi fyriskipan skulu vera óbygda, at ökja við 1/6 fyri hvørja hædd, sum byggingurin hevur umframt tær framanfyri nevndu. Har sum hitt óbygda lendi ella garður (tún) við núverandi byggingum longu er trøngt so mikið, at tað er minni enn framanfyri fyriskrivað, má

byggningurinn ekki verða hækkaður — hvorki við aftrahbygging eða umbygging — ei heldur hitt óbygda landi verða minnkað, uttan í slíkum föri, har ein lutur av tí (eftir § 1) verður latin hinum almenna.

§ 18.

Ein og hvör byggningur, sum í framtíðinni verður bygdur, skal móti almennum veg hava takrennur við rennstokki.

§ 19.

Eingin kjallari, sum ætlaður er sum íbúð eða varandi tilhald, má verða gjördur, áðrenn skipað er fyri, at grundvatnið kann renna frá. Ein og hvör tilíkur kjallari skal í minsta lagi hava eina hædd uppá 1,25 metrar oman fyri túnið eða gongubreytina og vera avskilaður soleiðis, at nóg mikið av bæði ljósi og luft kemur inn.

§ 20.

Íbúðir mega ekki verða avskilaðar á loftum, uttan so at bróstað er upp undir takhallið, og vindeygu eru, sum geva nóg mikið av ljósi og luft í rúmið.

§ 21.

Ein og hvör stovuhædd, sum í framtíðinni verður avskilað sum íbúð, skal, tá ið eingin kjallari er undir, hava gólvið liggjandi í minsta lagi 15 centimetrar oman fyri túnið eða gongubreytina. Í grundina á einum og hvörjum nýggjum byggningi skal 15 centimetrar oman fyri jörðina verða lagt eitt lag av asfalti, koltjöru, tjörupappi, mastikspappiri, skifer, glasi eða öðrum verkevni, ið væta ikki treingir ígjøgnum.

§ 22.

Við ein og hvønn bygging mega vera hini neyðturvuligu nátt-hús við mígingarrúmi eða vatnátthús (w. c.). Nátt-hús og mígingarrúm við rennum í landbrumar eða tunnur mega bert verða gjörd í bygginganna hæddum við eftiransan av teim fyriskipanum, sum bygginevudin heldur tað vera tarvur á at fyriskriva. Eitt og hvørt mígingarrúm skal standa í minsta lagi 8 metrar frá rennandi drekkavatni.

§ 23.

Svínastíggjar, fjós, stallar o. s. fr. mega ikki verða gjörd undir sethúsum. Køstar, sum í framtíðinni verða gjördir, skulu í minsta lagi vera 8 metrar frá øllum drekkavatni og í somu fjørstöðu frá sethúsum, skúla, kirkju eða almennum veg.

§ 24.

Eingin íbúð má vera minni enn 2,2 metrar hög, roknað frá gólvi til lofts.

§ 25.

Tær í hesi lóg fyriskrivaðu skipanir verða at fylgja bæði við bygging av nýggjum byggningum og umbygging av eldri byggningum og bygging aftrat teimum, um so er at tær til tess eru nýlandi. Allir

ivaspurningar hesum viðvikjandi verða at avgera av byggingevndini og, í tilfellum, har hin byggjandi við hesa avgerð er ikki nøgdur, av yvirbyggingevndini.

§ 26.

Tann valda byggingevnd skal hava ta við hesi lóg fyriskipaðu umsjón innan fyri tað øki, har henda lóg (sambært § 34) er galdandi. Eingin nýggjur byggingur má tí verða bygdur, og eingin umbygging av byggingum, sum koma undir tær í hesi lóg gjördu fyriskipanir, verða gjörd, áðrenn tað er sagt byggingevndini frá, og heuara loyvi til tess er fingið. Tá ið boðað verður byggingevndini frá einum byggingi, skal ein uppdráttur av grundarlagnum fylgja við. Tá ið byggingurin er liðugur, skal hin byggjandi, áðrenn hann flytur inn til tess at nýta byggingin, útvega sær byggingevndarinnar vátan um, at byggingurin er gjördur samsvarandi við byggilógina.

§ 27.

Byggingevndin skal tíðest ansa eftir, at tær í hesi lóg givnu serligu fyriskipanir verða fylgdar. Skuldi hon kortini í tilvikum tilfellum, fyri hvørjum ongur avgerandi reglur eru í lógini komið frammyvir, at tað við nøkrum byggingi — serliga sovordum, sum í stórum rúmum er ætlaður at hýsa stórarí mannføld — verður nýttur ein vánaligur byggiháttur, ella, at tað verður nýtt óálitandi tilfar, ella skuldi hon — serliga í byggingum, sum eftir ætlan leirra verða nýttir at kynda sterkan eld í — komið fram yvir nakað soleiðis gjørt, sum hon heldur opinberliga vera vandamikið fyri eldsbruna, tá skal hon um hetta atvara hin avvarandi. Um hann ikki sjálvur rættar hitt ákæraða brek, skal byggingevndin geva skrivligt mótmæli móti framhaldi av byggingini hjálaga eini gjølligari frágreiðing um, hvørjum stöðgurin er orsakaður av, og má tá hin byggjandi um sjálvur, um so er, at hann vil ikki rætta seg eftir hinum framsetta kravi, at skjóta málið til yvirbyggingevndar avgerðar.

§ 28.

Við yvirbyggingevndar samtykki kann sóknarstýrið avgera at áseta ein byggingarumsjónarmann, sum tá verður limur í byggingevndini. Í eini av sóknarstýrinum gjördari og av yvirbyggingevndini staðfestari viðtekt verður tað ásett, í hvørjum føri byggingarumsjónarmaðurin skal ganga í byggingevndarinnar stað, og hvørja lön hann skal fáa úr kommunukassanum, og hvat gjald, tað av hvørjum einstökum, ið notið hevur umsjónarmannsins hjálp, verður at lata til hansara ella kommunukassans. Byggingarumsjónarmaðurin verður valdur av sóknarstýrinum upp á yvirbyggingevndarinnar góðkenning.

§ 29.

Um nakar letur vera at siga byggingevndini frá bygging av nýggjum ella umbygging av eldri byggingum (sbr. §26), tá skal hann bóta frá 2 kr. upp í 40 kr. Sama revsing verður tí fyri, sum tekur ein bygging til nýtslu ella nýtir eitt liðugt gjørt byggiverk, uttan frammanundan at hava fingið til vega ta til tess bodnu vátan, ella sum ger ímóti einum av byggingevndini samsvarandi § 27 settum forboði.

Fyri annar brot av hesum lógaravgerðum verða teir handverkarar, sum gjørt hava arbeiðið, at falla í sekt frá 10 upp í 200 kr. Kann ella vil hin byggjandi ikki uppgæva sínar handverkarar, verður hann sjálvur at falla undir somu revsingarábyrgd. Eigarin skal tí næst verða dömdur at rætta hitt óheimilaða við annaðhvørt at burturtaka ella umskipa hitt bygda innan eina ávísa ásetta tíð við hóttan av munandi dagligari sekt, til tess at hann er farin undir at rætta tað honum álagda, uttan so at yvirbygginevndin gevur samtykki til, at málið kann falla burtur, ímóti at tað á annan hátt verður avgjört eftir eini av hinum skylduga tilbodnari semju.

§ 30.

Sakarmál viðvíkjandi brotum móti hesi lóg verða at beina fyri politirættin.

Allar sektir eftir hesi lóg verða at falla í sóknarinnar fátækra-kassa.

§ 31.

Henda lóg kemur í gildi hin Um so er, at samtykki er givið tilætlaðum byggiverkum, ið ganga ímóti frammansfyri standandi avgerðum, missir eitt tilíkt samtykki sítt gildi, tá ið byggifyritøkan er ikki byrjað áðrenn 3 mánaðir aftan á hesar lógar dagfestan.

§ 32.

Hav einstakar av hesum lógaravgerðum eftir viðurskiftunum ikki hóskandi kunnu nýtast í sumnum sóknum, kann yvirbygginevndin eftir umsókn frá viðkomandi sóknarstýri fyríbils sleppa teimum frá teimum.

Og kann yvirbygginevndin eisini, um so er, at serliga gott grundarlag er til tess, í einstökum förum eftir tilráðing sóknarstýrisins loyva, at vikt verður frá hesum lógaravgerðum.

§ 33.

Um nakað sóknarstýri heldur meiri fyriskipanir vera neyðturviligar fyri at gera hesar lógaravgerðir meiri fullkomnar, so kunnu tilíkar fyriskipanir verða tiknar upp í eina byggiviðtekt, ið gjörd verður av sóknarstýrinum eftir uppskoti frá bygginevndini og verður at góðkenna av yvirbygginevndini. Ein tilíkt viðtekt verður at galda fyri tað ökið, ið kemur undir hesa byggilóg.

§ 34.

Henda lóg kann við lögtingssamtykt verða sett í gildi í øllum teimum sóknum, har avvarandi sóknarstýri seta fram tilíkt ynski.

2. viðg. 20/1. Samtykt 12 -0.

15. Dagpengar frá Föroya vanlukkutrygging.

Frl. og f. viðg. 10/1 1948. 19/1 frl.

ÁLIT

Visandi til tingmál nr. X-23/1946: Viðbót til dagpening frá Föroya vanlukkutrygging (tingtíðindi 1947, bls. 207) mæli nevndin til at endurnýggja hesa skipan fyri 1948 við tilskilum, at kunngerð nr. 17 frá 25/4 1947 ikki var røtt í forminum, og setur so stætt fram soljóðandi

Uppskot

til

bráðfengis reglur viðvíkjandi broyting í anordning fyri Föroyar nr. 161 av 29. mars 1939 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde.

§ 1.

§ 25 í Anordning Nr. 161 af 29. Marts 1929 ændres saaledes:

„Dagpengene udgør for Aaret 1948 Kr. 6,00 daglig. Delvis Dagpenge ydes ikke.“

gr. 1.

Gr. 25 í fyriskipan nr. 161 av 29. mars 1939 verður broytt soleiðis:

„Dagpeningurin fyri árið 1948 er kr. 6,00 um dagin. Partvísur dagpeningur verður ikki veittur.“

2. viðg. 19/1 og 3. viðg. 20/1. Samtykt 15—0.

16. Virðisvakstrargjald við sölu av föstum ognum

Frl. minnilutauppskot

*Uppskot
til
Ændringer
i*

*Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Værdistigningsafgift ved
Salg af faste Ejendomme paa Færøerne.*

§ 1.

Af alle faste Ejendomme paa Færøerne skal fremtidig erlægges en Amtsfonden tilfaldende Værdistigningsafgift, hver Gang de skifter Ejer ved Køb og Salg, men ikke ved Gave, Arv og Mageskifte.

Afgiften skal beuyttes til Fremme af hurtig Opdyrkning af Jord med moderne Redskaber.

§ 2.

Afgiften erlægges af Værdistigningen.

Ved Værdistigningen forstaas Forskellen mellem den paagældende Ejendoms Værdi beregnet efter Prisforholdene i 1939 før Krigens Udbrud og Ejendommens Salgssum eller for Ejendomme, erhvervet efter 1. September 1939, Forskellen mellem Anskaffelsessummen og Salgssummen.

Beregningen af Ejendommens Værdi i Ifenhed til foranstaaende foretages af Vurderingsmænd efter nærmere Regler, der fastsættes af Amtet efter Indstilling fra Landsnævnet (Landsstyret).

§ 3.

Værdistigningsafgiften, som paahviler Køberen af en fast Ejendom, udgør:

- a. 50 pst. af Værdistigningen for udenbysboende Købere af Udmærk med eventuelt tilhørende Indmærk i alle Bygder med Undtagelse af Havnebygderne Vaag, Trangisvaag med Frodehö, Sörvaag, Vestmanhavn, Bygderne ved Skaalefjord, Fuglefjord og Klaksvig.
- b. 15 pCt. af Værdistigningen for indenbygds boende Købere af Udmærk med eventuelt tilhørende Indmærk i de under a. nævnte Bygder.
- c. 25 pCt. af Værdistigningen for Købere af Udmærk med tilhørende Indmærk i de under a. nævnte Havnebygder.
- d. 25 pCt. af Værdistigningen for Købere af Trøer, Grundstykker og Husejendomme paa alle Pladser paa Færøerne.

§ 4.

Afgiften fastsættes i hvert enkelt Tilfælde af Landsnævnet (Landsstyret) og opkræves af Oppbørselskontoret efter nærmere Regler, som fastsættes af Landsnævnet (Landsstyret).

Afgiften forfalder til Betaling, saasnart endelig Aftale om Afhændelse er truffet, hvad enten endeligt Overdragelsesdokument er oprettet eller ej. Afgiften kan inddrives ved Udpantning.

Det paahviler saavel Köber som Sælger af en fast Ejendom at indgive til Oppebørselskontoret paa Tro og Love Anmeldelse om ethvert Köb og Salg af en fast Ejendom. Anmeldelsen angives paa Blanketter tilvejebragt af Landsnævnet og skal indeholde alle for Værdistigningsafgiften fornødne Oplysninger.

Undlader Sælgeren af en fast Ejendom at indgive den foreskrevne Anmeldelse inden 14 Dage efter Salget, hæfter han for Værdistigningsafgiftens Betaling.

§ 5.

Intet Overdragelsesdokument maa fremtidig tinglæses, medmindre det er ledsaget af den i § 4 nævnte Anmeldelse eller forsynet med Oppebørselskontorets Paategning om, at Værdistigningsafgift er erlagt, eller Landsnævnets (Landsstyrets) Paategning om, at Værdistigningsafgift ikke skal erlægges.

§ 6.

Staten, Amtskommunen, Thorshavn Kommune og Sognekommunerne er fritaget for Betaling af Værdistigningsafgift ved Erhvervelse af fast Ejendom.

§ 7.

Overtrædelse af nærværende Bestemmelser straffes med Bøder, der tilfalder Amlsfonden.

§ 8.

Nærværende Bestemmelser træder i Kraft straks og saaledes, at Værdistigningsafgift betales af alle Köbere, som endeligt erhverver en fast Ejendom efter Ikrafttrædelsesdagen.

2. viög. 21/1. 3. viög. 22/1. Fall 8—0.

17. Bráfengis fyriskipanir fyri Föroyar um umsetingargjald

Fel. minnilutauppskot (P. M. Dam og L. Zachariassen):

Uppskot

til

Bráðfengis fyriskipanir fyri Föroyar um umsetingargjald.

§ 1.

Av öllum handli (keyp og sølu við inn- ella útflytan) við Danmark og onnur lond verður at rinda $\frac{1}{2}$ psd. av umsetingarprísinum.

Tað, sum vinst við hesum, verður at rinda í amtsgrunnin.

Landsnevudini (landsstýrinum) verður givið í hendi at fyriskipa, hvussu hesin peningur verður at gjalda.

§ 2.

Prisansingarráðnum verður álagt at ansa eftir, at hetta gjald ikki verður vörudýrkandi, og skal tað heldur ikki hava nakra ávirkan á avrokning av skipamanning, skiparar og stýrimenn tó undantíknir.

§ 3.

Hann, sum brýtur ella roynir at bróta ásetanirnar í hesum fyriskipanum ella tær við heimild í hesum fyriskipanum gjördu ásetanir, verður at revsa — um hann ikki er strangari revsing skyldugur eftir teirri vanligu lógini — eftir reglunum í § 16 í kunngerð nr. 48, 18. december 1940.

§ 4.

Hesar fyriskipanir koma í gildi beinan vegin.

2. viðg. 21/1. 3. viðg. 22/1. Fall 8—0.

XI. STRANDFERÐASKIP

Smiril og Ternan.

1. viðg. 12/8. Frl. 11/9.

ÁLIT A.

A. „SMIRIL“

Administrator hefur við skrivi, dagsett 17. júní 1947, sent tingsinum rakstrarroknskap og uppgerð yfir figgjarstandin fyrir árið 1. apríl 1946 til 31. mars 1947, og greiðir administrator frá, at

„tær samlaðu rakstrarinntökurnar eru kr. 293.217,10; meðan tær árið frammanundan voru kr. 314.168,18, altso minnaðar við kr. 21.151,08. Harav er farmagjaldið minnað við ca. 11.000 kr. og ferðapeningurin við ca. 10.000 kr.

Tær samlaðu rakstrarútreiðslurnar eru kr. 344.503,21, meðan tær árið frammanundan voru kr. 377.531,29, altso minnaðar við kr. 33.028,08.

Við at samanlíkna roknskapin við árið frammanundan so eru teir ymisku postarnir nokkurlunda tað sama. Í manningarlönini eru ca. 11.000 kr., sum manningin fekk í eykadýrliðarviðbót fyri kríggssárin. Tað sama er við administrationini har eru 200 kr. meira sum administrator fekk í eykadýrliðarviðbót fyri kríggssárin. At tryggingagjaldið er ca. 19.000 kr. minni kemur av, at Kríggstryggingin hefur afturgoldið kr. 16.138,71, og kríggstryggingin fyri hetta árið er niðursett í premiu.

Klassifikatiónin í Helsingør í 1945 er nú goldin við kr. 159.999,57. Av hesum koma tryggingarfelögin at góðgera ein stóran part aftur. Hetta verður nú uppgjørt av Dispachør Slæge í Keypmannahavn, men er ikki liðugt enn.“

Roknskapurin er kannaður av grannskoðara G. Winther, og hevur hann funnið hann beinan og samsvareandi bókur og skjöl.

Nevndin tilmælir tinginum at góðkenna roknskapin.

Frá Suðuroyar Fiskimannafelag fyriliggur skriv, dagsett 30. júlí 1947, hvørt kravt verður, at hýran verður hækkað fyri nakrar av undirfólkinum umhóð, og verður har kravt fylgjandi hýra:

Matrósur, kokkur og kyndari hvør um mánaðin	800 kr.
Lættmatrósur	700 kr.
Messudrongur	100 kr.

hækkandi 3. hvønn mánaða við 100 kr., til hann kemur í hædd við lættmatrósin.

Manningin er nú lönt við eini mánaðarhýru uppá fyri:

Skiparin	935 kr.
Stýrimaður	700 kr.
1. maskinmeistari	885 kr.
2. maskinmeistari	550 kr.
Kyndari	550 kr.
3 matrósar á 450,00	1350 kr.
Hovmeistari	600 kr.
Kokkur	500 kr.
Messudrøngur	100 kr.

Harumframt koma procentir av farmagjaldi og fyri kokkin av matsölu og hovmeistarin av biletsölu og fyri messudrøngin drykkjupengar. Hesar procentir kunna fyri hvønn einkultan atlast til:

Skiparin (1 % av brutto-fraktinntøkuni)	...	ca. 100 kr.
Stýrmannin (1 % av ")	...	" 100 "
3 matrósar (1 % av ")	...	" 300 "
Hovmeistarin ($\frac{1}{2}$ % av biletsölu)		" 50 "
Kokkurin (10 % av matsölu)		" 50 "

Nevndin vil halda, at henda hýran við procentum f. t. má baldast at vera hóskandi samanlíknað við hýrur aðrastaðni.

B. „Ternan“.

Sum greitt frá í álit í lögtingsmáli nr. XI-1/1946 hevur „Ternan“ siglt í rutu millum Føroyar og Bergen í tíðini 23. februar til 2. mai 1946 og gjörði í hesum tíðarskeiði 10 ferðir og flutti ialt 30 ferðafólk og nakað av post og vörum.

Postverkið heft allar útreiðslur við hesa sigling, og hava hesar útreiðslur verið um 50.000 kr.

Inntøkur av ferðafólki og farmapeningur er í alt 7.656,20 kr., og er hesin peningur komin skipinum til inntøku.

Síðan 1. jani í ár hevur „Ternan“ siglt í strandferð eftir ferðaætlan samtykt av landsnevndini. Henda sigling væntast at steðga um 1. oktober, tá skipið skal til ta tilætlaðu umvæling, og umbygging á skipasmiðju í Føroyum.

C. Postflutningur.

Nevndin hevur samráðst við postmeistarin um hækkan av poststudninginum.

Higar til hevur verið goldið 25.000 kr. um árið fyri postflutning. Hetta heldur nevndin ikki longur vera samsvarandi teinum veruligu útreiðslum, Lögtingsins skip hava til postflutning.

Roknað út eftir útreiðslunum í 1940 var postflutningsstudningurin 16,35 pst. av bruttoútreiðslunum. Skuldi studningurin verið hildin í sama mun, skuldi nú verið goldið bert til „Smiril“ 65.000 kr.

Nevndin hevur skotið upp, at tað í framtíðini verður goldið 20 pst. av bruttoútreiðslunum fyri tey skip, Lögtingið hevur til strandferðir.

Postmeistarin hevur lovað at viðgera hettar uppskot við vælvild og seinri geva frágreiðing og svar.

D. Nýtt skip.

I tingsetuni í mars 1947 samtykti tingið at heimila eina millumtinganeynd til at keypa eitt hóskaði strandferðaskip til serstakliga at rökja strandferðir bygdanna millum í Norðoyggjum og Norðureyuroy.

Nevdin hevur kannað málið, men hevur einki skip keypt enn. Tað verður nú eftirkannað eitt skip stórt okkurt um 300 br. ton, ið liggur í Methil. Skipið sigst av kónum manni at vera væl hóskaði til strandferðaskip í Föroyum.

Nevdin vil gera sítt besta fyri at fáa eitt hóskaði strandferðaskip til keyps samsvarandi lögtingssamtyktini.

Uppskot.

- 1) Rokuskapurin fyri „Smirli“ verður góðkendur.
- 2) Sum eykaløn til manningina verður latið procentir sum í álitinum nevnt.
- 3) Avskrift av álitinum verður sent Suðuroya fiskimannafelag sum svar uppá skriv teirra 30. juli 1947.

2. viðg. 10/11. 3. viðg. 13/11. Pt. 1 og 2 samtykt 14—0 og pt. 3 við 13—0.

Pr. 17/11

ALIT B. (H. Iversen óheftur).

I seinastu tingsetu var ein meiriluti av tinginum samsvarandi (sí tingliðandi 1946/47 síðu 212 alit B, broytingaruppskot pt. 5) um at keypa eitt far aftrat til strandferðasiglingina, tí tingmenn máttu ásanna, at tingið ikki til fullnar kundi gera sína skylda í hesum máli samsvarandi krøv nýttarinnar bara við teimum tveimum förum „Smirli“ og „Ternuni“, ið nú rökja tingsins part av ferðasambandinum bygdanna og oyggjanna millum.

Nevdin, ið millum tingseturnar hevur havt hetta mál í hondum, at keypa eitt far aftrat, hevur roynt at fangið til keyps hóskaði far uttan sum innlendis, og hava slik verið í boði uttanlendis frá t. d.; men av tí at væl av förum er í Föroyum nú, hevur nevndin hildið tað vera rimilgari, at keypt verður innlendis, tá hóskaði far til rimiligan prís skuldi verið at fangið her.

Viðvíkjandi stöddini av einum slíkum fari, ið saman við Smirli og Ternuni kundi verið passandi at rök tingsins strandferðir, so hevur nevndin sum grundarlag gingið út frá, at hetta far skuldi vera minni enn áðurnevndu, men kortini so stórt, at tað kundi vera nýtiligt at selja inn í hövuðsferðalögin.

I omanfyri nevnda áliti í pt. 1 í uppskotinum varð millumtinganeyndin eisini heimilað at selja ljósmotor og líknandi, sum ikki var neyðugt umboð í Ternuni.

Undir nevndarviðgerðini nú á tingi av hesum báðum málum:

1. Keypt av hóskandi strandfari,
2. Söla av tveimur ljósanleggum frá Ternuni,

er frá p/f Vága Trolarafelag komið soljóðandi fasta tilboð:

1.

Vága Trolarafelag selur m/b Vestursöki til Lögtingið fyrir kr. 200.000 kontant, og móti at Lögtingið harumframt letur tey tvey ljósanleggini á 51 kw, ið standa í Ternuni við tveimur tilhoyrandi akkumolatorum.

2.

Vága Trolarafelag garanterar motorin í 5 mánaðir. Hesar 5 mánaðarnar hevur felagið rætt til at seta motorpassara.

3.

Lögtingið leigar fyrst bátin mannaðan í 1 mánað móti at lata 500 kr. í leigu um dagin. Tingið hevur allar inntøkar í hesi tíð.

4.

Um söla ikki gongur í lag, bindur Vága Trolarafelag seg til at keypa onanfyri nevndu ljósanlegg fyrir 40.000 kr., sum tey standa í skipinum.

Hetta í tilboðnum nevnda far er bygt í Svøríki í 1946, er 68 tons brutto og 28 tons netto, longd 70 fótur, breidd 20 fótur og dýpd 10. Motorurin er Atlas Polardiesel 215 hk, og farið er útgjørt við ekkoloddi, radiopelling, radiotelefon, elektriskum ljósi, ljóskastara, hitaverk og W. C., snurruvátsspæli nýtiligt til lossing og til akkersketu. Tankarnir rúma 60 fótum av olju. Lugarið hevur 8 koyggjur og kahúttin tvær.

Ætlandi, at m/b Vestursöki er hóskandi far til ta strandfarsigling, talan er um, setir nevndin samsvarandi tí fasta tilboðnum frá p/f Vága Trolarafelag soljóðandi

Uppskot:

- 1) Tingið leigar heinan vegin m/b Vestursöki frá p/f Vága Trolarafelag samsvarandi pkt. 3 í tilboðnum.
- 2) Tingið játtar samsvarandi pkt. 1 og 2 í tilboðnum at keypa bátin aftaná royndarmánaðin, um báturin eftir Smirlanevndarinnar ætlan vísir seg virðishóskaðan og eignaðan til tað brúk, tingið skal hava av honum.
- 3) Tingið heimilar landsnevndina at undirskriva tey neyðturvulign keyps- og söluskjöl, og verður peningurin at veita úr amtsgrunninum.
- 4) Tingið heimilar landsnevndina, um keypt av bátinum ikki kemur í lag, at selja tey í Ternuni standaði ljósanlegg samsvarandi pkt. 4 í tilboðnum og at undirskriva tað neyðturvuliga söluskjalið.

Broytingaruppskot frá nevndini:

Uppskotið frá nevndini pkt. 1- 4 verður nevndarinnar príncipala uppskot.

Fellur uppskotið, verður *subsidiert* sett sum

Uppskot:

Tingið heimilar ta í nevndaruppskoti C í lögtingsmáli nr. XI-1/1947 nevndu 3-mannanevnd til:

- a) at keypa fyri amtsgrunnusins rokning hóskandi strandferðaskip sum umrøtt í tingtíðindi 1946, s. 212,
- b) at selja elektricitetsverkið í „Ternuni“ best møguligt.

2. viðg. 19/11 og 3. viðg. 3/12. Nevndaruppskotið 1 fall 4- 0 og pkt. 2 fall 2-0. Broytingaruppskotið a samtykt 11-0 og b við 15-0.

førl. 19-11.

ÁLIT C.

Í lögtingssetuni (sí lögtingstíðindi 1946, s. 212) samtykti tingið at seta eina 3-mannanevnd til at fyrireika umvæling av strandferðaskipinum „Ternuni“.

Henda nevndin hevur nú saman við „Smirilsnevndini“ fyrireikað málið og innheinta tilboð frá ymskum skipasmiðjum.

Hesi tilboð eru innkomin:

Frá P/f Brøður Olsens Beding, Klakksvík.....	185.000 kr.
Frá P/f Vestmanna Skipasmiðja og mekaniskur verkstaður	184.500 kr.
Frá P/f Skála Skipasmiðja og Handilsvirki, Skála.....	150.000 kr.
Frá P/f Tórshavnar Skipasmiðja, Tórshavn.....	147.200 kr.

Felagsnevndin er samd um at innstilla til tingið at góðtaka tilboðið frá P/f Tórshavnar Skipasmiðju uppá 147.200 kr. og at seta eina 3-mannanevnd til at skípa fyri semju við skipasmiðjuna og neyðturvuligt eftirlit við arbeiðinum. Henda nevndin verður samstundis heimilað til at taka neyðturvuliga juridiska hjálp.

Uppskot:

- 1) Tilboðið frá p/f Tórshavnar Skipasmiðju uppá 147.200 kr. verður góðtikið.
- 2) Tingið velur eina 3-mannanevnd við heimild til at fyrireika alt umvølingini — harundir byggju-semju -- viðvíkjandi.

3) Allar útreiðslur hesum viðvekjandi verða at rinda úr amtsgrunninum.

2. viðg. 19/11, 3. viðg. 1/12. Samtykt 15.—0.

XII. KOMMUNAL MÁL

I. Decisión av kommunuroknskapum.

19/1—1948 frl.

ÁLIT

Kommunala nevndin hefur fingið upp í hendi kommunuroknskapirnar frá lögtingsrevisor, og hefur revisor lagt fram uppskot til decisiún. Fyri 20 kommunur fyri 1945 og 24 kommunur fyri 1946 eru roknskapir revideraðir og uppskot sett fram til decisiún.

Eftir frásögn frá lögtingsrevisor gongur striggi at fáa tey kommunalu roknskapini sent inn til tingið, hóast sóknarstýrini fleiri ferðir hava verið áminnt um at senda roknskap inn í røttum tíma.

Tiðarmarkið fyri innsendan av roknskapum er sum kunnugt 15. mai, og kann tað tykjast at vera nakað neyvt. Nevndin vil tí skjóta uppá, at tiðarmarkið fyri innsendan av roknskapum til Løgtingið verður sett til 15. juni, og má tá verða ansað eftir, at tiðarfreistin verður hildin.

Nevndin vil skjóta uppá, at tað verður settur ein kommunal-direktørur, ið hefur til starv at ansa eftir, at tað kommunala arbeiðið verður væl røkt og fer regluliga fram. Tað verður givið komandi landsstjórn myndugleika til at seta ein tilíkan mann. Virkisreglur verða at seta av landsstjórnini.

Sum nú er, vaksa eftirstöður av skatti ár undan ári, hóast vit liva í eini peningfátíð. Tað er tí beinast, at skrivað verður til øll sóknarstýri um at pantla fyri skatt minst eina ferð um árið, og at allar eftirstöður, sum eru meira enn 4 ára gamlar, skulu strikast.

Nevndin setir fram

uppskot

1) til decisiún av niðanfyri nevndu roknskapum:

Fyri ár 1945:

1. Fugloyar kommuna
2. Viðoyar kommuna
3. Klakksvíkar kommuna
4. Fuglafjarðar kommuna
5. Lørvíkar kommuna
6. Gøtu kommuna
7. Nes kommuna
8. Sjóar kommuna
9. Eiðis kommuna
10. Sunda kommuna
11. Kvívíkar kommuna
12. Vestmanna kommuna
13. Hestoyar kommuna
14. Nólsoyar kommuna
15. Miðvágs kommuna

16. Sands kommuna
17. Húsavíkar kommuna
18. Froðbiar kommuna
19. Vágs kommuna
20. Suðubíar kommuna

Fyri ár 1946:

1. Fugloyar kommuna
2. Svínøyar kommuna
3. Kunoyar kommuna
4. Mikladals kommuna
5. Húsa kommuna
6. Oyndarfjarðar kommuna
7. Sunda kommuna
8. Funnings kommuna
9. Kaldbaks kommuna

10. Havnar utt. kommuna
11. Kirkjubøar kommuna
12. Hestoyar kommuna
13. Nólsoyar kommuna
14. Sörvágs kommuna
15. Bíggjar kommuna
16. Mykines kommuna
17. Skopunar kommuna

18. Skálavíkar kommuna
19. Húsavíkar kommuna
20. Skúvoyar kommuna
21. Hvalbiar kommuna
22. Fámjús kommuna
23. Porkeris kommuna
24. Saksunar kommuna

2) Komandi landsstjórn fær myndugleika til at seta ein kommunaldirektør fyri Føroyar sambært tað i álitinum framfórda.

3) Tær i tí gomlu lógini ásettu reglur fyri innsendan av kommunurokskapum 15. mai verða longdar við einum mánaði til 15. juni.

2 og 3 viðg. 21. jan. Samtykt 16—0.

2. Gjógv sum serstök kommuna.

1. viðg. 9/8. Frl. 8/12.

ÁLT

Íbúgvarar við Gjógv vendu sær í 1946 til Lögtingið um sundurbýtan av Funnings kommunu, og varð málið útsett, av tí, at einki lá fyri í málinum frá íbúgvarum í Funningi.

Nú er ummæli komið frá veljarum í Funningi, og so stalt er váttað, at meirilutin av veljarum í kommununi ynskja sundurbýtan.

Kommunala nevndin hevur havt fund saman við kommunustýrinum.

Allir limir av stýrinum vóru samdir um at mæla til sundurbýtan, og meirilutin mælti til, at markið verður bygdamarkið. Teir viðmerktu, at hagin Sáttarenni hoyrir til Gjáar. 2 limir ynsktu principalt, at jörð, sum Gjáarmenn eiga í Funningi, verður útskipt og lögð til Gjáar, og at jörð, sum Funningsmenn eiga við Gjógv, verður lögð til Funnings, og at tað kommunala markið verður sett samsvarandi tilíku jarðabýti.

Kommunala nevndin er samd um at viðmæla sundurbýtan í 2 kommunur og er eisini samd um, at tað er ógjörlikt hjá tí kommunalu nevndini ella Lögtinginum at fyriskipa eitt jarðabýti, sum minnilutin

í sóknarstýrinum ynskti. Tað er eitt mál, sum jarðaeigararnir sjálvir kunnu taka upp sín ámillum, og har má verða gingið fram eftir teimum reglum, sum eru galdandi um vanliga jarðabútskiftan. Markið millum kommunurnar má verða bygdamarkið.

Í Funningi er nýggjur skúli í gerð. Teir 3 sóknarstýrislimirnir frá Gjógv hava skotið upp, at Funningsmenn skulu gjalda alt, sum skúlin hevur kostað. Teir 2 limirnir úr Funningi mæla til, at felagskommunan betalar allar útreiðslur, sum hava verið inntil nú, og at Funnings kommununa, um sundurbýti verður, betalar restandi útreiðslur.

Kommunala nevndin má halda, at tað ikki ber til, at rokningar, sum Funnings kommunu hevur goldið viðvíkjandi tí nýggja skúlanum, verða kravdar afturgoldnar av tí nýggja Funnings kommunu. Arbeiði, sum er gjørt inntil 31. december 1947, men ikki goldið, má rindast sum skuld hjá kommununi og verður sum onnur skuld at býta millum tær tvær nýggja kommunurnar eftir fólkatáli. Tað, sum írestar at gera, heldur kommunala nevndin, at tann nýggja Funnings kommunu má lata gera og betala.

Gjógv hevur lærarahús og skúla og skal sjálvsagt yvirtaka hesi hús og aðrar skúlaútreiðslur fyri Gjáar bygd.

Gjógv hevur kirkjugarð, og viðvíkjandi fátækraútreiðslum o. t. skuldu ikki komið nakrir trupulleikar.

Útreiðslur til jarðamöður og til kommunulærkan verða býttar samsvarandi fólkatálinum, soleiðis sum tað verður uppgjört av sýslumanninum hvørt ár.

Hvør kommunu yvirtekur tær lendingar, sum eru í kommununi, og sama verður viðvíkjandi vegum, og hesir vegir verða at viðlíkahalda av viðkomandi kommunu. Viðvíkjandi vegnum frá markinum millum Gjógv og Funning til kommunumarkið móti Eðis kommunu skal Gjáar kommunu gera tað fyrru helvtina frá Gjáarmarkinum og viðlíkahalda hetta stykkið, meðan nýggja Funnings kommunu skal gera hina helvtina og viðlíkahalda hana.

Skuld, sum verður pr. 1. januar 1948, verður býtt eftir fólkatálinum, og sama verður við peningi, sum er í kassanum, og eftirstöðum pr. 1. januar 1948.

Tey verandi skjöl, sum kommunan eigur, verða at varðveita í Funningi, meðan stýrið fyri Gjáar kommunu altíð hevur rætt til at skriva av ella eftirhyggja tey skjöl, sum Gjáar bygd viðkomur.

Sundurbýtanin verður at rokna frá 1. januar 1948, soleiðis at kommunuval fara fram skjótast, og inntil tilíð val hava verið, virka teir 3 limirnir við Gjógv sum kommunustýri fyri Gjáar kommunu og teir 2 limirnir fyri Funning sum stýri fyri Funnings kommunu.

Møguligar trætur verða at avgera av landsnevndini.

Uppskot:

- 1) Lögtingið mælir til, at Funnings kommunu verður sundurtikin í tvær serstakar kommunur, nevndar Gjáar kommunu og Funnings kommunu. Markið millum kommunurnar verður bygdamarkið.
- 2) Sóknarstýrin koma at hava 5 limir hvørt. Inntil val hava farið fram, virka teir 3 núverandi limirnir við Gjógv sum stýri fyri Gjáar kommunu og teir 2 limirnir úr Funningi sum stýri fyri

- Funnings kommunu. Valið verður galdandi til 31. december 1950.
- 3) Ögn og skuld kommununnar verður at býta sum ávíst í álitinum, og freyturarnar fyrri sundurbýtanini verða fær í álitinum nevndu.
 - 4) Sundurtökan fær gildi frá 1. januar 1948.

2. viðg. 11/12. Samtykt 15—0.

3. Oyndarfjörður sum serstök kommuna.

1. viðg. 16/8. Frl. 1/12

ÁLIT

Málið um Oyndarfjörð sum serstök kommuna var til viðgerðar í seinastu tingsetu (sí lögtingslíðindi 1946/47, síðu 224). Tá lá einki ummæli fyrri frá bygðunum Elduvík og Funningsbotni.

Nú er komin umsókn frá Elduvík um at skilja sundur, og tykist tað ikki vera stórir ójavni bygðanna millum um skilnaðartreytirnar, uttan tað at Elduvík vil skilja sjúkra- og flutningskassa frá Oyndarfirði, soleiðis at Elduvík og Funningsbotnur koma at hava sjúkrakassa í felag. Av tí at tað hevur verið vanligt, tá ið kommunur verða skildar sundur, at hava felags sjúkra- og flutningskassa, skal nevndin mæla til, at hetta verður sum higartil. Viðvíkjandi kirkjusókn er at siga, at nú er talan um at byggja kirkju í Elduvík, so til ta tíð, tá kirkjan er liðug, kann spurningurin takast uppaltur. Oyndarfjörður er skildur frá Elduvík og Funningsbotni í haga og øðrum, soleiðis at einki kommunalt mál er felagsbrúk av týðningi. Oyndarfjörður hevur ein lærara fyrri seg og jarðamóður saman við Fuglafirði. Elduvík og Funningsbotnur eru um ein lærara og hava jarðamóður saman við Gjógv. Hagamárkid millum fær nýggju kommunurnar er sunnan fyrri ímóti Funningsbotni frammi á Rust og eftir eggini í fjallatopparnar til Skarðsgil í Elduvíkslíð ímóti Elduvík. Viðvíkjandi vegnum gjögnum Elduvíkslíð pliktir hvør kommuna seg til at halda sín part í góðum standi eins og hvør kommuna pliktir seg til at halda vegir viðlíka, sum liggja innan fyrri kommunumark.

Skuld, lán, kontantur og innistandandi peningur og líkaleiðis amboð skulu býtast eftir fólkatali millum fær nýggju kommunurnar. Hvør kommuna skal hava sínar skattaborgarar við sínum ógoldna

skatti. Kommunurnar koma at hera növnini Oyndarfjarðar kommuna og Elduvíkar kommuna, og verða fimm limir í kommunustýrinum í hvörjari kommunu og fimm limir í skúlakommissiúnini.

Tey kommunalu arbeiðini, sum eru gjörd í sóknini, skulu tilhoyra hvörjari kommunu fyrri seg innan fyrri kommunumarkið.

Roknað verður við, at tað í báðum kommunum finnast menn og kvinnur til at røkja störvini í sóknarstýrunum og skúlakommissiúnunum. Hesin skilnaður verður at rokna frá 1. januar 1949, soleiðis at val fara fram í januar-februar 1948. Nevndin loyvir sær tí at seta fram soljóðandi

Uppskot:

- I. Visandi til tær í álitinum nevndu treytir mælir Lögtingið til, at Oyndarfjarðar kommuna frá 1. januar 1949 verður býtt sundur í tvær kommunur, ið bera navnið Oyndarfjarðar kommuna og Elduvíkar kommuna.
- II. Talið av limum til sóknarstýri og skúlakommissiún í hvörjari kommunu verður at seta til fimm.

Broytingaruppskot frá Poul Petersen o. fl.

Til petti 1 í nevndaruppskotinum:

Ístaðin fyrri „frá 1. januar 1949“ verður sett „frá 1. januar 1948.“

2. viðg. 3/12 og 3. viðg. 6/12. Nevndaruppskotið samtykt 11—0 og broytingaruppskotið við 12—0.

4. Valreglur fyrri Stóru Dímun.

1. viðg. 9/8. Frl. 6/12.

ALLT

4 íbúgvarar á Stóru Dímun, Jacob Olsen, Jens S. Jensen, Hansina Johannesen og Filippus Joensen, hava í brævi 15. juli í ár vent sær til tingið við hön um at fáa loyvi til at velja frammánundan vali eftir nakað somu reglum sum fyrri skipsmenn. Teir föra fram, at oyggin er

brimpláss, og at ein á vetrardegi kann liggja veðurfastur har einar 4 vikur.

Av tí at tað eru fáir veljarar á oynni, kann tað verða ivasamt, um at tað fer at bera til at gera valstað har, men nevndin heldur, at har má altíð verða so góð manning, at valstýri kann verða sett. Nevndin mælir tinginum til tí at koma umsökjarunum á mót.

Uppskot.

Tingið mælir til, at valstað til fólkatings-, lögtings og kommunuval verður á Stóru Dínum, og at neyðturvuligar broytingar verða gjørdar í listanum yvir valstöð, shr. § 17 í lóg av 28. apríl 1916 um fólkatingsval og § 3 í lögtingslógini.

2. viðg. 9./12. Samtykt. 14 -0.

5. Froðbiar kommuna — skipasmiðja.

1. viðg. 9/8. Fri. 11./9

ÁLIT (H. Iversen við fyrivarni).

Froðbiar sóknarstýri hevur í skrivi 4/8 1917 biðið um tingsins loyvi til, at Froðbiar sóknar kommuna setur 200.000 kr. sum partapening í eina tilætlaða skipasmiðju og sleipistöð á Tvöroyri og har afturat tey fylgjandi 5 árinum at seta á líggjarætlanina 50.000 kr. um árið eisini sum partapening í sama felag.

Í málinum er viðlögð útskrift av gerðabók Froðbiar sóknarstýris, har stýrið á fundi 1. august hevur samtykt at seta á stovn eitt felag til byggjan av eini sleipistöð og eini skipasmiðju, og at kommunan og Trongisvágs havnarlag skuldu vera við í eini 5-áraættan til byggjan av nevndu sleipistöð við skipasmiðju.

Tað verður í útskrift av gerðabók sóknarstýrisins sagt frá, at líggjarstöða kommununnar sýndi eitt veruligt avlop uppá ca. 210.000 kr., og av hesum avlopi varð samtykt at seta 200.000 kr. í nevnda felag og søkja um loyvi til tess.

Harnæst søkir sóknarstýrið um loyvi til í teim fylgjandi 5 árunum at álíkna 50.000 kr. um árið til at seta sum partapening í nevnda felag.

Samstundis varð samtykt, at havnarstýrið setir 100.000 kr. av ísvirkispeninginum í sama felag og har afturat í minsta lagi 10.000 kr. um árið tey fimm fyrstu árin av rakstraravlopinum hjá Ísvirkinum, og um „Carla“ gevur nakað týðandi avlop, so at seta 20.000 kr. um árið tey fyrstu 5 árin.

Ætlanin, hvat sleipistöðin kemur at kosta, tá hon skal kunna byrja virki sítt, er leysliga sett soleiðis npp:

Uppdráttarvagnurin við spæli og greiðum	300.000.—
Slættingar- og stoypingararbeiði	200.000.—
Smiðja og onnur hús	400.000.—
Virkispeningur	300.000.—

Tilsamans: kr. 1.200.000.—

Roknskapurin hjá Froðhiar kommunu er ikki komin til tingið enn, men roknskaparhaldarin hevur sent eitt fyribils yvirlit yvir fjggjarstandin hjá kommununi, og av teirri uppgerð sæst, at kommunan átti við árslok 1946: Í banka, kassapeningi og eftirstöðum gott og væl 240.000 kr., harav 201.800 kr. vóru eftirstöður.

Kommunan skyldaði pr. 31/12—1946:

Føst lán	kr. 183.140,61
kreditorar	kr. 5.979,97
Ravnagnsverkið	kr. 186.019,94
Kassakreditkonto	kr. 49.598,26
„Carla“	kr. 88.013,37

Tilsamans: kr. 512.752,15

Viðvíkjandi kassakreditinum, sum varð tikin til rindan av „Rankanum“ sigur kassameistarin frá, at hann nú er komin niður í kr. 25.954,46.

„Carla“ hevur einki yvirskot givið.

Eftir tí, sum ført er fram frammanundan, skal í

hesi 5 árin kommunan lata	kr. 450.000,00
„Ísvirkið“	kr. 150.000,00
„Carla“	kr. 100.000,00

Tilsamans: kr. 700.000,00

Tað, ið írestar, ætlast at fáast til vega deils við tekning av partapeningi, deils við lán.

At tað er trond til eina tilíka skipasmiðju og sleipistöð, er einki at ivast í, har afturat kemur, at tann sleipistöðin, sum er har frammanundan er gamaldags, og einki útlit er til, at hon verður ökt ella endurnýggjað.

Eftir royndum frá nútímans skipasmiðjum hevur tað víst seg, at tær bera seg væl.

Við teirri fyrivarni, at kommunan av sínum verunliga rakstraravlopi kann fáa til vega tókan pening til at seta í ta í álitinum nevnda skipasmiðju og sleipistöð, mælir nevndin til, at kommunan fær loyvi til tess; hervið er ikki sagt, at Løgtingið vil taka ábyrgd fyri teimum lánun, sum møguliga eru neyðug fyri at fáa hesa fyriføku í gongd.

Uppskot

Við teirri fyrivarni, at kommunan av sínum verunliga rakstraravlopi kann fáa til vega tann í álitinum nevnda tóka pening, góðkenndir tingið, at kommunan og havnarlagið setur tann í álitinum nevnda pening í skipasmiðju og sleipistöð á Tvøroyri.

2. viðg. 12/9. Samtykt 19—0.

6. Skattan av útlendingum.

1. viðg. 8/11. Frl. 16/12.

ALIT

Løgtingið hevur frá Líkningsráði Føroya fingið soljóðandi bræv, dagsett 30. oktober 1947:

„Ráðnum er kunnugt, at nógvar útlendingar í tí seinri tíðini eru komnir til Føroya fyri at søkja sær vinnu, og at nakrir av hesum bert eru her eina stutta tíð, soleiðis at inntøkan, teir vinna her, í mongum førum ikki verður skattað í Føroyum, men antin als ikki verður skattað, ella verður skattað í øðrum landi.

Íslendingar hava verið varnir við hetta sama og hava teir við lóg gjørt allar útlendingar, sum røkja vinnu haruppi, skattskyldugar og er hetta gjørt við at arbeiðisgevarin eftirheldur ein part av lönini, sum so verður goldin til avvarandi skattastovu. Tá persónurin ættar sær av landi aftur, má hann prógva, at skattur er goldin, áðrenn hann fær farseðil.

Tá fremmandur persónur kemur higar til Føroya, verður hann settur í skatt, um bert líkningsvaldið er verið varugt við, at hann er her, tí fólkaeftirlitið er ein ikki komið í verk, so harfrá láast eingir

upplýsingar, og verður inntøka hansara fyri árið framanundan, sum hann sjálvur verður biðin um at uppgæva, lögð til grund fyri álíkningina. Hvussu álílandi ein slik uppgáva man vera er ógjörligt at siga, soleiðis, at um grundarlagið er ikki beint, kann slikur persónur sleppa við ógvuliga litlum skatti. Tann álíknaði skatturin verður bert fyri ta tíðina, sum eftir er av árinum og um viðkomandi flytur burtur aftur, áðrenn árið er umleiðið, verður hann bert at rinda fyri tann partin av árinum, hann hevur verið her.

Um lögtingið kundi fingið fyriskipað reglur, hareftir slikir persónar, ið staðin fyri at rinda skatt, koma undir at rinda gjald av tí inntøku, teir hava vunnið í Føroyum, við umleið somu hædd, sum skatturin vildi verið, vildi grundarlagið ligið greitt fyri, soleiðis at tað almenna fekk tey gjöld, tað hevur rætt til, eins og Íslendingar hava kravt av persónum, sum hava verið har til lands ella á annan hátt hava vinnu á Íslandi.

Uttan heimleiðis at seta fram uppskot til reglur, heldur ráðið seg kunna stuðla til, at gjaldið verður funnið á tann hátt at roknað verður hæddin av kommunuskatti og lögtingsskatti eftir galdandi reglum, stigum og prosentum fyri eitt heilt ár av bruttoinntøkuni, soleiðis at persónur, sum hevur verið ein part av árinum, verður at rinda heimleiðis av inntøkuni uttan minn, hvat tíð hann hevur verið her.

Fyri at tryggja, at gjaldið verður rindað, verður álagt arbeiðsgevarum og lóngjaldingarstovum, undir ábyrgd fyri annars sjálvur at koma at rinda, at halda aftur t. d. 20 pst. av inntøkuni og rinda peningin til gjaldstovuuna minnst eina ferð um mánaðin.

Við árs enda, ella tá persónurin flytur burtur, verður gjørt upp fyri ta farnu tíðina, soleiðis, at um ov nógv er bilðið aftur, verður munurin afturgoldin persóninum, og um ov lítið er goldið, verður hann at rinda munin.

Ráðið hevur lagt málið fyri Tórshavnar líkningarnevnd, sum hevur givið tí viðmæli.

Lóg nr. 76 av 12. mars 1923 um kommunuskatt er so gomul, at henni tørvar ymiskar broytingar, harundir eisini viðvíkjandi tí, sum líkningarráðið peikar á. Tað er ikki gjörligt undir tingsetuni at fyrircika hesar broytingar, og skal fíggarnevndin tí mæla til, at givið verður landsnevndini (landsstýrinum) í hendi at fyrircika hesar broytingar, og at leggja uppskot fram fyri Lögtingið.

Uppskot.

Tingið heitir á landsstýrið at fyrircika broytingar í lóggávuni um kommunuskatt og at leggja uppskot fyri tingið.

2. viðg. 18/12. Samtykt 13—0.

7. Frádráttur av klassifikationsútreiðslum.

1. viðg. 29/11. Frl. 15/12.

ALIT (K. Djurhús v. fyrir.).

Amtmaðurin hevur sent Lögtinginum bræv, dagsett 22. novbr. í ár soljóðandi:

„Hermed fremsendes en af Færøernes Ligningsraad overfor Lagtingets Skatteudvalg rejst Sag om Indførelse af faste Regler, hvorefter Udgifter til Klassifikation af Skibe skal kunne fradrages i den skattepligtige Indtægt.

Af Sagens Akter fremgaar, at Ligningsraadet vil anse det for rimeligt, at der skabes fast Adgang for Skatteyderne til hvert Aar at kunne henlægge skattefrit 20 pCt. af det Beløb, som en Klassifikation maa antages at ville koste, medens Lagtingets Skatteudvalg efter indhentede Erklæringer fra Færøernes Rederiforening og Færøernes Træwlerforening anbefaler, at der hjemles Ret til et aarligt Fradrag paa indtil 25 pCt. af anslaaede Klassifikationsudgifter. Saavel Ligningsraadet som Skatteudvalget har været af den Opfattelse, at Reglerne maa kunne udstedes af Ligningsraadet i Samraad med Lagtingets Skatteudvalg efter indhentet Tilslutning fra Færøernes Lagting.

Amtet har forespurgt Statens Ligningsdirektorat om, hvilke Regler der paa dette Omraade maatte gælde i det øvrige Kongerige, og har modtaget vedlagte Skrivelse fra Kontorchef Nordenfost hvoraf fremgaar, dels at man ikke har indført tilsvarende Regler i det øvrige Kongerige, dels at den gældende Lovgivning ikke hjemler skattemæssige Fradrag for Henlæggelser til Imødegaaelse af forventede Udgifter.

Da den færøske og den danske Skattelov er enslydende paa det paagældende Punkt, maa Amtet herefter holde for, at Indførelse af de af Ligningsraadet foreslaaede Regler kræver en Ændring i den kommunale Skattelov for Færøerne.

I den norske Skattelov af 18. August 1911 med senere Ændringer er der i Lovens § 44 udtrykkelig hjemlet Ret til skattemæssige Fradrag af „Beløb som ved Skibsrederi, Fangstvirksomhed paa Havet eller Bjærgningsvirksomhed afsættes for at dække Udgifter til Klassifikation, forsaavidt det ikke overskrider et rimeligt Beløb“.

En Ændring i den færøske Skattelov Nr. 76 af 12. Marts 1923 bør formentlig have følgende Ordlyd:

I § 11 indføjes efter e som nyt f:

„Beløb som ved Rederi- eller Fangstvirksomhed paa Havet er henlagt for at dække Udgifterne til Klassifikation, forsaavidt det ikke overstiger et rimeligt Beløb.“

Amtet finder intet at erindre imod, at foranstaaende Ændring i den færøske Skattelov finder Sted. Skulde Lagtinget bestemme sig til at vedtage en saadan Ændring i Skatteloven, vil Ligningsraadet i Samraad med Lagtingets Skatteudvalg herefter kunne ud-

færdige de nærmere Regler for at gennemføre Bestemmelsen i Praksis, og Amtet er i denne Henseende enig med Ligningsraadet i, at der, forsaavidt Henlæggelsen finder Sted over 4 Aar, næppe bør godkendes henlagt skattefrit mere end 20 pCt. for hvert af de 4 Aar af de anslaaede Klassifikationsomkostninger.

Det tilføjes, at Ligningsraadet har anmodet om, at nærværende Sag maa nyde Fremme efter Omstændighederne snarest belejligt."

Figgjarnevndin er samd við líkningarráðið um, at tað verður loyvt skipaeigarum at leggja av rakstraryvirskoti skattafrítt hóskundi pening á hvørjum ári til klassifikatiónsgrunn sambart reglur, sum skattayvirvaldið fyriskrivur, og nevndin setir fram uppskot samsvarandi brævinum frá amtinum.

Uppskot.

Ændring i Lov for Færøerne Nr. 76 af 12. Marts 1923 om den kommunale Beskatning.

§ 1.

I § 11 indføjes efter e som nyt f:

„Beløb, som ved Rederi- eller Fangstvirksomhed paa Havet er henlagt for at dække Udgifterne til Klassifikation, forsaavidt det ikke overstiger et rimeligt Beløb.“

§ 2.

Disse Bestemmelser træder i Kraft straks.

§ 1.

I grein 11 verður sett sum nýtt f aftaná e:

„Peningur, sum í reiðaravirki ella veiðu á havinum er lagdur niður til klassifikatiónsútreiðslur, um so er, at hann er innanfyri rimuligt mark.“

§ 2.

Hesar ásetanir koma í gildi beinanvegin.

Broytinaruppskot frá nevndini:

Sum petti 2 í uppskotinum verður sett:

„Skattayvirvaldinum verður álagt at krevja sær til handa prógv fyri, at tann peningur, sum kemur til frádráttar sambart gr. 1 í lógaruppskotinum er lagder niður í klassifikatiónsgrunn.“

2. viðg. 17/12 og 3. viðg. 18/12. Samtykt 16 0 og broytingaruppskotið 14—0.

8. Uppskot viðv. klassifíkatiónsútreiðslum.

Frl. 19/12

uppskot:

Í tí at língið samtykkir at ásanna yvirfyri skattamyndugleikunum:

„Undir seinasta heimsbardaga, tá ið hvørki gomul ella nýggj skip kunnu fáast til landið, var endurnýggjanin av skipaflota okkara á máli, og helt í hvussu er ein meiriluti á língi tá fram, at hann ella tað firma ella felag, sum vildi fara undir nútímanngeran av einum ella fleiri av skipum sínum skuldi skottaliga fáa somu viðgerð viðvíkjandi útreiðslunum til tess, sum fellur undir klassifíkatióin, t. v. s., at kostnaðurin av at seta borð fyri borð, dekk fyri dekk, mastur fyri mastur o. s. fr. verður at taka sum rakstrarútreiðslur.“

verður farið yvir til næsta tótt á dagsskránni.

Broytingaruppskot frá R. Long o. fl.:

Aftrat uppskotinum verður sett:

Tað, sum her er framfórt, er ingin atfinning at líkningarráði og skattanevnd.

2. og 3. viðg. 19/12. Broytingaruppskotið fall 8—0. Nevndaruppskotið samtykt 12 —0.

9. Broytan av kommunalu skattalógini.

Frl. 21/1

ALIT

Lóg, 28. februar 1872, um landkommunur ásetur í grein 29, at roknskapini verða at lata til lokalrevisor áðrenn 15. februar, og áðrenn 15. mai verða roknskapini at senda til Lögtingið, ið letur lögtingsrevisor granskaða tey, og so verða roknskapini lögð fyri tingið til decision.

Hildið verður, at tíðin er seft ov stutt hjá mongum kommunustýrum til at greiða roknskapið, og kommunala nevndin skal tí mæla til, at freistirnar verða longdar ein mánað.

Uppskot.

Midlertidige Bestemmelser om Ændring i Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

§ 1.

I nævnte Lovs § 29 ændres „15. Februar“ til „15. Marts“ og Ordene „Midten af Maj Maaned“ til „Midten af Juni Maaned“.

§ 2.

Disse Bestemmelser træder i Kraft straks.

gr. 1.

I gr. 29 i nevndu lóg verður „15. februar“ broytt til „15. mars“ og orðini „miðjuna av mai mánaða“ til „miðjuna av juni mánaða“.

gr. 2.

Hesar ásetanir koma í gildi beinan vegin.

2. viðg. 21/1 og 3. viðg. 22/1. Samtykt 12—0.

10. Løyvi til ognarkeyp og ognarsölu.

1. Løyvi til Lovríkar kommunu at keypa jarðarstykki við bryggjuna e. 6000 m² fyri kr. 1,25 pr. m².
2. Løyvi til Fuglafjarðar kommunu at keypa elektricitetsverkið í Ternuni fyri 30.000 kr.
3. Løyvi til Skopunar kommunu at selja grundstykki 1700 m² fyri 1 kr. pr. m².
4. Sama flovs kommunu 2 grundstykki.
5. Løyvi til Sjóar kommunu at keypa stykki við „Hulkin“ fyri 1,25 kr. pr. m².

11. Løyvi og ábyrgd fyri lánnum

1. Vestmanna kommunu 50.000 kr. (havnalán).
2. Fuglafjarðar kommunu 150.000 kr. (havnalán).
3. Kvívíkar kommunu 7.400 kr. (lærarshús).
4. Skopunar kommunu 25.000 kr. (vatnveiting).
5. Fuglafjarðar kommunu 100.000 kr. (elektricitetsverk).
6. Sörvágs kommunu 150.000 kr. (elektricitetsverk).
7. Klakksvíkar kommunu 1.900 kr. (vevskúla).
8. Vestmanna kommunu 175.000 kr. (havn).
9. Klakksvíkar kommunu 300.000 kr. (havn).
10. Froðbiar kommunu 400.000 kr. (havn).

XIII. YMIST

I. Decisión av lögtingsroknskapunum.

20/1—1947 vórðu góðkendir roknskaparnir fyri Trongisvág havn 1945 og sjúkrahúsini fyri 1945/46 og allir roknskaparnir fyri 1946 undantikið Miðvágs, Klakksvíkar og Trongisvágs havn og sjúkrahúsini 1946/47.

2. Hini av landsnevndini og amtmanninum greiddu mál.

12/1—1947 frl.

ALIT

Á hvørjum ári hevur Lögtingið sett niður nevnd til at granska tey av amtmanninum greiddu mál, men av tí at tey málini, sum amtmannurin fyrr avgjörði tingsins vegna millum tingseturnar, nú fyri tað mesta eru lögd undir avgerðir av landsnevndini, hevur nevndin eisini kanna tey mál, ið eru avgreidd av landsnevndini frá 30. mars 1947 til 18. juli 1947. Sum eitt dømi um tað týðandi starv, landsnevndin avrikar millum tingseturnar, kann nevast at bara í hesar 4 mánaðir hava verið 13 fundir, og at 162 mál eru viðgjörd.

Nevndin hevur kannað tey av amtmanninum og landsnevndini greiddu mál. Viðvíkjandi amtmannsmálunum so eru avskriv av ávísingarskjöllum frá 8. jan. 1947 til 30. dec. 1947 eftirhugd, og hevur nevndin ongur atfinningar at gera.

Uppskot.

Tingið góðtekur tey útgjöld, antíð hevur ávist og læt avgerðir landsnevndin hevur tikið millum tingseturnar.

2. viðg. 14/1. Samtykt 12—0.

3. Listasavn.

1. viðg. 12/8. Fel. 13/12.

ÁLIT

B. Husted-Andersen, landsrættarsakförari, vendi sær til Lögtingið tann 24. november 1943 við skrivi um stovnan av almennum føroyskum listasavni. Hann førir fram, at føroyskur skaldskapur og føroysk lónalist hevur í Føroyum í ein vissan mun verið styðjað. Sama kann ikki sigast um føroyska málara- og myndahöggvaralist. Eisini verður víst á, at umframt, at slaturin í øðrum norðanlondum beinleiðis styðjar listamenn, eru í nógvum smáplássum almenn listasövu, ið á mangan hátt veita stuðul. Husted-Andersen vil vera við, at vit peningaliga hava tað rúmsátt nú, so møguleikar eru til at útvega savninum bæði gamla og nýggja list.

Hann viðleggur uppskot til skipan fyri listasavnið og leggur afturat, at um Lögtingið setur á stovn slíkt savn eftir reglum, ið miða móti hansara uppskoti, vil hann veila savninum stóra listaverkið S. J. Mikinesar: „Heim frá gravarferð“.

Føroyskir listamenn og aðrir Føroyingar við ansi fyri list, staddir í Danmark undir bardaganum, kundu fróa seg yvir tað stóra framstigi, føroysk list gjørdi tá, og hvussu lætt hon var at selja; men samstundis var tað svárt at siggja hesar virðismiklu listir fara í fremmandar hendur og ikki gerast tað, teir skuldu: flestir verið til skjals heima í Føroyum og virka mennandi og nørandi um føroyska mentan og føroyska list. Hetta hevði við sær, at hesi fólk tann 23. mars 1941 tóku seg saman og stovnaðu „Listafelag Føroya“.

Grein 2 í lóg felagsins ljóðar: „Endamál felagsins er at gera og nóra um eitt føroyskt listasavn og keypa føroysk listaverk, ið nevndin ætlar at hava varandi virði, og at keypa og finna føroyskar lutir við listavirði, ið fœrdir eru av landi. Nevndin eigur at vera hjá, har føroysk list verður sýnd fram.“

Aðalinnihaldið í grein 12 sigur: Um felagið verður tikið av, verða ognir tess Føroya lands ogn, og skulu latast upp í hendur á Føroya Lögtingi undir teim treytum, at tað ikki nýtir felagsins ognir til onnur endamál enn tey, ið nevnd eru í gr. 2.

Listafelag Føroya eigur:

- S. J. Mikines: „Mikines bygd“.
- J. Kambar: „Mannshövir“.
- Ingolf Jacobsen: Tekning.
- S. J. Mikines: „Grindadráp“.
- J. Kambar: H. A. Djurhuus.
- J. Kambar: Áttamannafar.
- J. Kambar: „Standandi genta“.

Av tí at heila felag er sprottið av áhuga fyri almennum føroyskum viðurskiftum, hava vit samráðst við nevndina um eina samgongu millum „Listafelag Føroya“ og tað av Lögtinginum tilfellaða listasavn.

Nevnd listafelagsins hevur stóran áhuga fyri at fáa alment listasavn selt á stovn og vil lata sínar lutir í varðveitslu tess, um teirra felag verður umboðað í tí nevnd, sum stjórna skal savninum. Ognarrættin til hesar lutir hevur nevndin onga heimild til at geva frá sær, men vil lata ársaðalfundin í januar taka avgerðina.

Ymsamálaneyvndin heldur, at Løgtingið hevur verið alt ov langrøkið í hesum máli, og eigur við lókk at taka ímóti tilboð Husted-Andersens og „Listafelag Føroya“ og í hesi tingseu seta á stovn alment sjálveigandi føroyskt listasavn. Ymsamálaneyvndin eins og Husted-Andersen og „Listafelag Føroya“ heldur tað ikki neyðugt, at savnið í fyrstu syftu hevur egið hús til varðveitslu av sínum lutum, men at listaverkini kunna verða varðveitt á øðrum almennum plássum fyri fyrst.

Nevndin setur tí fram hefta

Uppskot.

- 1) Føroya Løgting setur á stovn alment listasavn, skipað eftir hjálögdu reglum.
- 2) Tingið veitir listasavninum 10.000 kr. í árligum studningi til listakøp og varðveitslu av ollum savnsins.

Skipan fyri almennum listasavni.

§ 1.

Føroya Løgting samtykti at seta á stovn alment listasavn. Heiti tess er

§ 2.

Endamálið við hesum savni er:

- 1) at veita føroyska fólkinum best møguligar umsløður til at gera seg kunnugt við málara- og myndahöggara list serstakliga ta føroysku,
- 2) at veita skúlum og skeiðum best møguliga hjálp í undirvísingini,
- 3) at geva útlendingum, ið vitja higar, høvi til at gera seg kunnugar við føroyska list,
- 4) við framsýningum og keypi av føroyskari list at stuðla okkara listamenn.

§ 3.

Listasavnið verður stýrt av stjórn við 7 limum. Av hesum velur Løgtingið 3, Listafelag Føroya 2, Tórshavnar býráð 1, og á ársaðalfundi velur Føroya Lærarafelag 1 lim. — Stjórnin situr 1 ár ísenn. Stjórnarlimur kann veljast aftur.

§ 4.

Stjórnin skipar seg sjálv við formanni og skattmeistara. Um tað við atkvøðu kemur at standa á jøvnum, vinnur tann partur, ið fær formannsins atkvøðu.

§ 5.

Stjórnin heldur vanligar fundir eina ferð hvørt fjórðingsár. Fykirfundir verða hildnir, tá formaðurin ella 2 nevndarlimir krevja tað.

§ 6.

Váttan vegna listasavnið kann verða givin av formanni ella 2 nevndarlimum. Veðsetan av fastognum, og söluskjöl skulu vera undirskrivað av allari stjórnini.

§ 7.

Figgjarliga stöðjið undir savninum verður eitt árligt tilskot frá Lögtinginum. Umframt hetta kann stjórnin taka móti gávum, krevja inn atgongupening ella á annan hátt veita savninum innlökur.

§ 8.

Roknskaparárið er álmennakkaárið. Ársroknskapurin skal vera liðngur 1. mars og innan 1. apríl skal tað vera granskoðað av lögtingsins granskoðara. Viðheft roknskapinum skal vera skjal, ið gjølla lýsir ognir savnsins.

§ 9.

Hvørt ár innan 1. august sendir stjórnin Lögtinginum granskoðaðan roknskap viðheft frágreiðing frá farna árinum.

Um neyðugt kann Lögtingið altíð gera broytingar í hesi skipan.

4. Fornminni.

1. viðg. 12/8. Frl. 11/12

ÁLIT

Sum næstformaður og skrivari í fornmannsókna- og staðanavna-nevnd Føroya lögtings hevur Sverri Dahl hin 7. august 1947 sent tinginum hjálögdu frágreiðing fyri tíðarskeiðið 18. november 1946 til Ólav-söku 1947.

Staðanavnaarbeiðið.

Tað lýðningarmikla staðanavnaarbeiðið tykist nú at vera komið í góða gongd. Fólki úti á bygðunum sýnir hesum arbeiði áhuga, og er tað tí komið nóg so væl áleiðis. Nevndin hevur fingið tilfar úr 34 bygðum. Hin 7. januar hevði nevndin fund saman við Chr. Matras, docenti. Matras helt, tað hevði verið arbeiðinum gagnligi, um nevndin fekk ein føroyskan geodet til eina tíð at ferðast um landið fyri gjøllari at fáa merkt nummarini á málaborðsblöðini. Tað er torført hjá leikfólki at merkja staðanövnini á tey útsendu kortini, og heitti nevndin á Ulf Zachariasen, stud. mag., sum málkönan mann um í summarferiuni at hjálpa til við hesum. Zachariasen var í Skálavík og Oyadarfirði og merkti tey savnaðu növnini inn á kortið.

Fornrannsóknararbeiðið.

Staðanavnaarbeiðið er víðført, men tað er meira greitt — einstáltað — enn fornrannsóknararbeiðið, ið er víðført og ber í sær nógvar bæði sjónligar og fjaldar møguleikar.

Til eru ikki fá søgulig pláss og fundar í Føroyum, sum menn vita um, men sum liggja ókannað. Afturat hesum er tað ikki sjáldan, at boð koma eftir Sverra Dahl frá monnum, sum við veg- ella annað útlarbeiði eru komnir fram at fornleivdum.

Í januar komu Skálavíkingar fram á leivdir, ið ætlast at bera boð um gamla búseting. Sverri Dahl var á plássinum.

Í februar var hann í Sandavági til gjøllari at hyggja eftir einum skipsrovi, sum undan var komið á sandinum. Sí frágreiðingina.

Kvívkar-rannsóknirnar eru ikki loknar, verri enn so. Sverri Dahl er annars farin undir at skriva frágreiðing frá Kvívkar-rannsóknini.

Nevndin hevur gjøgnum áriní nomið við ein hóp, men einki arbeiði er gjørt liðugt, av tí umstøðurnar eru so vánaligar. Vit hava einki „laboratorium“ og einki hús at goyma fornlutir í, so at jörðin goymir kannska lutirnar betur enn Føroya lögting.

Ásannandi taun litta framburð, slíkt spjatt arbeiði gevur, hevur millumtinganevndin (løgtingsvaldir: P. Nielsen, L. Zachariasen og Sverri Dahl, og valdir av Føroya Forngrípafelag: frú Petra Djurhuus og H. A. Djurhuus) og ymsanálanevndin á felagsfundi samtykt at sækja tingsins viðmæli til:

- 1) Komandi ár at fremja útgrevstrar- og umvælingararbeiðið í Høvi og í Nólsoy (Korndalstoftir).
- 2) At heita á W. Brögger, professara ella annan könan mann og biðja hann koma vestur higar at fastleggja eina skipan fyri hesum arbeiði. Útreiðshurnar til heila aftast at verða um 1000 kr. Sum limir av nevndini vendu harra og frú Djurhuus sær í summar til danska museumsmannin, Nörlund, doklara, sum hevur fyriskipað útgrevstur á Herjolftnesi, og bóðu hann geva okkum eina hond, men doktari Nörlund bar seg undan, av tí hann hevði so nógv um at vera. Annars hevði hann áhuga fyri málinum.

Á sama felagsfundi vóru til umrøðu øll tey hús og pláss av

„arkitektoniskum“ og sögnuligum virði, sum misfarast; um ikki lögtingið setir í gildi reglur um varðveitslu av fastognum. Starvsnevndin hevur sent til tingið uppskot um, hvussu Havnar skansi skal bjargast frá týning og gerast býarmuseum. Ymsamálanevndin loyvir sær tí at framleggja hjálagda lógaruppskot um varðveitslu av fastognum.

Nevndin hevur áður víst á saknið í hvørki at hava forngripagoymslu ella „laboratorium“, og vil kunnu skoyta uppí; at vegna tess nevndin bert hevði 5000 kr. at arbeiða við, fekk Sverri Dahl 1000 kr. seinasta ár sum fasta lön fyri at hava dagliga leiðsluna í hondum. Hetta má sigast at vera ein neyðarslig lön fyri tað arbeiðið og ta ábyrgd, har skuldi verið. Um tingið skal vænta sær nakað munandi úrslit úr hesum arbeiði, má tað maður, sum hevur dagliga leiðsluna í hondum, fáa eina hóskandi lön. Ymsamálanevndin setir tí fram hetta

Uppskot.

- 1) Sett verður 5-mannanevnd at halda fram við arbeiðinum viðvíkjandi útgrevstri og uppskrivan av staðanövnunum til næstu tingsetu. Tingið velur 3 limir og Føroya Forngrípafelag 2 limir. Nevndin velur sjálf fornamn.
- 2) Landsnevndin verður heimilað at veita 8.000 kr. í studningi til tey undir 1 nevndu eudamál — íroknað útreiðslur til W. Brögger, professara, ella annan kønan mann.
- 3) Nevndin mælir tinginum til at samtykkja hjálagda lógaruppskot um varðveitslu av fast ognum.

2. viðgerð 13/12 og 3. viðgerð 17/12. Pt. 1 samtykt 14—0, pt. 2 við 15—0 og pt. 3 við 13—0.

5. Farmasigling.

1. viðg. 12/8. Fri. 19/1—1947

ÁLIT

A. Nevndin ásannar, at farmasiglingarmálið ber í sær stórar møguleikar fyri Føroyingar og kann koma at hava miklan lýdning, um almennar sum privatar kreffir royna figgjjarliga og á annan hátt at taka undir við tí.

Tingið hevur bæði ígjøgnum lán frá vinnulánsgrunninum Føroya lögtings til keyp av stórum skonnartum og við keypinum av s/s „Oyrnafjalli“ tikið eitt munandi tak til fremjan av farmasiglingarspurninginum. Harafturat er at minna á, at tingið eigur 7/19 av partapeninginum í p/f Skipafelagnum Føroyar.

Tá ið nú kann sigast, at Føroyingar við munandi hjálp frá vinnulánsgrunninum fyri eina tíð hava fingið loyst spurningin um endurnýggjan av okkara fiskivinnuflota, má tað liggja fremst hjá vinnulánsgrunninum at lata farmasiglingina eiga hövuðsathuga sín í lángevanini til frama fyri sjóvinnuna. Hetta vil siga, at tann möguliga eykastuðlan, sum tingið verður at veita vinnulánsgrunninum, verður í fyrstu syflu at gagna farmasiglingini.

Av tí at tingið sum frammanfyri ávíst hevur tikið fíggjarliga stórliga til keyp av farmaskípum, setir nevndin á hesum sinni einki uppskot fram um tiltøk at veita til vega nýggjan pening einans til farmasigling.

B. S/S „Oyrnafjall“.

Sendinevndin, ið tann 12. september 1947 varð vald av tinginum at fara til Danmarkar at samráðast við Danir um sljórnarskipanarmálið, legði tann 11. november 1947 fylgjandi frágreiðing fram fyri tingið:

„5. september 1947 varð samtykt fylgjandi uppskot:

- 1) Tingið heimilar fíggjarnevndina at bjóða lingsins vegna uppá s/s „Ceuta“ (Rinkenæs).
- 2) Yvirfyri statinum verður hildið fram, at Lögtingið fyri skipatap, ið Føroyar hava havt undir rígunum, fáa ein ávísan lut, um 1/25 av tí, ið statsins uppsøla av teimum statinum lutaðu týsku skipunum vegna krigsskaða-endurgjald gevur.“

Sambært viðtøku helt fíggjarnevndin fund 5. september 1947, og varð har samtykt at geva eitt boð uppá 2.200.000 kr. fyri s/s „Ceuta“ („Rinkenæs“). Á hesum fundi vóru: P. M. Dam, Hákun Djurhuus, Joh. M. Fr. Poulsen, Kr. Djurhuus og Louis Zachariassen.

Sama dag varð skrivað til „Ministeriet for Handel, Industri og Søfart“, København:

„I Henhold til Ministeriets Bekendtgørelse af 26. Juni 1947 vedrørende Indhentelse af Tilbud paa de Skibe, der er tildelt Danmark som Krigsskadeserstatning fra Tyskland af det interallierede Erstatningsbureau, tillader undertegnede Budgetudvalg sig herved i Henhold til Lagtingets Vedtagelse af Dags Dato paa Færøernes Lagtings Vegne at give Bud, stort 2.200.000 Kr. — skriver to Millioner to Hundredetusinde Kroner — for s/s „Ceuta“ („Rinkenæs“).

Lagtingets Budgetudvalg, 5. Septbr. 1947.

P. U. V.
P. M. DAM,
Formand.“

8. október 1947 skrivaði Ministeriet for Handel, Industri og Søfart til figgjarnevndina, at tað hevði tikið við nevndarinnar boði uppá s/s „Ceuta“ (Rinkenæs), men at peningurin skuldi verða goldin handilsráðnum í hondina áður enn 14 dagar, aftaná at skriv ráðsins var móttikið (sí bjálagda bræv frá handilsráðnum).

Tað er eyðsæð, at nú ráddi um at fáa peningin til vega, um skipið skuldi falla Lögtinginum í lut.

Sendinevndin lók sær tí um reiggj at samráðast við ríkisstýrið, fyrst og fremst við figgjarráðið, um at fáa 2.200.000 kr. í lán til rindan av skipinum. Hetta eydnaðist og nú er skipið goldið, og lingið hevur fingið ognarskjalið. Hjalagt er avrit av skuldarbrævinum, har tað sæst, at lánið verður al rinda aftur við 1/20 hvørt hálva ár, og at rentan er 4½ pst. p. a.

Samráðingar vórðu hildnar við T. C. Christensen, reiðara, sum hevur havt í hondum raksturin av skipinum fyri statin, og varð hann biðin fyribils at vera Lögtingsins umboðsmaður fyri skipið, til tess tingið hevði tikið endaliga stöðu, hvussu umsitingin av skipinum skuldi skipast í framtíðini. Hetta játtaði harra T. C. Christensen, og siglir nú skipið fyri tingsins rokning, T. C. Christensen hevði bundið skipið til 3 farmar.

T. C. Christensen upplýsti, at aftaná ognarskiftið var tað neyðugt at hava manning tóka skjótast gjørligt, tá ið manningin, ið var við skipinum, var einans tikin fyribils, og hevði fingið at víta, at skifti kundi væntast, tá ið hin nýggi ávarin tók skipið til brúks.

Nevndin helt seg tí neyðast heilan vegin at taka spurningin um selan av officerum og mannskapi til viðgerðar. Nakrir hövdu søkt til skipara, stýrimenn og maskinmeistarar og dekkfólk. Av hesum hevur nevndin sett:

Sum skipara: O. J. Didriksen, p. t. Keypmannahavn.

Sum 1. stýrimann: Poul Marius Norðberg, Kirkju.

Sum 2. stýrimann: Hannus Jensen, Skúvoy.

Sum matrósar: Charles Bech, Tvöroyri. Johs. Rasmussen, Óravík.

Peter Petersen, Sandvík. Egon Hentze, Tvöroyri. Johs. J. Jacobsen, Nólsoy.

Sum lættnatrós: Hans Hendrik Andreasen, Norðskála.

Sum bátsmann: Andreas M. Andreasen, Tórshavn.

Sum jungmann: Osmund Nielsen, Tórshavn.

Sum messudrong: Bjarði Hansen, Hósvík.

Sum kyndarar: Thorvald Ström, Trongisvági. Agnar Carlsson,

Tvöroyri. Jon Johannesen, Tvöroyri. Valdemar Andreasen,

Tórshavn. Kaj Hansen, Tórshavn.

Maskinmeistarar vóru ikki tókir tá í løtuni, og mátti tí nevndin biðja T. C. Christensen royna at fáa fyribils maskinmeistarar, so skipið ikki kom at liggja, og hevur hann svarað, at hann skal royna at skipa fyri tí, og sendinevndin helt tí, at hesin spurningur kundi stöðga, til tingið kom saman.

Skipið skuldi fáa navn við tað sama, av tí staturin helt sær rættin til navnið, tað hevði, og fyri at fáa ognarskjalið mátti tað vera imregistrerað og tí givið nýtt navn. Tess nýggja navn er „Oyrnafjall“, sum P. M. Dam skjeyt upp, tá ið hann nevndarinnar vegna undir-

skrivaði tey skjöl, ið skuldu undirskrivas, fyri at Løgtingið kundi taka við skipinum. Tað er at viðmerkja, at tá ið navnakravið kom so bráðliga, vóru ikki stundir at samráðast og á fundi avgera, hvat ið navnið skuldi vera.

Annars verður víst til hjálögdu brøv og fjarrit málinum viðvíkjandi.

Í Havn, 11. november 1947.

P. M. Dam.

A. Samuelson.

Kr. Djurhuus.

Henda frágreiðing vísir mannagongdina viðvíkjandi keypinum av s/s „Oyrnafjalli“, til tess tingið kom saman aftur 6. november 1947.

Fíggjarnevndin, ið hevur havi málið í hondum, hevur, síðani tingið kom saman aftaná sendinevndarinnar afturkomu frá Danmark, skipað fyri og avgreitt tey mest hastandi mál viðvíkjandi rakstrinum av „Oyrnafjalli“.

Við nevndarinnar samtykki hevur hin kosni skipari „Oyrnafjall“s verið í Föroyum fyri at samráðast við fíggjarnevndina viðvíkjandi skipinum, hvat ið skal verða gjørt við tað av umvølingum, umleggjan av kolkyndan til oljukyndan o. s. fr.

Ein undirnevnd (P. M. Dam, Joh. M. Fr. Poulsen og Hákun Djurhuus) varð sett av fíggjarnevndini og fekk í hendi at seta maskinmeistarar og gera uppskot til álits.

Eftir lýsan í blöðum eftir maskinmeistarum og nærri kaunan og samráðingar varð undirnevndin samd um at geva skiparanum í hendi at leita eftir bestu maskinmeistarum, ið láast kundu, og seta teir.

Tann 19. desember 1947 samtykti tingið at seta Z. Joensen, fulltrúa í uttanríkisdeild „Bergenske Dampskibsselskab“s, til stjóra fyri „Oyrnafjall“, um tingið kundi verða samt við hann um lön og arbeiðs-treytir.

Harra Joensen kom til Föroyar at samráðast við fíggjarnevndina um lön og arbeiðsviðurskifti, og eru partarnir vorðir samdir. Hjalagt verður avrit av lön- og arbeiðssáttmála við harra Joensen.

Undir nevndarviðgerðini av hesum máli hevur O. J. Jensen, stjórnarlimur „p/f Skipafelagið Föroyar“, sent fíggjarnevndini fylgjandi rit av 14. desember 1947:

„Av tí at mær á nevndarfundi í Skipafelagnum Föroyum var lovað at fáa høvi at koma á fund við fíggjarnevndina saman við formanni og stjóra felagsins, men ikki fekk boð at koma á fundin í so góðari tíð, at mær eydnaðist at koma til steðar, loyvi eg mær at senda fíggjarnevndini hetta bræv, sum eg biði tingið má verða gjørt kunnugt við. Eg sendi nevnd Skipafelagsins avskrift av brævinum.

Tey fyra árin, eg fyri lögtingið havi verið nevndarlimur í Skipafelagnum, havi eg mangan í nevndini hildið fram, at umráðandi er, at farmasiglingin í Föroyum verður nýskipað og úlbúgvín. Soleiðis sum Skipafelagið Föroyar hevur verið fagnað av Föroyingum yvirhøvur, tá ið tað tók at starvast og fram til henda dag,

so hugagóðir Føroyingar hava galdið høgt farmagjald fyri neyðsynjarvøru til at liva okkara egnu farmasigling, mugu Føroyingar nú fylast á, so lítlan tótt felagið í dag tekur í farmasiglingini, tá ið hugsað verður um tann ógíluga frammun á farmasiglingini í okkara grannalondum.

Vit hava noyðst at keypt gamalt ferðafólka- og farmaskip til sigling millum Føroyar og Danmark, hava onga sigling til Onglands og heldur einki farmaskip av hóskaði stödd (1500—2000 tons) til at røkja neyðturvuliga sigling millum Føroyar og leyland, sum selja okkum salt og útreiðing og keypa okkara fisk. Min hugsan er, at vit kunna ikki bíða við at kontraktla nýtt flutningskip til Danmarkarsiglingina, sum helst man fara at kosta 6—7 milliónir kr., til um eini tvey ár ella seinni. Tað skipið fáa vit kanska um 4 ár, og so leingi og longur liggur útbúningin av hinari farmasiglingini á láni.

Eg havi skotið upp at fáa til vegar nýggjan pening til skipabygging, so kontraktað kann verða beinan vegin um núliðarhóskaði skip til Danmarkarsiglingina, og Tjaldrið kundi so farið í neyðturvuliga farmasigling millum Føroyar og onnur lond. Hetta skuldi komið í lag við at gera eitt systurfelag til Skipafelagið Føroyar við l. d. 3 milliónum kr. í lufapeningi, 1 millión frá Skipafelagnum, 1 millión ella meiri við nýggja parlafelagstekning og tað, sum frestar frá lögtinginum. Felöginu skuldu havi hvørt sína nevnd og hvørt sín roknskap, men við felags skiparakstri, soleiðis sum gjørt verður í øðrum londum, tá ið skjótt skal skipast fyri til at troyta inntøkumøguleikar, sum eitt einstakt felag ikki so væl sær út fyri.

Eg seli hesa hugsan fram fyri Lögtingið samfíðis sum eg takji hana upp av nýggjum fyri nevnd Skipafelagsins, í vón um at hon verður væl viðgjörd og framd.

Sum framman fyri hildið fram ásannar nevndin, at farmasiglingarspurningurin hevur alstóran athuga hjá Føroyingum. Tað er sum í harra Jensens riti ávíst av stórum týðningi fyri land og fólk okkara, at bæði ferðafólka- og farmaflutningur er í besta lagi og helst á føroyskum hondum. Sum ummælt í brævinum omanfyri kann tað skip, ið skipafelagið hevur fingið til Danmarkarsiglingina, ikki takast fyri annað enn fyribils hjálp, tí Tjaldrið er ikki kappingarført, hvørki viðvíkjandi skjótleika ella ferðafólkahentleikum. Tað má tí takast undir við tí í brævinum framfærda, at nýtt far má veitast til vegar til Danmarkarsigling, og at tað ikki kann vera beint at útseta henda spurning eini tvey ár ella meira.

Eisini skal her visast á, at reglulig sigling við ferðafólka- og farmaskipi millum Føroyar og Noreg, Bretland, onnur Norðsjógvslond og Ísland er neyðug fyri land okkara. Soleingi tað foreinaða dampskipsfelagið heldur á við sigling Danmark—Føroyar Ísland, nýfist okkum ikki størri sigling uppá Ísland, men spurningurin um regluliga sigling uppá Bretland og Noreg liggur í dag soleiðis, at tað almenna í Føroyum eigur at vísa á, at hesir spurningar mugu takast upp sum skjótast. Farmasigling við skipi hóskaði til salt- og fiskaflutning frá og til meðalhavslondni er eisini verður at geva ans.

P/f Skipafelagið Føroyar hevur fingið sonar áheitan sum nevndin frá Ole J. Jensen, skipara. Nevndin má eisini halda, at tað er rímligt, at Skipafelagið, sum taun landsfyrirlika, hetta felag er, um tað ber tí til, og um tað er hugað til tess, tekur hesar spurningar upp. Ullan at seta uppskot fram til tingið, skal nevndin tí við hesum áliti taka undir við tankanum um at fáa okkara uttanoyggja samferðslu hóskandi útbygda skjótast gjørligt, og landsnevnd (landsstýrið) eigur at kanna, hvat ið kann vænlust at verða gjørt av skipafelagnum, og at umhugsa, hvussu tað almenna kann dugna málinum at fáa alla okkara uttanoyggja samferðslu tíðarhóskandi.

Minnilutin (P. M. Dam og L. Zachariasen) halda í fyrstu syftu tað vera beinast, at s/s „Oyrnafjall“ verður ríkið sum ein sjálvstöðug fyrirlika við einum serligum stjóra og serligari 5-mannanevnd, vald av tinginum. Stjórin og nevndin eiga at hava sama myndugleika, sum vanligt er fyri nevndir og stjórar innanfyri partafeløg.

Meirilutin (Job. M. Fr. Poulsen, Kr. Djurhuus, Th. Petersen, Richard Long og Hákon Djurhuus) í fyrstu syftu og minnilutin (P. M. Dam og L. Zachariasen) í aðru syftu, kann hugsa sær, at s/s „Oyrnafjall“ verður ríkið sum eitt sjálvstöðugt virki undir einari partafelagskipan, tó solciðis at ognarrættur tingsins til skipið verður ónervaður. Partapeningurin kann hóskandi verða settur til kr. 300.000. Tingið tekur 280.000 kr., meðan hinar 20.000 kr. skulu standa til taks at tekna hjá stjórnarlinum, ið lo ikki skulu kunna keypa meiri hvør enn eina aktiu uppá 500 kr. fyri at kunna verða stjórnarlinur.

Av tí at í hesi tingsetu ikki eru stundir at skipa driftina, skjýtur nevndin uppá at seta eina 5-mannanevnd at gera uppskot til skipan, harundir at geva felaginum navn og koma við uppskoti um skorsteinsmerki o. a.

Málið er, at felagið skal klára seg sjálvt og mennast í hvørjum, men tað er sjálvandi, at landsnevndin (landsstýrið) veitir virkinum hjálp, tá ið ástendur, og um í fyrstu mánaðinum verður neyðugt at styðja við peningi, hevur landsnevndin (landsstýrið) heimild til úr amtsgrunninum at læna virkinum upp til 50.000 kr. Verður talan um størri peningahædd til klassingar ella aðrar umvölingar, ið rakstrarinnlöga skipsins ikki kann greiða sjálv, verður málið at leggja fyri tingið til avgerðar á vanligan hátt.

Ein minniluti (Hákon Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) førir fram:

Okkara flokkur var ikki uppá at senda samráðinganevnd til Danmarkar seinasta heyst, og vit halda fast um, at teir av meirilutanum valdu sendimenn hövdu ikki frá tinginum fingið heimild til at laka avgerðir í farناسiglingarmálinum, men at tingið hevði valt landsnevnd, og fjarritað skuldi havt verið til hesa nevnd, sum hevði fund í Havn fyrrapartin av oktober mánaði. Tær avgerðir, sum sendimenninir í hesum máli hava tikið uttan játlan frá landsnevndini, hava teir tí sjálvir politiska ábyrgd av.

Minnilutin vísir eisini til, at tá í frágreiðingini, dagfest 11. november 1947, stendur: „nevndin helt seg tí neyðast beinan vegin at taka spurningin um skipara, stýrimenn og manskap til viðgerðar,“ so er hetta ikki beint frágreitt. Væl kann tað hava verið beint, at skipari varð tikið í Danmark, men stýrimenn og manning vórðu ikki sett, fyrr

ennu í Tórshavn, eftir tað sendimenninir vóru afturkomnir, uttan at landsnevnd ella fíggjarnevnd varð kallað til fundar. Meirilutans sendimenn tóku sær her ræði, sum landsnevnd ella lögting eigur, og á henda hátt er gjørt brot móti vanligari mannagongd. Sendimenn meirilutans mugu taka ábyrgdina av tí álvarsama broti á fyriskipanarreglurnar, sum her er farið fram.

Uppskot:

Frá meirilutanum (P. M. Dam, L. Zachariasen, Kr. Djurhuus og Joh. M. Fr. Poulsen:

- 1) Tingið góðkennir lær avgerðir, sum sendinevndin hevur tikið s/s „Oyrnafjalli“ viðvíkjandi.
Frá nevndini:
- 2) Tingið góðkennir ta til rindan av s/s „Oyrnafjalli“ gjördu lántöku frá danska statinum uppá 2.200.000 kr. við tí í lánskjalinum nevnda fyrivarni um möguligan lut í uppsölupeninginum fyri söluna av kriggsskaðændurgjaldsskipunum. Tingið góðkennir aðrar skuldbindingar og útreiðslur, ið gjördar eru lingsins vegna í sambandi við keypi og rakstri av s/s „Oyrnafjalli“, tó soleiðis at hesar útreiðslur eru at taka sum eitt fyribils lán til raksturin av „Oyrnafjalli“.
- 3) Vald verður ein 5-mannanevnd til at fyriskipa raksturin av „Oyrnafjalli“ og annars til at fyrirreika tað í álitinum framhilda, til tingið kemur saman aftur.
- 4) Landsnevndin (Landsstýrið) verður heimilað at veita til raksturin av s/s „Oyrnafjalli“ upp til 50.000 kr. sum lán.

20/1 samtykt pt. 1 við 12—0, pt. 2 við 18—0 og pt. 3—4 við 17—0.

6. Studningur til Grótvirki.

A. 10/9 frl.

ALIT

Steinhöggarameistari Lars Larsen hevur upplýst, at tað er förvandi, at sonur hansara fer til Danmarkar og Svörtki. Í Svörtki vil hann fáa upplýsingar um, hvussu teir fáa grót út við at bora í staðin fyri at spreingja, og hann skal keypa amboð, ið hoyra til slípimaskinuna,

verktoystál og skiunrarar til vognin. Útreiðslurnar til innkeyp eru ætlaðar til 3.000 kr., ferðaútreiðslur 2.500 kr.

Fíggiarnevndin mælir til að jálta henda pening sum forskot, soleiðis að Lars Larsen pliktar seg til að brúka peningin sum nevt, og soleiðis að peningurinn gongur inn sum eitt lið í stuðningi, þarlapeningi ella láni, sum Lögtingið á ein ella annan hátt kemur að veita grótvirkismálinum.

Uppskot.

Tær í álitinum nevndu 5.500 kr. verða jáltaðar úr amtsgrunninum

17/9 samtykt 15—0.

B. Samtykt í málinum: Uppiskoyti fíggiarsamtykt.

Landsnevndin (landsstýrið) verður heimilað að taka stöðu tingsins vegna og mögulega veita veðhald fyrir einum láni.

7. Eftirkannan av vatnorku.

9/9 frl.

ÁLIT (K. Djurhuus og H. Djurhuus óheftir)

Í brævi, 26. apríl 1946, sökti Klakksvíkar kommuna Lögtingið um stuðul til víðkan av elektricitetsverkinum, ábyrgd fyrir láni og um að gjalda tann pening, sum kommunan hevur goldið fyrri eftirkannan av möguleikunum fyrri víðkan av verkinum, 23.000 kr.

Tingið samtykti að geva kommununi loyvi til að taka lán upp til 1.200.000 kr., og tingið heimilaði landsnevndini til að vátta Lögtingsins ábyrgd fyrir nevndu lánum, tá ið kommunan hevur vissað sær lánjálta. Uppskot varð sett fram um að jálta úr amtsgrunninum 15.000 kr. til kommununa sum partvíst endurgjald av teim útreiðslum, kommunan hevði haft til eftirkannan av möguleikunum fyrri víðkan av verkinum. Hetta uppskotið fall við 6 —0.

Í brævi, 22. juli í ár, vendir sóknarstýrið sær aftur til tingið við umsókn um að fáa tær nevndu 23.000 kr. endurgoldnar ella ein part av teimum, av tí at Lögtingið í øðrum förum hevur goldið allar útreiðslur viðvíkjandi eftirkannan av fossamegi.

Nevndin hevur haft málið til viðgerðar og kann ikki seta uppskot fram um studning, tá einki nýtt er komið fram í málinum, ið talar fyri at broyta tingsins avgerð í seinastu setu.

Uppskot.

Fintak av álitinum verður sent umsökjarinum.

Broytingaruppskot frá Hákon Djurhuus o. fl.:

Undirskrivaðu Ioyva okkum at seta fram soljóðandi broytingaruppskot í staðin fyri uppskot nevndarinnar:

Úr amtsgrunninum verður at endurgjalda Klakksvíkar kommunu 15.000 kr. av teimum útreiðslum, kommunan hevur havt av eftirkannanini av möguleikum fyri eini viðkan av elektrisletsverkinum við Strond.

2. viðg. 10/9 og 3. viðg. 11/9. Broytingaruppskotið falt 6—0 og nevndaruppskotið við 10—0.

8. Keyf av húsi.

Frl. 31/7

Uppskot.

Eftir áheitan frá landsnevndarformanninum Th. Petersen hevur Johannes Stephanson timburmeisteri, Tórshavn, boðið Føroya Løgtingi at keypa húsini á matr. nr. 594 í Tórshavnar bý og sóka fyri kr. 65.000.

Upplýst er, at grundstykkið, ið alt er bygt, er 66 m²; og at húsini eru av betong í 3 hæddum og við høgum kjallara, ið ikki er innrættaður.

3 húsføri, eitt í hvørjari hæddini, eru í húsinum og eru íbygd nú við 3 mánaða uppsögn.

Studentaskúlin stendur so fyrri í dag, at hann neyvan kann halda fram utan tað verður møguligt hjá lærarunum at fáa búpláss og fáa húsarúmd fyrri eðilsfrøðiligar royndir.

Tá ið hetta hús kann loysa skúlan úr hesum tronga, mælir nevndin til, at tingið tekur við tilboðnum.

Uppskot.

Tingið samtykkir at taka við tí frammanfyri nevnda tilboðnum og keypa matr. nr. 594 í Tórshavn við húsum fyri 65.000 kr. — sekstifim túsund krónur — eins og at gjalda neyðturviliga ábót.

Peningurin verður at rinda úr amtsgrunninum.

2. og 3. viðg. 31/7. Samtykt 15 0.

9. Skamtan av klæðum og skóm.

1. viðg. 16/8. Frl. 11/9.

ÁLIT

Føroya Skræddarafelag sendi 28. februar 1947 skriv inn til tingið, har tað sigur frá, at í stríðsárunum bílaði tað ikki hjá teimum at útvega tað klædnatílfar, sum neyðugt var, men eru teir nú orsakað av troði uppá klædnatílfar so illa fyríkomnir, at teir ikki hava ráð til at taka unglingar í læru ella løna lærdum sveinum. Felagnum kunugt verður ikki minni innflutt nú enn undir bardaganum. Um skræddararnir heita á heilsölumenninar, siga hesir seg einki klædnatílfar hava.

Skræddarafelagið kemur í skrivi sínum til tað úrslit, at meturvörur mugu fara av landinum — lógliga við gávupökkum og ólógliga við ferðafólki — og heitir tað tí á tingið um at taka tey stig, sum bóta kunnu um hetta.

Flggjarnevndin fekk tå málið til viðgerðar og sendi tað til amtmannin við bøn um at fáa at víla, um amtsskrivstovan gav loyvi til útflutning av meturvörum. Amtmaðurin svaraði 9. mai landsnevndini aftur, at hann ikki gav útflutningsloyví, og helt eins og skræddarafelagið, at klædnavörur mugu eílast at fara av landinum í gávupökkum og við ferðafólki, ið uttan loyví tekur klædnavörur við.

Skræddarafelagið hevur í skrivi 4. august 1947 aftur lagt málið inn á ting vegna tess, viðurskiftini einki eru batnað.

Ymsamálanevndin hevur nú kannað hetta mál og umsókn frá Suðuroyar fiskimannafelag til tingið um skamtan av klæðum og skóm og ásanar, at trupulleikarnir hjá fólki við at bjarga sær klædnatílfar eru stórir. Harmiligt er tað, at okkara sjómenn, ið veiða okkum gjaldoyra, eru fyri ringasta býtinum.

Í yri neyndini vátta formaður fyrri „Færöernes Købmandsforening“, Chr. Holm Jacobsen, at heldur ikki felagið gevur útflutningsloyvi.

Vit kunnu her visa á nokur töl, ið lýsa okkum spurningin nakað.

Innflutningur :	1943		1946	
	kg	virði kr.	kg	virði kr.
Ull-meturvörur.....	9.336	338.544,36	17.391	584.430,00
bumull-meturvörur.....	17.902	253.169,28	30.442	587.695,08
leðurskógvar.....	12.023	277.130,72	18.804	466.906,44
gummi- og aðrir skógvar.....	2.092	17.908,64	13.073	120.981,84

Hesi töl prógva, at í 1946 varð innflutt um dupult so nógv av meturvörum sum í 1943.

Tað mugu altso vera smogar, sum meturvörurnar fara ígjøgnum út av landinum.

Neyndin mælir til, at tingið heitir á valutamiðstöðina um frá 1. oktober í ár at bóka, hvat hvør heilsölnumaður innflytur av meturvörum, og at biðja valutamiðstöðina áleggja hvørjum einstakum heilsölnumanni at lata uppgerð hvóri fjórðingsár, ið sýnir, hvønn teir hava selt meturvörur til. Tá hesar upplýsingar eru komnar, vil tað ætlandi verða mögugt hjá landsneyndini at hjálpa skráddarafelagnum at fáa tær meturvörur, skráddararnir hava brúk fyri, frá viðkomandi heilsölnumanni.

Undir bardaganum var frot uppá skógvar, serstakliga barnaskógvar. Innflutningstöluni omanfyri siga frá, at innflutningurin er vaksin, men samsvareandi neyvdarinnar kannan er hetta, mótselt meturvörum, komið fólkinum til góðar, og at millum nakað og einki verður útflutt.

Visandi á frágreiðingina omanfyri heitir neyndin á tingið og biður tað viðtaka hetta

Uppskot.

I. Ændring í Bkendtgørelse Nr. 16 af 17. September 1945 om Førsendelse af Gavepakker.

§ 1.

Bkendtgørelse Nr. 16 af 17. September 1945, § 1, Punkt 1 og 2 affattes saaledes:

- „1) Hver Afsender maa kun afsende 2 Gavepakker á ½ kg eller 1 Gavepakke á 1 kg indenfor hver Kalendermaaned fra 1. Oktober 1947.
- 2) Ingen Gavepakke maa indeholde mere end
 - a. 200 Stk. Cigaretter,
 - b. 225 gr. Shagtabak (2 Daaser),
 - c. 50 Stk. Cigareer eller Cerutter samt
 - d. 240 Blade Cigaretpapir.

lövrigt maa Gavepakker kun indeholde Varer af færösk Oprindelse.“

§ 2.

Nærværende Bekendtgørelse træder i Kraft 1. Oktober 1947.

§ 1.

Kunngerð nr. 16, 17. september 1945, § 1, punkt 1 og 2, verður orðað soleiðis:

- „1) Hvör avsendari má bert senda 2 gávupakkar á $\frac{1}{2}$ kg ella 1 gávupakka á 1 kg innanfyri hvønn álmanakkamánað frá 1. oktober 1947.
- 2) Eingin gávupakki má innihalda meir enn
 - a. 200 stk. av cigarettum,
 - b. 225 gr. av shagtubbakki (2 dósir),
 - c. 50 stk. av cigarum ella ceruttum og
 - d. 240 blöð av cigaretpappíri.

Annars má gávupakkin bert innihalda vörur av føroyskum uppruna.“

§ 2.

Henda kunngerð kemur í gildi 1. oktober 1947.

- II. a) Løgtingið heitir á valutamiðstöðina um frá 1. oktober 1947 at bóka, hvat hvør einstakur heilsölumaður innflytur av meturvörum.
- b) Løgtingið heitir á valutamiðstöðina at áleggja hvørjum einstakum heilsølumanni at lata einaferð um fjórðingsárið uppgerð til valutamiðstöðina, ið sýnir, hvørjum teir hava selt meturvörurnar. Fyrsta uppgerð verður send 1. januar 1948.

2. og 3. viðg. 12/9. Pt. I samtykt 13—0, pt. II við 14—0.

10. Organisationskylda.

1. viðg. 16/8. Frl. 30/8.

ÁLIT

Í brævi, 30. juli 1947, heitir formaður Suðuroyar Fiskimannafelags, J. H. Danbjörg, felagsins vegna á tingið og biður tað við lóg áleggja øllum fólki í Föroyum organisatiónsskylda. Harra Danbjörg visir á, at í vár, tá sáttmálin viðvíkjandi fiskiveiðn var til viðgerðar, sögdu einstakir útgerðarmenn seg vera sinnaðar at nýta óorganiserað fólk á förunum teirra.

Ymsamálanevndin, ið hevur kannað málið, heldur, at eingin vandi var ella verður fyri tí vegna tess, at í lóg Föroya Fiskimannafelags, gr. 13, stendur: „Felagsmenn í Föroya Fiskimannafelag mugu ikki fara við föroyskum fiskiskipi, uttan allir manns umborð eru organiseraðir: Fiskimennirnir í einum föroyskum fiskimannafelag, motorpassarar í Föroya Motorpassarafelag og einum föroyskum fiskimannafelag. Skiparin í einum föroyskum skipara- og navigatörfelag. Bestmenn og kokkar skulu nufremt at vera í øðrum serstökum felögum eisini vera limir í einum föroyskum fiskimannafelag.“

Um nakar limur í Föroya Fiskimannafelag fer at sigla saman við monnum, sum ikki halda fær í hesari grein nevndu treytir, skal hann gerast útlagin úr felagnum, uttan hann rindar ta bót, sum felagsstjórnin í hvørjum einstökum tilfelli áleggur honum. Minnska bót er 15 kr. og størsta 100 kr.“

Grein við líknandi treytum er galdandi fyri Suðuroyar Fiskimannafelag.

Av tí at tað bert eru heilt smáar bygdir, sum ikki hava arbeiðsmannafelag, eru at kalla eisini allir arbeiðarar á landi organiseraðir.

Aðrir stættir innan okkara samfelag hava sama organisatiónsfrælsi og kunnu so stoft taka seg saman, tá tein lýsir, og vil nevndin tí seta fram hetta

Uppskot:

Eintak av álitinum verður sent Suðuroyar Fiskimannafelag.

2. viðg. 2/9. Samtykt 11—0.

II. Hansenska legat.

Frl. 30/8

ÁLIT

Amtið hefur móttikið soljóðandi bræv frá „Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab“, dagsett 17/7 — 1947:

„Det kgl. danske Landhusholdningsselskab tillader sig herved at meddele, at Konferensraad W. A. Hansens Legat, stiftet 1802, hvis Renter Kr. 420 aarlig uddeles til Præmier, Opmuntringer og Understøttelser for nyttige Anlæg og Foretagender paa Færøerne og Grønland samt Island og Finnmarken, efter en 5 aarig Períodes Udløb, fra 1/4 1946 til 31/3 1951 tilfalder Færø Amt og staar til Lagtingets Disposition, jvnl. Skrivelse herfra af 24/4 1926.

I Legatets Bestemmelser for Uddelingen staar anført, at det skal uddeles i 5 aarig Període: 1. Færø, 2. Finnmarken, 3. Island og 4. Grønland, hvorefter der begyndes forfra i samme Orden; imidlertid har Legatstifteren tilføjet, at der gerne maa forandres i Rækkefølgen, saafremt man efter Omstændighederne finder det gavuligt.

Dette giver Landhusholdningsselskabet Anledning til at pege paa Finnmarken, der uden Sammenligning er den Del af Norden, der har lidt mest under Krigen og ogsaa trænger til al den Støtte, der kan gives. — Selskabet vilde derfor gerne høfligst forespørge, om Færø Amt kunde tænke sig at gaa med til, at der dispenseredes fra den ovenfor anførte Rækkefølge, saaledes at Finnmarken traadte ind nu og Færø først naar den nuværende 5 aarige Període er udløbet i 1951. For næste Períodes Vedkommende 1966—71 vil man vende tilbage til den traditionelle Rækkefølge.

Vi hører gerne nærmere.“

Amtið hefur sent landsnevndinni málið.

Fíggarnevndin mælir til at játta umsóknina.

Uppskot.

Tingið samtykkir at góðkenna uppskotið frá „Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab“.

2. viðg. 2/9. Samtykt 15 -- 0.

12. Umsókn frá O. J. Strömsten.

1. viðg. 16/8. Frl. 30/8

ÁLIT

Í brævi 24. júlí 1947 flytir O. J. Strömsten, Oyri, fram, at Bretar fluttu skip hansara „Streymstein“ frá bryggjunni í Sörvági og gövu tí boð um at fara til hafs í stormi. Skipið fekk stóran skaða, og Strömsten förur fram, at hann hevði stórt tap, og søkir um skaðabótur og biður um hjálp frá tinginum.

Í einum öðrum brævi, dagselt 24. júlí, sigur Strömsten, at landsnevndin undir heimsbardaganum hevði brúk fyri skipi hansara „Streymstein“ til kolaflyting, og avtala kom í lag um, at hann skuldi leiga landsnevndini skipið, men at landsnevndin gekk frá avtaluni. Hann biður tingið um endurgjald.

Fíggingarnevndin kann ikki mæla til, at tingið veitir endurgjald fyri skaða, sum umsökjarin hevur fingið vegna tess, at Bretar gövu boð um, at hann skuldi flyta skip sítt, og má vísa umsökjaranum til at krevja Bretar fyri tilíki endurgjald.

Landsnevndin, sum tá var, ger galdandi, at endalígt leigumál ikki var komið í lag við harra Strömsten, og at nevndin ikki gjörði nakra endaliga leiguavtalu av tí, at tað vísti seg, at skipið ikki kundi nýtast.

Uppskot.

Svarað verður umsökjaranum, at tingið ikki kann veita umsökta endurgjald.

2. viðg. 2/9. Samtykt 15 0.

13. Statistikkur.

1. viðg. 16/8. Frl. 8/9

ÁLIT

Frá Jákup í Jákupsstovu, Sörvági, hevur Lögtingið fingið søljóðandi umsókn, dagsett 2. august 1948:

„Undirritaði, ið hevur fingist nógv við hagtöl (statistik) loyvi mær at søkja lögtingið um studning til at savna saman og viðgera hagtöl Føroyum viðvikjandi.“

Nevndin hevur haft málið til viðgerðar og ásannar, at tað er av stórum lýðningi at fáa eina hagtølsskipan fyri Føroyar í lag. Men av tí, at fyrircikingin av hesari skipan er við at fara fram, men enn ikki liðug, heldur nevndin, at málið má biðja til næstu vanligu tingsetu.

Uppskot.

Málið verður at taka upp aflur til næstu vanligu tingsetu.

2. viðg. 9./9. Samtykt 13—0.

14 Sandsúgvari.

1. viðg. 27/8. Frl. 4/9.

ÁLIT

N. P. Ström, Vági, søkir í brævi, 13. august í ár, um lán, stórt 30.000 kr., og möguliga studning til keyp av motorfari til at nýta sum sandsúgvara.

Figgjarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, skal upplýsa, at Lögtingið ikki hevur veitt studning ella lán til keyp av tilíkkum forum, og nevndin kann ikki mæla til, at tilíkt verður gjørt í hesum máli. Tað er vinnulánsgrunnurin, sum hevur tað uppgávu at veita lán um

gjörlikt til keyp av tilílikum förun, og fíggarnevndin skal mæla til, at málið verður beint til vinnulánsgrunnin.

Uppskot,

Málið verður sent til vinnulánsgrunnin at greiða.

2. viðg. 8/9. Samtykt 11—0.

15. Traktat millum Danmark og Ísland.

1. viðg. 8/9. Frl. 12/9.

ALIT

Gjögnum antið hevur Løgtingið frá statsministerinum við skrivi, dagsett 16. juli 1947, fingið sendandi uppskot til „Handels- og Skipsfartstraktat mellem Danmark og Island,“ og verður Løgtingið biðið um at útlala seg um málið.

Til viðgerð av hesum máli hevur tingið valt eina serliga 5-manna-nevnd.

Skrivið frá statsministerinum sigur frá, at tingingarnar um hesa „dansk-islandsk Handels og Skipsfartstraktat“ skulu fara fram innan 9. septbr. 1947. Hitt tilsenda traktatuppskotið er gjørt av danska uttanríkisráðnum. Sum hetta málið liggur fyri, er tað umráðandi, at Løgtingið sum skjótast kemur við sínum viðmerkingum.

Ein meiraltí av nevndini (A. Samuelsen, Kr. Djurhuus og Louis Zachariasen) loyvir sær at halda fram, at sambært lögtingsins viðtökn í stjórnarmálinum 9. september í ár ynskja vit, at viðgerðin av hesum spurningi fer fram eftir reglum og í tí anda, sum fastlagt ætlast at verða í komandi stjórnarskipan fyri Føroyar.

Undir viðgerðini av føroyska stjórnarspurninginum í Keypmannahavn mai -juli 1947 varð framhildið, at Føroyar hövdu serligar vinnuinteressur í Bretlandi viðvíkjandi fiskasölu og í Íslandi viðvíkjandi fiskaveiðu, og at Føroyingar tí máttu kunna fóru beinleiðis tingingar við hesi lond um nevndu spurningar.

Í tí av Løgtinginum viðtikna stjórnartilboði stendur viðmerkt

undir viðmerking 1 vísandi til punkt 9 í tilboðnum, hvussu tingingar um føroyska kvotu og fiskasölu í Bretlandi skulu fara fram.

Út frá hesum stjórnarmiðum ynskir meiraltutin tí at úttala, at tann almenna traktat, Danmark ger við Ísland í hesum máli, eisini verður galdandi fyri Føroyar, tó ikki soleiðis at hon bindur Løgtingið í sjálvum fiskivinnuspurninginum, annaðhvørt talan er um at fiska frá landi í Íslandi ella frá skipum innanfyri sjómærk, og at Løgtingið ynskir at hava rætt til samsvarandi viðmerking 1 í stjórnartilboðnum at fremja beinleiðis tingingar við Ísland um okkara fiskivinnumál.

Minnilutin (Thorstein Petersen og Poul Petersen) loyvir sær at halda fram:

Alt síðani í mai 1910 hevur Fólkafløkkurin (radikalt sjálvstýri) havt spurningin frammi um at víska Føroyingum síni framhjáráttindi í Íslandi.

Føroyingar hava stórar interessur har, men í lötuni liggur hesin spurningur á láni, og hevur longu gjørt tað leingi.

Uppskotið til sáttmála Danmarkar og Íslands ímillum, sum liggur í málinum her til ummælis, vísar eingi framhjáráttindi í so máta. Tingið eigur tí at leggja allan dent á at víska Føroyingum framhjáráttindi við samvinnuligum sáttmála, fyrst og fremst um:

- 1) Fiskiráttindi innanfyri sjómærkið, frá skipi og til lands,
- 2) tilgerð og umskipan av veiðu á landi og innanfyri sjómærkið yvirhövur,
- 3) handil og peningaútgjavnar Føroya og Ísland ímillum,
- 4) tilhaldsloyvir, skattaviðurskifti og gjöld yvirhövur og
- 5) skúla- og mentunarlig viðurskifti.

Í lötuni má hvør røkja síni viðurskifti sum best. Tað er tí umráðandi skjótast at koma í tingingar við Ísland, so at rættlag kann koma aftur á okkara viðurskifti við Ísland yvirhövur.

Minniluttin kann so státt ikki mæla tinginum til, at tað í málinum liggjandi uppskot til sáttmála eisini fær gildi fyri Føroyar, men sum longu flutt fram mæla vit tinginum til beinanvegin at taka spurningin upp um ein sáttmála um framhjáráttindi Føroya og Íslands ímillum.

Uppskot.

Frá meiraltutanum:

- 1) Tingið roknað við, at tann traktat, Danmark ger við Ísland um handil og skipstær, eisini er galdandi fyri Føroyar út frá teim í álitinum framsettu stjórnarmiðum.
- 2) Tingið ynskir at hava rætt til at hava beinleiðis tingingar við Ísland um okkara arbeiðs- og fiskiráttindi har, soleiðis at møguleiki kann vera fyri sáttmála á hesum øki.

Frá minnilutanum:

- 1) Tingið mælir frá, at tann sáttmáli, Danmark ger við Ísland, fær gildi fyri Føroyar.
- 2) Tingið fer beinanvegin undir at gera samvinnuligan sáttmála við Ísland um framhjáráttindi, hvør hjá øðrum.

2. og 3. viðg. 12/9. Minnilutauppskotið fall pt I við 5—0, II við 6—0. Meirilutauppskotið samtykt við 11—0.

16. Vistarhaldsútreiðslur tingmanna.

5/9 frl.

UPPSKOT

Sum kunnugt eru búðviðurskiptini avbera dýr í Föroyum, tá ið ein kemur uttanfyri heim sítt. Hetta er serliga galdandi fyri avbygda-fólk, sum noyðist at leita sær bústað í Havn, fyri eitt styttri tíðarskeið.

Ásannandi henda veruleika hava stýrandi menn annaðhvørt tað er innanfyri hitt privata ella almenna, skipa so fyri at tænastruenn ella sendimenn, sum fara út órindi og lessvegna noyðast at gista burturi, fáa ein ávísan vistarhaldspening afturat ferðagóðgeran.

Henda samsýning verður goldin uttanfyri sjálva starvslønina.

Tingmannalønin má í mun til dýrtíðina sigast at vera ógvuliga lítil og sum nú er skipa, hvarvið tingmenn av bygd av lön síni noyðast at gjalda vistarhaldspening og lön til menn og í summum førtum fulla mannslön til fólk at gera sítt arbeiði heima, verður tingstarvið at geva teimum beinleiðis undirskot.

Undirskrivaðu halda tað tí vera beint viðvíkjandi tingmonnum av bygd at skipa lönviðurskipti teirra á sama hátt sum frammanfyri ávíst viðvíkjandi tænastruonnum og starvsfólki hjá privatum og skjóta uppá at teimum afturat tingmannalønini verður goldið kr. 8 um dagin í vistarhaldspeningi.

Hetta er nakað minni enn meðal vistarhaldskostnaðurin er í Havn. Men tá ið skotið er uppá hesa peningahædd, er tað tí at tað kostar jú nakað at liva heima, og halda vit tað verða beint at hetta verður tikið frá vistarhaldskostnaðinum í Havn.

Henda broyting eigur sjálvandi eisini at verða guldandi fyri limir av millumtinganevndum.

Uppskot.

Tingmonnum og limum av millumtinganevndum av bygd verður

at gjalda vistarhaldssamsýning við kr. 8 fyri hvønn dagin teir eru burtur frá heimi sínum til ting ella milluntingsnevndarstarv.

2. og 3. viðg. 5/9. Samtykt 16—0.

17. Peningaflytan Ísland—Föroyar.

12/9 frl.

UPPSKOT

Fiskimálanefnd Íslands skyldar restleigu ísl. kr. 345.728,42

Eftir leigusamjuni skuldi hesin peningur verða fluttur til Föroyar í sterling. Vegna valutaviðurskiðir bevir tað víst seg ógjörliht at fáa peningin yvirfluttan.

Fiskimálanevndin hevur tíkið upp spurningin, um ikki Föroyar kunna yvirtaka íslendskar krónur sum betalan av hesari skuld. Í brævi 14. august í ár frá kgl. sendiharra Bruun í Reykjavík mælir hann til, at antíð kannar, hvörvítt tað er gjörliht at nýta tilgóðahavandi hjá Fiskimálanevndini til gjaldan av föroyskari skuld í Íslandi, soleiðis, at teir föroysku debitorar verða fríir við at betala skuldina til föroyskan peningastovu, sum javnar aftur til reiðarafelagið, skiparafelagið og fiskimannafelagið. Antíð mælir til at fáa í lag tilíka clearing.

Fíggarnevndin loyvir sær so stalt at seta fram soljóðandi

Uppskot.

Landsnevndin verður heimilað at greiða málið samsvarandi til-mæli í brævi 14/8 — 1947 frá kgl. sendiharra Bruun og um neyðugt tingsins vegna samtykkja lógaruppskot málinum viðvíkjandi.

2. og 3. viðg. 12/9. Samtykt 15—0.

18. Jarðspell uttanfyri flogvöllin.

1. viðg. 15/11. Frl. 19/11

ÁLIT

I skrivi, dagsett 20. oktober í ár hevur hagastýrið fyri Suðurtíðing í Sörvági vent sær til tingið við áheitan um, at tingið fyrjreikar, at hagin fær útgoldið munin millum ta virðismetan, sum ein nevnd hevur sett skaðan til, ið hagin hevur fingið við at Bretar hava lagt mold og mógv út yvir hagan, og tað belöbið, sum Bretar hava deponerað sum skaðabót til hagan. Tað deponeraðu belöbið er:

For ca. 600 Baade Törv á 10 Kr.	kr. 6.000,—
For Leje af ca. 150.000 m ² , 1 Öre pr. m ² aarlig i 3 Aar....	kr. 4.500,—
og for Istandsættelse af nævnte 150.000 m ²	kr. 2.000,—
	kr.12.500,—

Meðan tað nevndin, ið sýnað hevur skaðan, hevur mett hann til:

For 4 Slagtefaar pr. Aar + Vaaruld = 216 Kr. Heraf Halvdelen 108 Kr. kapitaliseret med 25.....	kr. 2.700,—
For den anden Halvdel fuld aarlig Leje i 5 Aar.....	kr. 540,—
Opgrøftningsarbejde 20 Dage á 20 Kr.....	kr. 400,—
1100 Baade Törv á 15 Kr.....	kr. 16.500,—
For Kanonstillinger og Byggepladser fuld aarlig Leje i 5 Aar	kr. 100,—
For Törvcejord i disse, 5 Baade á 15 Kr.....	kr. 75,—
	kr. 20.321,—

Lögtingið hevur við samtykt av 13. mars 1947 í tingmáli nr. XIII-15/1946- 47 játtað haganum sum eykasamsýning kr. 25.000, og vil nevndin halda, at hagin harvið hevur fingið ta samsýning, sum tingið er ført fyri at lata, og vil nevndin so stalt meina, at tingið ikki kann gera nakað meira við málið og skjýtur upp, at eitt eintak av álitinum verður sent umsökjarunum.

Uppskot:

Eintak av álitinum verður sent umsökjarunum.

2. viðg. 21/11 og 3. viðg. 28/11. Samtykt 13—0.

19. Minnisvarði Nólsoyar Pálls.

1. viðg. 25/11. Frl. 5/12

ÁLIT

Tá um 100 ár vóru runnin frá deyða Nólsoyar Pálls, tóku Föroyingar seg saman um at savna pening saman, sum nýtast skuldi til minnisvarða fyrí tjóðarhetjuni.

Um 8000 kr. komu inn, men av tí hetta var ov lítil peningur, varð hann innsettur í sparikassan í Havn, har hann stendur enn. Limir av gomlu nevndini, ið fyrí um leið 40 árum síðani byrjaði hetta inn-savningararbeiði, fullu frá, og á fundi 10. juli 1942 endurnýggjaði tí nevndin seg.

Henda nýggja nevnd hevur 5. november 1947 vent sær til tingið og biðið um studning til henda grunn og um tingsins loyvi til at seta í verk peningainnsavnan. Fyrí at tingið heinleiðis kann vera við til at freuja hetta mál, skjóta umsökjararnir uppá, at tingið velur ein mann í hesa nevnd.

Ymsamálanevndin er av tí áskoðan, at tingið eigur at vera hesum fólki takksamt fyrí, at tey hava hildið liv í hesum máli, sum má fremjast á slíkan hátt, at minnisvarðin fyrí komandi ættarliðum kann standa sum ein vitnisburður um, hvat týðning Nólsoyar Páll hevði fyrí okkara søgu og menning, og hvussu vit virdu og varðveittu minnið um hann.

Av tí long tíð er gingin, síðan seinasta innsavningin varð gjörd, og fólk hevur tað peningaliga meira rímsátt nú enn tá, heldur bæði starvsnevndin fyrí minnisvarðanum og ymsamálanevndin, at nýggj innsavning má verða gjörd um alt landið.

Ymsamálanevndin loyvir sær tí at seta fram hetta

Uppskot.

- 1) Lögtingið velur ein lim í nevndina fyrí minnisvarða Nólsoyar Pálls og gevur hesi nevnd loyvi til á ymiskan hátt at savna inn pening til minnisvarðan.
- 2) Lögtingið úttalar, at tað er sinnað til at lata pening til hetta endamál í mun til innkomna peningjn.

2. viðg. 8/12. Samtykt 12—0.

20. Gávupakkar.

1. viðg. 25/11. Frl. 28/11

ÁLIT

Føroya amt hevur sent lögtinginum soljóðandi bræv, dagsell 19. í hesum mánaði:

„Hermed fremsendes et Udkast til Bekendtgørelse angaaende Forsendelse af Gavepakker til det øvrige Kongerige. Indholdet af Bekendtgørelsen er det samme, som indholdet i Amtets tidligere Kundgørelse af 17. September 1945 om Forsendelse af Gavepakker, dog med følgende Ændringer:

1. Det foreslaas, at hver Gavepakke, saaledes som bestemt i Amtets Kundgørelse Nr. 33 af 19. September 1947, kun maa veje $\frac{1}{2}$ kg hver eller, saafremt to Mærker bruges, ialt 1 kg. Med denne Vægtbegrænsning vil det ikke være muligt at sende Kuponer Stof ud af Færøerne, og man forhindrer saaledes større Udførsel af Varer fra Færøerne. Forsaavidt angaar Julemaanden har man sat Vægtgrænsen for hver Pakke til $1\frac{1}{2}$ kg og, saafremt to Mærker bruges, 3 kg. Dette er en betydelig Begrænsning set i Forhold til de 2 sidste Aars Forsendelse af Julepakker, hvor det var tilladt at sende to Pakker á 5 kg, jfr. Kundgørelse Nr. 34 af 27. November 1945 og Kundgørelse Nr. 22 af 15. November 1946.

2. Bestemmelsen om, at Butikshandlende paa Færøerne ikke maa sælge eller udlevere mere end højst 200 Cigaretter, 2 kg Tobak, 50 Cigarer eller Cerniter samt 480 Blade Cigaretpapir ad Gangen er udgaact, idet denne Bestemmelse aldrig er blevet overholdt, og fordi Amtet finder det mindre heldigt at have en Bestemmelse, der i Praksis ikke lader sig overholde.“

Frá lögtingsmanni Kr. Djurhuus er komið bræv av 20. h. m., harí hann skjýtur uppá, at tað í december mánað verður loyviligt á sama hátt sum í ljór at senda størri gávupakkar til hin partin av kongadóm-inum, soleiðis at einhvör kanna nýta teir lveir býttiseðlarnar fyri december mánað til at senda lveir pakkar á 5 kg, meðan tað ikki er loyvt at senda postpakkar, ið vega meir enn 5 kg.

Málið er beint til vörunevndina; nevndin hevur viðgjørt málið og er verðin samd um at mæla tinginum til at samtykkja uppskotið frá amtinum við teimum broytingum, at loyvt verður at senda gávupakkar til Danarkar soleiðis, sum skotið er uppá í uppskotinum frá lögtingsmanni Kr. Djurhuus.

Uppskot:

Bekendtgørelse om Forsendelse af Gavepakker til det øvrige Kongerige.

I Medfør af Lov Nr. 288 af 2. September 1939, jfr. Kundgørelse Nr. 33 af 23. Oktober 1940, fastsættes herved følgende:

§ 1.

Gavepakker til Modtagere i det øvrige Kongerige kan uden særlig Tilladelse fra Amtet (uden Udførselstilladelse) forsendes med Posten paa følgende Vilkaar:

1. Hver Afsender maa ialt kun sende to Gavepakker á $\frac{1}{2}$ kg eller een Gavepakke á 1 kg inden for hver Kalendermaaned.

1. Julemaaned (December Maaned) maa dog hver Afsender sende to Pakker á 5 kg.

2. Ingen Gavepakke maa indeholde mere end:

- a. 200 Cigaretter.
- b. 225 gr. Shagtobak (2 Daaser).
- c. 50 Cigarer eller Cerutter samt .
- d. 240 Blade Cigaretpapir.

Iøvrigt gælder ingen Begrænsning med Hensyn til Gavepakkens Indhold.

3. Ved Gavepakkens Indlevering til Postvæsenet skal medfølge:

- a. eet Gave-Rationeringsmærke, jfr. nedenfor, eller to Mærker, forsaavidt Pakken vejer mellem $\frac{1}{2}$ og 1 kg, i Julemaaned eet Mærke for hver Pakke.
- b. een af Afsenderen i 2 ligelydende Eksemplarer paa en af Amtet godkendt Blanket udstedt Erklæring paa Tro og Love om, hvad Pakken indeholder og om, at det er en Gave, for hvilken der ikke under nogen Form ydes Betaling.
- c. den sædvanlige blaa statistiske Anmeldelse.

§ 2.

De i § 1 Nr. 3 a nævnte Gave-Rationeringsmærker, der er udleveret sammen med de øvrige Rationeringsmærker, giver for hver Person Ret til at afsende to Gavepakker i hver Maaned til det øvrige Kongerige.

Gave-Rationeringsmærkerne kan kun benyttes indenfor den paa Mærkerne angivne Kalendermaaned. Mærkerne er personlige og maa ikke ved Salg, Gave eller paa anden Maade overdrages til andre.

§ 3.

Gavepakker paa over 1 kg . . eller forsaavidt angaar Julemaaned 5 kg . . modtages kun af Postvæsenet, saafremt Andrageren samtidig afleverer en af Amtet meddelt Udførselstilladelse. Saadan Tilladelse kan kun forventes meddelt undtagelsesvis.

Til Udførsel af Gavepakker som Fragtgods udkræves som hidtil særlig Udførselstilladelse fra Amtet.

§ 4.

Passagerer og Besætning paa Skibe maa uden særlig Udførselstilladelse kun medføre almindeligt Rejsegods og Flyttegods samt indtil 2 Flasker Vin eller Spiritus, 200 Cigaretter, 225 gr. Shagtobak, 50 Cigarer eller Cerutter samt 240 Blade Cigaretpapir.

§ 5.

Overtrædelse af nærværende Bestemmelser medfører Straf og Konfiskation efter Reglerne i Lov Nr. 288 af 2. September 1939.

Nærværende Bestemmelser træder i Kraft den 1. December 1947. Samtidig ophæves de hidtil gældende Bestemmelser angående Forsendelse af Gavepakker til det øvrige Kongerige.

Við heimild í lóg nr. 288, 2. september 1939, smbr. kunningar nr. 33, 23. október 1940, verður hervið ásett fylgjandi:

§ 1.

Gávupakkar til móttakara í hinum partinum av kongaríkinum kunnu uttan serligt loyvi frá amfinum (uttan útflutningsloyvi) verða sendir við postinum uppá eftirfylgjandi treytir:

1. Hvør sendari kann bert senda tveir gávupakkar á $\frac{1}{2}$ kg ella ein gávupakka á 1 kg innan fyrri hvønn álmánakkamánað.
Í jólamánaðinum (december mánaði) kann hvør sendari tó senda tveir pakkar á 5 kg.
2. Eingin gávupakki má innihalda meir enn:
 - a. 200 cigarettir.
 - b. 225 gr. av shagtubbhakki (2 dósir).
 - c. 50 cigarir ella ceruttir, og
 - d. 240 blöð av cigaretpappiri.

Annars er eingin avmarkan viðvíkjandi tí, sum í gávupakknum er.

3. Tá gávupakkin verður latin til posthúsið, skulu hesi skjöl fylgja við:
 - a. ein gávubýtisseðil, smbr. niðanfyri, ella tveir býtisseðlar, um pakkin vegar millum $\frac{1}{2}$ og 1 kg, í jólamánaðinum ein býtisseðil fyrri hvønn pakkan.
 - b. váttan uppá æru og trúgv, skrivað av sendaranum í tveimum einsljóðandi eintökum uppá eitt av amfinum góðkent oyðublað, um hvat í pakknum er, og um at tað er ein gáva, sum ikki á nakran hátt verður goldið fyrri.
 - c. hin vanligu bláu fráboðanin.

§ 2.

Teir í § 1 nr. 3 a. nevndu gávubýtisseðlar, sum eru útflyggjaðir saman við hinum býtisseðlunum, geva hvørjum persóni rætt til at senda tveir gávupakkar í hvørjum mánaði til hin partin av kongaríkinum.

Gávubýtisseðlarnir kunnu bert nýtast innan fyrri tann á seðlunum nevnda álmánakkamánað. Býtisseðlarnir eru persónligir og kunnu ikki við sölu, gávu ella á annan hátt latast til onnur.

§ 3.

Gávupakkar, sum vega meir enn eitt kg — ella í jólamánaðinum 5 kg — verða bert móttiknir av posthúsinum, um sendarin samtíðis flyggjar útflutningsloyvi frá amfinum. Tilíkt útflutningsloyvi kann bert væntast at verða givið í undantökum.

Til útflutning av gávupakkum sum farnagóðs verður sum higartil kravt serligt útflutningsloyvi frá amtinum.

§ 4.

Ferðafólk og manning á skipum kunnu uttan serligt útflutningsloyvi bert viðføra vanligt ferðagóðs og flytigóðs umframt upp til 2 flöskur av víni ella spiritus, 200 cigaretir, 225 gr. av slaglubbakki, 50 cigarir ella ceruttir og 240 blöð av cigarettappíri.

§ 5.

Brot av hesum ásetanum föra við sær revsing og konfiskatiön eftir reglunum í lóg nr. 288, 2. september 1939.

§ 6.

Hesar ásetanir koma í gildi 1. december 1947. Samfíðis verða avtiknar tær higartil galdandi ásetanir um sendan av gávupakkum til hin partin av kongríkinum.

2. viðg. 1/12 og 3. viðg. 2/12. Samtykt 15—0.

21. Pigment og málingavirki.

1. viðg. 25/11. Frl. 19/1 — 1948

ÁLIT

Fyri 1/S Pigment og málingavirkið Færösit, hevur landsrættarsakförrari Leivur Lützen, Havn, sent til Föroya Lögtings soljóðandi skriv av 20. november 1947:

„Undirritaða interessentfelag „Færösit“ loyvir sær her við at venda sær til Föroya Lögting av tí at vit hava í arllan at stovna eitt partafelag við bústað í Havn við sama endamáli, nevniliga at gera pulver til útflutning og máling til innlendis brúk.

Limir í interessentfelagnum eru: Daniel Danielsen, Tórshavn, Jens Pauli Danielsen og Kr. Petersen av Stykkinum. Av hesum limum hevur Daniel Danielsen arbeitt í nógv ár við föroyskari royðu, og áðrenn kríggið byrjaði, var hann komin so langt, at máling, gjörd av föroyskari royðu, var vorðin eftirspurd vöra í Danmörk.

Meðan kríggið vardi, lá tað mest sum stilt, men eitt virki, sum har var stovnað, hevði einarætt frá okkum til sölu í Danmark. Hesum virki er trýtað at avtaka minnst 50 tons um árið, og tað letur — um-

framt prísir á pulvurinum — eina avgift (nýtslugjald) fyri einarættin og nýtslu av navninum „Færøsit“ kr. 5.000,— árliga.

Beinan vegin kríggið var lokið, varð byrjað við fyriteikningum at seta á stovn eitt royðuvirki her í Føroyum. Tað er eydnast undir nóg so torförum umstøðum at fáa sett eitt tilíkt virki á stovn sum eina roynd, eisini fyri at fáa vissu fyri, hvør arbeiðsháttur var best hóskandi til eina lönandi framleiðslu. Hetta virkið hevur nú arbeitt í gott 1½ ár, virkað og selt í tíðarskeiðinum juni 1946 til januar 1947 fyri um leið 60.000 kr., og í ár verður ætlað komið uppá o. u. 80.000,— kr. Hövuðsorsøkin til at sölun innaulanda í ár ikki er munandi størri, er fyrst og fremst tann, at tað hevur verið ógvuliga torført at fáa fatur á neyðturviligum ráevni, serliga linolju og fernis. Hesir trupulleikar hava eisini orsakað, at vit hava verið noyddir at keypt nevndu ráevni hvar sum helst til smásöluprísir og harafturat — fyri at virkið ikki skuldi steðga — sjálvir smeltað lýsi og kókað tað til fernis.

Um Lögtingið vildi tikið undir við okkum og hjálpt til at fingið ráevni til vegar, kunnu vit verið förir fyri at forsýna Føroyar ikki bert við máling av royðugrótí, men av allari aðrari máling við, til bíligari prísir, enn hon nú verður innflutt liðug fyri.

Tað er ætlan okkara, tá ið virkið verður víðkað at flyta inn øll ráevni — ið vit ikki sjálvir kunna útvinna — til máling og selja hana her sum stroklidna máling. Sum nú er verður hon innflutt mest liðug og sum pasta. — Alt hetta kann verða gjørt her heima, um tann neyðturviligi stuðulin til eitt størri virki verður fingin til vegar. Bert til innanlandsbrúk kann verða rokna við einum söluvirði í minsta lagi uppá 600.000 kr. Harafturat koma so teir stóru útflutningsmøguleikarnir.

Prísurin fyri pulvurið, sum selt er til Danmarkar, er farið fyri 850,— kr. pr. ton f. o. b. her, og um prísurin kemur niður á kr. 500,— fyri tonsið, so er vissa fyri góðum vinningi, um virkið er ført fyri at metta eftirspurningin. Einans í Danmark er vissað trygd fyri at selja í minsta lagi 50 tons árliga, og um linolja verður at kunna fáast har, er móguleiki fyri nógvi størri avsetningi hagar.

Tíðliga í ár vóru vit umbíðnir 200 tons av lidnum pulvuri til Italien og 50 tons til Sveitz, men máttu vit tíverri frásiga okkum hendu orðra, tí maskinur okkara vóru ov smáar til at mæla nóg skjótt til ásettu tíð. Umframt hesar orðrar eru fyrspurningar komnar frá fleiri øðrum londum, men hava vit av somu orsök einki kunnað gjørt við hetta enn.

Møguleikarnir fyri útflutningi eru so stórir, um virkið kann gerast ført fyri at framleiða nóg stórar nøgdir, men vit eru nú ikki menlir einsamallir at útvinna tað, ið krevst vegna troð uppá tókna pening til keyp av størri maskinum, og ætlan okkara er tí at gera fyrilökuna til partafelag við víðkaðum partapeningi, men áðrenn vit bjóða út til almenna tekning, hava vit hildið tað vera rættast fyrst at venda okkum til Føroya Lögting.

Frá býráðnum her hava vit fingið lyfti um eitt vælhóskandi høli. Fyri at virkið kann vera ført fyri at avrika tað til endamálið neyðturviliga, krevst ein tókur peningur uppá 100.000 kr. umframt tað, sum longu er sett í fyrilökuna.

Okkara innskot í virkið av:

maskinum, amboðum og húsum er	60.000,00
skuldarar, ialt eru pr. 15./11. 1947	16.613,21
Tilgjörd og ótilgjörd vöraogn	9.107,75

Ialt kr. 75.710,96

Herfrá verður at ganga:

Banklán og veðhald í ognum kr.	17.453,10
aðrir ognarar kr.	7.773,38
	25.226,48

Okkara innskot í fyrítökuni er so statt 50.484,48

Umframt hetta innskot av okkara reinpeningi mugu vit rokna okkum fyri alt tað fyrireikandi arbeiðið árinu frammianundan og fyri „goodwill“ kr. 40.000,00.

Um Lögtingið hevði verið sinnað til at styðja eina viðkan av fyrítökuni, sum ætlan er at flyta til Havnar, loyva vit okkum at skjóla upp, at tingið aftrat innistøðuni (kr. 90.000,—) veitir okkum lán neyðturviliga peningin upp til kr. 100.000,00 kr., soleiðis at helvtin (kr. 50.000,00) verður teknað sum partapeningur og hin helvtin (kr. 50.000,00) sum lán.“

Málið varð beint í fíggjarnevndina tann 25. november 1947.

Nevndin hevur viðgjört málið, harímillum havt samráðingar við umboðsmenn I/S Pigment- og málingavirkið „Færösif“, biðið verkfrøðing B. Rubek Nielsen kannað og virðismett felagsins ognarlutir. Hetta hevur harra Nielsen gjørt og tessvegna sent fíggjarnevndini hesa virðismetan:

„Eftir umbøn, dagsett 27. november 1947, havi eg tann 6. dec. 1947 kannað og mettt maskinur og amboð hjá I/S Pigment- og málingavirkið FÆRÖSIF.

Fylgjandi listi umfatar allar tær maskinur og öll tey amboð, ið vóru á staðnum, og tey virði, eg eftir bestu ætlan havi sett tey í:

1 Stk. 20 hk. dieselmotor Motoren Werke Mannheim AC	6.500 kr.
1 Stk. knúsaramaskina A/B Jörgen Andersson M.B.A.V. Svedala	3.800 kr.
1 Stk. granuleringsmaskina (Glent & Co.)	4.500 kr.
1 Stk. separatoranlegg við blásara og rör	2.000 kr.
1 Stk. slagkryssmylla (Lillemolle)	4.500 kr.
1 Stk. fintfordeilingsmylla við elevatordanleggi	4.500 kr.
2 Stk. cyclonreinsarar við avluftningskamari	3.500 kr.
1 Stk. 20 hk. Bolinder motor nr 14672	1.000 kr.
1 Stk. oljubeholdari 500×1000 m/m	30 kr.
1 Stk. veingjapumpa Runwell	10 kr.
1 Stk. rörstativ ca. 26 m 1½" rör	25 kr.
1 Stk. blandmaskina	1.500 kr.
1 Stk. lap benzinmotor nr. 52477 6 hk.	1.200 kr.

1 Stk. blandmaskina við differentialtrekk	850 kr.
1 Stk. rörmaskina	450 kr.
1 Stk. nýtt Autogensveisianlegg Picard Socat A/S	600 kr.
2 Stk. decimalvekt	100 kr.
1 Stk. vekt 10 kg	20 kr.
Transmissiónir og forlagstoy	4.000 kr.
1 Stk. 12 volt Bosch dynamo við ljósinstal.....	550 kr.
verktoy	2.500 kr.
	45.135 kr.

I omanfyri setla virði er ikki íroknað uppsetan av tólunum, sum eg vil meta til o. u. 7.000 kr.“

Samhætt tær frágreiðingar, ið t. d. Daniel Danielsen hevur givið figgjarnevndini viðvíkjandi royðugróti okkara og öðrum ráevni í undirgrundini í Føroyum, eru stórir møguleikar fyri framleiðslu og sølu av royðugróti í ráum eins væl og tilgjørdum standi.

Nýttandi royða og bleikijörð finnast víða um í Føroyum. Týðningurin av at fáa framleiðslu og tilgerð av royðu og bleikijörð nertur so stutt ikki bara við eitt pláss, men kann koma at rökka at flestu oyggjum okkara. Men umsökjararnir halda fram, at tilgerðin av ráevninum og sølan eiga at verða centraliserað í Havn, miðstöðuni í Føroyum.

Tað virkið, sum Færøsil hevur á Stykkinum, hildu umsökjararnir á samráðingarfundi við figgjarnevndina, skal verða á Stykkinum, ið hvussu er soleingi sum tað tekur at seta upp eitt nútímans tilgerðarvirki í Havn. Tað ræður jú um at halda útflytingina, ið er byrjað, gangandi.

Viðvíkjandi útflutnings- og solumøguleikumum halda umsökjararnir fram, at Danmark, Svøríki, Sveits, Italia og onnur lond eru stórliga interesserað í okkara royðugróti, ið er serliga væl skikkað at gera máling burtur úr. Og -- halda teir -- kunnu vit fáa nóg nógva fernis tilfórda ella gjörda burtur úr okkara lýsi, kunnu Føroyar útflyta so nógva máling, sum tær kunnu framleiða.

Figgjarnevndin heldur, at umsökjararnir eiga at fáa virðismett sítt pionerarbeði soleiðis, at teirra partur — ognir og „good will“ — tilsamans verða at telja kr. 90.000,—, ið so verða, sum av umsökjarunum sjálvum skotið uppá, settar sum partapeningur í umtalaða partafelag.

Vegna tann tóra týðning, sum eisini nevndin ásanar, at umskrivaða virki kann koma at hava, eru allir nevndarlimirnir samdir um at skjóta uppá, at tingið tekur munandi undir við málinum við at veita tí peningaligan stuðul.

Ein meiriluti (P. M. Dam, L. Zachariasen, Th. Petersen, R. Long, Hákon Djurhuus) skjýtur uppá, at tingið setir 100.000 kr. í felagið sum partapening, imóti at umsökjararnir seta tær nevndu 90.000 kr. í felagið sum partapening, og bjóðaðar verða 60.000 kr. út sum eykapartapeningur. Henda seinast nevnda pening skulu menn frá teimum plássum, har ið royðugrót verður framleitt, eiga fyrsta rættin at tekna.

Ein minniluti (Joh. M. Fr. Poulsen og Kr. Djurhuus) seta í fyrstu

syftu uppskot um at veita ummæltu felagi veðhald fyrir einum láni uppá kr. 100.000,—, treytað av, at umsökjararnir seta umskrivaðu kr. 90.000 sum partapening í felagið, og at harútyvir verður bjóðað út til tekningar ein eykapartapeningur uppá 60.000 kr.

I aðru syftu er Joh. M. Fr. Poulsen fyrir sama uppskoti sum meirilutin og Kr. Djurhuus fyrir tí, sum sökt verður um.

Uppskot.

- I. *Frá meirilutanum:* (P. M. Dam, L. Zachariasen, Th. Petersen, R. Long, Hákon Djurhuus):

Lögtingið samtykkir at seta 100.000 kr. sum partapening í tað tilætlaða felagið, imóti at umsökjararnir seta 90.000 kr. sum partapening samsvarandi tað í álitinum framfórda, og at bjóðað verður út 60.000 kr. í partapeningi at tekna soleiðis, at menn frá plássum, har royðngrót verður brotið, fáa fyrsta rællin at tekna.

- II. *Frá minnilutanum* (Kr. Djurhuus og Joh. M. Fr. Poulsen):

a. principalt:

Lögtingið samtykkir at veita tí tilætlaða felagnum veðhald fyrir einum láni, stórt 100.000 kr., treytað av at umsökjararnir seta 90.000 kr. sum partapening í felagið samsvarandi tí í álitinum framflutta, og at harumframt verður útbjóðað til tekningar av partapeningi 60.000 kr.

b. subsidert (Frá Kr. Djurhuus):

Tingið samtykkir at tekna 50.000 kr. sum partapening í tí tilætlaða felagnum og at veita veðhald fyrir láni 50.000 kr.

2. viðg. 19/1 og 3. viðg. 20/1. Uppskot meirilutans samtykt 14—0. Minnilutauppskotið fall 5—0.

22. Kæra um prísráðið.

1. viðg. 9/12. Frl. 19/1 - 1948

ÁLJT (Paul Petersen óheftur).

Louis Zachariasen førir fram, at tað aldri frá hansara flokks síðu hevur verið atlanin við príssteðglóginu av 23. mars 1943 at leggja andsarbeiði, so sum blöð, bókur, tíðarrit og listaverk, inn undir prís-

ansanina. Harafturat kemur, at t. d. politiskt blaðvirki í Føroyum, har bert 30.000 fólk liva, ikki kann verða javnmælt við tilsvarendi blaðvirki í øðrum londum, hvørs íbúgvatal verður talt í miljónum.

Zachariasen vísir á bræv sítt av 26. november 1947 til tingið, hvári greitt er frá uppruninum til hetta mál. Hetta brævið er viðlagt málinum, eins og avrit av dómsmáli, sum gjørt er móti „Tingakrossi“ vegna ákæru frá Føroya prísráði, hvareftir blaðið verður dømt til at bóta 250 kr. fyri hækkan av leysasøluprísinum frá 15 til 25 oyru eintakið og 225 kr. sum endurgjald fyri meiravinning av leysasöluni. Bótin og endurgjaldið skulu eftir dóminum falla í amtsgrunnin.

Um nú tingið heldur, at ein tilik virkan av lógini av 23. mars 1943, sum er komin til sjóndar við dóminum yvir „Tingakrossur“, ikki hevur verið tilætlað undir lógargerðini í tinginum, og um tingið nú viðtekur, at andsarbeiði sum bókur, blöð, tíðarrit og listaverk skulu ikki vera undir prísansan, so vil tað vera rímuligt, at tingið eisini eftirgevvur „Tingakrossi“ ta bót, 250 kr., og tað endurgjald, 225 kr., sum blaðstjórin eftir dóminum skal rinda til amtsgrunnin.

Uppskot.

I. Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Priskontrol.

§ 1.

Uagtet Bestemmelserne i § 3, 1. Stk., i midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Priser, Arbejdslønninger m. v. af 23. Marts 1943 falder alle Aandsprodukter, saasom Blade, Bøger og Tidsskrifter, der udgives paa Færøerne, samt Kunstværker af forskellig Art, udenfor Priskontrollens Rammer.

§ 2.

Disse Bestemmelser træder i Kraft straks.

Bráðfengis ásetanir fyri Føroyar um prísansan.

§ 1.

Hóast ásetanir í § 3, 1. stk., í Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Priser, Arbejdslønninger m. v. af 23. Marts 1943 falla øll andsarbeiði, so sum blöð, bókur og tíðarrit, ið koma út í Føroyum, har afturat listaverk av ymsum slögum, uttanfyri prísansan.

§ 2.

Hesar ásetanir koma í gildi beinan vegin.

11. Tingið eftirgefur „Tingakrossi“ ta bót 250 kr. og tað endurgjald 225 kr., sum blaðstjóri blaðsins við dómi av 19. november 1947 er dömdu at rinda amtsgrunninum.

2. og 3. viðg. 20/1. Pt. I samtykt 14—0. Pt. II fall 10—0.

23. Leiga fyri kolaframleiðslu.

Frl. 15/1 — 1948

ÁLIT

Hin 18. mars 1947 samtykti Løgtingið einmælt, at heitt skuldi verða á landbúnaðarráðið um:

1. at fráfalla kravið um leigugjald til jarðagrunnin av kolaframleiðsluni í Hvalba, roknað frá 1. januar 1947.
2. at samtykkja, at tað til 1945 innkravda og enn óbrúkt leigugjaldið til jarðagrunnin og tað fyri 1946 innkravda, men enn ikki til grunnin goldna leigugjald eftir samráðingar millum Hvalbingar og ráðið verður at nýta til Hvalbiar bygdar frama.

I brævi 2. apríl 1947 til kolasöluna í Hvalba svaraði landbúnaðarráðið uppá hesa lögtingsviðtöku m. a., at ráðið á fundi hin 29. mars 1947 hevði gjørt av: at Hvalbingar frá 1. januar 1947 skulu gjalda til jarðagrunnin 1 kr. av hvørjum tonsi av koli at leigugjaldið (kr. 21.762,11) fyri 1946, sum enn ikki var goldið, vegna tess kolasölan eftir samráð við landbúnaðarráðið lænti p/f „Nevið“ pening, skuldi verða rindað jarðagrunninum, og at henda leiga *kundi* eftir umsókn frá Hvalbingum veitast sum studningur til landbúnaðin í Hvalbiar sókn.

13. november 1947 tingaðust umboðsmenn fyri kolasöluna við landbúnaðarráðið um nevndu spurningar, og úrslitið av hesum tingingum var samsvarandi avgerð ráðsins av 29. mars 1947 við teim broytingum, at landbúnaðarráðið vildi biða eftir leigugjaldinum fyri 1946, til p/f „Nevið“ hevði afturgoldið lánið, og at rindaði peningurin *kundi* eftir umsókn frá Hvalbingum eisini veitast sum studningur til kolaframleiðsluna.

Landbúnaðarráðið hevur so stutt ikki gingið tinginum á mæti, men hevur tó lækkað leigugjaldið frá 2, — til 1,— kr. av tonsinum og váttað, at rindaði peningurin *kann* veitast bygðini aftur sum studningur.

Í skrívi 24. apríl til landsnevndina skrifvar leiðslan fyrir kola-söluna m. a. : „Vit eru á einum máli um, at tað er órættvíst, at vit skulu gjalda pening til landbúnaðarráðið, og eftir viðlikna álitið um at döma hevur tað heiðraðu ting somu áskoðan. Vit kundu tó hugsað okkum at goldið landbúnaðarráðnum 500—1000 kr. um árið, soleingi vit selja kol.“

Sum ávíst heldur landbúnaðarráðið fast um leigugjaldið 1,— kr. av lósinum, og skrifvar tí Arbeðsmannafelagið „Róynd“, Hvalba, 22. november 1947 til tingið: „..... so státt standa vit hjálparleysir yvir fyri ráðnum og mugu tí heita á tað heiðraða Lögting við bøn um at anna okkara umsókn og tingsins egnu viðlökn. Er eingin annur leið gongd, biðja vit tingið loysa spurningin við lóg.“

Ílin 6. januar 1948 — aftaná at málið hevði verið til t. viðgerð — sendi landbúnaðarráðið avvarandi Hvalbingum hjálagda skriv við frásögn um tilgongdina, tá jarðgrunnurin smbr. lóg frá 24. mai 1937 fekk vald yvir prestajörðini og als eisini yvir Prestfjalli, og so státt hevði rætt til at skipa so fyr, sum gjørt varð í reglugerðini frá 20. mars 1941.

Ein meiriluti (Holm og Smith) skal föra fram:

Tá Hvalbingar góvu seg undir landbúnaðarráðsins reglugerð frá 1941, var tað tí teir ikki samlaðir vóru eftirspurdir, og tí teir ikki tá vilstu, hvussu stór framleiðslan og leigugjaldið fóru at verða. Í seinast nevnda brævi til Hvalbingar peikar landbúnaðarráðið á, hvussu hent tað er hjá Hvalbingum at hava slíkan grunn at taka til. Meirilutiu gevur ráðnum rætt í hesum sjónarmiðum, men ivast ikki í, at Hvalbingar sjálvir kunna sær at seta slíkan grunn á stovn. Kolarbeiðararnir í Hvalba hava lagt á seg gjald til ein grunn, sum hjálpa skal teimum av teirra starvsbrøðrum, sum undir kolarbeiðinum eru fyri óhappinum og gerast óarbeiðsförir. Jarðabrúkið í Hvalba hevur eisini ein grunn, sum teir sjálvir stjórna, og sum sínar inntøkur hevur av sandsölu, leigu av felagsogn o. t. Er tað neyðugt at menna henda grunn, ivast meirilutin ikki í, at Hvalbingar vilja veita honum inntøkur frá kolasölu eisini.

Ivalsest kunna Hvalbingar siggja, at bagaspell stendst av kolaframleiðsuni, men ymsamálanevndin er eins og teir á teirri áskoðan, at eitt leigugjald uppá 10—12.000 kr. (í 1946 var tað 21.762,11 kr.) um árið er ov høgt — serstakliga nú alt kol verður sáldað niðri við strandina, og dungarnir í fjallinum so státt ikki vaksa.

Hóast úrslitið av tingsamtyktini 18. mars 1947 sýnir, at jarðgrunnurin can ikki bert „teoretiskt“ men eisini „praktiskt“; ligguruttan fyri Lögtingsins valdsöki, vil ymsamálanevndin treyðin — sum Hvalbingar vóna — biðja Lögtingið lóggeva; men nevndin heldur, at landbúnaðarráðið ikki kann ynskja annað enn góða samvinnu við tingið, og vil tí mæla tinginum til eina ferð enn at heita á landbúnaðarráðið um at fremja eina skipan, sum báðir partar kunnu vera noyddir við.

Ein minniluti (Poul Nielsen) skal halda fram, at kolaframleiðslan í Hvalba hevur havt ógvuliga stóran týðning fyri land okkara, serliga í kríggsárunum, og at Hvalbingar soleiðis hava krav uppá ein goodwill frá tinginum.

Minnilutin er av teirri áskoðan, at tann avgift, Hvalbingar lata, eigur at standa í mun til tað jarðspell og annað spell, kolaframleiðslan

förir við sarr. Fyri 1946 var henda avgift golt 21.000 kr. Tað framgongur ikki av málinum, hvat jarðspellið er meitt til, men man tað neyvan liggja so høgt sum 21.000 kr. um árið. Ein vurdering av hesum spelli eigur at verða fyriríkin skjótast gjørligt.

Minnilutin kann ikki, fyrr enn hesi viðurskifti liggja greiðarj fyri, seta fram uppskot um at fáa eina nýggja skipan, men heldur, at tað einaferð enn eiga at verða fórdar samráðingar millum Landbrúksráðið og Hvalbingar fyri at fáa seinju í lag. Um ein slík seinja ikki færst, vil minnilutin vera við til at viðgera spurningin av nýggjum. Minnilutin vil tí ikki seta fram nakað uppskot á hesum situni.

Meirilutin (Holm og Smith) setir fram hella

Uppskot.

Løgtingið heitir á landbúnaðarráðið um:

- 1) at seta kolaleigugjaldið frá Hvalbingum til jarðagrunnin til 3.000 kr. um árið, roknað frá 1. januar 1947, tá teir selja yvir 5.000 tons av koli árliga.
- 2) at seta kolaleigugjaldið frá Hvalbingum til jarðagrunnin til 500 kr. um árið, tá teir selja undir 5000 tons av koli árliga.

2. viðg. 20/1. Fall 10 0.

24. Eftirkannan av spreingiknöttum.

1. viðg. 3/12. Frl. 21/1

ÁLIT

Málið er sent fútanum til ummælis, men svar enn ekki komið. So státt verður mælt til at samtykkja hefta

Uppskot.

Málið verður sent landsnevndinni til avgreiðslu.

2. viðg. 21/1. Samtykt 13—0.

25. Tap vegna kursbroytan.

1. viðg. 3/12. Frl. 21/1 1948

ÁLIT

Í brævi, dagsett 28. november í ár, vendir skiparafelagið sær til Lögtingið og sækir um at fáa afturrindað tað tap, sum limir tess, sum í 1945 vóru við skipum, leigaðum til Fiskimálanefnd Íslands, hövdu av at teir seinastu peningafluttningarnir úr Íslandi komu undir tað lækk-
aða peningavirðið. — Ísl. kr. 91.123,84 vórðu fluttar yvir 18/12 1945, og ísl. kr. 8.162,53 vórðu yvirfluttar 12/3 1946. Kurstapið er färoyskar kr. 11.784,22. Felagið heldur, at Lögtingið, ið lækkaði peningavirðið og harvið orsakaði henda peningamiss, má hjálpa viðkomandi at fáa peningin aftur, sum teir eiga av röttum. Í fjör sökti felagið um at fáa munin goldnan úr peningavirðisjavnigargrunninum, men amlið sigur seg ikki at kunna játta hefta. Felagið biður lí Lögtingið sjálvt greiða henda pening.

Fiskimannafelagið sækir eisini um endurbötur fyri líknanði tap, sum fiskimenn hava havt. Í januar, februar og mars fekk felagið yvirflutt pd. 5405-5-11, og harvið fingu fiskimennirnir eitt tap uppá färoyskar kr. 15.826,10.

Skrivarin hjá Föroya Fiskimannafelagi upplýsir, at so at siga allur peningurin, sum talan er um, er vunnin áðrenn 8/9 1945, og eftir teimum semjum, sum vóru, skuldi peningurin havt verið goldin av Fiskimálanefnd Íslands áðrenn 1/11 1945, og um so hevði verið, hevði amtið vekslað pundini eftir kurs 22,40, og einki lap hevði verið.

Eín meiriluti (H. Djurhuus, R. Long, Th. Petersen, P. M. Dam og Joh. M. Fr. Poulsen og L. Zachariasen) útlalar, at Løgtingið hevur ikki gjørt semjuna við fiskimálanefnd Íslands og hevur tí ikki fíggjarliga ábyrgd av henni. Men av tí at talan er um annað land, og so long tíð er gingin, uttan at skil er komið á hesa peningagreiðslu, mælir nevndin til, at tingið letur felögin fáa peningin til avgreiðslu til limjarnar.

Eín minniluti (H. Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) mælir til, at sum petti 2. í uppskotinum verður sett aftrat, at lá ið uppgjört verður viðvíkjandi kursjavnungargrunninum, má hesin peningur verða kravdur endurgoldin úr honum.

Uppskot.

1. *Frá meirilutanum* (Hákon Djurhuus, R. Long, Th. Petersen, P. M. Dam, Joh. M. Fr. Poulsen og L. Zachariasen):

Úr amtsgrunninum verður goldið Föroya skipara- og navigatørfelag og Föroya Fiskimannafelag ávikavíst kr. 11.784,22 og kr. 15.826,10, sum libir teirra hava mist, soleiðis sum greitt er frá í umsóknini.

2. *Frá minnilutanum* (Hákon Djurhuus, R. Long, Th. Petersen):

Tá ið uppgjört verður viðvíkjandi kursjavnungargrunninum, verður hesin peningur kravdur endurgoldin Løgtinginum úr honum.

2. viðg. 21/1. 3. viðg. 27/1. Pt. 1 samtykt 12—0. Pt. 2 fall 5—0.

26. Fossamálið.

1. viðg. 15/12. Frl. 20/1—1948

ALIT: (Kr. Djurhuus óheftur).

„Ministeriet for offentlige Arbejder“ hevur í brævi 26/11—1947 sent amtmanninum eitt mál, harí Kvívíkar kommuna søkir um koncesión til at nýta elektriska megí úr Leynarvatni og Vestmanna kommunu um koncesión viðvíkjandi Fossá og Heljareyga.

Ministerið hefur í brævi 18/12—1947 úttalað, at tað neyvan er orsök til at geva loyvi til samfundis at útbyggja bæði hesi verk, og vísir til, at bæði elektricitetsráðið og amtmaðurin lalda tað vera heinast, at útbyggjan av vatnkrattsverkinum fyri Streymoy, Eysturoy og Vágar verður gjörd eftir samlaðari heildarætlan.

Amtmaðurin hefur lagt málið fyri Løgtingið.

Nevndin, sum hefur málið til viðgerðar, hefur fingið upplýst, at interkommunala felagið „S.E.V.“ hefur biðið sín ráðgevandi verkfrøðing gera detail-projekt, og tá ið tiliki er liðugt, vil felagið av nýggjum viðgera spurningin, um tað er gjørligt at fáa sett í verk elektricitetsverk umfatandi allar kommunur í nevndu oyggjum. Verkfrøðingurin er enn ikki liðugur, og nevndin skal so slutt mæla til, at steðgað verður við at viðgera hetta mál, til nærri upplýsingar eru komnar frá S. E. V.

Uppskot.

1. Málið verður at taka aftur til viðgerðar, tá ið tingið hefur fingið nærri frágreiðing frá S.E.V.
2. Avskrift av álitinum verður sent amtmanninum at kunngera fyri ríkisstýrinum.

2. og 3. viðg. 21/1. Samtykt 15- 0.

27. Maskinspunalag.

Frl. 17/12.

ÁLIT

Carl Olsen, snikkarameistari, á Strondum hefur sent umsókn á ting, dagsetta 18. november í ár, um tingsins ábyrgd fyri einum láni til stovnan av einum maskinspunalagi. Hann sigur, at hann, síðan heimsbardagin hasaði av, hefur arbeitt við hesum máli fyri eyga. Hann greiðir frá, at hann nú hefur fingið tilboð uppá eitt sovorðið spunalag, ið vil kosta 9.500 U. S. A. dollars f. o. b., og sum kann avgreiðast heiman vegin og rindast yvir danska clearing.

Maskinurnar eru hesar:

- 1 Willov (rívkarði) úrtøka pr. tíma 20 kg.
- 1 Breaker Card (grovkarði) úrtøka pr. tíma 10 kg.

1 Finnishher Card (forspinnari) úrtøka pr. tína 35–100 kg.

1 Ringspinning Frame (ringspinningskíva, 60 snældur) úrtøka pr. snældu í 8 tímar 1—1½ kg.

Umsøkjarin hevur tíngað við Færø Amts Sparekasse um eitt lán uppá kr. 40–50.000, og vóru teir hugaðir at lata eitt tilíkt lán, um lögtingið vildi taka ábyrgd fyri lánum.

Kostnaðarættan yvir eitt tilíkt spunalag sær soleiðis út:

Spunalag	ca. 48.000 kr.
Ætlað farmagjald	ca. 5.000 kr.
Motorur	ca. 10.000 kr.
Transmissiónir o. a.	ca. 5.000 kr.
Maskinhøll 15×16 stín	ca. 18.000 kr.
Driftspeningur	ca. 4.000 kr.

Tilsamans ca. 90.000 kr.

Sjálvur kann umsøkjarin útvega:

Í tøkum peningi	kr. 23.000,—
Sum lán frá sparikassanum móti 1. veðrætti í húsum hansara, ætlandi	kr. 6.000,—
Sum lán móti kantið av ávístum monnum	kr. 18.000,—
Sum lán móti ábyrgd tingsins	kr. 43.000,—

Tilsamans kr. 90.000,—

Sum tað sæst av tí framflutta, eigur umsøkjarin í tøkum peningi 23.000 kr. Harnæst eigur hann hús og snikkarverkstað, sum eru samanbygd og óheft. Ætlandi hava tey eitt virði av ca. 20.000 kr., og roknað hann sambært úttalilsí frá sparikassanum við at fáa eitt lán móti 1. veðhaldsrætti í húsinum uppá ca. 6.000 kr. Umframt kann hann fáa eitt lán uppá 18.000 kr. móti kantið av 3 navngivnum monnum. So stætt kemur lánábyrgdin hjá lögtinginum at verða o. u. 43.000 kr.

Málið hevur verið til viðgerðar í fíggjarnevndini, og ein meiriluti av nevndini mæltir tinginum til at veita ta umsøktu ábyrgd. Sum kunningt er tað sera torført hjá fólki at fáa ullina spunna, mangar mugu tey bíða aftur í árið, áðrenn hon fæst frá spunalagnum. Meirilutin heldur, at tað er umráðandi, at tingið í vissum fornum styðjar ídnaðin út um landið. Í hesum máli kann umsøkjarin sjálvur skaffa til vegis meir enn 50 pst. av stovnanarkostnaðinum; tann parturin, sum tingið tekur ábyrgd fyri av stovnanarkostnaðinum er ca. 48 pst. Meirilutin kann vísa á, at hetta vil vera samsvarandi við tingsins stöðu í öðrum tilíktum málum. Soleiðis hevur tingið í hesi setu tikið ábyrgd fyri einum láni til Havnar Skinnvirki. Meirilutin skal so stætt seta fram hetta

uppskot:

Frá meirilutanum (Dam, Hákon Djurhuus, P. Petersen og Johan Poulsen):

1. Tingið tekur ábyrgd fyri einum láni úr Færø Amts Sparekasse upp til 43.000 kr. til eitt maskinspunalag, sum suikkarameistari Carl Olsen, Strøndum, ættar at seta á stovn á Strøndum.

2. Løgtingsskrivstovustjóri Mitens verður heimilaður at undirskriva skuldarbrævið, og álagt verður honum at tryggja, at tingið fær 2. veðhaldsrætt í spunalagnum (höli og maskinum) aftaná sparikassan.

2. viðg. 18/12. og 3. viðg. 19/12. Fall 10—0.

28. Útsöluprísir fyri kraftfóður.

a) Frl. 19/12

Uppskot.

Tingið samtykkir, at vöruhandilsins útsöluprísir fyri kraftfóður til neytæigarar, ið frámála mjólk til sølu, verður óbroyttur, og tryggjar vöruhandlinum tað undirskot, ið harvið framkemur. Undirskotið verður eftir roknskapinum frá vöruhandlinum at veita úr amtsgrunninum.

Nærri reglur fyri hesa sølu verða at seta av antinum eftir tilmæli frá vörunevndini.

2. og 3. viðg. 19/12. Samtykt 14—0.

b) Frl. 20/1 — 1948

ÁLIT

Løgtingið samtykti 19/12 — 1947, at vöruhandilsins útsöluprísir fyri kraftfóður til neytæigarar, ið framleiða mjólk til sølu, verða óbroyttir, og at tryggjað varð handlinum ta undirskot, ið harvið framkemur. Undirskotið verður eftir roknskapi frá vöruhandlinum at veita úr amtsgrunninum. Nærri reglur fyri hesa sølu verða at seta av antinum eftir tilmæli frá vörunevndini.

Vörunevndin hevur frá landbúnaðarráðgevara H. J. Jacobsen fingið soljóðandi bræv, dagsett 5. januar í ár:

„Eftir áheitan frá limi í Fíggarnevndini lögtingsmanni Poul Petersen loyvi eg her við at fyrileggja nevndini eitt konkret uppskot til frama fyri mjólkaframleiðsluna.

I. *Primært uppskot.*

Mjólkaprísurnir verður settur upp til 81 oyru líturinn til framleiðara.

II. *Sekundært uppskot.*

a) Fóðurprísurnir verður settur til 50 oyru fóðureindinn. (Hesin prísur av tí so stórir partur av framleiðarinum fær ikki meir fyri mjólkina).

b) Við virðismetan verða nýttar hesar mongdir og prísir:

Hveitíklit 1400 g pr. f.e. — kg-prísur 36 oyru

Oljukökur 850 g pr. f.e. — kg-prísur 59 oyru

(roknað miðal av jarðnöt og línköku)

Bygg 1000 g pr. f.e. — kg-prísur... 50 oyru

c) Samansetingin verður:

Hveitíklit $\frac{1}{2}$ f.e. — 700 g

Oljukökur $\frac{1}{4}$ f.e. — 212 g

Bygg $\frac{1}{4}$ f.e. — 250 g

III.

Um so verður fóðrið verður niðursett í prisi, verður rátt til — fyri at prislættin kann koma til góðar eftir ætlan — at handilin fer fram soleiðis, at búnaðarfelögin verða millumlið landshandilin og mjólkaframleiðararnar.

Figgjarnevndin mælir til at taka undir við uppskoti II frá landbúnaðarráðgevaranum (undantikið prísir á bygg), ló so at fóðureindin bert verður lækkað til 55 oyru. Nevnda lækkan í prísinum á hveitíklit og oljukökum verður roknað at kosta til 1. mei í ár um 60.000 kr.

Harumframt mælir nevndin til at játta úr amtsgrunninum studning til teir, sum selja mjólk, uppá 15 oyru fyri hvønn seldan lítur. Landbúnaðarráðið verður heimilað at áseta nærri reglur viðvíkjandi eftirlitinum og útgjaldan av studninginum. Útreiðslurnar verða ætlaðar til 90.000 kr.

Uppskot.

- 1) Tingið samtykkir, at vöruhandilsins útsöluprísir fyri hveitíklit og oljukökur verður lækkaður samsvandi fóðureindarprisi 55 oyru frá nú og inntil 1. mei í ár til neytacígarar, ið framleiða mjólk til sölu, soleiðis at undirskotið hjá vöruhandlinum verður at gjalda úr amtsgrunninum. Nærri reglur fyri hesa sölu verða at seta av amtinum eftir tilmæli frá vörunevndini.
- 2) Játtað verður inntil 1. mei í ár úr amtsgrunninum studningur til tey, sum í Føroyum framleiða og selja mjólk, við 15 oyru fyri hvønn seldan lítur. Landbúnaðarráðið verður heimilað at áseta nærri reglur viðvíkjandi eftirliti og útgjaldan av studninginum.

2. og 3. viðg. 21/1. Pt. 1 samtykt 15—0. Pt. 2 við 12—0.

29. Broytan av tollógini.

Frl. 20/1—48

Uppskot.

Forslag til Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Ændring af Indførselsafgifter.

§ 1.
§ 1 i Lov Nr. 53 af 15. Marts 1939
om Indførselsafgifter m. v. affattes
saaledes:

gr. 1.
§ 1 i lóg nr. 53, 15. mars 1939, um
innfluttningargjöld o. a., verður orðað
so:

Ved Indførsel til Færøerne af nedennævnte Varer svares følgende Afgifter:

		Afgift Kr. Öre
Vin:		
1. Æblecider, der indeholder højst 9 Rumprocent Alkohol	1 Liter	— 35
2. mousserede Vine (Champagne)	1 Liter	6 00
3. Bordvine (Rødvin og Hvidvine)	1 Liter	2 00
4. anden Vin	1 Liter	4 00
Spirituosa og Sprit:		
Brændevin og Akvavit:		
5. af 45 Rumprocent og derunder	1 Liter	6 00
6. over 45 Rumprocent, men ikke over 70 Rumprocent	1 Liter	8 60
7. over 70 Rumprocent	1 Liter	12 00
Andre Varer, undtagen fuldstændig denatureret Spiritus:		
8. af 45 Rumprocent og derunder	1 Liter	12 00
9. over 45 Rumprocent, men ikke over 70 Rumprocent	1 Liter	14 00
10. over 70 Rumprocent	1 Liter	20 00

Anm. 1. Sprit, der indføres til Apoteker til Brug ved Tilberedelsen af Medicinalvarer, kan indgaa til en Afgift af 35 Öre pr. Liter, mod at Apotekeren ved hver Indførsel afgiver skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at det paagældende Parti Sprit udelukkende vil blive anvendt i nævnte Øjemed.

Hvis saadan Sprit denatureres af Apotekeren til Hospitalssprit efter nærmere af Finansministeriet fastsatte Regler, vil der kunne ske Tilbagebetaling af den erlagte Afgift.

Sprit, der udleveres til Paafyldning af Skibskompasser, kan indgaa til en Afgift af 35 Öre pr. 35 Öre pr. Liter efter nærmere af Finansministeriet fastsatte Regler.

Anm. 2. Ufuldstændig denatureret Spiritus, der

indføres af Apoteker, kan efter nærmere af Finansministeriet foreskrevne Regler indgaa afgiftsfrit.

Afgift
Kr. Öre

Öl:

11.	Öl, der indføres fra det øvrige Kongerige og er af den Art, at det der ikke er højere beskattet end Öl af den i LovNr.111 af 1. April 1922, § 2, jfr. Lov Nr. 221 af 1. Maj 1923, § 1, omhandlede Skatteklasser II	1 Liter	— 20
12.	andet	1 Liter	— 40
13.	Mineralvand, Limonade, Citronvand o. desl. samt andre alkoholfri Drikkevarer (d. v. s. med Indhold af højst 2,5 Rumprocent Alkohol), fremstillet af Frugtsaft	1 Liter	— 20

Tobak og Tobaksvarer:

Cigarer til en Indkøbspris af			
14.	15 Öre pr. Stk. eller derunder	100 Stk.	10 00
15.	over 15 Öre, men ikke over 25 Öre pr. Stk.	100 Stk.	20 00
16.	over 25 Öre pr. Stk.	100 Stk.	24 00
17.	Cigarillos	100 Stk.	10 00
Anm. Cigarillos af en Vægt over 350 gr. pr. 100 Stk. afgiftsberettiges som Cigarer.			
Cigaretter til en Indkøbspris af			
18.	2 Kr. pr. 100 Stk. eller derunder	100 Stk.	6 00
19.	over 2 Kr., men ikke over 6 Kr. pr. 100 Stk.	100 Stk.	10 00
20.	over 6 Kr. pr. 100 Stk.	100 Stk.	16 00

Røgtobak til en Indkøbspris af

21.	3 Kr. pr. kg eller derunder	1 kg	1 00
22.	over 3 Kr., men ikke over 6 Kr. pr. kg.	1 kg	2 60
23.	over 6 Kr. pr. kg.	1 kg	5 20

Skræntobak:

24.	spundet Skræntobak	1 kg	— 80
25.	andet	1 kg	4 00
26.	Snustobak	1 kg	4 00
27.	Cigaretpapir	1 Stk.	— 1/2
28.	Chokolade og Chokoladevarer, Lakridsvarer samt Sukkervarer, saasom Karameller, Bonbons, Marzipan, Bolsjer o. lign.	1 kg	2 00
29.	Sukker	1 kg	— 04

Kaffe og Kaffesurrogater:

30.	raa Kaffe	1 kg	— 26
31.	brændt Kaffe, saavel unalet som malet	1 kg	— 32
32.	Cikorie og andre Slags brændte Kaffesurrogater	1 kg	— 20
Anm. Blandinger af Kaffesurrogater og brændt Kaffe henføres under Nr. 31.			
33.	Te		
Kakao, saavel Kakaobønner, Kakaoskaller og Kakaostør som Kakaomel (Kakaopulver) og Kakaomasse i Blokke el. desl.:			
		1 kg	— 26
34.	uden Indhold af Sukker	1 kg	— 26
35.	med Indhold af Sukker	1 kg	2 00

36. Törrede, spiselige Frugter	1 kg	05
37. Ris og Sago (Gryn, Mel og Stivelse)	1 kg	— 03
38. Kartoffelmel, -stivelse og -sago	1 kg	03
39. Krydderier	1 kg	— 60

Manufakturvarer:

40. Gulvtæpper og Gulvtæppetøjer	af Værdien	13pCt.
41. Linoleum og Voksdug	af Værdien	7pCt.

Nedennævnte Varer, naar de helt eller delvis be-
staar af Natur- eller Kunstsilke:

42. Garn og Traad, undtagen Sutursilke, uanset Sil- kens Mængde, naar denne blot paavirker Varens Udseende	af Værdien	26pCt.
43. Strømper og Sokker, undtagen 1) Elastikstrømper og 2) Strømper og Sokker af Uld eller vegetabiliske Stoffer med ibroderede eller stukne Forsringer af Kunstsilke, naar Silken højst udgør 6 pCt. af Stoffets Vægt	af Værdien	26pCt.
44. Fodtøj, undtagen Gummifodtøj, Stoffodtøj med Gummisaal og Træsko	af Værdien	10pCt.

Papirvarer:

45. Tapeter, Tapetbortter o. l. samt Tapetpapir, ...	af Værdien	13pCt.
46. Spillekort	1 Spil	Kr. Öre 2 00
Cigaretpapir se No. 27		
Papirvarer til fotografisk Brug, se No. 51.		

Porcelæn-, Fajance- og Lervarer, undtagen Rør,
Mursten, Tagsten, Fliser o. desl.:

47. Badekar, Vaskekummer, Klosetskaale, Urinaler o. lign.	1 kg	— 06
48. andre Varer	af Værdien	7pCt.
49. Glasvarer, undtagen Flasker, Lampeglas, Gløde- lamper og ufolieret Glas i Tavler eller Ruder....	af Værdien	13pCt.
Glasvarer til fotografisk Brug se Nr. 50 51.		

Fotografirekvisitter, herunder Fotografiappara-
ter og Dele hertil, Films, Plader, lysfølsomt Pa-
pir m. v.:

50. fotografiske Glasplader	1 kg	Kr. Öre — 26
51. andre Varer	af Værdien	20pCt.

Automobiler og Motorecykler samt Dele og Tilbe-
hør til saadanne, herunder Gummidæk, -ringe og
-slinger:

52. Motorecykler og Automobiler, bortset fra Lastvogne	af Værdien	30pCt.
53. andre Varer	af Værdien	7pCt.
54. Cykler samt Dele og Tilbehør til saadanne, herun- der Gummidæk, -ringe og -slinger	af Værdien	13pCt.
55. Ure samt Urkasser og Dele til Ure, undtagen Taarnure og Dele hertil	af Værdien	13pCt.

Musikinstrumenter og Radioapparater samt De-

	le og Tilbehør til saadanne, herunder Plader, Valser og Stifter til mekaniske Musikinstrumenter:	Kr. Öre
56.	Grammofoner og Konografer samt Dele og Tilbehør hertil	1 kg 1 00
57.	Radiomodtagerapparater og Højtalere samt Dele og Tilbehør hertil, f. Eks. Radiolamper	af Værdien 13pCt.
58.	andre Varer	af Værdien 26pCt.
59.	Guld- og Sølvvarer samt Smykker	af Værdien 26 pct.
60.	Legetøj og Selskabsspil samt Dele til saadanne Varer	af Værdien 26 pct.
Parfumer og kosmetiske Artikler, herunder Toiletmidler til Hud-, Haar- og Mundpleje samt al Slags Sæbe til Toiletbrug saavel flydende som i Haandstykker:		
61.	Sæbe og Tandpasta eller -pulver	af Værdien 15 pct.
62.	andet	af Værdien 50 pct.

§ 2.

De ved § 1 ændrede Afgifter opkræves fra og med 21. Januar 1948 af alle Varer, der ikke af de afgiftsopkrævende Myndigheder er tilladt udlæveret Indførerne til fri Raadighed (Afgiftskvitering eller Udliveringsliladelse ikke udstedt), uanset om Indførsel maatte have fundet Sted inden 21. Januar 1948.

§ 3.

Ved Salg af afgiftspligtige Varer, for hvilke Afgiften er betalt før 21. Januar 1948, må Prisen ikke forhøjes paa Grund af de forhøjede Indførselsafgifter.

Ved Salg af afgiftspligtige Varer, for hvilke Indførselsafgift betales den 21. Januar eller senere, må Afgiftsforhøjelsen ikke tillægges Prisen uden Priskontrolraadets Tilladelse og i hvert Fald ikke virke prisfordyrende udover de til den virkelige Afgiftsforhøjelse svarende Beløb.

Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder, der tilfalder Amtsfattigkassen, hvorhos de Varer, som er søgt afhændet i Strid med de givne Bestemmelser, kan konfiskeres til Fordel for Amtsfonden.

§ 4.

Nærværende Bestemmelser træder i Kraft straks, og samtidig ophæves Kundgørelse No. 39 af 4. December 1942 og Kundgørelse No. 39 af 28. November 1944.

2. og 3. viðg. 20/1. Samtykt 15—0.

gr. 2.

Tey gjöld, ið verða broytt eftir gr. 1, verða uppkravd frá og við 21. januar 1948 av öllum vörum, sum valdið, ið uppkrevur gjöldini, ikki hevur givið loyvi at flýggja til innflytararnar at ráða frítt yvir (gjaldkvittan ella útflyggingarloysi ikki skrivað) um so innflytanin hevur verið áðrenn 21. januar 1948.

gr. 3.

Við sölu av gjaldskyldugum vörum har gjaldið er greitt áðrenn 21. januar 1948, má prisurin ikki verða hækkaður orsakað av teim hækkaðu innflutningsgjöldunum.

Við sölu av gjaldskyldugum vörum, sum innflutningsgjald verður goldið fyri 21. januar ella seinri, má gjald hækkanin ikki áleggast prishumuttan loyvi frá prisansingarráðunum og, ið hvussu er, ikki virka prishækkandi út yvir ta peningahædd, ið svarar til ta veruligu gjaldhækkan.

Brot móti hesum fyriskipanum verða at revsa við sektum, ið falla til amtsfátækrarunnin, og harumframt verða tær vörur, sum royndar eru at selja móti teinum ásettu reglum, konfiskeraðar til góðar fyri amtsgrunnin.

gr. 4.

Hesar fyriskipnir koma í gildi beinan vegin og samstundis fer kunngerð nr. 39, 4. december 1942 og kunngerð nr. 39, 28. november 1944 úr gildi.

30. Tinganes.

Frl. 20/1

Uppskot.

Lögtingið heimilar landsnevndini (landssýrnum) at gera samju við *Tryggingarsambandið Føroyar* um tingsins yvirtöku av fastognini *Tinganes* til ognar móti viðurlagi í einum rentuberandi veðhalds-skuldarbrævi.

2. og 3. viðg. 20/1. Samtykt 18—0.

31. Hagfrøðingur lögtingsins.

Frl. 20/1

Uppskot frá H. Djurhuus og M. Holm.

Í tingsetuni 1945 varð undir tingmáli „Arbeiði til öll á sjógvi og landi“ viðtikið soljóðandi gr. sum nr. 2 í einum minnilutauppskoti.

Tingið ásetir og lønar einum nationalökonomi. Hann skal hava til starvs at stíla fyri eini hagfrøðisligari kannan av vinnulívsins og øðrum möguleikum her á landi. Honum verður heimilað at faka sær serkøna hjálp, um slíkt skuldi tørvað.

Á landsnevndarfund 10. apríl 1946 varð henda landsnevndarsamtykt förd í gerðabókina:

Setan av nationalökonomi (K. Patursson).

Samtykt at seta frá 15/4, arbeiðspláss lögtingsskrivstovan. Uppskot til samju um lön verður gjørt av lögtingsskrivstovustjóranum og Patursson at fyrileggja landsnevndini . . .

Á landsnevndarfund 3. juni 1946 er soljóðandi viðvíkjandi hesum uppskoti til samju at finna í nevndarinnar gerðabók:

Mál 17. *Erlendur Patursson.*

Spurningurin um stöddina av lön hansara.

Samtykt at lönin verður roknað 4.200 kr. fyri eitt ár plus dýrtíðarviðbót.

Í landsnevndarinnar gerðabók er 19. apríl 1947 henda samtykt:

Landsnevndin samtykti 3. juni 1946 at seta nationalökonomi Erlend Patursson í eitt ár at rokna frá 15/4 1946.

Uppskot at leingja ásetanina í 3 mánaðir og bíðja um frágreiðing um virki hansara.

7. mei — 47 varð henda frágreiðing framlögð í landsnevudini og 15. júlí gleið Erlendur Patursson út úr starvi sínum uttan at nakað meir varð gjørt í hesum máli.

Visandi til omanfyrirstandandi og tann veruleika, at Erlendur Patursson undir hesum lögnu umstøðum er farin úr Løgtingsins tænastu uttan uppsögu frá tinginum og uttan sjálvur at hava sagt seg leysan úr starvinum verður sett fram hetta

Uppskot.

- 1) Erlendur Patursson fær endurgoldið lönina fyri ta tíð, hann hevur gingið ólöntur av tinginum og leysur frá starvi sínum, nevniliga frá 15. júlí 1947 til 1. febr. 1948.
- 2) Erlendur Patursson verður settur aftur í starv sítt og verður fyrst loystur úr tí aftan á vantiga uppsagnartíð, um tingið ikki heldur seg hava brúk fyri honum.

2. og 3. viðg. 20/1.

Brøyttingaruppskot frá A. Samuelsen og fl.:

Efter Omstændighederne beslutter Lagtinget at udbetale cand. polit. Erlendur Patursson, som i en kortere Tid har haft Ansættelse som Lagtingets sagkyndige i statistiske Sager, Løn for 3 Maaeder fra 15. Juli 1947.

Uppskotið pt. 1 fall 8—0, pt. 2 við 10—0. Brøyttingaruppskotið samtykt 12—0.

XIV. Val av álitismonnum og nevndum.

Tann 18. december 1917 og 22. januar 1918 fór val fram av álitismonnum og nevndum:

1. Fólkalingsvalnevnd.

Teir somu, sum vórðu valdir 29. mars 1917.

2. Lögtingsvalnevnd.

Teir somu, sum vórðu valdir 29. mars 1917 við undantak, at viðvíkjandi *B. Norðstreymoyar prestagjald* varð Gunnar Dahl-Olsen, sýslumaður, Vestmanna, valdur sum *fastur limur* í staðin fyri Nielas Jacobsen, keypmann, Kvívík og Haldor Olsen, Vestmanna í staðin fyri Chr. M. G. Jacobsen, skipara, Vestmanna. Hans Nolsøe, kassameistari, Vestmanna, varð valdur sum *títtaksmaður* í staðin fyri Gunnar Dahl-Olsen, sýslumun, Vestmanna.

3. Landsnevndin.

J. P. Davidsen, J. Fr. Öregaard, Thorstein Petersen, R. Long, Poul Petersen, Joh. M. Fr. Poulsen, Kr. Djurhuus.
Títtaksmenn: Wm. Smith, S. P. Zachariasen, S. Ellefsen, Anth. Sørensen, Martin Holm, H. Iversen, P. H. Weihe.

4. Telefonnevndin:

Hákur Djurhuus, H. Iversen, J. Fr. Öregaard.
Títtaksmenn: Fr. Bláhamar, P. H. Weihe, J. P. Davidsen.

5. Bróstsjúkrahúsnevndin:

R. Long, Poul Nielsen, P. M. Dam.
Títtaksmenn: A. Sørensen, H. Iversen, Wm. Smith.

6. Stórhvalanevndin:

Martin Holm, Poul Petersen, Hans Iversen, Wm. Smith.

7. Vörunevndin:

J. P. Davidsen, Wm. Smith, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Hans Iversen, P. H. Weihe.
Títtaksmenn: J. Fr. Öregaard, P. M. Dam, Poul Petersen, Hákur Djurhuus, Martin Holm, Joh. M. Fr. Poulsen, Poul Nielsen.

8. Kirkjustjórnin:

S. Ellefsen, Joh. M. Fr. Poulsen, J. Fr. Öregaard.

9. Skúlastjórnin:

P. M. Dam, R. Long, Joh. M. Fr. Poulsen.

10. Grannskoðarar til Færø Amts Sparekasse:

Ankjær-Jensen, Keypmannahavn, Hákur Dam, Sandi.
Títtaksmaður: S. Hvidtfeldt, Tórshavn.

11. Nevndin fyri Føroya realskúla:

Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn.

12. *Nevndin fyri Skipafelagið „Føroyar“:*
O. J. Jensen, Tórshavn, P. M. Dam.
13. *Umboðsmaður lingsins á aðalfundi s/f „Føroyar“:*
Poul Niclasen.
14. *Umboðsmaður lingsins á aðalfundi p/f „Sjóvinnubankans“:*
Poul Niclasen.
15. *Skúlabókanevndin:*
Joh. M. Fr. Poulsen.
Tiltaksmaður: Poul Niclasen.
16. *Stýrið fyri Vinnulánsgrunnin:*
Kr. Djurhuus.
Tiltaksmaður: Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn.
17. *Grannskoðarar til Vinnulánsgrunnin:*
J. H. Schrøter, Tórshavn, Hákon Dam, Sandi.
18. *Yvirpolitirætturin:*
Tr. Samuelson, Tórshavn, Wilhelm Tórshcim, s. s.
Tiltaksmenn: H. A. Djurhuus, timburmaður, Tórshavn, Hans J. Guttusen, Vestmanna.
19. *Vegastýrið:*
Joen Rasmussen, Sörvági, Joen P. Hentze, Tröðum, Sandi, J. P. Davidsen, Sandi.
Tiltaksmenn: Hans Iversen, Kvívík, Sjúrdur Patursson, Kirkjubö, P. M. Dam, Tvöroyri.
20. *Bánaðarnevndin fyri III. deild:*
1 lim í staðin fyri Joen J. Weihe, Norðskála: Oliver Mörköre, Eiði.
21. *Nevnd viðv. „Oyrnafjalli“:*
P. M. Dam, Hákon Djurhuus, Poul Petersen, Kr. Djurhuus; P. H. Weihe.
22. *Alment føroyskt listasavn:*
Husted-Andersen, landsrættarsakf., Tórshavn, Hans Niclasen; bókhandlari, Tórshavn, Wm. Smith, Vági.
23. *Nevnd viðv. varðveislu av fornminnum:*
Sverri Dahl, Tórshavn, Poul Niclasen, L. Zachariasen.

Tingið endaði 22. janúar 1948, og fundirnir voru 92.

ROKNSKAPIR
OG
FÍGGJARSTANDUR
LØGTINGSINS
1946

Amts

Rokneskapur

Inntøkur:

Fíggarættan:

		Kr. öyr.	Kr. öyr.
§ 1. a.	Jarðaskattur	9.000,00	8.967,88
b.	Løgtingsskattur	2.700.000,00	3.101.465,62
c.	Tollur	700.000,00	2.836.444,53
d.	Skipagjald	5.000,00	8.082,53
e.	Handilsloyvir	1.500,00	3.137,50
f.	Vinningsbýti	13.000,00	13.000,00
g.	Stuttleikaskattur	35.000,00	42.858,62
h.	Álíknað kommununum	60.000,00	60.000,00
i.	Inntøka av grindaveiðu	500,00	5.042,79
j.	Rentur av lögtingsskatti o. a.	15.000,00	43.561,38
k.	Rentur	2.500,00	17.084,33
l.	Ymist	5.000,00	54.069,60

At flyta . . 3.546.500,00 6.193.714,78

grunnurin.

fyri 1946.

Útreiðslur:

		Fíggarættan:	
		Kr. øyr.	Kr. øyr.
§ 2. Løgting og løgtingsstovnar:			
a. Tingmannalou	70.000,00	48.469,80	
b. Løgtingsskrivstovan	34.000,00	43.701,50	
c. Líkningaráðið	26.000,00	29.853,83	
d. Løgtingsverkfrøðingurin	30.000,00	37.567,27	
e. Prskontrolráðið	20.000,00	37.184,70	
f. Løgtingshúsið	7.000,00	6.867,10	
g. Prentan o. a.	10.000,00	17.591,13	
§ 3. Sjúkrahús, lækna o. t.:			
a. Sjúkrahúsin	500.000,00	579.715,48	
b. Bróstsjúkrahúsið	150.000,00	153.429,55	
c. Hvíldarheimið «Naina»	10.000,00	10.000,00	
d. Farsóttir	5.000,00	8.295,37	
e. Ljósmeður	15.000,00	20.286,37	
f. Læknar	5.000,00	7.439,39	
g. Karantenuútreiðslur	1.000,00		
h. Lasarettir og eykalækni	5.000,00	60,00	
i. Sjúkrabjálpi o. a.	5.000,00	4.189,80	
§ 4. Skúla- og mentunarmál:			
a. 1. Læraralønir	150.000,00	238.876,57	
2. Dýrtíðarviðbót	200.000,00	481.206,72	
b. Løgtingsins studentaskeið	30.000,00	55.338,81	
c. Studningur til næmingar:			
1. Til skúlabørn	1.400,00	1.400,00	
2. Ferðaútreiðslur	600,00	120,00	
3. Læraraskúlanæmingar	2.000,00	2.000,00	
4. Bygdanæmingar í realskúla og á studentaskeiðinum	10.000,00	10.850,00	
5. Læraranámskeið	1.000,00	1.000,00	
6. Lærdaskúlahestur		6.800,00	
7. Lesandi í Danmark og Íslandi	5.000,00		
8. Handverks-, jarðabrúks- og handilsskúlanæmingar	10.000,00	9.300,00	
d. 1. Amtsbókasavnið	7.060,00	10.122,53	
2. Bókasavnið á Tvøroyri	1.000,00	1.000,00	
3. Skjalasavnið	6.875,00	9.730,00	
e. Realskúlin	5.000,00	7.500,00	
f. Føroya Fólkaháskúli	6.000,00	6.000,00	
g. Fimleikagrunnur Føroya	50.000,00	50.000,00	
h. Nýggir skúlar	90.000,00	18.000,00	
i. Eftirlønargrunnur lærara	2.000,00		
j. Barnaheimið	5.000,00	5.000,00	
k. Útgrefstur, uppskrivan av staðarnøvnum o. t.	4.000,00	1.197,48	
l. Ymiskir studningar og heiðurslønir	7.000,00	11.200,00	
m. Ymist	10.000,00	2.942,00	

At flyta. . 1.496.935,00 1.934.235,40

Inntøkur:

Figgjarættan:

Kr. oyr. Kr. oyr.

Flutt . . . 3.546.500,00 6.193.714,78

 3.546.500,00 6.193.714,78

		Fíggiarættan:	
		Kr. oyr.	Kr. oyr.
§ 5. Landbúnaðurin:	Flutt...	1.496.935,00	1.934.235,40
a. Jarðagrunnurin		10.000,00	12.500,00
b. Búnaðarnevndir		2.500,00	2.500,00
c. Føroya Búnaðarfelag		600,00	
d. Landbrúksráðið til húsdjóraalan		5.000,00	10.000,00
e. Uppdyrkingar og útskiiftingararbeiði		125.000,00	96.711,50
f. Djóralæknin		2.575,00	2.610,08
g. Annað		1.500,00	4.905,50
h. Landbrúkskúli		20.000,00	
i. Búnaðaramboð		25.000,00	50.000,00
§ 6. Samferðslumál:			
a. Havnir, brýr og landingar:			
1. Størri havnir		400.000,00	740.900,51
2. Brýr og landingar		200.000,00	265.168,74
b. Vegir		400.000,00	450.969,56
c. Veggrunnurin		10.000,00	10.000,00
d. Smiril		100.000,00	122.000,00
§ 7. Social mál:			
a. Socialhjálp		100.000,00	137.207,85
b. Einkjubørn		15.000,00	9.879,83
c. Dýrtíðarviðbót til ellisrentunjótarar, einkjubørn o. t.		375.000,00	308.961,30
d. Til grunnin fyri óarbeiðsførar fiskimenn		10.000,00	10.000,00
§ 8. Løgreglumál o. a.:			
a. Dóms- og løgreglumál		25.000,00	47.128,31
b. Valum viðvíkjandi		5.000,00	9.593,88
c. Ferðaútreiðslur sýslumanna		3.000,00	2.666,75
§ 9. Ymist:			
a. Landsnevndin til ymisk yrkismál		10.000,00	2.800,00
b. Skaðabøtur, kreppufyriskipanir o. t.		80.000,00	121.466,05
c. Óvanligar útreiðslur		15.000,00	22.939,79
§ 10. Eftirlønir:			
Til eftirlønargrunn lögtingsins		25.000,00	25.000,00
Eftirlønir		6.990,00	9.230,12
§ 11. Kirkjugrunnurin:			
a. Vanligur studningur		20.000,00	20.000,00
b. Eykastudningur		15.000,00	15.000,00
Flogvøllurin í Vágum		15.000,00	4.317,33
Sendimenn			57.382,50
Tilbygging sjúkrahús			65.549,44
Mentunargrunnurin			10.000,00
Endurgjald útflutning isfisk			105.019,63
Munur		27.400,00	1507.070,71
		3.546.500,00	6.193.714,78

Figgjarstandur

Ognir:

	Kr. oyr.
1. Eftirstoða av jarðaskatti	8.626,57
2. — „ skatti á líknaður kommunum	41.886,21
3. — „ lögtingsskatti	1.972.765,52
4. Eftirstoða av sektum	28.000,00
5. Fyrirframgreiðslur:	
Delinkventútreiðslur	
Miðvág og Skopun havn	164.486,62
Útr. viðv. sinnissjúk í Bretlandi	30.139,01
Annað	8.551,00
6. Lán	202.067,76
7. Lán frá socialgrunninum til Vágs ravmagnsverk	287.465,81
8. Hjá bankum og sparikassa	487.165,28
9. Í millumrokning við ríkiskassan	1.638.580,99
10. Kassabeloldingur	+ 21.357,53
11. Tilgóðar hjá vøruhandlinum	1.000.000,00
12. Í millumrokning við ymisk fond o. t.:	
Bróstsjúkrahúsið	14.645,75
Sjúkrahúsin	314.542,87
Studentaskeiðið	2.090,00
Kavarabúni	456,93
13. Lutabrev	130.000,00
Skip	434.184,69
Hús	335.000,00
14. Goldið ríkiskassanum viðv. láni til Vágs ravmagnsverk	250.000,00
15. Lán frá vinnulánsgrunninum	6.166.511,88
16. Flogvøllurin	63.260,00

13.559.069,36

amtsgrunnsins 31. des. 1946.

Skuld:

	Kr. oyr.
1. Færø Amts Sparekasse	33.750,00
2. Obligatióslán til vøruhandilin (1941)	463.800,00
3. Obligatióslán til vinnulánsgrunnin (1945)	922.500,00
4. Føroya vanlukkutrygging	656.666,67
5. Føroya sjóvátrygging	290.000,00
6. Suðuroyar sparikassi	47.500,00
7. Norðoya sparikassi	767.750,00
8. Færø Amts Sparekasse	1.247.500,00
9. Sjóvinnubankin	180.000,00
10. Ríkiskassin	2.000.000,00
11. Amtsfátækrgrunnurin	184.870,10
12. Kirkjugrunnurin	100.522,19
13. Dr. J. Jacobsens legat	15.869,62
14. Vegagrunnurin	77.159,04
15. Grindagarnið	1.771,73
16. Fitnleikagrunnurin	72.655,25
17. Konto fyri vegstudningi	400.000,00
18. Kvæðaaavskrivan	4.253,19
19. Útvarpsgrunnurin	60.000,00
20. Vinnulánsgrunnurin	1.252.803,21
21. Socialgrunnurin	1.139.766,61
22. Ábyrgdargrunnurin	355.000,00
23. Tiltaksgrunnurin	417.854,16
24. Eftirlønargrunnur lögtingsins	125.000,00
25. Eftirlønargrunnur bróstsjúkrahúsins	9.042,23
26. Konto: avskrivan lán	100.000,00
27. Ogn pr. 1. januar 1941	589.680,29
28. Ogn pr. 1. januar 1946	326.284,36
29. Mentunargrunnur Føroya lögtings	210.000,00
Avlop	1.507.070,71
	<u>13.559.069,36</u>

Løgtingsins

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr. øyr.
I. Løgtingsstudningur	51.558,95
II. Tórshavnar kommuna	1.000,00
III. Næmingar	11.420,00
	63.978,95
Eftirstøður	2.090,00

Fátækragrunnur

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr. øyr.
I. Rentur.....	826,98
II. Arvagjald	51.557,93
III. Sektir	4.095,00
IV. Gjöld fyri handilsloyvi, firma og prokura.....	3.205,50
	59.685,41

Figgjarstandur

Ognir:

	Kr. øyr.
Eftirstøður.....	6.312,07
Færø Amts Sparekasse*)	33.701,21
Í rokning við amtsgrunnin	151.168,89
	191.182,17

*) Arvagjald, harav ætlandi ein partur verður at afturrinda.

Studentaskeið.

fyrir 1946.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
A. Læraralönir	62.954,48
B. Undirvisingartilfar	201,82
C. Ymist	622,65
D. Frípláss	200,00
	63.978,95

Løgtingsins.

fyrir 1946.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
A. Alimentatión	772,21
B. Studn. til avskr. skuld Sunnbíar og Oyndarfj. komm.	4.309,31
C. Ymist	19,20
Munur	54.584,69
	59.685,41

31. dec. 1946.

Nettoogn

 191.182,17

Kirkju

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr. öyr.
A. Endurgjald fyri tiggjunda	7.800,00
B. Innflutningsgjald	20.000,00
C. Eykastudningur úr amtsgrunninum	15.000,00
D. Stórhvalagjald	500,00

 43.300,00

Fíggjarstandur

Ogúir:

Kr. öyr.

I rokning við amtsgrunnin	100.522,19

grunnurinn.

fyrir árið 1946.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
I. Studningur til kirkjugarðar	2.075,53
II. Omvölingar	9.287,97
III. Prestaflutningur	28,20
IV. Ymist	726,00
Munur	31.182,30
	43.300,00

31. dec. 1946.

Skuld:

Kr. öyr.

Nettoogn	100.522,19

Skúla

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr. oyr.
1. Ríkisstudningur	49.962,08
2. Rentur	2.283,12
3. Endurgjald av Rerslev kirkjutiggjundum	14,33
4. Endurgjald av eftirlønarútreiðslum	2.350,93
5. Studningur til uttanbyggja næmingar	1.200,00
6. Studningur frá Tórshavnar kommunu	150,00
7. Næmingarnir	18.103,75
8. Læraraskúlin	900,00
9. Leiga	1.245,50
10. Innkomnar eftirstøður	972,75
11. Amtsgreynnurin studning	13.176,40
Hall	4.877,84

 95.236,70

grunnurin.

fyrir árið 1946.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
1. Eftirløn	2.997,35
2. Læraraløn	67.353,88
3. Studningur til uttanbúggja næmingar	1.200,00
4. Løn röknskaparhaldarans o. t.	455,00
5. Skattur	981,82
6. Trygging	892,00
7. Umvölingar og keyp av nýggjum búnyttum	3.993,58
8. Ljós og hiti	6.651,28
9. Reingeran	7.615,48
10. Undirvísingartilfar o. t.	749,55
11. Aðrar útreiðslur	1.361,36
12. Eftirstøður	920,60
13. Avskrivað	65,00
	95.236,70

Grunnurin 31. december 1946:

	Kr. öyr.
Rentuberandi peningur	36.490,92
Í sparikassa, banka og kontant	2.167,96
	38.658,88

Eftirlønargrunnur realskúlans.

	Kr. öyr.
31. dec. 1946	18.124,46

«Smiril»

Roknskapur frá

Inntøkur:

	Kr. oyr.
I. Farnagjald	136.639,60
II. Ferðapeningur	125.289,55
III. Postpeningur	25.000,00
IV. Selt mat, øl og cigarettir	6.387,95
V. Studningur úr amtsgrunninum	12.000,00
VI. Eykastudningur til klassifikatiún	110.000,00
VII. Studningur til klassifikatiún flutt frá í fjør	50.000,00

 465.317,10

Figgjarstandur

Ogn:

	Kr. oyr.
«Smiril»s virðiskonto	229.523,63
Kassapeningur	257,15
Innistandandi í A/S Føroya Banka	10.595,70
Innistandandi í P/f Sjóvinnubankin	18.095,82
Galdið fyri heimflytan o. a. av m.s. «Spógvin»	9.664,21
	268.136,51

ril».

1. apríl 1946 til 31. mars 1947.

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
A. Manningarløn	83.940,80
B. Kostarhald	31.438,84
C. Kol og bunkring	104.861,57
D. Smyrjuolja, tvistur o. a. til maskinuna	5.532,84
E. Umsiting og umvøling	47.736,14
F. Tryggingargjald	9.261,54
G. Ómaksløn og arbeiði umborð	18.806,23
H. Eykafar	19.587,05
I. Postfluttningur til og frá «Smiril»	7.150,50
J. Telefon, pappír, prentan og telegrammir	3.073,99
K. Avgreiðslan í Tórshavn	4.520,00
L. Administratión	3.280,00
M. Vantandi vørur	1.987,52
N. Havnarpeningur	1.768,47
O. Gjald av kassakreditti	150,00
P. Klassifikatión í Helsingør í 1945	159.999,57
Q. Ymist	1.407,72
	504.502,78
Undirskot at flyta til figgjarstandin	39.185,68
	<u>465.317,10</u>

31. mars 1947.

Skuld:

	Kr. øyr.
Skuld til avgreiðslu	28,07
Kapitalkonto 31. mars 1946	307.294,12
Flutt frá rakstrarroknskapinum	39.185,68
	268.108,44
	<u>268.136,51</u>

Pastor Engelsteds Legat.

	Kr. øyr.
Realskúlagatið 31. desember 1946	1.608,43
Eftirlønargatið	3.287,27

Grunnurin til keyp av góðum skúlabókum.

	Kr. øyr.
31. december 1946	2.435,52

Eftirlønargrunnur lærara.

Inntøkur:

	Kr. øyr.
I. Rakstrargrunnur í ársbyrjan	141.876,71
II. Eftirlønarfrádrag	4.966,12
III. Refusión av goldnari eftirløn	104.866,93
IV. Frá kommununum	15.788,32
V. Rentur	16.920,62
VI. Ríkisstudningur	14.000,00
VII. Løgtingsstudningur	2.000,00
	300.418,70

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
A. Eftirløn	126.452,63
B. Flutt til kapitalkonto	90.757,49
C. Løn roknskaparhaldarans, porto o. t.	804,60
D. Rakstrargrunnurin 31. desember 1945:	
	Kr. øyr.
Færø Amts Sparekasse	39.114,26
Kassapeningur	43.289,72
	82.403,98
	300.418,70

Kapitalkonto.

	Kr. øyr.
31. desember 1946: Obligationir	451.860,00
Færø Amts Sparekasse	23.416,88
Føroya Banki	65.388,60
	88.805,48
	540.665,48

Landsbókasavnið.

	Kr. öyr.
Grunnurin 1. apríl 1946	75,09
Ríkisstudningur	10.000,00
Lögtingið	8.122,53
Tórshavnar kommuna	2.096,67
Ymist	173,40
Munur	1.560,16
	22.027,85

Útreiðslur:

Løn	8.419,19
Eftirløn	2.000,00
Ljós og hiti	3.667,66
Bókakeyp og innbinding	3.914,50
Rentur og avborgan	935,00
Útreiðslur til telefon, skatt og trygging	643,41
Umvælan	484,52
Reingeran, porto, frakt o. t.	1.745,81
Kassapeningur 31. mars 1947	217,76
	22.027,85

Skjalasavnið.

Inntøkur:

	Kr. öyr.
Ríkisstudningur	2.500,00
Lögtingsstudningur	11.425,00
	13.925,00

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
Skuld 1. apríl 1945	1.090,65
Løn	10.400,00
Ljós og hiti	549,48
Rentur og avborgan	165,00
Telefon og reingeran	76,85
Ymist	82,86
Kassapeningur 31. mars 1947	1.560,16
	13.925,00

Hansenske Legat.

	Kr. øyr.
Grunnurin 31. mars 1947.....	228,06

Fonden for forulykkedes efterladte.

	Kr. øyr.
Grunnurin 31. desember 1946.....	25.635,06

Dr. phil. Jakob Jakobsens Legat.

	Kr. øyr.
Grunnurin 31. mars 1947.....	15.869,62

Frágreiðing

viðvikjandi

virki Føroya bróstsjúkrahúsins

og T. B.

1946

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million (1990-1999) and is projected to increase by a further 1.5 million by 2010 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000).

The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000).

The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000).

The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000).

The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000).

The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000).

Aarsberetning

for

Færø Amts Tuberkulosesygehus

ved Overlæge Vilh. Magnussen.

Ved Regnskabsaarets Begyndelse henlaa paa Sygehuset.....	59	Patienter
I Aarets Løb indlagdes.....	46	--
I Aarets Løb udskreves	54	—
Tilbage ved Aarets Slutning	51	—

De 54 udskrevne Patienter fordeler sig saaledes:

1) Efter Hjemsted:

Eiði	2	Sandur	1
Fuglafjørður	2	Skipanes	1
Gjógv	2	Skúvoy	1
Gøta	2	Strendur	2
Hoyvík	1	Sølmundarfjørður	2
Húsar	1	Sørvágur	1
Kirkja	1	Tjørnuvík	1
Klakksvík	2	Tórshavn	8
Kollafjørður	1	Tvøroyri	5
Kunoy	1	Vágur	4
Kvívik	1	Velbastaður	1
Lorvík	1	Vestmanna	2
Mikines	3	Viðareiði	2
Saltangará	3		

2) Efter Køn:

Mandlige	28	Kvindelige	26

3) Efter Alder:

15—19 Aar	6	30—39 Aar	11
20—24 —	15	40—49 —	5
25—29 —	15	50—59 —	2

Diagnoser.

Aaben Tub. pulm.....	45	Lukket, aktiv Tub. pulm.	7
+ TB v. Dyrkn. fra Ventrikelsk	2	Pleuritis exsudativa	1

Komplikationer.

Adenitis colli.....	1	Pleurit. exsudativ.....	3
Cholelithiasis	1	Ruptura pulmonis.....	3
Epididymyt. tub.	1	Tub. costæ	1
Graviditas extrauterin.....	1	Tub. intestini	4
Hæmoptysis.....	12	Tub. laryngis.....	3
Morb. mentalis	1	Zoster	1
Peritonit. tub.	1		

Resultater af Behandlingen.

Tilsyneladende helbredet	1	Uforandret.....	9
Betydeligt bedret	10	Forværret	9
Bedret	14	Døde	11

Særlige Behandlingsmaader.

13	Patienter	behandledes	med	Pneumothorax	artificialis.
2	—	—	—	Lys.	
20	—	—	ambulant	med	Pneumothorax
2	—	—	med	Thoracoplastik.	

Overflyttede Patienter.

Til Dronning Alexandrines Hospitals kir. Afd. overflyttedes 3 Patienter.
 Til — — — — — Tuberkuloseafd. — 3 —
 Til Tuberkuloseanstalter i Danmark overflyttedes paa eget Forlangende
 9 Patienter.

Der er foretaget 102 Røntgenfotograferinger og 810 Røntgengen-
 nemlysninger (Tuberkulosestationen ikke medregnet).

Dronning Alexandrines Hospitals Tuberkuloseafdeling for Aaret 1946.

ved Overlæge Vilh. Magnussen.

Ved Regnskabsaarets Begyndelse henlaa paa Afdelingen . . .	19	Patienter
I Aarets Løb indlagdes	24	—
I Aarets Løb udskreves	27	—
Tilbage ved Aarets Slutning	16	—

De 27 udskrevne Patienter fordeler sig saaledes:

1) Efter Hjemsted:

Argir	1	Strendur	1
Froðhaur	1	Sølmundarfjörður	2
Glyvrar	1	Sörvágur	3
Gøta	1	Streymnes	1
Klakksvík	2	Tórshavn	6
Lopra	1	Tvøroyri	1
Sandavágur	1	Vágur	1
Skopun	2	Vestmanna	1
Skúvoy	1		

2) Efter Køn:

Mandlige	16	Kvindelige	11

3) After Alder:

0—4 Aar	2	25—29 Aar	5
5—9 —	1	30—39 —	7
15—19 —	3	40—49 —	1
20—24 —	7	80—89 —	1

Diagnoser.

Aaben Tub. pulm.	15	Pleurit. exsudativa	3
+ TB ved Dyrkn. fra Ventrikelsk.	1	Tub. miliaris	1
Lukket, aktiv Tub. pulm.	8		

Komplikationer.

Graviditas	1	Tub. intestini	2
Hæmoptysis	5	Tub. laryngis	2
Morb. cordis	2		

Resultater af Behandlingen.

Tilsyneladende helbredet	5	Uforandret	3
Betydeligt bedret	5	Forværret	1
Bedret	7	Døde	6

4 Patienter behandledes med Lys.
 Til Færø Amts Tuberkulosesygehus overflyttedes 1 Patient.
 Til Tuberkuloseanstalter i Danmark overflyttedes paa eget For-
 langende 2 Patienter.

Figgjarligt yvirlit.

Samlað tal av sjúkradögum í árinum: 20.114.
 Miðalfjöld í árinum: 55,11.
 Yvir hægstu ásettu fjöld: 1134 dagar.

Roknskapur 1946.

Inntøkur:

	1945	Budget 1946	1946
A. Sjúklingagjald	21.027,00	20.000,00	20.130,00
B. Studningur frá ríkiskassanum	56.940,00	56.940,00	56.175,00
C. Urtagarður og húsdjór	2.759,20	3.000,00	3.000,00
D. Ambulant röntgenfotografering	480,00		535,00
E. Afturrindan av jarðferðarútreiðslum	1.320,00		1.685,00
F. Ymist	2.166,79		2.422,87
G. Løgtingsstudningur	296.903,29	125.760,00	143.019,55
H. Munur			
	381.596,28	205.700,00	226.967,42

Útreiðslur:

1. Løn	39.495,64	36.000,00	57.520,10
2. Kostarhald	108.389,26	90.000,00	88.903,81
3. Hiti og ljós	24.356,82	36.000,00	40.801,26
4. Urtagarður og húsdjór	298,00	2.000,00	15,75
5. Medicin	7.199,71	6.000,00	4.964,61
6. Umvælan av húsum	7.792,87	10.000,00	6.997,86
7. Inventar og maskinur	9.712,12	9.000,00	7.722,05
8. Röntgen	45,00	3.000,00	1.184,18
9. Vask og reingeran	5.673,63	7.000,00	3.969,25
10. Trygging o. t.	1.310,00	1.500,00	1.340,00
11. Skrivstovuhalð o. a.	1.998,04	1.700,00	2.841,70
12. Koyrsla o. t.	1.895,00	2.000,00	1.829,77
13. Ymist	2.852,74	1.500,00	8.877,08
14. Avskrivað	158,00		
15. Hall fyri 1944	170.419,45		
	381.596,28	205.700,00	226.967,42

Viðmerkingar.

<i>ad</i> Konto 1. Lønir:	Kr. öyr.
Løn til 1 yvirlækna.....	7.080,37
— — 1 hjálparlækna.....	2.233,37
— — 1 yvirsjúkrasystur.....	4.726,65
— — sjúkrasystur.....	10.252,83
— — 1 ekonoma.....	2.993,16
— — portórar.....	5.785,44
— — umsjónarmann.....	900,00
Arbeiðskonur og önnur hjálp.....	13.695,34
Hjálp í frítíð og undir sjúku.....	8.140,00
Ymist.....	1.712,94
	57.520,10
 <i>ad</i> Konto 2. Kostarhald:	Kr. öyr.
Útreiðslur.....	88.903,81
Kostarhaldið: Kr. 4,42 pr. sjúkradag. (seinasta ár kr. 5,15).	
— Kr. 3,42 pr. kostdag. (seinasta ár kr. 4,15).	
 <i>ad</i> Konto 3. Hiti og ljós:	Kr. öyr.
465000 kg kol.....	35.755,93
Elektricitet til ljós.....	3.906,30
— — tekniska nýtslu.....	121,88
Ymist.....	1.017,15
	40.801,26
 <i>ad</i> Konto 9. Vask og reingeran:	Kr. öyr.
Sápa, soda, skúripulvur o. a.	969,25
Vask av klæðum.....	3.000,00
	3.969,25
 <i>ad</i> Konto 10. Trygging o. t.:	Kr. öyr.
Brunatrygging.....	1.140,00
Vanlukkutrygging.....	200,00
	1.340,00

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million (1990-1999) and is projected to increase by 2.5 million by 2020 (Office for National Statistics 2000).

There is a growing awareness of the need to develop strategies to meet the needs of the ageing population. The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources. The Department of Health (1999) has also identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources.

The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources. The Department of Health (1999) has also identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources.

The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources. The Department of Health (1999) has also identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources.

The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources. The Department of Health (1999) has also identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources.

The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources. The Department of Health (1999) has also identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources.

The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources. The Department of Health (1999) has also identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources.

The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources. The Department of Health (1999) has also identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources.

The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources. The Department of Health (1999) has also identified the need to develop a new approach to the care of the elderly, one that is based on the principles of partnership, shared responsibility and shared resources.

Frágreiðsla

um

raksturin av telefonverki Føroya lögtings
fyri árið 1946.

I. Ymis brek.

a. Landlinjurnar.

Veturin frá januar og út eftir var av teim toyðu, og ódnarveður var heldur ikki. Í november mánað, hin 17. og 18., um heystið brast øgilsligt ódnarveður á við klakakava á landnyðing. Linjubrot komu ymsar staðir. Eitt serliga stórt linjubrot kom inni á Glyvrum, hvat alt linjustrekkið slitnaði innanfyri støðina í Saltangará. Høvuðslinjurnar fóru allar, og pelarnir inn frá brotinum skeiklaðust langan veg; tað varði nakrar dagar við at fáa allar linjurnar aftur í lag.

b. Sjókaðalarnir.

Tann nýggi telefonkaðalin, sum í 1945 varð lagdur um Skopunarfjørð, var 25. septbr. 1946 fyrri tí óhappi, at týskur trolari, sum sama dag kastaði akker fyrri Skopun, rak í hann og sleit hann á vestfallsbroddi. Hann var tá skjótt aftur gjørdur, men kaðalin visti seg seinri at vera drigin so langt vestur og at hava fingið so harðar ákoyringar, at feilur skjótt kom á hann aftur. Fyrst í mai 1947 varð hesin feilur rættaður.

II. Høvuðseftirlit.

Vøkkult hevur verið við at gera nakað munandi við eftirlit á høvuðslinjum vegna tilfarstrof og tí, at strongt hevur verið á at gera nýggjar linjur, um ein tráðstubbi onkuntíð hevur fingist. Útskipting av tráð hevur tí nærur ikki farið fram, men nakað av vavum er útskipt á linjunum.

III. Nýbygging.

Nýggj linja varð lögð úr Fuglafirði til Oyndarfjarðar. Átlanin er at halda fram við hesi linju yvir Funningsfjørð, hvar niður er lagdur ein brúktur kaðal, sum upp er tikin úr Lørvíksfirði. Annars er komið nakað av telefonfeløgum aftrat, sum sæst av uppgerð aftaná. Støðin Norðradalur við Syðradali er vorðin telefonfelagi av Tórshavn, og henda linjan, sum áður endaði á Sundi, er nú førd oman til Havnar.

IV. Støðir, telefonfelagar og telefonlinjur.

Um áramótið 1946-47 vóru 98 listaførandi støðir. Av ikki listaførandi støðum vóru 3 (Gjógv, Hattarvík og Skælingur) og umframt vóru 2 samtalustøðir (Kaldbakshotnur og Kolbeinagjógv). Av støðum, sum bert vóru radiostøðir, vóru við ársenda 4 (Fugloy, Nólsoy, Skúvoy og Koltur). Umframt var radiostøð á Viðareiði, í Tórshavn og á Sandi, har umframt Dimun, ið er at rokna sum telefonfelagi av Sandi. Tórshavn hevur radiosamband við vitarnar á Borðuni og í Mykinesi, sum eisini verða roknaðir fyri telefonstøðir (í Mykinesi tó sjálv bygdin gjøgnum linju).

Við árs enda høvdu fylgjandi telefonstøðir telefonfelagar sum viðmerkt í tølum:

Argir	4	Kvívík	14	Skálavík	3
Árnafjørður	2	Lambi	2	Skáli	9
Borðan	1	Langasandur ...	1	Skopun	9
Bøur	2	Ljósa	1	Strendur	19
Eiði	7	Lørvík	11	Streymnes	2
Elduvík	1	Miðvágur	23	Sund	1
Fámjin	1	Nes	3	Sumbøur	4
Froðbøur	1	Norðdepil	3	Svínoy	3
Fuglafjørður	38	Norðragøta	4	Syðradalur (K) ..	1
Funningur	1	Norðskáli	3	Syðrugøta	14
Gjógv	2	Oyndarfjørður ..	2	Søldarfjørður ...	4
Haldórsvík	8	Oyrareingir	7	Sørvágur	25
Hestur	1	Oyri	5	Todnes	4
Hósvík	2	Porkeri	6	Tøftir	17
Hov	2	Rituvík	3	Tvøroyri	106
Húsavík	1	Saksun	1	Vágur	77
Hvalbøur	9	Saltangará	13	Velbastaður	2
Hvalvík	4	Saltnes	1	Vestmanna	44
Hvannasund ...	2	Sandavágur	17	Viðareiði	9
Kaldbak	2	Sandur	17	Tórshavn	594
Kirkjubøur	3	Selatrað	3		
Klakksvík	140	Signabøur	3		

Við árs byrjan vóru 1278 telefonfelagar við 1480 apparatun og við árs enda 1324 telefonfelagar við 1527 apparatun. Aftrat vóru komnir 47 telefonfelagar og fráfallin 1.

Longdin av telefonlinjum var:

Linjur millum bygda:	694,0 km	tvíleiðara	luftlinjur.
	123,0	—	einleiðara —
	120,0	..	tvíleiðara sjókaðal.
	12,0	—	einleiðara —
Innanbyggja linjur:	290,0	—	tvíleiðara luftlinjur.
	360,0	—	— jarðkaðal.

V. Raksturinn.

Inntøkan av telefonfelagagjaldi hefur verið kr. 154.013,98 móti kr. 143.880,00 í 1945. Tað er ein framgongd uppá kr. 10.134,00.

Tað eru fardar 367.361 móti 330.876 í 1945.

Inntøkan av samt., telefotelegrammum, boðum og cykagjaldi í 1946 hefur verið kr. 393.689,00 móti kr. 384.618,00 í 1945.

Inntøkan av telegraftelegrammum er kr. 21.678,25 móti kr. 18.467,18 í 1945.

Ymsar inntøkur hava givið kr. 23.506,09 móti kr. 27.798,19 í 1945.

Øll ársinntøkan í 1946 er kr. 592.887,50 móti kr. 574.764,43 í 1945.

Útreiðslurnar í 1946 eru:

Rakstrarútreiðslur (stjórnarútreiðslur, rakstur støðanna, umvøling, ymsar útreislur og ótøkar eftirstøður)...	kr. 677.936,73
Nýbygging	1.583,28
	kr. 679.520,01

Trotið á ársroknskapinum er so statt, burtursæð frá nýbygging, kr. 85.069,23. Taka vit nýbyggingarútreiðslur við, hefur raksturinn givið eina veruliga minkan av verksins peningaognum av kr. 86.652,51.

Verkið stendur nú fyri at taka upp stór lán fyri at freinja nýbyggingar, sum skulu verða gjørdar. Tað vil ikki vera fíggjarligt skil í at fara undir slíkar nýbyggingar, fyrr enn telefonverksins takstir eru uppsettir samsvarandi prishækkunina.

Louis Zachariassen.

Roknskapur

fyri

Telefonverk Føroya Løgtings

árið 1946.

Inntøkur:

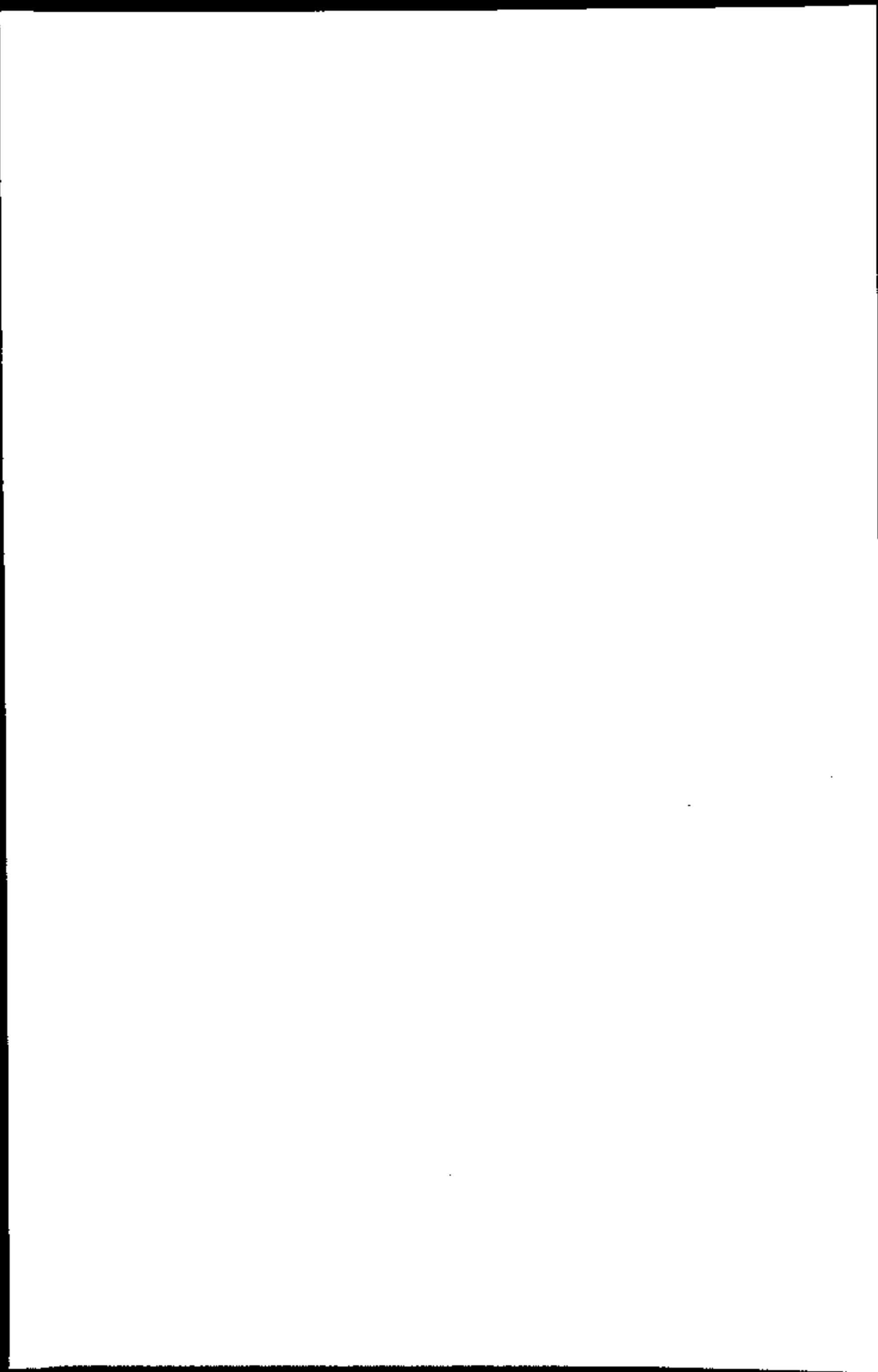
1. Ognir hin 1. jan. 1946:	
í Føroya Amts Sparikassa.....	17.676,63
í Sjóvinnubankanum	137,31
3 % skuldarbrøv frá Føroya lögtingi	18.000,00
Eftirstøða eldri enn 1 mánaður	58.875,38
— desbr. 1945, telegramm.....	28.402,85
— ————— støðirnar	32.778,39
	61.181,24
Skuld hin 31. des. 1945:	155.870,56
í banka	51.811,57
Fyri telegr. í nov. 1945.....	27.468,88
— í des. 1945.....	30.306,07
	109.586,52
	46.284,04
Kassapeningur pr. 1. jan. 1946.....	272.159,95
	318.443,99
2. Telefonfelagagjald, skjal A.....	154.013,98
3. Inntøka av samt., telefontelegr., boðum og eykagjaldi, Skjal B.	393.689,18
4. Inntøka av telegr. send til og frá telegrafstöðini, Skjal C...	21.678,25
5. Ymsar inntøkur, Skjal D	23.506,09
	911.531,49

Útreiðslur:

1. Stjórnarútreiðslur,	Skjal F.....	73.315,80
2. Rakstur stöðanna,	Skjal B.....	180.936,84
3. Umvæling og eftirsýni,	Skjal E.....	349.584,53
4. Nýbygging,	Skjal G.....	1.583,28
5. Ymsar útreiðslur,	Skjal I.....	72.118,99
6. Ótøkar eftirstøður		1.980,57
7. Ognir hin 31. des. 1946:		
Í Føroya Amts Sparikassa.....		676,63
Í Norðoya Sparikassa		4.016,00
3% skuldarbrøv frá Føroya løgtingi		13.500,00
Eftirstøða eldri enn 1 mánaður		92.086,67
— frá des. 1946, telegr.....		32.455,06
— støðirnar		24.865,82
		57.320,88
Skuld hin 31. des. 1946:		167.600,18
Í banka.....		64.720,26
Fyri telegr. í oktober 1946.....		13.162,30
— í november 1946		27.127,60
— í desember 1946.....		29.242,57
		134.252,73
		33.347,45
Kassapeningur pr. 31. des. 1946		198.464,03
		231.811,48
		911.531,49

Amtsgrunnssalikningin fyri 1948.

	Sóknar kommuna	Fólkas- tál	Skattas- inntøka	Eftir skattas- inntøku lp	För- samtykt løgtingsins	Lilsanans
1	Fugloyar	201	241000	102	98	200
2	Svínoyar	198	194050	82	68	150
3	Viðoyar	538	582350	247	203	450
4	Klakksvíkar	2456	4430600	1878	1922	3800
5	Kunoyar	197	267860	114	136	250
6	Mikladals	151	148870	63	67	130
7	Húsa	187	245392	103	97	200
8	Oyndarfjarðar	577	458550	194	156	350
9	Fuglafjarðar	1090	1834300	777	723	1500
10	Lorvíkar	496	684510	290	210	500
11	Gøtu	676	989260	419	331	750
12	Nes	1730	2010519	852	848	1700
13	Sjóar	1086	1873311	794	756	1550
14	Sunda	285	289950	123	127	250
15	Eiðis	629	814450	345	305	650
16	Funnings	442	433150	183	167	350
17	Haldórsvíkar	413	464800	197	203	400
18	Saksunar	50	45200	19	31	50
19	Hvalvíkar	436	650008	267	233	500
20	Kollafjarðar	452	690560	293	257	550
21	Kvívíkar	473	617266	262	288	550
22	Vestmanna	1002	1645500	697	705	1400
23	Kaldbaks	140	186800	79	81	160
24	Havnar utanb.	400	600950	255	245	500
25	Kirkjubøar	109	151650	64	86	150
26	Hests	126	160300	68	82	150
27	Nólsoyar	516	267350	113	117	230
28	Sandavágs	650	799940	339	361	700
29	Miðvágs	707	710642	301	299	600
30	Sørvágs	776	1153750	489	511	1000
31	Biggjar	123	130072	55	45	100
32	Mykines	121	165860	70	70	140
33	Sands	630	660300	280	270	550
34	Skopunar	444	564000	239	136	375
35	Skálavíkar	248	246219	104	96	200
36	Húsavíkar	268	159350	68	62	130
37	Skúoyar	174	154680	66	64	130
38	Hvalbiar	830	1083660	459	441	900
39	Froðbiar	1991	3093946	1311	1289	2600
40	Fámjins	216	222940	94	96	190
41	Høvs	199	216650	92	98	190
42	Porkeris	447	540100	229	221	450
43	Vágs	1624	2667700	1131	1169	2300
44	Sunnbiar	684	630380	267	235	500
45	Tórshavnar	4390	13038100	5526	5999	11525
		29178	47194795	20000	20000	40000

NEVNDARÁLT

i

lögtingsmáli nr. V-7/1947

KOMMUNULÆKNALÖN

Føroya Løgting hevur fingið til viðgerðar spurningin um dýrtíðarviðbót til kommunulæknarnar í Føroyum.

Til lýsan av málitum verða her upptur prentað hesi skjöl:

„Til Føroya Løgting.

Á fundi leygardagin 30. august 1947 í „Færøernes Lægekredsforening“ varð samtykt at venda sær til Føroya Løgtings við umsókn um broytni av lønviðurskiftum kommunulæknaanna.

Kommunulæknarnir eru sum kunnugt løntir við einum parti av lønini frá kommununi, einum parti frá Løgtinginum og einum parti frá Statinum, men hann, sum hevur lønpliktina, má vera kommunurnar, og okkara umsókn átti tí at verið vend til hvørja einstaka kommunu. Fyri at fáa fastar og einsartaðar reglur fyri okkara embætum hava vit lo hugsað tað beinast at venda okkum til Løgtingið við okkara umsókn, soleiðis at tingið kann áleggja øllum kommunum eina reglu fyri okkara lön.

Kommunulækna lønin er fastsett fyri 20-30 árum síðani og liggur frá ca. 5.300 kr. til 5.900 kr. árliga. Henda lön er sjálvsagt fastsett undir heilt øðrum viðurskiftum enn teimum, vit nú liva undir, og er ein lítill lön fyri alt tað arbeiði, ið er álagt okkum at veita kommunalimum sjúklíngum fyr, sbr. „Cirkulære i Henh. til Lov 31/8 1938 angaaende Ændringer i Regler for Ydelse af Aldersrente“.

Aftaná at øðrir lænastumenn høvdu fingið dýrtíðarviðbót, sendi læknafelagið umsókn til Løgtingið um dýrtíðarviðbót, men vit finga hetta avnektað við ávisan til, at vit høvdu fingið dýrtíðarviðbót frá sjúkrakassanum.

Hertil er at siga, at okkara sjúkrakassatøkskir eru minni enn helvtin av donskum sjúkrakassatøkskirum, og at orsøkin til, at okkara tøkiskir eru so lágar, er, at sjúkrakassarnir hava nýtt okkara føstu lön sum grund fyr ið ikki at hækka tøkiskirnar, og vit kommunulæknar, sum arbeiða fyr sjúkrakassan undir somu freytum sum teir statsansettu læknarnir, fáa frá sjúkrakassanum tað sama sum teir, men teir hava frá 1940 fingið dýrtíðarviðbót til teirra lön, og vit onga.

Henda dýrtíðarviðbót er í løtuni 4 pst. av grundtøkskini fyr hvørji 15 prístalsstig, soleiðis at viðbólin t. d. í dag er 40 pst.

Grundtøkskirnar eru fyr konsultatión ella sjúkraviljan 1,50 kr. — ein króna fimm tí oyru — tað er í dag 2,10 kr. Henda viðbót er so lítill, at hon illa nokk kann geva okkum viðbót fyr tað, dýrtíðin hevur

gjört raksturin av okkara praksis dýrari, soleiðis at vit nú við einum prístali ca. 250 sita við eini nettoinntöku um leið tað sama sum í 1939 við prístali 100.

Hvussu okkara lönviðurskipti eru, sæst av hjálagda skrivi frá læknanum á Eiði, og samstundis kunnu vit vísa á læknaembættini á Sandi og í Vági.

Til embættið í Vági kom bert ein umsókn — hon kom frá læknanum á Sandi. Ársókin er, at embættið er ov illa lönt sambært við læknaembætti í Dammörk, og nú er embættið á Sandi uttan lækna, og tað er stórliga at frykta fyri, at hetta embættið fer at standa ósett í vetur, av 41 at inntökan á Sandi er væl minni enn í Vági.

Læknafeлагið má krevja, at kommunulæknarnir verða löntir soleiðis, at

1. grundlönin verður eins fyrí allar 6.000 kr. árliga, frk húis, sýn hvørt ár og viðlíkahald av húsi eftir líknandi reglum sum hjá embættislæknum.
2. dýrtíðarviðbót verður givið fyrí tíðina 1. apríl 1940 til nú eftir somu reglum sum fyrí statslöntar læknar.
3. kommunulæknarnir fáa brennigoltgerilsí broytt til 1.000 kr. árliga, eins fyrí allar, og
4. Lögtingið kann tilsíkra okkum eins pensíons- og feríuordning eftir somu reglum sum tænaðsmenn.

Læknafeлагið hevur noktað, at kommunulæknaembættið á Sandi verður sligið upp, áðrenn ordan er komin á hesi krøv fyrí kommunulæknarnar.

Vit viðleggja avrit av skrivi frá læknanum í Havn viðvíkjandi rökjan av læknaembættinum heima á Sandi.

Tórshavn, tann 1. september 1947.

Færøernes Lægekredsförening

fyrí formaannin

Axel Poulsen,

lækni."

„Til Forstanderskabet i Ejde!

Underskrevne søger herved Forstanderskabet i Ejde om et Særligt tillæg paa Grund af Dyrtiden for Tiden fra 1. Juli 1940 til 31. December 1946 — ialt 6½ Aar.

Kommunerne i Ejde Sogn, Haldersvig Sogns Kommune og Fandring Sogns Kommune har, siden jeg i 1920 kom til Ejde, ydet mig et fast aarligt Tilskud paa Kr. 1.000. — i rede Penge.

Indtægterne af mit Arbejde hidrører saa at sige udelukkende fra 2 Kilder; 1) Fra Sygekasserne og 2) fra faste Tilskud fra Stat, Amt og Kommune. Disse sidste er: Kr. 3.600.— fra Staten, Kr. 1.000. — fra Amtet og Kr. 1.000.— fra Kommunerne — ialt 5.600. — Kr. Indtægterne Sygekassepraksis var før Krigen noget mindre end de faste aarlige

Tilskud tilsammen. Under Krigen og efter Krigen har de to Grupper af Indtægter som Følge af Dyrtidstillæg fra Sygekasserne været omtrent lige store.

I 1940 afsluttedes der mellem Centralforeningen af Sygekasser paa Færøerne og Færøernes Lægekredsforening en Overenskomst, som trådte i Kraft den 1. Juli s. A. Der gaves heri Lægerne et Dyrtidstillæg, hvis Størrelse fastsattes i Overenskomstens Par 22. Denne Paragraf lyder saaledes:

„Af de under Takst I og II anførte Honorarer udgør $\frac{2}{5}$ et Beløb, der sættes i Forhold til det af Lagtinget for August 1939 beregnede Pristal, saaledes at Beløbet formindskes eller forhøjes 10 pCt. for hver 15 Points, hvorefter Pristallet for hver Offentliggørelse formindskes eller forhøjes. Formindskelsen eller Forhøjelsen bringes i Anvendelse fra Begyndelsen af det efter Offentliggørelsen af Pristallet nærmest følgende Kvartal.

Et Eksempel vil vise, hvorledes Udregningen foretages. Forudsættes et Pristal paa 275, skal der fra dette trækkes 100, hvilket bliver 175. 15 gaar 11 Gange op i 175. Dyrtidstillægget bliver da $\frac{2}{5} \times 11 = \frac{22}{5} = 4\frac{2}{5}$ pCt. Lægens Tilgodehavende maa da forhøjes med 4 pCt.

Som kendt forandres Pristallet fra Tid til anden. Oftest er nyt Pristal hvert Kvartal. Tallet fra 1/1 1940 var 122, hvilket giver Ret til 4 pCt. Forhøjelse. Pristallet for 1/10 1946 var 242. Dette giver et Dyrtidstillæg paa 36 pCt. - Vedlagt findes alle Pristal for Tiden 1/1 1940 - 1/10 1946 med Udregning af de tilsvarende Procenter. Gennemsnittallet for nævnte Tidsrum bliver 32 pCt. - 32 pCt. er med andre Ord den Forhøjelse, som Sygekassen paa Færøerne har givet Lægerne, naar hele Tidsrummet 1/7 1940 - 31/12 1946 tages under ét.

32 pCt's Tillæg maa vist siges at være et saare lavt Tilskud i en Dyrtid som den. Færøerne i flere Aar har levet i og stadig staar i. Tallet bliver endnu lavere, naar man husker paa, at de 32 pCt. kun udgør Dyrtidstillæg for knap Halvdelen af Indlægterne d. v. s. for den Del, som hidrører fra Praksis. Til den anden - lidt større - Del er der slet intet Dyrtidstillæg. Og Dyrtidstillægget svinder ind til næsten intet, naar man erindrer, at det gives til en Mand, der intet Pensionskrav har.

Hver Gang Talen har været om et Dyrtidstillæg til de faste aarlige Tilskud, har det altid heddet, at af faste Tilskud gives der intet Dyrtidstillæg. Dette er muligvis rigtigt, men faste Tilskud kan forhøjes, og det er det, jeg beder om, idet jeg henstiller til Kommunerne, i hvis Tjeneste jeg er, at de giver mig et Særtillæg for Tiden 1/7 1940 - 31/12 1946, der er lig Sygekassernes Dyrtidstillæg for dette Tidsrum. D. v. s., at Kommunerne tilstaar mig en Sum, der er 32 pCt. af det, jeg i nævnte $6\frac{1}{2}$ Aar lange Tidsrum har modtaget. Det bliver 320,- Kr. hvert Aar eller Kr. 2.080,- for hele Tidsrummet.

Lignende Søgning vil blive afsendt til Færø Amt og til Staten.

Ejde, den 21/1 1947.

(sign.) R. K. Rasmussen,
Læge."

„Frá 1/10 17 er læknaembætið á Sandi aftur ósett. Læknir vísar seg ikki at trívast har suðuri vegna vánalig lönviðurskifti. Hendi lön er nú vegna dýrtíðina so ring, at Føroya Læknafelag hevur blokkerað læknaembætið á Sandi, til lönin verður hækkað, tað vil siga, at eingin læknir má søkja til Sands, fyrr enn læknafelagið góðkennir lönviðurskiftini.

Síðan 1939, tá vit lóku við sum læknar her í Havn, hava vit roynt ofta við góðum stuðli frá hospitalslæknunum at røkja Sandsembætið, hvørja ferð tað hevur verið ósett. Tað hevur mangan verið ótýðligt og ofta fyri einki samb. Cirkulære af 31/8-38 om Ændringer i Reglerne for Ydelse af Aldersrente.

Hettar fara vit ikki undir aftur, uttan at tað vissast okkum at tað í breði kemur skil á læknaviðurskiftini á Sandi.

Mele Nielsen.

Axel Poulsen.

Soleiðis sum málið liggur upplýst, kann nevndin ikki taka endiliga stöð, men skjýtur til, at lögtingsskrivstovan skjótast móguligt fer til vega upplýsingar um læknanna:

- 1) lön og ásetingartreytir,
- 2) innlökur í árunum 1939-46, hvørt ár fyri seg, frá státi, amti, kommunum, sjúkrakössum, privatarum praksis og á annan hátt,
- 3) ferðasamsýning og veruligar ferðaútreiðslur, íroknað vistarhaldsútreiðslur í læknaörindum.

Tá ið so hesar upplýsingar eru fingnar, heldur nevndin tað vera beinast, at samráðingar verða tiknar upp millum umboðsmenn fyri læknafelagið, kommunurnar, státi og Løgtingið. Hesar samráðingar eiga at fara fram sum skjótast, og eru umboðsmenn upplýsingar ikki fingnar til vega, áðrenn tingið kemur saman aftur aftaná tingfundisliðið vegna niðurferð sendimanna í stjórnarspurninginum, verður landsnevndin at samráðast tingsins vegna.

Nevndin undrast á, at tað kann vera læknum til at nýta sum löntrýstara at hanna starvsfelagum sínum at søkja læknaembætið á Sandi, eins og at nokta lækna hjálpi til Sandingar aðrastaðni frá, á hetta er tað sama sum at leggja sjúklingar og öll, ið treingja til lækna hjálpi í Sandoynni, hjálparleys og ofta í deyðsneyð. Tilíkt er ósömiligt og fer ikki at vera til at gera á okkara dögum, hvar ið lækur meir enn nakar annar hava strongt heiti at vera sjúklingum til hjálpar, ið hvussu so á stendur.

Nevndin mælir tinginum til at heita á lækurnar at fara frá hanni sínum móti Sandoynni og vera sjúklingum í Sandoynni eins góðir læmurar og læknaðið er millum mentað fólk.

Uppskot:

1. Lögtingsskrivstovni verður álagt at veita til vega fær í álitinum nevndu upplýsingar.
2. Samráðingar um lækna-lönirnar verða at taka upp millum umboð fyrri kommunurnar, Lögtingið (landsnevndina), amtið, stýrið fyrri meginsjúkrakassan og stýrið fyrri lækna-felagið, so brátt allar til greiðan av lønspurninginum fyrri kommunulæknar neyðturvuliga upplýsingar eru fingnar til vega av lögtingsskrivstovni.
3. Eitt eintak av álitinum verður sent hvörjari ávarðandi kommunu við áminning um at viðgera spurningin, til samráðingarnar verða upptiknar.
4. Heilt verður á lækna-felagið at skipa fyrri, at einki hann verður sett fyrri lækurnar at sökja læknaembættið á Sandi ella fyrri lækna-felagslimir uttan fyrri Sandoymsa at koma til Sandoymsa í lækna-örindum.

Fíggjarnevndin, 12. september 1947.

P. M. Dam. Joh. M. Fr. Poulsen. Kr. Djurhuus. Louis Zachariassen.

R. Long. Hákun Djurhuus. Th. Petersen.

við fyrivarni . við fyrivarni. við fyrivarni.

Regerings- og Rigsdagsdelegationens Forslag.

Onsdag 16. Juli 1947.

1. Færøernes Særstilling indenfor Riget fastsættes ved Lov. Det er en Forudsætning, at denne Lov ogsaa er vedtaget af Lagtinget.
2. Ved nævnte Lov gives der det færøske Folk Adgang til ved sin egen folkevalgte Repræsentation, Lagtinget, og et af dette oprettet Landstyre at overtage Ordningen og Styrelsen af færøske Særanliggender.
3. De paa den medfølgende Liste under A opførte Sager og Sagsomraader betragtes principielt som færøske Særanliggender. Lagtinget kan bestemme, at alle disse Sager og Sagsomraader eller nogle af dem straks skal overgaa til Hjemmestyret (de i Punkt 2 nævnte Organer) med den Følge, at dette overtager de dermed forbundne Udgifter. Med den samme Følge kan Lagtinget paa et senere Tidspunkt bestemme, at Sager og Sagsomraader paa Listen, der ikke straks overtages, skal overgaa til Hjemmestyret. Paa tilsvarende Maade er Hjemmestyret forpligtet til at overtage Sager og Sagsomraader, der er opført paa Listen, naar det ønskes af Rigsmyndighederne.
4. For de paa Listen under B opførte Sagsomraaders Vedkommende afgøres det ved nærmere Forhandling, om og i hvilket Omfang disse Spørgsmaal kan henføres til færøske Særanliggender.
5. For de Omraader, der henhører under Hjemmestyret, har dette den lovgivende og administrative Myndighed. De af Lagtinget vedtagne Lovbestemmelser benævnes Lagtingslove.
6. De færøske Myndigheders Kompetence er undergivet den Begrænsning, der følger af de til enhver Tid bestaaende traktatmæssige og andre internationale Rettigheder og Forpligtelser.

Rigsmyndighederne har Afgørelserne i Spørgsmaal, der angaar Rigets Forhold til Udlandet.

7. Anliggender, der ikke i Medfør af den i Punkt 1 nævnte Lov, jfr. Punkt 3 og 4, henhører under det færøske Styre, varetages som Rigets Fællesanliggender, af Rigsmyndighederne.

Tvivlsspørgsmaal om det færøske Styres Kompetence i Forhold til Rigsmyndighederne forelægges for et Nævn, bestaaende af to af Regeringen og to af Landstyret valgte Medlemmer samt tre af Højesterets Præsident udpegede Højesteretsdommere, af hvilke den ene er Formand. Er der Enighed mellem de fire af Regeringen og Landstyret valgte Medlemmer, er Sagen hermed endelig afgjort. I modsat Fald afgøres Sagen endelig af de tre Højesteretsdommere. Statsministeren kan midlertidigt suspendere en Beslutning, hvis Gyldighed er forelagt for Nævnet.

8. For at sikre, at Lagtinget i videst muligt Omfang faar Indflydelse paa Udformningen af særlige Bestemmelser for Færøerne i Love, der gives af Rigets Myndigheder, skal Regeringsforslag indeholdende Bestemmelser, der udelukkende vedrører Færøerne, forelægges det færøske Styre til Betænkning, forinden de fremsættes for Rigsdagen. Iøvrigt skal Rigslove, der vedrører

lokale færøske Forhold, forelægges det færøske Styre til Betænkning, forinden de sættes i Kraft paa Øerne. Har den i dette Stykke omfattede Forelæggelse paa Grund af tvungende Omstændigheder ikke kunnet finde Sted, skal Loven snarest tilstilles Lagtinget til Udtalelse.

Paa tilsvarende Maade forholdes der med Traktater og andre internationale Overenskomster, der kræver Rigsdagens Samtykke, og som berører særlige færøske Interesser.

9. Naar det færøske Styre maatte udtale Ønske derom, ansættes der efter Forhandling med Landsstyret i Udenrigsministeriet en i færøske Forhold særlig Sagkyndig til Bistand for Ministeriet ved Behandling af Sager vedrørende Færøernes særlige Erhvervsinteresser. Omkostningerne herved afholdes af Staskassen.

Naar det færøske Styre maatte udtale Ønske derom, ansættes der efter Forhandling med Landsstyret ved de danske Repræsentationer i de Lande, hvor Færøerne har særlige Erhvervsinteresser, Medarbejdere til særlig Varetagelse af disse Interesser. Omkostningerne herved afholdes af Færøerne.

Der vil fra Regeringens Side i Samraad med det færøske Landsstyre blive draget Omsorg for, at Færingerne faar fuld Mulighed for at gøre deres særlige Interesser gældende ved Forhandlinger med Udlandet om Handels- og Fiskeriaftaler, hvor sundanne Interesser foreligger.

Hvor det drejer sig om specielle færøske Sager, kan Udenrigsministeren, hvis det ikke skønnes uforeneligt med Rigets Interesser, bemyndige Hjemmestyrets Repræsentanter til direkte efter derom fremsat Ønske at føre Forhandlinger under Medvirken af Udenrigstjenesten, jfr. Bemærkning Nr. 1.

10. Efter Forhandling træffes der Aftale om, i hvilke Tilfælde og i hvilket Omfang det er muligt indenfor Omraader, der henhører under Fællesanliggenderne, at overlade det færøske Styre at give Detøllbestemmelser for de særlige færøske Forhold og besørge Administrationen.
11. I det for en Færing paa Færøerne udstedte Pas og Nationalitetsbevis indføjes „Færing“ og „Føroyar“ efter Angivelsen „Dansk“ og „Danmark“. Som Færing anses den, der har dansk Statsborgerret og er hjemmehørende paa Færøerne.

Valgret og Valgbarhed til Organer, der henhører under det færøske Styre, kan gøres afhængig af, at vedkommende er Færing. Iøvrigt kan der ikke i Lovgivning eller Forvaltning gøres Forskel paa Færinger og andre danske Statsborgere.

12. Færøsk anerkendes som Hovedsproget, men Dansk skal læres godt og omhyggeligt, og Dansk kan lige saavel som Færøsk anvendes i offentlige Forhold.

Ved Forelæggelse af Appelsager skal der medfølge dansk Oversættelse af alle Akter paa Færøsk.

13. Der anerkendes et særligt færøsk Flag. Rigsmyndighederne anvender paa Færøerne Dannebrog, ogsaa for Skibenes Vedkommende. Der skal være Ret for private — saavel Personer som Selskaber, Foreninger og Institutioner — til paa Land at auvende Rigsflaget. Iøvrigt er Bestemmelserne om det færøske Flags Anvendelse paa Færøerne og paa Skibe, der er indregistrerede paa Færøerne, et Særanliggende.

14. Alle nu paa Færøerne gældende Bestemmelser forbliver i Kraft, indtil de ændres eller ophæves af rette Myndighed.

Hertil skal Delegationen føje følgende:

- 1) I Forbindelse med Punkt 9 fremhæver man, at Regerings- og Rigsdagsdelegationen er paa det rene med den overordentlig store Betydning, Spørgsmaal om Opretholdelsen af Leveringen af Ferskfisk til Storbritannien har for det færøske Hovederhverv. Det har siden Krigens Afslutning været innligt at opretholde denne Leverance udenfor Fastsettelsen af en dansk Kvota for Levering af Ferskfisk. En saadan Ordning vil blive søgt opretholdt og dermed Adgangen til at ordne Spørgsmaalet om Levering af den færøske Fisk ved direkte færøsk Forhandling i Lighed med, hvad der er sket i 1946.
- 2) Man maa anse det for et nødvendigt Led i Rigets Enhed, at Færøerne er repræsenterede i Rigsdagen. Tilbudet om Forøgelse af Repræsentationen i Folketinget til 2 opretholdes. Med Hensyn til Spørgsmaalet om en særlig Form for Udpegning af Folketingsmændene gør man opmærksom paa, at en saadan Ordning forudsætter Ændring af Grundloven. Men man er villig til ved den førstkommende Grundlovsrevision, saafremt Ønske derom fremsættes af Lagtinget, at forelægge Forslag gaaende ud paa, at Repræsentanterne i Folketinget vælges af Lagtinget under Anvendelse af Forholdstalsvalgmetoden.
- 3) Valutaspørgsmaalet og Spørgsmaalet om Kontrol af Ud- og Indførsel, herunder Samhandelen mellem Færøerne og den øvrige Del af Riget, samt Pengeoverførslerne mellem Færøerne og den øvrige Del af Riget er Genstand for Undersøgelser, og man er rede til at forhandle om en Løsning af disse Spørgsmaal.
- 4) Man forbeholder sig Forhandling om Rigets (Statens) Repræsentation paa Øerne og den øverste Repræsentants Stilling og Beføjelser saavel som om et Samarbejde for at undgaa unødigt og kostbar Dobbeltadministration.
- 5) Rigsenheden og det danske Statsborgerskab giver Færingerne fuld Adgang til paa samme Maade som andre danske Statsborgere at benytte Rigets højere Skoler, Undervisningsanstalter o. s. v., men hvis det færøske Skolevæsen overtages af det færøske Styre, maa dette naturligvis selv sørge for, at Undervisningen og Prøverne kvalificerer Dimittenderne til den videre Uddannelse, specielt ogsaa med Hensyn til det danske Sprog. Tilsvarende gælder ved Afgangsprøver fra de faglige Skoler. Der kan regnes med fuld Villighed til fra Rigsmyndighedernes Side at bistaa med teknisk Assistance og Kontrol efter nærmere Forhandling. Men hvis f. Eks. Sundhedsvæsenet delvis overtages under Overtilsyn af Sundhedsstyrelsen, maa dennes Indflydelse paa Ordningen paa Øerne sikres. Det er i det hele klart, at det færøske Styres Overtagelse af større eller mindre Særomraader vil medføre en Række Forhandlinger om Afgrænsningen og det praktiske Samarbejde. Løbende Bevillinger opretholdes, indtil det kan overses, hvilke Omraader der overtages.
- 6) Det fra færøsk Side fremsatte Ønske om en større Centrallsering i Statsministeriet af Behandlingen af færøske Sager i Ministerierne vil blive taget op til nærmere Overvejelse.

Færøske Særanliggender.

A. Følgende Omraade betegnes som Særanliggender, saaledes at de straks overgaar til det færøske Selvstyre, eller senere overføres til dette efter Begæring fra Lagtinget eller Regeringen:

1. Færøernes egen Styrelsesordning indenfor de ved Nyordningen angivne Rammer.

Herunder falder — indenfor de nævnte Rammer — Bestemmelser om Lagtinget, Lov om Valg til dette, det administrative Styre, Lag-

tingslovenes Tilblivelse, Vedtagelse og Stadfæstelse og deres Bekendtgørelse, egne Tjenestemænds Ansættelse, Afskedigelse, Tjenestevilkår, Lønning og Pensionering.

2. Kommunale Forhold.

Herunder falder Kommunernes Styre, Tilsynet med dem, kommunale Skatter.

3. Bygnings- og Brandvæsen, Byplaner, Boligspørgsmaal, Lejespørgsmaal, Folkeregister.

4. Sundhedsvæsen, Lægevæsen, Jordemødervæsen, Hospitalsvæsen, Apotekervæsen.

Herunder falder Embedslægerne, Kvaksalverlovgivning, Bekæmpelse af Tuberkulose og andre smitsomme Sygdomme, Sindsygevæsen, Vaccination.

5. Den offentlige Forsorg.

Særforsorg.

Folkeforsikring.

Lovpligtig Ulykkesforsikring.

Arbejdere, Arbejdsforhold, Lærlinge, Medhjælpere, Ferie.

6. Direkte og indirekte Skatter.

Herunder falder ogsaa Stempelafgift, Afgift af Totalisatorspil, Afgift af særlig hærsk Lotteri, medens Afgifter for Ekspedition, som Skifteafgifter, Retssportler, Tinglysningsafgifter tilfalder den, der bækoster vedkommende Institution.

7. Bevillingsret og i det hele Dispositionsret over alle egne Indtægter.

Ordningen af Regnskabsføring, Revision og Decision med Hensyn til egne Indtægter og Udgifter.

8. Godkendelse af Havneafgifter.

9. Skolevæsenet.

Herunder falder baade Folkeskolen, Eksamensskoler og Kursus, Læreruddannelse, Folkehøjskoler, Efterskoler, Ungdoms- og Aftenskoler, Husholdningsskoler, og Fagkoler som Handelskoler, tekniske Skoler, Navigationsskoler o. s. v.

10. Arkiver, Biblioteker, Museer.

Herfra undtages Statens Arkivsager. Forbhold tages om Pligt-aflevering til det kgl. Bibliotek.

11. Bygningsfredning, Naturfredning.

12. Havne, Kystsikring, Kanaler, Vandkraftanlæg, Trafikvæsen, herunder Veje, Jernbaner, Sporveje, Færgenvæsen, Omnibus- og Fragtkørsel, Motor- og Færdselsforhold.

Stedligt Post- og Telegraf og Telefonvæsen.

Elektriske Anlæg.

13. Landbo- og Landvæsensforhold.

Herunder almindelig Landholovgivning, Fæste, Forpagtning, Udstykning, Udskiftning, Husmandsbrug, Planteavl, Husdyravlen, Havebrug, Landbrugets Blerhverv, Grundforbedring, Skovvæsen.

Veterinærvæsen.

Bekæmpelse af Skadedyr.

Husdyr-Voldgift, Dyreværn, Hundelov.

Jagt og Fredning af Dyr paa Territoriet.

Fiskeri og Fredning af Fisk paa Territoriet.

Matrikulsvæsen.

14. Teater- og Biografbevillinger, Forlystelser.

Indsamlinger og Bortlodninger.

Strandinger.

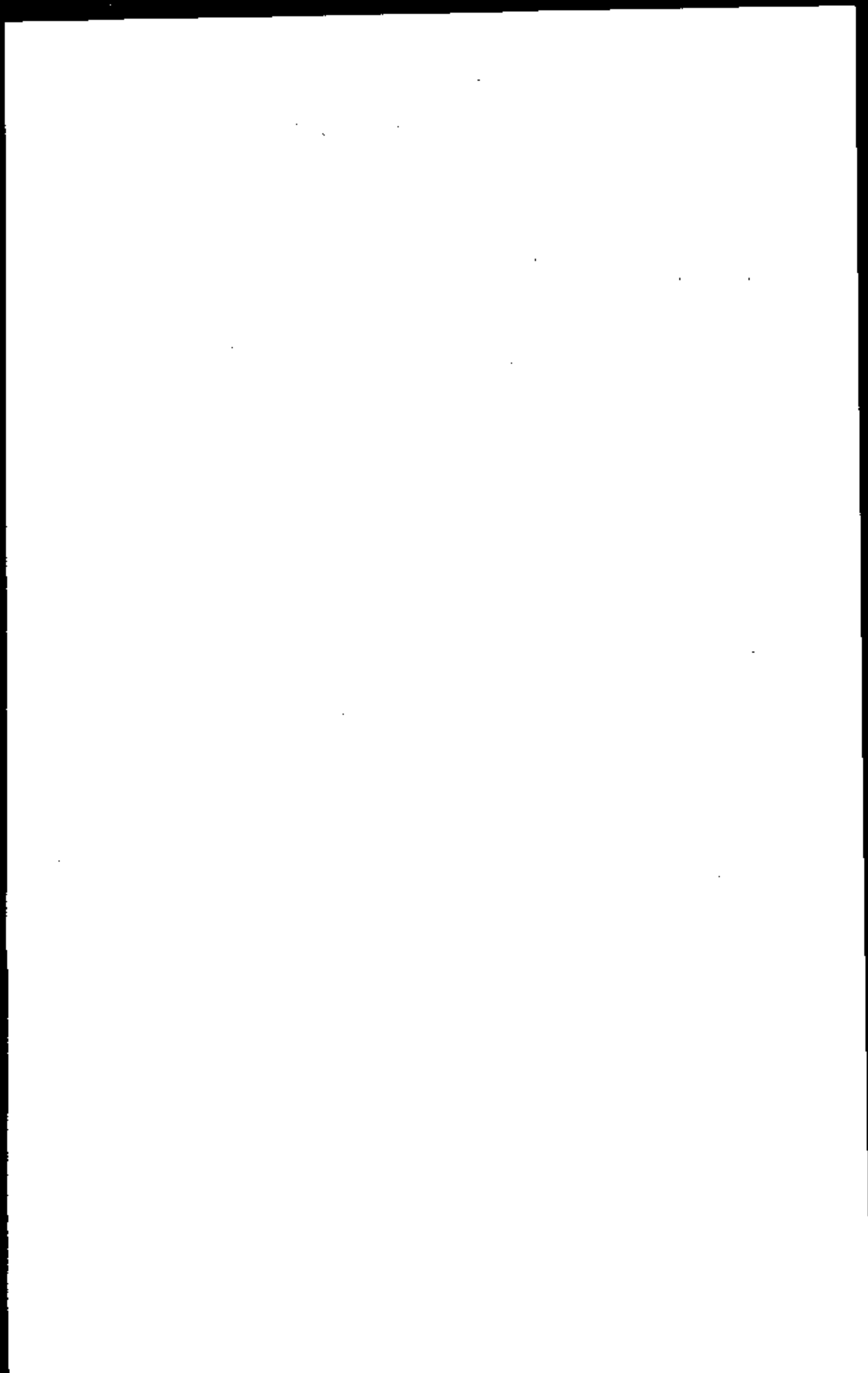
Iltegods.

Giftstoffer, eksplosive Stoffer, Vanben.

15. Forsikrings- og Produktions- og Fordelingsspørgemaal.
 Priskontrol, Maksimalpriser.
 Rationering, Rabat- og Tilskudsordninger.
 Tantieme- og Udbyttebegrænsning.
 Omløben med Varer.
 Regler om stærke Drikke.
 Regler om Lukketid.
 Beværtning og Gæstgiveri.
 Næringsvæsenet.
 Handels- og Foreningsregistre.
 Skibsregistrering.
 Mæglere, Translatører, Dispacører, Vejere, Målere, Revisorer.
 Oplagshuse.
 Kommission, Agentur, Handelsrejsende.
 Agentur for udenlandske Firmaer.
 Bogføringsvæsenet.
 Kreditforeninger o. l., stedlig Forsikringsvirksomhed.
16. Stedligt Overformynderi.
 Tinglysning.
 Borstvæsen.
 Ekspropriation til Særformaal.
 Bestemmelser om Fremstilling af Tryksager.
 Specielle Bestemmelser om særlig Tidsregning.
 Borgerlige Ombud.
 Ligeret for Mænd og Kvinder.

B. Følgende Omraader gøres til Genstand for yderligere Forhandling, før der tages endelig Stilling til, om og i hvilket Omfang de kan anerkendes som Særanliggender:

1. Folkekirken. Herunder falder hele den kirkelige Ordning, Ritualerne, Kirkens Tjenestemænd, deres Løn og Pension, Kirker, Kirkegaarde, Udtrædelse og Indtrædelse i Folkekirken, Menighedsraad, Valgmenigheder, Sognebaandsløsning, de fra Folkekirken afvigende Trossamfund, Helligdagslovgivningen.
2. Politiet.
3. Raastoffer i Undergrunden.
 Radio.
 Luftfart.
4. Jordfonden.
5. Import- og Eksportkontrol.

ÁLIT

i

Lögtingsmáli nr. X-13/1947:

Lóg um fólkatingsval.

Sendimenninir, ið tinguð hava í oktober í ár við ríkisstýrið og umboðsmenn fyri donsku politisku flokkarnar, hava lagt fyri tingið soljóðandi bræv, dagsett 30. oktober 1947, við uppskoti til lóg um broytingar í lóg 28. apríl 1916 um fólkatingsval í Föroyum:

„Í uppskoti til lóg um Föroya heimastýri, ið verður lögd fyri tingið, stendur í § 14: „Föroyar eru á ríkisdegunum umboðaðar við minst 2 limum. So leingi ríkisdagurin er býttur í ley 2 niverandi tingini, eru Föroyar umboðaðar við 1 limi í landstinginum, shr. grundlógarinnar § 36, og 2 limum í fólkatinginum.“

Sendinevndin, ið hevur tinguð við ríkisstýrið og umboðsmenn frá ríkisdegi nú í oktober, heldur tað vera beinast, at hesar reglur verða settar í gildi, soleiðis at 2 fólkatingsmenn verða valdir við fólkatingsvalið, ið nú skal fara fram í Föroyum.

Nevndin loyvir sær tí at leggja fyri tingið uppskot til broytingar í galdandi lóg um fólkatingsval í Föroyum.“

Málið varð víst til stjórnarmálannevndina.

Meirlutin (P. M. Dam, L. Zachariasen, A. Samuelsen, Kr. Djurhuus) mælir tinginum til at samtykkja uppskotið, sum tað er framlagt.

Uppskot.

Tingið samtykkir hjálagda:

Forslag til Lov om Ændringer i Lov Nr. 127 af 28. April 1916 om Folketingsvalg paa Færøerne.

Uppskot til lóg um broytingar í lóg nr. 127 28. apríl 1916 um fólkatingsval í Föroyum.

Stjórnarmálannevnd Lögtingsins, 26. novbr. 1947

P. M. Dam, L. Zachariasen, A. Samuelsen, Kr. Djurhuus.

Minniluta-álit

í

lögtingsmáli nr. X- 3/1947:

Lóg um fólkatingsval.

Minnilutin (Th. Petersen, H. Long og P. Petersen) loyva sær at halda fram.

Nú eru brátt liðin hundrað ár síðani Føroyar komu inn undir dansku grundlógina uttan at vera spurdir eftir.

Í hesum viðfangi er vert at nevna, at Føroyingar fyrri snøggum hundrað árum síðani høvdu meinlíkan spurning frammi — um Føroya umboð á oyggjatinginum danska (Roskilde Stænderforsamling).

Tað kann av røttum sigast, at tíðarskeiðið 1840—47 er ikki ólíkt árunum 1940—47.

Samstundis sum Christian kongur 8. gav Íslendingum lyfti um at endurreisa altingið, lat hann í sama brævi tey boð útganga: „at en lignende raadgivende Forsamling ikke kan realiseres paa Færøerne.“ Samstundis biður hann kansellið um at fáa uppsurning um, hvussu føroyskar valreglur til oyggjatingið (Stænderforsamlingen) best kundu skipast.

Í 1843 — sama ár sum Íslendingar fingu tilsögn um endurreisn altingsins og harvið koma sær undan at hava umboðsmenn á oyggjatinginum danska — sendir kansellið Føroya amtmanni bræv d. 25. apríl 1843, har sagt verður frá, at kongur hevur loyvt Íslendingum at fáa teirra ting aftur, meðan tað inniheldur eina noktan til Føroyingar. Í hesum skrivi verður amtmáðurin biðin um at fáa nevnd í lag til at seta saman valreglur, harestir Føroyingar skuldu velja mann (menn) í oyggjatingið.

Í 1844 sendu Føroyingar í København bræv til oyggjatingið, har teir biðja um: „at tingið náðiliga vil heita á kong við uppskoti um, at Føroyum verður stovnað eitt fólkatíng til at geva ráð viðvíkjandi lóggávu landsins og eitt kommunaráð.“

Kongur var tá enn einaveldiskongur.

Einki spurdist burtur úr hesi umsókn Føroyinga, tó at frægir danskir menn tóku undir við Niels Winther, sum bar málið fram í blaðnum „Fædrelandet“ í 1845.

Tann tilætlaða nevndin sambært kansellibrævið frá 25. apríl 1843 varð sett tann 8. mars 1847. Henda nevnd var eitt valamannaráð upp á 16 manns. Millum teirra vóru fúlin Lundahl og sorinskrivarin G. F. Tillisch. Hetta ráð var skjótt á einum máli um at vísa frá sær vallógaruppskotið og ráddu frá at lata lógfesta, at Føroyingar skuldu velja menn á Danatíng. Ein teirra skilaði til, at tá ið tað ikki hóskaði Íslendingum at hava umboðsmenn á oyggjatinginum danska, máttu Føroyingar siga tað sama.

Tað var skiligt, at hetta ráð samsínt ynskti Føroya gamla lógtíng endurreist, so sum hægstarettaradvokaturin Lehmann tók til: „som var mere ligt sig selv end Islands Alting“, sum tá bert var ráðgevandi, men danskir ráðharrar vildu tað öðrvísi.

Í hesum bili er tað, at danski kongurin Friðrikur 7. gevur stítt einaveldi frá sær til danska fólkið. Í skrivi frá 23. september 1848 gav

hann Íslendingum lyfti um ikki at taka nakra avgerð í stjórnarligum viðurskiftum Íslands, fyrr enn Íslendingar á egnum lógum hövdu viðgjört spurningin, og so var, men hann gav ikki Føroya fólki ley rættindi aftur, sum Føroyingar í 1662 og seinri hövdu tilsvorið honum sum norsk-donskum konga.

Tann 23. oktober 1848 var tann grundlógargevandi tjóðfundurin settur. Har møttu 193 danskir tingmenn, 5 Íslendingar og 1 Føroya vegna, valdur av kongi.

Okkara maður (Plöyen) á tjóðarfundinum tók fyrivarni Føroya vegna og fekk undirlöku, soleiðis at vallógarnevndin setti fram hetta uppskot: „De nærmere Bestemmelser for Slesvig, Island og Færøerne forbeholdes.“ (Smbr. gr. 18 og 37 í vallógini).

Tey fyrstu árin vóru Føroyingar soleiðis ikki umboðaðir á danska ríkisdegnuni, og Føroyar vóru ikki nevndar í grundlógini frá 5. juni 1849.

Ikki fyrr enn sambart fólkatingsvallógina frá 29/12 1850 vórðu Føroyar, uttan at Føroyingar vóru eftirspurdir, lagdar inn undir dansku grundlógina.

Aftaná í 7 ár at hava staðið uttanfyri dansku grundlógina standa Føroyingar nú fyrri at limast inn aftur í danska ríkið við eini vallóg, tá at tilík gerð er brot móti fólkaafkvøðuúrslitinum frá 14. september 1946.

Føroyska valamannanevndin frá 8. mars 1847, við gamla tinginum í huga, stóð samsínt móti føroyskum umboði á Danutingi.

Á Føroya lögtingi í dag er nú afturímóti ætlanin av nýggjum at lima Føroyar inn undir grundlógina dansku við eini fólkatingsvallóg — við knípnum meiriluta á tingi og við ivaleysum minniluta í sjálvum fólkinum.

Minnilutin (Th. Petersen, R. Long og P. Petersen) vil tí ikki koma inn á inniheld lógarinnar, men má mæla tinginum frá at samtykkja lógaruppskotið.

Uppskot:

Tingið vísir frá sær tað í málinum verandi uppskot til lóg um fólkatingsval.

Á Lögtingið 25. novbr. 1947.

Th. Petersen. R. Long. P. Petersen.

Forstæg til Lov

om

Ændringer i Lov Nr. 127 af 28. April 1916 om Folketingsvalg paa Færøerne.

Lovens § 1 affattes saaledes:

„Paa Færøerne vælges to Medlemmer til Folketinget.“

I Lovens § 20 indsættes i Stedet for Ordene „Antallet af Stemmer paa hver Kandidat, Oplysning om de Partier, til hvilke Kandidaterne

har sluttet sig eller støtter, eller om Kandidaterne staar uden for Partierne" Ordene: Antallet af de Stemmer paa hvert af de Lagtingspartier, der har Kandidater paa Valg, samt Antallet af Stemmer paa hver af disse Kandidater og paa hver af Kandidaterne uden for Partierne."

Lovens § 20, Stk. 2, Punkt 2 og 3 udgaar.

I Lovens § 23 udgaar Stk. 1, 2. Pkt., og Stk. 2 erstattes med følgende:

„I den nævnte Anmeldelse gives der tillige Meddelelse til Valgbestyrelsen om, hvilket Lagtingsparti den paagældende slutter sig til, eller om han staar uden for Partierne, Anmeldelsen skal derhos indeholde Oplysning om Kandidatens fulde Navn, Livsstilling og Bopæl."

I § 23 indføjes som nyt Stk. efter Stk. 2:

„Senest Kl. 6 Aften 18 Dage før Valgdagen kan vedkommende Lagtingsparti skriftligt til Formanden for Valgbestyrelsen anmelde, hvilke af de opstillede Kandidater det godkender som Partiets Kandidater; sker ingen saadan Anmeldelse, betragtes de Kandidater, der slutter sig til Partiet, som godkendt af dette. Kandidater, der ikke godkendes af et Lagtingsparti, betragtes som opstillet uden for Partierne. Lagtingspartierne og Kandidaterne uden for Partierne kan derhos inden samme Frist anmelde at ville støtte hinanden (Listeforbund)."

Lovens § 25 affattes saaledes:

„Ingen maa melde sig til samtidigt Valg paa og uden for Færøerne eller som Kandidat for mere end eet Parti eller anmelde sig uden for Partierne og samtidig slutte sig til et Parti. Handler nogen herimod, bliver Valget, hvis det falder paa ham, ugyldigt."

I Lovens § 28 udgaar i Pkt. 2 Ordene: „som derhos skal være opslaaet i Stemmelokalerne." Til § 28 føjes: „I Stemmelokalerne skal der derhos findes Opslag, indeholdende Navnene paa samtlige anmeldte Kandidater med Angivelse af, hvilke af disse der er godkendt som de forskellige Lagtingspartiers Kandidater, Kandidaternes Navne skal være opført i den paa Stemmesedlerne trykte Rækkefølge. Ligeledes skal der findes Opslag om indgaaede Listeforbund."

Lovens § 29 affattes saaledes:

„Afstemningen foregaar ved Afgivelse af de dertil tilvejebragte Stemmesedler, indlagte i de dertil hørende Konvolutter (§ 19). Enhver Stemmeseddels skal indeholde Navnene paa samtlige opstillede Kandidater. Kandidater, der er godkendt af et Lagtingsparti, opføres i Felter for sig, og Kandidater, der staar udenfor Partierne (jfr. § 23, Stk. 3), opføres i et særligt Felt efter de andre. Felterne anbringes paa Stemmesedlerne under hinanden, adskilte ved tykke, trykte Streger. I hvert Felt anføres først med fede Typer Partibetegnelsen og derunder, adskilt fra Partibetegnelsen ved en tyk Streg og trykt med halvfede Typer, Navnet paa den eller de anmeldte Kandidater, der er godkendt af vedkommende Lagtingsparti, i alfabetisk Rækkefølge.

I Feltet for Kandidater uden for Partierne anbringes først med fede Typer Ordene „Uden for Partierne" og derefter med halvfede Typer de paagældende Kandidaters Navne i alfabetisk Rækkefølge.

De forskellige Lagtingspartier anbringes i Felterne paa Stemmesedlerne i alfabetisk Rækkefølge.

Kandidaternes Navne i Felterne skal være adskilt ved en tyndere trykt Streg.

Intet andet Ord eller Bogstav og intet Navn, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Stemmeseddel ved Tryk, ved Skrift eller paa anden Maade.

Konvolutterne skal være uigennemsigtige og saaledes tildannede, at de helt dækker den indlagte Stemmeseddel; paa hver Konvolut skal være trykt Valgdistriktets Belegnelse og Valgets Aar og Dag. Intet andet Navn, Ord, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Konvolut enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade."

Lovens § 32, Stk. 3, Pkt. 2, erstattes med følgende: „Her foretages Afstemningen ved at mærke Stemmesedlen med et Kryds enten ved Partibetegnelsen eller ud for Navnet paa den Kandidat, som ønskes valgt. Ingen kan samtidig stemme for flere Partiers Kandidater eller for mere end een Kandidat uden for Partierne. Naar Stemmesedlen er afmærket, lægger Vælgeren den i Konvolutten, hvorefter han straks gaar ud af Stemmerummet og leverer Konvolutten med den indlagte Stemmeseddel til Stemmemodtageren, alt med saa lidet Ophold som muligt."

I Lovens § 34, Stk. 1, Pkt. 3, indføjes efter Ordene „med Sikkerhed fremgaar" følgende: „hvilket Parti eller".

Lovens § 34, Stk. 1, 4. Pkt., erstattes med følgende: „Valgstyrerne og Medhjælperne optæller, hvor mange Stemmer der ved Afstemningen er afgivet for hvert af de paa Stemmesedlerne opførte Partier og for hver Kandidat uden for Partierne. En Stemmeseddel er afgivet for det Parti, i hvis Felt paa Stemmesedlen de Kandidater er opførte, ved hvis Navn eller ved hvis Partibetegnelse Vælgeren har sat Kryds. Optællingen sker, efterhaanden som Stemmesedlerne fremtages, derved, at en af Valgstyrerne oplæser, for hvilket Parti eller for hvilken Kandidat uden for Partierne Stemmesedlen er afgivet, medens samtidig to Valgstyrere eller Medhjælpere optegner, hvor mange Stemmer der er tilfaldet hvert Parti eller hver Kandidat uden for Partierne. De oplæste Stemmesedler henlægges i Bunker for sig."

Lovens § 35, Stk. 4 og 5 udgaar og erstattes af følgende: „Valgbestyrelsen foretager en fornyet Optælling og Bedømmelse af de i de enkelte Valgdistrikter afgivne Stemmesedler efter Reglerne i § 34. Saaframt den i 2det Stykke nævnte Pakke med Stemmesedler ikke er kommet til Stede fra nogle af Afstemningsstederne, medens der er tilgaaet Valgbestyrelsen tydelig skriftlig Meddelelse (herunder Telefontelegram) om Udfaldet af Valgstyrernes Opgørelse af Afstemningen, herunder udtrykkelig Oplysning om, hvor mange Stemmer hver enkelt Kandidat har opnaaet, lægges denne Meddelelse til Grund ved den endelige Opgørelse af Valgets Udfald. Resultaterne af den foretagne Optælling indføres i det dertil indrettede Skema i Valgbogen; ved Sammentælling findes derefter, hvor mange Stemmer der i hele Kredsen er tilfaldet hvert enkelt Parti og hver Kandidat uden for Partierne. Resultatet indføres i Valgbogen og kundgøres for de tilstedeværende.

Valgbestyrelsen foretager derefter en Opgørelse af, hvor mange Stemmer hver enkelt Kandidat har opnaaet; Opgørelsen foretages særskilt for hvert Parti efter følgende Regler:

a) Har Vælgeren sat Kryds ud for Navnet paa en Kandidat eller saavel ud for Navnet paa en Kandidat som ud for Partitegnelsen for det Parti, denne tilhører, og iøvrigt ikke foretaget Afmærkning paa Stemmesedlen, anses Stemmesedlen som afgivet for denne Kandidat.

b) Har Vælgeren sat Kryds udfør Partitegnelsen eller udfør Navnene paa flere Kandidater eller anbragt Kryds over hele Partifeltet eller iøvrigt foretaget Afkrydsningen paa en saadan Maade, at det ikke med Sikkerhed fremgaar, hvilken af Partiets Kandidater Vælgeren har villet give sin Stemme, anses Stemmesedlen som afgivet for Partiet som saadant.

Valgbestyrelsen kan ikke forkaste Stemmer, fordi disse falder paa Personer, om hvis Valgbarhed der kan rejses Tvivl, men saadanne Spørgsmaal bliver i fornødent Fald af afgøre af Folketinget.

Hvert af de ved Sammentællingen fremkomne Stemmetal for Partierne eller - hvor Listeforbund er anmeldt - for disse og for Kandidaterne udenfor Partierne deles med 1 og med 2, og den største af de saaledes fremkomne Kvotienter giver det Parti, Listeforbund, eller den Kandidat uden for Partierne, den er tilfaldet, Ret til det første Mandat, medens den næststørste Kvotient giver Ret til det andet Mandat. Er Kvotienterne lige store, afgøres Valget ved Lodtrækning, som ledes af Formanden. Det Antal Mandater, der er tilfaldet et i Henhold til § 23 indgaaet Listeforbund, fordeles paa de Lister, hvoraf Forbundet bestaar, med Benyttelse af den lige foran beskrevne Fremgangsmaade.

Saaframt det ene eller begge de omhandlede Mandater er tilfaldet et eller flere af Partierne, er den eller de af Partiets Kandidater valgt, som har opnaaet flest Stemmer, jfr. Stk. 5. Har flere lige mange Stemmer, afgøres Valget ved Lodtrækning, som ledes af Formanden.

Kandidater uden for Partierne, der i Henhold til Beregningen efter Stk. 7 har opnaaet det fornødne Stemmetal, erklæres for valgt uden for Partierne.

Valgets Udfald tilføres Kredsens Valgbog og kundgøres for de tilstedeværende.

Stedfortrædere for de valgte Kandidater, der har sluttet sig til et Parti, er de øvrige Kandidater, der sluttede sig til Partiet, i Rækkefølge efter deres personlige Stemmetal.

En Stedfortræder tager Sæde i Folketinget, naar et Folketingsmedlem ophører at være Medlem af Tinget, og iøvrigt efter de i Folketingets Forretningsorden fastsatte Bestemmelser.

Saaframt der ved Mandatledighed ikke kan udpeges nogen Stedfortræder, foretages nyt Valg."

Lovens § 37 affattes saaledes:

„Saaframt der til et Valg, der ikke foretages samtidig med (§ 20) almindelige Valg i det øvrige Land, ved Udløbet af den i § 23, 1ste Stk., fastsatte Frist for Anmeldelse af Valgkandidater kun er anmeldt to Kandidater, betragtes de paagældende som valgt uden Afstemning. Under disse Omstændigheder vil de samme Stillere, som har anmeldt de nævnte 2 Kandidater, inden 1 Uge kunne anmelden en eller i en angiven Rækkefølge flere Stedfortrædere for de paagældende.

Valgbestyrelsen tilfører Valgbogen det fornødne.

Formanden for Valgbestyrelsen tilstiller efter Valgets Afslutning

uden uforholdent Ophold Indenrigsministeren en fudstændig, af han bekræftet Udskrift af, hvad der er tilført Valgbogen.

De valgte faar Valgbreve, som udfærdiges efter en af Indenrigsministeren foreskreven Form og underskrives af den samlede Valgbestyrrelse."

Lovens § 38 affattes saaledes:

"De ved Folketingsvalg paa Færøerne afgivne Stemmer medregnes ikke ved Fordelingen af de i §§ 44—45 i Lov Nr. 139 af 11. April 1920 om Valg til Rigsdagen, jfr. Lov Nr. 471 af 1. Oktober 1945, omhandlede Tillægsmandater."

Lovens § 41 affattes saaledes:

"Ingen Vælger, som har afgivet Stemme ved Folketingsvalg, skal være pligtig for Retten i nogen Sag at opgive, hvilken Kandidat eller hvilken Liste han har stemt paa."

§ 44 affattes saaledes:

"Vælgere, der omfattes af en af de nedenfor under a)---c) nævnte Grupper, kan ved Folketingsvalg indsende deres Stemmeseddel til Kommunalbestyrelsen i den Kommune, hvor de er opført paa Valglisten, i Overensstemmelse med Forskrifterne i §§ 45—48.

Denne Ret tilkommer:

a) Søfolk, derunder indbefattet Fiskere, og Personer ansatte ved Fyrvæsenet, som paa Grund af deres Virksomhed om Bord eller paa vedkommende Fyr er forhindret i at komme til Stede paa Afstemningsstedet.

Ved Søfolk forstaas alle, der som Skibsførere eller Mandskab farer til Søs i Skibe, der tilhører dem selv eller andre, samt iøvrigt enhver, der ved Stilling eller Kontraktforhold er bundet til at forrette Tjeneste paa et Skib, uden Hensyn til Arten af vedkommendes Virksomhed. Ved Fiskere forstaas ikke blot Personer, der er beskæftigede om Bord i Fiskerskibe, men ogsaa saadanne, der paa den Tid, Valget foregaar, opholder sig udenfor Færøerne for der at drive Fiskeri, tilberede Fisk og lignende.

b) Vælgere, der som Følge af Ansættelse i Statens eller Kommunens Tjeneste eller Varetagelse af offentligt Hverv eller ved privat Kontrakt- eller Arbejdsforhold er nødsaget til at opholde sig udenfor Kommunen paa en saadan Maade, at de er udelukket fra at indfinde sig paa Afstemningsstedet indenfor de for Afstemningen fastsatte Tidsfrister.

c) Patienter paa Sygehuse og Sanatorier samt andre syge Personer, der opholder sig paa Færøerne.

Til Lovens § 46, Stk. 1, udgaar "(§ 23)" og erstattes af følgende: "(eventuelt om han staar udenfor Partierne) eller Navnet paa et af de Partier, der har Kandidater paa Valg."

Lovens § 47 affattes saaledes: "Konvolutten med Stemmesedlen skal ved indsendelsen til Kommunalbestyrelsen være ledsaget af et Følgebrev og indholde:

1) En af Vælgeren given Redegørelse for de Omstændigheder, der hindrer ham i at stemme paa almindelig Maade samt en af Vælgeren egenhændig paa Ære og Samvittighed underskrevet Erklæring om, at han selv frivillig og uden Overværelse af andre har udfyldt Stemme-

sedlen, lagt den i Konvolutten og tilklæbet denne. Vælgerens Underskrift skal finde Sted i Overværelse af 2 Vidner og Følgebrevet skal angive Datoen for Underskriften og Vælgerens fulde Navn, Stilling og Bopæl i den Kommune, hvor han er opført paa Valglisten.

2) En Attest udstedt af de 2 Vidner, som har overværet Vælgerens Underskrift paa den under 1) nævnte Erklæring med Bevidnelse af, at Underskriften er givet og skrevet paa den Tid og det Sted, som Vælgeren har anført. De 2 Vidners Underskrift maa være egenhændig og med Angivelse af fulde Navn, Stilling og Bopæl.

3) Attest om, at Vælgeren som hørende til en af de i § 44 opregnede Grupper af Personer er forhindret i at stemme paa almindelig Maade.

Den under 3) nævnte Attest, som Følgebrevet skal indeholde angaaende Vælgerens Berettigelse til at stemme ved Brev, skal have følgende Beskaffenhed:

a) For Søfolks og Fiskeres Vedkommende skal Attesten lyde paa, at Vælgeren er beordret eller kontraktmæssig bundet til at forrette Tjeneste paa Skibet, eller at han gør Tjeneste om Bord i eget Skib eller er i Begreb med at rejse bort fra Færøerne for at drive fiskeri, tilberede Fisk ell. lign. Attesten skal være underskrevet enten af Skibets Fører, af vedkommende Mönstringsbeslyrer eller Toldtjenestemand (paa Færøerne Landfogeden eller vedkommende Syssemand eller Karantænebetjent) eller, naar Skibets Fører selv vil afgive Stemme eller er forhindret i at udstede Attesten, da af hans Stedfortræder om Bord. For Fyrvæsenets Vedkommende skal Attesten være underskrevet af en Tjenestemand ved Fyrvæsenet og lyde paa, at Vælgerens Tjeneste udelukker ham fra at afgive Stemme paa almindelig Maade.

b) For de i § 44 b) nævnte Personers Vedkommende skal Attesten lyde paa, at Vælgeren som Følge af Stilling eller Hverv eller ved Kontrakt- eller Arbejdsforhold er nødsaget til at opholde sig udenfor Kommunen paa en saadan Maade, at han er udelukket fra at indfinde sig paa Afstemningsstedet inden for de for Afstemningen fastsatte Frister. Attesten skal for Stats- og kommunale Tjenestemænds Vedkommende være underskrevet af Tjenestemandens nærmeste Foresatte, for Personer, der er forhindret i at møde ved Afstemningen som Følge af Varetagelse af offentlige Hverv, af Kommunalbestyrelsen i den Kommune, hvori den paagældende er optaget paa Valglisten, og ellers af Vælgerens Arbejdsgiver eller dennes Stedfortræder.

c) For de i § 44 c) nævnte Personers Vedkommende skal Attesten lyde paa, at Vælgeren som Følge af Sygdom er forhindret i at give Møde paa Valgstedet. Attesten skal forsaavidt angaar Patienter paa Sygehuse og Sanatorier være underskrevet af en ved Sygehuset eller Sanatoriet ansat Læge eller af en Statstjenestemand, og for andre syge Personers Vedkommende af en Læge, en Statstjenestemand eller en af Syssemanden dertil udpeget troværdig Person.

Naar Lovens Forudsætninger for de omhandlede Attesters Udstedelse er til Stede, er de paagældende Arbejdsgivere m. fl. pligtige at underskrive Attesterne."

§ 48 affattes saaledes:

„Stemmeafgivningen kan ske saavel i den Kommune, hvor Vælgeren er opført paa Valglisten, som paa det Sted udenfor Kommunen.

hvor han er nødsaget til at opholde sig paa Grund af Tjenesteforhold m. v.

Naar Vælgeren har stemt og Følgebrevet er behørigt udfyldt og attesteret, indlægger han Konvolutten med Stemmesedlen og Følgebrevet i det dertil bestemte Omslag, som han tilklæber og adresserer til Kommunalbestyrelsen i den Kommune, hvor han er opført paa Valglisten. Endvidere udfylder han den paa Omslagets Bagside anbragte Rubrik med tydelig Angivelse af sit Navn og Bopæl i den nævnte Kommune."

Lovens § 49, Stk. 4, ophæves.

Lovens § 51, Nr. 1) affattes saaledes: „naar det ikke med Sikkerhed kan afgøres, hvilken af Kandidaterne eller hvilket af Partierne Vælgeren har villet give sin Stemme."

Lovens § 51, Nr. 2), udgaar.

Uppskot til lóg

um

broytingar í lóg nr. 127, 28. apríl 1916, um fólkatingsval í Föroyum.

Lógarinnar § 1 verður orðað soleiðis:

„Í Föroyum verða valdir tveir limir til fólkatingsið."

Í lógarinnar § 20 verða í staðin fyri orðini „atkvøðutalið hjá hvørjum valevni, upplýsing um teir flokkar, sum valevnini hava tikið undir við ella styðja, ella um valevni eru uttan fyri flokkarnar" sett orðini: „atkvøðutalið hjá hvørjum lögtingsflokki, sum hevur valevni á vali, og atkvøðutalið hjá hvørjum av hesum valevnum og uttanflokka-valevnum."

Lógarinnar § 20, 2. pt., 2. og 3. pkt. ganga út.

Í lógarinnar § 23 gongur út 1. pt., 2. pkt., og í staðin fyri 2. pt. verður sett:

„Í nevndu fráboðan verður eisini boðað valstýrinum frá, hvørjum flokki avvarandi tekur undir við, ella um hann stendur uttanflokka, fráboðanin skal umframt innihalda upplýsing um fulla navn, yrki og bústað valevnisins."

Í § 23 verður sum nýtt petti aftaná 2. pkt. sett:

„Seinast kl. 6 um kvøldið 18 dagar frammanundan valdegnum kann avvarandi lögtingsflokkur skrivliga boða formaanninum fyri valstýrinum frá, hvørji av teimum uppstillaðu valevnum hann góðkennir sum valevni flokksins; verður eingin tilik fráboðan, verða tey valevni, sum taka undir við flokkinum, roknað sum góðkend av honum. Valevni, sum ikki verða góðkend av flokkinum, verða roknað, sum uppstillað uttanflokka. Lögtingsflokkarnir og uttanflokka-valevnini kunnu eisini innan fyri somu líðartreist boða frá, at teir vilja hvør styðja annan (listasamband)."

Lógarinnar § 25 verður orðað soleiðis:

„Eingin má lata seg stilla upp til val samstíðis í Föroyum og uttan fyri Föroyar ella sum valevni hjá meiri enn einum flokki ella boða frá sær sum uttanflokka valevni og samstíðis taka undir við einum flokki. Ger nakar ímóti hesum, verður valið, um tað fellur á hann, ógildugt."

Í lógarinnar § 28, 2. pt., ganga út orðini: „sum eisini skal vera uppsligið í atkvöðurúminum“.

Afturat § 28 verður sett:

„Í atkvöðurúminum skulu umframt verða uppsligin növnini á öllum valevnum við tilskilan um, hvörji av teimum eru góðkend sum valevni fyrir teir ymsu löglingsflokkarnar; növnini á valevnum skulu vera uppsett í sama raði sum á atkvöðuseðlinum. Á sama hátt skulu vera uppsligin listasambönd.“

Lógarinnar § 29 verður orðað soleiðis:

„Atkvöðugreiðslan verður framd við flýggjan av útvegaðum atkvöðuseðlum lögðum í hantil hoyrandi konvoluttar (§ 19). Hvör atkvöðuseðil skal innihalda növnini á öllum uppstillaðum valevnum. Valevni, sum góðkend eru av einum löglingsflokki, verða uppsett í teig fyrir seg, og utanflokka valevni (shr. § 23, 3. pt.) verða sett í serstakan teig aftaná hinar.

Teigarnir verða á atkvöðuseðlinum settir hvör undir annan, sundurskildir við tjúkkum, prentaðum strikum. Í hvörjum teigi verður fyrst prentað flokksnavnið við feitum stavum og niðriundir, skilt frá flokksnavninum við einari tjúkkari striku, verða prentað við hálvfeitum stavum növnini á tí ella teimum valevnum, sum góðkend eru av flokkinum, eftir bókstavaraði.

Í teiginum fyrir utanflokka valevni verða fyrst prentað við feitum stavum orðini: „Utan fyrir flokkarnar“ og hareftir við hálvfeitum stavum növnini á avvarðandi valevnum í bókstavaraði.

Teir ymsu löglingsflokkarnir verða settir í leigin á atkvöðuseðlinum eftir bókstavaraði.

Növnini á valevnum í teigunum skulu verða skild av tynari prentaðari striku.

Einki annað orð ella bókstavur og einki navn, tal ella tekn má vera sett á atkvöðuseðlin uppá prent, skrift ella á annan hátt.

Konvoluttarnir skulu vera soverðnir, at ikki sæst ígjøgnum teir, og at teir heilt goyma atkvöðuseðlin; á hvønn konvolutt skal vera prentað valdeildarinnar navn eins og ár og dagur, tá valið fer fram. Einki annað navn, orð, tal ella tekn má vera sett á atkvöðuseðlin hvörki uppá prent ella við skrift ella á annan hátt.“

Í staðin fyrir lógarinnar § 32, 3. pt., 2. pkt. verður sett:

„Her verður atkvöða greidd við at seta ein kross á atkvöðuseðlin antin við flokksnavnið ella við navnið á tí valevninum, sum avvarðandi ynskir valt. Eingin kann samtíðis greiða atkvöðu fyrir valevnum hjá fleiri flokkum ella fyrir meiri enn einum utanflokka valevni. Tá atkvöðuseðlin er merktur, leggur veljarin hann í konvoluttin og fer beinan vegin út úr atkvöðurúminum og flýggjar konvoluttin við atkvöðuseðlinum í til atkvöðumóttakaran, all við so lítlu stöðgi sum möguligt.“

Í lógarinnar § 34, 1. pt., 3. pkt., verður aftaná orðini „við vissu sæst“ sett: „hvønn flokk ella“.

Í staðin fyrir lógarinnar § 34, 1. pt., 4. pkt., verður sett:

„Valstýrararnir og hjálparmennirnir telja, hvussu nógvar atkvöður eru við atkvöðugreiðsluna greiddar fyrir hvörjum flokki á atkvöðuseðlinum og fyrir hvörjum utanflokka valevni. Ein atkvöða er greidd fyrir tí flokki, í hvørs teigi á atkvöðuseðlinum standa tey val-

evni, við hvörs navn ella hvörs flokksnavn veljarin hefur sett kross. Teljingin fer fram, so hvört sum atkvöðuseðlarnir verða tiknir upp, við at ein av valstýraranum lesur upp, hvörjum flokki ella hvörjum utanflokka valevni atkvöðuseðilin er greiddur fyri, meðan samfíðis tveir valstýrarar ella tveir hjálparmenn skriva niður, hvussu nógvir atkvöður hvör flokkur ella hvört utanflokka valevni hefur fingið. Teir upplisnu atkvöðuseðlarnir verða lagdir í rúgvur fyri seg.“

Lógarinnar § 35, 1. og 5. pt. ganga út, og í staðin verður sett:

„Valstýrið telur og dómir av nýggjum atkvöðuseðlarnar, sum greiddir eru í teim einstöku valdeildunum eftir reglunum í § 54. Um pakkin við atkvöðuseðlunum, sum nevndur er í 2. pt., ikki er komin til staðar úr nøkrum av atkvöðuslööðunum, meðan valstýrið hefur fingið greið skrivlig boð (harundir telefontelegram) um úrslitið av valstýrarauna uppgerð av atkvöðugreiðsluni, harundir greiðar upplýsingar um, hvussu nógvir atkvöður hvört einstakt valevni hefur fingið, verða hesar upplýsingar lagdar til grund við endaligu uppgerðina av valúrslitunum. Úrslitið av teljingini verður ført á tað hartil gjörda oyðublað í valbókini. Við samanteljing verður so funnið, hvussu nógvir atkvöður hvör einstakur flokkur og hvört utanflokka valevni hefur fingið. Úrslitið verður ført í valbókina og kunngjört teimum, sum til staðar eru.

Valstýrið ger hareffir upp, hvussu nógvir atkvöður hvørel einstakt valevni hefur fingið; uppgerðin verður gjörd sær fyri hvønn flokk eftir fylgjandi reglur:

a) Hevur veljarin sett kross við navnið á einum valevni ella bæði við navnið á einum valevni og navnið á flokkinum, sum valevnið hoyrir til, og annars ikki hefur merkt atkvöðuseðilin, verður atkvöðuseðilin roknaður at vera greiddur fyri hesum valevni.

b) Hevur veljarin sett kross við flokksnavnið ella við növnini á fleiri valevnum ella sett kross fyri allan flokksleigin ella annars greitt atkvöðu á slíkan hátt, at tað ikki við vissu sæst, hvörjum av valevnum flokksins veljarin hefur atlað at greitt atkvöðu fyri, verður atkvöðuseðilin roknaður at vera greiddur fyri flokkinum sum slíkum.

Valstýrið kann ikki havna atkvöður, tí tær eru greiddar fyri persónum, teirra valføri er ivasamt, men tilfikir spurningar verða um neyðugt at avgera av Fólkatetinginum.

Hvørt av teimum við samanteljingina framkomnu atkvöðutöl fyri flokkarnar ella - har listasamband er fráboðað - fyri tey og fyri utanflokka valevnini verða býtt við 1 og við 2, og tann størsti av teimum soleiðis framkomnu kvotientunum gevur tí flokki (listasambandi) ella utanflokka valevni, sum eigur hann, rættin til fyrra mandatið, meðan næststørsti kvotienturin gevur rættin til seinra mandatið. Eru kvotientarnir javnstórir, verður valið gjört av við lutakasti, sum verður skipað av formanninum. Tað mandattal, sum eitt samsvarandi § 23 gjört listasamband fær, verður býtt millum teir listar, sum eru í sambandinum, við at nýta ta beint framanfyri frágreidda atferð.

Um ein ella fleiri flokkar hava fingið annað ella bæði mandatin, eru tað ella tey av valevnum flokksins vald, su mhava fingið flest atkvöður, sbr. 5. pt. Hava fleiri eins nógvir atkvöður, verður valið avgjört við lutakasti, sum skipað verður av formanninum.

Utanflokka valevni, sum samsvarandi útrokningina eftir 7. pt.

hava fingið tað neyðturvuliga atkvøðutalið, eru sagdir at vera valdir uttan fyri flokkarnar.

Órslitið av valinum verður ført í valbókina fyri valdeildina og kunngjørt fyri teimum, ið eru til staðar.

Tiltaksmenn fyri tey nevndu valevnini, sum hava tikið undir við einum flokki, eru hiní valevnini, sum tóku undir við flokkinum, í raði eftir teirra persónliga atkvøðutali.

Eín tiltaksmaður tekur sess í Fólkatingsinum, tá ein fólkatingslimur heldur uppat at vera limur av tinginum, og annars eftir teimum í fólkatingsins fingskipan ásettu reglum.

Um so er, at eingin tiltaksmaður kann verða nevndur til tóman fólkatingsess, verður nýtt val.“

Lógarinnar § 37 verður orðað soleiðis:

Um tað bert er boðað frá tveimum valevnum, tá freistin fyri fráboðan av valevnum, sum áseti er í § 23, 1. pt., er úti, verða tey tildin vald uttan atkvøðugreiðslu. Undir hesum atstøðum kunnu teir somu stillararnir, sum boðað hava frá teimum tveimum valevnum, inni eina viku boða frá einum ella í ávísuni raði fleiri tiltaksmönnum fyri teir avvarandi.

Formaðurin fyri valstýrið flýggjar, eftir at valið er lokið, uttan óneyðugan steðg innanríkisráðharranum eina fullflýggjaða av honum váttada úrskrift av tí, sum ført er í valbókina.

Teir, ið valdir eru, fáa valbræv, ið verður skrivað eftir formulari, ásettum av innanríkisráðharranum og verða undirskrivað av øllum valstýrinum.“

Lógarinnar § 38 verður orðað soleiðis:

Atkvøður greiddar við fólkatingsval í Føroyum verða ikki uppiroknaðar við býtingina av teimum í §§ 44--45 í lóg nr. 139 av 11. apríl 1930 um val til rikisdagin, sbr. lóg nr. 471 av 1. oktober 1945 nevndu eykamandatun.“

Lógarinnar § 41 verður orðað soleiðis:

„Eingin veljari, sum hevur greitt atkvøðu við fólkatingsval, skal vera skyldugur yvir fyri rættinum í nøkrum máli at uppgeva, hvørjum valevni ella lista hann hevur greitt atkvøðu fyri.“

§ 44 verður orðað soleiðis:

„Veljarar, sum eru umfataðir av einum av teimum undir a)-c) nevndu bólum kunnu við fólkatingsval senda teirra atkvøðuseðlar til kommunustýrið í teirri kommunu, har teir eru settir á vallistan samsvarandi fyriskipaninum í §§ 45--48.

Henda rætt hava:

a) Sjófólk, harandi fiskimenn og persónar, sum arbeiða fyri vita-verkið, og sum vegna virki teirra umborð ella á avvarandi vita eru liudraðir í at mola á atkvøðustaðnum.

Sum sjófólk eru al roknað öll, ið sum skipsførarar ella manning eru til sjós á skipi, sum teir sjólvir ella aðrir eiga, og annars einhvör, sum av starvi ella sáttmála er bundin til at virka umborð á skipi, uttan mun til hval slag av arbeiði avvarandi hevur. Sum fiskimenn eru ikki bert at rokna persónar, sum arbeiða umborð í fiskiskipum, men eisini teir, sum, meðan valið fer fram, eru uttan fyri Føroyar til har at fiska, tilvirka fisk og líknandi.

- b) Veljarar, ið vegna arbeiði í statsins ella kommununnar tænastu ella røkjan av almennum starvi ella vegna privat sáttmála- ella arbeiðsviðurskifti eru nøyddir at dvølja úttan fyri kommununa á sovorðnan hátt, at tað er ikki gjørligt hjá teimum at mæta á atkvøðustaðnum innan fyri tær fyri atkvøðuna ásettu tíðarfreistir.
- c) Sjúklingar á sjúkrahúsum ella bróstsjúkrahúsum og aðrir sjúkir persónar, ið staddir eru í Føroyum."

Í lógarinnar § 46 gongur út „(§ 23)", og í staðin verður sett: „(møguliga um hann stendur úttanflokka) ella navnið á einum av teimum flokkum, sum hava valevni á vali."

Lógarinnar § 47 verður orðað soleiðis:

„Saman við konvoluttinum, sum atkvøðuseðilin er í, skal verða sent eitt fylgibræv, og skal konvolutturin innihalda:

1) Eina frágreiðing frá veljaranum viðvíkjandi teimum atstøðum, sum hindra honum í at atkvøða á vanligan hátt, eins og ein av veljaranum við egnari hond uppá æru og samvítsku undirskrivað váttan um, at hann sjálvur sjálvboðin, úttan at nakar annar hevur verið hjástaðdur, hevur útfyllt atkvøðuseðilin, lagt hann í konvoluttin og síðani klistrað konvoluttin aftur. Veljarin skrivar undir, meðan tvey vitni eru tilstaðar, og fylgibrævið skal lýsa dagin, tá tað er undirskrivað, og fulla navn, yrki og bústað veljarans í tí kommunu, har hann er settur á valistan.

2) Eina váttan frá teimum báðum vitnunum, sum vóru tilstaðar, tá veljarin skrivaði undir ta undir 1) nevndu váttan, harí tey vitna, at undirskriftin er givin og skrivað ta tíð og á tí staði, sum veljarin hevur lýst. Undirskriftin hjá teimum báðum vitnunum má vera við egnari hond og lýsa fulla navn, yrki og bústað teirra.

3) Váttan um, at veljarin, sum hoyrir uppí ein av teimum í § 44 nevndu bólkum, er hindraður í at atkvøða á vanligan hátt.

Hin undir 3) nevnda váttanin, sum fylgibrævið skal innihalda, um veljarans rætt til at atkvøða í brævi skal vera sovorðin:

a) Viðvíkjandi sjómönnum og fiskimönnum skal váttanin lýsa, at veljarin er sendur umborð ella sáttmálaliga bundin til at arbeiða umborð á skipinum ella at hann arbeiðir umborð á egnum skipi ella liggur á ferð til at fara úr Føroyum at fiska, viðgera fisk ella líknandi. Váttanin skal vera undirskrivað antin av skiparanum, avvarðandi mynstringarleiðara ella tolltænastumanni (í Føroyum av landfútanum ella avvarðandi sýslumanni ella karantinustarvsmanni), ella tá skiparin sjálvur skal greiða atkvøðu ella er hindraður í at skriva váttanina, tá av varumanni hansara umborð.

Tá viðvíkir vitaverkinum, skal váttanin vera undirskrivað av einum tænastumanni við vitaverkið og lýsa, at tænasta veljarans forðar honum at greiða atkvøðu á vanligan hátt.

b) Viðvíkjandi teimum í § 44 b) nevndu persónum skal váttanin lýsa, at veljarin vegna starv ella yrki ella við sáttmála ella arbeiðsviðurskifti er nøyddur at dvølja úttanfyri kommununa á slíkan hátt, at hann er forðaður í at mæta á atkvøðustaðnum innan fyri tær fyri atkvøðugreiðsluna settu freistir. Váttanin skal viðvíkjandi stats- og kommunalum tænastumönnum vera undirskrivað av næsta yfirmanni tænastumannsins, viðvíkjandi persónum, sum eru hindraðir í at mæta við

atkvöðugreiðsluna vegna tess, at teir rökja almenn störv, av kommunustýrinum í teirri kommunu, har avvarandi er settur á vallistan, og annars av arbeidsgevara veljarans ella varamanni hans.

c) Viðvíkjandi teimum í § 44 c) nevndu persónum skal váttaðin lýsa, at veljarin vegna sjúku er hindraður í at mæta á valstaðnum. Váttaðin skal viðvíkjandi sjúklingum á sjúkrahúsum og bróstsjúkrahúsum vera undirskrivað av einum við sjúkrahúsið ella bróstsjúkrahúsið settum lækna ella av einum statstænastumanni og viðvíkjandi öðrum sjúkum fólki av einum lækna, statstænastumanni ella einum av sýslumanninum hartil nevndum álitandi manni.

Tá fyrisetningar lógarinnar eru til staðar fyri skrivning av nevndu váttaðinum, eru avvarandi arbeidsgevarar og aðrir skyldugir at undirskriva váttaðin.

§ 48 verður orðað soleiðis:

„Atkvöðugreiðslan kann fara fram í tí kommunu, har veljarin er settur á vallistan, eins væl og á tí staðnum uttan fyri kommununa, har hann er noyddur at dvølja vegna tænastuviðurskipti síni o. a.

Tá veljarin hevur greitt atkvöðu, og fylgibrævið er útfyllt og váttað, sum tað eigur, leggur hann konvoluttin við atkvöðuseðlinum og fylgibrævið í tað hartil gjörda umslag, sum hann klistrar saman og adresserar til kommunustýrið í teirri kommunu, har hann er settur á vallistan. Harumframt útfyllir hann taun teigin, sum stendur á baksíðuni á umslagnum og skrivar týðuliga navn og hústað í nevndu kommunu.“

Lógarinnar § 49, 4. pt. verður avtikið.

Lógarinnar § 51, nr. 1) verður orðað soleiðis: „tá tað ikki við vissu kann avgerast, hvørjum valevni ella flokki veljarin hevur viljað greitt atkvöðu fyri.“

Lógarinnar § 51 nr. 2) gongur út.

Álit

i lögtingsmáli nr. VI—1/1947:

Fiskasølumiðstöð.

Sølan av føroyskum klippfiski og saltfiski hevði verið tortør í fyrstu helvt av 1930 árunum, men borgarakríggið í Spanien førði við sær slíkar vansar og trupulleikur fyri teirri føroysku fiskasøluni, at tey føroysku fiskivinnufeløgini á heysti 1935 fannu tað neyðugt at venda sær til regeringina hesum máli viðvíkjandi.

Føroyskir fiskútflytarar vóru samdir um, at tað einasta, sum kundi vera málinum til fullan bata, var at stovna eitt føroyskt fisk-útflutningsfelag, sum fekk einarétt til allan útfluttning av saltfiski og klippfiski úr Føroyum, og sum hevði ta neyðturviliga peningaliga megi til at átaka sær hella virki. Førdar vórðu samráðingar um at stovna eitt slíkt felag. Til at útvinna hetta endamál varð lufafelagið »Føroya Fiskaexport« stovnað á heysti 1937. Av statinum varð játlað upp til eina millión kr., sum eftir umsókn frá Føroya Fiskaexport fyri tað mesta skuldi brúkast til at gjalda útreiðslurnar við at útvega nýggjar marknaðar fyri føroyskan klippfisk og saltfisk. Tann danski fiskaribankin segði seg tilreiðar at lata forskot móti tryggjan í fiskinum.

Í »Vedtægler for Andelsselskabet Føroya Fiskaexport« verður m. a. ásett:

1) Endamál felagsins er at útflyta saltfisk og klippfisk úr Føroyum og dríva slíkan handil, sum stendst av hesum.

2) Til fremjan av hesum útflutningi skal felagið sjálvt seta í verk ella styðja propaganda fyri sølu av føroyskum fiski og arbeíða fyri útvegan av best møguligum marknaðum.

3) Limur kann gerast einhvør í Føroyum heimahoyrandi útflytari, felag o. t., sum pliktir seg til at lata alla framleiðslu sína av saltfiski og klippfiski til felagið.

4) Fyri pliktir og skyldur felagsins heftir eina garantikapitalur, tiltaksgrunnur og ognir felagsins, hvarímóti limirnir sjálvir ikki hava nakra skyldu í so máta. Garantikapitalurin útvegast soleiðis, at hvør limur, tá hann meldar seg í felagið, gevur ein garanti, hvørs stódd av nevndini verður ásett til 50 oyru av hvørjari klippfiskaballa, hann selur til felagið um árið.

5) Tiltaksgrunnurin fæst til vega á tann hátt, at tikið verður 1% árliga av virðinum av teim vörum, hvør einstakur limur letur til felagið.

6) Viðvíkjandi atkvøðugreiðsloni á aðalfundum verður ásett: Hver limur, sum roknast at selja 1500 ballur (à 50 kg) ella meira, hevur 1 atkvøðu. Limir við minni sølu enn 1500 ballur fáa $\frac{1}{30}$ atkvøðu fyri hvørjar fullar 100 ballar.

7) Aðalfundurin velur eitt representantskap, 9 í tali, sum verða valdir fyri 3 ár. Representantskapið velur sjálvt formann og hvørt ár millum limir sínar eina 3-mannanevnd, sum førir umsjón við og slendur til svars fyri stjórn felagsins. Eftir tilmælan av nevndini setur representantskapið eina stjórn, sum hevur tað dagligu leiðslu av felagnum.

8) Føroya amtmaður førir statsins vegna umsjón við felagnum.

Í *arbeiðsreglunum* verður millum annað ásett, at altir lann fiskur, sum verður seldur av felagnum, skal verða merktur við felagsmerknum »FAROE FISH« og sermerki hjá viðkomandi útflytara, at limirnir, tá felagið hevur yvirtikið fisk leirra, og hann er vígaður, skulu hava rætt til — um felagið kann útvega neyðturvuligan pening — at fáa upp til 50% í forskoti av teirri fyribils virðismetan, og seinri pening á conto, so hvørt sum fiskurin verður seldur og goldin.

Tað sæst av roknskapum hjá »Føroya Fiskaexport«, at úr Føroyum í 1938 er útflipt tilsamans 9.600 tons av klippfiski og 7.332 tons av saltfiski til eitt samlað virði av 7.447.000 kr.

Í 1939: 13.712 tons av klippfiski og 5.675 tons av saltfiski til eitt samlað virði av 9.226.000 kr.

Í 1940: 5.343 tons av klippfiski og 6.907 tons av saltfiski til eitt samlað virði av 7.954.000 kr.

Frá 1/1—1941 til 31/3—1942: 6.155 tons av klippfiski og 799 tons av saltfiski til eitt samlað virði av 6.575.000 kr.

Til Italiu varð í heitta liðarskeið (1/1—1938 til 1/4—1942) tilsamans selt fyri 9,8 mill. kr. og til Spaníalands fyri 11 mill. kr. Frá 1/1—41 til 1/4—42 varð útflipt til Englands fyri 3,8 mill. kr. fyri tað mesta av klippfiski.

Føroya Fiskimannafelag og Føroya Skipara- og Navigatørfelag høvdu í 1937 sent umsókn til Løgtingið um at verða umboðað í »Føroya Fiskaexport«, og Løgtingið samtykti at biðja ríkisstjórnina um at taka upp samráðingar við »Føroya Fiskaexport« um at broyta lógir felagsins soleiðis, at fiskimannafelagið og skiparafelagið fáa rætt til at velja 1 og Løgtingið 1 umboðsmann í nevndina.

Í 1939 samtykti Løgtingið aftur at senda umsókn til ríkisstjórnina um at taka upp samráðingar við »Føroya Fiskaexport« um at fáa broytt lógir felagsins soleiðis, at fiskimannafeløgin og skipara- og navigatørfelagið fáa limir í representantskapinum í mun til teirra part í veiðuni, og at Løgtingið fær 1 lim í representantskapinum.

Eftir hvat ið síggjast kann, hava hesar umsóknir ikki lert til nakð úrslit.

Í seinastu tingsetu vóru til viðgerðar umsóknir (25/4—1946) frá nevndini fyri »Føroya Fiskaexport« og nevndini fyri »Færøernes Rederiforening« (3/12—1946) og frá Laura Nolsøe, Vági, (1/7—1946), harí verður søkt um, at »Føroya Fiskaexport« verður endurreist og fær ley somu rættindi sum fyrr, áður enn hildið varð uppal við útfliptningi av saltfiski og klippfiski úr Føroyum.

Fiskivinnunevndin, sum hevði málið til viðgerðar, førir m. a. fram

í áliti sínum, at nevndin er av leirri áskoðan, at tann lóg, sum Føroya Fiskaexport í sínari tíð varð stovnað eftir, ikki av nýggjum eigur at verða sett í gildi fyri Føroyar, uttan at neyðturvuligar broytingar verða gjørdar. Nevndin útlalar, at hon er samd um, at ein solumiðstöð er neyðug, men hon eigur ikki at verða stovnað í stundini, meðan ein góður og friur marknaður er fyri føroyskum saltfiski.

Eftir uppskoti frá nevndini varð samtykt av tinginum at biðja landsnevndina um at kanna grundarlagið fyri solumiðstöð í framtíðini, og at vísa solumanninum á at skapa eina ráðgevandi nevnd, sum kann vera at heita á um álitandi ella ikki álitandi solumiðurskiftir.

Sølan av føroyskum saltfiski kom tó skjótt út fyri ymsar trupuleikar við lækkandi prístilboðum, og menn vórðu skjótt greiðir yvir, at tað fyri at halda prísirnar uppi varð neyðugt at gera nakað frá føroyskari síðu.

Tann 10/7—1947 varð hildin stovnandi aðalfundur í lutafelagnum »Føroya Fiskaútflutningsfelag«. Tað varð upplýst, at á fundi 12. juni í Felagi Føroyskra Trolaraeigara hevði hetta felag samtykt at stovna felag til at hava allan útflutning av saltfiski og klippfiski í hondum. Tá ið hetta felag var stovnað, skuldi reiðarafelagið og allir føroyskir fiskútflytarar hjóðast upp í felagið, og nevndin skuldi gera sitt uppskot í samráð við Reiðarafelagið. Til nevnd vórðu valdir reiðararnir Ewald Kjølbro, J. P. Gregersen, S. P. Petersen, Frederik Bláhamar, Dánjal Niclasen, Hj. á Heygum og Poul Hansen.

Á nevndarfundi 11. juli varð einmælt samtykt at venda sær til landsnevnd Føroya Løgtings fyri at útvega felagnum einkarrætt til at selja føroyskan saltfisk og klippfisk, soleiðis at frá tí degi, einkarrætturin er givin, má eingin salt- ella klippfiskur flytast út úr Føroyum, uttan L/f Føroya Fiskaútflutningsfelag samtykkir.

Eftir at málið hevði verið til viðgerðar í landsnevndini, varð við kunningarð, 15. juli 1947, forboðið at selja saltfisk og klippfisk út av landinum uttan loyvi. Tað varð fyribils skipað soleiðis fyri, at útflutningsloyvir verða givin av amtinum eftir tilmæli frá landsnevndini, sum í hvørjum einstakum føri hevur spurt seg fyri hjá Fiskaútflutningsfelagnum.

L/f Føroya Fiskaútflutningsfelag hevur 30. juli sent umsókn til Løgtingið um við lóg at geva felagnum einkarrætt til sølu av salt- og klippfiski.

Í umsóknini verður m. a. tildið fram, at høvuðsuppgáva felagsins verður at »ansa eftir, at fiskurin verður seldur fyri rættan prís. Av tí at eingin vandi er fyri, at vit skulu vera liggjandi við fiskinum í ár, verður tað helst ikki neyðugt at seta eitt so stórt apparat á stovu beinan vegin, sum tað, ið Føroya Fiskaexport var, tó skal felagið beinan vegin fara undir at kanna marknaðarviðurskifti og geva øllum fiskútflytarum upplýsingar um solumøguleika.«

Tað verður upplýst, at allir fiskútflytarar, sum felagið hevur verið á tal við, hava teknuð seg um limir. Eftir lista, sum hjálagdur er, hevði felagið 65 limir tann 30. juli 1947.

Í brævi felagsins til Løgtingið verður víst á, at »felagið er soleiðis, at hvør einasti fiskútflytari, veri seg einstaklingur, útgerðarfelag, útróðrarfelag, fiskimannafelag, ella hvør tað er, hevur atgongd til at gerast limur, og hansara ogn í felagnum og atkvøðnrættur fer alt eftir li nøgd av fiski, hann flytur út.«

Í lóg fyri L/f Føroya Fiskaútflutningsfelag, sum er hjáløgd umsóknini, verður m. a. ásett:

1) Endamál felagsins er at hava Føroya saltfisk- og klipplisk-

útflutning í hondum og rækja handilsskap, ið náttúrliga heraftrat kemur, og at veita limunum peningastuðul í vissum førum.

2) Við at fremja og styðja propaganda fyri føroyskan fisk skal felagið royna at bøta um marknaðin og virka fyri, at sáttmálar um handilsskap, serliga fiskasølu, verða gjørdir við onnur lond.

3) Fyri at gerast limur má maður vera saltfisk- ella klipptisk-útflutari og hava fastan bústað í Føroyum.

4) Lutapeningur felagsins verður upp til 1 mill. kr. og verður byttur sundur í lutir uppá 1000 kr.; av hvørjum luti skulu 25% verða goldin ikki seinni enn 3 mánaðir eftir, at felagið hevur byrjað sítt starv.

5) Eingin limur er heftur av felagsins skyldum uttan við lutapeningi, hann hevur goldið inn í felagið ella givið skuldbinding fyri.

6) Lutatalið hjá hvørjum limi skal svara til lut hansara í felagsins útflutningi í peningi. At byrja við verður hvørt av landsins fiskiskipum yvir 200 br. t. mett at svara til 1 felagslutir, hvørt skip millum 200 og 100 br. t. mett at svara til 2 lutir, hvørt fiskiskip millum 100 og 60 br. t. mett at svara til 1 lut, hvørt fiskiskip millum 60 og 40 br. t. til $\frac{1}{2}$ lut og hvørt fiskiskip millum 40 og 20 br. t. til $\frac{1}{4}$ lut. Lutatalið hjá li limi, ið ikki eignir skip, verður fyribils sett til 1 lut.

7) Áðrenn annar regluligi aðalfundur verður hildin, skal tann mismannur, ið kann vera í komin millum limanna lutatal og teirra útflutning í peningi, verða beinaður eftir nærmari ásettum reglum. —

Spurningurin um limanna rælla lutatal skal viðgerast 5. hvørt ár.

8) Tá ið nýggjar limur gangur í felagið, skal stjórnin avgera, hvussu nógvir lutir hann skal hava í felagnum. Síðani er skylda hans at gjalda so mikið inn av sínum lutum, sum longu er goldið inn av øðrum lutum felagsins o. s. fr. Nýggjar limir skal nevndin góðkenna.

9) Áðrenn nakar limur fær rættindi í felagnum, má hann skrivliga áfaka sær at lata allan sín salt- og klipptiskaútflutning til ella um felagið.

Kalvi og annar flatfiskur kemur ikki undir hesa skyldu, heldur ikki siltd. Eisini er loyvt at lata sendingar upp til 5 tons av longu, brosmu, upsa og smáfiski sum saltfisk ella klipptisk á bretskan, danskan ella norskan marknað, uttan at felagið kemur upp ímillum. Felagið skal fáa at vita av frammanundan, hvørja ferð ið sent verður, og um sent verður í konsignation.

Eingin felagslimur hevur rætt til at selja sín salt- og klipptisk út av landinum ella til innlendskan keypara, ið ikki er limur, uttan felagið í hvørjum einstakum føri gevur sítt samtykki.

Felagið hevur skyldu til at selja allan salt- og klipptisk fyri limirnar fyri hægsta prís, sum fáast kann, og skal miða ímóti, at allir limir lutfallsliga sleppa frá somu nøgd av fiski eina og hvørja tíð og fyri sama prís.

10) Hægsta vald í øllum felagsins viðurskiftum hevur aðalfundurin. Limirnir hava eina atkvøðu fyri hvønn $\frac{1}{4}$ lut, teir eiga í felagnum. Minni ogu í felagnum gevur ikki atkvøðurett.

Aðalfundurin velur eina umboðsnevnd (kallað nevndin) av 9 limum, ið verða valdir fyri 3 ár í senn. Til at hava við dagligu leiðslu felagsins at gera, velur nevndin av sínum limum eina 3-manna starvsnevnd, ið sjálv velur sær formann. — Nevndin selir stjóra og annað hægri starvsfólk felagsins og avger lön teirra. Stjórnin hevur í samráð við nevndina dagligu leiðslu felagsins í hondum.

11) Til at tryggja felagsins viðurskifti verður stovnaður ein tiltaksgrunnur, og í hann verður lagt minst 30 pct. av ársins ágóða, til

grunnurin er $\frac{1}{2}$ mill. kr. stórir, síðani minnst 15 pct., til hann er 1 mill. kr. stórir.

12) Til at avskriva skuldbindingar limanna (lutapeningin) verður ein grunnur stovnaður. Aðalfundurin avger á hvørjum ári, hvussu nógv skal verða lagt í henda grunn.

13) Felagið tekur 1 pct. av útlutningsvirðinum av øllum tí fiski hjá limunum, sum hevur verið lagdur upp í Føroyum, áðrenn hann hevur verið útfluttur, og fær $\frac{1}{4}$ pct. av tí saltfiski, sum skip hjá limum landa við felagsins loyvi beinleiðis á útlendskan marknað.

14) Av tí vinningi, sum eftir er, tá allar útløgur til umsiting og lønir eru frádrignar, fara 30 pct. í tiltaksgrunnin (sbr. 11), meðan tað, ið tá loypur av, fer til vinningsbýti til limirnar, til grunn til avskrivningar av lutapeningi, propaganda o. s. fr.

15) Um nakar limur svikur skyldu sína eftir lógini og sáttmála, ið bindur hann til felagið, kann felagsnevndin døma hann í sekt upp til 50.000 kr., sum fellur til felagið.

Til tingið eru sendar inn tvær umsóknir hesum máli viðvíkjandi:

a) Umsókn 1. aug. 1947 frá Føroya Fiskimannafelag, hvort tingið verður biðið um at fyrircika, at sölufelagið »Føroya Fiskaexport« kemur aftur á gongd á tí sama grundarlagi og undir somu skipan, sum felagið hevði undan seinasta kríggi.

b) Umsókn 30. juli frá Suðuroyar Fiskimannafelag, hvort verður søkt um, at fiskimenn gjøgnum teirra feløg fáa rætt til at verða umboðaðir í stýrinum fyri einum sölufelag. Tað verður ávíst, at eftir galdandi sáttmálum eiga fiskimenn frábýlisrætt, og at tað tá má verða skipað soleiðis fyri, at fiskimenn skulu hava rætt og høvi til at senda teirra part til útflutningi helst saman við øðrum fiski, t. v. s. gjøgnum eina sölumiðstöð.

Fiskivinnunevndin, sum hevur fingið hetta stóra og týðningarmikla mál til viðgerðar, heldur tað ikki vera at ivast í, at tað var neyðugt at seta forboð fyri ótálmaðum útflutningi av klippfiski og saltfiski, tá hella varð gjørt í juli í ár, og Føroya Fiskútflutningsfelag varð stovnað. Um ikki hevði verið skipað soleiðis fyri við lóg, at saltfiskur og klippfiskur ikki kundi verða útfluttur úr Føroyum utan serligt loyvi, hevði tað ikki verið gjørligt at halda tann høga fiskaprís, sum hevur verið galdandi í ár.

Nevndin er á einum máli um, at tað eigur at verða hildið fram við hesari lóggávu nakað á sama hátt, sum hon nú er fyriskipað.

Nevndin hevur havt umsóknina frá Føroya Fiskútflutningsfelagi og tað frammanundan umtalaðu uppskot til lógir fyri felagið til umbugunar og eftirkanningar, men kann ikki taka endaliga støðu til uppskotið fyrr enn tað er avgjört, um Føroya Fiskaexport, sum Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag hava søkt tingið um at fáa aftur í gongd, verður endurstovnað. Tað er nevndini kunnugt, at Føroya Fiskaexport hevur valt nevnd til merri at eftirkanna hetta mál, og at aðalfundur í felagnum verður hildin um miðjan januar 1948.

Roknað verður við, at okkara útflutningur av saltfiski í ár kemur at liggja um 22.000 tons, og er praktísk tikið allur hesin fiskur farin til Italia. Um prísurin verður settur til kr. 1,50 pr. kg í meðaltali — og tað er óivað ikki ov lágt sett — hevur saltfiskurin givið o. u. 33

mill. kr. tilsamans, so hann hevur í ár verið av óføra stórum týdningi fyri føroyska fiskivinnu. — Til Italiu eru sum roynd send o. u. 1000 tons av klippfiski til lönandi prísir.

Køtir menn rokna við, at okkara framleiðsla av saltfiski í 1948 vil koma at liggja um 35.000 tons, og tað er sjálvandi av tí størsta týdningi, at sølan av hesi stóru framleiðslu verður tryggjað í góðari tíð á besta hátt.

Tað er nevndini kunnigt, at samráðingar um eina nýggja dansk-italienska handilsavtalu skulu fara fram til várs í Keypmannahavn, og er tað nógv umráðandi, at tað í hesu avtalu verður tryggjað okkum tey best møguliga sölufiskindi. Tað eigur at verða skipað soleiðis fyri, at ein umboðsmaður úr Føroyum tekur lut í hesum fyri Føroyar so ómetaliga týdningarmiklu samráðingum.

Okkara størsti klippfiskamarknaður áðrenn kríggjð var sum kunnugt Spaniafand (serliga Bilbao og Barcelona), og tað eigur at verða roynt aftur at koma inn á henda marknað. Tað er nevndini kunnigt, at ein føroyskur fiskútflytari í hesi tíð er í Spanien fyri at kanna eftir, hvussu landið liggur fiskasølu viðvíkjandi. Spaniamenn hava bygt fleiri stórar trolarar (1500—2500 tons) og nøkur fiskaturkarfir í krígsárunum, og roknað verður við, at teir nú sjálvir framleiða o. u. 25000 tons av klippfiski og saltfiski um árið. Tað hevur verið skrivað í spanskum blæðum stutt herfyri, at Spania um nøkur ár vil ráða yvir 30 trolarum og øðrum fiskiferum til eina samlaða tonnagu av 45.000 brutto tons. Brúkið av saltfiski og klippfiski er minnað nógv í Spaniafandi undir krígnum, fyri tað mesta av tí, at ikki var gjørligt at fáa henda fisk frá útheiminum, og eitt slerkt vaxandi brúk av sardinum er komið í staðin. Sølufiskindini á tí spanska marknaðinum eiga at verða tikin til umhugsanar skjótast gjørligt. Aftaná kríggjð er tað mest Newfoundland og Noreg, sum hava sent fisk hagar.

Tað eru eisini aðrir marknaðir, sum verdir eru at eftirkanna, t. d. Portugal og Grikkaland, har Íslendingar í seinastum hava selt væl av saltfiski.

Tað kann ikki vera at ivast í, at í 1948 verður framleiddur so nógvur saltfiskur og klippfiskur í Føroyum sum ongantíð áður. Av tí størsta týdningi vil tað tí verða, at sølan verður fyriskipað og tryggjað á besta hátt.

Nevndin heldur sum áður umtalað, at tað vil verða neyðugt at halda fram við forboðinum móti ótálmaðari útflytan av saltfiski og klippfiski úr Føroyum. Tað skal sum sagt avgerast um stutta tíð, antin tað gamla Føroya Fiskaexport skal verða endurstovnað ella ikki. Um einkarrættur til søluna av saltfiski og klippfiski skal verða givin, má nevndin halda, at tað vil verða ógjørligt at geva ein slíkan einkurrætt til 2 feløg, men at her má fara eitt samarbeiði fram, hvat skuldi verið so mikið lætlari, sum tað fyri ein stóran part eru teir somu útflytarar, sum eru í báðum feløgum. Tað skal verða lagt afturat, at Fiskivinnunevnd Løgtingsins fekk vil vera við til at taka part í samráðingum um solumiðstöðu, tá líkindi eru til tess.

Uppskot:

1) Málið verður aftur fyrilagt tinginum, lá tað kemur saman aftaná nýár.

2) Eintak av álitinum verður sent Føroya Fiskaexport, Føroya Fiskútfluttingsfelag, Føroya Fiskimannafelag, Suðuroya Fiskimaunafelag og Føroya Reiðarafelag.

Fiskivinnaevndin, 15. december 1947.

Poul Niclasen.

R. Long.

Fr. Bláhamar.

Kr. Djurhuus.

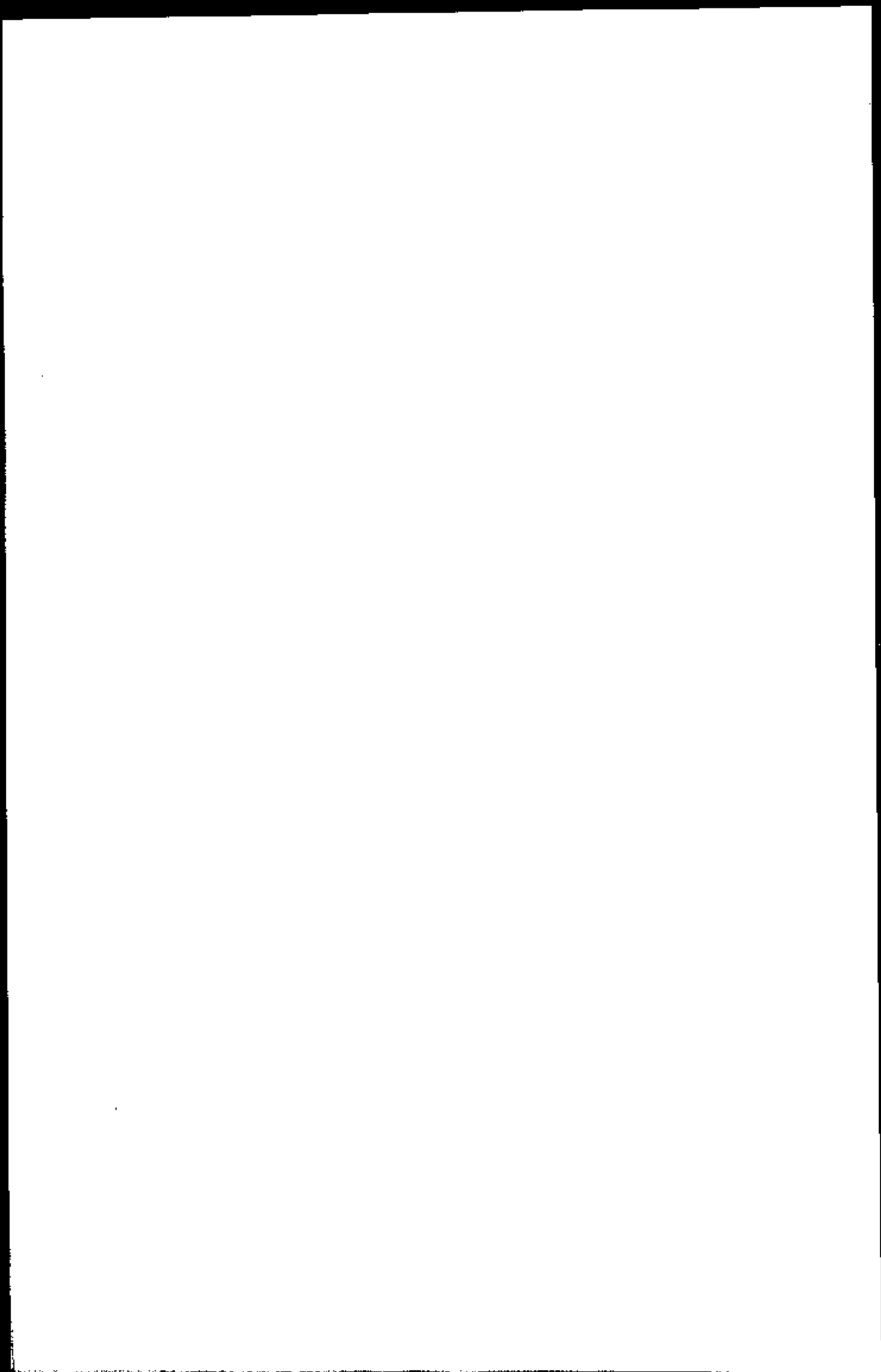
Álit

í

lögtingsmáli nr. 1—2 1947:

Fíggjarættlan amtsgrunnnsins

1948

Uppskot

til

fíggjarsamtykt fyri amtsgrunnin 1948.

Inntøkur:

§ 1. a. Jarðaskattur	9.000,00
b. Løgtingsskattur	3.000.000,00
c. Tollur	2.500.000,00
d. Skipagjald	5.000,00
e. Handilsloyvir	2.000,00
f. Vinningsbýli	13.000,00
g. Stuttleikaskattur	50.000,00
h. Áttknað kommunuum	40.000,00
i. Inntøka av grindaveiðu	2.000,00
j. Rentur av lögtingsskatti o. a.	30.000,00
k. Rentur	15.000,00
l. Ymist	5.000,00
	5.671.000,00

Útreiðslar:

§ 2. Løgting og lögtingsstovnar.	
a. Tingmannaløn	80.000,00
b. Løgtingsskrivstovan	50.000,00
c. Líkningarráðið	33.000,00
d. Løgtingsverkfrøðingurin	11.000,00
e. Prísansingarráðið	33.000,00
f. Løgtingshúsið	10.000,00
g. Prenlan o. a.	18.000,00

at flyta: 268.000,00

	Plutt:	268.000,00
§ 3. <i>Sjúkrahús, læknar o. t.</i>		
a.	Sjúkrahúsin	555.000,00
b.	Bróstsjúkrahúsið	187.000,00
c.	»Naina«	14.000,00
d.	Farsóttir	6.000,00
e.	Ljósmeður	30.000,00
f.	Læknar	7.000,00
g.	Karantínútreiðslur	1.000,00
h.	Eykalæknahjálp	5.000,00
i.	Sjúkrahjálp o. a.	5.000,00
§ 4. <i>Skúla- og mentunarmál.</i>		
a.	1. Læraralønir	250.000,00
	2. Dýrtíðarviðbót	315.000,00
	3. Eykaviðbót lærara	50.000,00
	4. — eftirløntar lærara	7.500,00
b.	Studentaskeiðið	60.000,00
c.	Studningur til næmingar:	
	1. Til skúlabørn	1.400,00
	2. Ferðutreiðslur skúlabarna	6.000,00
	3. Læraraskúlanæmingar	2.000,00
	— eykastudningur landsstýrið at ráða yvir	2.000,00
	4. Bygdanæmingar í realskúlanum og á studenta- skeiðinum	15.000,00
	5. Læraranámskeið	1.000,00
	6. Lesandi í útheiminum	20.000,00
	7. Handverkara-, jarðabrúks- og handilsskúlanæm.	30.000,00
d.	1. Landsbókasavnið	11.000,00
	Eykajáttan, landsstýrið at ráða yvir	3.000,00
	2. Bókasavnið á Tvøroyri	1.000,00
	Bókasavn á bygð, landastýrið at ráða yvir	3.000,00
	3. Skjalasavnið	8.000,00
	— eykastudningur, landsstýrið at ráða yvir	3.000,00
e.	Realskúlin	25.000,00
f.	Føroya Fólkaháskúli	10.000,00
	Til umvølingar, landsstýrið at ráða yvir	15.000,00
g.	Fimleikargrunnur Føroya	50.000,00
h.	Nýggir skúlar	150.000,00
i.	Eftirlønargrunnur lærara	2.000,00
j.	Barnaheimið	5.000,00
	Eykastudningur, landsstýrið at ráða yvir	5.000,00
	Til nýtt barnaheim	6.000,00
k.	Útgreftur, uppskrivan av staðarnøvnum o. t.	5.000,00
	Eykastudningur, landsstýrið at ráða yvir	3.000,00
l.	Ymiskir studningar og sømdarpeningar	9.900,00
m.	Listasavn (stýrið fyri mentunargrunninum at ráða yvir)	10.000,00
n.	Ymist	5.000,00
o.	Samsýning til skreddarameistarar Debes, Tórshavn, til útgávu av bókini »Føroysk Bindingsmynstur«	2.000,00
at flyta:		2.169.800,00

Flutt: 2.169.800,00

§ 5. *Landbúnaðin.*

a. Jarðagrunnurin	100.000,00
b. Búnaðarnevndir	2.500,00
c. Føroya búnaðarfelag	600,00
d. Landbúnaðarráðið til húsdjóraælan	30.000,00
e. Uppdyrking og útskipling	125.000,00
f. Djóralæknin	2.575,00
g. Annað	3.000,00
h. Búnaðarskúli	50.000,00

§ 6. *Samferðslumál.*

a. Havnir, brýr og lendingar.	
1. Størri havnir	400.000,00
2. Brýr og lendingar	200.000,00
3. Til nýggja havnaætlan	300.000,00
b. Vegir	400.000,00
c. Vegagrunnurin	10.000,00
d. »Smiril« (og »Teruan«)	150.000,00
Umvøling av »Teranni«	150.000,00

§ 7. *Social mál.*

a. Socialhjálpi	100.000,00
b. Einkjubørn	10.500,00
c. Dýrtíðarviðbót til ellisrentunjótarar, einkjubørn o. t.	435.000,00
d. Til grunnin fyri áarbeiðsførar fiskimeen	15.000,00

§ 8. *Løgrelumál o. a.*

a. Dóms- og lögrelumál	40.000,00
b. Valum viðvíkjandi	5.000,00
c. Ferðaútreiðslur sýslumanna	3.000,00

§ 9. *Ymist.*

a. Landsnevndin til ymís yrkismál	10.000,00
b. Skaðabøtur, kolagrevstur o. t.	80.000,00
Til Rangabotsveg	150.000,00
c. Óvæntaðar útreiðslur	15.000,00

§ 10. *Eftirlønir.*

Eftirlønargrunnur lögtingsins	25.000,00
Eftirløn til lrk. Berg	2.000,00
— - - M. Johannessen	1.140,00
— - - hr. Dánjal Hoydal	3.850,00

§ 11. *Kirkjugrunnurin* 35.000,00§ 12. *Flogvøllurin í Vágum* 20.000,00

Mentunargrunnur Føroya Løgtings, til slovnslæ 10.000,00

do. til stýrið at ráða yvir 10.000,00

Nýtt lögtingshús 100.000,00

Byggjan av forgreipagoymslu 35.000,00

Sjómannsstova í Grønlandi 5.000,00

Munur: 467.035,00

5.671.000,00

Viðmerkingar :

Ad inntøkur.

§ 1. b. *Løgtingsskattarin.* 1945 gav lögtingsskatturinn gott 3,1 milj. krónur, 1946 um 3,1 milj. krónur. 1947 varð áðskuað 2,2 milj. kr. men gefur væl meiri við umrokningar gjøgnum líkningsráðið. Fyri 1948 hefur gjaldstovan metið skattinn til 2,6 milj. krónur, men fíggarnevndin heldur, at helta er óv lágt, og metir hann til 3 mill. krónur.

§ 1. c.

Tollurinn gav 1945 um 1,7 milj. krónur, 1946 um 2,8 milj., og fyri 1947 gefur hann, ið hvussu er, 2,6 milj. krónur. Gjaldstovan hefur metið tollin fyri 1948 til 1,6 milj. krónur, men fíggarnevndin heldur, at hann kann verða mettur til 2,6 milj. krónur.

Ad Útreiðslur.

§ 4. c. 2. Hækkað til 6.000 kr. til veitan eisini av studningi til uttanlandaferðir.

§ 4. c. 7. Hækkað 10.000 kr. serstakliga til handverkaranæmingar fyrsta læruárið.

§ 4. i. Effirlønargrunnur lærara 500 kr. og 1500 kr. landsstýrið at ráða yvir.

§ 5. a. *Jarðagrunnurin.* Studningurinn verður hækkaður frá 10.000 kr. til 100.000 kr. Johan Poulsen tekur fyrivarni.

§ 5. e. *Uppdyrking og útskipting.* 125.000 kr., harav 75.000 kr. til uppdyrkingar. Tað, ið ikki verður brúkt av hesum 75.000 kr. til vanlig uppdyrkingararbeiði, kann verða nýtt til studning til uppdyrking við traktorum.

§. 6. a. 3. Til nýggja havnaættan 300.000 kr. Harumframt kann verða nýtt inntøkurnar av útflutningsgjaldi av salt- og klippfiski.

§ 9. b. Til Rangabolsvegin 150.000 kr. Um serfrøðingurin, ið koma skal til kolanámið, viðmælir at gera vegin, verður givið landsstýriinum í hendu at játta studning $\frac{3}{4}$ av kostnaðinum upp til 150.000 kr. — Haakon Djurhuus, R. Long og Poul Petersen taka fyrivarni.

Á hesa fyribilsfíggarættan er ikki líkið við ymis mál, sum megu aftaná gjøllari viðgerð og kannan takast við, sum t. d. peningur til at gera møguliga atløg hjá oljuskipum í Seldarfirði og umvølan av »Oyrnafjalli«. Fíggarnevndin hevur heldur ikki fingið stundir at viðgera teir nógvu stóru fíggarspurningar, sum eru reistir av teirri nýggju stjórnarskipanini.

Í hesi syftu verður tí einans leysliga at seta fram eina ællan av teirri fíggjarligu lyngdini í hesum »problemum«.

Høvuðsspurningarnir, ið her er talan um, eru:

Fyrirstandandi bygging.

Studenta-, real-, lærara- og leikfimishøll, kostskúli, rektarhús	í 10 ár	árliga	kr. 300.000,—
Føroya Fólkaháskúli	í 10	—	— 20.000,—
Løgtingshús, umsitingarhús	í 10	—	— 150.000,—
Sinnissjúkrahús, økjan av Dronning Alex- andrines Hosp., sjúkrahús á Tvøroyri	í 10	—	— 300.000,—

Eykaútreiðslur at gjalda.

Uppískoyti til ta socialu forsorgina.			
Hækka fólkháskúlalæraralønirnar í hædd við tær dansku.			
Stimbran av Vinnulánsgrunninum.			
Tryggjan av tingsins ravmagnsveðhaldi		kr.	100.000,—
Umvølan av »Oyrnafjalli«		—	400.000,—
Gera atløgu fyri oljuskipum møguliga í Søldarfirði . . .		—	300.000,—

Eyka stjórnarútreiðslur.

Økjan av skrivstovuútreiðslum vegna umskipanina.			
Útreiðslur til tað føroyska landastýrið	árliga	kr.	100.000,—
Økjan av umboðanini í útlandinum	—	—	200.000,—

Um yvirtøka verður.

Statsins útreiðslur til:			
Sjúkrahús og lækur, smbr. tingt. 1944 . . .	árliga	ca. kr.	300.000,—
Læraralønir, eftirlønir, læraraskúlin, real- skúlin o. a.	—	—	500.000,—
Landbúnaðarútreiðslur	—	—	200.000,—
Navigationsskúlin o. a. sjóvinnuni viðvíkjandi	—	—	80.000,—
Sociala forsorgin	—	—	600.000,—
Kirkjuskipanin	—	—	200.000,—
Postskipanin	—	—	200.000,—

UPPSKOT:

Málið um eykafiggjarsamtykt verður uppافتurtikið í hesi tingsetu aftaná nýár.

Fíggjarnevnd Løgtingsins 17. december 1947.

P. M. Dam. Hákon Djurhuus. P. Petersen. R. Long.

Joh. M. Fr. Poulsen.

*Ad amtsgrunnin § 4. b.**Ymiskir studningar og sømdarpeningar.*

1.	Skúlabókagrunnurin	500	kr.
2.	Barnafóndi (J. Berg)	400	—
3.	Fráhaldsfeløgin	500	—
4.	Felagið »Røde Kors«	500	—
5.	Føroya Ferðamannafelag	300	—
6.	Føroya Førngripafelag	600	—
7.	Træplanting	3000	—
8.	Sømdarpeningar til J. H. O. Djurhuus	600	—
9.	— - H. A. Djurhuus	600	—
10.	— - Mikkjal á Ryggi	600	—
11.	— - A. Degn	600	—
12.	— - Sverra Patursson	600	—
13.	— - Helene Bærentsen	600	—
14.	— - Føroya mentunargrunn	500	—
			9900 kr.

Nevndarálit

i lögtingsmáli nr. IX--1/1947.

Eftirlit við havnum.

Frá skrivstofu lögtingsverkfrøðingsins er komin hin árliga frágreiðingin viðvíkjandi viðlíkahaldi av havnum og lendingum.

Frágreiðingin vísir, at her ymsu havnir eru í nóg so góðum standi, við undantak av smærri brekum, ið yvirhøvur eru orsakað av trolli uppá stórvið til útskiðlan av fríhollsstökkum, ið eru skaðaðir av pelaorni og roti.

Uppskot.

Kommunustýrin og havnastýrin verða gjørd kunnug við frágreiðingina frá lögtingsverkfrøðinglanum, og verður álagt leimum at bæla um ley ávísta brek.

Vega- og havnanevndin, Tórshavn, 19. november 1947.

Joh. M. Fr. Poulsen. Hákun Djurhuus. P. M. Dam,

M. Holm. P. Petersen. S. P. Zachariasen.

Hans Iversen.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million (1990-1999) and is projected to increase by a further 1.5 million by 2010 (Office for National Statistics 2000).

There is a growing awareness of the need to address the health care needs of the ageing population. The Department of Health (2000) has set out a strategy for the future of health care for older people. The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment.

The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment. The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment.

The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment. The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment.

The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment. The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment.

The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment. The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment.

The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment. The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment.

The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment. The strategy is based on the following principles: (1) older people should be able to live in their own homes for as long as possible; (2) older people should be able to access the services they need; (3) older people should be able to participate in decisions about their care; and (4) older people should be able to live in a safe and secure environment.

Tórshavn, tann 22. aug. 1947.

Frágreiðing um havnirnar (umsiting).

Vit hava í summar á okkara ferðum um landið eisini kannað eftir, hvussu tey havnarløg eru umsitin, sum árliga verður send Løgtinginum frágreiðing um.

Tey eru:

1) Klakksvíkar havn	6) Skopunar havn
2) Vestmanna havn	7) Føvs bátahavn
3) Kvívíkar brimgarður	8) Tvøroyra havn
4) Miðvágs havn	9) Vágs havn
5) Sørvágs havn	

Harumframt eru onnur havnarløg eisini eftirlugd.

Tey eru:

10) Sands havn	13) Gøta havn
11) Tofta bryggja	14) Haldórvíkar havn
12) Sandavágs bátahavn og bryggja	15) Tórshavnar havn

Yvirhøvur er umsitingin lítagóð. Støðan er lítið og einkið broytt frá undanfarnu árum.

Viðatrol hevur onganlíð verið verri enn nú. Munaligar umvølingar av verjutrønum er lí gjørt lítið av í flestu støðum.

Um hvørt pláss einsæris kann viðmerkjast:

1. KLAKKSVÍK:

Bryggjan og havnalandið væl umsitið. — Løstað verjulinburultaná, er umbýtt við nýtt. Klakksvíkingar troðka á at fáa havnalendið víðkað, serstakliga bryggjuplássið, lí arbeiðsøkið er nógv ov lítið til ta stóru skipa- og bátanøgd, har skal arbeiða.

2. VESTMANNA:

Bryggjan er væl umsitin. Leingjan av henni (10 | 15 m) sum er játtað til, er nú í gerð. Fyrsta uppstilling 10 | 10 m er skjótt liðug. Peningajáttan er kr. 90.000,00 (60 pct. av 150.000,00). Kommunan og havnastýrið ætlu at økja arbeiðið til 10+32 m í sama viðfangi. Teir hava nú søkt um meir játtan til hesa víðkan, lí teir halda havna- og bryggjuøkið vera ov lítið. Gjølla kannað byggjuættan filmælist.

3. KVÍVÍK:

Í fjør ávíst; smærri brek á brimgarðinum eru øll væl umvæld í ár. Verjustokkarnir eru illa farnir av maðki. Nýtt er einkið uppsett ársakað viðalrot.

4. MIÐVÁG:

Umsjónin í lagi, bygt er upp undir garðin á innsíðuni, har undanmatað var. — Umsókn er komin til lögtingið um vaksan av bryggjuni. Málið er til kanningar.

5. SØRVÁG:

Umsjónin er lítaleys, sama við góðsku og styrki. Fleiri ferðir so tungt hevur ligið á bryggjuni sum tilællað, men einkið hevur sæst á. — Umsókn um víðkan er innsend, tí ov mikilíð trøngligt er nú til avgreiðslu av tí nógv økta skípallota, har skal arbeida. Gjølla kannað byggjuællan tilnælist.

6. SKOPUN:

Umsitingin í síni heild er reiðiliga góð. Síðan seinasta sýn, er stórt grót líkið upp úr havnini. Smávegis brek ávíst á og innanfyri brimgarðin, tey nugu gerast fyrst tilber.

Víðkingar játtanir — íall kr. 26.000 — gl. pr. eru ikki nýttar enn. Atvold hertil ymisk áskoðan innan bygda, írot av færvandi fastari heildarbyggjuællan, slík eigur verða gjørd áðrenn byrjað verður.

7. HOVI:

Umsiting er lítið gjørt við, innari partur av hylinum er ein mun uppgrýntur av sandi og smágróti. Hylurin er ongantíð uppreinskaður. Søk verður um munaliga dýpan av hylinum. Leingjan av verjugarðinum fyri eystan er enn ikki gjørd.

8. TVØROYRI:

Bryggjuumsitingin er góð, innari partur av hylinum er nógv uppgrýntur (hygg ummæli í fjør). Í farna ári er ló ein partur upplikin av leysum tilfari. Nógv meir eigur verða avgjørt, nú kommunan eigur grabbingarskip.

Hin stóra víðkingarumsóknin á lögtingið er, eigur verða gjølla umhugsað og viðgjørd, so ein hóskandi víðkan, ið óivað er neyðug, kann verða so beinrakin sum gjørlig.

9. VÁG:

Viðurskiðlini í Vági eru í flestu færum meirilík teim á Tvøroyri, eisini her er arbeidsøkið vorðið ov trøngligt.

Víðkingarmálið eigur her eins og aðrastaðir verða gjølla kannað.

10. SAND:

Størri umvølingararbeiði av einari helonkistu og høtan av verjumári við botnin og gloppum á útsíðu garðsins er gjørt í summar.

Arbeiðið var ógagnlíð gjört fulltýggjað, lí skaddist garðurin aftur seinasta vetur.

Víðkingarumsóknin er vandamál og eigur verða gjølla kannað.

11. TOFTIR:

Bryggjan verður reiðnlaga nógv nýtt. Har eigur umsjónarmaður verða settur til eftiransan av nýtslu og umsitan.

12. SANDAVÁG: bátahavn, bryggja.

Arbeiðið er nýtt, umsiting hevur lí eingin tørvað enn.

Víðkingarumsóknin eigur verða gjølla eftirkannað og mett.

13. GØTII:

Tá arbeiðið er nýtt, hevur lílil og eingin umsiting tørvað enn. Fleiri bílringar áttu tó verið at hildið frítt við. Nýtslan hevur verið nógv størri enn tilætlað.

14. HALDÓRSVÍK:

Sjálvari bryggjun hevur ónga umsiting tørvað ley farnu áriní. Uppgongusligarnir (av træ) mugu umvælast. Betontrappur í Vikunum var tó betur at gjört. Grundarlagið undir meginpartinum av havnarplássinum var ógagnlíð álstaði gjört. Játtað er fyríbils $\frac{3}{4}$ av kr. 3000,00 gl. pr. til beton og jarnfestir tvørtur við grundini. Arbeiðið er byrjað (einkið er gjört í summar), har eigur verða hildið áfram við lí.

15. KOLLAFJØRDUR:

Langasandsbryggjan verður reiðuliga nógv nýtt. Har eiga fleiri bílringar at vera. Eisini tørvast ankringar í Oyruni.

16. TÓRSHAVN:

Umsitingin er eftir umstøðunum sera góð.

Umframt undannevndu størri arbeiðir er í flest øllum bygðum (oftum býlingum) gjörd størri og smærri lendingar-, dráttar- og brúgva-arbeiðir o. a. Nærum øll hesi arbeiðir eru eftirlugd, síðan seinasta frágreiðing varð skrivað.

Í flestum støðum stendur væl til við umsitingarstøðuni, ið ley eru í, serstakliga meginparturin av teim nýggjaru arbeiðunum halda sær væl, ley eru oftast færligari gjörd, og betonblandingin er yvirhøvur sterkari. Einstøk eldri arbeiðir roynast tó eisini sera dygdargóð.

Aftaná nevndu pláss tørvast hesar umvølingar (burtursæð frá víðking):

FUGLOY, SKARSVÍK:

Drátturin, ið sprongdur er á skák gjøgnum hergið, er nakað brotin burtur av brimi (smalkaður), ábót vildi verið hent og neyðug.

HARALDSUND:

Umvøling av bátabrúnni til mælist.

OYNDARFJØRDUR:

Umvølan av lendingshrónni, ið ongantíð var gjørd til lífar er oftum fyrr ávíst. Í summar er færligur belonmúrur stoyptur upp við í eystara borð. — Vestanfyrri eigur hóskandi umvølan verða gjørd næsta ár. Leingjan av brúnni 10 m er ógjørd.

ÆÐUVÍK:

Nakrir lunnar vóru burturbrotnir. Tilfar til nýggjar var komið á plássíð. Arbeiðið eigur verða gjørt í summar.

KOLBEINAGJÓGV:

Arbeiðið við lendingina hevur ikki roynst dygdargott. Tørvandi umvøling eigur verða gjørd.

MORSKRANES:

Sama kann sigast um ytra part av lendingshrónni her. Verður ikki umvølt her, raplar ætlandi ytri endi oður um stutta tíð. Leingjan av brúnni (ið játtað er til) eigur tí at verða gjørd í heyst. Sóknarstýrið er gjørt kunnugt við støduna.

GJÓGV:

Niðasti partur av tí gomlu bátastøðuni í gjónni var nakað skaddur av brimi. Støðið á niðasta verjumúri norðantil eisini. Hóskandi umvøling er neyðug.

TJØRNUVÍK:

Umvølan av skaddari betong var í gerð um Ólavsøkkutíðina.

STREYMNES:

Umvølan av lendingshrónni er gjørd í summar.

HÓSVÍK:

Máløð er nakað burtur undan bátabrúnni við Garðsenda. Ábót er neyðug áðrenn veturin kemur.

KOLLAUFJØRDUR:

Motorbátabryggjan við Sjógv treingir til munaliga ábót, um rutubátarnir trygt skulu skipast har framvegis. Stabbabryggja er við timburloki millum teirra. Viðurin er nú latvís rolin og stílin, nýtslan tí brátt lættislig.

GÁSADALUR:

Lendingar-, dráttar- og uppgonguarbeiðið onganfíð gjört reidiliga liðugt. — Hellan undir fólnum á uppgongutrappunni er moyr og svikalig. Hetta er ávíst fleiri ferðir, og lögtingið hefur játtað studning til tryggjan av fólnum. Arbeiðið er ikki gjört, ætlandi av fólkatroti. Møtt verður til at gera nevnda brek undan komandi vetri, tí trappan verður til endan at fara, um einki verður gjört.

DAL:

Bringarðurin hevur verið avbrotin í fleiri ár. Studningar til ábót var játtaður 1944. Nú er arbeiðið um at vera liðugt, men er ikki sýnað.

SANDVÍK:

Betonstoypingin undir vatni á bryggjunni er ikki øll royndargóð. Har má ansast eftir og tørvandi ábót verður ætlandi skjótt neyðug.

FRODBA:

Lendingin í Froðba er skadd av brimi.

SUMBA:

Smávegis brot á betonplátuni á havnarplássinum eigur verða afturgjört.

Nevndarálit

i lögtingsmáli nr. VIII--1/1947:

Eftirlit við vegum

Frá skrivstovu lögtingsverkfrøðingsins er komin hin vanliga frágreiðingin viðvíkjandi tí standi vegir í teimum ymsu kommununum eru í. Lögtingsverkfrøðingurin viðmælir, at ein broytan í galdandi skipan eigur at verða umhugsað. Tað nógv økta brúkið av akvegnum, innflutningurin av størri lastbílum og tann vaksandi bílferðslan yvirhøvur ger eitt meira virksamt vegefirlit innanfyri einstakar kommunur neyðugt, og serliga viðvíkjandi teimum kommunum, hvørja vegøki eina mest verður nýtt. Skipanin við vegmonnum var í sínum tíð góð, har fatan millum sóknarstýrini og vegmenninar var til staðis, men hesin skilningur tøvandi íverri í sumnum støðum, og úrslitið harav varð illa viðlíkahaldin vegir. Tey størri krøv til viðlíkahald av vegum føra við sær longri arbeiðstíð fyri vegmenninar, men við tí litla løn, teir nú fáa, kann ikki verða kravt arbeiði av teimum, ið er ósamsvarendi við lønina.

Løgtingið má krevja, at tess samtyktir viðvíkjandi viðlíkahaldi av vegnum verða hildnar sambært galdandi reglum, og at vegmenn og sóknarstýrir halda hesar reglur, men viðvíkjandi einstøkum kommunum koma útreiðslurnar til viðlíkahaldið at ganga upp um teirra fíggjarligu megi, og hesar kommunur kunnu so státt í framtíðini, hóast góðan vilja, ikki verða færar fyri til eina hvørja tíð at halda lögtingsins krøv. Tingið eigur tí álvarsamt at umhugsast at samtykkja eina broyting, ið ger eina býtan av viðlíkahaldsútreiðslunum fyri tær kommunur, hvørja útreiðslur til viðlíkahaldið eru serliga átroðkandi, møguliga. Nevndin vil í einum øðrum máli seta fram uppskot um henda spurning.

Frágreiðingin frá lögtingsverkfrøðinginum viðvíkjandi teim einstøku vegnum er seljðandi:

»FRÁGREIÐING UM BYGDAVEGIRNAR

Hvussu teir eru umsitnir síðan Ólavsøku í fjør inutíl nú:

Henda árliga frágreiðing er í mongum færum heldur viðbrekin at skriva soleiðis, at hon gevur eina greiða mynd av tí støðu, vegirnir eru í, og hval dent vegmenn og kommunustýrir hava lagt á at gera sína skyldu.

Veruleikin er, at galdandi arbeiðsskipan er óhóskandi, og at tað tilfar, ið finnist fram við teim ymisku vegøkjum er sera misjævnt, oftast er tað vánaligt, og í royndum ónýtandi til umvølingar, (hvartil krevst munaligt betur tilfar enn til nýbyggjan).

Nógvar km long bílkoyring verður sostatt mangan neyðug eftir nýtandi tilfari, og kostnaðurin verður harav sera misjævnur í teim ymisku plassum.

Tann sera nógv økta bílnýtsla av flest øllum bygðavegum ger, at bert ein árlig umvøling, sum nógvar kommunur skuldu eittast at gera, í flestum færum munar ov lítið (summar hava gjørt nógv minni enn tað, men einstakar væl meir).

Serstakliga eru tað hinu kendu slitbolini, sum koma fram á sløttum sterkum veg, sum eru ring at sleppa av við.

Við núverandum vanligum arbeiðshátti mugu slík brok viðgerast fleiri ferðir um árið, um væl skal vera.

Ein stórvegis broytan av higar til galdandi fyriskipan við umsiting av okkara bygðavegum, er sera átroðkandi neyðug. Líkt er til viðurskiptini vera at verða, um ikki nýskipan fæst í lag.

Vit eru fegnir yvir tann áskoðan, ið kemur til sjóndar í álitinum um »Høvuðsumvølan av samferðsluvegum« í seinastu lögtingssetu.

Tá málið um reglur til nýggja arbeiðsskipan kemur til vegar, vilja vit í serskiltum brævi geva tær leiðbeiningar, vit kunna.

Listi yvir umvølingararbeiðið fyri 1946 fylgir hjálagdur.

Sjálvandi skuldi eitt tilíkt yvirtit verið fyri fleiri ár fyri at givið eitt eftirlitandi heildarbílaði, men flestu sóknarstýrir hava ikki sent vegastýrinum tilíka frágreiðing.

Slitið á teim ymisku vegøkjum er sera ymist, men royndir vísa tí, við higar til nýtta arbeiðshátti, at í flestu færum ber til at hava vegirnar í væl nýtandi skili, tá brúkt verður til árliga umsitan umleið 1200—1500 kr. pr. km.

VEGØKINI KINSÆRIS

STREYMOY — TÓRSHAVN-VELBASTAÐ-KIRKJUBØ

Úr Tórshavn norð á brúnna í Flavnardali er vegurin nógv slitin í mongum støðum, har hevur verið og er oftast ov long tíð ímillum umbøtingarnar, harav er ringt at koyra, nógv av tíðini. Har sum manga aðrastaðir sæst ov lítið eftir vegmanninum. Frá brúnni niðan á Velbastaðháls er vegurin reiðiliga góður og sterkur, tí ein vert slitin í støðum.

Av hálsinum oman á Velbastað er vegurin sera ringur flest allastaðir, í støðum slitin í tígva. Kommunan hevur í ár nýtt slívar

4000 kr. til umvæling, tað munar sera lítið. Breiddin skal vera (var) 3,5 m.

Velbastað—Kirkjubø er vegurin nógvastaðir ringur og slitin. Bílar mugu koyra varliga. Vegurin er gjørdur 2,5 (í støðum kloyndur út, harav lítil breiðkan so við og við).

Slakir 80 m eru uppá hvønn íhúgvara at røkja, umframt niðara bygðaveg og lendingsvegin á Velbastað. Árliga hevur verið arbeiði nakað pliktarbeiði, men heltar og vegmannsins persónliga arbeiði munar einki, samanborið við slitið.

HAVNAR UTTANBYGGJA KOMMUNA

Argjavegurin, frá Sandá suður gjøgnum bygðina, er í minna lagi viðgjørdur í ár, slitholini væl so nógv ofla. Enn vánaligari er tað við *Hvítanesvegnum*, ið mangastaðni er nógv slitin og lítið og einki umbøttur. Eingin vil vera vegmaður har nú, atvoldin sigist at vera ov lítil løn. Kommunan hevur nýtt stívar 1500 kr. til umsitin farna ár.

Vegbreiddin er 4,0—3,5 og 3,0 m.

VESTMANNA—KVÍVÍK

Meginparturin av hesum veg er so væl umsitin, at hann telist millum teir fræga. Tó at hann bert er 3,0 m breiður uttan- og 3,5—4,0 m innangarðs. Økið er býtt í 3 vegmannslutir, harav teir tveir vestaru eru best viðgjørdir. Frá Kvívíksgørdum og norður eftir átti at verið meir viðgjørt í ár, spell og skaði um hóttafall skal koma á hendan nógv nýtta veg, ið so nógvur dentur er lagdur á at gera og umsita væl.

Vegmaðurin hevur lyndi til, eins og mangir aðrir, at gera lítið av smávegis umbøtan, men heldur draga saman til stórarbeiðir, ið tá vera ótoluliga dýr fyri kommununa, harafturat skaðar lífligur arbeiðsháttur oftum ta sameining, ið má vera millum partarnar, um væl skal vera burtúr.

Hesin vegur liggur so nógv fyri nýtslu, at breiðkan átti at verið álvarsliga umhugsað.

Um tryggjan av vandastøðum verður skrivað í øðrum brævi.

KVÍVÍK—KOLLAFJØRD

Vegurin undir einum er millum teir bestu. Úr Kvívík oman á Kvílla markið hevur hann verið góður, eins og undanfarna ár. Dømi er her um, at vegur kann havast slættur og góður. Frá Kvílli út til Sjóar í Kollafirði er ikki fult so væl vordi. Tann fremri (vestari) parturin er tó reiðuliga væl umsitin í ár, meðan økið niðanfyrir Hvannaleiti—Sjógv, stívur 3 km, í ár eins og undanfarna, er verri skikkað. Ótal av slitholum hava í ár skemt hendan annars góða, sterka og sera nógv nýtta veg.

HVALVÍK—SAXUN

Mesti partur av økinum, ið hoyrir til Hvalvíkar (stívur 8 km), er ov lítið viðgjørt. Støðan er tí í flestu støðum vánalig, tó at tilfar trýtur ikki, bæði høgligt og gott. Kommunan hevur í 1946 einans nýtt slakar 200 kr. til bygðavegir. Onnur ár hevur tað tó verið

frægari. Úr bygðini fram undir gerðini er breiddin ca. 2,50 m (gamal dyrkingarvegur), hítt er 3,00 m.

Brýrnar og vegaendarnir um »Bjendalsáir« er í ár breiðkað hóskandi.

Saxunar vegurin er væl frægari umsitin, meginparturin er reiðiliga góður, tó slitin støð eru ímillum. Saxun sigur seg hava nýtt kr. 2000,00 í 1946.

VÁGOY — FÚTAKLETT—SANDAVÁG

Økið úr bygðini norð á Háls er í flestum støðum á góðari leið. Av Hálsi oman á Fútaklett stendur verri til, har er vánaliga skikkað, og munatiga ov lítið viðgjørt, (hefur neyvan nakran tíð verið gott).

Omanfyri Fútaklett eru heilar vegsnæringar, ið eru vandafullar, serliga fyri omaneftir koyring. Kantmúrur eigur at vera gjørdur á báðum (vit hava áður tilmælt hetta). Vegbreiddin er frá 3,5 til slakar 4,0 m.

Sóknarstýrið sigur, at teir ætla nú at asfallera nakað væl norð í dalin, fyrst teir fáa samboð.

SANDAVÁG—MIDVÁG—SØRVÁG

Alt hettar økið varð sum kunnugt asfalllagt av Onglendingum í bardagatíðini, og roynt yvirhøvur væl, tó arbeiðsbrekka hava verið í. Har eru eingir vegmenn, og eingin fäst umsitingarskipan. Ovítíð er gjørt av at fjálga um vegin, t. d. at heima vatn burtur omanfyri o. m. a. Her sum í øllum forum tørvar røkjuskapur. Sjálvari asfalt-skónini tørvar nú ábót í støðum. Á goymslu eru nú ca. 1800 tn. asfalt á 180 kg. Nógva meir er umblóðið, ca. 3000. Eina vegtrumla átti at verið fingin afturat. Kommunurnar í Vágum kundu so, helst í felag, átt aðra, møguliga kundu tær fingið hóskandi studning til keypið.

Vegbreiddin er frá 3,5 til slakar 6,0 m.

NORÐOYAR

Klakksvíkar kommunan ger nógva av at umbyggja og rækja sínar vegir væl. Síðan Ólavseku í fjør er asfalt skón lagt á stórt øki, og teir halda áfram við hesum arbeiði.

Fyrr var vegmaður í Klakksvík, nú hevur eingin verið leingi, kommunan hevur sjálv sín veg- og arbeiðsformann. Vegastýrið hevur ikki vilja latið vegmannalønina til kommununa, sum so ætlaði at nýta hana til lutvís lóngjald til sín vegmann. Kommunustýrið uppgævar vegútreiðslurnar fyri 1946 til kr. 66.242,42.

VIÐAREIÐI—LEITIÐ—HVANNASUND

Av hesum veg er einki gjørt av nýggjum, síðan seinastu frágreiðing var skrivað um Ólavsekuna 1946. Viðingar tykjast hava mist hugin at fullføra vegin, nú Leitisleidingin roynist teim so væl. Sundamenn sýna ongan áhuga fyri veg norðeftir, við báðar endar liggja útmett stykkir.

Umvølingin av veginum er sera vánalig, tó at gott tilfar er høgligt at fáa. Atfinningar hava lítið og einki hjálpt.

EYSTUROY — OYRI—EIDI

Vegurin er í síni heild væl frægari nú enn í fjør. Norðasti parturin varð nógv viðgjørdur í fjør heyst, men nú er aftur vánaligt nógvastaðir (slit), og munalig ábót treingir til víða hvar av Eidi suður á Ljósá. Vegmaðurin hevur ikki havt hegni til stítt arbeiði, nú er hann fráfarin í summar, og eingin vil átaka sær starvið fyri núverandi løntreytir.

Frá Ljósá suður á Svíná er væl betur stítt, har er nógv umvælt og bætna, síðan maður úr Svínáum fór at røkja henda vegupart. Aður var hann allíð nógv ringast umsitin.

Frá Svíná til Oyrar, hampuligar vegur flestu staðir nú, tó ov mikið av slitholum nógvastaðni. Fåa staðir er so lagaligt at røkja veg sum her, tilfarið er stak gott og høgligt.

STRENDUR—SKÁLA

Vegurin er nógvastaðir toluligur, tó eru mong støð, hvar ov lítið er viðgjørt, og sæst ofta ov mikið av slitholum ymsastaðni.

Vóuandi verður stóðan líðandi at batna, nú kommunan hevur skervmalara.

Tilfarsfeingið er heilt vánaligt.

Nýbyggjan er lítið gjørt av í farna ári. Einaðs stutt stykkir á Selatræ, Morskranesi og Strondum, meðan einki er gjørt millum Skála og Skálabotn.

NES—GØTUEIDI

Nes sókn hevur í ár eins og tey seinast undanlidnu umsitið sínar bygðavegir væl, sammelt við mangar aðrar kommunir. Um dyrkingarvegir kann ikki sigast tað sama, teir eru nógvir illa farnir, og lítið viðgjørdir, men soleiðis er heildarmyndin víða hvar í teim nógvu bygðunum.

Tey vánaligastu støð eru nm Saltuesleiðina (nógv slithol har) og frá tí breiðkaða veginum í »Skriðuni« til Seldafjarðar.

Í farna ári er gingið aftur við Rituvíkar og Æðuvíkarvegunum, serliga vánaligt er tað niðan á »Mýrare« (úr Runavík—Toftavato).

GØTUEIDI MÓTI LORVÍKARVEGNUM

Meginparturin av Gøtuegunum er einki at siga til, tó eru økir, har ov mikið slit sæst á. Vánaligast er norðalaga í dalinum og móti Lórvíkarmarkinum. Sjálv vegastyrkin á Gøtuekinum er batnað so líðandi farna ár, eins og á allari longdini Fuglafjørð—Toftir.

LORVÍKARVEGURIN

Umsitingin er reiðuliga góð sammelt við stöðuna fyrr. Meginparturin er góður, áskot trýtur tó í stöðum. Tilfarsfeingið er sera vánaligt hjá Lórvíkingum, men teir sýna góðan áhuga fyri umsitingini.

VARMAKELDUEIDI—FUGLAFJØRD

Væl so nógv slit sæst á í stöðum hjá Gøtumonnum. Fuglafjarðar parturin er góður. Teir hava góðar umstøður við tilfari, og so er longdin bert 3,0 km.

SKOPUN—SAND

Skopunar vegurin skuldi verið betur umsitin, teir hava einans 2 km.

Slitið er ov nógv á honum nógvastaðir, styrkin er góð, men breiddin úr lagi lítil, 2,5—3,0 m, og snæringar og vandastøð eru ímillum.

SAND

Mót eysturbygdunum er umsitingin vánaligari. Har er nógvastaðir so óslætt, at vánaligt er at koyra, eisini eru vandastøð, ið eiga at vera umbøtt (um Sands—Ktyvjaleiðina). Vegurin eigur nú at verða gjørdur góður, tað hevur hann ikki verið leingi (kanska ongantíð).

SKÁLAVÍK—SAND

Hesin vegur er alt annað enn góður, nógvastaðir er vánaligt at koyra. Hann er enn sum áður ovlítið viðgjørdur. Styrkin er nógvastaðir góð, men at fáa vegin slættan hevur verið illa til við bigartil. Vestari partur er verri, í støðum ringur. Einans fyrri slúkar 3000 kr. er arbeitt í 1946.

HÚSAVÍK

Teirra veglongd er bert 3,2 km og er í reiðiliga góðum skili, sammett við allan eystanvegin, einstøk støð áttu tó verið meir viðgjørd. Av Skarvanesvegnum er ca. 300 m eftir at gera. Húsavík-Dal, einans 200 m gjørdur í Húsavíkar bø í ár og lítið petti avrikað í Dali.

SUÐUROY — FROÐBIAR SÓKN

Vegurin er sterkur, men ikki kann sigast, at hann er slættur alla staðir, t. d. inn eftir Tvørábakka og fleiri staðir í »Ljóðini«.

Væl so nógv av slitholum er nógvastaðir. Tilfarsteingið er vánaligt og óhøgligt, nógv orsakað av, at meginparturin av økinum liggur innangarðs.

Viðgerðin er væl so lítil.

Úr Øravík mót Famiens Skarði er frálíka góður vegur, viðgerðin er eisini sera hampulig, og tað at nógv longri kann verða millum umvælingarnar.

Vegurin niðan á Froðbiarnýpuna eigur at vera ein vert umsitin, (tikið úr veitini omanfyri). Spelt hann skal fara av vatni, tí tørvandi viðgerð kostar sera lítið.

FAMIEN—SKARID

Vegurin sera góður í ár eins og undanfarnu, sýnt verður góður áhugi fyri røkiskapi av vegnum. Tilfarið er tó lagaligt.

VÁG MÓTI PORKERI OG SUMBA

Vegurin er sum heild væl umsitin, tó er nakað av ójafnum veg í bygdini, og har er mangastaðir ovmikið av slitholum.

Út gjøgnum ljóðina er vegurin sera góður og væl umsitin.

SUMBA—VÁG

Sumbiar vegurin er ikki góður enn, har verður nógv av lítið arbeiði. Vegurin hevur verið ringur í nógv ár, kanska ongantíð góður allur. Óvístið ágrýtni tykist vera fyri at fáa hann í rætt lag. Sunnan fyri Hest, har stór umvøling varð gjørd árinum her fyri (við studningi frá Løgtinginum), fer nú reiðiliga at ruskast aftur í fleiri stöðum.

Norðanfyrir er høvuðsumvølingin ikki nærlig útint enn (hvartil teir skuldu nýta eftirverandi 4600 kr. gl. pr. jáltað til dyrkingarvegir). Mælt verður til aftur í ár at viðgera skipan, ið avger, hvussu fram skal verða farið fyri at fáa henda týðningarmikla veg hóskandi umsitnan, so hann kann metast við aðrar hampa bygdavegir.

PORKERI—HOVSVEGUR

Porkerisvegurin er frá Vágsmarkinum óslættur og ov vánaliga umsitin.

Úr bygdini niðan á »Hálsin« er toluligt í stöðum, men reiðiliga vánaligt fleiri staðir. Í fyrraárið fekk henda longd stóra viðgerð, men lítið gagnar einstakt stórarbeiði, tá ikki javnlaga verða umbøtt smærri brek og slit.

Av Hálsinum móti Hovsá er ræðuliga illa skikkað enn. Tann stóra høvuðsumvøling, har leingi skal hava farið fram við stórum eyka lögtingsstudningi, er ikki liðug enn. Hesin vegur er ongantíð góðkendur, og kann eftir okkara áskoðan ikki verða tað, fyrr enn hann er nógv viðgjørdur.

Undirlendið er mest alt í góðum lagi nú, tað er góðum áskoti, tað stendur á. Grótmalara bíðaðu teir leingi eftir, hann er langt síðan komin, men vit hava ongan kunnleika um, at arbeiðið er aftur byrjað.

Tað pelli, Hovbingar hava at umsita, væl minni enn 1 km, er heldur ikki arbeiði á leið sum tað eigur.

Serliga ringt og ongantíð fullført er frá Hovsá út um tey fyrstu húsini.

Uppskot:

- 1) Kommunustýrin og vegmenninir verða gjørdir kunnigir við frágreiðingina frá lögtingsverkfrøðinginum, og verður teimum álagt at bøta um tey ávístu brek.
- 2) Eintak av álitinum verður sent til Føroya vegastýri.

Vega- og havnanevndin, Tórshavn 19. november 1947.

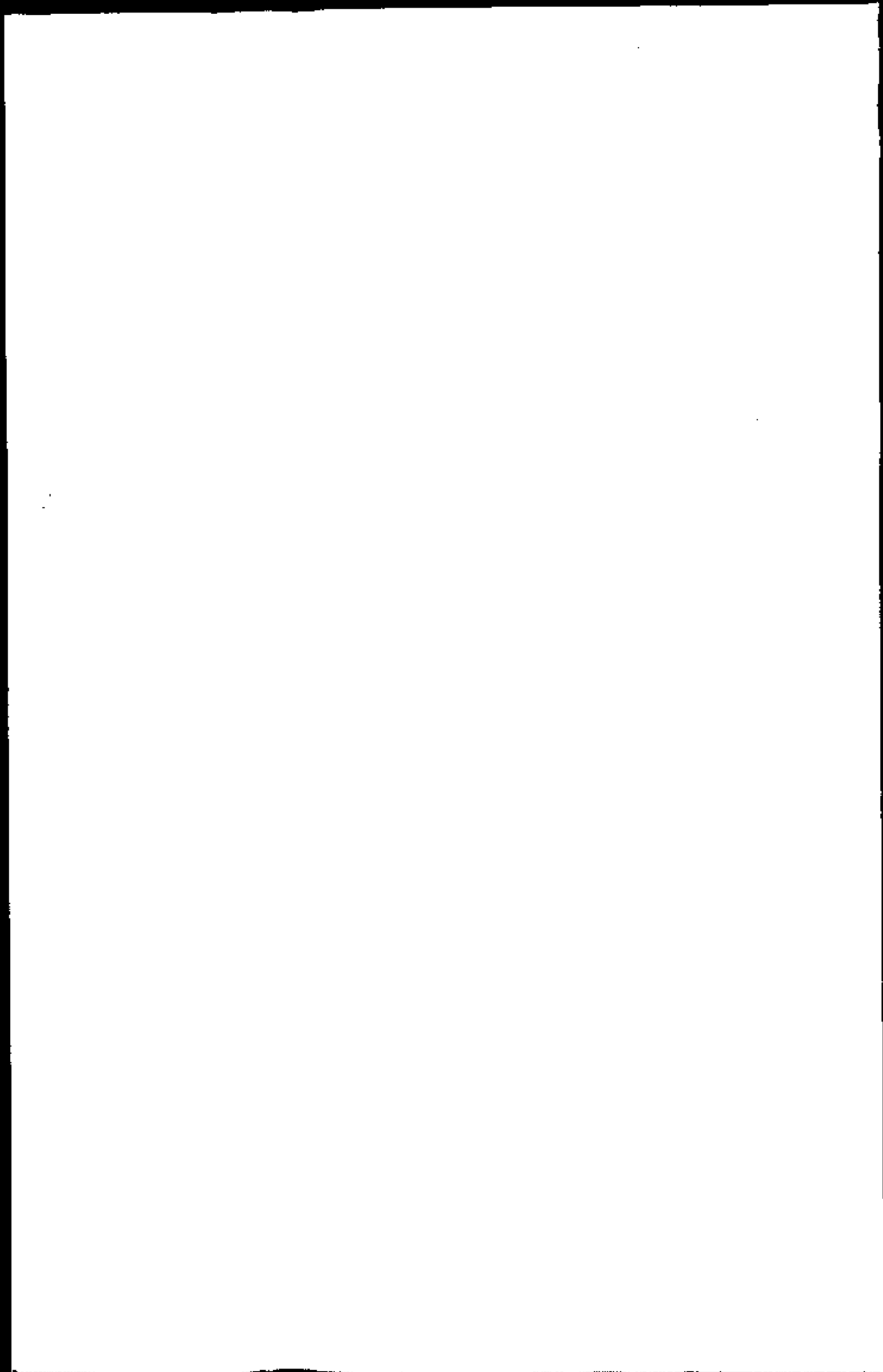
Joh. M. Fr. Poulsen.

M. Holm.

P. M. Dam.

P. Petersen

S. P. Zachariasen.

Álit

i lögtingsmáli nr. IX 9/1947/48:

Størri havnir.

Løgtingið samtykti í tingsetuni 1946/47 soljóðandi:

a. Álagt verður landsnevndini at fáa verkfrøðing, ið hevur serkunnleika í havnagerðum og hevur fingist nógv við hetta, at átaka sær at gera eina eftirkannan um allar Føroyar og geva tinginum so gjølla frágreiðing sum gjørligt yvir, hval hann tilræður at fara undir fyrst, og hvussu best verður at leggja havnaútbyggjanina til rættis í komandi tíðum.

b. Fyri at fáa arbeiðir við havnagerðir, har ið átroðkar, byrjað beinan vegin, fær landsnevndin heimild til, tá ið detailprojekteringin fyriliggur, at góðtaka avmarkaðar partar av teimum í álitinum nevndu arbeiðir, til útbyggjan soleiðis, at fyribils einans verður góðtikið tað, ið kann selast í verk í 1947 og 1948.

Til hetta endamál ræður landsnevndin yvir teim í fíggarætlanini fyri amtsgrunnin seltu 200.000 kr. til nýggjar havnir eins og yvir salt- og klipptískaaavgiftina, ið tingið verður at samtykkja til havnaarbeiðir.

Studningurin, ið á henda hátt verður veittur, verður settur til $\frac{3}{4}$ av kostnaðinum til smærri havnarløg og nýggjar havnagerðir, men $\frac{1}{2}$ av kostnaðinum til góðtiknar víðkanir av havnaløgnum í Klakksvík, Froðbiar sóknar kommunu, Vágs, Sørvágs og Vestmanna kommunu.

Deildarverkfrøðingur Anton Djurhuus hevur eftir áheitan landsnevndarinnar gjørt eftirkannan og givið tinginum frágreiðing.

Umsóknir eru komnar um studning til hesar havnir:

1. Klakksvík, ca. 150 m norður frá stórubrúgv, projekterað	2.000.000 kr.
2. Vestmanna, 76 m	300.000 -
3. Fuglafjørður	1.000.000 -

at flyta: 3.300.000 kr.

		Flutt: 3.3000.000 kr.
4. Bryggja í Saltangará (Runavík).....	ætlað	200.000 -
5. Bryggja á Ströndum við Húlkín, 30 m..	projekterað	175.000 -
6. Skopun.....	ætlað	225.000 -
7. Langusand, Kollafjarður	—	125.000 -
8. Sörvág	projekterað	800.000 -
9. Tvöroyri.....	—	2.280.000 -
10. Vág.....	ætlað	2.000.000 -
11. Lörvík	—	100.000 -
		9.205.000 kr.
12. Hvalbø (umframt gamlar játtanir).....	ætlað	310.000 -
		9.515.000 kr.
Løgtingið játtaði í fjór til her nevnda endamál		200.000 kr.
og í ár er játtað		300.000 -
		Tilsamans: 500.000 kr.

Hartil kemur útflutningsgjaldið av saltfiski og klippfiski, ætlað at geva fyri 1947 um 200.000 kr., og fyri 1948 kann verða roknað við 300.000 kr.

Nevndin mælir til at játta studning 50 % av teim nevnda peningahæddum, tó fyri Hvalbø 75 %.

Útreiðslurnar verða:

50 % av 9.205.000 kr.....	4.602.500 kr.
75 % av 310.000 kr.	232.500 -
	4.835.000 kr.

Hesin studningur verður at gjalda gjøgnum 10 ár á líkuandi bátt sum við 10-áraællanum (1943—52).

H. Iversen og Joh. M. Fr. Poulsen taka fyrivarni um at søkja ríkisstýrið um at veita studning til hesar havnar.

Uppskot.

A. Játtað verður úr amtsgevaninum 50 % av niðanfyrri nevndu peningahæddum:

1. Klakksvíkar kommuna,	50 % av 2.000.000 kr...	1.000.000 kr.
2. Vestmanna —	50 % av 300.000 - ..	150.000 -
3. Fuglafjarður —	50 % av 1.000.000 - ..	500.000 -
4. Nes —	50 % av 200.000 - ..	100.000 -
5. Sjóar —	50 % av 175.000 - ..	87.500 -
6. Skopunar —	50 % av 225.000 - ..	112.500 -
7. Kollafjarður —	50 % av 125.000 - ..	62.500 -

at flyta: 2.012.500 kr.

				Flutt: 2.012.500 kr.
8. Sørvágs	kommuna,	50 % av	800.000 kr...	400.000 -
9. Froðbiar	—	50 % av	2.280.000 - ..	1.140.000 -
10. Vágs	..	50 % av	2.000.000 - ..	1.000.000 -
11. Løvíkar	—	50 % av	100.000 - ..	50.000 -
				4.602.500 kr.
12. Hvalbiar	kommuna	75 % av	310.000 kr...	232.500 -
				Tilsamans: 4.835.000 kr.

- B. Stodningurin verður at rinda gjøgnum 10 ár, soleiðis at 1948 er fyrsta árið, tá við rætti til at gjalda fyrr.
- C. Har einki projekt er, má kommunan, áðrenn arbeiðið byrjar, fáa tilvega projekt gjørt av verkfrøðingi, góðkendum av landsstýrinum, og helta projekt verður at leggja fyri tingið, so tað kann taka endaliga støðu til støddina av studninginum.
- D. Kommunan má ávísa fyri landsnevndini (landsstýrinum), at hon kann fáa til vegar neyðturvuligan pening, um neyðugt, á tann hátt, at hon tekur lán, sum lögtingsstodningurin so verður nýttur til at avbelata, so langt hann rækkur.
- E. Landsnevndin (landsstýrið) verður heimilað til um neyðugt at taka ábyrgd fyri hesum lánum.
- F. Tað verður álagt kommununum at álíkna í komandi árum mest gjørligt fyri harvið at rinda sín part, og fíggarættanin hjá viðkomandi kommunu verður at senda landsnevndini (landsstýrinum) til góðkennan undan álíkningsini. Landsnevndin (landsstýrið) skal ansa eftir, at skattaprocentin í viðkomandi kommunu verður minst 8, um tað er neyðugt, fyri at kommunan kann rinda sín part.
- G. Kommunan fær til vegar grundstykkir og neyðturviligt tilfar sum grús, sand, grót o. t.
- H. Kommunurnar bera útreiðslurnar við lokalum eftirliti, og tólfur eftirlitsmaður verður at góðkenna av lögtingsverkfrøðinginum, eins og formaðurin verður at góðkenna av verkfrøðinginum og kontraktn viðvíkjandi arbeiðinum at góðkenna av landsnevndini (landsstýrinum).
- I. Landsnevndin (landsstýrið) verður annars heimilað til at tinga við kommunurnar og gera samju við tær.

Vega- og havnanevnd Løgtingsins, 21. januar 1948.

Johan M. Fr. Poulsen. Hákon Djurhuus. P. M. Dam.
M. Holm. P. Petersen.

Broytingaruppskot A 1).

Í staðin fyri nevndarinnar uppskot A. nr. 11
Leirvík. 50 % av kr. 100.000 50.000

verður sett:

75 % av kr. 100.000 75.000.

Á Føroya Løgtingi, 21. januar 1948.

J. Fr. Øregaard.

Broytingaruppskot A 2).

Til eina byggjarhavn í Sandoyinni verður veitt 50% av 1.000.000 kr.

Á tingi, 21. januar 1948.

*A. Sørensen. J. P. Davidsen. Louis Zachariasen. S. Ellefsen.
P. M. Dam.*

*SERUPPSKOT**Viðvíkjandi Klakksvík.*

Tað upprunaliga projektið viðvíkjandi útbyggjan av havni á vestara armi av vanni í Klakksvík var sett til slaka 1½ millión. Havna- og veganevndin hevur sett uppskot fram til 2.000.000 kr. Í málinum liggur bræv frá J. F. Kjølbro um at fáa høtt um havnaviðurskiptini á eystara síðu.

Uppskot.

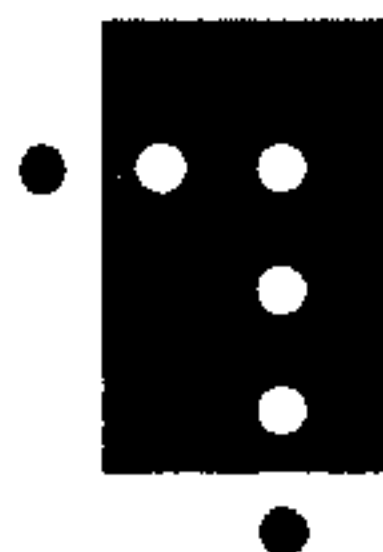
Klakksvíkar sóknarstýri verður biðið um at taka til viðgerðar, at ca. ½ millión av teini 2 milliónunum, sum ætlaðar eru til Klakksvíkar havnarbygging, verða nýttar til útbyggjan av eystaru síðu av Klakksvík.

Á lögtingi, 21. januar 1948.

S. P. Zachariasen.

Samtykt á tingi 21. januar 1948.

RED: 10 X

Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12

